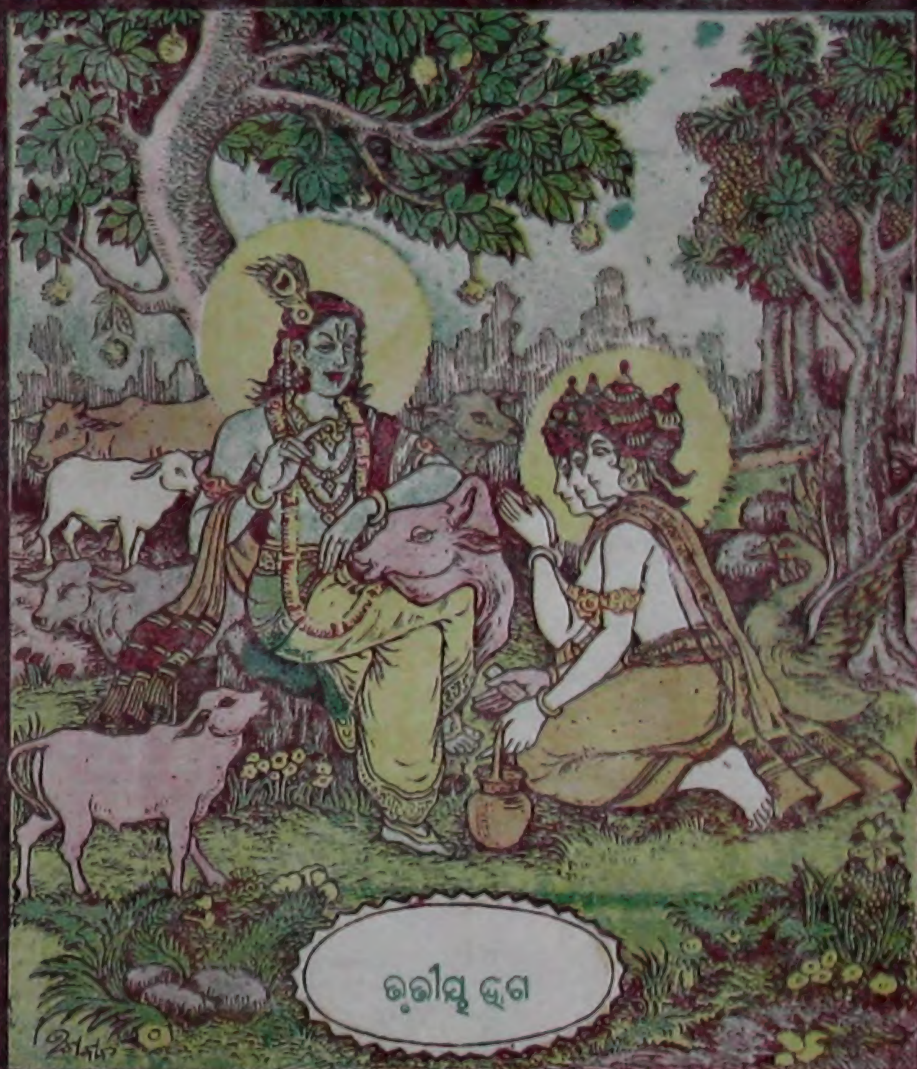

ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ

ପ୍ରକାଶକ - ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଚକ୍ରାବର

— ଅଲଗାବାଜାର, କଟକ-୨ —

ବ୍ରହ୍ମବେଦବର୍ତ୍ତସୁରାଣ

ଗଣେଶ ଗଣ୍ଡ

(କବିତା ଶ୍ରବଣ)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗଣପତୟେ ନମଃ
ସେବେନ୍ଦ୍ର ମୌଳି-ମହାର-ମକରନ୍ଦ-କଣାକ୍ରୋଧଃ ।
ବିଦ୍ମଃ ସ୍ବରନ୍ତ ସ୍ବରନ୍ତ ଚେଷ୍ଟାମୋଜ ଚେଷ୍ଟାବଧଃ॥

ପ୍ରସିଦ୍ଧାନ୍ତ : ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଗଣ୍ଡ
ପ୍ରାପ୍ତାନ୍ତର : ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଧର ଶାସ୍ତ୍ରୀ
ଅଲି ଶା ବଜର : କଟକ-୨

ମୂଲ୍ୟ—ଟ ୫-୦୦

ବ୍ରହ୍ମଚେବର୍ତ୍ତୀ ପୁରାଣ

ଗଣେଶ ଶ୍ଳୋକ

ସୂଚୀପତ୍ର

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
ଅଗ୍ରଦେବଙ୍କ ବନ୍ଦନା	୧
ଜନନୀ ଜପାଦ ବନ୍ଦନା	୨
ଗନ୍ଧ ସନ୍ତାନା	୨
କାର୍ତ୍ତିକେୟଙ୍କର ଜନ୍ମ ପର୍ବର ବିବରଣ	୨
ଶିବଙ୍କ ନିକଟରେ ପାଦପାତ୍ର ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ବେନିଜନଙ୍କର ଏକାନ୍ତରେ କଥୋପକଥନ	୭
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବ୍ରତ ସମ୍ବନ୍ଧେ ନର ପାଦପାତ୍ରଙ୍କର କଥୋପକଥନ	୮
ଶିବଙ୍କଠାରୁ ପାଦପାତ୍ରଙ୍କର ପୁଣ୍ୟବୃତ୍ତ ଶୁଦ୍ଧି	୧୦
ପାଦପାତ୍ର ଆଗରେ ମହାଦେବଙ୍କର ବ୍ରତକଥା ବର୍ଣ୍ଣନା	୧୪
ପାଦପାତ୍ର ଦେବଙ୍କ ବ୍ରତ ସମ୍ବନ୍ଧେ ହରିହରଙ୍କର କଥୋପକଥନ	୧୭
ଶିବ ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରଭୃତି ଦେବଙ୍କର ଓ ମୁନି ରାଷିମାନଙ୍କର ପାଦପାତ୍ର ପ୍ରତି ଯଜ୍ଞ ଦକ୍ଷିଣା ସମ୍ବନ୍ଧେ ନାନାପ୍ରକାର ଉପଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା	୨୨
ପାଦପାତ୍ର ଚାକର ଗ୍ରାମୀଣ ଦକ୍ଷିଣା ରୂପେ ପ୍ରଦାନ କରିବା	୨୭
<u>ଗଣେଶଙ୍କର ଉତ୍ପତ୍ତି ବର୍ଣ୍ଣନା</u>	୨୯
ଗଣେଶଙ୍କୁ ଶିବ ଓ ପାଦପାତ୍ରଙ୍କର ଅବଲୋକନ	୩୩
ବ୍ରହ୍ମା ଆଦି ଦେବଗଣମାନେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ବର ପ୍ରଦାନ କରିବା	୩୫
ବ୍ରହ୍ମରାଜ ଶନି କୈଳାସରେ ପ୍ରବେଶି ପାଦପାତ୍ରଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧେ ଆଲୋଚନା	୩୭
ଶନିଙ୍କ ଦର୍ଶନରେ ଗଣେଶଙ୍କର ମସ୍ତକ ଛେଦନ ଓ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କଦ୍ୱାରା ତଳ ମସ୍ତକ ସଂଯୋଗ କରିବା	୩୯
ନାରାୟଣ ଦ୍ୱାରା ଗଣେଶଙ୍କର ସ୍ୱର ଓ କବଚାଦି ବର୍ଣ୍ଣନା	୪୨
କାର୍ତ୍ତିକେୟଙ୍କର ଜନ୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧେ	୪୭
କାର୍ତ୍ତିକେୟଙ୍କର କୈଳାସ ଆଗମନ	୪୯
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ତ୍ତିକେୟଙ୍କର ଅଭିଷେକ	୫୨
ନାରାୟଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୱାଘ୍ରାସ୍ତି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ କଥାନ	୫୩
ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ପ୍ରବ କବଚାଦି ବର୍ଣ୍ଣନା	୫୫
<u>ଗଣେଶଙ୍କର ଗଜମସ୍ତକ ଧାରଣ</u>	୮

ଗଣକ

ପୃଷ୍ଠା

ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ମୀପ୍ରାପ୍ତି ବର୍ଣ୍ଣନା	୭୧
ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀଙ୍କର ପ୍ରବ ଆଦର ବିବରଣୀ	୭୩
ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସମ୍ପାଦ ଲଭ	୭୪
<u>ଗଣେଶଙ୍କର ଏକଦନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟି ବର୍ଣ୍ଣନା</u>	୭୭
ରାଜା ଓ ମୁନିଙ୍କର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ସମାଗମ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧର ଆରମ୍ଭ	୭୯
ରାକ୍ଷି ଓ ନୃପତିଙ୍କର ଲୋଳ ଯୁଦ୍ଧ	୭୨
କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମୁନିଙ୍କର ପ୍ରାଣନାଶ ଓ ଭୃଗୁ ରେଣୁକାଙ୍କର ଆଳାପ ଆଲୋଚନା	୭୪
ଭୃଗୁ ସହିତ ରେଣୁକାଙ୍କର କଥୋପକଥନ	୭୮
ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କର ଶିବଲୋକକୁ ଗମନ ଓ ତାଙ୍କ ସହିତ କଥୋପକଥନ	୮୧
ମହାଦେବଙ୍କଠାରୁ ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ରଲଭ	୮୪
ଶିବଙ୍କଠାରୁ ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କର କବଚ ମନ୍ତ୍ର ଓ ପ୍ରବ ଆଦି ଗ୍ରନ୍ଥଣ	୮୭
ଶିବଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ର ଓ ପ୍ରବ ପ୍ରଦାନ	୮୯
ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କର ଚପସ୍ୟା ଆରମ୍ଭ ସମୟରେ ଶୁଭଗନ୍ତବ୍ୟ ଦର୍ଶନ	୯୨
ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ପ୍ରତି ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କର ଦୁଇ ପ୍ରେରଣ ଓ ନିଜ ପ୍ରିୟା ସହିତ	
ସହସ୍ରାର୍ଜୁନଙ୍କର ବାକ୍ୟ ନିମିତ୍ତ	୯୫
ମନୋରମାର ଦେହବ୍ୟାଗ ଓ ସହସ୍ରାର୍ଜୁନଙ୍କର ପିଣ୍ଡୁରାମ ସହିତ କଥୋପକଥନ	୧୦୦
ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଯୁଦ୍ଧ ବିଷୟ ବର୍ଣ୍ଣନା	୧୦୭
ନାରାୟଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାଳୀ ପ୍ରୋତ୍ସାହ ବିବରଣୀ	୧୦୮
ସହସ୍ରାର୍ଜୁନଙ୍କ ସହିତ ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ଓ ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ମୀପ୍ରୋତ୍ସାହ ପଠନ	୧୦୯
ନାରାୟଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦୁର୍ଗାଦେବୀଙ୍କର କବଚ ସ୍ଵରୂପ କଥନ	୧୧୨
ଯୁଦ୍ଧରେ ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କ ମୋହ ଓ ଦେବତାମାନଙ୍କର ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କ	
ନିକଟକୁ ଆଗମନ	୧୧୪
ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କର କୈଳାସପୁରେ ପ୍ରବେଶ	୧୧୮
ଗଣେଶ ଓ ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କର ଆଳାପ ଆଲୋଚନା	୧୨୦
ଗଣେଶଙ୍କ ସହିତ ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କର ବିବାଦ ଓ <u>ଗଣେଶଙ୍କର ଦନ୍ତଭଣ୍ଡ</u>	୧୨୩
ଗଣେଶ ପ୍ରୋତ୍ସାହ ବର୍ଣ୍ଣନା	୧୨୫
ପିଣ୍ଡୁରାମଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାଦତ୍ତା ଓ ଗଣେଶଙ୍କ ପ୍ରୋତ୍ସାହ ପଠନ	୧୨୮
ନାରାୟଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଭୁଲସୀ ଦୃଷ୍ଟି ବର୍ଣ୍ଣନା	୧୩୧

ଗଣେଶ ଶସ୍ତ୍ରର ସ୍ଵରୂପ ସମାପ୍ତ

ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ

ଗଣେଶାଷ୍ଟକ

ଶବ୍ଦ ସୁଳଭେନ୍ଦୁ ଲେଖକ ବଦନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ପୁରୀ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦ୍ୱାରା ଲିଖ୍ୟ ମଧୁସୂଦନ ବ୍ୟାସଙ୍କ ଶିଷ୍ୟଙ୍କ ।
ଦକ୍ଷିଣାଦି ବିଦ୍ୟାବିହାରରୁପରେ ଶିକ୍ଷାର ଶୋଭାକର
ବଦନ୍ତ ଶୈଳସୁଦା ପୂର୍ବ ଗଣପତି ପିଞ୍ଜିପ୍ରଦାନ କାମଦେବ ॥

ଅଗ୍ରଦେବତା ବଦନା

ନମୋ ନମୋ ଗଣନାଥ ଗଣେଶ ନନ୍ଦନ
ପୃଥ୍ୱୀ ଉଦର ଏକବନ୍ତ ଗଜାନନ ।
କଟୋଳେ ବଦନ ଶାନ୍ତି ଆଶ୍ରମନୋନ୍ନତ
ବଦନା କରୁଛି ଦେବ ଚର ଶ୍ରୀମଧୁର ।
ଶାନ୍ତ ଉନ୍ନତ ପାଶାଙ୍କୁଶ ଶୋଭା କଳେ
ଦକ୍ଷିଣ ଦକ୍ଷିଣ ଶାନ୍ତ ଜଗତ ମନ ଧରେ ।
ନବ ପଦ ଜାନବନ୍ତ ନାହିଁ କେ ଚିପୁର
ବଦନା କରୁଛି ଦେବ ଚର ଶ୍ରୀମଧୁର ।
ଦେବ ଦାନବ ମାନବ ଆଦି ଯେତେକ
ସକଳେ ଭୁବଙ୍କୁ ଅଗ୍ରେ ରଖିଣ ପୂଜନ୍ତି ।
ଭୁବଙ୍କୁ ପୂଜା ନ କଲେ ନ ଲଭନ୍ତି ଫଳ
ବଦନା କରୁଛି ଦେବ ଚର ଶ୍ରୀମଧୁର ।
ନାହିଁ ମୋର ବୁଦ୍ଧିଜ୍ଞାନ ନ ଜାଣଇ କିଛି
ନବ ଭରଣରେ ମୁଁ ଯାହା ଦାନୁଛି ।
ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ ଲେଖିବା ଶାନ୍ତେ
ଅନେକ ଦିନୁ କାମନା କରୁଥିଲି ତଥା ।

କିନ୍ତୁ ନବ ଦୟା ନୋହିଥିଲା ଯେତେ ଦିନ
ଲେଖିବା ପାଇଁକି ଯେଉଁ ନ ଥିଲା ସମ୍ଭବ ।
ଆଜି ମୋ କାମନା ମୋର ରୂପରେଖ ନେଇ
ପାରିଅଛି ଦୁନିଆରେ ଛୁଇଁ ଦେବାପାଇଁ ।
ଏହିକି ମୋର ପ୍ରଭୁ କର ନିବେଦନ
ଯେପରି କଳ୍ପନା ବୃକ୍ଷେ ପୁଷ୍ପ ପୁନ ।
ଆଜିକି ପୁରୀ ମନୋନ୍ନତ ଶାନ୍ତ ଶୋଭା
ପୂବାସରେ ଚଉଦିନ ମହାଳା ଉପବି ।
ସଥମ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୁଇଶତ ଶେଷ କର
ଦ୍ୱିତୀୟ ଶତ ଲେଖନେ ମନରେ ବିଚାର ।
ମୁଁ ଲେଖି ଲେଖି ପ୍ରଭୁ ଦେବ ମୋତେ ଶକ୍ତି
ନ ଅଟକି ଯେତେକ ଶୁଭକ୍ତି ଦିବାସି ।
ଯଦିଯଦି ହୋଇ ପଦମାନ ସୁରୁଥିବ
ଚମତ୍କାର ପରି ମନେ ଅଜିତ ହୋଇବ ।
ବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ସ୍ତୁତି ଜନ ଦେବ ପ୍ରଜାଣିତ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ମୋର ଯେତେ ହୋଇବେ ମୁକତି ।
ଏହିକି ମୋର ପ୍ରଭୁ ଅଟେ ନିବେଦନ
କର ପ୍ରସାଦ ମୋର ଶେଷବାସୀ ଦିନ ।

ଜନନୀ ପାତ କବଚ

ଜୟ ମା ଜନନୀ ତୋର ଅଳ୍ପ ପଦ୍ମରେ ।
 ବଦନା କରୁଛି ଘନଜନ ଭକ୍ତରେ ।
 ନ ଆସିବା ପଦମାନ ଦେଉଥିବୁ କହି
 ଲେଖନୀ ଅଗ୍ରରେ ସଦା ବସିଥିବୁ ତୁହି ।
 ତୋହୁ ବିନେ ଆନ ଜନ୍ମ ନ ଜାଣଇ ମାନ
 ନ ଜାଣେ ଭଜନ ଧ୍ୟାନ ଜ୍ଞାନ ମନ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରୀମ ।
 କେବଳ ପାତ ଅମୃତ ରଖିଣ ଭରସା
 ଏ ଗୁରୁ ଲେଖିବା ପାଇଁ ବଳାଇଛି ଆଶା ।
 ସବଦା ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟ କରିଣ ସୁରଣ
 ଦୁଇଖଣ୍ଡ ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟରୁ କରିଛି ରଚନ ।
 ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ ନାମ ଅଟେ ପୁର
 ପରିଚ ହୋଇଛି ନାମ ବ୍ରହ୍ମ ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟର ।
 ଆଦ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଖଣ୍ଡ ପଣ୍ଡି ଦ୍ଵିତୀୟ ପ୍ରକଟ
 ତୃତୀୟ ଗଣେଶଖଣ୍ଡ ଲେଖିବଇଁ ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ଯେପରି ଏ ଗୁରୁ ଶ୍ରୀ ହୋଇବ ସୁନ୍ଦର
 ସବଜନାଦୁର ହେବ ଏହି ଦୟା କର ।
 ଏତିକି ମାତର ଅଟେ ମୋହର ବିନତି
 ସେହିମୋହନକୁ ଦୟାକର ଭବବଂଶୀ ।

ବ୍ରହ୍ମସୂତ୍ର

ଶୁଣ ଶୁଣ ସୁଜ୍ଞାନେ ଅପୂର୍ବ ଚରିତ
 ଯାହା ଶ୍ରବଣରେ କର୍ଣ୍ଣ ହୋଇବ ପବିତ୍ର ।
 ନଇମିଶ୍ୟ ଅରଣ୍ୟରେ ଋଷିଙ୍କ ମେଳରେ
 ଯୌତୁକ ଯୌତ ମୁନି ବସି ଆନନ୍ଦରେ ।
 ବଖାଣ କରନ୍ତି ନାନା ଶାସ୍ତ୍ରରୁ ଉଦ୍ଧାର
 ଶୁଣନ୍ତି ଯୌନକ ଆଦି ବହୁ ପପଗୁଣ ।
 ପ୍ରେମ ଗହଗହେ ଯୌନକ ହୋଇ ପୁଲକିତ
 ବୋଇଲେ ହେ ମହାଜ୍ଞାତା ଯୌତ ତପୋବନ୍ତ
 ତବ ଶ୍ରୀମୁଖରୁ ଶୁଣି ଶାସ୍ତ୍ରର ବ୍ୟାସନ
 ପବିତ୍ର ହୋଇଲ ଆତ୍ମ ମାନକର ମନ ।
 ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ ନାମେ ଯେଉଁ ଗୁରୁ
 ଶୁଣାଇଲେ ତୋଷ ହେଲ ସନ୍ଧ୍ୟାକର ଚାନ୍ଦ୍ର ।
 ଆଦ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଖଣ୍ଡ ଶୁଣାଇଲେ ଗର୍ବିଧାର୍ମ
 ଦ୍ଵିତୀୟ ପ୍ରକଟଖଣ୍ଡ ଗାଥା ଗଲେ କହି ।
 ଆଉ ଯେବେ ତା ମଧ୍ୟରୁ ରହିଅଛି କିଛି
 ଆତ୍ମମାନକୁ ଶୁଣନ୍ତୁ ସୁତକର ବସ୍ତ୍ର ।

ଯୌନକ ବରଦେ ଯୌତ ହୋଇଣ ନରପ
 ବୋଇଲେ ପୁଣିଲ ଯାହା ଶୁଣି ହୋଇ ତୋଷ
 ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା ଯାହା ପାଇଅଛି କହି
 ତାହା ଶ୍ରବଣ କରିବ ଯେବେ ତୋଷ ହୋଇ ।
 ଏହାପରେ ଆନ ଗାଥା କରବା ଗାୟନ
 ଧୀରରେ ଶ୍ରୀ ରେବସି ଶୁଣ ତପୋଧନ ।
 ଋଷି ନାରାୟଣ ନାରଦଙ୍କ ଅଗ୍ରରେ
 କହିଥିଲେ ଯେଉଁ ତତ୍ତ୍ଵମାନ ସଂକ୍ଷେପରେ ।
 ଯାହା ନାରଦଙ୍କଠାରୁ କରିଣ ଶ୍ରବଣ
 ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ଅଗ୍ରରେ କରୁଛି ବଖାଣ ।
 ଶୁଣିଲୁ ଆଦ୍ୟରୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ପରିଧନ୍ତେ ତୁମ୍ଭେ
 ସେହିଠାରୁ ଆନଗାଥା ବଖାଣିବା ଆମ୍ଭେ ।
 ଗଣେଶ ଶ୍ରୀ, ଯେ ନାମ ଅଟଇ ଏହାର
 ବହୁଜ୍ଞାନମାନ ପୂରିଅଛି ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟର ।
 ଶ୍ରବଣ କରିଲେ ଅବା କରିଲେ ପଠନ
 ଜୀବନାନ୍ତେ ବୈଦୁଶ୍ୟରେ ଲଭିବ ଆସ୍ଥାନ ।
 ଇହକାଳେ ମହାପୁଣେ ବିଚାରିବ ଦିନ
 ଧନଧାନ୍ୟ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇବ ସଦନ ।
 ଅଶ୍ରୁବ ଶ୍ୟାମ ବହୁ ଦୂରେ ନିର୍ଜୀବିବ
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ଦୟା ସଦାକାଳେ ଥିବ ।
 ତେଣୁ ସୁଜ୍ଞ ଜନଙ୍କୁ ମୁଁ କରେ ନିବେଦନ
 ବ୍ରହ୍ମନାମ କର ସଦା ଭଜନ ଗାୟନ ।
 ଆଦ୍ୟଠାରୁ ପ୍ରାନ୍ତଯାଏ ପଢ଼ିଲେ ଏ ଗୁରୁ
 ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇବ ମର୍ତ୍ତ୍ୟମଣ୍ଡଳେ ସୁନ୍ଦର ।
 ଏହାକହି ମୁନିବର ହୋଇଲେ ମଉନ
 ଗୀତଛନ୍ଦେ ବିରଚିଲେ କ୍ଷେତ୍ରବାସୀ ଘନ ।

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ

କାର୍ତ୍ତିକେୟଙ୍କ ଜନ୍ମ ପୂର୍ବର ବିବରଣ

ଶୁଣ ଶୁଣ ସୁଜ୍ଞାନେ ଅପୂର୍ବ ଚରିତ
 ଯାହା ଶ୍ରବଣରେ କର୍ଣ୍ଣ ହୋଇବ ପବିତ୍ର ।
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ରହସ୍ୟମୟ ଏ ଗୁରୁ ଅଟଇ
 ନାନା ସୁଧାମୟ ରସ ଏଥେ ପୂରିଛଇଁ ।
 ଏଥି ଅନ୍ତେ ନାରାୟଣ ସମୀପରେ ସ୍ଥି
 ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ପୁଣି ନାରଦ ମଣି ।

ବୋଇଲେ ଅମୃତମୟ ଗାଥାମାନ ଶୁଣି
 ଅପାର ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ମନେ ମନେ ଶୁଣି ।
 ଆବର କାର୍ତ୍ତିକଙ୍କର ଜନ୍ମ ସମାପ୍ତର
 ଶୁଣିବା ପାଇଁଲେ ମନ ବଳୁଛି ଅପାର ।
 ଦେବ ଦେବ ମହାଦେବ ବଂଶର ଚରିତ
 ଶୁଣାଇ ମୋହର ଶୁଣି କରନ୍ତୁ ପବନ ।
 ମହାଦେବୀ ଭଗବତୀ କେଉଁ ପରକାରେ
 ଚାହାଙ୍କର ଧର୍ମ ପତ୍ନୀ ହୋଇଲେ ବଧୂରେ ।
 ପୁଣି ଗଣେଶ କାର୍ତ୍ତିକ ନନ୍ଦୀ ଭୂଜିଙ୍କର
 ଜନ୍ମ ବବରଣ ମାନ କୁହ ମୋ ଆଗରେ ।
 କେଉଁ ପରକାରେ କେହ ଜନମ ଲଭିଲେ
 ଦୟାକରି ଚାହା ବାରେ ମାତ୍ର ଶୁଣା ଲଭେ ।
 ନାରଦଙ୍କର ବଚନ ଶୁଣି ନାଭୟଶ
 ବୋଇଲେ ଅତି ଚନ୍ଦନ ଗାଥା ଏହୁ ଜାଣ ।
 ଶିବ ବା ଶୈବ ପୁରାଣ ମଧ୍ୟେ ରହିଅଛି ।
 ଯେବେ ଶୁଣିବାକୁ ଲଜ୍ଜା ବୁଝାଇ ଦେଉଛି ।
 ଅଶ୍ରୁଦେବ ଗଣେଶଙ୍କ ଜନ୍ମ ସମାପ୍ତର
 ପଶ୍ଚାତେ କହିବ ଚାହା ଶୁଣିବ ଶୁଣିବ ।
 ଆଗେ ଶିବାଣୀଙ୍କ ଗାଥା ଶୁଣି ମନଦେଇ
 କରୁଥେ ଜନମ ହେଲେ କାହାଣୀରେ ପାଇ ।
 ଦାନବବଳ ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ କରନ୍ତେ ଉତ୍ସାହ
 ଦେବତାମାନେ ମନରେ ହୋଇ ମହାଶୂନ୍ୟ ।
 ଶୀର ସିନ୍ଧୁହୀର ପାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 କାଚର କଣ୍ଠେ ବସ୍ତୁକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତେ ।
 ବୋଇଲେ ହେ ଦେବ ଦେବ ଜଗତର ନାଥ
 ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ କରନ୍ତୁ ଦୃଶ୍ୟ ।
 ଦୃଢ଼ୀନ୍ତ ଦାନବମାନେ ପଶି ସ୍ୱର୍ଗପୁର
 ଦେବତାମାନଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ଦିଅନ୍ତି ଅପାର ।
 ଅମୃତ ସମ୍ପଦ ଯେତେ ରହିଛି ସ୍ୱର୍ଗରେ
 ଚାହା ବୋହି ଆଶୁଛନ୍ତି ସେହୁ ବଳହୀନରେ ।
 ଆବର ସୁରସୁନ୍ଦରୀ ମାନଙ୍କୁ ଧରଣୀ
 ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଛନ୍ତି ସେ ଦାନବଗଣ ।
 କେତେକ ଦେବକନ୍ୟାଙ୍କୁ ଉତ୍ତରେ ବଢ଼ାଇ
 ମରନ ପୁରକୁ ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ସେହି ।
 ସେଥିରେ ମଦ୍ୟପି କେହ କରେ ପ୍ରତିବାଦ
 ସାଥେ ସାଥେ କରୁଛନ୍ତି ଡାକ ଶିରଞ୍ଜିବ ।

ଦେପରି ଦିନୁ ଦିନ ଅମର ମଣିଲେ
 ଚାହା ଅତ୍ୟାଚାର ସେହୁ କରନ୍ତି ଶୟଳେ ।
 ଆବଣ ମଦ୍ୟପି ନ କରନ୍ତି ପ୍ରତିକାର
 ଗଣେଶଙ୍କ ପରବେ ଉବ ଆମର ନିକର ।
 କେତେ କେତେ ଆପତ୍ତ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ
 ରକ୍ଷା କରିଣ ବଞ୍ଚାଇ ଅତି ଅମରକୁ ।
 ଆଜି ମଦ୍ୟପି ନ କରୁ ଏହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
 ସମ୍ଭବେ ଦେବତାଙ୍କୁ ହୋଇଣ ମନସ୍ତା ।
 ହେ ଦୟାମୟ ଜଗଦନାଥ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ
 ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ କରନ୍ତୁ ମୋତନ ।
 ନୋହିଲେ ମନେ ଶୀର ପାଗର ବନ୍ଧରେ
 ଝାସ ଦେଇଣ ପରଣ ହାରିବୁ ଏଠାରେ ।
 ଏମନ୍ତ ଗ୍ରହେ ଦେବତାମାନେ ହୋଇ ବ୍ୟସ୍ତ
 ଚାହା ଜାଣିପାରି ପ୍ରଭୁ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ନାଥ ।
 ବିନୟା ନନ୍ଦନ ପୃଷ୍ଠେ କରି ଆସେଦଶ
 ଦେବତା ମାତ୍ରଙ୍କ ପାଶେ ମିଳିଲେ ଚକ୍ଷଣ ।
 ଖଣି ଭନ ଗଦାପତ୍ତ ଶୋଭେ ଶୁଭକରେ
 ମାନକ୍ତିମୁନ ବରନ ଜନ ମନ ହରେ ।
 କଣ୍ଠପଟେ କରୁଥିବ ମଣିମାଳ ଶୋଭେ
 ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଣ ସବ ଦେବତାଏ ।
 କରପୋଷି ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗରେ ହୋଇ ପ୍ରଣିପାତ
 ଭକତି ଭରେ ବନ୍ଦନା କରଲେ ସମସ୍ତ ।
 ଦେବଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ଶୁଣି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପତି
 ଦରହସି ବୋଇଲେକ ଚାହାଙ୍କୁ ଶ୍ରୀରାମ ।
 କାର୍ତ୍ତିପାୟ ଦେବଗଣ ଏଠାରେ ବସିଛ
 କଥାବା ପଥ ବାଦଳା ହୋଇ ପାଇଅଛ ।
 ବସୁଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖ ଏହା ଶୁଣିଲେ ଅମରେ
 ଧାବାକ ଆଗେ ଶୁଣିଲେ ବ୍ୟାକୁଳେ ଅନରେ ।
 ଶୁଣି ଆଗଭର ହୋଇ ସାବଣୀ ରମଣୀ
 ବୋଇଲେ ବସୁଙ୍କୁ ସବୁ ଜାଣନ୍ତି ଆପଣ ।
 ନ ଜାଣିଲୁ ପରି କଥା ଏମନ୍ତ କୁହନ୍ତି
 ଦେବଙ୍କ କପଣ ଦେଖି ନରବ ଚାରି ।
 ବନ୍ଦନ ନକଲେ ପ୍ରଭୁ ଏଠାର ଉପାୟ
 ବଦଳ ହୋଇବେ ଉବ ଆମରେ ନିଷ୍ଠାୟ ।
 ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଗଠିତ ସୁରଗ ଭବନ
 ଦାନବଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରେ ହୋଇବ ଶୁଣାନ ।

ନେଶୁ ସବ ଦେବଗଣ କରୁଛୁ ବନତି
 ଆମର କଷଣ ପ୍ରଭୁ ଯୋଡ଼ନ୍ତୁ ଚଢ଼ିତି ।
 ଧାରାଙ୍କ ବନରେ ଗୋଷ ହେଲେ ନାଗପୁଣୀ
 ବୋଇଲେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ରୁଦ୍ଧ ସବ ଦେବଗଣ ।
 ଅଳପ ଦିନରେ ଦାନବଙ୍କୁ କର ଧୂଃସ
 ତୁମ୍ଭ ମାନଙ୍କ କଷଣ କରିବଇଁ ଶେଷ ।
 ଏହିପରି କହୁ କହୁ କମଳା ରମଣୀ
 ହୋଧରରେ ଜଳରାଜ ହୋଇ ଚରଣଣ ।
 ଅନାଇ ଦିଅନ୍ତେ ଏକ ଭଲକାସମ ଜ୍ୟୋତି
 ଶ୍ରୀଅଙ୍କରୁ ଆବର୍ଣ୍ଣବ ହୋଇଲ ଚଢ଼ିତି ।
 ସେହି ଜ୍ୟୋତିମୟ ଜ୍ୟୋତିଦେଖି ଦେବଗଣ
 ନିଜ ନିଜ ଅଙ୍ଗ ଚେନ କଲେ ଅର୍ପଣ ।
 ସକଳ ଦେବତାଙ୍କର ଚେନ ନହୁଁ ଯାଇ
 ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଜ୍ୟୋତି ସଙ୍ଗତରେ ଏକ ହୋଇ ।
 ମହାଜ୍ୟୋତିମୟୀ ମୁଣ୍ଡି ଗଠିତ ହୋଇଲ
 ବିଦ୍ୟୁତ ସମାନ ତାଙ୍କ ରୂପ ବିକଶିଲ ।
 ଦେଖି ସବ ଦେବତାଏ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ
 ଯେ ସାହାର ଅସ୍ତଶସ୍ତ୍ରମାନ ଦାନ କଲେ ।
 ଅସ୍ତ୍ର ପାଇ ମହାମାୟା ହୋଇ ଗରଷିତ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ପୟରେ ଶିର କରି ନନ୍ଦ ।
 ବୋଇଲେ ଯେଉଁ ଆଦେଶ ଦେବ ଦୟାମୟ
 ଚାହା ଏହି ମହାମାୟା ପାଳବ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ଶୁଣି ଜଗନ୍ନାଥ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ ବୁଝାଇ
 ଦାନବେ କଷଣେ ଦ୍ୟୁତ ଅମରକୁ ଯାଇ ।
 ଚାହାଙ୍କୁ ବେଗେ ବିନାଶ କରଯାଇ ତୁମ୍ଭେ
 ଏଇଥି ଲାଗି ଆଦେଶ ଦେଉଅଛୁ ଆମ୍ଭେ ।
 ଏହାଶୁଣି ମହାମାୟା ବିଦାୟ ହୋଇଲେ
 ଦାନବ ବଳକୁ ଯାଇ ବିନାଶ କଲେ ।
 ଦୁର୍ଗମ ମହାସ ଆଦି ବଡ଼ ବଡ଼ ଦୈତ୍ୟ
 ଧାରା ଆଦି ଶିବବରେ ଘୋର ବଳବନ୍ତ ।
 ବାହୁ ବଳେ ତିନିପୁର ଜଡ଼ାଥିଲେ ଜୟ
 ତାଙ୍କ ନାମ ଶୁଣି ଜନେ ହୁଅନ୍ତୁ ଅଥୟ ।
 ଚେମନ୍ତ ବଳିଷ୍ଠ ଦାନବଙ୍କୁ କୌଶଳରେ
 ବିନାଶ କଲେ ମହାମାୟା ହୋଧରରେ ।
 ଦେବତାମାନେ ଦେଖିଣ ମାତାଙ୍କ ଚକ୍ର
 ଗନ୍ଧନା କଲେ ତାଙ୍କ ପାଦ କରି ପୂଜି ।

ଦୁର୍ଗାମାୟୁର ପରାଣ କରନ୍ତେ ମା ନାଶ
 ଦୁର୍ଗାନାମ ଚାହାଙ୍କର ରଖିଲେ ମିଦଣ ।
 ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ମାତ୍ର କରିଣ ଭଜାର
 ଅନର୍ଥାନ ହେଲେ ମହାଶୟରେ ସଭର ।
 ଚାହାପରେ କିଛିଦିନ ଅନେ ମହାମାହି
 ଦକ୍ଷ ବୃହେ କନ୍ୟାରୂପେ ଜାତହେଲେ ପାଇ ।
 ମଣି ନାମ ଚାହାଙ୍କର ହୋଇଲେ ବିଶ୍ୟାତ
 ଶିବଙ୍କୁ ବରଣ କଲେ ଆନନ୍ଦରେ ମାର ।
 କେତେ ଦିନଅନ୍ତେ ସଙ୍ଗଦେବଙ୍କ ଜନକ
 ମଞ୍ଜ ଏକ ଆରମ୍ଭିଲେ ଘେନି ଦେବଲେକ ।
 ସେବେକ ଅମରଗଣ ଥିଲେ ତିନିପୁର
 ଚାହାଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ସେହୁ ଆଣିଲେ ସଭରେ ।
 ଶିବଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଗ୍ରହ ମନେ ଗର୍ବ ବହି
 ସେ ସଞ୍ଜକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ନ କଲେକ ସେହି ।
 ଚାହାଶୁଣି ସଙ୍ଗ ମନେ ମହାବିରାଗ କଲେ
 ପିତାଙ୍କ ପୁରରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 ଶିବଙ୍କର ଅପମାନ ସେଠାରେ ନ ସହି
 ପରାଣ ଦାଉଲେ ସଞ୍ଜ ଅନଳକୁ ଡେଇଁ ।
 ଚାହାପରେ କେତେକାଳ ହୋଇଯାନ୍ତେ ଗତ
 ହିମାଳୟ ଘରେ କନ୍ୟାରୂପେ ହେଲେ ଜାତ ।
 ପଟ୍ଟନ ଗଜାଙ୍କ ଘରେ ହୁଅନ୍ତେ ଜନମ
 ପାଟଣା ବୋଲଣ ହେଲା ଚାହାଙ୍କର ନାମ ।
 ଶିବଙ୍କୁ ପାଇବା ପାଇଁ ପଟ୍ଟନ ଦୁଲଣୀ
 ଘୋର ଗପ ଆଚରଣେ ମନମଧ୍ୟେ ଗୁଣି ।
 ଚାହାଙ୍କ ଗପରେ ଦେବ ଦେବ ମହେଶ୍ୱର
 ଶୁଣୁଷ୍ଟ ହୋଇ ମିଳିଲେ ଯାଇଣ ସେଠାର ।
 ଆପଣା ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ସହୁଁ ନୟନେ ଦେଖିଲେ
 ଅପାର ଆନନ୍ଦ ପ୍ରଭୁ ମନରେ ହୋଇଲେ ।
 ବହୁ କାଳର ବିଚ୍ଛେଦ ହୋଇଲୁକ ଦୂର
 ବିବାହ କରିଲେ ବେଦ ବିଧାନେ ସଭର ।
 କୈଳାସ ପୁରକୁ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଚଳିଗଲେ
 ନାନା ପରକାରେ ରକ୍ତ ଶୀତା ଆରମ୍ଭିଲେ ।
 ପରମ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ପଟ୍ଟନ କୁମାରୀ
 ପତିଙ୍କ ସହିତେ ସୁଖେ ବାସ କଲେ ଗୋଟି ।
 ଏହିପରେ କିଛିକାଳ ହୋଇଯାନ୍ତେ ଗତ
 ଦେବତାମାନେ ମିଳଣ କରିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରନୁ ।

ଏକ ଦିନେ ବୁଢ଼ା ଯଜ୍ଞେ ହୁଅନ୍ତୁ ବାବା
 ଗୁପ୍ତ ମାତା ତାହାଙ୍କ ଶିର ଲାଲ ଛେଦ ।
 ଯେହି ଛୁଆଣିର ଶିବ କହୁ ନ ଗୁଡ଼ିକ
 ତେଣୁ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଦୋଷ ତାହାଙ୍କୁ ଲାଗିଲ ।
 ଯେତେ ପରକାର ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମନ୍ତ୍ରେଣ୍ଡର
 ନ ଗୁଡ଼ିକ ଶିର ତାଙ୍କ ମସ୍ତକ ସଭର ।
 ତେଣୁ ପତ୍ନୀ ସନ୍ନିହରେ କେ ଲାଗ ଭୁବନ ।
 ତେଜ୍ୟାକର ନାନାଘର୍ଷ କଲେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତନ ।
 ମଜାର ମଜାର ବର୍ଷ ତପ ଆଚାର୍ଯ୍ୟେ
 ଶୟନ ବୋଜନ ଆଦି ବିସର୍ଜନ କଲେ ।
 ତଥାପି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶିର ମସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ
 ମହାଦେବଙ୍କର ମନେ ବିଶଦ ଜଳିଲ ।
 ଶ୍ରବଣେ ପଦ୍ୟପି ଶିର ମସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ
 ଏ ପାପ ଶରୀର ଧରି ଦେବ କେଉଁଲେ ।
 ଏହିପରି ମନମଧ୍ୟେ ପାଞ୍ଚ ଗୋଳାମାଥ
 ନିରକାରଙ୍କ ମନସ୍ଥେ ହେଲେ ଉପସ୍ଥିତ ।
 କରେ ଲଗିଥିବା ଶିର ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଦେଖାଇ
 ଗୋଟି ଗୋଟିକର ମରୁକଥା ଗଲେ କହି ।
 ତାହାଙ୍କ ବ୍ୟାକୁଳ ଆଜି ଦୁଃଖ ଶରୀର
 ଦେଖି ମନମଧ୍ୟେ ଦୟା ହେଲେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ।
 ଉପାୟ ବଚାଇ ତାଙ୍କୁ ବୋଲିଲେ ବଚନ
 ମରତ ଭୁବନେ ଅଛି କୋମଳ କାନନ ।
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ପବନ ସ୍ଥାନ ଅଟଇ ସେ ସେହି
 ବଲ୍ଲକୁଣ୍ଡ ତା ସଙ୍ଗରେ ସମାନ ନୁହଁଇ ।
 ସେଠାରେ ପଦ୍ୟପି ରୁମ୍ଭେ ଏକାନ୍ତ ଗନ୍ତରେ
 ପରଂବ୍ରହ୍ମକୁ ଚିନ୍ତବ ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟରେ ।
 ପାପ ତାପମାନ ଅଙ୍ଗୁ ଦୂର ହୋଇଯିବ
 ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଦୋଷମାନ ନିଶ୍ଚୟ ନାଶିଯିବ ।
 ଏମନ୍ତ କହିଲେ ଯହୁଁ ପ୍ରଭୁ ନିରକାର
 ଭକ୍ତରେ ବଦଣି ଶିବ ତାହାଙ୍କ ପୟର ।
 ମେଲଣି ମାଣି ସେଠାରୁ ବାହାର ହୋଇଲେ
 ଏକାମ୍ର ବନ ମଧ୍ୟରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶିଲେ ।
 ସେ ବନର ଶୋଭା ନେତ୍ରି କର ନିଶ୍ଚୟଣ
 ଅପାର ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ପାଦତଳ ରମଣ ।
 ଅତି ମନୋହର ଲତା ତଳେ ବିଜେକର
 ପଦ୍ମାସନରେ ବସିଣ ଦେବ ଯି ପୁରୁଷ ।

ମୂଳ କମଳରେ ଲୟ ଲଗାଇ ଦେଖ
 ନିରକାରଙ୍କର ନାମ ଜପିଲେ ହୃଦୟ ।
 ମଜାର ମଜାର ବର୍ଷ ହେଁ ବନ୍ଧଗଲ
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶିର ତାହାଙ୍କ ମସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ।
 ତାହାଦେଖି ମହାଦେବ ମନେ ଗୋଷ୍ଠିହୋଇ
 ଆହାର ମେଥୁନ ନିଦ୍ରା ସବ ଗୁଡ଼ିଦେଇ ।
 ଏକାନ୍ତ ଗନ୍ତରେ ପରଂବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ପୟରେ
 ଭଜନ କରଲେ ଦିବା ନିଶି ସେଠାବରେ ।
 ଅଙ୍ଗରୁ ମଳଲ ପାପ ଦହନ ନିମନ୍ତେ
 ତପ ଆଚାର୍ଯ୍ୟେ ଲେ ପଞ୍ଚ ଶିବ ଏକ ଗନ୍ତେ ।
 ଏତଣୁ ଚାରକ ନାମରେ ଏକଇ ଅସୁର
 ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦେଲେକ ଅପାର ।
 ବାରବାତ ସୁରଗରେ ଯାଇ ଧାନ୍ତଦେବ
 ତା ଭୟରେ ସୁରସୁରେ ତରଳ ପଡ଼ିଲ ।
 ଏକଲ ଦେବତାମାନେ ଲଘୁଙ୍କ ସହିତେ
 ବିଧାତାଙ୍କ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମିଳିଲେ ଭୂତେ ।
 ବୋଇଲେ ଗୋ ପିତାମହ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ନାଥ
 ଭୂତେ ନ ଉଠିଲେ ଦେବେ ହୋଇଲୁ ଅନାଥ ।
 ଏହି ଧରଣରେ କହି ସବୁ କଥାମାନ
 ଗୋଟି ଗୋଟି ଦେବଗଣେ କରଲେ ବର୍ଣ୍ଣନ ।
 ବିଧାତା ବୋଇଲେ ଦେବଗଣଙ୍କୁ ଅନାଇ
 ଶିବଙ୍କ ବ୍ୟଠିତ ତାକୁ ନ ପାରିବେ କେହି ।
 ଆପଣେ ଶଙ୍କର କେତେ ମର ନ ପାରିବେ
 ତାହାଙ୍କ ଔରସୁ ପୁନ ଜନମିଲେ ଭବେ ।
 ଯେହି ସନ୍ତାନ କରିବ ଦୈତ୍ୟକୁ ସଂହାର
 କୁଟୁ କୁଟ କେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି ଭଣ୍ଡର ।
 ଦେବତା ବୋଇଲେ ଶୁଣିଅଛି ଆମ୍ଭେମାନେ
 ଏକାମ୍ର ବନରେ ତପ କରନ୍ତି ବିଧାନେ ।
 ବାହ୍ୟ ଜଗତରେ ତଳେ ନାହିଁ ତାଙ୍କ ଲୟ
 ପରମ ବ୍ରହ୍ମଙ୍କୁ ଭଜୁଛନ୍ତି ଅନ୍ତରତ ।
 କପରି ଭାବରେ ତାଙ୍କ ତପ ଭଙ୍ଗହେବ
 କାଏ ଯାଇ ଅବା ତାଙ୍କୁ ଏକଥା କହିବ ।
 ଶୁଣି ଯାତା ଆଜ୍ଞାଦେଲେ କନ୍ଦର୍ପକୁ ରାଇ
 ଏକାମ୍ର ବନକୁ ଯାଅ ରତ ଯଜ୍ଞେ ନେଇ ।
 ଶିବଙ୍କ ଉପରେ ପୁଷ୍ପଗର ନିକ୍ଷେପଣ
 ତପସ୍ୟା ତାଙ୍କର ଭଙ୍ଗ କର ବେଗେ ଜାଣ ।

ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଣ ରକ୍ତ କନ୍ଦର୍ପ ସମ୍ପଦେ
 ସୁନ୍ଦରୀ ସମ୍ପରକ୍ତଙ୍କୁ ନେଇଣ ସଙ୍ଗରେ ।
 ଏକାମ୍ର ବନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ଶଙ୍କରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ବାଣ ବରଷିଲେ ।
 ଏଣେ ବିରହ ଜ୍ଵାଳାରେ ହୋଇଣ ବ୍ୟଥା
 ମହାଦେବୀ କରୁଥିଲେ ସ୍ଵର୍ମାର ଚିନ୍ତା ।
 କୌଣସି ମନ୍ତ୍ର ଚାହାଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ନ ପାଇ
 ଧାରାଙ୍କୁ ସମ୍ପଦେ ଦେବୀ ପ୍ରବେଶିଲେ ଯାଇ ।
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ବନୟ ହୋଇ ବୋଇଲେକ ଗିର
 ବୁଝ ବୁଝ ମୋ କରଣ ଆହେ ବେଦବର ।
 କେତେ ଦିନ ଆଉ ଏହି ଯୁବା ବୟସରେ
 ପତିତ୍ରନା ହୋଇ ବନ୍ଧୁ ରହିବି ମହାରେ ।
 ଦୟାକରି ମୋର ଦୁଃଖ ବୁଝନ୍ତୁ ଆପଣ
 କେଉଁଠାରେ ପତି ଦେବ ଅଛନ୍ତି ରହିଣ ।
 ପାଦପଦ୍ମ ବ୍ୟାକୁଳତା ଦେଖି ପିତାମହ
 ବୋଇଲେ କମ୍ପା ବ୍ୟଥା ହେଉଅଛି କହ ।
 ଆମ୍ଭେ ମଧ୍ୟ ବହୁମନ୍ତେ ସମ୍ମାନ କରିଣ
 ତବ ପତିଙ୍କର ପତା ପାଇଅଛୁ ଜାଣ ।
 ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଦୋଷରେ ସେ ହୋଇଣ ବ୍ୟଥା
 ଏକାମ୍ର ବନରେ ତପେ ହୋଇଛନ୍ତି ରତ ।
 ଯେବେ ପତି ଲଭିବାକୁ ବେ ଇଚ୍ଛା ଥାଏ
 ତାହେଲେ ବନ୍ଧନ ଯୋଗକୁ ଯାଅ ମାୟେ ।
 ବର୍ତ୍ତମାନ ବ୍ରହ୍ମଲୟ କରିଣ ଶଙ୍କର
 ତପସ୍ୟାରେ ରହନ୍ତି ଏକାମ୍ର ବନର ।
 ସଂସାର ପ୍ରତି ଚାହାଙ୍କୁ ତଳେ ଦୃଷ୍ଟି ନାହିଁ
 ଶୁଷ୍କ କାଠସମ ଶାଳି ଶରୀର ଅଛଇଁ ।
 ତାଙ୍କୁ ଉପାରିବା ପାଇଁ ବିରୁଦ୍ଧ ମନକୁ
 କନ୍ଦର୍ପ ରକ୍ତକୁ ପେଣିଅଛୁଁ ସେଠାବକୁ ।
 ଫୁଲଗର ମାରି ସେହୁ ଶଙ୍କରଙ୍କ ମନ
 ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବେ ପଠାଇଛୁ ବନ ।
 ତୁମ୍ଭେ ମଧ୍ୟ ସେହିଠାରେ ରହିବା ଉଚିତ
 ତପସ୍ୟା ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଶିବ ହେଲେ ଉନ୍ନତ ।
 ସେତକି ବେଳରେ ତାଙ୍କ ଅଗ୍ରତରେ ତୁମ୍ଭେ
 ଉପହୋଇ ବୋଲି ଶ୍ରବ କହୁଅଛୁଁ ଆମ୍ଭେ ।
 ଧାରାଙ୍କୁ ବଚନ ଶୁଣି ଦେବୀ ଗୋପକରେ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ଏକାମ୍ର ବନରେ ।

ଶିବଙ୍କ ନିକଟ ଆତ୍ମୀୟରେ ଶଙ୍କର
 ରହିଲେ ସ୍ଵର୍ମାର ଧାରା ବଧୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ।
 ଏଣେ କନ୍ଦର୍ପ ସଦଳବଳେ ରକ୍ତ ସଂ
 ଫୁଲଗର ପ୍ରୟୋଗିଲେ ହୋଇଣ ନିର୍ଭୟ ।
 ସେ ବେଳରେ ଦୃଶ୍ୟ ଗୋଟି ଅତି ମନୋହର
 ବର୍ତ୍ତନା କରବା କିବା ସାଧୁଅଛି ମୋର ।
 ରତପତି କାମବାଣ ବିକିନ୍ତେ ତୁମ୍ଭାଇ
 ମନମନ୍ତ ମନୟୁ ସେ ଅସିନେ ବହଇ ।
 କୋକିଳ କାକଳୀ ଆଉ ମୟୂର ମୟୂରୀ
 ନର୍ତ୍ତନ କଲେ ନରଦେ ପକ୍ଷୀ ମେଳିକରି ।
 ଯେତେ ପଶୁ ପକ୍ଷୀମାନେ ସେ ବଣରେ ଥିଲେ
 କାମ ବାଣରେ ସକଳେ ଉନ୍ମାଦ ହୋଇଲେ ।
 ଶୁଷ୍କ କାଠମାନ ଚୈଁ ହେଲେ ପକ୍ଷିବନ୍ତ
 ନୟନ ତାଳ ପ୍ରମରେ ହୋଇଲେ ଶୋଭିତ ।
 ଏହାଦେଖି ମହାଦେବୀ ଆନନ୍ଦିନୀ ହୋଇ
 ପତିଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ହେଲେ ବ୍ୟାକୁଳତା ତହିଁ ।
 ତେ ପତିଙ୍କୁ ମନରେ ପ୍ରଣାମା କରଲେ
 କପରି ଧ୍ୟାନ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ବ ସ୍ଵର୍ମାରୁ ବୁଝିଲେ ।
 ଏଣେ କାମ ବାଣାଦାତେ ଶଙ୍କରଙ୍କ ମନ
 ସମେ ନିମେ ତପସ୍ୟାରୁ ହୋଇଲା ଭଗନ ।
 ଯେତେ ପରକାର ଚିନ୍ତାକରି ଲୟକଲି
 କୌଣସି ମନ୍ତ୍ର ସେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ନ ପାରିଲେ
 ନୟନ ମୁଦ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ କରୁଥିଲେ ଧ୍ୟାନ
 ପାଦପଦ୍ମ ରୂପ ଶାଳି ଦିଶିଲା ନୟନ ।
 ଏହାଦେଖି ମହାଦେବ ବ୍ୟଥାତ ହୋଇଲେ
 କିଏ ସେ ମୋର ତପସ୍ୟା ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଧ୍ୟାନେ ।
 ଏହିପରି ପାଞ୍ଚ ଦୋଷେ ଦିଅନ୍ତି ଅନାଇଁ
 ତୁମ୍ଭେ ନୟନ ତାଙ୍କ ପିଟିଗଲା ତହିଁ ।
 କପାଳ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରାଗର ଥିଲା ସେହି ନେତ୍ର
 ଶୋଲି ଯାନ୍ତେ ଭୟ ହୋଇଗଲା କାମ ଗାସ ।
 ସେତକି ବେଳରେ ଦେବୀ ହସହସ ହୋଇ
 ସ୍ଵର୍ମାରୁ ଅଗ୍ରତରେ ଦେଖାଦ୍ୟନ୍ତେ ଯାଇ ।
 ଆସ ଆସ ପ୍ରିୟ ବୋଲି ପ୍ରସାରି ଶଙ୍କର
 କୋଳକୁ ଉଠାଇନେଇ ଦେଖାକୁ ଧରି ।
 ଲକ୍ଷ୍ୟ ସଙ୍କୋଚ ସମସ୍ତ ମନୁଁ ଭୁଲିଯାଇ
 ପ୍ରେମ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇଲେ ପତି ପତ୍ନୀ ଦୁଇ ।

ଗୁହଁ ଗୁହଁ ବହୁବର୍ଷ ବିତଳ ମୋଠାର
ତଥାପି ଶୃଙ୍ଗାର ଲଜ ନୋହିଲ କାହାର ।
ଯୁଗ ଯୁଗର ବିରହ ବେଦନାରେ ଦୁଇ
ଅତି ବ୍ୟାକୁଳିତ ହୋଇ ରହିଥିଲେ ତହିଁ ।
ତାହା ନେତାଇବା ପାଇଁ ପାଞ୍ଚୁଣୀ ମନର
ନାନାଦି କାମ ବନ୍ଧରେ କରିଲେ ଶୃଙ୍ଗାର ।
ଏହା ଦେଖି ଦେବତାଏ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇଲେ
ଧରସ୍ପତିଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ଆଦେଶ କଲେ ।
ଯାଅ ମାତ୍ର ଏହିପ୍ରଣୀ ଏକାମୃତ ବନ
ଙ୍କର । ବଞ୍ଚି ଶୀଘ୍ର କରନ୍ତୁ ଯେ ସ୍ଥାନ ।
କିପରି ଭାବେ ବନ୍ଧନ ଚେକିବେ ପୀରତି
ଦେବତାଙ୍କ ହୃଦ ଲଗି କର ଏହା ଧର୍ମ ।
ଏହାଶୁଣି ଧରସ୍ପତି ଆନନ୍ଦେ ଚଳିଲେ
ଙ୍କର ପାଦପୀ ଶୀଘ୍ର ସ୍ଥାନରେ ମିଳିଲେ ।
ତାହାଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ଯାଇ ବସନ୍ତେ ମାତୁଣ୍ଡ
ଶୀଘ୍ର ଚେକିବାକୁ ଆଗଭର ହେଲେ ଦୁଇ ।
ରତି ଶେଷ ବ୍ରହ୍ମକାର୍ଯ୍ୟ ହୁଅନ୍ତେ ସ୍ଥଳିତ
ରସୁରେ ଯେଠାରୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲେ ମହାମାତ୍ର ।

ଏହା ଦେଖି ମହାଦେବ କରନ୍ତେ ବାରଣ
ଶିବାଣୀ ବୋଇଲେ ନାହିଁ କେତ ମୋ ଜାଣ ।
ଏ ଅକ୍ଷୟ ବ୍ରହ୍ମକାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଧ ନ ପାରିବି
କହ ନରମୁଖେ ଉତ୍ତରରେ ତହିଁ ଦେଖ ।
ପାଦପୀ ହଟି ଯାଆନ୍ତୁ ଦେଖି ଶ୍ରେକାନାଥ
ସ୍ଥରେ ଧାରଣ କଲେ ଯେ ସ୍ଥଳିତ ରେତ ।
ବହୁଧା ବୋଇଲେ ପ୍ରଭୁ ଯେବେ ଯେ ରେତକୁ
ନ ବହୁଣ ପିଞ୍ଜି ଦେବେ ମୋହର ବଞ୍ଚକୁ ।
କୌଣସି ପ୍ରକାର ତାହା ଧରି ନ ପାରିବି ।
ବହୁଧା ଧରଣୀକୁ ଶିରୁ ପ୍ରାଣଦେବ ।
ଏହି ପରକାଶର କୋନ୍ତେ ମାତ୍ର ବହୁମଣି
ଶଙ୍କର ବୋଇଲେ ଶୁଣୁ ନ କର ମା ଧର୍ମ ।
ଏହାଦ୍ୱାରା ବହୁକାର୍ଯ୍ୟ ସାଧୁତ ହୋଇବ
ଦେବତାମାନଙ୍କ ଶମ୍ଭୁ ହେ ନିରାତର ।
ଏତିକି କହଣ ଶିବ ପବନକୁ ଚଳ
ଚେକିବେଲେ ଯେ ବହୁକୁ ଧରଣୀର ହୋଇ ।
ପବନ ଘେନି ତାହା ଆନନ୍ଦେ ଚଳିଲ
ଅଧମ ଶେଷମୋହନ ଗାତରେ ଶୁଣିଲ ।

କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୀ ବର୍ତ୍ତ ପୁରୁଷେ ଗଣେଶସ୍ତୋତ୍ର କାର୍ତ୍ତିକଙ୍କ ଜନ୍ମ ପୂର୍ବର ନାମ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟ

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶିବଙ୍କ ନିକଟରେ ପାଦପୀଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ବେନିଜନଙ୍କର
ଏକାନ୍ତରେ କଥୋପକଥନ

ଶୁଣ ଶୁଣ ସୁଜ୍ଞାନେ ଅପୂର୍ବ ଚରିତ
ଯାହା ଶ୍ରବଣରେ କର୍ଣ୍ଣ ହୋଇବ ପବନ ।
ନାରଦଙ୍କୁ ବୋଇଲେକ ଚୁଣି ନାରାୟଣ
ଶୁଣ ଏହାପରେ ଯାହା ହୋଇଲେ ଘଟଣ ।
ରତି ଚେକି ଉଭା ହୋନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଯୋଗେଶ୍ୱର
ଅମରେ ନମିଲେ ଆସି ତାହାଙ୍କ ପୟର ।
ଦେଖଣ ତାହାଙ୍କୁ ଠାହେବେଲେ ଶ୍ରେକାନାଥ
ବନ୍ଧନ ଏଠାରୁ ଭୁଲେ ପଳାଅ ସମୟ ।
ନୋହିଲେ ଦେଖ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୋପିତ ହୋଇବେ
ନାନା ମତେ ଝିଜାସିଣ ବଚନ କହବେ ।
ଏଣୁ ମୋର କଥାମାନ ସକଳ ଅମରେ
ସିଳାଇ ଯାଅ ଆସିବ ଯଥା ସମୟରେ ।

ଶିବଙ୍କ ଆଦେଶ ମାତ୍ରେ ଧବ ଦେବଗଣେ
ପଳାଇଲେଲେ ତପସେ ରତନୁ ଏଶେଷେଣେ ।
ପାଦପୀଙ୍କ ହୃଦୟ ଧରସ୍ପତି ବସିଥିଲେ
ପଳାଇ ଶିବାନ୍ତ ଦେଖ ବ୍ୟସ୍ତତା ହୋଇଲେ ।
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବଦନ ଚାହିଁ କରଣ ହୃଦନ
ବୋଇଲେ ମୋହର ଶାସ୍ୟ ଅଟେ ଅତି ସୁନ ।
ଦେବତାମାନେ ନାନାଦି ଚକ୍ରାନ୍ତ ଭୁଆଇ
ମୋ ମନ ଧରିଲେ ଧରସ୍ପତିଙ୍କୁ ପଠାଇ ।
ତେଣୁ ଶୀଘ୍ର ଚେକି ମୁହଁ ହୋଇଲ ଅନ୍ତର
ରମଣୀ ଜନନ ହେବା ଅଟେ ମୋ ଅସାର ।
ଏହିପରି କହ ଦେଖ ହୃଦନ କରିଲେ
ବହୁ ପରକାରେ ତାଙ୍କୁ ଶିବ ବୁଝାଇଲେ ।

ବୋଇଲେ ପାମା ଦେବାର ପାଇଅଛି ହୋଇ
 ଆଉ ଶ୍ରୀବନା କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।
 ଯେବଣ ପାବରେ ପୁଣି ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇବ
 ନିଶ୍ଚୟ ତବ ନିକଟେ ସେ ଫେରି ଆସିବ ।
 ଏକାଶ୍ରମୀ ମହାଦେବୀ ପତିକୁ ଅନାଇଁ
 ବୋଇଲେ କୁହ ସେ ବିଚାରୁଅଛି କାହିଁ ।
 କୁହ ପ୍ରଭୁ ଅପୁଣି କି ଦୋଷରୁ କପରି ।
 ପାର ହୋଇବଇଁ ମୁହିଁ ସେଣୁ ହୋଇ ନାଶ ।
 ଯେତେବେଳେ କାମ ରସେ ନିମଗ୍ନ ହୋଇ
 ମନ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ କଥା ଗୁହ୍ୟୁକ ।
 ଦେବତାମାନେ ସେ ସବୁ କରିଲେ ଶକ୍ତିନ
 ଜାଣି ଜାଣି ରହନ୍ତେ ଯେତେବେଳେ ବିଦ୍ଵା ।
 ତେଣୁ ଅଭିଶାପ ତାକୁ ଦେଉଅଛି ମୁହିଁ
 ସବୁଦିନେ ରହିଥାନ୍ତୁ ହୃତଶାସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ।
 ଏହାକହି ପତିଙ୍କର ପାଦତଳେ ପଡ଼ି
 ବୋଇଲେ ବାରେ ମାନ୍ୟ କୁହ କାନ୍ତ ଫେଡ଼ି ।

ଧନେ କି ମୋ ନାଶ ଜନ୍ମ ସାର୍ଥକ ହୋଇବ
 ମାଆ ବୋଲି ତାକ ମୋର କର୍ଣ୍ଣରେ ବାଜିବ ।
 କାନ୍ତ ପାଶେ କାମିନୀର ମନ କଥାମାନ
 ବ୍ୟକ୍ତ କରିବାରେ ଦୋଷ ନାହିଁ ତୁମେ ଜାଣ ।
 ତୁମେ ମୋ ଜୀବନ ଧନ ଆବର ସର୍ବସ୍ୱ
 କୁହ ଦୟାବନ୍ଧ ଦାସୀ ଆଗେ ପ୍ରାଣଶିଖ ।
 ଶିବ ବୋଇଲେ ବ୍ୟସ୍ତ ନ ହୁଅ ସୁନ୍ଦରୀ
 ଉଦ୍ଭିଷ୍ଟ ସନ୍ତାନ ଜାତ ହୋଇବ ତୁମ୍ଭର ।
 ଆଉ ଅଳ୍ପଦିନ ଦେବୀ ରହ ଯୌର୍ଦ୍ଧ୍ୟ ଧର
 କୋଳେ ଧରିବ କୁମର ଆନନ୍ଦରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ।
 ଯେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ତାହା ହୋଇବ ସମ୍ଭବ
 ଯଥା ସମୟରେ ମୁହିଁ ବତାଇବି ସବ ।
 କହିଣ ଶଙ୍କର ତହିଁ ମଉନ ହୋଇଲେ ।
 ଅଧମ ସେଷ ମୋହନ ଗୀତେ ଶବ ବୋଲେ

—*—

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ ଗଣେଶୋଷଣ ଶିବ ପାଞ୍ଚାଙ୍ଗ କଥୋପକଥନେ
 ନାମ ଦ୍ଵିତୀୟୋଧ୍ୟାୟଃ

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବଚ ସମ୍ବନ୍ଧେ ହର ପାଞ୍ଚାଙ୍ଗର କଥୋପକଥନ ।

ଶୁଣନ୍ତୁ ବିରୁଧଜନେ ମନକର୍ଣ୍ଣ ଦେଇ
 ନାରାୟଣ ବୋଇଲେକ ନାରଦଙ୍କୁ ରୁହିଁ ।
 ଦେବ ଯିଲେତନ ରୁହିଁ ପାଞ୍ଚାଙ୍ଗ ବଦନ
 ବୋଇଲେ ସଜନୀ କେତେ ନ ହୁଅ ବିମନ ।
 ଯେମନ୍ତେ ତୁମ୍ଭର କାର୍ଯ୍ୟ ସଫଳ ହୋଇବ
 ବତାଇ ଦେବା ତାହାର ଉପାୟ ସରବ ।
 ତେଣୁକଲେ କେଉଁକାର୍ଯ୍ୟ ଅସାଧ୍ୟ ନୁହଁଇ
 ସକଳ କର୍ମରେ ସେହୁ ଅଗ୍ରଣୀ ହୁଅଇ ।
 ବାଞ୍ଛିତ ବ୍ରାହ୍ମ୍ୟ ଦାୟକ ସୁମଙ୍ଗଳକର
 ଉପାୟ କହୁଛୁ ଏବେ ଶୁଣ ହୋଇ ଶ୍ରୀର ।
 ପୁଣ୍ୟକ ନାମ ବ୍ରତକୁ ବସ୍ତ୍ର ପରିଯନ୍ତେ
 ଆଜ୍ଞାପୁରୁ କର ତୁମ୍ଭେ ଆନନ୍ଦିତ ରହେ ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଉପାସନା ହୁଅଇ ତହିଁରେ
 ପୂଜା ପୁଣି ଆଦିକରି ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ।

ଐହାକତୋର ଗଜ ସେ ଇଚ୍ଛା କଲୁକରୁ
 ଧର୍ମ ଅର୍ଥ କାମ ମୋଷ ମିଳଇ ତହିଁରୁ ।
 ନଦୀ ମଧ୍ୟେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟେ ଗଙ୍ଗା ଯେଉଁପରି
 ଦେବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯଥା ଅଟନ୍ତି ଶ୍ରୀହରି ।
 ବୈଷ୍ଣବଗଣରେ ମୁହିଁ ଅଟେ ଯେହ୍ନେ ସାର
 ଦେବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଖ୍ୟାତ ସେ ରୂପେ ତୁମ୍ଭର ।
 ବର୍ଣ୍ଣ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯେଉଁରୂପେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
 ପୁଷ୍କର ଶାସ୍ତ୍ର ସେ ସବୁ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲସ୍ଥ ।
 ପାରିଜାତ ପୁଷ୍ପ ଯେହ୍ନେ ସକଳ ପୁଷ୍ପରେ
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୋଲାଏ ତୁଳସୀ ପତ୍ରମାନଙ୍କରେ ।
 ପୁଣ୍ୟପ୍ରଦ ତଥା ମଧ୍ୟେ ଶୁକ୍ଳ ଏକାଦଶୀ
 ବାରମାନଙ୍କରେ ରବିବାରକୁ ବିଶେଷି ।
 ମାର୍ଗଶିର ଯେହ୍ନେ ସବୁ ମାସରେ ଉତ୍ତମ
 ରତ୍ନଗଣେ ନୁହଇ କେ ବସନ୍ତର ସମ ।

ବସମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମ୍ପ୍ରସାର
 ସୁଗମଧ୍ୟେ କୃତସୁଗ ଅଟେ ସେ ପ୍ରକାର ।
 ପୂଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟାଦାତା ଗୁରୁ
 ଅଧିକ ବୋଲନ୍ତି ସେହ୍ନେ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ।
 ଗୁରୁଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଜନନୀ ପୂଜ୍ୟ ସେ ପ୍ରକାରେ
 ଅଧିକେ ସେରୂପେ ପତ୍ନୀ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ।
 ଧନ ମଧ୍ୟରେ ଭୃତ୍ତିମ ଅଟେ ସେହ୍ନେ ରତ୍ନ
 ସେମନ୍ତେ ତାହାଙ୍କୁ ସବେ କରନ୍ତି ପ୍ରସନ୍ନ ।
 ପ୍ରିୟଗଣ ମଧ୍ୟେ ପତି ସେରୂପେ ଅଧିକ
 ସେରୂପେ ପୁରୀ ସମସ୍ତ ବନ୍ଧୁଠାରୁ ଠିକ ।
 ବୃଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କଳ୍ପ ଚରୁବର
 ଫଳମାନଙ୍କରେ ଚନ୍ଦ୍ରଫଳ ସେହ୍ନେ ସାର ।
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ବରଷ ମଧ୍ୟେ ଭାରତ ବରଷ
 କାନନ ମଧ୍ୟରେ ବୃନ୍ଦାବନ ଏକ ଶେଷ ।
 ପ୍ରିୟମାନଙ୍କରେ ଚେରୁପା ସେଉଁପରି
 ପୁରୀ ମାନଙ୍କରେ ଯଥା ବାଗ୍‌ସାଥୀ ପୁରୀ ।
 ସକଳ ତେଜ ମଧ୍ୟରେ ଘନ ଅଧୀଶ୍ୱର
 ସୁଖକର ଗ୍ରାସ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ସେହ୍ନେ ଶଶ୍ୟର ।
 ସୁନ୍ଦର ଲୋକ ମଧ୍ୟରେ ମନ୍ଦିରକେତନ
 ଶାସ୍ତ୍ରଗଣେ ଯଥା ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ଅଟେ ଜାଣ ।
 ସିଦ୍ଧ ପୁରୁଷ ଗଣରେ କପିଳ ମହର୍ଷି
 କପିଗଣେ ହନୁମାନେ ପବନଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ ।
 ପ୍ରସିଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରମାନଙ୍କେ ଦ୍ୱିଜଙ୍କର ମୁଖ
 ଯଶଗଣେ ସେହ୍ନେ ବିଦ୍ୟା ଅଟଇତି ମୁଖ୍ୟ ।
 ବ୍ୟାପକ ମଧ୍ୟେ ଆକାଶ ଅଙ୍ଗରେ ଲେଚନ
 ବିଭବ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହରିକଥା ଗାନ ।
 ସମସ୍ତ ସୁଖରେ ସେହ୍ନେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚନ୍ଦନ
 ପ୍ରିୟମ ମଧ୍ୟରେ ପୁନଃଅଂଶ ପ୍ରରଗନ ।
 ହିଂସ୍ରଗଣେ ଶଳାଲୋକ ଅଟଇ ସେପରି
 ପାପ ମଧ୍ୟେ ମିଥ୍ୟା ପାପୀଗଣେ ବ୍ୟଭିଚାର ।
 ପୁଣ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ସତ୍ୟ ତପ ମଧ୍ୟେ ନିଶିଦେବା
 ଗୋରସରେ ସେଉଁରୂପେ ଘୃତ ପାଏ ଶୋଭା ।
 ତପସ୍ୱୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ସେହ୍ନେ ବେଦବର
 ଭକ୍ତଗ୍ରାସ୍ୟରେ ଅମୃତ ଅଟେ ସେହ୍ନେ ସାର ।
 ବିବିଧ ଶସ୍ୟରେ ଧାନ୍ୟ ପବନରେ ଜଳ
 ବିଶୁଦ୍ଧ କରଣେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେରୂପେ ଅନଳ ।

ତେଜସ୍ୱର ଧାତୁଗଣେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସେରୂପ
 ମିଷ୍ଟ ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ମଧୁର ଆଳାପ ।
 ପର୍ଯ୍ୟାଗଣେ ବୈଦତେୟ ଶେଷ ଶରବତ
 ଯୋଗୀଗଣରେ କୁମାର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସେମନ୍ତ ।
 ଦେବର୍ଷିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ନାରଦ ତପସ୍ୱୀ
 ଗରବରେ ସେହ୍ନେ ଚନ୍ଦନଅଳୁ ପ୍ରଣୟି ।
 ବୁଦ୍ଧିମାନ ମଧ୍ୟେ ଜୀବ କବିଗୁଣେ ଶୁଦ୍ଧ
 କାବ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ବିବିଧ ପୁରାଣର ବାକ୍ୟ ।
 ଜଳାୟେମାନଙ୍କରେ ସମୁଦ୍ର ସେପରି
 କ୍ଷମାବନ୍ତ ମଧ୍ୟେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେହ୍ନେ ବସୁବିଷା ।
 ଇଷ୍ଟ ଗ୍ରାସ୍ୟରେ ମୁକତି ସେରୂପେ ଭକ୍ତସ୍ତ୍ର
 ସମ୍ପଦ ମଧ୍ୟରେ ହରିଭକ୍ତି ସେହ୍ନେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 ପବନଜନେ ବୈଷ୍ଣବ ବର୍ଣ୍ଣରେ ପ୍ରଣବ
 ସକଳ ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ମନ୍ତ୍ର ବଳସ୍ତବ ।
 ବଳ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନେ ସରସ୍ୱତୀ
 ପ୍ରଗସ୍ତ ଅଟନ୍ତି ଯଥା ଜନ୍ମରେ ଗାୟତ୍ରୀ ।
 ଯଶମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେଧନେ କୁବେର
 ବାସୁକୀ ଅଟନ୍ତି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସର୍ବମାନଙ୍କର ।
 ଶଇଳ ଗଣରେ ଯଥା ଭୃମ୍ଭର ଜନକ
 ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ସୁରାସ୍ୟ ସେଉଁରୂପେ ଠିକ ।
 ବେଦଗଣେ ସାମବେଦ ଭୃଣମଧ୍ୟେ କୁଶ
 ସୁଖର ମଧ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଧିକ ଅବଶ୍ୟ ।
 ଶାସ୍ତ୍ରଗତ ବିଷୟରେ ମନଠାରୁ ବଳ
 ସେରୂପେ ଅଧିକ କିଛି ନାହିଁ କହିଦେଲି ।
 ଅକ୍ଷର ଶ୍ରେଣୀରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମକାର ସେସନ
 ହରିକାବ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ସେ ପିତା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜାଣ ।
 ଚତୁର୍ଣ୍ଣଦ ଜନ୍ମଗଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କେଶବ
 ଜୀବ ମଧ୍ୟରେ ମନୁଷ୍ୟ ଭୃତ୍ତିମ ସେପରି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ମଧ୍ୟରେ ମନ ସେରୂପେ ପ୍ରଧାନ
 ରୋଗ ମଧ୍ୟରେ ମନ୍ଦାଗ୍ନି ଅଧିକଟି ଜାଣ ।
 ବଳ ମଧ୍ୟରେ ଶକତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରବଳ
 ବଳବନ୍ତ ମଧ୍ୟେ ବେଗ ପ୍ରଣୟ୍ୟ କେବଳ ।
 ସ୍ଥୂଳ ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପରମାଣୁ
 ଭକ୍ତସ୍ତ୍ର ଅଟନ୍ତି ଅତି ଅଧିକ ସେ ସେଣୁ ।
 ଦେବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଇନ୍ଦ୍ର ଦୈତ୍ୟଗଣେ ବଳ
 ପ୍ରଜ୍ଞାଦ ସେରୂପେ ସାଧୁମାନଙ୍କ ମଉଳି ।

ବାତାବସରେ ଦଧିତ ଶୁଣୁ କୁହୁଣୁ
 ଚନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁଠି ସୁଦର୍ଶନ ପାର ।
 ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଯୋଗେ
 ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ମଧ୍ୟ ପେଟେ ସୁମିନାଙ୍କ ସୁତ ।
 ନିଶିଳ ଜଗତ ପାର ଯେଉଁଠି ଶ୍ରୀବତ୍ସ
 ସେଉଁଠି ପୁଣ୍ୟକ ବ୍ରତ ମଧ୍ୟ ଗୋ ସୁଦତ୍ତ ।
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ପବନ ଏହି ବ୍ରତ ଏବେ କୁହେ
 କର ଆଜଠାରୁ ଉପସଦନ ଦେଲୁ ଆମ୍ଭେ ।
 ଏ ବ୍ରତପୋଷରେ ଦବ୍ୟ କୁମର ପାଇବ
 ତନୁଲେକରେ ପ୍ରଣାୟାପୋଷ୍ୟ ସେ ହୋଇବ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅଟନ୍ତ ଏହି ଆରାଧ୍ୟ ଦେବତା
 କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧି କଟକେ ସେ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ଯାହାଙ୍କର ପାଦ ସେବ ଭକ୍ତ ନିକର
 କରୁଛନ୍ତି କୋଟି କୋଟି ପୁରୁଷ ଉଦ୍ଧାର ।
 ହରିମନ୍ତ ଯେନି ହରି ସେବା ପେ କରଇ
 ଭାବେ ତାହାର ଜନ୍ମ ସଫଳ ଅଟଇ ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ସେ ନିୟୁତ
 ବୈକୁଣ୍ଠ ସ୍ଥଳକୁ ଅନ୍ତଃକାଳେ ହୁଏ ଗତ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମାଧବ ଲୋକ ରହେ ସେହିଠାରେ
 ସଦେହ ଅଛି ବୋଲି ନ ଭାବ ଏଥିରେ ।
 ହରିମନ୍ତ ନିମନ୍ତେ ଚଉଦ ଭୁବନ
 ହରିମନ୍ତେ ଚଳାଚଳ ଗମନ ପବନ ।
 ସେ ସକାଶୁ ବୋଲୁଅଛି ଆଗୋ ଗିରିପୁର
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଶ୍ରୀହରିମନ୍ତ ଯେନି ଗୋଷ୍ଠି ଚିତ୍ତେ ।
 ଜପକର ତାକୁ ମନେ ଭକ୍ତି ଭାବ ବହି
 ସମସ୍ତ କାମନା ସିଦ୍ଧ ହେବ କହୁଥାଇ ।
 ଏମନ୍ତ କହି ଗଙ୍ଗର ପାଟଣିଆ ଆଗେ
 ଯେନି ତାକୁ ଗଲେ ଗଙ୍ଗାତଟକୁ ସରଗେ ।
 ସେହିଠାରେ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ମନ୍ତ୍ର ଶ୍ରୋତ ଆଦି
 ଆବର ପୂଜା ବିଧିକୁ ଦେଲେ ସେ ସମ୍ପାଦି ।
 ଆମୁକ କରଣ ସବୁ ବ୍ୟୟ କହିଲେ
 ତାହାଙ୍କ ପାଦ ସୁମତ ସେବିବାସୀ ବୋଲେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବ୍ରତ ସମ୍ବନ୍ଧେ ହର ପାଟଣିଙ୍କର
 କଥୋପ କଥନେ ନାମ ଭୃଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶିବଙ୍କଠାରୁ ପାଟଣିଙ୍କର ପୁଣ୍ୟବ୍ରତ ବିଧି ଶ୍ରବଣ

ଏଥୁଅନ୍ତେ ଆନ ଗାଥା ଶୁଣ ଦେଇ ମନ
 ଗଣେଶଖଣ୍ଡ ଚରିତ ଅଟଇଁ ମହାନ ।
 ନାରଦଙ୍କ ଅଗ୍ରରେ ବଞ୍ଚିଗଲେ ମୁନି
 ଶିବଙ୍କ ବଚନ ଶୁଣି ପବନ ଦୁଲ୍ଲଭୀ ।
 ବୋଇଲେ ଶ୍ରେ ନାଥ ଯାହା ମୋହ ଅଗ୍ରରେ
 ବର୍ଣ୍ଣନା କଲୁ ବ୍ରତ ବିଧି ସଂକ୍ଷେପରେ ।
 ତାହା ବିଷ୍ଣୁର ଭାବରେ କରନ୍ତୁ ବର୍ଣ୍ଣନ
 ଶୁଣିବା ନିମନ୍ତେ ମୋର ବଳଅଛି ମନ ।
 ବ୍ରତ ପାଳନରେ କେଉଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଲେଖା ହୁଏ
 ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରଣ କୁହ ଦେବରାଏ ।
 ପୁଣି କେବଣ ସମସ୍ତେ ପଢ଼ଇ ସେ ବ୍ରତ
 ତହିଁରୁ କେବଣ ଫଳ ଜନେ ହୋନ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତ ।
 ସେ ସମସ୍ତ କଥା ମୋତେ ବିଶଦ ଭାବରେ
 ବତାଇଣ କହ ପ୍ରଭୁ ଦୟାକର ବାରେ ।

ସେ କର୍ମକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଯେଉଁ ପୁରୋହିତ
 ହୋଇବ ଅଶାଲ ତାକୁ କରାଅ ନିୟୁକ୍ତ ।
 କାମିନୀର ହର୍ତ୍ତା କର୍ତ୍ତା ଅଟଇ ବଲ୍ଲଭ
 ବଲ୍ଲଭ ଯୋଗରେ ପ୍ରିୟ ଲଭେ ଶୁଭଶୁଭ ।
 ବାଲ୍ୟ ସମୟରେ ପିତା ଅଟନ୍ତ ରକ୍ଷକ
 ପତି ଅଟନ୍ତ ଯୌବନ ସମୟେ ପାଳକ ।
 ଶେଷ ଅବସ୍ଥାରେ ପୁତ୍ର କରଇ ରକ୍ଷଣ
 ଏରୂପେ ତିନି ଅବସ୍ଥା ପ୍ରିୟଙ୍କର ଜାଣ ।
 କନ୍ୟା ସମୟରେ ପିତା କରଣ ପାଳନ
 ଦୁହିତାକୁ କର ସ୍ବାମୀହସ୍ତେ ସମର୍ପଣ ।
 ନିର୍ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଆପଣା ଭବନେ ରହନ୍ତି
 ଯଉବନ କାଳେ ରକ୍ଷା କଲପରେ ପତି ।
 ଆପଣା ପୁତ୍ର ପାଶରେ ସମର୍ପଣ କର
 ନିବୃତ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ମନେ ସ୍ଥିରଭାବ ଧରି ।

ଯେଉଁ କାମିନୀର ପିତା ପତି ପୁତ୍ର ଥାନ୍ତି
 ସଂସାର ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଅଟେ ଗାନ୍ଧୀବନୀ ।
 ଜଣେ ଅବା ଦୁଇଜଣ ଉଣା ହୋଇଥିଲେ
 ମଧ୍ୟମା ବୋଲି ତାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ନିଜେ ।
 ଯାହାର କେହି ନ ଥାନ୍ତି ସେ ଅଟେ ଅଧମା
 ନ ଥାଏ ତାହାର ଦୁଃଖ କଷ୍ଟର ସେ ସୀମା ।
 ଏ ଜନ ଜଣକ ମଧ୍ୟ ଜଣକ ପାଶରେ
 ରହିଥିଲେ ନାଶ ଧନ୍ୟ ହୁଅଇ ଲୋକରେ ।
 ଅନ୍ୟ ପାଶରେ ରହିଲେ ହୁଅଇ ନିନ୍ଦା
 ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ବିବେଚନା ହୋଇଛି ଏ କଥା ।
 ଆପଣ ତ ଅଟ ସବୁ ଆତ୍ମା ସବୁ ସାକ୍ଷୀ
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅ ମୋହର ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦେଖି ।
 ଉତ୍ତମ କୁମର ମୋତେ ଦିଅ ଦୟାବନ୍ଧୁ
 ଯାହାପୋଗେ ସୁଖଲଭ କରିବକି ମୁହିଁ ।
 ଭୁଲେ ସବୁର ହୃଦୟ କଥା ଜାଣିପାର
 ଅଧିକ ମାନକ ଭୁଲ ଆମେ କରୁବାର ।
 ଏଭଳି କହି ପାବଣୀ ପତିଙ୍କ ପାଶରେ
 ବସିଲେ ମଉନ ଭାବ ବନ୍ଧୁ ସେ କାଳରେ ।
 ତାହା ଦେଖିଣ ଶୁଣୁର ଦୟାୟୁକ୍ତ ହୋଇ
 କହିଲେ ପ୍ରିୟାଙ୍କ ମୁଖ-କମଳକୁ ଚାହିଁ ।
 ବୋଲିଲେ ଗୋ ଦେବୀ ଗୁଣ ବିଧାନକୁ ଶୁଣ
 ଆବର ସେ ପୁତ୍ର ପ୍ରୋଥ ଫଳ ଆଦି ପୁଣି ।
 ବଧୂ ଅନୁସାରେ ଫଳ ପୁଷ୍ପ ଆଦିକର
 ସଂଗ୍ରହ କରିବ ଉପସ୍ଥାନକୁ ବିକର ।
 କର୍ମେ ଶତେ ଦିନକୁ ଡକାଇ ଆଣିବ
 ତାଙ୍କ ହସ୍ତେ ଯଥାୟୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ।
 ଯଜ୍ଞ ଆବଶ୍ୟକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଣାଇବା ପାଇଁ
 ନିୟୁକ୍ତ କରିବ ଶତେ ଦାସ ଆଣି ଚାହିଁ ।
 ଆବର ଶତେକ ଦାସୀ ଲମ୍ବେ ପୁରସ୍କର
 ଆରମ୍ଭରୁ ଶେଷଯାଏ କରୁବ ନିୟୁକ୍ତ ।
 ସକଳ ଦାନ ବିଧାନ ଜାଣନ୍ତି ସେ ଲୋକ
 ତାହାକୁ ଆଣି ନିୟୁକ୍ତ କରିବ ଶତେକ ।
 ଏହିପରି ବ୍ରତବଧୂ ସମାପନ୍ତ ଯାଏ
 ନାନାବିଧ ଆରୋଜନ କରିବାକୁ ହୁଏ ।
 ନରଭକ୍ତ ଜନଶୃଙ୍ଖଳ ସୁକୁଳ ପ୍ରବର
 ଅଟନ୍ତି ସେ ମୁନିଶ୍ରେଷ୍ଠ ସନ୍ତାନ କୁମାର ।

ମୋହର ସମାନ ଅଟେ ତାଙ୍କର ପ୍ରବର
 ତାଙ୍କ କୁଳେ ପ୍ରବେଶ କର ଆଣାଇବ ।
 ସକଳ ଦାନ ବିଧାନ ତାଙ୍କର ହସ୍ତରେ
 କରାଇଲେ ଶେଷ ଦେବ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ପକାରେ ।
 ମାତ୍ର ବସ୍ତ୍ର ଶୟୋଦଶୀ ହସ୍ତରେ ସେ ବ୍ରତ
 ଆରମ୍ଭିବ ଶୁଭ ପ୍ରତି କରି ନିଜନାମ ।
 ପୁତ୍ର ବିବସରେ ଉପବାସ କରିଥିବ
 ଅନ୍ତର ଉଦୟ ମୁଣ୍ଡେ ଶୟାକୁ ଗୁଡ଼ିବ ।
 ଶୁଦ୍ଧଜଳ ଆଣି ଦେବେ ମୁଖ ପୋଳନ
 କରିବ ଆବର ଦାନ ଦର୍ଶଣ ବିଧାନ ।
 ପୁଷ୍କରିଣୀ ମଧ୍ୟ ପଣି ସ୍ନାନବଧୂ ସାରି
 ଆଚମନ କରିବ ଶୁଦ୍ଧଜଳ ସୁମରି ।
 ଶୁଦ୍ଧଜଳ ମଧ୍ୟେ ଅର୍ଘ୍ୟ ଜଳ ଦେବ ନିର୍ଦ୍ଦୟ
 ସେ ଅନ୍ତରେ ବ୍ରତ ଗରବେଶ ହେବ ପାଇଁ ।
 ଯଉଁତ ନିର୍ମଳ ବସ୍ତ୍ର କରି ପରିଧାନ
 ପକାଇବ ବାଲୁ କରି ଉତ୍ତମ ଆସନ ।
 ନିର୍ଦ୍ଦୟେ ବସି ଜଳକ ଆଚମନ ଆଦି
 ଆପଣାର ନିତ୍ୟ କର୍ମ କର୍ମକୁ ସମାଧି ।
 ଫଳ ସଂଗ୍ରହରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବସାଇବ
 ପ୍ରସନ୍ନହୃଦ ମୁଖେ ପ୍ରେମିବାରନ କରିବ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ପୁଣି
 ଫଳକୁ ବରଣପୂଜା କରି ଚରଣଶିଳ ।
 ବ୍ରତକର୍ମ ଆରମ୍ଭିବ ଲଳିତାବ ଦେବ
 ରଖାଇବ ପାଶେ ନାନା ଉପସ୍ଥର ଆଣି ।
 ଦୋଷି ଦୋଷି କରି କଷ୍ଟେ କରିବ ଅର୍ପଣ
 ତାହାର ନମ ମୁଁ ଏବେ କହୁଅଛି ଶୁଣ ।
 ଆଗର ସାଗର ପାଦ୍ୟ ଅର୍ଘ୍ୟ ଆଚମନ
 ମଧୁହଳ ମୁଖାୟୁକ୍ତ ବସନ ଭୂଷଣ ।
 ଗୁଣେ କୁଣ୍ଡଳ ଧ୍ୟାନ ପାପ ନରବେଦ୍ୟ
 ଆବର ସେ ନାନାବିଧ ମଧୁହଳ ଶାଦ୍ୟ ।
 ଗନ୍ଧନ ମଞ୍ଜୁମୁଖ ସେ ତାହୁକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ଆଗର ଦ ପ୍ରବେଶ ସେ ଗୋଡ଼ଣ ଡକାଇ ।
 ମୁକାର ଅଙ୍ଗପୁରସ ଏ ସବୁ ପଦାଂଶ
 ତ ଦେଲେ ସମସ୍ତ ଫଳ ହୋଇଯାଏ ବ୍ୟର୍ଥ ।
 ଯେଉଁ ଗୋଟିଏ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକଳ ହୋଇଲେ
 ଅଙ୍ଗହାନି ହୁଅଇଛି ଜାଣିଥାଅ ଭଲେ ।

ଯେଉଁରୂପେ ବିକଳାଙ୍କ ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନ
 ନିରର୍ଥକ ଅଟେ ତଥା ଅଜ୍ଞାନ କର୍ମ ।
 ଯେତେ ପରିମାଣେ ଗୁଣ ହୁଏ କର୍ମ ଭଙ୍ଗ ।
 ସେତକ ଅଂଶରେ ମଧ୍ୟ ଫଳ ହୁଏ ଭଙ୍ଗ ।
 ଅଶ୍ଳେଷରୂପେ ପାରିଜାତ ପୁଷ୍ପ ଆଣି
 ବସ୍ତ୍ରକୁ ପାଦରେ ସମର୍ପିବ ଗଣି ଗଣି ।
 ପ୍ରଳବନ ଏହିପରି ଦେବା ସକାଶରୁ
 ହୁଅଇଟି ଆପଣାର ରୂପ ଅତି ଭଲ ।
 ଆବର ଅକ୍ଷତ ଲକ୍ଷେ ଶ୍ରେଣୀ ଚମ୍ପାଫୁଲ
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଅଙ୍ଗଦେଶେ କରାଇବ ଠୁଳ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରରେ ବର୍ଣ୍ଣ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅଧିକ ହୁଅଇ
 ପୁଣି ଦେବ ସହସ୍ରେକ ପଦ୍ମ ପୁଷ୍ପ ନେଇ ।
 ତାହା ଦେଲେ ସୁଖକ୍ଷେତ୍ର ମିଳଇ ଅପାର ।
 ଏରୂପେ ଅଟଇ ଚନ୍ଦ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରର ବିଶ୍ୱର ।
 ଅମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନ ନିର୍ମିତ ସହସ୍ରେ ଦର୍ପଣ
 ଭକ୍ତଭରେ ପୁଣି ଆଣି କରିବ ଅର୍ପଣ ।
 ଦର୍ପଣ ଦେବା ଯୋଗରେ ଦର୍ଶନ ଶକ୍ତି
 ଅଧିକ ହୁଅଇ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣି ଗୋ ପାଦପୀ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ନାମ ଧରି ମାଳୋତ୍ପଳ ଶତେ
 ଦେଲେ ଚକ୍ଷୁ ରୂପବର୍ଣ୍ଣ ବହୁଇ ନିରତେ
 ଶୁକଳ ଶ୍ଵେତ ଲକ୍ଷେ କେଶବଙ୍କୁ ଦେବ
 ତେବେ ସେ କେଶ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅଧିକ ହୋଇବ
 ଅମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନ ରଚିତ ସହସ୍ରେ ପୁଟିକା ।
 ଅର୍ପଣ କଲେ ସୁନ୍ଦର ହୁଅଇ ନାସିକା ।
 ବନ୍ଧୁଜୀବକ କୁସୁମ ଲକ୍ଷେ ଅଶାଝବ
 ବସେଶ୍ୱର ନାମ ଧରି ସମର୍ପଣ ଦେବ ।
 ଅଧର ଓଷ୍ଠ ସୁନ୍ଦର ହୁଏ ସେ ହେତୁତେ
 ଦନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ହୁଅଇ ମୁକ୍ତା ପ୍ରଦାନରେ ।
 ଗୋଲକନାଥଙ୍କୁ ତାହା ଦେବ ଭକ୍ତିକରି
 ମନଦେଇ ଶୁଣ ଆଗୋ ପବିତ୍ରକୁମାର ।
 ଗନ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ ରତନ ଗଣ୍ଡିକ
 ଶିବେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରିବ ଲକ୍ଷେକ ।
 ଲକ୍ଷେକ ରତ୍ନପାଣକ ଶ୍ରୀକ୍ଷେଣ ନାମରେ
 ଦେଲେ ଓଷ୍ଠ ଅଧସ୍ଥଳ ଦିବ୍ୟରୂପଧରେ ।
 ରତ୍ନସାର ଧନନିତି କର୍ତ୍ତୃ ଆଭରଣ
 ସାବେଶ୍ୱରଙ୍କ ନାମରେ କଲେ ସମର୍ପଣ ।

ସୁନ୍ଦର ହୁଅଇ କର୍ତ୍ତୃ ଆଗୋ ଜୀବେଶ୍ୱର
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେଣ ଶକ୍ତି ଅଧିକ ହୁଅଇ ସେପରି ।
 ରତ୍ନ ନିର୍ମିତ ମାଧୁରୀକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲକ୍ଷେ ଗୋଟି
 କଳଶ ଆଶାଇ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଦେବଟି ।
 ତେମନ୍ତ ହେଲେ ସୁନ୍ଦର ହୁଏ ନିଜ ସ୍ୱର
 ବିଶ୍ୱର ଗ୍ରନ୍ଥରେ ବାକ୍ୟ ହୁଅଇ ବାହାର ।
 ରତ୍ନ ନିର୍ମିତ ସହସ୍ରେ ସୁଧାକୁମ୍ଭ ନେଇ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ନାମ ଧରି ଦେବ ଗୋଟ ବହି ।
 ତେମନ୍ତ ହୋଇଲେ ଭଦ୍ରଲୋକ ସମାଜରେ
 ଅଧିକ ହୁଏ କହିବା ଶକ୍ତି ସବୁଠାରେ ।
 ଗୋପ ବେଶଧର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ନାମ ଧରି
 ରତ୍ନପାତ୍ର ଲକ୍ଷେ ଗୋଟି ଦେବ ଭକ୍ତିକରି ।
 ଯେବେ ଦୃଷ୍ଟି ସୁନ୍ଦରତା ହୁଅଇ ଅଧିକ
 ଦର୍ଶନ ଶକ୍ତି ହୁଏ ତାହାଠାରୁ ଠିକ ।
 ଧୂସର କୁସୁମ ପରି ଅଶ୍ଳେଷ ରତନରେ
 ପାଦଗୁଡ଼ିଏ ନିର୍ମାଣ କରାଇ ସଭାରେ ।
 ଗୋରକ୍ଷକ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ନାମ ଧରି ଦେବ
 ତାହାହେଲେ ଗଳଦେଶ ସୁନ୍ଦର ହୋଇବ ।
 ରତନ ପାତ୍ର ରଚିତ ସହସ୍ରେ ପଦ୍ମ ନାଳ
 ଚନ୍ଦ୍ର କପାଳଙ୍କ ନାମେ ଦେବ ଚିତ୍କାଳ ।
 ବହୁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅଧିକ ହୁଏ ତହିଁ ଜାଣ
 ରକ୍ତପଦ୍ମ ଲକ୍ଷେ ଆଣି ସମର୍ପିବ ପୁଣି ।
 ହସ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ସେହି କାରଣ ଅଟଇ
 ଗୋପାଳନା ବଲ୍ଲଭଙ୍କୁ ଦେବ ମନେ ଧାୟି ।
 ରତନ ନିର୍ମିତ ଶେଷ ସୁନ୍ଦର ମୁଦ୍ରକା
 ଦେବେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଦେବ ମନ ନ କରିଣ ଫିକା ।
 ତେମନ୍ତ ହେଲେ ସୁନ୍ଦର ଅଙ୍ଗୁଳ ପାଇବ
 ଶ୍ରେଣୀବର୍ଣ୍ଣ ଦିବ୍ୟମଣି ଲକ୍ଷେକ ଆଣିବ ।
 ମୁମ୍ମତ୍ତ ନାଥଙ୍କୁ ତାହା ଦେବ ଚୋଷଭରେ
 ନିଶ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅଧିକ ହୋଇବା ପାଇଁରେ ।
 ରତ୍ନସାର ଲକ୍ଷେ ଗୋଟି ଆଶାଇ ଯତନେ
 ଦେବ ମଦନମୋଦନେ ଆନନ୍ଦିତ ମନେ ।
 ତାହାହେଲେ ସୁରୁଚିର ଦେବ ବସ୍ତ୍ରଜଳ
 ଦର୍ପଣ ସମାନ ଅଙ୍ଗ ଦିଶିବ ମଞ୍ଜୁଳ ।
 ସୁନ୍ଦର ସୁପଦ୍ମ ବଲ୍ଲ୍ ପଳ ଲକ୍ଷେ ଆଣି ।
 ସିଦ୍ଧେନ୍ଦ୍ର ନାଥଙ୍କୁ ଗୋଟେ ଦେବ ତାହା ପୁଣି ।

ପ୍ରଥମ ଯୌଦଧ୍ୟ୍ୟ ଅଧିକ ହୁଏ ସେ ହେତୁରେ
 ଶୁଣ ଗୋ ପବନପୁତ୍ରୀ ମନଦେଇ ଧୀର ।
 ପଦ୍ମାଳୟା ବଳିକଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସୂକ୍ଷ୍ମପାତ୍ର
 ଦେବ ବିଧି ଅନୁସାରେ ପଢ଼ି ମୁକମଳ ।
 ଚାନ୍ଦାନ୍ନଲେ ଅଙ୍ଗଶୋଭା ହୋଇବ ଦ୍ଵିଗୁଣ
 ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ କିଛି ହେଲେ ନାହିଁ ଜାଣ ।
 ରହସ୍ୟର ବିରଚିତ ନାଭି ଦଶଶତ
 ପଦ୍ମ ନାଭି ନାମ ଧରି ଦେବ ବନ୍ଧୁ ସେନ ।
 ତେବେ ସେ ନାଭି ହୁଅଇ ଅତି ଶୋଭାବନ
 ସତ ବୋଲିକର ଏହା ମାନସରେ ଦେନ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ମିତ ଏକସମ୍ପଦ ନଖ ଚନ୍ଦ୍ର
 ଚନ୍ଦ୍ରପାଣିଙ୍କ ନାମରେ ଦେବ ବନ୍ଧୁ ମୁଦ ।
 ନିତମ୍ବ ଯୌଦଧ୍ୟ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଧିକ ହୁଅଇ
 ବିଶ୍ଵରାଜୁ ଏଥିରେ କଥା କିଛି ନାହିଁ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଦଳୀ ପ୍ରମୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆଣିକରି
 ଦେବ ଶ୍ରୀନିବାସ ରାମ ମୁଖରେ ଡାକ ।
 ସୁନ୍ଦର ହୁଅଇ ଶ୍ରେଣୀ ସେହି ଦାନପାଳେ
 ବିଅର୍ଥ ନ ହୁଇ ତାହା ଜାଣ କେତେବେଳେ ।
 ପାଦ ଯୌଦଧ୍ୟ୍ୟ ସକାଶେ ପୁଲକପଦ୍ମ ଲକ୍ଷେ
 ପଦ୍ମନେତ୍ରଙ୍କ ନାମରେ ଦେବଟି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ।
 ସୂକ୍ଷ୍ମ ଶଙ୍ଖଗୁଣ୍ଡ ପକ୍ଷୀ ସନ୍ନିପେ ସେପରି
 ଅର୍ପଣ କରିବ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶ୍ଵର ନାମ ଧରି ।
 ଗତି ଯୌଦଧ୍ୟ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରରୁ ବଡ଼ଇଟି ଜାଣ
 ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେଣୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ।
 ଏ ବାହାରେ ସୂକ୍ଷ୍ମମୟ ହଂସ ମଉଗଳ
 ହରିଙ୍କୁ ଦେବ ସନ୍ନିପେ କରଇଣ ସଜ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଗତିର ଯୌଦଧ୍ୟ୍ୟ ବଡ଼ଇ
 ବେଦଶାସ୍ତ୍ରରେ ଏରୂପେ ଗଣିଥି ହୋଇ ।
 ନାରାୟଣଙ୍କ ନାମରେ ଲକ୍ଷେ ନେମନ୍ତନ
 ହୋଇ ଯେ ଥିବ ବିଧି ରଜାରେ ବିଚିତ୍ର ।
 ସମର୍ପିବ ଆଣି ତାହା ଅନ୍ୟନ୍ତ ସହରେ
 ସେ ଦେନ ମୟଙ୍କ ଶୋଭା ବଡ଼ ନିରନ୍ତରେ ।
 ଅମ୍ଳାନ ମାଳତୀ ପୁଷ୍ପ ମାଳା ଲକ୍ଷେ ଗୋଟି
 ବୃନ୍ଦାବନ ଶିଖରଙ୍କ ନାମରେ ଦେବଟି ।
 ଦାସ୍ୟ ଯୌଦଧ୍ୟ୍ୟ ଅଧିକ ହୁଅଇ ଚନ୍ଦ୍ରରୁ
 ଜାଣ ଆଗୋ ଶୈଳବିଜା ସୁନା ଗୁରୁକୃତ ।

ନାରାୟଣଙ୍କୁ ଅମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନ ଲକ୍ଷେ ଦେବ
 ଚନ୍ଦ୍ରରେ ହୁଅଇ ଜାଣ ଉତ୍ତମ ସୁନ୍ଦର ।
 ମନ ସ୍ଵତ୍ତ୍ଵ ହେବାପାଇଁ ଗୁଡ଼ିକ ସଦୃଶ
 ଲକ୍ଷେକ ଉତ୍ତମ ମଣି ଦେବ ବନ୍ଧୁ ଚୋଷ ।
 ମୁନନ୍ଦ ନାଥଙ୍କ ନାମେ ଅର୍ପିତ ସେ ହେବ
 ପ୍ରଥମ ହୋଇବ ପ୍ରଭୁ ସ୍ଵପ୍ନ ବାସୁଦେବ ।
 ପ୍ରବାଳ ସମାନ ମଣି ସନ୍ନିପେ ଅଶାଢ଼
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ନାମେ ସମର୍ପିବ ତାହା ନେଇ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରରେ ପଡ଼ିବ ମୃଦୁ ଅଧିକ ଦୟାକର
 ଇନ୍ଦ୍ର ପର ବେନି ଲୋକ ଅସୁ ନ ପାଇବ ।
 ଆବର ମାଣିକ୍ୟ ଏକଲକ୍ଷ ଆଣିଦେଲେ
 ଯୌଗନ୍ଧ୍ୟ ବଡ଼ଇ କୋଟିଜନ୍ମ ଯାଏ ଭଲେ ।
 ପୁନ ପାଇବା ସକାଶେ ଜନ୍ମର ଶ୍ରୀମଳ
 ଅକ୍ଷର କୁଣ୍ଡାଣୁ ପୁଣି ଦିବ୍ୟ ନାଟକେଳ ।
 ଏହି ଫଳମାନ ଆଣି ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ଦେବ
 ତେବେ ନିଶ୍ଚୟ ଉତ୍ତମ ପୁଣ୍ୟଲଭ ହେବ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଲକ୍ଷେ ରହସ୍ୟର ଆଣିକରି
 ଦେବ ପତିଙ୍କର ଧନବୃଦ୍ଧି ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ।
 କାଂସ୍ୟତାଳ ଆଦି ନାନାବିଧ ବାଦ୍ୟମାନ
 କରନ୍ତି ନୃତ୍ୟ ସଙ୍ଗୀତ ମନ୍ଦୋହର ବାନ ।
 ସମ୍ପତ୍ତି ବୃଦ୍ଧି ସକାଶେ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଆଗେ
 କରଇବ ମନଦେଇ ତାଙ୍କ ପାଦପୁରେ ।
 ପାଦୁପ ପିଣ୍ଡକ ଘୃତ ସର୍ବତ୍ର ସହରେ
 ନାନାରୂପେ କୋର ଦେବ ହରିଙ୍କ ଅଗ୍ନିରେ ।
 ତେଜନ୍ତ ହେଲେ ସ୍ଵର୍ଗର ଗୋଜନ ସମ୍ପତ୍ତି
 ଅଧିକ ହୁଏ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣ ଗୋ ପାବଣ ।
 ଅକ୍ଷର ପୁରନ୍ତ ପୁଷ୍ପମାଳା ଲକ୍ଷେ ନେଇ
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ଦେବ ଭକ୍ତି ବଢ଼ିବାର ପାଇଁ ।
 ଯେ ବେଦ୍ୟ ସକାଶେ ପୁଣି ସ୍ଵାଦୁ ମୁମୟର
 ମଦାର୍ଥମାନ ସେକାଳେ ଦେବ ହୋଇ ପ୍ରିୟ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପ୍ରୀତି ଚନ୍ଦ୍ର ବଡ଼ଇ ବିଶେଷ
 ଧନ୍ଦା ହୁଅନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚାଠାରେ ସନ୍ତୋଷ ।
 ଭୃକ୍ଷମୀ ଦନ୍ତ ମିଶ୍ରିତ ଦାନାବିଧ ସୁଲ
 ଶ୍ରୀମତୀ ସନ୍ତୋଷ ଅର୍ଥେ ଦେବ କର ଚୁକ ।
 ଗୋବିନ୍ଦନିଧାଏ କୁନ୍ଦବିଧ ହେଉଥୁବ
 ସମ୍ପଦ ଦିଜୁ ନିତି ତାଙ୍କ ଭୁଜାଭବ ।

ଶତେଜନ୍ତୁ ଯାଏ ଚନ୍ଦ୍ର ଶସ୍ୟବୃଦ୍ଧି ହୁଏ
 ଫଳ ସମ୍ପତ୍ତି ବହୁତ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଥାଏ ।
 ଭକ୍ତିବୃଦ୍ଧି ସକାଶରେ ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ଶତ
 ଦେଇଣ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଣାମ କରୁଥାଏ ନିତ୍ୟ ।
 ଛଅମାସ ପରିଯନ୍ତେ ହବିଷ୍ୟ କରିବ
 ପାଞ୍ଚଗୋଟି ମାସ ଫଳ ଭୃଞ୍ଜିଣ ରହିବ ।
 ପକ୍ଷେ ଯାଏ କଟାଇବ ଘୃତ ପାନକରି
 ରହିବ ପକ୍ଷକ ପୁଣି ପିଇ ସୁକ ବାରି ।
 ପ୍ରତିଦିନ ରତ୍ନମୟ ଘଟ ଜଳାଇବ
 କୁଣ ଆସନରେ ବସି ରଜନୀ ଯାପିବ ।
 ସୁରାଣ କର୍ତ୍ତନ ନୀଡ଼ା ଗୁପ୍ତ ଶ୍ରବଣ
 ସକଳ ଯେ ବ୍ୟବସାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ମମ୍ପାଦନ ।
 କାମିନୀ ସନ୍ତୋଷ ଏହିପରି ଆଠକଥା
 ବ୍ରତକାଳେ ପରିଚ୍ୟାଗ କରିବ ସବଥା ।
 ଏହିରୂପେ ବ୍ରତବଧୁ ହେଲେ ସମାପତ
 ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଧାନ ଚନ୍ଦ୍ର କରିବ ନିୟତ ।
 ଜନଶ ଶାଂତି ଗୋଟି ଲଭୁ କରଇବ
 ତାହା ସଙ୍ଗେ ଶିଷ୍ୟସୈନ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମ୍ୟମାନ ଦେବ ।
 ବସନ ଭୂଷଣ ଭୂଲେ ଯଜ୍ଞ ଉପସାଦ
 ମୂଳମନ୍ତ୍ରରେ ସେକାଳେ କରିବ ଅର୍ପିତ ।

ଜନଶତସ୍ତ୍ରୀ ସନ୍ନୟ ଉତ୍ତମ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଦେବ ଉତ୍ତମ ଶ୍ରେଜନ ।
 ଆବର ଜନଶତସ୍ତ୍ରୀ ସନ୍ନୟ ପ୍ରମାଣେ
 ଭଜନୋପ କରଇବ ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ ବିଧାନେ ।
 ସେହି ସଙ୍ଗ୍ୟରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୁଦ୍ରା ଦାନକରି
 ସମାପ୍ତ କରିବ ବାଳ ଜାଣ ଗୋ ସୁଦୟ ।
 ସେଥିରେ ଦକ୍ଷିଣା ଦେବ ସେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ
 କହିବ ଭୃମ୍ଭଙ୍କୁ ତାହା ଆନ୍ୟ ସମୟରେ ।
 ଏ ମହାବ୍ରତ ଯେ କରେ ପାର ସବୁବେଳେ
 ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରାଳୟରେ ଭକ୍ତି ରହିଇ ନିଶ୍ଚଳେ ।
 ବିଷ୍ଣୁ ଭୂଲ୍ୟ ମରାମୀ ଚିନୟ ହୁଅଇ
 ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ ଯଶ ଖ୍ୟାତି ସେ ଲଭଇ ।
 ଆବର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସ୍ବାମୀ ସତ୍ତ୍ୱଗୁଣ ଧନ
 ଶ୍ରେଣ କରଇଟି ଲକ୍ଷଲେଖରେଟି ଜାଣ ।
 ସକଳ ବାଞ୍ଛା ହୁଅଇ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତାହାର
 ବିପଦ ଦୂରରୁ ଦେଖି କରଇ ଜୁହାର ।
 ଶୁଣିଲ ନ ଭଲକରି ବ୍ରତର ଯେ ବିଧି
 କଲେ ଉତ୍ତମ କୁମର ହେବ ଆଗୋ ସାଧୁ ।
 ଏରୂପେ କହି ଶଙ୍କର ମଉନେ ରହିଲେ
 ଘନ ଶେଷବାସୀ ଏହା ଗୀତରେ କହିଲେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଶେଷୋଷଶ୍ଚେ ଶିବଙ୍କଠାରୁ ପାଦଶଙ୍କର ପୁଣ୍ୟକବ୍ରତ ବିଧି
 ଶ୍ରବଣେ ନାମ ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ

ପାଦଶଙ୍କର ଆଗରେ ମହାଦେବଙ୍କର ବଚନଥା ବର୍ଣ୍ଣନ

ବୋଇଲେକ ନାରାୟଣ ନାରଦ ଅଗ୍ରରେ
 ଏଥୁ ଅନ୍ତେ ଯାହାହେଲ ଶୁଣ ତୋପରିତେ ।
 ଶିବଙ୍କ ମୁଖରୁ ଶୁଣି ବ୍ରତର ବିଧାନ
 ଆନନ୍ଦେ ପାଦଶା ପୁଣି ପୁଛିଲେ ବନ୍ଦନ ।
 ବ୍ରତର ବିଧାନ ବାରେ କୁହନ୍ତୁ ବୁଝାଇ
 ଶୁଣିବା ନିମନ୍ତେ ମୋର ମନ ବଳିଛଇ ।
 କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ସେହି ବ୍ରତ ଅଟେ ଜାଣ
 ବୁଝାଇ ମୋହ ଅଗ୍ରରେ କୁହ ଚର୍ପାଶଣ ।

ତାହାଶୁଣି ମହାଦେବ ବୋଇଲେ ଗୋ ସଜ୍ଞ
 କହିବା ଯେ ବ୍ରତକଥା ଶୁଣ ଦେଲ ମତି ।
 ମନୁଙ୍କର ଶତରୂପା ନାମେ ପତ୍ନୀ ହଲେ
 ପୁନ ପୁଃଖରେ ସେ ନାରୀ ଦୁଃଖିତା ହୋଇଲେ
 ଦିନକରେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ସମ୍ପାଦକୁ ଯାଇ
 କହିଲେ ବିନୟ ଭାବେ ମୟଳ ନୁଆଇଁ ।
 ବୋଇଲେ ଶୁଣିବା ହେଉ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରଜାପତି
 ନୋହିଲେ ମୋହର କିଛି ସନ୍ତାନ ସନ୍ତତି ।

ବନ୍ଧ୍ୟା ଦୋଷରେ ଦୁଷ୍ଟିତା ହୋଇଅଛି ମୁହିଁ
 କରୁଣେ ଏଥୁ ଉଦ୍ଧାର ହେବ ଜଣାନାହିଁ ।
 କି ଉପାୟ କଲେ ହୁଏ ବନ୍ଧ୍ୟାର କୁମର
 ଦୟାକରି ଏହା ମୋତେ କହ ବେଦବର ।
 ମୋହର ଜନମ ଏବେ ହୋଇଲୁ ନିଷ୍ଠୁଳ
 ଆବର ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ ଧନ ସମ୍ପଦ ସକଳ ।
 ଧନବନ୍ତ ଲୋକଙ୍କର ନ ଥିଲୁ କୁମର
 କଦାପି ସୁନ୍ଦର ନ ଦିଶଇ ତାଙ୍କ ଘର ।
 ଗପସ୍ୟା ଦାନରୁ ଯେଉଁ ପୁଣ୍ୟଲାଭ ହୁଏ
 ଜନ୍ମାନ୍ତରେ ପୁଣ୍ୟଗୋଷ୍ଠ ସମ୍ପଦ ସେ ଦିଏ ।
 କହୁ ଯେ ଉତ୍ତମ ସୁନ୍ଦ ମନ୍ତ୍ର ସମୟରେ
 ପୁଣ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ଅଟେ ନିଶ୍ଚୟରେ ।
 ଆବର ମୁକତି ପ୍ରୀତି ଦିଅଇଟି ସେହି
 ପୁଣ୍ୟମୁଖ ଦରଶନେ ଯାଗପାକ ପାଇ ।
 ପୁଣ୍ୟଭର ଉପାୟ ଅଛି ଯେବେ ମୋତେ
 କହ ଆହେ ପିତାମହ ଦୟାବନ୍ଧ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 ନୋହିଲେ ପିତାଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ଯେନି ଘୋରବନ୍ଦେ
 ଫଳମୁଳ ଖାଇ ତପ କରିବି ଯତନେ ।
 ଗ୍ରହଣ କର ଆମ୍ଭର ଧନ ଅଳ୍ପଶୃଙ୍ଖଳ
 ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ ଚକ୍ଷୁରେ ବା ଅଛି କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଅସୁନିକ ଲୋକ ମୁଖ ଦେଖି କର ଜନନ
 ଅମଙ୍ଗଳକର ବୋଲି ଶୁଣିଥାନ୍ତି ମନେ ।
 ଉଦ୍ଧୃ ସମାଜରେ ମୁଖ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ
 ଅସୁନିକ ଲୋକ ଘୋର ଲଜ୍ଜା ପାଇଥାଇ ।
 ପୁଣ୍ୟମୁଖ ଦେଖିବାକୁ ଯେବେ ମୋ କପାଳେ
 ନାହିଁ ତେବେ ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ପଶିବି ଅନଳେ ।
 ନୋହିଲେ ବା ବିଷଖାଇ ଜୀବନ ଚେତବି
 ଘନମାନ ହୋଇ ଆଉ ରହିବି ନ ପାରିବି ।
 ଏତେ ବୋଲି ସେ ଚରୁଣୀ ଗୁହାଙ୍କ ପାଦରେ
 ପଡ଼ିଣ ରୋଦନ କଲୁ ଆକୁଳ ଶ୍ରବଣେ ।
 କୃପାମୟ ପ୍ରଜାପତି ଦେଖିଣ ନାହାକୁ
 ସାନ୍ତ୍ବନାକରି କହିଲେ କୋମଳ ଦାକ୍ଷୟ ।
 ବୋଇଲେ ଗୋ ପୁଣି ତୁମ୍ଭ ପୁଣ୍ୟର କାରଣ
 ପୁଣ ପ୍ରାପତ ଉପାୟ କହୁଅଛି ଶୁଣ ।
 ସକଳ ବାଞ୍ଛା ଲବ୍ଧବ ଅଟେ ଯେଉଁ ବ୍ରତ
 ତାହାକୁ କର ଗୋ କୁମ୍ଭେ ହୋଇ ଗୋବତ୍ସ ।

ସେ ବ୍ରତ ହରୁପଃ ଏବେ ପୁଣି ଭଲକରି
 ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଚକ୍ଷୁ ପ୍ରଭୁ ନରକର ।
 ମାତ୍ର ଶୁକ୍ଳ ନନ୍ଦୀଦେବୀ କଥା ଯେଉଁଦିନ
 କରିବ ମମଦିନ ଏହି ବ୍ରତକୁ ପାଳନ ।
 ସମ୍ଭବର ପରିଯନ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସରେ
 ପୂଜାକରି ଉଦ୍ୟାପନ କରିବ ଶେଷରେ ।
 ବେଦୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ବ୍ରତ୍ୟ ଉପହାର ଦେବ
 ପୁଣ୍ୟହରିକୁ ଉଦ୍ଧାର ପୂଜା କରାଇବ ।
 ଏ ବ୍ରତ ବିଧାନ ଅଟେ କାଶ୍ୟ ଶାଖା ଉକ୍ତ
 କଲୁ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ବିଷ୍ଣୁ ଭୂଲ୍ୟ ହୁଏ ।
 ଏହିପେ ଗୁହାଙ୍କ ଦାକ୍ଷ୍ୟ ଶୁଣି ନାଶ୍ବର
 ବ୍ରତ ସମାପନ କଲୁ ହୋଇ ଚତୁର୍ଥରେ ।
 ସେ ସକାଶ୍ବ ନାର ଗର୍ଭ ବେଳେ ବେନି ହୁଏ
 ତାହାଙ୍କ ନାମ ଉତ୍ତନପାଦ ପ୍ରିୟବ୍ରତ ।
 ଦେବଦୃଷ୍ଟ ଏ ପୁଣ୍ୟକ ବ୍ରତ ଆଚରଣ
 କରିକମ୍ପନୀ ତାହାଙ୍କଠାରୁ ଜାତ ହେଲେ ।
 ଅନୁଜ୍ଞା ଦେଖା ଏହି ବ୍ରତ ପ୍ରସବରେ
 ଶକ୍ତି ନାମକ ପୁତ୍ରକୁ ପାଇଲେ ସତ୍ସରେ ।
 ଶକ୍ତି ମୁନିଙ୍କର ପ୍ରିୟା ଏହି ବ୍ରତ କର
 ଜାତ କରିଥିଲେ ପ୍ରସବରୁ ସେତେ ।
 ବାନନକ ନାମେ ସୁନ୍ଦ ଅବତ ପାଇଲେ
 ଶତୀଦେବୀ ଜୟନ୍ତକୁ ଜାତ କରିଥିଲେ ।
 ଯତନରେ ଏ ବ୍ରତକୁ କଲେ ଗପ ପାଳନ
 ସେ ଦେବି ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ଲଭି ହେଲେ ଜାଣି ।
 ଉତ୍ତନପାଦଙ୍କ ପତ୍ନୀ କଲେ ଏହି ବ୍ରତ
 ଯଥାକାଳେ ପ୍ରସବରେ ଧ୍ରୁବ ନାମେ ସୁତ ।
 କୁବେର ଶୁଭପା ଏହି ବ୍ରତ କରିବାରୁ
 ନଳ କୁବେର ଜନମ ହେଲେ ତାଙ୍କଠାରୁ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟପ୍ରିୟା ମନୁ ନାମେ ପୁତ୍ର ପେହିପରି
 ଲଭିଲେ କର୍ଣ୍ଣନାମେ ଏ ବ୍ରତ ଆଚର ।
 ଅଗ୍ନି ମୁନିଙ୍କର ପତ୍ନୀ ଏହି ବ୍ରତ କଲେ
 ଚନ୍ଦ୍ରମା ତାହାଙ୍କ ଗର୍ଭ ଜନମ ହୋଇଲେ ।
 ଅକ୍ଷିତଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ
 କରନ୍ତି ଦ୍ଵ୍ୟତେଜୁ କଲେ ପୁଣି ଜନ୍ମ ।
 ଭୃଗୁ ରାମକର ଜାଣୁ ଶୁଭପୁତ୍ର ନୋକ
 ଏଆଦୟ ଏ ବ୍ରତକୁ କଲେ ମନେପକ ।

ସେ ସକାଶୁ ନାରାୟଣ ଅଂଶେ ତାହାଙ୍କର
ଗର୍ଭରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଲେ ଶୁନ୍ଦ ମୁନିବର ।
ଏ ରୂପେ ପୁଣ୍ୟକ ବ୍ରତ ମହିମା ଅଟଇ
କର ଗୋ ପାଦଶ୍ରୀ ତୁମ୍ଭେ ନିରାଶ ନ ହୋଇ ।
ଏ ବ୍ରତ ପାଳନେ ତୁମ୍ଭେ ହେବେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଗ୍ରହ ଚାନ୍ଦ ପୁଣି ବସୁମଣି ।
ଗଗନ ପବନ ମହାଧର ରହାକର
ଏହି ବ୍ରତେ ଗୋଷ୍ଠିରେ ହୋଇବେ ସକଳ ।
ଦେବପତ୍ନୀ ଅବା ରାଜପତ୍ନୀମାନଙ୍କର
ସାଧ ଏ ଅଟଇ ବ୍ରତ ବୋଲି ମନେକର ।
ସାଧ୍ୟମାନେ ଏହାକୁ ପ୍ରାଣଠାରୁ ବଳି
ଆଦର କରନ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ମନେ ଭାଳ ।

ଏହି ବ୍ରତ ପ୍ରକାଶରେ ନିଜେ ଗଜେଶ୍ବର
ପୁନରୁପେ ଜାତ ହେବେ ଗର୍ଭରୁ ତୁମ୍ଭର ।
ଏମନ୍ତ କନ୍ୟା ଶିବ ମଉନେ ରହିଲେ
ଶୁଣି ହିମାଳୟ ସୁଦ୍ଧା ଆନନ୍ଦିତା ହେଲେ ।
ପତିଙ୍କ ଅନୁଜ୍ଞା ଶିରେ ଘେନି ମହାମାୟୀ
କଲେ ବ୍ରତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ଭାର ଅଶାଳ ।
ଆହେ ନାରଦ ମହର୍ଷି ପଚାରିଲେ ଯାହା
ଆମ୍ଭଙ୍କ କରଣ ସବୁ ଶୁଣିଲି ତ ତାହା ।
ଆଉ କେଉଁ କଥା ଯେବେ ଶୁଣିବାକୁ ମନ
ହେଉଅଛି ପଚାର ତା କହିବା ହେନ ।
ଏହିଠାରେ ବ୍ରତକଥା ମହିମା ସମାପ୍ତ
କଲେ ଶେଷବାସୀ ଘନ ଆହେ ସାଧୁସବୁ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଶ୍ଳୋକ ପାଦଶ୍ରୀଙ୍କ ଆଗରେ ମହାଦେବଙ୍କର
ବ୍ରତକଥା ବର୍ଣ୍ଣନେ ନାମ ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ

ପାଦଶ୍ରୀ ଦେବୀଙ୍କ ବ୍ରତ ସମ୍ବନ୍ଧେ ହରିହରଙ୍କର କଥୋପକଥନ

ଏସୁଅନେ ସେ ସଉତ ରୁଷିକୁ ଅନାଇଁ
ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଯା ନାରାୟଣ ଥିଲେ କହି ।
ଅତିନ୍ତ ଗହନ କଥା ମାନ ସେହି ଜାଣ
ଶ୍ରବଣ ମାତ୍ରେକ ପାପ ହୋଇବ ଦହନ ।
ନାରାୟଣ କହିଥିବା ବଚନ ସଉତ
ଶ୍ରବଣେ ନାରଦ ମୁନି ଗୋଷ୍ଠିରେ ଅତି ।
ବ୍ରତ ଆରମ୍ଭ ବିଧାନ ପଚାରିବା ପାଇଁ
ବନସ୍ତ୍ର ଗବେ ତାହାଙ୍କୁ କହିଲେ ଗୋପାଇଁ ।
କରୁପେ ପାଦଶ୍ରୀଦେବୀ ଭର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଆଗରେ
ପୁଣ୍ୟକ ବ୍ରତ ବିଧାନ କଲେ କେଉଁଠାରେ ।
କରୁପେ ତାହାଙ୍କ ଗର୍ଭ ପ୍ରଭୁ ଗୋପୀନାଥ
ପୁନରୁପ ଧରି କେତେକାଳେ ହେଲେ ଜାତ ।
ସେ ସବୁ ଚରିତ ମୋତେ କହ ମୁନିବର
ହୋଇଛି ତ ଆପଣଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଗୋଚର ।
ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ତା ଶୁଣି ମନଦେଇ
ଆମ୍ଭଙ୍କ କରି କହିବା ସମସ୍ତ ବୁଝାଇ ।

ପାଦଶ୍ରୀଙ୍କ ଆଗେ ଦେବ ବୃଷଭ ବାହନ
କହି ସାରିଣ ସାବତ ବ୍ରତର ବିଧାନ ।
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ସୁମରଣା କରି
ତପସ୍ୟା କରିବାପାଇଁ ଗଲେ ସେ ବାହାରି ।
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ମୁଣିଭେଦ ଅଟନ୍ତି ତ ସେହି
ବସ୍ତ୍ର ଆରାଧନା ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟଇ ।
ସର୍ବଦା ହୃଦରେ ତାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରୁଥାନ୍ତି
ଦବସ ରଜନୀ କେବେ ହୁଏ ନ ଜାଣନ୍ତି ।
ଭର୍ତ୍ତାଙ୍କଠାରୁ ଅନୁଜ୍ଞା ପାଇଣ ପାଦଶ୍ରୀ
ଆନନ୍ଦ ଲଭି କଣି ମାନସରେ ଅତି ।
କଙ୍କରଗଣଙ୍କୁ ବେଗେ ଡକାଇ ଅଣିଲେ
ଯଜ୍ଞ ସମ୍ଭାର ଅଣିବାପାଇଁ ପଠାଇଲେ ।
ଆବର ଦ୍ବିଜଗଣଙ୍କୁ କେତେ ଦ୍ରବ୍ୟପାଇଁ
ଅନୁଜ୍ଞା ଦେଇଣ ନିଜେ ଦେଲେ ମେ ପଠାଇ ।
ତାଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ପରମାଣେ ସକଳ ପଦାର୍ଥ
ଯଥା ସମ୍ବନ୍ଧେ ଆସି ହେଲେ ଉପସ୍ଥିତ ।

ଶୁଭକ୍ଷଣ ଦେଖି ଯଜ୍ଞକର୍ମ ଆରମ୍ଭିଲେ
 ଦେବଙ୍କ ସମ୍ମତେ ମୁନିରାଷି ଏ ଆସିଲେ ।
 ସନତକୁମାର ମୁନି ବ୍ରହ୍ମା ଚକ୍ରାବଳି
 ମୁଣ୍ଡିମନ୍ତ ଧର୍ମପର ହେଲେ ସମାଗତ ।
 ପ୍ରିୟାଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଘେନି ଦେବ ପିତାମହ
 ଆସିଲେ ବ୍ରହ୍ମଲୋକକୁ ବନ୍ଧୁ ହୃଦେ ସ୍ନେହ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ମହାଦେବ ଉଦବେଶ ହୋଇ
 ଚକ୍ରାବଳି ଆସିଲେ ଦଣ୍ଡେ ନ ରହିଣ କାହିଁ ।
 ଶୀର ସାଗର ମଧୁରୁ ପ୍ରଭୁ ରମାପତି
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଘେନି ମିଳିଲେ ଝଟତି ।
 ପାର୍ବତୀଦେବୀ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସହିତରେ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ସେ ଯଜ୍ଞ ସ୍ଥାନରେ ।
 ରତ୍ନବିମାନରେ ବସି ନାରଦ ମନ୍ତ୍ରୀ
 ମହା ଆଡ଼ମ୍ବରେ ଉପଗତ ହେଲେ ଆସି ।
 ସନକ ସନନ୍ଦ ବୋଡ଼ୁ କପିଳ ଆୟୁର
 ସନାତନ କ୍ଷତ୍ର ହଂସୀ ସତ ଚପରାଣ ।
 ସୁମତ ଅରୁଣ ପଞ୍ଚଶିଖ ସେ ବଶିଷ୍ଠ
 ପୁଲସ୍ତ୍ୟ ପୁଲହ ଅତି ଭଦ୍ରମୁନି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଅଙ୍ଗିରା କାଶ୍ୟ ପ୍ରଚେତା ଚ୍ୟବନ
 ଦୁବାସା ମନ୍ତ୍ରୀ ଜରଜାରୁ ଚପୋଧନ ।
 କଶ୍ୟପ ଗୌତମ ବୃହସ୍ପତି ସେ ଉଦ୍ୟା
 ସବର୍ତ୍ତ ଯୌରୁର ତୁଲେ ହେଲେ ସମାଗତ ।
 ସମଦର୍ଶି ଜୈନାଦିବ୍ୟ ଜୀବାଳ ଦେବକ
 ଗୋକାମୁଖ ପୁଣି ପାର୍ବତୀ ଚପଶୀଳ ।
 ପରଶୁର ଚକ୍ରରଥ ଶଙ୍ଖାମିତ ମୁନି
 ବାମଦେବ ରାକ୍ଷଶୁକା ବେଦ ପଞ୍ଚଜ୍ଞାନୀ ।
 ବିଶ୍ୱକ୍ଷିପ ମାକ ଶ୍ରେୟ ମୃକ୍ଷ୍ଣୁ ପୁଷ୍କର
 ଲେମ୍ବୁ କାଳାଗ୍ନି ଅଦମର୍ଶଣ ଆବର ।
 କଶାଦ ପାଣିନ ଦକ୍ଷ ମହାମୁନି କୌସ୍ତୁ
 ଶାକଟାୟନ ସେ କାଟ୍ୟାୟନ ରୁଦ୍ରବନ୍ଧୁ ।
 ଶକୁର ପିଶକ ଶଙ୍ଖ ଶାକଲ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରରେ
 ମୁନିରାଷି ଗଣେ ଆସି ମିଳିଲେ ଭୁବନେ ।
 ଆବର ବହୁତ ଶିଷ୍ୟ ଘେନି ସଙ୍ଗପରେ
 ଅନ୍ୟ ରାକ୍ଷସମାନେ ଆସି ମିଳିଲେ ସଭାରେ ।
 ନର ନାରାୟଣ ଆମ୍ଭେ ଧର୍ମ ବେନୟନ
 ସେ ଯଜ୍ଞସ୍ଥାନରେ ଯାଇ ହେଲୁ ଉପସ୍ଥିତ ।

ଦିଗପାଳ ତୁଲେ ସକ୍ଷ ଗନ୍ଧର୍ବ କିନ୍ଦର
 ଦେବତା ପଲ୍ଲବ ମିତ୍ର ମାଧୁ ବଦ୍ୟାଧର ।
 ସମସ୍ତେ ସାଗ ସ୍ଥାନରେ ଆସିଣ ମିଳିଲେ
 ସେ ଯାହା ସାନ ବାହନ ଉପହାର ତୁଲେ ।
 ପାଦପାଦ ଅନୁସ୍ତେୟ ଘେନି ଶୈଳଗଣ
 ଯଜ୍ଞସ୍ଥାନରେ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଚକ୍ରାବଳି ।
 ହିମାଳୟ ନିଜ ସ୍ୱର୍ଗ ଗାୟତ୍ରୀ ଆଗେ
 ଚଳାଇଣ ଆବନନ କଲେ ଅନୁରୋଗ ।
 ନିଜ ଅନୁରୋଗଣ ଆସିଥିଲେ ସଙ୍ଗେ
 ଦବ୍ୟ ଆବରଣ ସଙ୍ଗେ ଭବିଷ୍ୟଲେ ଆଙ୍ଗେ ।
 ନାନାଦ୍ରବ୍ୟ ସମନ୍ୱିତ ଦବ୍ୟ ସମ୍ଭାର
 ଘେନାଇଥିଲେ ପାଶରେ ଶିର ଅଧୀଶ୍ୱର ।
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମଣିମାଣିକ୍ୟ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବହନ
 ଯଜ୍ଞକୁ ସେ ଉପସାଗ ଦେବ ସେ ସମସ୍ତ ।
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭାଙ୍କ ସାଗଣାଳେ ଜଗଜ୍ଜଳେ ଠୁଳ
 ଜନିଲଣ ଅଶ୍ୱ ଲକ୍ଷେ ମତ୍ତ ଦନ୍ତାବଳ ।
 ଦଶଲକ୍ଷ କାମଧେନୁ କୋଟିଏ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
 ରୁଚକ ଗରକର୍ମଣ ମଣି ଅଜଳନ ।
 ରାଜଲକ୍ଷ ମୁକ୍ତା ଦଶ ସହସ୍ର କୌସୁର
 ଏ ବାହାରେ ଲକ୍ଷେ ଭର ସ୍ୱାଦୁ ମିଷ୍ଟଦ୍ରବ୍ୟ ।
 ଘେନାଇ ଭଦ୍ରଙ୍କ ଦକ୍ଷେ ସୁଦାଈର ସାଗେ
 ଦେଖିବାକୁ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ଅନୁରୋଗ ।
 ବାହୁଣ ଶନିମୁ ବେଶ୍ୟ ଶଦ୍ଦ ଆଦିକର
 ଆସିଲେ ନାନାସ୍ଥାନରୁ ବଳୟ ନ କରି ।
 ଭୟାନୁ ବୈଷ୍ଣବ ବନ୍ଦୀ ପଲ୍ୟାସୀଙ୍କ ତୁଲେ
 କେତେ ନରନାରୀ ଆସି ଉପଗତ ହେଲେ ।
 ବଦ୍ୟାଧର ଅମରାଣ ନର୍କିନ ନର୍କିନ
 ଆସିଲେ ଯୋଦ୍ଧାରେ ନୃତ୍ୟ କରାବାମାନ ।
 ନାନାଦ୍ରବ୍ୟ ବାଦ୍ୟ ଘେନି ବାଦ୍ୟକାରଗଣ
 ମିଳିଲେ ସଭାରେ ଆସି କୈଳାସ ଭବନ ।
 ଚନ୍ଦନ ମିଶ୍ରିତ ଜଳେ ମୂର ବଳପଥ
 ପରସରମାନ ବେଶ୍ୟ କଲେ ସୁସଜ୍ଜିତ ।
 ଲବଙ୍ଗାୟୁର ଘୋରାଳ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁଆରେ
 ବାନ୍ଧିଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ଧାଞ୍ଜଳ ତୋରଣ ନକ୍ଷତ୍ରରେ ।
 ଦୁବାଦଳ ଧାନ୍ୟ ଲଞ୍ଜା ଫଳ ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି
 କିମ୍ବଦନ୍ତେ ସଜଳସ୍ଥାନେ ମଜଳ ଭଜେଣି ।

ସୂର୍ଯ୍ୟମୟ ସିଂହାସନ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି କରି
 ରଖାଇଲେ ଯନ୍ତ୍ରରେ କେତେ ପରିଚାରି ।
 ପାରିଷଦଗଣ ଘେନି ଦେବ ଯିଲେତନ
 କଲେ ଆବରୁକ ପ୍ରତି ଉଚିତ ସମ୍ମାନ ।
 ସେ ସକାଶ୍ଚ ଆନନ୍ଦରେ ବସି ସେ ସମସ୍ତେ
 ପରସ୍ପର କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ ଗୋଷ୍ଠିଗଣେ ।
 କୈଳାସପୁରେ ସେ ବାସ କରି ରହିଥିଲେ
 ସେ ଯାବତ୍ତାନକୁ ଆସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିଲେ ।
 ଦାନାଧର ହେଲେ ତହିଁ ଯି ଦଶ ରାଜନ
 କୁବେର କଲେ ସକଳ ଭଣ୍ଡାର ପାଳନ ।
 ସବିତା ଦେବତା ହେଲେ ଆବଦ୍ଧବାୟୁକ
 ଜଳଅଧିପତି ପରିବେଷଣକାରକ ।
 ସହସ୍ରେକ ଦଧିନୀ ସେ ଯାଗ ପାଣରେ
 ରହିଲେ ସହସ୍ରେ ଦୁଗ୍ଧ ନଦୀ ସେ ପ୍ରକାରେ ।
 ଶୃଙ୍ଗନଦୀ ପୁଣି ଏକ ସପ୍ତ ଜାତହେଲେ
 ଶତନଦୀ ଗୁଡ଼ିକ ମୋକ୍ଷଣ ରହିଲେ ।
 ଆବର ମାଧୁକୀକ ସପ୍ତ ନଦୀ ମୋକ୍ଷ ଜାତ
 ଦେଖାଗଲେ ପୁଣି ତେଲ ନଦୀ ଏକଗତ ।
 ଏକଲକ୍ଷ ଚନ୍ଦନୀୟ ସୁଗନ୍ଧ ରୂପରେ
 ପ୍ରକାଶିତ ହେଲେ ସେହି ଯଜ୍ଞ ସମ୍ପାଦନ ।
 ଅମୃତପର୍ଣ୍ଣ କୋଟିଏ କୁନ୍ଦ ତହିଁ ଥିଲେ
 ବହୁତ ମିଷ୍ଟ ପଦାର୍ଥ ଚାନ୍ଦ୍ରାକର ଭୁଲେ ।
 ବଣି ବଣି ହୋଇ ପ୍ରକାଶିଲେ ଦବ୍ୟ ଶୋଭା
 ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ମନ କରୁଥିଲେ ଲୋଭ ।
 ଗୋଧୂମ ଯବର ଚୂର୍ଣ୍ଣ ଘୃତ ମିଶାହୋଇ
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ ରଖା ଯାଇଥିଲେ ତହିଁ ।
 ସ୍ୱସ୍ତିକ ପୁଷ୍ପ ସହିତ ପିଣ୍ଡକ ବହୁତ
 ଗଦା ହୋଇଥିଲେ ଯେହ୍ନେ ବିଶାଳ ପର୍ବତ ।
 ଗୁଡ଼ିକସମ୍ପୃକ୍ତ ଲଜ ଭର ଭର ଆଣି
 ରଖିଥିଲେ ପରିଜନେ ପ୍ରଭୁ ଆଜ୍ଞା ଦେନ ।
 ପୃଥିବୀ ଶାଳ ସହସ୍ରେକ କୋଟିବଣି ତହିଁ
 ରଖାଯାଇଥିଲେ ପାଣେ ଲେଉଟାହେବା ପାଇଁ ।
 ଚଣ୍ଡିକା ସେଠାରେ ଥିଆ ହୋଇଥିଲେ ଯେତେ
 ସଂଖ୍ୟାକରି କେବା କହି ପାରିବ ସେ କେତେ ।
 ଦୁର୍ବର୍ଣ୍ଣ ଗୌରୀ ପ୍ରବାଳ ମଣିମୁକ୍ତାଗଣ
 ଅସଂଖ୍ୟ ପ୍ରମାଣେ ରଖାଯାଇଥିଲେ ଜାଣି ।

ପାଦୁମ ପିଣ୍ଡକଶାଳୀ ଉଦନ ବ୍ୟଞ୍ଜନ
 ନିଜେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ସବୁ କରନ୍ତି ରଚନ ।
 ଆବର ଘୃତସମ୍ପୃକ୍ତ ବହୁତ ପ୍ରକାର
 ମିଷ୍ଟଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଦେଖ କଲେ ସେ କାଳର ।
 ଦେବରୂପିଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଘେନି ନାରାୟଣ
 ସୂକ୍ଷ୍ମ ବସି କଲେ ନାନା ପଦାର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀନ ।
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତ ମିଷ୍ଟଦ୍ରବ୍ୟ ଯେତେ
 ବ୍ରାହ୍ମଣେ ପରିବେଷଣ କଲେକ ଭୃତେ ।
 ଶ୍ରେଣୀକରି ସମସ୍ତେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ
 ସେ ଯାହା ଆସନପରେ ପୁଣ୍ୟରେ ବସିଲେ ।
 ଦବ୍ୟ ରତ୍ନସିଂହାସନେ ଦେବ ଜନାଇଁ ନ
 ବସିଲେ ସେକାଳେ ଗୋଷ୍ଠିକରି ନିଜମନ ।
 କର୍ପୁର ଗନ୍ଧଦ୍ରବ୍ୟ ମିଶ୍ରିତ ଚାନ୍ଦୁକ
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ଦ୍ୱିଜେ ଦେଲେ ଚତକାଳ ।
 ଏଥିଅନ୍ତେ ମହାଦେବ ଦେଖିଲେ ପାଣରେ
 ବସିଛନ୍ତି ନାରାୟଣ ରତ୍ନ ଆସନରେ ।
 ପାରିଷଦଗଣ ପାଣେବେଢ଼ି ରହିଛନ୍ତି
 ରୂପର ବ୍ୟଜନ ଘେନି ସମ୍ପାରେ ଢାଳନ୍ତି ।
 ଆବର ସିଦ୍ଧ ମନ୍ତ୍ରୀ ଦେବ ରୂପିଗଣ
 ସୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି ମସ୍ତକେ ମସ୍ତକ ଯୋଡ଼ଣ ।
 ବିଦ୍ୟାଧର ଅପସରା ନିକଟରେ ରହି
 ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ ଗୁଡ଼ିକ ପୁଲ୍ଲ ।
 ମନ୍ଦଳ କଂସାଳ ତାଳ ଘେନି ବିଦ୍ୟାଧରେ
 ଗାନ କରୁଛନ୍ତି ତାନଦେଇ ପରସ୍ପର ।
 ସମ୍ପୃକ୍ତ ବଦନେ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ
 ବସିଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ମନଦେଇ ।
 ଏମନ୍ତ ସମସ୍ତେ ଶିବ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଆଦେଶେ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇଁ ଚାନ୍ଦ୍ରାକର ପାଣେ ।
 ଉକ୍ତିଭରେ ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ଅନାଇଁ ସମ୍ପାରେ
 ପଡ଼ିଗଲେ ଦେବ ରୂପିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ।
 ବୋଇଲେ ଆଦେ ଜଗନ୍ନିବାସ ଶ୍ରୀଧର
 ଭୃଗୁ ଅଟ ଚପିରା ଫଳ ଦାନକାଶ୍ଚ ।
 ବ୍ରତ ଯଜ୍ଞ ଜପ ପୂଜା ବିଧି ସେ ସକଳ
 ସମସ୍ତ କାରଣ ଭୃଗୁ ପ୍ରଭୁ ଆଦିମୁନ ।
 ଅଶେଷ ଗତିସ୍ୱରୂପ ସମ୍ପାଦ ଭୃଗୁର
 ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ ।

ଏବେ ମୋର ପଣ୍ଡାରିବା କଥାକୁ ବୋଲି
କହ ଶୁଣିବାକୁ ଲଜା କରୁଅଛି ମୁହିଁ ।
ପୁରୀର ଅଭିଧାନେ ପଦ୍ମକୁମାରୀ
ପୁଣ୍ୟକବ୍ଧି କରନ୍ତି ଭକ୍ତିଭାବ ପରି ।
ଦେବଙ୍କ ପୋଷରେ ଉଚ୍ଚରଥ ଭଙ୍ଗହେଲେ
ସେ ସକାଶୁ ବର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟରେ ପଡ଼ିଲେ ।
ତା ଦେଖି ପାଦପଦ୍ମଦଶ ଶୋକେ ଅଚେତନ
ହୁଅନ୍ତେ ତାହାଙ୍କୁ ମୁହିଁ କର ପ୍ରବୋଧନ ।
ପୁଣି ପ୍ରାପତ ସକାଶେ ଏହି ଶୁଭ ବ୍ରତ
କରିବାପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଇଅଛି ସତ ।
ତେଣୁ ସେ ଯଦ୍ବରେ କରୁଛନ୍ତି ଏହି ଯାଗ
ପାଇବାକୁ ଦବ୍ୟସୁତ ସ୍ବାମୀ ସମ୍ପ୍ରାପ୍ତ ।
ଏ ଦୁଇ କାମନା ସିଦ୍ଧ ନ ହୋଇବ ଯେବେ
ତେବେ ସେ ଅନଳେ ଝାସି ଖବନ ଚେକିବ ।
ପୂର୍ବକାଳେ ଜାତ ହୋଇଥିଲେ ସଖୀରୂପେ
ମୋହର ନିନ୍ଦାବଚନ ଶୁଣିବାରୁ ଆସେ ।
ପିତାଙ୍କର ଯଜ୍ଞକୁଣ୍ଡେ ପଡ଼ି ସେହିପରି
ଦେହ ତ୍ୟାଗକରି ଜନ୍ମଲଭ କଲେ ପୁଣି ।
ପଦ୍ମଚରଣନପ୍ରିୟା ଗନ୍ଧ ଉଦ୍‌ପତ୍ତି
ହେବାରୁ ତାଙ୍କର ନାମ ଅଟଇ ପାଦପା ।
ଆପଣ ତ ସବୁ ଜାଣିଛନ୍ତି ଭଲକରି
କହିବା ବାହୁଲ୍ୟମାତ୍ର ଅଟଇ ମୋହର ।
ଏଥିରେ ସେ ପରମାତ୍ମା ପଳ ହେବ ଯାହା
ବିସ୍ତାରିଣୀ ମୋ ଆଗରେ କହ ଚଉବାହା ।
କାମିନୀ ସ୍ବଭାବ ଅଟେ ସହଜେ ଚନ୍ଦ୍ରଳ
କ୍ଷଣକେ ବଜ୍ରଧୃତି କ୍ଷଣକେ କୋମଳ ।
ସକଳ ମୋହକାରଣ ପ୍ରିୟଙ୍କ ସୁରୂପ
ଭଙ୍ଗ କରପାରେ ହେଲେ ଯୋଗଧାନ ତପ ।
ଜହେନ୍ଦ୍ରପୁ ତପୋବନ୍ତ ହେଲେ ଆମ୍ଭେମାନେ
ଧର୍ମ୍ୟକୁ ରକ୍ଷାକରି ନ ପାରିଲେ ମନେ ।
ଏ ବାହାରେ ଜହେନ୍ଦ୍ରପ ମୁନି ରଖିଙ୍କର
କାମିନୀ ରୂପରେ ଚଉ ହୁଅଇ ଅସ୍ଥିର ।
ସକଳ ମାୟା ଉତ୍ସାର ବନ୍ଦନ କାରଣ
କେବଳ କାମିନୀ ଜାତ ଅଟେ ବୋଲି ଜାଣ ।
କାମଦେବର ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ସେହି
ତା ଯୋଗେ ମକରଧ୍ବଜ ଜଗତ ଜଣାଇ ।

ମୋହଦାର କବାଟର ନିକଟେ କାଶେଣି
ଶ୍ରୀହର ଭକ୍ତଦେବୀ ସ୍ବାମୀ ବନ୍ଦାଧିନୀ ।
ସାଧାର ବନ୍ଦନ ପ୍ରାନ୍ତ ଚେନ୍ଦ୍ରବୋଲି କରି
ପରିଚିତ ହୋଇଅଛି ଜଗତରେ ପ୍ରାଣ ।
ବୈଶାଖ୍ୟ ବନ୍ଦାଣ ପୁଣି ବୋଗ ବନ୍ଦନ
କାମିନୀ ପ୍ରେମ ହେତୁରେ ହୁଅଇଟି ଜାଣ ।
ସାହସର ବ୍ରତ ମନ୍ତ୍ରାନ୍ତୋତ୍ତର ଆଳୟ
ଅବଶ୍ୟାସ ପ୍ରେମ ଅଟେ କାମିନୀ ହୃଦୟ ।
ଅନ୍ଧାକାର ଆଶ୍ରୟ ସେ କପଟ ମୂରଖ
ଦୁର୍ଗଧମୁଖ ବାହକ୍ତମ୍ଭ ବୋଲି ତାର ଖ୍ୟାତି ।
ସକଳ ଲୋକର ସେହି ଅସାଧ୍ୟ ପଦାର୍ଥ
ଅବସ୍ଥବାପାଇଁ ତାକୁ ନୁହେଁ କେ ସର୍ବର୍ଥ ।
ଭ୍ରାତୃ ବିରୋଧ କଳହ ପ୍ରିୟଙ୍କ ହେତୁରେ
ଜାତ ହୁଅଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ରହ୍ମପୁଙ୍କ ଘରେ ।
ଏ ସକାଶୁ ଆପଣଙ୍କୁ ପରୁରୁଛି ମୁହିଁ
ଏଥିର ସନ୍ଦେଶ ମୋତେ କହନ୍ତୁ ବୁଝାଇ ।
ଏହିରୂପେ ପରୁରେନ୍ତେ ବୁଝଇ ବାନ୍ଧନ
କହିଲେ ତାହାଙ୍କୁ ହସି ଦେବ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ।
ବ୍ରହ୍ମା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆଦି କରି ସକଳ ଦେବତା
ମରବ ହେଲେ ଶୁଣିବାପାଇଁ କି ସେ କଥା ।
ସତ୍ୟପ୍ରିୟ ସୁନ୍ଦର ବଚନ ଶ୍ରବଣେ
ଶିବଙ୍କ ମୁଖକୁ ଚାହିଁ କହିଲେ ସର୍ପରେ ।
ବୋଇଲେ ହେ ମହାଦେବ ପରୁରୁଲ ଯାହା
କହୁଅଛି ମନଦେଇ ଶୁଣି ଏବେ ତାହା ।
ସକଳ ବ୍ରତରେ ଏହି ବ୍ରତ ଅଟେ ସାର
ସନ୍ତାନକାରକ ଏହା ସଖୀ ପ୍ରିୟଙ୍କର ।
ଆଦର ସ୍ବାମୀ ସୌଭାଗ୍ୟ କାରଣ ଅଟଇ
କଳପ ପାଦପ ତୁଲ୍ୟ ପଳକୁ ଦିଅଇ ।
ଏ ମନ୍ତ୍ରାବ୍ରତରେ ଧୂଜା ପାଆନ୍ତୁ ଶ୍ରୀହର
ଭକ୍ତ ଜନର ନିନୋବାଞ୍ଛି ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ।
ସକଳ ଆତ୍ମା ସୁରୂପ ଅଟନ୍ତିଟି ସେହି
ପାଶୀରୂପେ ସଦ୍‌ପ୍ରାଣୀ ଦେହେ ଆଶ୍ର ରହି ।
ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ସନାତନ ସକଳ ଆଶ୍ରୟ
ନିଜ ପ୍ର ଉପାଧିଗୁଣ୍ୟ ପ୍ରଭୁ ନିର୍ଗମୟ ।
ସଦ୍‌ପ୍ରାଣ ସବେଶ୍ବର ଭକ୍ତବତ୍ସଳ
ନିତ୍ୟ ଶୁଭ ସଦାନନ୍ଦ ଦେବ ଆଦିମୁଳ ।

ଭକ୍ତିବିନା ଆଶ୍ରୟ ସେ ନୁହନ୍ତି କାହାର
 ବସିଥାନ୍ତି ଯୋଗୀଗଣ ତାଙ୍କ ରୂପ ସ୍ଫୁର ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ଵର ଆଦି ଯେତେ ଦେବ
 ସେ ମହାପୁରୁଷଙ୍କର ଅଂଶବାଲି ଭାବ ।
 ମହା ବିରଟ ପୁରୁଷ ତାଙ୍କଠାରୁ ଜାତ
 ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ପାଳିବା ପାଇଁ ଏ ଜଗତ ।
 ବ୍ରହ୍ମମାନଙ୍କର ସେହି ପାଳନକରତା
 ଆବର ଦଣ୍ଡମଣ୍ଡଳି ବିଧାନ ବିଧାତା ।
 ଆପଣଙ୍କ ବିନା ତିନି ଭୁବନ ମଧ୍ୟରେ
 ଆଶ୍ରୟ ନ ପାରେ ତାଙ୍କୁ କୋଟିଏ ଜନ୍ମରେ ।
 ପବିତ୍ର ଭାରତବର୍ଷେ ଜନ୍ମଲଭ କରି
 ଶୁଦ୍ର ଦେବତାଙ୍କୁ ସେବା କରେ ସେ ବିରୁର ।
 ଧସ୍ତଜନ୍ମ ଅନ୍ତରେ ସେ ହରିଭକ୍ତି ପାଏ
 ସେ ଦେନି ତାହାର ଦବ୍ୟଜ୍ଞାନ ଜାତ ହୁଏ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ପୁଣି ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କର ମନ୍ତ୍ର
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ବଳେ କରଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ।
 ତିନିଜନ୍ମ ଯାଏ ସେହି ମନ୍ତ୍ର ଜପ କଲେ
 ତୁମ୍ଭର ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅଇଟି ଭଲେ ।
 ଭକ୍ତିଭରେ ପୁଣି ସାତଜନ୍ମ ପରିଧନ୍ତେ
 ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସେବା କରିଣ ମାନବ କିଞ୍ଚିତେ ।
 ତୁମ୍ଭ ପ୍ରସାଦରେ ମାୟାଦେବଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରକୁ
 ଲଭକରି ଜପେ ଶତଜନ୍ମ ଯାଏ ତାକୁ ।
 ସେ ସକାଶୁ ମହାମାୟା ପରସନ୍ନ ହୋଇ
 ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି କୃଷ୍ଣଭକ୍ତି ଗୋଷବନ୍ଧ ।
 ସେ ମହାଭକ୍ତି ଭକ୍ତ ସଂପର୍କର ସେତୁ
 ବିଷମ ସଂକଟ ଭବସମୁଦ୍ରର ସେତୁ ।
 ତାହାକୁ ପାଇଣ ପୁଣ୍ୟ ଭାରତବର୍ଷରେ
 ଭ୍ରମଣ କରଇ ଭକ୍ତଜନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ।
 କେତେକୌଳ ପରେ ତାହା ପରିପକ୍ତ ହୁଏ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କଠାରେ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ଵାସ ଜନ୍ମାଏ ।
 ସକଳ ଦେବତା ତାହାଠାରେ ପରସନ୍ନ
 ହୋଇଣ କରନ୍ତି ଶୁଭ ଆଶୀର୍ଵ ପ୍ରଦାନ ।
 ସେ ସକାଶୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ମନ୍ତ୍ର ପୁଣ୍ୟବ୍ରତ
 କିଞ୍ଚିତ ମାତ୍ରରେ ପାଙ୍କୁ ହୁଅଇ ପ୍ରାପ୍ତ ।
 ତତ୍ତ୍ଵ ସେ ସର୍ବଦା କୃଷ୍ଣ ପାଦ ପକ୍ଷରେ
 ମନ ନିବେଶ କରଇ ଭକ୍ତି ସହିତରେ ।

କରୁଣାମୟ ଜଗତ ପ୍ରଭୁ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ
 କରନ୍ତି ତାର ସମସ୍ତ ଦୁର୍ଗତ ଶାନ୍ତନ ।
 ମହାପ୍ରଳୟ କାଳରେ ସର୍ବ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର
 ପତନ ହୁଏ ନିଶ୍ଚୟେ ବୋଲି ମନେକର ।
 କେବଳ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଭକ୍ତ ସେ ଅଟଇ
 ପ୍ରଳୟ କାଳରେ ତାର ବିନାଶ ନୁହଇ ।
 ଅବିନାଶୀ ଅଟେ ସେହି ଗୋଲେକ ଭୁବନ
 ତହିଁରେ ବାସକରଇ କୃଷ୍ଣଭକ୍ତ ଜନ ।
 ଆତ୍ମ ସଦାଶିବ ମହାପ୍ରଳୟ କାଳରେ
 ବ୍ରହ୍ମାଦି ଦେବଙ୍କ ନାଶ ଦେଖି ନୟନରେ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତଗଣ ଦ୍ରବିଣ ତାହାଙ୍କୁ
 ବୋଲନ୍ତି ଶପଥ ଏ ସେବା ନ କଲେ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ।
 ଏହିପରି ଅଟେ କୃଷ୍ଣଭକ୍ତଙ୍କ ମହିମା
 ନିଶ୍ଚୟ କରି କେ କହିପାରେ ତାର ସୀମା ।
 ସଂହାରକରତା ତୁମ୍ଭେ ସକଳ ଲୋକର
 ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ବା କେଉଁ କଥା ଅଟେ ଅଗୋଚର ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତି ବିନା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୋର
 ମୋହିତ କରଇ ମାୟା ବୋଲି ମନେକର ।
 ନାରାୟଣୀ ମାୟା ତାର ନାମଟି ଅଟଇ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେ ଦିଅଇ ।
 ତାହାର ଅର୍ଥାନ ନ ହୁଅନ୍ତି ସେହିମାନେ
 ନ ଦେଖନ୍ତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ସ୍ଵରୂପ ନୟନେ ।
 ସେହି ସେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପ୍ରିୟା ନିତ୍ୟ ସନାତନା
 ତେଜସ୍ଵରୂପିଣୀ ଇଚ୍ଛାବିଶ୍ରାଧ ଧାରଣୀ ।
 ଅସୁରଙ୍କୁ ମାରିବାକୁ ଦେବଙ୍କ ତେଜରେ
 ଜାତହୋଇ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ।
 ରାକ୍ଷସବିଶ ନିପାତ କଲ ପରେ ପୁଣି
 ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କର ହୋଇଲେ ଦୁଲ୍ଲଖୀ ।
 ପିତାର ପାଗଳାକରେ ତୁମ୍ଭ ନିନ୍ଦା କଥା
 ଶୁଣିକରି ମାନସରେ ଭୟୁଜଇ ବ୍ୟଥା ।
 ହୋମ ଅନଳରେ ପଡ଼ି ଶରୀର ତେଜଲେ
 ଗେଲୋକରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଶରେ ରହିଲେ ।
 ତାହାଙ୍କର ରୂପଗୁଣ ସୁମରଣ ତୁମ୍ଭେ
 ଭ୍ରମିଲ ବହୁତ ରହି ନ ପାରିଣ ଦମ୍ଭେ ।
 ଶ୍ରୀ ଗୋଳନଦୀ ତଟରେ ଦେଖି ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ
 ପ୍ରବୋଧନା କଲି କହି ବିବିଧ କଥାକୁ ।

ସେ ଅନ୍ତରେ ମହାମାୟା ହିମାଳୟ ଘରେ
 କୁମାରୀ ରୂପରେ ଜନ୍ମ ହେଲେ ସୁଲକ୍ଷ୍ମାରେ ।
 ଦଇବ ଯୋଗେ ତୁମ୍ଭର ଗ୍ରନ୍ଥା ଡୋଇଲେ
 ପୁରାଣର ପାଶେ ରହି ଦିନ ଦିନେନିଶି ।
 ଏବେ ସେ ପୁଣ୍ୟକ ଗ୍ରନ୍ଥ କରବାକୁ ମନ
 ବଳାଇ ଅଛନ୍ତି ଜାଣ ଆହେ ଧିଲେନ ।
 ଏ କଥା ଉତ୍ତମରୂପେ ପାଇଲୁ ମନକୁ
 ଅଧିକ ଆଉ କିଏ ମୁଁ କହିବି ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ।
 ଦଶଶତ ଗଜସ୍ୱୟ କଲେ ଯେତେ ଫଳ
 ହୁଅଇ ତାହା ପୁଣ୍ୟକ ଗ୍ରନ୍ଥରେ କେବଳ ।
 ଗଜସ୍ୱୟ ସହସ୍ରରେ ଧନବ୍ୟୟ ଯେତେ
 ହୁଏ ତହିଁରୁ ଅଧିକ ଏ ପୁଣ୍ୟକ ଗ୍ରନ୍ଥେ ।
 ସମସ୍ତ କାମିନୀ ଏହା ନ ପାରିବେ କରି
 ମୋର କହିବାର ଜାଣ ଆହେ ଧି ପୁରାଣ ।
 ଏ ମହାଗ୍ରନ୍ଥ ସମାପ୍ତ ହେବ ଯେଉଁଦିନ
 ଗୋଲେଇ ଭୁବନପତି ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ ।
 ପାବଣୀ ଦେବଙ୍କ ଗର୍ଭେ ପୁତ୍ର ରୂପ ଧରି
 ଜାତହୋଇବେ ତାହାଙ୍କ ଭକ୍ତିକୁ ସୁମରି ।
 ଗଣମାନଙ୍କର ସେହି ହେବେ ଅଧୀଶ୍ୱର
 ସେ ଦେଇ ଗଣେଶ ନାମ ହେବଟି ତାଙ୍କର ।
 ତାହାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କଲେ ବାଧାବନ୍ଧୁ ଯେତେ
 ସମ୍ଭଳେ ବିନାଶ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇବେ ଉତ୍ତରେ ।
 ଜଗତ ବନ୍ଧୁ ବିନାଶ କରିବା ହେତୁରେ
 ବିଦ୍ମେଶ୍ୱର ନାମ ଖ୍ୟାତ ହୋଇବ ଲୋକରେ ।
 ପୁଣ୍ୟକ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ନାନାବିଧ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ
 ଦେବାରୁ ସେ ସନ୍ତୋଷରେ କରନ୍ତେ ଭୋଜନ ।
 ତାହାଙ୍କ ଉଦର ଗୋଟି ଲମ୍ବ ହୋଇଯିବ
 ସେ ସକାଶୁ ଲମ୍ବୋଦର ନାମ ଖ୍ୟାତ ହେବ ।
 ଶନିଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଯୋଗେ ତାଙ୍କ ଶିର ଛୁଡ଼ି
 ଯିବ ମହାନାୟକାର ବନ୍ଧଦେଶେ ଗଡ଼ ।
 ଗଜ ମସ୍ତକରେ ଚଢ଼ି ଯୁକ୍ତହେବ କାୟ
 ସେ ଦିନୁ ହୋଇବେ ଗଜବକ୍ର ନାମଧେୟ ।
 ପରଶୁରାମଙ୍କ ଖଣ୍ଡଣ ପରଶୁ ଘାତରେ
 ଛୁଡ଼ିବ ଗୋଟିଏ ଦନ୍ତ ବାଲ୍ୟ ସମୟରେ ।

ସେ ସକାଶୁ ଏକଦନ୍ତ ନାମକୁ ବହିବେ
 ସକଳ ଲୋକରେ ମହାପ୍ରଭୁ ବୋଲାଇବେ ।
 ସମସ୍ତ ଦେବତାଙ୍କର ଅବତାରଣା ରହି
 ତିନିଲୋକେ ଆଗେ ପୂଜା ପାଇବେଟି ସେହି ।
 ସନ୍ତୋଷରେ ଏବେ ମୁହିଁ ଦେଉଅଛି ବର
 ପ୍ରଥମେ ପୂଜ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ ତୁମ୍ଭର କୁମର ।
 ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗେ ତାକୁ ପୂଜାକରି ଜନ
 ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧି କରିବେଟି ଜାଣ ।
 ଯେଉଁ ଲୋକ ମୁଖପଟଣ ଆଗେ ଗଣେଶକୁ
 ପୂଜା ନ କରି ଆରମ୍ଭ କରିବ କର୍ମକୁ ।
 ତାହାର ସମସ୍ତ କର୍ମ ହୋଇବ ନଷ୍ଟଳ
 ଆବର ଘଟିବ ମଧ୍ୟ ବିପତ୍ତିର ଫଳ ।
 ଗଣେଶ ଘନେଶ ବିଷ୍ଣୁ ଶଙ୍କର ହୃଦାଶନ
 କ୍ରମରେ ଏହାଙ୍କୁ ଆଗେ କରିବ ପୂଜନ ।
 ତାଙ୍କ ସହିତରେ ଦୁର୍ଗାଦେବୀଙ୍କୁ ପୂଜିବ
 ସେ ଅନ୍ତେ ଅନ୍ୟ ଦେବଙ୍କୁ ଅଳ୍ପ ନା କରିବ ।
 ଗଣେଶ ପୂଜାରେ ବନ୍ଧୁ ବିନାଶ ହୁଅଇ
 ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଅର୍ଚ୍ଚନା ଯୋଗେ ରୋଗ ନଷ୍ଟ ଯାଇ ।
 ଶୁଣିମନ୍ତ ହୁଏ ଲୋକ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପୂଜାରେ
 ପାପ ବିନାଶନ ମୁକ୍ତି ହୁଏ ସେ ପ୍ରକାରେ ।
 ଯଶ ସୁଖ ଅଇଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପଦ ମିଳଇ
 ଆପଣଙ୍କୁ ପୂଜାକଲେ ଜ୍ଞାନଲଭ ହୋଇ ।
 ସୁବୁଦ୍ଧି ଉତ୍ତମ ପ୍ରିୟ ଭୂମି ବନ୍ଧୁ ପୂଜା
 ପୁଣି କୃଷ୍ଣଭକ୍ତି ମିଳେ କଲେ ଦୁର୍ଗାପୂଜା ।
 ଶଙ୍କର ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ପୂଜା ଯୋଗେ ମନୁଷ୍ୟର
 ସୁଲଭ ହୁଅଇ ମୃତ୍ୟୁଜ୍ଞାନ ନିରନ୍ତର ।
 ଓଡ଼ ଦେବତାଙ୍କ ପୂଜା ବିନା ଯେତେକର୍ମ
 ବୃଥା ହୁଏ ସବୁ ଏହା ଶାସ୍ତ୍ରର ନୟନ ।
 ଜଳବିନା ଅନ୍ନଦାନ ଅଟେ ଅକାରଣ
 ପାଣ୍ଡୁ ଦେବ ପୂଜା ବିନା ଯାଗ ଯେହ୍ନେ ଜାଣ ।
 ଆହେ ଶିବ ଏହିରୂପେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁଗରେ
 ପୂଜା କରାଯାଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ଯାଗମାନଙ୍କରେ ।
 ଦେବଙ୍କ ସତ୍ତା ମଧ୍ୟରେ ଦେବ ନାରାୟଣ
 ଏମନ୍ତ କହି ସେକାଳେ ହୋଇଲେ ମଉନ ।

ଶଙ୍କର ପାଦର ଲୁଗା ପକଳ ଦେବା
ଆନନ୍ଦର ହେଲେ ଶୁଣି ପ୍ରତି ମନୁ ଚନ୍ଦ୍ର ।

ବୋଲେ ଧୀର ଶେଷବାସୀ ଆତ୍ମେ ବିଜ୍ଞାନେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଦେ ମନ ଦିଅ ଅନୁଷ୍ଠେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ ଗଣେଶମଣ୍ଡେ ପାଦପଦ୍ମବଳ ବ୍ରତ ସମ୍ପନ୍ନେ
ସତ୍ତ୍ୱ ଶରଣର କର୍ମୋପକଥନେ ନାମ ଶତୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

—*—

ସପ୍ତମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶିବ ଶଷ୍ଠ ପ୍ରଭୃତି ଦେବଙ୍କର ଓ ମୁନିରାଷିମ ନଙ୍କର ପାଦପଦ୍ମ ବ୍ରତ
ଯଜ୍ଞପଣିଶା ସମ୍ବନ୍ଧେ ନାନାପ୍ରକାର ଭବଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା

ଏତ୍ତୁଅନ୍ତେ ପାଦାବଳେ ଶୁଣି ଦେଲେ ମନ
ନାରଦ ଆଜ୍ଞା କହଲେ ଉପ ନାରଦୁଣ ।
ଶ୍ରୀ ବସୁଙ୍କଠାରୁ ଏକା ଶୁଣି ସବୁକରି
ମହାଦେବାଙ୍କ ଅଭିଷେକ କହଲେ ବସୁଧାର ।
ଆବର ହରିଙ୍କ ଉପାସନା ବ୍ୟୁତ୍ଥାନ
କରିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଲେକ ବନ୍ଦନ ।
ପ୍ରବଣ ମାତେ ପାଦପଦ୍ମ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ
ସ୍ଥାନକରି ମୌଳିବସ୍ତ୍ର ପଦ୍ମରଣ କଲେ ।
ଶୁକଳ ଧାନ୍ୟ ଉପରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳଶ
ସ୍ଥାପନ କଲେ ବ୍ରତରେ ଦେଇଣ ମାନସ ।
ଚୂଡ଼ପତ୍ର ନାଟକେଳ ଫଳ ଚାନ୍ଦା ପରେ
ଥୋଇଲେ ଅତିକ୍ରମ ଯତ୍ନକରି ସେ କାଳରେ ।
କପୁର କୁକୁମରେ ଚନ୍ଦନ ଅଷ୍ଟତ
ଦେଇଣ ନୂତନ ବସ୍ତ୍ର କଲେ ବାହୁପିତ ।
ସମ୍ଭବନା କରି ମୁନି ରାଶିକୁ ସଭାରେ
ବସାଇଲେ ନେଇ ଚନ୍ଦ୍ର ସିଂହାସନ ପରେ ।
ପୁରୋହିତକୁ ଉତ୍ତମ ଆସନେ ବସାଇ
ପୂଜାକଲେ ଗନ୍ଧପୁଷ୍ପ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ ।
ନିଶନ ରତ୍ନ ସିଂହାସନ ଉପରେ ବସିଲେ
ପୂଜାବ୍ରତ୍ୟ ଆଣି ସବୁ ପାଶେ ରଖାଇଲେ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦି ଦଶଦିଗପାଳଙ୍କୁ ଆଗରେ
ବସାଇ ଭୂପତି କଲେ ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାରେ ।
ଅନ୍ୟ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ଚାନ୍ଦାକର ପାଶେ
ସ୍ଥାପନା କରିଣ ପୂଜା କଲେ ଯେ ହରଷେ ।
ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ବ୍ରହ୍ମା ବସିଷ୍ଠ ଶଙ୍କରକୁ
ବସାଇ ଅଙ୍ଗ ନା କଲେ ପ୍ରକାଶି ଉକ୍ତିକୁ ।

ଚନ୍ଦନ କୁସୁମ ବନ୍ଧି ଶୁଣି ଦିବ୍ୟବାସ
ନାନାରତ୍ନ ବନ୍ଧିଣି ଭୂଷଣ ବଶେଷ ।
ସାମର୍ଥ୍ୟ ଶ କରି ଦେବା ଅତି ଆନନ୍ଦରେ
ଆରମ୍ଭ କଲେ ପୁଣ୍ୟକ ବ୍ରତ ସୁମନରେ ।
ପ୍ରଥମେ ବରୁଣ ପୂଜା କରି ସମାପନ
ସେ ଅନ୍ତରେ କଲେ ପୁଣି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକ ବାଚନ ।
ଇଷ୍ଟଦେବ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମଙ୍ଗଳ ଦାତ୍ତରେ
ଆବାହନ କଲେ ଶାସ୍ତ୍ର ବ୍ୟୁ ଅନୁସାରେ
ନିମ୍ନରେ ଦେଲେ ଶୋଭଣ ଉପରାମାନ
କଲେ ପୁଣି ନାନାବିଧ ସୁଦ୍ଧି ଘୋଷ ଗାନ ।
ସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ଥିଲେ ଯେତେ ବ୍ରତ୍ୟ
ଉପହାର ସହିତରେ ଦେଲେ ଚାନ୍ଦା ସବ ।
ସେ ଅନ୍ତରେ ବେଦମନ୍ତ୍ର ବାକ୍ୟ ଅନୁସାର
ମୋମ କରାଇଲେ ଅନଳରେ ଘୃତ ଭରି ।
ଦ୍ୱିଜଙ୍କୁ ଡକାଇ ଦିବ୍ୟ ଭୋଜନକୁ ଦେଲେ
ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ସଥାବଧି ପୂଜା କଲେ ।
ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ତହିଁ ସେତେ ଅଭ୍ୟାଗତ
ତୋଷ କରାଇଲେ ପାନ ସବୁକରି ଚଉ ।
ଏତୁପେ ସଂସାର ଶ୍ରାବେ ବରଦେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ପୂଜା କରିଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲେ ସେହି ବ୍ରତ ।
ସମାପନ ଦିବସରେ ପୁରୋହିତ ଦ୍ୱିଜ
ବୋଇଲେ ଗୋ ଦେବା ବ୍ରତ ପୂର୍ଣ୍ଣହେଲେ ଆଜ ।
ଦକ୍ଷିଣ ସ୍ୱରୂପେ ଏବେ ପଞ୍ଚମକୁ ଚୁମ୍ବର
ଦିଅ ମାନସରେ କିଛି ନ କରି ବିଚାର ।
ଏତୁପେ ପୁରୋହିତଙ୍କ ବଚନକୁ ଶୁଣି
କାତର ହୋଇଣ ଦେବା ପବିତ୍ର ଦୁଲ୍ଲଖୀ ।

ବିଳାପ କରି ଶେଷର ମୁହଁ ଠା ହୋଇଲେ
 ତାହା ଦେଖି ମୁନିଗଣ ହାସ ପ୍ରକାଶିଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଆଦିକର ଦେବତା ସମସ୍ତେ
 ଶକ୍ତିରକୁ ପଠାଇଲେ ବୋଧୁବା ନିନ୍ଦନ୍ତ ।
 ସନମତ କରି ଦେବ ଉଠ ଗତସ୍ତ ।
 ପାଦପଦ୍ମ ସମ୍ପାଦକ ମିଳିଲେ ବହନ ।
 ସନେତା କରାଇ ତାଙ୍କୁ ବସାଇ ପାଶରେ
 ପ୍ରବୋଧନା କଲେ କହି ନାନା ପରକାରେ
 ବୋଲିଲେ ଗୋ ଦେବା ତୁମ୍ଭେ ନ ହୁଅ ଠାଟକା
 ମଙ୍ଗଳ ମୁହାଁଇବ ନିଶ୍ଚୟ ଗୁଡ଼ ମନୁ ଶଙ୍କା ।
 ନୋର କରବା ବଚନ ଶୁଣି ମନବଦଲ
 କ୍ଳେଶ ବିନା ଶୁଭଫଳ କେବେ ନ ମିଳଇ ।
 ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ର ପାଠା ହୋଇଅଛି ନିରୂପିତ
 ଆବର ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ରୀମନ୍ତ ସମ୍ରାଟ ।
 ଏବେ ମୋହଠାରୁ ତାହା ଶୁଣି ଶୁଣି ହୁଅ
 ଶୁଣିବା ମାତ୍ରକେ ଦୂର ହୋଇବ ସନ୍ଦେହ ।
 ସକଳ କର୍ମର ସାର ଅଟଇ ଦକ୍ଷିଣା
 ଦକ୍ଷିଣା ନ ଦେଲେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହଇ କାମନା ।
 ଦକ୍ଷିଣା ପୋଗରେ ପଶି ପର୍ମ ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ
 ନୋହିଲେ ସକଳ ବୃଥା ହୁଅଇ ନିଶ୍ଚୟେ ।
 ଦେବତା ପୈତୃକ ଅବା ନିତ୍ୟ ନୈମିତ୍ତିକ
 ମଙ୍ଗଳ ସକାଶେ କର୍ମ ହୁଅଇ ଯେତେକ ।
 ଦକ୍ଷିଣାହୀନ ହୋଇଲେ ତାର ଫଳ କିଛି
 ପ୍ରାପତ ନୁହଇ କେବେ ଜାଣ କହୁଅଛି ।
 କର୍ମ କରାଇବା ଲୋକେ କାଳଧୂସେ ଯାଇ
 ପଡ଼ି ନାନା ପରକାରେ ଦୁଃଖ ଶ୍ରେୟୁଆଇ ।
 ଲହଲେକେ ଶାଶୁପ୍ରୀତା ଦୈନ୍ୟ ଅପମାନ
 ଗ୍ରୋଗ କରଇ ଦକ୍ଷିଣା ନ ଦିଏ ସେ ଜନ ।
 ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କର୍ମ ସମାପନ ହେବ
 ସେହିସଙ୍ଗେ ହିଁ ଜନ୍ମସ୍ତେ ଦକ୍ଷିଣାକୁ ଦେବ ।
 ଉତ୍ତର ବିଳମ୍ବ ହେଲେ ଉଦ୍ଧୂର ହିଁ ଗୁଣ
 ଦେବାପାଇଁ ଅଟେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାସ୍ତର ପ୍ରମାଣ ।
 ଗୋଟିଏ ଦିନ ବିଳମ୍ବ ହୁଅଇଟି ଯେବେ
 ଗୁଣଗୁଣ କର ଯାହା ଦେବ ଜାଣ ତେବେ ।
 ପକ୍ଷେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଲେ ଦେବ ଶତଗୁଣ
 ମାସକରେ ପଞ୍ଚଶତ ଗୁଣ ହୁଏ ଗୁଣ ।

ଛାୟା ବିଳମ୍ବେ ତାର ଉଦ୍ଧୂରଣ ହୁଏ
 ବରଷ ହୋଇଲେ କର୍ମଫଳ ନାଶଯାଏ ।
 ସମସ୍ତେ ବରଷ ଦାମା ପଡ଼ଇ ନରେକେ
 ନାନା ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଶ୍ରେୟ କର ଲହଲେକେ ।
 ପୁଣି ପୋଷ ପନ ଅଲଗୁଣ୍ୟ ସବୁ ତାର
 ବିଳମ୍ବ ହୁଅଇ ଏହି ସନ୍ଦେହ ନ କର ।
 ଏହିପେ କହିଣ ଶିବ ନରବ ହୋଇଲେ
 ପାଦପଦ୍ମ ଉଦ୍ଧୂ ବିଷ୍ଣୁ ବଚନ କହିଲେ ।
 ବୋଇଲେ ଗୋ ପମଣାକେ ପର୍ମ ଅନୁଷ୍ଠାନ
 କାର୍ଯ୍ୟରେ କଦାପି ତୁମ୍ଭେ ନ ହୁଅ ବିମନ ।
 ନିଜ ପର୍ମ ପାଳନରେ ଜଗତ ଲୋକର
 ମଙ୍ଗଳ ହୁଅଇ ଜାଣ ରମଣୀକ ବର ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ପାଦପଦ୍ମ କାହିଁପାଇଁ ଚନ୍ଦ୍ରା
 କରୁଅଛ ତୁମ୍ଭର କି ନାହିଁ ବବେକତା ।
 ନିଜ ପମ ରକ୍ଷାକର ନ ପାରଇ ଦେହ
 ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ତାହାର ନଷ୍ଟକ ହୁଅଇ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ପର୍ମଦେବ ବୋଇଲେକ ଦେବା
 ମୋତେ ରକ୍ଷାକର ତୁମ୍ଭେ ମାନସରେ ଶ୍ରବ ।
 ମୁହିଁ ଥିଲେ ସବୁଗୁଣ ହୋଇବଟି ଜାଣ
 ଦକ୍ଷିଣା ସୁରୂପେ କର ପଡ଼ିଛି ପ୍ରଦାନ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଦେବଗଣ ଏକମତ ହୋଇ
 ବୋଇଲେ ଆମ୍ଭର ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ମହାମାୟା ।
 ସକଳ ଗୁଣରେ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
 ଦକ୍ଷିଣା ଦେଇଣ କର ସୁପର୍ମ ପାଳନ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣେଷ ହେଲେ ଆମ୍ଭେ ତୁମ୍ଭ ମନୋରଥ
 ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରୁଛୁ ଏହା ଅଟଇ ସଦାୟ ।
 ମୁନିଏ ବୋଇଲେ ଦେବା ବଞ୍ଚିକ ଦକ୍ଷିଣା
 ଦିଅ କାହିଁପାଇଁ ଆଉ ହେଉଛ ବିମନା ।
 ଆତ୍ମହୀନେ ସ୍ୱର୍ଗାଠାରେ ତୁମ୍ଭର ଅସ୍ଥିତ
 ହେବ ବୋଲି କର କେବେ ନ ବହୁର ଚାହିଁ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ସନାତ କୁମାର
 ବୋଇଲେ ଗୋ ମାତ୍ର କିଛି ଶ୍ରବଣା ନ କର ।
 ଶିବକୁ ଦକ୍ଷିଣାହୁଏ ଦିଅ ଏବେ ମୋତେ
 ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦାନପଳ ସେବେ ।
 ନୋହିଲେ ସନାତ ମୋର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯିବ
 ତୁମ୍ଭେ ମାତ୍ର ପଜନାନ ନାମଟି ପାଲବ ।

ସେ ଲୋକ କର୍ମ କରଇ ଦକ୍ଷିଣା ନ ଦିଏ
 ସେ କର୍ମର ଫଳ ସବୁ ପୁରୋହିତ ନିଏ ।
 ତା ଶୁଣି ପାଦତା ଦେବା ହୋଇଣ ବନନ
 ବୋଇଲେ ଗୋପାଳୁ ଶୁଣ ଦେବଗୁଣିଗଣ ।
 ଦକ୍ଷିଣା ସ୍ବରୂପେ ଯେବ ପଡ଼ୁଛି ମୁଁ ଦେବ
 ବ୍ରତ କରବାରେ କେଉଁ ପଣ ଅରଜିବ ।
 କର୍ମରେ ବା ଦକ୍ଷିଣାରେ ଅଛି କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ
 ସକଳ ବଞ୍ଚିବ ବୋଲି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅଜ୍ଞାନ ।
 ତୁମି ବନ୍ଦନରେ ଅବା ବୃକ୍ଷ ବନ୍ଦନରେ
 ଶ୍ୟାମ ପୁଷ୍ପଫଳ ଜାତ ହୁଏ ଯେଉଁଠାରେ ।
 ଆପଣା ଇଚ୍ଛାରେ ଯେବେ ଚେକିବ ଜୀବନ
 ଦେବ ଆଇ କର କିବା ଦେବ ପ୍ରୟୋଜନ ।
 ଦେଖିବା ପାଇଁକି ଯେବେ ଶକ୍ତି ନ ଥିବ
 ତସୁ ପାଇକର ଅବା କି କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇବ ।
 ଜାଣି ଜାଣି ପଡ଼ୁଛି ମୁଁ ହରିଜନ ଯେବେ
 କି କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇବ ଜୀବ ଆଇକର ତେବେ ।
 ପଡ଼ିବ ଅଟଳ ଶତ ପୁରର ସମାନ
 ପଡ଼ିବନ ହେଲେ ବୃଥା ସଖାର ଜୀବନ ।
 ବ୍ରତର ଦକ୍ଷିଣା ଯେବେ ହେବେ ପ୍ରାଣେଶ୍ବର
 କି ହେବ ସେ ବ୍ରତଫଳ ପାଇକର ନୋର ।
 ପତି ସକାଶରୁ ସିନା ହୁଅଇ ସନ୍ତାନ
 ମୂଳନଷ୍ଟ ହେଲେ ବୁଦ୍ଧିହେବ କାହୁଁ ଧନ ।
 ବିଷ୍ଣୁ ବୋଇଲେ ପାଦତା କର କପାଳ ଚନ୍ଦ୍ରା
 ମୁଁ ଜାଣଇ ପୁରୀରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟେ ଉର୍ତ୍ତା ।
 ଉର୍ତ୍ତାଠାରୁ ଶତଗୁଣେ ଅଧିକ ଧରମ
 ଧର୍ମନାଶ ହେଲେ ବୃଥା ହୁଏ ସବୁ କର୍ମ ।
 ବିଧାତା ବୋଇଲେ ଶୁଣ ସଦାଶିବ ପ୍ରିୟେ
 ସ୍ବାମୀଠାରୁ ହେଲେ ଧର୍ମ ଅଧିକ ବୋଲିବ ।
 ଧର୍ମଠାରୁ ସତ୍ୟ ଅଟେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଛ୍ରେଷ୍ଠ
 ସତ୍ୟ ନ ଦେଖିଲେ କର୍ମଫଳ ଯାଏ ନଷ୍ଟ ।
 ଏଥି ସକାଶରୁ ତୁମେ ସତ୍ୟରକ୍ଷା କର
 ସକଳକାର୍ଯ୍ୟ ସଫଳ ହୋଇବ ତୁମ୍ଭର ।
 ପାଦତା ବୋଇଲେ ଆତ୍ମନ ବେଦଅଧିପତି
 କହୁଅଛି ଯାହା ମୁହିଁ ଶୁଣ ଦେଇ ମତି ।
 ବେଦରେ ତ ଲେଖାଅଛି ସ୍ବଶବଦ ଅର୍ଥ
 ଧନକୁ ବୁଝାଏ ଏହା ନୁହେଁ କି ଯଥାର୍ଥ ।

ପୁଣି ଭାଷା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରତ୍ନ ଆଦିକର
 ଧନନାମେ ଜଗତରେ ବିକାଶିତ ସେପରି ।
 ଯାହାଠାରେ ଧନଥାଏ ସ୍ବାମୀ ସେ ବୋଲିବ
 ତାର ଅଧୀନରେ ସେହି ଧନ ରହିଥାଏ ।
 ଯେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛାହୁଏ ଦାନ ଉପକ୍ଷେପ
 କରଇ ନିଶ୍ଚିନ୍ତଭାବେ ଆତ୍ମେ ମହାଭାଗ ।
 ଏମନ୍ତ ଅଟଇ ସିନା ଶାସ୍ତ୍ରର ବିଧାନ
 ଧନ କି କର ପାରଇ ସ୍ବାମୀକୁ ପ୍ରଦାନ ।
 ଏ ସକାଶୁ ଜାଣୁଅଛି ଶାସ୍ତ୍ରର ବ୍ୟବସ୍ଥା
 ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ତହିଁରେ ନାହିଁ କେଉଁ କଥା ।
 ତାହା ଶୁଣି ପୁଣି ଧର୍ମ ଦେବତା କହିଲେ
 ଶୁଣ ଗୋ ପାଦତାଦେବୀ ମୋହଠାରୁ ଭଲେ ।
 ପତ୍ନୀ ବିନା ଆଉ ଯେତେ ଧନ ଜଗତରେ
 ସ୍ବାମୀକୁ ପ୍ରଦାନ କେହି କରନ୍ତି ନ ପାରେ ।
 ପତିପତ୍ନୀ ଦୁହେଁ ଏକ ଅଙ୍ଗ ଏକ ପ୍ରାଣ
 ହେବାରୁ ଦୁହେଁକୁ ଦୁହେଁ କରନ୍ତି ପ୍ରଦାନ ।
 ପାଦତା ବୋଇଲେ ପିତା କନ୍ୟା ସଂପ୍ରଦାନ
 କଲବେଳେ ପତି ତାକୁ କରନ୍ତି ଗ୍ରହଣ ।
 ସେହି କନ୍ୟା ପୁଣି ନିଜ ପତିକୁ ଦେବାକୁ
 ସମର୍ଥ ହୋଇବ କେହି ନ ଆସେ ମନକୁ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାସ୍ତ ପରପୁଣ୍ୟ ହୋଇ ତୁମ୍ଭେମାନେ
 ବିପକ୍ଷତ କଥା କହୁଅଛ ଅକାରଣେ ।
 ତାହାଶୁଣି ଦେବଗଣ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ
 ପାଦତାଙ୍କୁ ଅନାଇଣ ବିନୟେ କହିଲେ ।
 ବୋଇଲେ ଗୋ ଦେବୀ ତୁମ୍ଭେ ବୁଦ୍ଧି ସୁରୁପିଣୀ
 ବୁଦ୍ଧିମନ୍ତ ଅଟୁ ଆତ୍ମେ ତୁମ୍ଭେ କପାଳ ଦେବ ।
 ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ଜାଣିବାରେ ତୁମ୍ଭକୁ ଅଧିକ
 ହେଲପରି ଜଗତରେ ନାହିଁ କେଉଁ ଲୋକ ।
 ଶାସ୍ତ୍ରରେ ତ ଲେଖାଅଛି ଏ ପୁଣ୍ୟକବ୍ଧି
 ପତିକୁ ଦକ୍ଷିଣାରୂପେ ଦେବ ତୋତେତେ ।
 ନ ଦେଲେ କର୍ମର ସବୁ ଫଳଯାଏ ନାଶ
 ତୁମ୍ଭେ କି ନ ଜାଣି ଆତ୍ମେ ବତାଇବୁ କିଏ ।
 ପାଦତା ବୋଇଲେ ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ
 କିଏ ଅବା ସବୁବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟ କରପାରେ ।
 ବେଦଠାରୁ ଲୋକାଗୁର ଅଟଇ ପ୍ରବଳ
 ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ ତାହା ଅଧିକ ପ୍ରଚଳ ।

ପ୍ରକୃତଠାରୁ ପୁରୁଷ ପ୍ରଧାନ ଅଟଇ
 ଏହିରୂପେ ମଧ୍ୟ ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ଅଛି କହ ।
 ବୃକ୍ଷପତ୍ର ବୋଇଲେ ମୁଁ ଜାଣେ ଭଲ କରି
 ପ୍ରକୃତି ପୁରୁଷ ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କର ସରି ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୋଇଲେ ଦୁହେଁ ଜାଣି ଖୋଇଛନ୍ତି
 ଦୁହିଁଙ୍କ ଯୋଗେ ହୁଏ ସଫାର ଉତ୍ପତ୍ତି ।
 ପାବଣୀ ବୋଇଲେ ସବୁ ଲେକକ ସର୍ଜନ
 କରିଛନ୍ତି ସେହି କୃଷ୍ଣ ନିତ୍ୟ ସନାତନ ।
 ଅଂଶରେ ପୁରୁଷ ରୂପ ହୋଇ ସେ ଅଛନ୍ତି
 ପ୍ରକୃତଠାରୁ ଅଧିକ ସେହି ତ ବୋଲନ୍ତି ।
 ଏରୂପେ ପାବଣୀ ଦେଖା କହିବା କାଳରେ
 ଦେବରସିତା ଯେତେ ହଲେ ସେ ସନ୍ତରେ ।
 ଦେଖିଲେ ଆକାଶେ ଏକ ରଥ ଆସିକରି
 ଦେଖାଗଲା ବାଳଧୂର୍ଯ୍ୟ ଓଦେ ଝଲଇ ପରି ।
 ସେ ରଥ ମଧ୍ୟରେ ଦେବ ଶେଷତମଧର
 ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ଘେନି ପାର୍ଶ୍ବ ନିକର ।
 ସମସ୍ତେ ଅଟନ୍ତି ବନମାଳାରେ ଭୂଷିତ
 ଗୁରୁଭୂଜେ ନାନା ଅଳଙ୍କାର ବିରଜିତ ।
 ଯମେ ଯମେ ରଥ ଆସି ମିଳଇ ପାଶରେ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ପ୍ରଭୁ ଦେବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ।
 କୋଟି କନ୍ଦର୍ପ ସମାନ ଦଶନ୍ଧି ସୁନ୍ଦର
 ନନ୍ଦା କୁଅଛୁ କାନ୍ତି କୋଟି ଚନ୍ଦ୍ରକର ।
 ଅମ୍ଭୁଲ ରହେଗତ ଗୁରୁ ବିଭୂଷଣ
 ସକଳ ଅଙ୍ଗରେ ଥାଇ ବିଶେଷ ଶୋଭାବନ ।
 ତାହାକୁ ଦେଖି ଦେବତା ରସି ହଲେ ଯେତେ
 ଆସନରୁ ଉଠି ପୁଣି କଲେ ସେ ସମସ୍ତେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଆଦି ପୁରଗଣେ ବିନୟ ଶ୍ରବଣେ
 ବସାଇଲେ ନେଇ ରହସିଂହାସନପରେ ।
 ତାହାଙ୍କ ତେଜରେ ସର୍ବେ ଲୁଚିଗଲା ପରି
 ଶେଷେ ସେ କାଳରେ ଜାଣି ଆହେ ତପସ୍ବୀ ।
 ମସ୍ତକରେ କରଯୋଡ଼ି ସେ ଯାହା ମତରେ ।
 ପୁଣି କଲେ ପୁଣି ଭକ୍ତି ଘେନି ହୃଦୟରେ ।
 ତାଙ୍କ ପୁଣିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ନାରାୟଣ
 ହସି କହିଲେ ମଧୁର କୋମଳ ବଚନ ।
 ଆହେ ଦେବଗଣ ତୁମ୍ଭେ ଶକ୍ତି ସାହାଯ୍ୟରେ
 ବଳବନ୍ତ ହୋଇଅଛୁ ଜାଣି ଏ ସଂସାରେ ।

ଆବର କଟ ପକଇ ଆଦି ଯେତେ ପ୍ରାଣୀ
 କ୍ଳେମନ୍ତ ଅଟନ୍ତି ଶକ୍ତି ବଳ ଘେନି ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଆଦି ସୃଷ୍ଟି ଅଟେ ପ୍ରକୃତି ଅଧୀନ
 ପ୍ରକୃତି ବିନା କିଛିହିଁ ନ ହୁଅଇ ଜାଣି ।
 ସୃଷ୍ଟି ଆରମ୍ଭରେ ଆମ୍ଭ ଇଚ୍ଛାରେ ସେ ଜାତ
 ହୋଇଣ ସର୍ଜନା କରିଥାନ୍ତି ଏ ଜଗତ ।
 ଯେତେବେଳେ କରେ ମୁହିଁ ସୃଷ୍ଟି ସଂସାରଣ
 ସେ ସମସ୍ତେ ପୁଣି ସେହି ହୁଅନ୍ତି ବିଲ୍ଲନ ।
 ସୃଷ୍ଟିର କାରଣ ସେ ତ ସକଳ ଜନନୀ
 ମୋହର ମାୟା ସ୍ବରୂପା ଦେଖ ନାରାୟଣୀ ।
 ପୂର୍ବକାଳେ ମହାଦେବ ବହୁ ତପ କଲେ
 ଦିନରାତି ବସି ମୋତେ ଧ୍ୟାନରେ ଭଜିଲେ ।
 ସେ ସକାଶୁ ଫଳରୂପେ ଏ ମହାମାୟାକୁ
 ଦେଲି ମୁହିଁ ସନ୍ତୋଷରେ ପତ୍ନୀରୂପେ ତାକୁ ।
 ଲୋକ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ବ୍ରତ କରୁଛନ୍ତି ଏହି
 ଏହାକୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ କିଛି ଜଗତରେ ନାହିଁ ।
 ଅନ୍ୟ କେହି ଉପବାସ ବ୍ରତ ଆଦି କଲେ
 ତାହାକୁ ଫଳ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଏ ଭଲେ ।
 ମାୟାରେ ମୋହର ହୋଇଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତେ
 ଏହାଙ୍କର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ କିଛି ବ୍ରତେ ।
 ଦେବତାଙ୍କ ଅଧିପତି ବ୍ରହ୍ମା ବସ୍ତୁ ଶିବ
 ମୋହର ଅଂଶରେ ହୋଇଅଛନ୍ତି ସମ୍ଭବ ।
 କଳାଅଂଶ ଘେନି ଦେବ ମନୁଷ୍ୟ ସମସ୍ତେ
 ଜାତ ହୋଇ ବାସ କରିଅଛନ୍ତି ଜଗତେ ।
 ଯେଉଁରୂପେ କୁମ୍ଭକାର ସ୍ବର୍ଣ୍ଣକାର ଦୁହେଁ
 ମୃତ୍ତିକା ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାହୁଁ ନ ପାଇବା ଯାଏ ।
 ଘଟ ଅବା ଅଳଙ୍କାର କରି ନ ପାରନ୍ତି
 ସେ ରୂପେ ମୋହ ସଂସାରେ ନ ହଲେ ପ୍ରକୃତି ।
 ସୃଷ୍ଟି ପରଜନା ମୁହିଁ କରି ନ ପାରଇ
 ଆହେ ଦେବଗଣ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ମନଦେଇ ।
 ଶକ୍ତି ପ୍ରଧାନ ଅଟେ ସକଳ ଶରୀର
 ତହିଁରେ ମୁଁ ଆତ୍ମାରୂପେ ଥାଏ ନିରନ୍ତର ।
 ପଞ୍ଚ ମହାଭୂତରେ ଯେ ଶରୀର ଗଠିତ
 କାଳବଶେ ପୁଣି ତାହା ହୁଅଇ ନିପାତ ।
 କେବଳ ମୁଁ ନିତ୍ୟ ସନାତନ ରୂପେ ଥାଇ
 ଶରୀର ପତନ କାଳେ ଯାଏ ଆଡ଼ହୋଇ ।

ମୁଁ ଅଟଇ ଆତ୍ମା ଜ୍ଞାନ ଅଟନ୍ତି ଶଙ୍କର
ମନରୂପେ ବିରଜିତ ଦେବ ଅର୍ଥାଶ୍ଚର ।
ପଞ୍ଚପ୍ରାଣ ରୂପେ ବସ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ ହୁଅନ୍ତି
ବୁଦ୍ଧି ସ୍ୱରୂପ ଧାରଣ କରନ୍ତି ପ୍ରକୃତ ।
ମେଧା ନିଦ୍ରା ଶୟନ ଆଦି ସର୍ବ ଦେଶଗଣ
ପ୍ରକୃତି କଳାରୁ ଜନ୍ମ ଛନ୍ତି ବୋଲି ଜାଣ ।
ସେ ମୁକ୍ତପ୍ରକୃତିଦେବ ହିମାଳୟ ଘରେ
ଜନମ ଘୋରଅନ୍ଧାର କନ୍ୟା ସ୍ୱରୂପରେ ।
ଗୋଲେକର ଅର୍ଥାଶ୍ଚର ଅଟଇଟି ମୁହିଁ
ଆବର ଅଟଇ ବଜ୍ରଲୁଣ ପୁର ପାଇଁ ।
ଦ୍ୱିଭୁଜ କୃଷ୍ଣ ସ୍ୱରୂପ ଗୋଲେକରେ ବନ୍ଦେ
ଚତୁର୍ଭୁଜ ରୂପ ଧରି ବଜ୍ରକୁଣ୍ଡେ ରହେ ।
ଗୋଲେକେଗୋପାଳ ଗୋପୀଗଣରେ ବେଷ୍ଟିତ
ବୈକୁଣ୍ଠପୁରେ ବୋଲି ଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ କାନ୍ତି ।
ବୈକୁଣ୍ଠରୁ ପଞ୍ଚାଶପକୋଟି ଯୋଜନରେ
ଗୋଲେକ ଅନ୍ଧାର ତାର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଆକାଶରେ ।
ସେ ଆସ୍ଥାନେ ସାଧୁଙ୍କୁ ସଙ୍ଗତରେ ଦେଇ
ରହିଛି ସର୍ବଦା ମୁହିଁ ଆଦେ ପଦ୍ମଯୋନି ।
ଏ ପ୍ରାଣକ ବ୍ରତେ ମୋର ଦ୍ୱିଭୁଜ ରୂପକୁ
ଆବଧାନ କରି ଲେକେ କରନ୍ତି ପୂଜାକୁ ।
ମୋର ଯେଉଁ ରୂପକୁ ସେ ଭାବନା କରଇ
ସେହିପେ ତାତାରେ ମୁହିଁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅଇ ।
ଏହିପେ ଦେବଙ୍କୁ କହି ଦେବ ଧନାତନ
ପାଦଶାଳୁ ଅନାଇଣ କହିଲେ ବଚନ ।
କ୍ରତୁ ପୂର୍ଣ୍ଣକର ଦେବୀ ନ ବିଚାର କିଛି
ଶିବଙ୍କୁ ଦକ୍ଷିଣାରୂପେ ଦିଅ ମୁଁ ବୋଲୁଛି ।
ସେ ଅନ୍ତରେ ସମୁଚିତ ମୁଖ ଦେଇ ପୁଣି
ପୁରୋହିତଙ୍କ ପାଶରୁ ନେବ ତାଙ୍କୁ କଣି ।
ଯେଉଁରୂପେ ଗୋଗ୍ରାସ୍ତ୍ରୀ ବୈଷ୍ଣବ ଶରୀର
ସେ ରୂପେ ଅଟନ୍ତି ଶିବ ବୋଲି ମନେକର ।
ଗାଉମୁଖ ଦେଇ ତୁମ୍ଭେ ଆପଣା ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ
ମୁକୁଳାଇ ନେବ ଏଥୁ ନ କର ଚିନ୍ତାକୁ ।
ଯଜ୍ଞକାଳେ ପର୍ବୀକୁ ସେ ପତି ଦାନ କରେ
ସେହିପେ ସ୍ୱାମୀକୁ ନିଜ ପତ୍ନୀ ଦେଇପାରେ ।
ଏମନ୍ତ ଅଟଇ ଶ୍ରୀତି ଶାସ୍ତ୍ରର ବିଧାନ
ଏହିପେ କହିଣ ପ୍ରଭୁ ହେଲେ ଅନୁଭବୀ ।

ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ ଅମୃତ ଚଣ୍ଡେ
ଶେଷବାସୀ କହେ ସେବ ଉମା ଉମାକାନ୍ତ ।

—*—

ପାଦଶାଳୁ ଗୋପୀଙ୍କୁ ଦକ୍ଷିଣା-
ରୂପେ ପ୍ରଦାନ କରଣା

ଶୁଣ ଶୁଣ ସୁଜ୍ଞାନେ ଦେଇ ମନକର୍ଣ୍ଣ
ଶ୍ରବଣ ମାନ୍ଦେକ ପାପ ହୋଇବ ଦମନ ।
ପାଦଶାଳୁ ଦେବୀ ମନରେ ହରଷ ହୋଇଲେ
ପତିଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ମନେ ମନେ ଛିରି କଲେ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣାବୃତ୍ତ ଦେଇ ବ୍ରତ ସମାପନ କରି
ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦେଲେ ଦକ୍ଷିଣା ସ୍ୱରୂପରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ।
ସନତ କୁମାର ସ୍ୱପ୍ନ ସ୍ୱପ୍ନ ଉଚ୍ଚାରିଣ
ଶିବଙ୍କୁ ବ୍ରତଶଙ୍କଳେ ହରଷ ମନେଣ ।
ତାହାଦେଶୀ ଦେବଗଣ ହୋଇ ଆନନ୍ଦିତ
ବିଚାରଲେ ଶୁଭେ ଯାଗ ହେଲ ସମାପତ ।
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଦେବୀ ପଦ୍ମ ନନ୍ଦନୀ
ସନତକୁମାର ପାଶେ ଯୋଡ଼ି କର ବେନି ।
ବୋଇଲେ ଶୁଣିବା ହେଉ ଅହେ ମୁନିବର
ଗୋମୁଖ ସମାନ ମୁଖ ସଦାଶିବଙ୍କର ।
ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଏହିପେ ହୋଇଛି ନିଶ୍ଚୟ
ଏ ସକାଶୁ ଲକ୍ଷେ ଗାଢ଼ ଦେଉଅଛି ନିଅ ।
ତାର ବଦନରେ ମୋତେ ପତିଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ
କର ଆହେ ମୁନିକୁଳ ମସ୍ତକମଣ୍ଡନ ।
ପତିଙ୍କୁ ପାଇଲେ ମୁହିଁ ଅନ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ
ଉକାଇଣ ଦେବ ନାନା ପ୍ରକାର ଦାନକୁ ।
ପତି ସେ ଆତ୍ମା ସ୍ୱରୂପ ଅଟଇ ପର୍ବୀର
ପତିବିନା କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହଇ ତାହାର ।
ସେହିପେ ଶରୀର ଜୀବଶୂନ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ
କେଉଁକାର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ କରି ନ ପାରଇ ଭଣ୍ଡେ ।
ତେମନ୍ତ ଅଟଇ ସିନା ପତିସନା ପ୍ରିୟ
ପତିଙ୍କୁ ମୋତେ ଅର୍ପଣ କର ତପସ୍ୱରା ।
ତାହା ଶୁଣି ମୁନିବର ବୋଇଲେ ପାଦଶାଳୁ
ଦେଖୁଛି ତ ସୁଶ୍ରବରେ ଅଟଇ ମୁଁ ଯତି ।
ଲକ୍ଷେ ଗାଢ଼ ନେଇ ମୋର କି କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇବ
ତାହା ବଦନରେ କେବା ଧନ ମୋତେ ଦେବ

ଚପସୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟନ୍ତି ଦେବ ଯିଲେନ
 ତାଙ୍କ ପାଶେ ରହି ଯେବେ କଟାଇବି ଦିନ ।
 ଅବଶ୍ୟ ମୁକତି ଲଭି ଦୋଇବ ମୋହର
 ସବୁ ଫଳଦାତା ପ୍ରଭୁ କୈଳାସ ଶିଖର ।
 ଏତେବୋଲି ଶଙ୍କରଙ୍କୁ ଆପଣା ପାଶରେ
 ବସାଇଲେ ନେଇ ମୁନି ହରଷ ମନରେ ।
 ତା ଦେଖି ପାବଣୀ ଅତି ଦୁଃଖିନୀ ହୋଇଲେ
 ଶିଖର ତେଜିବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚୟ ସେ କଲେ ।
 ଭାବିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବଙ୍କୁ ନେସେ ନ ଦେଖିଲି
 ଏତେ ଶ୍ରମପାଇ ବ୍ରଜଫଳ ନ ଲଭିଲି ।
 ବସଣତ ଫଳସବୁ ଘଟିଲି ମୋହର
 କିଛି ଲଭି ନାହିଁ ଆଜି ଖାଇ ରହିବାର ।
 ଏହି ସମୟରେ ଦେବୀ ଦେବଗଣ ଭୁଲେ
 ଆକାଶ ମଧ୍ୟରେ ତେଜସ୍ବିତ୍ବକୁ ଦେଖିଲେ ।
 କୋଟିସୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଭାପରି ଦଶଇ ଉଜ୍ଜ୍ବଳ
 ପୂରିଅଛି ଦଶଦିଗ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳ ।
 ଅନ୍ୟନ୍ତ ବସ୍ତୁର୍ଣ୍ଣ ସେହୁ ମଣ୍ଡଳ ଆକୃତି
 କୈଳାସ ଗିରି ଶିଖକୁ ଆସଇ ଝଟିତ ।
 ସେଠାରେ ତ ଦେବଗଣ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲେ
 ବ୍ରହ୍ମଚେନ ଦେଖି ସେହାମତେ ପୁଣି କଲେ ।
 ପ୍ରଥମରେ ନାରାୟଣ ଶିରେ କରଦେଇ
 ବୋଇଲେନମସ୍ତେ ଦେବଦୈଲେକ୍ୟ ଗୋସାଇଁ
 ଆପଣ ଅଟ ମହତ ବରଟ ପୁରୁଷ
 ଲେମମୁଳେ ରଖିଅଛ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଅଶେଷ ।
 ଭୁମ୍ଭର ପୁଣି ପତିବା ପାଇଁ ଆମ୍ଭମାନେ
 ସମରଥ ହେବୁ ଅବା କରୁପେ ଯତନେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ଭେଦେବ ବେଦର ଉକ୍ତ
 ଅଟେ ସେହିରୂପେ ତାହା କଲି ମୁଁ ସାକ୍ଷାତ ।
 ଆପଣଙ୍କ ସେ ରୂପକୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ ମୁହିଁ
 ସକଳ ପ୍ରକାରେ ପ୍ରଭୁ ଅଟେ ଅଟଇ ।
 ଶଙ୍କର ବୋଇଲେ ମୁହିଁ ଜ୍ଞାନ ଅଧୀଶ୍ବର
 ଆପଣ ଅଟନ୍ତି ସର୍ବଜ୍ଞାନଠାରୁ ପର ।
 ଆପଣଙ୍କୁ ପୁଣି ଅବା କରବର୍ତ୍ତ କିଏ
 ଅନୁଗ୍ରହ କର ଆହେ ଦେବଗଣ ଶିଖ ।
 ଧର୍ମ ବୋଇଲେ ଭେଦେବ ଅଦୃଶ୍ୟ ସ୍ବରୂପ
 ହୋଇ ପୁଣି ପ୍ରକାଶିତ କର ନିଜ ରୂପ ।

ତେଜୋମୟ ନିରକାର ଅଟ ଭୂମ୍ଭେ ହରି
 ଆପଣଙ୍କ ପୁଣି ମୁହିଁ କବା କରିପାରି ।
 ଏଥିଅନ୍ତେ ଦେବଗଣ ଏକମୁଖ ନୋଇ
 ବୋଇଲେ ଆହେ ଶିଖରଦୈଲେକ୍ୟ ଗୋସାଇଁ
 ଦେବଗଣ ଅବା ନିଜେ ଦେବୀ ସରସ୍ବତୀ
 କରି ନ ପାରିବେ କେବେ ଆପଣଙ୍କ ପୁଣି ।
 ଆପଣଙ୍କ କଳାଂଶରେ ଜନମ ଆମ୍ଭର
 ସମର୍ଥ ହୋଇବୁ ଆମ୍ଭେ ଅବା କି ପ୍ରକାର ।
 ମୁନି ରତ୍ନମାନେ ଚହୁଁ ବୋଇଲେ ହେ ନାଥ
 ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ର ପତି ଆମ୍ଭେ ବୋଲୁଛୁ ପଣ୍ଡିତ ।
 ସେହି ବେଦର କାରଣ ଅଟନ୍ତି ଆପଣ ।
 ଆପଣଙ୍କ ପୁଣି ଆମ୍ଭେ କି କରିବୁ ପୁଣି ।
 ସରସ୍ବତୀ ବୋଇଲେ ମୁଁ ଅଟେ ବାକ୍ୟ ଦେବୀ
 ଚଥାପି ଭୁମ୍ଭର ପୁଣି କରି ନ ପାରିବି ।
 ବଚନ ମନର ଭୂମ୍ଭେ ଅଟ ଅଗୋଚର
 ଭୁମ୍ଭକୁ ଚିନ୍ତିବାପାଇଁ ଶକତି କାହାର ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ କରଯୋଡ଼ି ଶିରେ
 କହିଲେ ବଚନ ଅତି କୋମଳ ମଧୁରେ ।
 ଭୁମ୍ଭ ଅଂଶ ବଞ୍ଚୁଛୁ କାନ୍ତା ମୁଁ ଅଟଇ
 ସର୍ବଦା ଜଗତ ଶାବରଣଙ୍କୁ ପୋଷଇ ।
 ଜାତ ହୋଇଅଛି ଭୁମ୍ଭ ଅଂଶ କଳା ଦେବୀ
 ପୁଣି ସକାଶେ ସମର୍ଥ ହେବି କାହୁଁ ପୁଣି ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ହିମାଳୟ ବୋଇଲେ ଶ୍ରେନାଥ
 ଜନ୍ମରୁ ଅଟେ ମୁଁ ହିମମୟ ପରବତ ।
 ମୋତେ ଦେଖି ଉପହାସ କରନ୍ତି ସମସ୍ତେ
 କି ଅବା ପୁଣି କରିବି ଭୁମ୍ଭର ଅଗ୍ରତେ ।
 ଏରୂପେ ହିମରେ ସବୁ ଦେବଦେବୀ ଗଣ
 ମୁନି ରଖି ସହିତରେ କନ୍ଧା ପୁଣି ପୁଣି ।
 ସେ ଯାହା ମତେ ପୁଣି କରି ଭୁନି ହେଲେ
 ସମସ୍ତଙ୍କ ଶେଷ ଦେବୀ ପାବଣୀ ଭଠିଲେ ।
 ବ୍ରତନିୟମରେ ଯୋଗ ବାଧ ଜଟାଭର
 ଯାଉଣି କରି ସେ ଦଶୁଅଛନ୍ତି ସୁନ୍ଦର ।
 ଜୁନନ୍ତ ଅନଳ ଶିଖା ପର ତାଙ୍କ ତେଜ
 କରୁଥିଲ ଦଶଦିଗ ଅତିଶୟ ଭଜ ।
 ଏମନ୍ତ ରୂପରେ ଦେବୀ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଗୁଣି
 ବୋଇଲେ ନମସ୍ତେ ଦେବ ଜଗତ ଗୋସାଇଁ ।

ମୋହର ସ୍ବରୂପ ଭ୍ରମେ ଲଳକର ଜାଣ
ଭ୍ରମକୁ ଜାଣିବାପାଇଁ ନାହିଁ ମୋର ଜ୍ଞାନ ।
ଭ୍ରମ ଅଂଶ ଜାତ ଯେବା ଅଟନ୍ତି ଜଗତେ
ସେ ନ ଜାଣି ନ ପାରନ୍ତି ଭ୍ରମକୁ କିନ୍ତୁ ।
କଳାରେ ଜନମ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ
ସେ ଅବା ଚିହ୍ନି ବେ ଭ୍ରମ ରୂପକୁ କେସନେ ।
ଭ୍ରମ ବିନା ଜଗତରେ ତହିଁ ଜାଣିବାକୁ
ଅନ୍ୟ କେଉଁଠାରେ ମୁଁ ନ ଦେଖେ କାହାକୁ
ସୂକ୍ଷ୍ମ ଠାରୁ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପୁଣି ସୁକ୍ତ ଠାରୁ ସୁକ୍ତ
ବିଶ୍ବରୂପ ବିଶ୍ବବ୍ରଜ ଅଟ ଆଦିମୁକ ।
କାର୍ଯ୍ୟର କାରଣ ପୁଣି କାରଣର କାର୍ଯ୍ୟ
ଅଟ ଭ୍ରମେ ଆହେ ପ୍ରଭୁ ଦେବ ଅଧିପତି ।
ତେଜସ୍ବରୂପ ଆକାର ଶୂନ୍ୟ ନିରାଶୟ
ନିର୍ଲିପ୍ତ ନିର୍ଗୁଣ ସର୍ବ ସାକ୍ଷୀ ନିରାମୟ ।
ପ୍ରକଟ ଶିଶୁର ମହା ବିରାଟ ପୁରୁଷ
ପରପୁର ପରମାତ୍ମା ତିନିଲୋକ ଶିଶୁ ।
ସୂକ୍ଷ୍ମ ସକାଶରେ ଭ୍ରମେ ପ୍ରକଟ ସହିତ
କଳା ଘେନି ଜଗତରେ ହୁଅ ପ୍ରକାଶିତ ।
ସକଳ ଦେହରେ ଶାବ ରୂପେ ଥାଅ ରହି
ଭ୍ରମ ବିନା କ୍ଷଣେ ବଞ୍ଚି ନ ପାରନ୍ତି କେହି ।
କର୍ମ ରୂପ କର୍ମ ସାକ୍ଷୀ କର୍ମଫଳ ଦାତା
ଭ୍ରମେ ଏକା ଅଟ ଦେବ ଭୁବନ କରତା ।
ଭ୍ରମର ଯେ ନିରକାର ତେଜ ତାକୁ ବସି
ଧ୍ୟାନ କରୁଥାନ୍ତି ଯୋଗୀଜନେ ଅହନିଶି ।
କେତେ ବଇଷ୍ଣବମାନେ ଭକ୍ତିଭାବ ବହୁ
ଭାବନା କରନ୍ତି ମନେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ପାଇଁ ।
ଚତୁର୍ଭୁଜ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମଧାରୀ
ପୀତାମ୍ବର କମଳୟ ସ୍ବରୂପ ମାଧୁରୀ ।
କେଉଁମାନେ ପୁଣ୍ୟମଳ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରୂପକୁ
ଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି ସର୍ବଦା ଦେଇଣ ମନକୁ ।
ଦ୍ବିଭୁଜ କଶୋର ଶାନ୍ତ ସୁରମ୍ୟ ମୂରତି
ରତ୍ନଭୂଷଣ ଭୂଷିତ ପ୍ରଭୁ ବ୍ୟାପକ ।
ଏରୂପେ ଭକ୍ତଗଣ ଭ୍ରମଠାରେ ମନ
ଦେଇଥାନ୍ତି ସବୁବେଳେ ଆହେ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ।
ପୂର୍ବକାଳେ ମୁଁ ସର୍ବଦେବଙ୍କ ତେଜରେ
ଜାତ ହୋଇଥିଲି ଦୈତ୍ୟ ନାଶନ ଅର୍ଥରେ ।

ଏକାଗ୍ର ଚିତ୍ତରେ ଯହୁଁ ବ୍ରହ୍ମା ସ୍ମୃତି କଲେ
କାମିନୀରୂପ ଧାରଣ କଲି ମହାତମେ ।
ଭ୍ରମର ମାୟାସ୍ବରୂପା ହେବାରୁଟି ଜାଣ
ମୋହିତ ହେଲେ ମାୟାରେ ସର୍ବ ଦୈତ୍ୟଗଣ ।
ସେ ଆନରେ ସେମାନଙ୍କୁ କରିଣ ନିନ୍ଦିତ
ହିମାଳୟ ପର୍ବତରେ ହେଲି ଉପସ୍ଥିତ ।
କେତେକାଳ ପରେ ପୁଣି ଦେବତା ନିକର
ପୀଡ଼ା ପାଇଣ ନାରକା ଦୈତ୍ୟଠାରୁ ଘୋର
ସୃଷ୍ଟ କରିବାରୁ ମୋତେ ଦକ୍ଷପତ୍ନୀଠାରେ
ଜାତ ହେଲି ପାଇ ପୁଣି କନ୍ୟା ସ୍ବରୂପରେ ।
ଶିବଙ୍କୁ ପତି ସ୍ବରୂପେ କଲି ସର୍ବଗଣ
ଦିନେ ତାଙ୍କ ନିନ୍ଦାବାକ୍ୟ କରନ୍ତେ ଶ୍ରବଣ ।
ଦେବ ଲୋକ ହିମାଳୟ ଘରେ ଜାତ ଦେଲି
ବହୁ ଚପ କର ପୁଣି ଶିବଙ୍କୁ ବରଲି ।
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବଚନେ ମୋର ପାଣିଙ୍କୁ ଶଙ୍କର
ପ୍ରହର କରିଲେ କିଛି ନ କର ବିଚାର ।
ସନ୍ତୋଷ କାଳରେ ଦେବଗଣ ମାୟାକଲେ
ଶିବଙ୍କ ତେଜ ମୋଠାରେ ରଖାଇ ନ ଦେଲେ
ସେ ସକାଶୁ ପୁଣି ଦୁଃଖେ ଅଟେ ମୁଁ ଦୁଃଖିତା
ଦୟାକର ମୋହଠାରେ ଜଗତ କରତା ।
ଲଭିବାପାଇଁ କି ପୁଣି ଭ୍ରମର ସମାନ
ପୁଣ୍ୟକ ବ୍ରତ କର୍ମରେ ବଳାଇଛି ମନ ।
ଏ ବ୍ରତେ ନିଜ ପତିଙ୍କୁ ଦକ୍ଷିଣା ରୂପରେ
ଦେବାର ନିୟମ ଲେଖା ହୋଇଛି ବେଦରେ ।
ଆହେ କପାମୟ ଭ୍ରମ ଆଗେ ସବୁ ମୁଁ
କହିଲି ଉଚିତ ଯାହା କର ମନଦେଇ ।
ଏମନ୍ତ କହି ସେକାଳେ ପାର୍ବତୀ ସୁନ୍ଦରୀ
ବରତ ହୋଇଲେ ଜାଣ ଆହେ ଉପଶୁଭ ।
ପାର୍ବତୀ ରଚିତ ଏହି ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଘୋଷ
ଶୁଣଇ ଯେ ଲୋକ ସେହି ହୁଅଇ ପବନ ।
ବିଷ୍ଣୁ ଭୂଲ୍ୟ ପରାମର୍ଶୀ ପୁଣି ହୁଏ ତାର
ଆବର ଔଷଧୀୟ ଧନ ସପଦ ଅପାର ।
ପୁଣ୍ୟକ ବ୍ରତରେ ଯେଉଁ ଫଳ ଲଭି ହୁଏ
ଏହାକୁ ଶୁଣିବା ଲୋକ ଲଭଇ ନିଶ୍ଚୟେ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କଠାରେ ପୁଣି ନିଶ୍ଚଳ ଭକ୍ତ
ହୁଅଇ ତାହାର ଜାଣ ଆହେ ଦ୍ବିଜପତି ।

ବରପେ ପାଏ ହବିଷ୍ୟ କରି ଯେଉଁ ନାଶ
ଶୁଣଇ ଏ ଘୋଷ ମନେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସୁମର ।

ଧନ ଜନ ସତ୍ତ୍ୱଭାଗ୍ୟ ବଢ଼ଇ ନାହାର
ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଏଥିରେ ବୋଲେ ମେଣ୍ଟିଗର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ଶିବ ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରଭୃତି ଦେବଙ୍କର ଓ
ମୁନି ରାଷିମାନଙ୍କର ପାଦାରାଧନ ପ୍ରତି ପଞ୍ଚଦକ୍ଷିଣା ସମ୍ପର୍କେ ନାନାପ୍ରକାର
ଉପଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ବର୍ଣ୍ଣନେ ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଗଣେଶଙ୍କର ଉପତ୍ତି ବର୍ଣ୍ଣନ

ନାରାୟଣ ମୁନିବର ନାରଦ ଆନରେ !
କହନ୍ତି ଗଣେଶଖଣ୍ଡ ତତ୍ତ୍ୱେ ସାଦରେ ।
ଆଜେ ମୁନିବର ଶୁଣ ସାବଧାନ ହୋଇ
ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ସାମାନ୍ୟେ କହୁଥାଇ ।
ପାଦାରାଧନ ଶୁଣି କରୁଣାପାତ୍ରର
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନିଜରୂପକୁ ଦେଖାନେ ପରରେ ।
କରଯୋଡ଼ି ଦେଖା ତାକୁ ବହୁସୂକ୍ତ କଲେ
ସେ ଅନ୍ତରେ ଧ୍ୟାନମୟ ହୋଇ ଅନାଇଲେ
ଦେଖିଲେ ସେ ମହାଚୋକ ମଧ୍ୟେ ବିଦ୍ୟମୁଖି
ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଆଦ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ଦିଶୁଅଛି ଜ୍ୟୋତ୍ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତର ରହୁ ନିର୍ମଳ ରଥରେ
ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ଦିବ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ବେଶରେ
ବର୍ଣ୍ଣ ଶୁଭ୍ର ପୀତବାସ ପରିଧାନ କରି
ହସ୍ତରେ ମଧୁର ସ୍ୱର ବଂଶୀ ଛନ୍ତି ଧରି ।
ଶ୍ୟାମଳ ବରନ ଗଳେ ଶୋଭେ ବନମାଳ
ଶରୀର ଶୋଭିତ ରହୁ ବିଭୂଷଣ ଜାଳ ।
କଶୋର ବସୁପ ଗୁରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଦନ ।
ଶରଦତନ୍ତ୍ର ପରସ୍ତେ ଦିଶେ ଶୋଭାବନ ।
ମାଳତୀ କୁସୁମମାଳା ମୟୁର ଚନ୍ଦ୍ରକା
ଥୁବାରୁ ବେଶ ଦିଶଇ ଶୋଭାରେ ଅଧିକା ।
କୋଟି ଏ କରମ ଜଣି ଶରୀର ସୁଷମ
ଦିଶୁଥିଲୁ ଯେହ୍ନେ ନବ ନିହିତ ଚନ୍ଦ୍ରମା ।
ଗୋପାଳ ଗୋପିକାଗଣେ ଅଟନ୍ତି ବେଷ୍ଟିତ
ଦିବ୍ୟରୂପ ହୁଷ୍ଟପୁଷ୍ଟ ଅଙ୍ଗ ବରଜନ ।
ତାକୁ ଦେଖି ତାହାଙ୍କର ସମାନ କୁମର
ହେଉବୋଲି ଦେଖା ମନେ ବାଞ୍ଛାକଲେ ବର ।

ତାଙ୍କ ମନକଥା ଜାଣି ପ୍ରଭୁ ନରହର
ବୋଲିଲେ ସା ଶ୍ରୀଅନ୍ତ ଦେଉ ସେହିପରି ।
ଏରୂପେ ବର ଦେଇଣ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହେଲେ
ପାଦାରାଧନେ ତା ଶୁଣି ପରୋଷ ପାଇଲେ ।
ଏଥୁଅନ୍ତେ ଦେବଗଣ ଏକନିତ ହୋଇ
ସନ୍ତତକୁମାରଙ୍କର ସମୀପକୁ ଯାଇ ।
ପ୍ରବୋଧନା କରି ତାକୁ ଶଙ୍କରକୁ ନେଲେ
ପାଦାରାଧନେ ପାଶେ ପାଦପର୍ଯ୍ୟ କଲେ ।
ପତିକୁ ପାଇ ପାଦାରାଧନେ ମହାଗୋଷ
ବାହୁଣକୁ ଧରନ୍ତୁ ଦେଲେ ସେ ବିଶେଷ ।
କୃଷ୍ଣକ ବଦି ଯେତେକ ସେହିଠାରେ ଥିଲେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ରତନ ବାସ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଲେ ।
ବାହୁଣକୁ ଡକାଇଣ ନାନା ପରକାରେ
ହେଜନ ପଦାର୍ଥ ଦେଲେ ଆନନ୍ଦ ମନରେ ।
ନାନା ଉପରାଜ ଦେଇ ଶଙ୍କରକୁ ମଜ୍ଜା
କଲେ ହରଷ ରସରେ ମଜ୍ଜାଇଣ ମଜ୍ଜା ।
ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମୁଦକ ତାଳ ଆଦି ବାଦ୍ୟମାନ
ବଜାଇଣ କରାଇଲେ ନୃତ୍ୟ ପୁଣି ଗାନ ।
ଏହିରୂପେ ବ୍ରହ୍ମକର୍ମ ସମାପନ କରି
ପୁଣି କେତେ ଦାନ କଲେ ପବନକୁମାରୀ ।
ଯେଉଁ ଦେବତା ଶୁଣିକୁ ଲେଉଟି ଆସିଥିଲେ
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରାଣରେ କୁଞ୍ଜିବାକୁ ଦେଲେ ।
ସେ ଅନ୍ତେ ପତି ପାଦରେ ଆଶ୍ରୟ କୁଞ୍ଜିପାରି
କର୍ମର ମିଶ୍ରା ତାମ୍ବୁଳ ନିଜ ହସ୍ତେ ଧରି ।
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଇ ପ୍ରିୟ ଭରତାକୁ ଦେଲେ
ସେ ଅନ୍ତରେ ପୁଣି ନିଜେ ହେଜନ କରଲେ ।

ବିଦାୟ ଦେଇଣ ସବୁ ଦେବତା ରଖିକୁ
 ପଛକୁ ଦେନି ଚଳିଲେ ଏକାନ୍ତ ସ୍ଥାନକୁ ।
 ଦୁର୍ଗଧର୍ଯ୍ୟେନ ଭୂଲ୍ୟ ବିବ୍ୟ ଚଳପ ପକାଇ
 ପୁଷ୍ପ ଚନ୍ଦନ ବଞ୍ଚିଲେ ଚାନ୍ଦାପରେ ନେଇ ।
 କସ୍ତୁରୀ କୁକୁମ ଆଦି ନାନା ଗନ୍ଧଦ୍ରବ୍ୟ
 ପକାଇଲେ ଚାନ୍ଦା ସଙ୍ଗେ ମିଶାଇଣ ସବ ।
 ପଛକୁ ସଙ୍ଗରେ ଚାହିଁ କଲେକି ଶୟନ
 ନ ଜାଣିଲେ ଏହିପରି ଗଲ କେତେଦିନ ।
 ପୁଣି ଏକ ସମୟରେ କେଁ ଲାସ କନ୍ଦରେ
 ଚନ୍ଦନ ପାଦପମୟ ସୁନ୍ଦର ସ୍ଥାନରେ ।
 ସୁରକ କୁସୁମ ଆଦି ବହୁ ସମୀରଣ
 ଭ୍ରମର କୋକିଳଶବ୍ଦ ସହିତରେ ପୁଣି ।
 ସୁଖକର ହୋଇଥାଏ ସେହିଠାରେ ସଦା
 ଖେଳା କରୁଥାନ୍ତି ପକ୍ଷିସମୂହ ସବଦା ।
 ଏମନ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ଦେଖା ପଛକୁ ସହିତେ
 ବିହାର କରିଣ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିଲେ ସେ ପୁରତେ ।
 ସେତେବେଳେ ହେଲୁ ଶୀର୍ଷ ପତନ ସମୟ
 ଜାଣି ଚାନ୍ଦା ଜନାଦାନ ପ୍ରଭୁ ଦୟାମୟ ।
 ମାୟାରେ ବ୍ରାହ୍ମଣରୂପ ଧରି ସେହିକ୍ଷଣି
 ମିଳିଲେ ଅଛନ୍ତି ସହିଁ ଦେବ ଶୂଳପାଣି ।
 ସାମାନ୍ୟ ଭକ୍ତକବେଶ ଧରିଥିଲେ ସେହି
 ତେଜ ବିନା ରୁଷମୟ ଦିଶୁଥିଲୁ ଦେହ ।
 ମଳିନ ବସନ ଶୁକ୍ଳଦନ୍ତ ବିକଟାଳ
 ଶୁଆ ଭୃଷା ଦେନି ହେଉଅଛନ୍ତି ଆକୁଳ ।
 କଣ ହୋଇବାରୁ ଅଙ୍ଗ କମ୍ପେ ଥରହର
 ଧାନବାକ୍ୟ ହେଉଅଛି ମୁଖରୁ ବାହାର ।
 ରକ୍ତିବୃହ ହାରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ଶିବଙ୍କ ନାମ ଧରିଣ ବହୁତ ଡାକିଲେ ।
 ବୋଇଲେ ଆହେ ଶଙ୍କର କରୁଅଛ କସ
 ଭକ୍ତ ଆସି ପ୍ରବେଶ ହେଲୁ ହାରଦେଶ ।
 ସାବଦନ ହେଲୁ ବ୍ରତ କରିଥିଲୁ ମୁହିଁ
 କାଳି ସମାପତ ହେଲୁ ଆହେ ଉପାସାଇଁ ।
 ପାରଣା କରିବାପାଇଁ ଆପଣଙ୍କଠାକୁ
 ଆସିଅଛି ଦିଅ ମୋତେ ଭୋଜନ ପାନକୁ ।
 ଦେଶ ଜବା ଅବସ୍ଥାରେ ଶରୀର ମୋହର
 କ୍ଷଣେମାତ୍ର ରହିପାରୁନାହିଁ ହୋଇଛୁରି ।

ଆଗୋ ମାତା ଶୈଳପୁତ୍ରୀ ବେଶହୋଇ ଆସ
 ଉପବାସୀ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଦିଅ ଆଣି ଗ୍ରାସ ।
 ଶରଣ ପଶିଲି ତୁମ ପାଶେ ମୁହିଁ ଆସି
 ଦିଅ ମୋ ଭୋଜନ ପାନ ମୋର ମନ ଡୋଷି ।
 ତୁମ୍ଭେ ପିତାମାତା ହୋଇ ଥିବାଠାରେ ମୋର
 ଖୁଆରେ ବିନଶ୍ଚ ହୋଇ ଯିବ କି ଶରୀର ।
 ଏଭାସେ କାକୁସ୍ଥ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ଦେବହର
 ଉଠିଲେ ରକ୍ତିକ୍ଷୟାରୁ ହୋଇ ଚରଚର ।
 ସେତେବେଳେ ଚାନ୍ଦାକର ଶୀର୍ଷ ଶସିଯାଇ
 ପଡ଼ିଲୁ ଶୟ୍ୟା ଉପରେ ଆହେ ରଖିଯାଇଁ ।
 ପାଦପ ମଧ୍ୟ ସେପରି ଉଠି ଚିତକାଳ
 ଆସିଲେ ପିନ୍ଧି ଉତ୍ତମ ଶୁକ୍ଳମୟ ଚେଳ ।
 ଦୁହେଁ ଆସି ରକ୍ତିବୃହ ଦୁଆରେ ମିଳିଲେ
 ବୃଦ୍ଧ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗୋଟିଏ ଅଛନ୍ତି ଦେଖିଲେ ।
 ହୋଇଛି ଚାନ୍ଦାଙ୍କ ଦେହ ଜବାରେ ପୀଡ଼ିତ
 ତଥାପି ଦଶଶୁ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଲଳିତ ।
 ଦଣ୍ଡ ପରେ ଭବଦେଇ ଉଭା ହୋଇଛନ୍ତି
 ଚପସ୍ତାଜନ ପରସ୍ପେ ବିରଜିତ କାନ୍ତି ।
 ଶୁଆ ଭୃଷାରେ ପୀଡ଼ିତ ହେବାରୁ ଚାଙ୍କର
 ଶୁଣି ଯାଉଅଛି କଣ୍ଠ ଚାନ୍ଦୁ ନିରନ୍ତର ।
 ଭକ୍ତିଭରେ ସୁନ୍ଦ ସୁନ୍ଦ ପ୍ରଶାମ ସେ କରି
 ସୁଖ କରୁଛନ୍ତି ଶିରେ ବେନିକର ଭରି ।
 ଚାନ୍ଦା ଶୁଣି ମହାଦେବ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ
 ଦ୍ଵିଜଙ୍କୁ ଅନାଇଁ ପ୍ରିୟ ବଚନ କହିଲେ ।
 ବୋଇଲେ ନନ୍ଦ ବିପ୍ରବର ଆପଣଙ୍କ ଗୃହ
 କେଉଁଠାରେ ଚାନ୍ଦା ଆମ୍ଭେ ପରୁରୁ କହ ।
 କି ଅବା ତୁମ୍ଭର ନାମ ଅଟେ ସେହି କଥା
 ଶୁଣିବା ପାଇଁକି ମନ ବଳୁଛି ସବଥା ।
 ପାଦପ ବୋଇଲେ ଆଜି ଆମ୍ଭ ଶ୍ରାବ୍ୟବଳେ
 କେଉଁ ସ୍ଥାନରୁ ଆପଣ ଆସିବା ହୋଇଲେ ।
 ମୋହର ଜନମ ଆଜି ସଫଳ ଓଡ଼ାଇଲୁ
 ଅତିଥି ଦ୍ଵିଜଙ୍କ ପାଦ ଗୃହେ ଯା ପଡ଼ିଲୁ ।
 ପୂଜିତ ହୁଅନ୍ତି ଚାନ୍ଦାଠାରେ ଅଭ୍ୟାଗତ
 ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଚାନ୍ଦାଠାରେ ବିଜଗତ ।
 ସେଠାରେ ଦେବତା ଦ୍ଵିଜ ଗୁରୁଜନଙ୍କର
 ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଥାଏ ନିରନ୍ତର ।

ଅଳ୍ପ ପାଦରେ ସବୁ ଖର୍ଯ୍ୟ ରହିଥାନ୍ତି
 ଧୋଳ ସ୍ଥାନକଲେ ଲବ୍ଧ ହୁଅଇ ସଦ୍‌ଗତି ।
 ସକଳ ଯଜ୍ଞରେ ଯେତେ ଫଳ ପ୍ରାପ୍ତି ହୁଏ
 ଅଳ୍ପ ପାଦ ଭଜନ ସ୍ଥାନରେ ସେ ଥାଏ ।
 ଯଥାଶକ୍ତି ଅଳ୍ପକୁ ପୂଜା ସେ କରଇ
 ସକଳ ଦାନ ପୁଣ୍ୟର ଫଳ ସେ ଲଭଇ ।
 ଗୁଣ ଉପବାସ ଖର୍ଯ୍ୟସ୍ଥାନ ଆଦି କରି
 ହୁଏଇ ଅଳ୍ପସେବା କଳାଟିକୁ ସର ।
 ନିଶା ଘୋର ଅଳ୍ପ ପଳାଏ ଯା ଘରୁ
 ଦେବ ପିତୃଗଣ ପୂଜା ନ ପାନ୍ତି ତାଠାରୁ ।
 ଆବର ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୃଦ୍ୟ ଆଦି ସେ ପାତକ
 ଲଭଇ ଅଳ୍ପ ପୂଜା ନ କରିବା ଲୋକ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଇଲେ ଦେବ ବେଦତତ୍ତ୍ୱ କଥା
 ଜାଣିଲୁ ତୁମ୍ଭକୁ ଜଣା ହୋଇଛି ସବୁଥା ।
 ଶୁଧା ଭୂଷାରେ ତ ମୁହିଁ ହୋଇଛି ପୀଡ଼ିତ
 ବେଦ ଅନୁସାରେ ମୋତେ ତୋଷକର ମାର ।
 ଯେଉଁଲୋକ ବ୍ୟାଧିମୁକ୍ତ ଅନଗନ ଗୁଣ
 ପ୍ରଥମେ ସନ୍ତୋଷ କରାଇବ ତାର ମତି ।
 ଏମନ୍ତ ଅଟଇ ବେଦଶାସ୍ତ୍ରର ବିଧାନ
 କାର୍ଯ୍ୟକର ବିବରଣ ଆପଣାର ମନ ।
 ପାବଣୀ ବୋଇଲେ ଆହେ ଦିନକୁଳବର
 କେଉଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭୁଞ୍ଜିବାକୁ ମାନସ ତୁମ୍ଭର ।
 ଫିଟାଇ ମୋହ ଆଗରେ କହ ଶୁଭବ୍ରତ
 ବିଳମ୍ବ ନ କରି ଆଣି ଦେବଙ୍କ ଭରତ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଇଲେ ଦେଖ ଗୁପ୍ତଶେଷେ ତୁମ୍ଭେ
 ସବୁଦ୍ରବ୍ୟ ଦେଇଅଛୁ ଶୁଣିଅଛୁ ଆମ୍ଭେ ।
 ନାନାବିଧ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ଭୁଞ୍ଜିବାର ପାଇଁ
 ତୁମ୍ଭର ପାଶକୁ ମୁହିଁ ଆସିଅଛୁ ଯାଇଁ ।
 ତୁମ୍ଭର ସନ୍ତାନ ମୁହିଁ ଅଟେ ଗୋ ଜନନୀ
 ମୋତେ ତୋଷକର ନାନା ମିଷ୍ଟଦ୍ରବ୍ୟ ଦେନ ।
 ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ ପାଞ୍ଚ ପ୍ରକାରେ ଜନକ
 ଜନନୀ ଅଟନ୍ତି ପୁଣି ସଂଖ୍ୟାରେ ଅନେକ ।
 ପୁତ୍ର ଅଟେ ପଞ୍ଚବିଧ ଶୁକ୍ର ସନମତ
 କହୁଅଛୁ ତାହା ଏବେ ଶୁଣ ଦେଇ ଚିତ୍ତ ।
 ବିଦ୍ୟାଦାତା ଅନ୍ନଦାତା ଭୟରକ୍ଷାକାରୀ
 ଜନ୍ମଦାତା କନ୍ୟାଦାତା ଜନକ ଏପରି ।

ଅଟନ୍ତି ପାଞ୍ଚ ପ୍ରକାର ଜାଣ ଆଗୋ ମାତ
 ଶୁଣ ମାତଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଅଟଇ ଯେମନ୍ତ ।
 ଗୁରୁପତ୍ନୀ ଗର୍ଭଧାତ୍ରୀ ସୁନ୍ୟପ୍ରଦାୟିନୀ
 ପିତୃମାତୃ ଶୁଦ୍ଧା ଯେବା ମାତାର ସପତ୍ନୀ ।
 ଅନ୍ନଦାତ୍ରୀ ଆଦିକରି ଅନେକ ପ୍ରକାର
 ଅଛନ୍ତି ଗଣନା କରିପାରେ କେ ତାଙ୍କର ।
 ପୁତ୍ରମାନଙ୍କର କଥା ଶୁଣି ମନଦେଇ
 ଭୁବ୍ୟ ଶିଷ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ପୁଣି ବର୍ଣ୍ଣିକାର ଯେହି ।
 ଶେଷାନ୍ତର ଯେ ହୁଏ ତାକୁ ମିଶି କରି
 ପଞ୍ଚପ୍ରକାର ନନ୍ଦୟ ଅଟନ୍ତି ଏପରି ।
 ଶୁଧାରେ ପୀଡ଼ିତ ମୁହିଁ ଅଟଇ ବୃଦ୍ଧ ଦିନ
 ତୁମ୍ଭର ପୁତ୍ର ସମାନ ବୋଲି ମନେ ଦେଇ ।
 ଏବେ ତ ଅସୁମି ହୋଇଅଛି ତୁମ୍ଭେ ସପ୍ତ
 ତୁମ୍ଭର ମୁଁ ପୁତ୍ରବୋଲି ଶ୍ରବ ନିଜ ମତି ।
 ପିଣ୍ଡକ ପରମ ଅନ୍ନ ସ୍ୱାଦୁ ଫଳମୁକ୍ତ
 ଲଭୁକ ପିଣ୍ଡକ ମିଷ୍ଟ-ପଦାର୍ଥ ସକଳ ।
 ଦଧି ଦୁଗ୍ଧ ଘୃତ ଚକ୍ର ସ୍ୱାଦୁ ବ୍ୟଞ୍ଜନ
 ଆବର ତେଜ ଭଣ୍ଡ ଦବ୍ୟ ଫଳମାନ ।
 ଏରୂପେ ଭୋଜନ ଆଗ ଦିଅ ମୋତେ ଆଣି
 ସେ ଅନ୍ତରେ ସୁବାସିତ ସୁନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପାଣି ।
 କର୍ମରୁ ନବାକ ସୁକ୍ତ ନାମୁକ ଅଶାଈ
 ଦେବ ପୁଣି ମୁଖ ଶୁଦ୍ଧି କରିବାର ପାଇଁ ।
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଦାବ୍ୟମାନ ଖାଇଲେ ମୋହର
 ସୁନ୍ଦର ପୁଅକୁ ହୋଇ ଦଶିବ ଉଦର ।
 ସେହି ସମୟ ପଦାର୍ଥ ଦେବ ଆଗୋ ମାତ
 ଅମଳୁଷ୍ଟ ନେବ ମାତ କଲେ ବିରଜନ ।
 ତୁମ୍ଭର ସ୍ୱାମୀ ଅଟନ୍ତି ନିଜଗତକର୍ତ୍ତା
 ଲମ୍ବୁରୁପ ଅଟେ ତୁମ୍ଭେ ସବୁଲୋକ ମାତା ।
 ସକଳ ପଦାର୍ଥ ନେବେ ଦେଇପାର ତୁମ୍ଭେ
 ତୁମ୍ଭର ଗୁଣ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବୁ କି ଆମ୍ଭେ ।
 ଅମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନ ଭୂପଣ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସିଂହାସନ
 ବହ୍ନି ଶୁଦ୍ଧ ସୁଲୋଚନ ସୁରୁତ୍ର ବସନ ।
 ଆବର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣନନ୍ଦ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକତ
 ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟ ଦେବ ମହାସତ୍ତା ।
 ତୁମ୍ଭର ନ କେଉଁଦ୍ରବ୍ୟ ହୁଏଇ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
 କଷ୍ଟ ମାତ୍ରରେ ଏହା ବିବରଣ ଦେବ ।

ପୁରୁଷ ଅଧିକ ଏବେ ଅଟଇ ତ ମୁହିଁ
 ବର୍ଣ୍ଣନ ନ ହୁଅ ମାନ ମୋରେ ଦେବାପାଇଁ ।
 ରତ୍ନମ ଲୋକ ଯେ ସ୍ବଚ୍ଛ କର ନିଜ ମନ
 ତାନଦେଇ କରେ ମୁଖ୍ୟ ଧନ ଉପାର୍ଜନ ।
 ଜନମ ମରଣ ହେତୁ ଅଟେ ଯେଉଁ କାମ
 ନିହିରେ କଦାପି ନ କରିବ ମନ୍ତ୍ରତ୍ବମ ।
 କାମରୁ ଜାତ ହୁଅଇ କର୍ମ ନିରକ୍ଷଣ
 କର୍ମକଳ ମାତ୍ରେ ଜନ୍ମେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଭିଳାଷ ।
 ଶ୍ରେଷ୍ଠରୁଟି ଶୁଭଶୁଭ ଜାତ ହୋଇଥାଏ
 ପୁଣ ଦୁଃଖ ପୁଣି ତାହା ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଏ ।
 କେହିଠାରୁ ପୁଣ ଅବା ଦୁଃଖ ନ ଆସଇ
 କେବଳ ଆପଣା କଲ କର୍ମ ଉପୁଜଇ ।
 ସେ ସକାଶୁ କର୍ମ ପୁଣି ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ଆସଇ
 କେତେବେଳେ ନ ହୁଅଇ ଯେ ଅଟେ ପଣ୍ଡିତ ।
 ସାଧୁଜନେ ନରକରୁ ତପ ଆଚରଣେ
 କର୍ମ ନିର୍ମାଳନ କରୁଥାନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷଣେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସନ୍ତୋଷକର ପୁଣକ୍ଷଣ ଯେତେ
 ରହଇ ସେ ଦେହ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ପରିଯନ୍ତେ ।
 କିନ୍ତୁ ଯେ ଶ୍ରୀହରି କଥା ଆଳାପ ସନ୍ତୋଷ
 ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନରେ ତାହା ନୁହଇ ବିନାଶ ।
 ଶ୍ରୀହରି ସ୍ମରଣ କରୁଥାନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ
 ତାହାଙ୍କ ଆୟୁଷ କ୍ଷୟ ନୁହେଁ ଅଲ୍ପଦିନେ ।
 ଜଗତ ସଂହାରକର୍ତ୍ତା କାଳ ଅଗ୍ନି ରୁଦ୍ର
 କରି ନ ପାରନ୍ତି ତାହାଙ୍କରଟି ଅଭୟ ।
 ଶରତବରଷେ ଚରଣାଶା ସେ ହୁଅନ୍ତି
 ସକଳ ସିଦ୍ଧି ତାହାଙ୍କୁ ହୁଅଇ ପ୍ରାପତ ।
 ସବୁଠାକୁ ଇଚ୍ଛାମନେ ପାରନ୍ତି ସେ ଯାଇ
 ଜନମ ହୁଅନ୍ତି ପୁଣି ଜାତସୁର ହୋଇ ।
 କୋଟିଏ ଜନ୍ମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ପଦ୍ମାସୁର କଥା
 ତାହାଙ୍କର ମନେ ରହି ପାରଇ ସବୁଥା ।
 ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ଜନମ ମୃତ୍ୟୁ ତାହାଙ୍କର
 ହୁଅଇ ନିଶ୍ଚୟ ଆଗୋ ଦେବା ମନେ କର ।
 ତାଙ୍କ ଦେହ ପରଶରେ ପୁଣ୍ୟଫଳମାନ
 ପବନସାବକୁ ଲଭ କରିନ୍ତି ଦ୍ବିଗୁଣ ।
 ତାହାଙ୍କର ପାଦ ଧୂଳି ପଡ଼ି ବସୁମତୀ
 ସକଳ କଳ୍ପସ ମୁକ୍ତି ହୁଅଇ ହେତ ।

କ୍ଷଣେ ମାତ୍ର ଯେଉଁଠାରେ ବସନ୍ତି ସେମାନେ
 ପୁଣ୍ୟଫଳ ସମାଗତ ହୁଅନ୍ତି ସେ ସ୍ଥାନେ ।
 ଗ୍ରହମୁଖ ବସ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ର କରେ ଯେ ଗ୍ରହଣ
 ବୈଷ୍ଣବ ବୋଲନ୍ତି ତାକୁ ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞମାନ ।
 ଶନେ ପୁରୁଷକୁ ସେହି କରଇ ଉଦ୍ଧାର
 ଆବର ଯେ ବନ୍ଧୁ ମିତ୍ର ସହାୟ ଯୋଦର ।
 ମାତାମହକୁଳ ପୁଣି ଶୁଣୁରଙ୍କ ବଣ
 ସପ୍ତପୁରୁଷ ଉଦ୍ଧାର କରଇ ଅବଶ୍ୟ ।
 ବସ୍ତୁ ଭକ୍ତକୁ ଦର୍ଶନ କରଇ ସେ ନିତ୍ୟ
 ଫଳସ୍ବାନ ଯାଗଫଳ ଲଭଇ ନିୟତ ।
 ଶ୍ରୀମନ୍ତଙ୍କ ଭକ୍ତମାନେ ପାତକ ପଙ୍କରେ
 ଲପ୍ତ ନ ହୁଅନ୍ତି କେବେ କେବଣ ପ୍ରକାରେ ।
 ଶିକୋଟି ଜନ୍ମରେ ଜନ୍ମ ନରରୂପ ହୁଏ
 କୋଟିଜନ୍ମେ ପୁଣି ହରିଭକ୍ତି ସଙ୍ଗ ପାଏ ।
 ଭକ୍ତ ସଙ୍ଗ ଯୋଗେ ଭକ୍ତି ହୁଏ ଅଙ୍ଗୁରିତ
 କ୍ଷମରେ ବଡ଼ଇ ଶୁକ୍ଳେ ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ବ୍ରତ ।
 କିନ୍ତୁ ଯେବେ ଅଭକ୍ତଙ୍କ ଦରଶନ ପାଏ
 ଶ୍ରୀକ୍ରମାଳେ ନଦୀପ୍ରାୟେ ଶୁଷ୍କ ହୋଇଯାଏ ।
 ପୁଣି ବଳସ୍ତବ ସଙ୍ଗ ପାଇଲେ ଖବିତ
 ହୋଇ କ୍ଷମେ କ୍ଷମେ ବୁଦ୍ଧି ଲଭଇ ନିୟତ ।
 ବହୁତ ଜନମ ଅନ୍ତେ ମହାବୃଷ ହୋଇ
 ଶ୍ରୀମନ୍ତଙ୍କ ଦାସ୍ୟରୂପ ଫଳକୁ ଫଳଇ ।
 ଶେଷରେ ସେ ମହାବୃଷ ଯୋଗରେ ମନୁଷ୍ୟ
 ପାରିଷଦ ହୋଇ ରହେ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ପାଶ ।
 ମହାପ୍ରଳୟକାଳରେ ବିନାଶ ତାହାର
 କେବେ ମାତ୍ର ନ ହୁଅଇ ବୋଲଣ ବରୁର ।
 ଭକତି ବଳରେ ଚଳାଚଳ ସିଂହସାର
 ମାୟାମୋହ ନାଶଯାଏ ପାଇ ଭକ୍ତିବଳ ।
 ଜଗତରେ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଣ ରହିଅଛି ଯେତେ
 ମୂଳ ତାର କରଯାଇ ଥାଏ କେତେମନେ ।
 ମାତ୍ରର ଭକତି ମୂଲ୍ୟ କରିବାକୁ କ୍ଷମ
 ହୋଇ ନ ପାରିବେ କେବେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ
 ସେ ସକାଶୁ ଆଗୋ ମାତ୍ର ବୋଲୁଅଛି ମୁହିଁ
 ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଭକତି ମୋନେ ଦିଅ କ୍ଷପାବଦ୍ଧ ।
 ବସ୍ତୁ ମାୟା ସ୍ବରୂପିଣୀ ଅଟ ତ ଆପଣ
 ଆପଣଙ୍କ ବିନା ଭକ୍ତି ନ ମିଳିବ ଜାଣ ।

ଲୋକ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ସିନା ବ୍ରତ ଉପବାସ
ଆବର ପ୍ରଜା ବ୍ୟାଧି କଲେ ପାଇ ଲୋକ ।
ସକଳ କର୍ମର ପାଳନାରୀ ଅଟେ ତୁମ୍ଭେ
ତୁମ୍ଭର ମନ୍ତ୍ରମା ଆଦି କହିବୁଁ କି ଆମ୍ଭେ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଗଣେଶରୂପ ହୋଇ ତୁମ୍ଭ କୋଳେ
ପୁଷ୍ପସବେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବେ ଅଲ୍ପକାଳେ ।
ଏମନ୍ତ କହିଣ ଦ୍ଵିଜରୂପୀ ନରହର
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହେଲେ ବ୍ୟୋମେ ବିଦ୍ୟୁଲ୍ଲତାପର ।
ସେ ଅନ୍ତରେ ନିଜେ ବାଳରୂପକୁ ଧରିଲେ
ପାଦପଦ୍ମ ଦେଖାଇ ଶୟା ଗୁହରେ ମିଳିଲେ ।
ଶିବଙ୍କର ଶାୟୀ ପଡ଼ିଥିଲା ନଳପଟର
ମିଶ୍ରିତ ହୋଇଲେ ଯାଇ ସେ ଶାୟୀ ସଙ୍ଗରେ
ସେରୂପେ ନବପ୍ରସନ୍ନ ବାଳକ ଦିଶଇ
ତେମନ୍ତ ରୂପ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଭାବଗ୍ରାସ୍ତ ।

ଶୁକଳ ନମ୍ବକପୁଷ୍ପ ପରସ୍ପେ ଶରୀର
କୋଟିଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଜା ଜଣି ଦିଶେ ମନୋହର ।
ପୁଷ୍ପଦୃଶ୍ୟ ସବଲୋକ ଆନନ୍ଦ ବର୍ଦ୍ଧନ
କନ୍ଦର୍ପ ସୁନ୍ଦର ତନ୍ମୁ ରୂପ ବିମୋହନ ।
ଶରଦଚନ୍ଦ୍ରମା ଭୂଲ୍ୟ ଶ୍ରୀମୁଖ ମଣ୍ଡଳ
ମଳୋତ୍ପଳଦଳ ଶୋଭା ଦୟନ ସୁଗଳ ।
ପାଣିଧିବା ବିମ୍ବଫଳ ସମ ବେନି ଓଷ୍ଠ
ଅଷ୍ଟମୀ କନ୍ଦୁ ସଦୃଶ୍ୟ ରମ୍ୟ ଭଲପଟ ।
ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ତନିଲୋକ ନିରୂପମ
ସବଶୁଭ ଲକ୍ଷଣରେ ଅଟନ୍ତି ଉତ୍ତମ ।
ଏମନ୍ତ ରୂପରେ ଦେବ ବାଳକ ଶ୍ରବଣେ
ନମ୍ରପାଦ ହଲାଇଣ ଶୋଭିଲେ ଶୟାରେ ।
ବୋଲେ ଯାନ ସେମିବାସୀ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଦେ
ମୋହର ମନ ସର୍ବଦା ରହୁ ଅପ୍ରମାଦେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶେଷେ ପାଦପଦ୍ମ ଉପସ୍ଥିତ ବର୍ଣ୍ଣନେ
ନାମ ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ନବମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଗଣେଶଙ୍କ ଶିବ ଓ ପାଦପଦ୍ମର ଅବଲୋକନ

ନାରଦଙ୍କୁ ବୋଇଲେକ ନାରାୟଣ ରୁଣି
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଯାନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମରାଣି ।
ଶଙ୍କର ପାଦପଦ୍ମ ଦୁହେଁ ଚାହାନ୍ତି ନ ପାଇ
ନିରେଶି ରୁଣିଲେ ଚଉଦିଗକୁ ଅନାଇଁ ।
ମହାଦେବୀ ବୋଇଲେ ସେ ବୃଦ୍ଧ ଦ୍ଵିଜବର
କ୍ଷୁଧାରରେ ହୋଇଥିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆତୁର
ଏକଟି ଲୁଣି ତୁମ୍ଭେ କେଉଁଠାକୁ ଗଲ
ହୋଇନ କରବା କଥା କିବା ପାଶୋଗଲ ।
ବାହୁଡ଼ି ଯିବାରୁ ଦ୍ଵାରୁ ଅତିଥି ବ୍ରାହ୍ମଣ
ପ୍ରାଣଗଲ ବୋଲି ମୋତେ ଲାଗୁଅଛି ଜାଣ ।
ଏବେ ଦୟାକରି ମୋତେ ଦରଶନ ଦିଅ
ଯାହା ଇଚ୍ଛା କରିଅଛ ଆମ୍ଭଠାରୁ ନିଅ ।
ଏମନ୍ତ କହି ଶିବଙ୍କୁ କହିଲେ ଚଞ୍ଚଳ
ଅନ୍ୟେକଣ କର କାହିଁଗଲେ ଚପଳୀଳ ।
ଶଶେମାସ ଦରଶନ ଦେଇଣ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ
ନ କହି ସେ ଦେଖି ଚାଲିଗଲେ କେଉଁଠାକୁ ।

ଯାହାଦରୁ ଅଭ୍ୟାଗତ କ୍ଷୁଧାତୁର ହୋଇ
ଫେରିଯାଏ ତା ଜୀବନ ବିଅର୍ଥ ଅଟଇ ।
ପିତୃମାନେ ତା ହସ୍ତରୁ ପିଣ୍ଡ ଚରପଣ
ଜଳଆଦି କିଛି ନ କରନ୍ତି ଗ୍ରହଣ ।
ଆହୁତ ଦେନନ୍ତି ନାହିଁ ଦେବ ବୈଶ୍ଵାନର
ନ ଦେନନ୍ତି ଦେବତାଏ ପୁଷ୍ପଫଳ ମର ।
ନବ୍ୟକବ୍ୟ ପୁଷ୍ପଫଳ ଆଦି ଯେତେ ଦ୍ରବ୍ୟ
ଦିଅଇ ସେ ସୁବିଭୂତ୍ୟ ଅଟେ ତାହା ସର୍ବ ।
ଯେଉଁ ପିଣ୍ଡ ଦିଅଇ ସେ ଅମେଧ ସମାନ
ହୁଇଁଲେ ତାହାକୁ ନାଶ ହୁଏ ପ୍ରସଂକର୍ମ ।
ଏରୂପେ କହିବା ବେଳେ ପର୍ବତନନ୍ଦିନୀ
ଆକାଶ ମଧ୍ୟରୁ ଶୁଣାଗଲ ଏହି ବାଣୀ ।
ଆଗୋ ମାନ ଶାନ୍ତ ହୋଇ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଅ
ମୁଗର ବଦନ ଦେଖି ଆନନ୍ଦକୁ ପାଅ ।
ଯେଉଁ ଦ୍ଵିଜ ଯାଇଥିଲେ ତୁମ୍ଭର ପାଶକୁ
ଗୋଲେକର ଅଧିପତି ବୋଲି ଜାଣ ତାଙ୍କୁ ।

ପୁଣ୍ୟକ ବ୍ରତରେ ଭୁକ୍ତେ ମୂଳା କରିଥିଲ
 ସେ ସକାଶ୍ଚି ତାହାଙ୍କର ଦର୍ଶନ ପାଇଲ ।
 ସେ ରୂପକୁ ଦେଖିବାକୁ ଯୋଗିଜନେ ବମି
 ଧ୍ୟାନରେ ନିରତ ହେଉଛନ୍ତି ଅନ୍ଧନିଶି ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଶିବଆଦି ବଲ୍ଲଭୁବ ଗଣ
 ତାଙ୍କ କୃପାବଳେ ବଡ଼ ବୋଲୁଅଛି ଜାଣ ।
 ପୁଣିରୂପେ ଭୁକ୍ତ ଘରେ ଜନ୍ମି ସେ ଅଛନ୍ତି
 ତାହାଙ୍କୁ ଯାଇ ପାଳନା କର ମହାସତୀ ।
 ସବୁ ଦେବତାଙ୍କ ଆଗେ ପୂଜା ସେ ପାଇବେ
 ଜଗତରେ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ନାମକୁ ବଢ଼ିବେ ।
 ତାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଲୋକ ନିଜ କରିବ ସ୍ମରଣ
 ବିଦ୍, ତାହା ପାଶେ ଯାଇ ନ ପାରିବ ଜାଣ ।
 ଯାହାଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ମନେ ପୂଜା କରୁଥିଲ
 ଏବେ ଗ୍ରାଣ୍ୟବଶେ ପୁଣି ସ୍ମରଣେ ପାଇଲ ।
 ଭୁକ୍ତ ବାଞ୍ଛା କଳ୍ପତରୁ ଅଟନ୍ତି ସେ ସୁତ
 କନ୍ଦର୍ପ ସୁନ୍ଦର କୋଟି ଲବଣ୍ୟ ସହିତ ।
 ବିପ୍ରଙ୍କୁ ସୁମର ଆଉ ଶୋଚନା ନ କର
 ଅଟନ୍ତି ସେ ସାକ୍ଷାତରେ ପ୍ରଭୁ ଚନ୍ଦ୍ରଧର ।
 ଏତେ ବୋଲି ସରସ୍ବତୀ ବିରତ ହୋଇଲେ
 ତା ଶୁଣି ପାଦପା ନିଜ ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲେ ।
 ଦେଖିଲେ ପଲଙ୍କ ପରେ ଶୋଇଛି ବାଳକ
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିମା ପ୍ରାୟ ଦିଶେ ଜଳଜଳ ।
 ଗୁହ୍ୟ ଶିଖରକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଅଛି ପୁନଃ ପୁନଃ ।
 ଶରଚନ୍ଦ୍ର ବିମ୍ବ ଜଣି ଦିଶଇ ବଦନ ।
 ତେଜରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରୁଅଛି ଦଶଦିଶ
 ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଅଛି ମୁଖେ ମହାହାସ ।
 ଶଯ୍ୟା ପରେ ଏଣେ ତେଣେ ଭ୍ରମୁଛି ନରସେ
 ହନ୍ଦନ କରଇ ପ୍ରାଣ୍ୟ ପିଇବାର ଆଶେ ।
 ପୁଣିକୁ ଦେଖି ପାଦପା ପଡ଼ିପାଶେ ଯାଇ
 ମଙ୍ଗଳ କାରଣ ଜଣାଇଲେ ଭୁବ ହୋଇ ।
 ବୋଇଲେ ହେ ପ୍ରାଣେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିରକୁ ଆସ
 ହୋଇଅଛି ମୋର ବ୍ରତଫଳ ପରକାଶ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ କୃପାବଳେ ଉତ୍ତମ କୁମର
 ଶୟନ କରୁଛୁ ରତନଶ୍ୟାରେ ଆମ୍ଭର ।
 ପୁଣିମୁଣ୍ଡ ଦେଖି ଏବେ ହୁଅ ଆନନ୍ଦିତ
 ସଂସାର ମଧ୍ୟରେ ଯାହା ଅଟେ ସାରଭୂତ ।

ପୁନାମ ନରକୁ ଶାଣ କରିବାକୁ ସେହି
 ଶ୍ୟାନ୍ତ ହୋଇଛି ଜଗତେ ପୁଣିନାମ ବଢ଼ି ।
 ସେତେ ଦାନ ପୁଣ୍ୟ ଅବା ଶର୍ପ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ
 ନୁହନ୍ତି ପୁଣି ଦର୍ଶନ କଳାକୁ ସମାନ ।
 ସକଳ ପ୍ରକାର ତପ ସାଧୁ ସମାଗମ
 ସୁକୃତ ମଧ୍ୟରେ ଯାହା ଅଟଇ ଉତ୍ତମ ।
 ସର୍ବପୁଣି ଲଭ ପୁଣ୍ୟର ଷୋଡ଼ଶ ଅଂଶକୁ
 ସମାନ ସେ ନୁହଇଟି କହିଲି ଭୁମକୁ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୋଜନ ଅବା ଦେବତା ସେବନ
 ପୁଣିଲଭଠାରୁ ସବୁ ଅଟଇ ନିଉନ ।
 ଯେଉଁଠାରେ ଶିଶୁମୁଖ ଦରୋଟି ବଚନ
 ନ ଶୁଭେ ଅଟଇ ତାହା ନିବିଡ଼ କାନନ ।
 ଶିଶୁପାଦ ନୃତ୍ୟ ଲଭ ନାହିଁ ଯେଉଁ ଭୂଇଁ
 ଶିଶୁର ଅମୃତ ହସ ଯେହୁ ଦେଖି ନାହିଁ ।
 ନରକ ସମାନ ସେହି ସ୍ଥାନ ଅଟେ ଯାଣ
 ପୁଣି ବିନା ଏ ସଂସାର ଅଟେ ଅକାରଣ ।
 ଏରୂପେ ପାଦପାଙ୍କର ବଚନକୁ ଶୁଣି
 ଆନନ୍ଦିତ ମନେ ଶିବ ଉଠି ସେହିକ୍ଷଣି ।
 ନିଜ ଭବନରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ତଳପ ତଳରେ ପୁଣି ଶୋଇଛି ଦେଖିଲେ ।
 ତପତ କାଞ୍ଚନ ପରି ଦିଶଇ ତା ତନ୍ମୁ
 କରଇ ତେଜରେ ନିଦ୍ରା ଶ୍ରୀସୁକାଳ ଭନ୍ନ ।
 ପାଦପା ଦେଖା ପୁଣିକୁ ଶଯ୍ୟାରୁ ଉଠାଇ
 ଆପଣାର ବକ୍ଷସ୍ଥଳେ ବସାଇଲେ ନେଇ ।
 ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳେ ପୁନଃପୁନଃ ଦେଇଣ ରମ୍ଭନ
 ଆନନ୍ଦ ଜଳଧିଜଳେ ହୋଇଗଲେ ମଗ୍ନ ।
 ବୋଇଲେରେ ସୁତ ତୋର ମୁଖ ଦେଖିକରି ।
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲ ଆଜି କାମନା ମୋହର ।
 ଯେଉଁରୂପେ ଦରଦ୍ୱାକୁ ମିଳିଲେ ସମ୍ପତ୍ତି
 ନରସ ରସରେ ଖେଳା କରେ ତାର ମତ ।
 ଆଦର ଚରପ୍ରବାସୀ ପତିକୁ ଦେଖିଲେ
 ପତ୍ନୀର ମନ ଯେରୂପେ ହୁଏ ସେହିକାଳେ ।
 ସେହିରୂପେ ହୋଇ ଆଜି ମୋନର ମାନସ
 ଲଭୁଅଛି ଜାଣ ବାବୁ ପ୍ରତରୁ ସନ୍ତୋଷ ।
 ହଜି ଯାଇଥିବା ରହୁ ଅଧରରେ ଯେବେ
 ମିଳଇ ଆନନ୍ଦ ଜାତ ହୁଏ ଯେଉଁ ଭାବେ ।

ସେହିପରି ମନ ମୋର ହେଉଛି ନିଶିତ
କି ଅବା ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଦ୍ରବ୍ୟ ହେଲୁ ପରପତ ।
ବହୁତ କାଳରୁ ବସି । ନ ଥିବା ଦେଶରେ
ଅକସ୍ମାତେ ଯେବେ ମେଘମାଳ ବୃଷ୍ଟି କରେ ।
ସେହି ଦେଶ ଲୋକଙ୍କର ମନ ଯେଉଁପରି
ହୁଅଇ ମୋହର ମନ ହେଉଛି ସେପରି ।
ଆବର ଜନମ ଅଛ ଚଷ୍ମାଭ କଲେ
ତୃଷ୍ଣାର୍ଥକୁ ଅବା ଜଳ ମିଳେ ଯେବେ ଭଲେ ।
ଯେ ଅବା ଦୁସ୍ତର ଜଳ ମଧ୍ୟେ ଶୁଣୁଥାଇ
ତାହାକୁ ଯେବେ ଉତ୍ତମ ନଉକା ମିଳଇ ।

ପାଞ୍ଚଦିନଠାରୁ ଯେବା ଥାଏ ଉପବାସେ
ତାହାକୁ ସୁଧାଦୁ ଅଳ୍ପମିଳେ ଯେବେ ଗ୍ରାସେ ।
ଯେତେପେ ତାହାର ମନ ହୁଅଇ ଚୂପର
ମୋରେ ସେହିପରି ଲଗୁଅଛି ଆରେ ସୁତ ।
ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ଦେବା ଧୂସକୁ କୋଳରେ
ଦେନିଶ ସ୍ତନରୁ ଶୀର ପିଆଇଲେ ଧୀରେ ।
ସେ ଅନ୍ତରେ ମହାଦେବ ତାଙ୍କ ହସ୍ତ ନେଇ
ମୁଖେ ରୁମ୍ଭଦେଲେ ନିଜ କୋଳରେ ବସାଇ ।
ବେଦମନ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ
ଯାନ ସ୍ତନ ଶେଷ ଏହା ଗାଁରେ ଭଣିଲେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶପୁରାଣେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଶିବ ଓ ପାର୍ବତୀଙ୍କର
ଅବଲୋକନ କଥାରେ ନାମ ନବମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟ

ବହ୍ନିଆଦି ଦେବଗଣମାନେ ଗଣେଶଙ୍କୁ କର ପ୍ରବନ୍ଧ କରିବା

ଶୁଣିହେ ନାରଦ ମୁନି ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ
ପାର୍ବତୀଙ୍କ ପୁତ୍ର ଜନ୍ମ ଶୁଣି ସେ କାଳରେ ।
ଯାଗେ ବସିଥିଲେ ସେଉଁ ଋଷିଗଣମାନେ
ପୁତ୍ରକୁ ଦେଖି ଆସିଲେ ସବେ ଚୋଷମନେ ।
ବାହାରକୁ ଯାଇ ପୁଣି ଶଙ୍କର ପାର୍ବତୀ
ପୁତ୍ରର ମଙ୍ଗଳ କଥା ମନମଧ୍ୟେ ଚିନ୍ତି ।
ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦ୍ଵିଜ ଗଣଙ୍କୁ ଡକାଇ ଆଣିଲେ
ନାନାଦି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରତ୍ନମାନ ଦାନ ଦେଲେ ।
ଭିକ୍ଷୁକ ବନ୍ଦୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନାନା ବ୍ରାହ୍ମଣମାନ
ଦେଇଣ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରାଇଲେ ତାଙ୍କ ମନ ।
ହରଷରେ ମହାଦେବ ବାଦ୍ୟକାରଗଣ
ଡକାଇ ବିବିଧବାଦ୍ୟ କଲେକ ବାଦନ ।
ଏକସ୍ଵପ୍ନ ମଉଦ୍ରାୟୀ ଅଶ୍ଵି, ଲକ୍ଷ ସପ୍ତ
ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ଦାନ କଲେ ହିମାଳୟ ।
ଏ ବାହାରେ ଦଶଲକ୍ଷ କାମଧେନୁ ଦେଲେ
ପଞ୍ଚଲକ୍ଷ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ପୁଣି ଦାନ କଲେ ।
ମୁକୁତା ମାଣିକ୍ୟ ରତ୍ନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମଣିଗଣ
ଅମୂଲ୍ୟ ବସନ ଦିବ୍ୟମାଲ୍ୟ ବିଭୂଷଣ ।
ପୁଣି ଶୀର୍ଷେଦ ସମ୍ଭବ କଉସୁଭ ମଣି
କଉସୁଭ ଦେଲେ ପ୍ରଭୁ ଶଙ୍ଖଚକ୍ରପାଣି ।
ସୃଷ୍ଟି ଜାତ ସୁଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ପଦାର୍ଥ ବହୁତ
ଦାନକଲେ ପ୍ରଜାପତି ବିଭୁବନ ତାତ ।

ସେ ଅନ୍ତେ କ୍ରମରେ ଧର୍ମ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୁରନ୍ଦର
ଦେବତା ଦାନବ ମୁନି ପଲ୍ଲବ କଲ୍ଲର ।
ପର୍ବତ ଗନ୍ଧର୍ବ ଆଦି ବେଦ ଯୋନି ଯେତେ
ସେ ଯାହା ଇଚ୍ଛାରେ ଦାନକଲେ ସେ ସମସ୍ତେ
ସହସ୍ତ୍ର ପରଶମଣି ସହସ୍ତ୍ର ରୁଚକ
ଏକଗତ କଉସୁଭ ସହସ୍ତ୍ର ସ୍ଵରକ ।
ଦୁଇ ସହସ୍ର ମାଣିକ୍ୟ ରତ୍ନ ଏକଗତ
ହରିତ ବରନ ମଣି ସହସ୍ର ବହୁତ ।
ଲକ୍ଷେଗୋଟି ଗାଈ ପୁଣି ସହସ୍ତ୍ରକ ଗଜ ।
ଦଶ ସହସ୍ର ଶୁକଳବର୍ଣ୍ଣ ଅଶ୍ଵଗଜ ।
ଦଶଲକ୍ଷ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ଦିବ୍ୟ ବସନ ଅନେକ
ଆବର ସଂସାର ସାର ପଦାର୍ଥ ଯେତେକ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଦେଲେ ଦେବା ଶୀର୍ଷେଦନଦିନୀ
ଗଣେଶ ଜନ୍ମରେ ମହାରୋଧ ମନେ ଦେନି ।
ଅନ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ମଳ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଭୂଲ୍ୟ ଚେତୁର
ହେଲେକ୍ୟ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମହାମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନହାର ।
ମାଣିକ୍ୟ ସ୍ଵରକ ତାହା ସଙ୍ଗେ ମିଶି କର
ଦେଉଥିଲ ବାଳଭଦ୍ର ପ୍ରଭାକୁ ଧୂଳିକାର ।
ମଧ୍ୟରେ କୌସୁଭ ମଣି ଶୋଭାପାଏ ଅତି
ଏମନ୍ତ ମାଳାକୁ ହସ୍ତେ ଦେନି ସରସ୍ଵତୀ ।

ଉତ୍ତମ ଦିନକୁ ତାଙ୍କ ଦାନ କରାଇଲେ
 ଆବର ବିଷୟ ଉଷଦ୍ବ୍ୟୟାନ ଦେଲେ ।
 ଏହିପରି ଏକ ଦିବ୍ୟ ଦାନ ସହିତରେ
 ନାନାବିଧ ଅଳଙ୍କାର ଅଗାଇ ଧଇରେ ।
 ସାବିତ୍ରୀଦେବୀ ସେକାଳେ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଦେଲେ
 ପୁଅର ମଙ୍ଗଳ ହେଉ ବୋଲି ବାଞ୍ଛାକଲେ ।
 ଲକ୍ଷେକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡ ଧନ ଅପ୍ରମିତ
 ଦାନକଲେ ଧନେଶ୍ବର ହୋଇ ଗୋଷ୍ଠରେ ।
 ଏହିରୂପେ ଗଣେଶଙ୍କ ଜନମ ଉତ୍ସବେ
 ସେ ପା ମନେ ଧନରହୁ ଦାନ କରି ସବେ ।
 ପୁଅକୁ ଦେଖିଣ ଅତି ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ
 ପାବଣୀଙ୍କ ବ୍ରତପାଳ ପଳାଇ ବୋଇଲେ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୟକୁ ପୁଣି ପ୍ରାନ୍ତ ଯେତେକ
 ଧନରହୁ ବସ୍ତ୍ର ପାଇଥିଲେ ତ ଅନେକ ।
 ବହୁବା ପାଇଁକି ସେ ତ ସମର୍ଥ ନ ହେଲେ
 ସେସକାଶୁ ସ୍ଥାନେସ୍ଥାନେ ଥୋଇଥୋଇ ନେଲେ ।
 ପିତାବେଳେ ଭୁଲୁଥାନ୍ତି କଥାବାଣୀ ହୋଇ
 ବୋଲନ୍ତି ଏପରି ଦାନ ଦେଖା ନାହିଁ କାହିଁ ।
 ସେ ସମୟେ ନାରାୟଣ ଆନନ୍ଦ ମନରେ
 ବାଦ୍ୟନୃତ୍ୟ ଗୀତ କରାଇଲେ ଆଖି ଦ୍ବାରେ ।
 ସକଳ ଦେବରାଷିକୁ ଡକାଇ ଆଣିଲେ
 ସମସ୍ତେ ମିଶି ଶିଶୁକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ ।
 ବସ୍ତ୍ର ବୋଇଲେ ସେ ସବାଣିବଙ୍କ ସମାନ
 ତୋହର ଆୟୁଷ ବୃଦ୍ଧି ହେଉରେ ନନ୍ଦନ ।
 ମୋର ସମାନ ବିଷୟ ହେଉ ଗୋ ଦେହରେ
 ଅଳ୍ପତ୍ର କେତେଶାଳୀ ହୁଅ ତୁ ଲୋକରେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ତୋହର ଯଶରେ ଜଗତ
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇବ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣି ଆରେ ସୁତ ।
 ସବୁ ଦେବଙ୍କ ପ୍ରଥମେ ପୂଜା ତୁ ପାଇବୁ
 ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ବୋଲି ସବୁଠାରେ ଖ୍ୟାତ ହେବୁ ।
 ଧର୍ମ ବୋଇଲେ ମୋହର ସମାନ ତୁ ହୁଅ
 ଦୟାଳୁ ଧାର୍ମିକ ବସ୍ତ୍ରଭକ୍ତ ହୋଇଥାଅ ।
 ମହାଦେବ ବୋଇଲେ ତୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତ
 ବିଦ୍ୟାବନ୍ତ ଗୁଣବନ୍ତ ହୁଅ ଆରେ ସୁତ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୋଇଲେତୋଠାରେ
 ମୋହର ନିଶ୍ଚଳ ସ୍ଥିତି ହେଉ ନିରନ୍ତରେ ।

ସରସ୍ବତୀ ବୋଇଲେ ତୁ ବିଦ୍ୟାବୁଦ୍ଧି ଗୁଣେ
 ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ ହୁଅ ମୋ ସମାନ ଜଣେ ।
 ସାବିତ୍ରୀ ବୋଇଲେ ଦେବ ଜନନୀ ତ ମୁହିଁ
 ବର ଦେଉଅଛି ଦେନ ଗୋଷ୍ଠମତ ହୋଇ ।
 ମୋର ମନ୍ତ୍ର ଉପାସନା କର ତୁ ନିରନ୍ତେ
 କୁଶଳ ହୋଇବ ବାବୁ ସବୁ ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ହିମାଳୟ ପର୍ବତ ଅଗ୍ରଣୀ
 ବୋଇଲେ ତେ ବସ୍ତ୍ର ତୁହି ହୁଅ ମହାଜ୍ଞାନୀ ।
 କୃଷ୍ଣଭକ୍ତ ପରାୟଣ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ସମାନ
 ହୁଅ ବାବୁ କରୁଛି ମୁଁ ଆଶିଷ ପ୍ରଦାନ ।
 ମେନକା ବୋଇଲେ ବାବୁ ଗାନ୍ଧାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଣରେ
 ସମୁଦ୍ର ସମାନ ହୁଅ ସଂସାର ମଧ୍ୟରେ ।
 ରୂପରେ ହୁଅ କନ୍ଦର୍ପ ସମାନ ସୁନ୍ଦର
 ଶ୍ରୀମନ୍ତ ପଟ୍ଟରେ ତୁଲ୍ୟ ଶିଶୁପତିଙ୍କର ।
 ଧର୍ମରେ ଧର୍ମ ସଦୃଶ ହୁଅ ଆରେ ସୁତ
 ଆତ୍ମର ଏ ଶୁଭ ଆଶୀର୍ବାଦ ହେଉ ଧର୍ମ ।
 ଜ୍ଞାନେ ମାନେ ସର୍ବସମ ନୋହୁ କେ ସଂସାରେ
 ସକଳ ସହସ୍ତ୍ର ହୁଅ ଧର୍ମ ପରକାରେ ।
 ପୃଥ୍ବୀ ବୋଇଲେ ମୋର ତୁଲ୍ୟ ଶମାଦାନ
 ଆବର ସମ୍ପଦ ଯୁକ୍ତ ହୁଅରେ ନନ୍ଦନ ।
 ଏରୂପେ ସମସ୍ତେ କହି ତୁନି ହେବାପରେ
 ପାର୍ବତୀ ଦେବୀ ସେକାଳେ କହିଲେ ସେହିପରି
 ଆହେ ପୁଅ ପିତୃ ତୁଲ୍ୟ ମହାଯୋଗୀ ହୁଅ
 ସକଳ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ବିଦ୍ୟା ଚତୁର୍ଜ୍ଞାନ ପାଅ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ମୁନି ରାଷି ବ୍ରାହ୍ମଣ ସମସ୍ତେ
 ଜଣେ ଜଣେ ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ ତୋଷଣରେ ।
 ମଙ୍ଗଳମୟ ଗଣେଶ ଜନମ ବୃଷ୍ଣନ୍ତ
 କହିଲି ଆତ୍ମଳ କରି ଆହେ ତପୋବନ୍ତ ।
 ସଂସାର ଭାବରେ ଏହା ଶୁଣାଇ ସେ ନିତ୍ୟ
 କଦାପି ଅଶୁଭ ତାର ନୁହଇ କଷ୍ଟରେ ।
 ଅପୁତ୍ର ଲୋକ ଶୁଣିଲେ ପୁତ୍ର ଲଭ ହୋଇ
 ନିଶ୍ଚୟ ଲୋକକୁ ଧନ ଅବଶ୍ୟ ମିଳଇ ।
 ଭାବିଯା ପାଇବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛାଥାଏ ସାର
 ଏହାକୁ ଶୁଣିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ହୁଏ ତାର ।

ଶେଷୀ ଯେବେ ଶୁଣେ ନିଶ୍ଚୟ ଲଭଇ ଆଶ୍ୱାସ
ଦୁର୍ଭାଗା କାମିନୀ ଶେଷ କରେ ସଞ୍ଜରାଜ
ରଜ୍ୟଧନ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ ଅଳ୍ପଦିନେ
ପ୍ରାପତ ହୁଅଇ ଏହି ଚରଣ ଶ୍ରବଣେ ।
ପ୍ରୋଷିତଭର୍ତ୍ତୃକା ପ୍ରିୟ କାନ୍ତ ସଙ୍ଗପାଏ
ଯେବେ ଏ ଚରଣ ଶୁଣିବାକୁ ମନଦିଏ ।

ଏହି ମଙ୍ଗଳ ଅଧ୍ୟାୟ ପୁସ୍ତକରେ ଲେଖି
ଶୁଣରେ ରଖିଲେ ଲୋକ ହୁଅଇଟି ପୁଣି ।
ଯାହାକାଳେ ପୁଣ୍ୟଦିନେ ଏକାକୁ ଶୁଣିଲେ
ଗନ୍ଧଶଙ୍କ ପ୍ରସାଦରେ ଶୁଭ ହୁଏ ଭଲେ ।
ଧନଜନ ଅଭାଗ୍ୟୀ ବଢ଼ଇ ଆବର
ସଂସ୍ଥା ନାହିଁ ଏଥିରେ ବୋଲେ ସେପରି ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବେଦି ବର୍ତ୍ତମାନ ଗଣେଶପଣ୍ଡିତ ବ୍ରହ୍ମାଧିପ ଦେବଗଣମାନେ

ଶେଷଶିଖା ବରପ୍ରଦାନ ନାମ ଦଶମୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଗ୍ରହଗଣନା କେଳାସରେ ପ୍ରବେଶି ପାଦତୀକ ସହଚର ଆଲୋଚନା ଚଉପ

ନାରଦଙ୍କ ଅଗ୍ରରେ ରୁଷି ନାରାୟଣ
ଦୁହକୁ ପ୍ରଣୟକର ବୋଇଲେ ବଚନ ।
ସଭାରେ ବସିଲେ ରତ୍ନ ସିଂହାସନ ପରେ
ରୁଷିଗଣେ ବେଢ଼ିଛନ୍ତି ରୁର ପାରୁଣରେ ।
ଦକ୍ଷିଣେ ଶଙ୍କର ବାମେ ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରଜାପତି
ଆଗରେ ଧର୍ମଦେବତା କଲେ ଅବସ୍ଥିତି ।
ଧର୍ମଙ୍କ ସମୀପେ ଶୁକ ଧର୍ମ୍ୟ ନିଶାକର
ହିମାଳୟ ଆଦିକର ସର୍ବ ମହାଧର ।
ଦିବ୍ୟ ଆସନରେ ମହାୟୁଗରେ ବସିଲେ
ଅପସରାଗଣ ତାଙ୍କ ଆଗେ ନୃତ୍ୟ କଲେ ।
ଗନ୍ଧର୍ବ ଲଳିତସ୍ୱରେ କଲେ ଗାୟନ
ସୁତିପାଠ ଆରମ୍ଭିଲେ ବୈତାଳିକଗଣ ।
ଏହିକାଳେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଦେଖିବା ଇଚ୍ଛାରେ
ଶନୈଶ୍ୱର ଗ୍ରହ ଆସି ମିଳିଲେ ସେଠାରେ ।
ତଳକୁ ନୁଆଇଁ ରଖିଅଛନ୍ତି ବଦନ
ଅଳପମାତ୍ର ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଛୁ ଲୋଚନ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କଠାରେ ମନଦେଇ ନରନ୍ତରେ
ନାମ ଭଜାରଣ କରୁଅଛନ୍ତି ମୁଖରେ ।
ଜଳନ୍ତା ଅନଳ ଶିଖା ପରସ୍ପେ ଦଶନ୍ଧି
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ୟାମଳ ଦଶୁଅଛୁ ଦେହ କାନ୍ତି ।
ପରିଧାନ କରିଛନ୍ତି ରତ୍ନ ପୀତବାସ
ତେଜରେ ନିର୍ମଳ ହେଉଅଛୁ ଦଶଦିଶ ।
ଦେବଙ୍କ ସଭା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଶିବଙ୍କର ଆଗେ ପ୍ରଣମିଲେ ।

ସେ ଅନ୍ତେ ଧର୍ମ ବାସବ ଚନ୍ଦ୍ର ଧର୍ମ୍ୟଗ୍ରହ
ସବୁଦେବଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ଶନିଗ୍ରହ ।
ତାହାଙ୍କ ଅନୁଜ୍ଞା ଦେଖି ବାଳକ ପାଶକୁ
ଗଲେ ଦେଖିବାପାଇଁ ତାହାର ରୁପକୁ ।
ପ୍ରଧାନ ଦୁଆରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
ବିଶାଳାକ୍ଷ ନାମେ ଦ୍ୱାରା ବସିଛୁ ଦେଖିଲେ ।
ଶିବଙ୍କ ସମାନରେ ସେ ଅଟେ ବଳବନ୍ତ
ମହାତ୍ମ ଶୁକ ଗୋଟାଏ ପରିଅଛୁ ହସ୍ତ ।
ତାକୁ ଦେଖି ଶନୈଶ୍ୱର ବୋଇଲେ ହେ ଶୁଣ
ଶିବଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ ମୁଁହିଁ ଆସିଅଛୁ ଜାଣ ।
ଶିଶୁକୁ ଦେଖିବାପାଇଁ ଯାଉଅଛୁ ଏବେ
ଅନୁଜ୍ଞା ଦେଇଅଛନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାଧିପ ଦେବେ ।
ପ୍ରଥମେ ପାଦପାଦର ଚରଣ ବନ୍ଦିବ ।
ସେ ଅନ୍ତେ ଶିଶୁକୁ ଦେଖି ବାହୁଡ଼ି ଆସିବ ।
ତାହା ଶୁଣି ବିଶାଳାକ୍ଷ ବୋଇଲେ ହେ ଗ୍ରହ
ନୁହଇ ମୁଁ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଶିବ ଆଜ୍ଞାବଦ୍ଧ ।
ମାତାଙ୍କ ଅନୁଜ୍ଞା ବିନା ଦୁଆରେ କାହାକୁ
ଛାଡ଼ି ନ ଦେବ ନିଶ୍ଚୟ କହୁଛୁ ତୁମକୁ ।
ଏକା ବୋଲଣ ଅନ୍ତଃପୁରେ ତଳଗଲ
ପାଦପାଦ ଆଜ୍ଞାପାଇ ସେକ୍ଷଣ ଆସିଲ ।
ଦ୍ୱାରେ ଉଭା ହୋଇଥିଲେ ଗ୍ରହ ଶନୈଶ୍ୱର
ସିବାପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଗ୍ରହଦେଲ ସେ ସଭର ।
ଅନ୍ତଃପୁରେ ପରବେଶ ହୋଇ ଗ୍ରହପତି
ଦେଖିଲେ ବସିଅଛନ୍ତି ପଦତୀଦୁହିତ ।
ମହାମୁଖ୍ୟ ଦିବ୍ୟରତ୍ନ ସିଂହାସନ ପରେ
ବିଜି କରୁଛନ୍ତି ଦେହା ସସ୍ଥିତ ମୁଖରେ ।

ପାଞ୍ଚଗୋଟି ପଣି ପାଶେ ବେଢ଼ି ବସିଛନ୍ତି
 ଶୁକଳ ଗୁମର ହସ୍ତେ ଘେନିଣ ଶୁକଳ ।
 ପୁରାଧ ତାମ୍ବୁଳ ଆଣି କେଉଁ ସହଚରୀ
 ହସ୍ତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଇଅଛି ଧ୍ୟାନକରି ।
 କରୁଛନ୍ତି ବନ୍ଧି ଶୁଭ ବସ୍ତ୍ର ପରିଧାନ
 ଘେନି ଅଛନ୍ତି ଅଙ୍ଗରେ ବିବିଧ ଭୂଷଣ ।
 ନର୍ତ୍ତକୀମାନଙ୍କ ନୃତ୍ୟ ମନନେନ ଦେଇ
 ବସିଅଛନ୍ତି ପୁଅକୁ ବସିଛୁଳେ ଥୋଇ ।
 ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଗ୍ରହସଜ ମୟକ ନୁଆଇଁ
 ପ୍ରଣାମ କଲେ ଧେକାଳେ ଶିରେ କରଦେଇ ।
 ଜଗତଜନନୀ ଦୁର୍ଗା । ମହାଧନୀଦରେ
 ଆକାଶାଦ କର ତାଙ୍କୁ ହରଷ ଅନ୍ତରେ ।
 କୁଶଳ ବାରତା ଆଗ ପୂଜାକରି ପୁଣି
 ବୋଇଲେ ଶୁଣିବା ହେଉ ଆହେ ଗ୍ରହଣିନୀ ।
 କାହିଁକି ତଳକୁ ମୁଖ ହୋଇଛି ତୁମ୍ଭର
 ଶୁଣିବାପାଇଁକି ମନ ହେଉଅଛି ମୋର ।
 ମୋତେ ଅବା ବାଳକକୁ କାହିଁପାଇଁ ଭୁଲେ
 ଚାହିଁ ନାହିଁ କହ ଏହା ପରୁରୁ ଅମ୍ଭେ ।
 ଶନିଶ୍ଚର ବୋଇଲେ ଗୋ ଶୁଣ ଜଗନ୍ନାଥୀ
 ସମସ୍ତେ ଆପଣା କର୍ମଫଳକୁ ଭୁଞ୍ଜି ।
 ପୂର୍ବରେ ସେ ଶୁଭଶୁଭ କର୍ମ କରୁଥିବ
 କୋଟିଏ କଳ୍ପରେ ତାହା ବିନାଶ ନୋହୁବ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ୱର ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଘରେ
 ଜନମ ହୁଅଇ ଜନ୍ମ ଆପଣା କର୍ମରେ ।
 ଆବର ମନୁଷ୍ୟ ଅବା ପଶୁକୁଳେ ଜାତ
 ହୁଅଇ ନିଜ କର୍ମରେ ଜାଣ ଆଦିମାତ ।
 କର୍ମରେ ବୈକୁଣ୍ଠପୁରେ ହୁଅଇ ନିବାସ
 ନରକ ଭୋଗ ହୁଅଇ କର୍ମରେ ଅବଶ୍ୟ ।
 କର୍ମଯୋଗେ ବଜା ହୋଇପାରେ କ୍ଷୁଦ୍ରନର
 ବିଶିଷ୍ଟ ଲୋକ ସେ କର୍ମେ ହୁଅଇ ଶୁକର ।
 କର୍ମ ଅନୁସାରେ ଲୋକ ସୁନ୍ଦର ହୁଅଇ
 କର୍ମରେଟି ବ୍ୟାଧିପୁକ୍ତ ମାତ ହୋଇଥାଇ ।
 ବିଷୟ ଅଥବା ଚ୍ୟାଗୀ ହୁଏ କର୍ମବଳେ
 ଦରିଦ୍ର ବା ଧନୀ ହୁଏ ନିଜ କର୍ମଫଳେ ।
 କର୍ମରେ ହୁଅଇ ଲୋକେ ପୀରତିଭୋଜନ
 ବନ୍ଧୁ କଷ୍ଟକ ହୁଅଇ କର୍ମରେଟି ଜାଣ ।

କର୍ମରେ ଉତ୍ତମଗ୍ରାସ୍ୟା ପୁଣି ଲଭ ହୁଏ
 କୁହ୍ନିତ ଗ୍ରାସ୍ୟା ସୁଦ କର୍ମ ଦଟିଥାଏ ।
 ଏମନ୍ତ ଅଟଇ ଦୋଷ କର୍ମର ପ୍ରଭାବ
 କହୁଅଛି ଶୁଣ ମୋର ଗୁପ୍ତ କଥା ସବ ।
 କହିବାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହଇ ସେ କଥା
 ତଥାପି ତୁମ୍ଭ ଆଗରେ କହିବ ସବଥା ।
 ଶୈଶବକାଳରୁ ମୁହିଁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକଠାରେ
 ମନଦେଇ ଧ୍ୟାନ କରୁଥାଏ ନିରନ୍ତରେ ।
 ସବୁବେଳେ ତପସ୍ୟାରେ ହୋଇଥାଏ ରତ
 ବିଷୟ ଭୋଗରେ କେବେ ବଳେ ନାହିଁ ଚିତ୍ତ ।
 ତାହାଦେଖି ପିତା ମୋତେ ଡକାଇଣ ନେଲେ
 ଚନ୍ଦ୍ରପଥ ସୁତା ସଙ୍ଗେ ବିଦ୍ଧ କରାଇଲେ ।
 ଅତି ତେଜସ୍ୱୀ ମା ସେହି ସୁନ୍ଦରୀ ରମଣୀ
 ମୋହ ଅନୁରୂପେ ଅଟେ ଜଗତ ମୋହିନୀ ।
 ଦିନେ ରତ୍ନସ୍ନାନ ଅନ୍ତେ ସେ କାମିନୀବର
 ସଜାଇଣ ବେଶଭୂଷା ନାନାପରକାର ।
 କାମବଶେ ମନ ତାର ହୁଏ ଛିନ୍ନ ଛିନ୍ନ
 ରତ୍ନରସ ଆଶା କରି ରମଣୀରତନ ।
 ମୋର ସର୍ମାପରେ ଆସି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲୁ
 ଧ୍ୟାନରେ ମଗ୍ନ ହୋଇ ମୁଁ ବସିଛି ଦେଖିଲୁ ।
 ସର୍ବେ ତବଦଳେ ନେତ୍ରକୋଣେ ମୋତେ ଚାହିଁ
 ଜାଣିଲୁ ତା ଠାରେ ମୋର ଅଭିଳାଷ ନାହିଁ ।
 ସେ ସକାଶୁ ରତ୍ନନୟନ ହୁଅନ୍ତେ ସୁନ୍ଦରୀ
 ଶାପ ଦେଲୁ ଘୋରବେଗ ସମ୍ଭାଳ ନ ପାରି ।
 ବୋଇଲୁ ମୁଁ ରତ୍ନରକ୍ଷା କରିବା ସକାଶେ
 ବେଶଭୂଷା ହୋଇ ଆସିଥିଲୁ ତୁମ୍ଭ ପାଶେ ।
 ଗର୍ବିତସବରେ ଯାହା ନ ଚାହିଁଲୁ ମୋତେ
 ଏଣୁ ଶାପ ଦେଉଅଛି ଘେନି ଗ୍ରହପତି ।
 ଆଜିଠାରୁ ତୁମ୍ଭ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବ ଯହିଁରେ
 ଉଷ୍ମ ହୋଇଯିବ ତାହା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ।
 ତାହା ଶୁଣି ଧ୍ୟାନରୁ ମୁଁ ବରତ ହୋଇଲି
 ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରକାରେ ତାର ମନକୁ ଚୋଷିଲି ।
 ସହର ନ ପାରି ନିଜ ଶାପକୁ ସେ ବଳା
 ବହୁତ ପ୍ରକାରେ ପୁଣି ଅନୁତାପ କଲୁ ।

ସେହି ଦିନଠାରୁ ମୁହିଁ ତଳକୁ ଅନାଇ
ରହିଅଛି ଜୀବନ୍ତୀୟା ନ କରବା ପାଇଁ ।
ଏତେପେ ଶନିଙ୍କ ବାକ୍ୟ ଶୁଣିଣ ପାବଣୀ
ହସିଲେ ଅଳପ ମାତ୍ର ମସ୍ତକକୁ ପୋତି ।

ନର୍କିନ କଙ୍କଣ ଆଦି ଯେତେ ଚଢ଼ି ଥିଲେ
ସମସ୍ତେ ସେ କଥା ଶୁଣି ଭିତରେ ହସିଲେ ।
ବୋଲେ ଧାନ ସେମବାସୀ ଶ୍ରାବଣଙ୍କ ପାଦେ
ସବଦା ମୋହର ମନ ରହୁ ଅପ୍ରମାଦେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶପ୍ରସାଦ ଗ୍ରନ୍ଥରାଜଶିଳ୍ପ କୈଳାସ ପ୍ରବେଶି
ପାବଣୀଙ୍କ ସହିତ ଆଲେଚନା କରିବା ନାମ ଏକାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ଦ୍ଵାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶନିଙ୍କ ଦର୍ଶନରେ ଗଣେଶଙ୍କର ମସ୍ତକ ଛେଦନ ଓ ବସ୍ତ୍ରର ଦ୍ଵାର
ଗତ ମସ୍ତକ ସଂଯୋଗ କରିବା

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି ଯେ ନାରଦ ମୁନି
ଶନିଙ୍କ ବଚନ ଶୁଣି ପବନ ନନ୍ଦନା ।
ଶିବଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ ସେହୁ ମୋହିତ ହୋଇଲେ
ଭଲ ମନ୍ତ୍ର ବିଷୟରେ ବିଚାର ନ କଲେ ।
କଉତୁହଳେ ଶନିଙ୍କର ବଚନ ଅନାଇଁ
ବୋଇଲେ ଆପଣ ମୋତେ ଦିଅ ଏବେ ଗୁହ୍ୟ ।
ଶିଶୁ ପୁତ୍ରଟିକୁ ମୋର କର ଦରଶନ
ଦଇବ ବିହୀନ କଥା କେ କରବ ଆନ ।
ଏହା ଶୁଣି ଶନିଶ୍ଵର ବିସ୍ମୟ ହୋଇଲେ
କ୍ଷଣେଯାଏ ମନେ ମନେ ବିଚାର ସେ କଲେ ।
ପାବଣୀଙ୍କୁ ଦେବେ ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ତୁଲେ ମୁହିଁ
ଦେଖିବ ଅନିଷ୍ଟ ହେବ ସନ୍ଦେହ ସେ ନାହିଁ ।
ଗୁହ୍ୟ କି ଅବା ନ ଗୁହ୍ୟ ଯିବ ଫେରି
ଏମନ୍ତେ ଯାଏ ଯାଏ ଶ୍ରବଣା ସେ କରି ।
ଧର୍ମ ଦେବତାଙ୍କୁ ସାହା କରିଣ ରଖିଲେ
ଶିଶୁକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ମନେ ସ୍ଥିର କଲେ ।
ପାବଣୀ ଦେଖିଲେ ମାତ୍ର ଗୁହ୍ୟ ବାକୁ ମନ
ନୋହଲି ତାଙ୍କର ଜାଣ ଆହେ ତପୋଧନ ।
ସେକ୍ଷଣି ବିଷାଦ ତାଙ୍କୁ ଆସନଶ କଲ
ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟରେ କଣ ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଗଲ ।
ଦଇବ ସ୍ଵରାଜ କରି ବାମନେଷ କୋଣେ
ଶିଶୁର ମୁଖକୁ ଧୀରେ ଗୁହ୍ୟ ଦେବ କ୍ଷଣେ ।
କଣ୍ଠଠାରୁ ବେନିଶିଳ୍ପ ହୋଇଲା ମସ୍ତକ
ମାଳବର୍ଣ୍ଣ ଦେଖାଗଲ ପ୍ରତିଅଙ୍ଗ ସାକ ।

ନେଷି ଲେଉଟାଇ ଶନି ମୁଖ ପୋତି ପୋତି
ଧନାଇଲେ ପାବଣୀଙ୍କ ଠାରୁ ପାଇ ଶୁଭ ।
ସେ ମୁଣ୍ଡ ସେକ୍ଷଣି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଗଲ
ଗୋଲେକରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଶରେ ମିଳିଲ ।
ପୁତ୍ରର ମରଣ ଦେଖି ଶଇଳ ନନ୍ଦନା
ମୁହଁ ଯାଇ ସେ କାଳରେ ଲେଟିଲେ ଅବନୀ ।
ତା ଦେଖି ବିସ୍ମୟ ହୋଇ ସକଳ ଦେବତା
କି ହେଲ କି ହେଲ ବୋଲି କଲେ ମହାବିକ୍ରା
ଆବର ଗନ୍ଧର୍ବ ସିଂହ ଯଶଗଣ ତୁଲେ
ଦେବୀମାନେ ଜ୍ଞାନ ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼ିଲେ ।
କ୍ଷଣେଯାଏ ପୁତ୍ରଙ୍କ ଦଶା ଦେଖି ମହେଶ୍ଵର
ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇ ସେ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଲେ ମୟାର ।
ସେ ସମୟେ ନାରାୟଣ ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ହସ୍ତ
ଜାଣିଲେ ସଂଗତ ଆସି ହେଲ ଉପସ୍ଥିତ ।
ସେ ସକାଶୁ ଗରୁଡ଼ରେ ଆରୋହଣ କରି
ଭଉର ଦଗକୁ ଗଲେ ବିଳମ୍ବ ନ କରି ।
ପୁଷ୍ପବ୍ରା ନଦୀତଟେ ପ୍ରବେଶ ହେଇଲେ
ନିର୍ଜନ ବନରେ ମହା ଗଜେକ ଦେଖିଲେ ।
କାମରେ ଆସକ ହୋଇ ସେ ମଉକାରଣ
ଶୋଇଥିଲା ହସ୍ତିନୀକୁ ସଙ୍ଗରେ ଦେଖଣ ।
ଭଉର ଦଗକୁ ମୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲା ତାର
ରକ୍ତଶିଖା ଶ୍ଵାସ ବହୁଥିଲା ଶରୀର ।
ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ବିଷ୍ଣୁ ଦେବ ସୁଦର୍ଶନ
କଲେ ସେହିକ୍ଷଣି ତାର ମସ୍ତକ ଛେଦନ ।

ରକ୍ତ ପରପର କରି ଚରୁଡ଼ ଉପରେ
 ରଖିଲେ ସେ ମୁଣ୍ଡ ନେଇ ଅଳ୍ପ ଯତନରେ ।
 ଶିର ଛୁଡ଼ିଯାନ୍ତେ ଗଜ ଛଟପଟ ହେଲା
 ସେ ବାଜରେ କରଣୀର ନିଦ୍ରା ଭାଙ୍ଗିଗଲା ।
 ଶାବକମାନଙ୍କୁ ଦେନ ଉପରେ ରୋଦନ
 କଲା ସେ ଶୋକେ ଆତ୍ମର ହୋଇଣ ବହନ ।
 ଦେଖିଲା ପାଖର ଛନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ
 ବୁଲୁଥିଲେ ସ୍ବପ୍ନେ ପର ପୁରଣ ନ ।
 ତାକୁ ଦେଖି ଭକ୍ତିଭରେ ବହୁ ପୁଣି କହ
 ବୋଇଲା ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ କମଳାବତୀର ।
 ଧକଳ ଲେକର ବନ୍ଧୁ ଅଟ ପରମେଶ
 ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ କଲ ମୋର ପତିକୁ ବିନାଶ ।
 ଏବେ ସେହି ଧକାଶରୁ ବାଳକକୁ ଦେନ
 ଆପଣଙ୍କ ଆଗେ ପ୍ରାଣ ତେଜବ ଏକ୍ଷଣି ।
 ତାହା ଶୁଣି ନାରାୟଣ ପ୍ରଧନ ହୋଇଲେ
 ସେ ଗଜ ମୁଣ୍ଡରୁ ମୁଣ୍ଡଟିଏ ଜାତ କଲେ ।
 ପିଣ୍ଡରେ ଲଗାଇ ତାହା ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ
 କରନ୍ତେ ସେକ୍ଷଣି ଗଜ ପାଇଲା ଜୀବନ ।
 ଧକଳ ଅଙ୍ଗରେ ପାଦପଦ୍ମ ଯୋଗ କରି
 ବୋଇଲେ ତୁ ଚରଣାବଳୀ ଅଟେ କଣ ।
 ଆବର ପୁତ୍ର ଭାବିବା ଦେନି ସଙ୍ଗରେ
 ମହାପୁଣେ ରହିଥାଅ ଆପଣା ବାସରେ ।
 ଏହିରୂପେ ବର ଦେଇ ଗଜକୁ ଶ୍ରୀପତି
 କଲ୍ଲାସ ଭବନକୁ ଆସିଲେ ଝଟିତ ।
 ପାଦପଦ୍ମ ସମୀପରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ବାଳକ ଦେହକୁ ନିଜ କୋଳରେ ଧରିଲେ ।
 ଅଣିଥିବା ଗଜଶିର ଯୋଡ଼ିଦେଲେ ତହିଁ
 ଜୀବନାୟ ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ ଧାୟି ।
 ଜାଇଣ ବାଳକ ଉଠି ବସିଲା ସଜ୍ଜର
 ପୂର୍ବପ୍ରତି ଅବସ୍ଥାବ ଦିଶଇ ସୁନ୍ଦର ।
 ପାଦପଦ୍ମ ନାନା ମନ୍ତ୍ରେ ପ୍ରବୋଧନା କରି
 କୋଳରେ ପୁତ୍ରକୁ ନେଇ ଦେଲେ ସୁନ୍ଦର ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚକ୍ରଜ୍ଞାନ କଥା
 କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ମନୁ ଯିବାପାଇଁ ବ୍ୟଥା ।
 ବୋଇଲେ ଗୋ ଦେବୀ ତୁମ୍ଭେଶୋଚନା ନ କର
 ବ୍ରହ୍ମାଦି କାଟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଶିଳ ସଂସାର ।

ଚଳାଚଳ ହେଉଅଛି କର୍ମଫଳ ଦେନ
 ତୁମ୍ଭେ କି ନ ଜାଣ ମୁହିଁ କି କହିବ ପୁଣି ।
 କୋଟିକଲ୍ପଥାଏ ଶାବ କର୍ମ ଅନୁସାରେ
 ଜନ୍ମଲଭ କରୁଥାଏ ବିବିଧ ଯୋନିରେ ।
 ଆବର ଦେହରେ ଶୁଭଶୁଭ ଫଳମାନ
 ଅବଶ୍ୟ ଶୋଭା କରଇ ବୋଲି ମନେ ଦେନ ।
 କାଟଜନ୍ମ ପାଏ ଇନ୍ଦ୍ର ନିଜ କର୍ମଯୋଗେ
 କର୍ମବଳେ କାଟ ମଧ୍ୟ ବିଦରଇ ଧୁଗେ ।
 ସିଂହ ହେଲେ ମଣ୍ଡିକାକୁ ମାରି ନ ପାରଇ
 ଯେବେ ସେ ପୂର୍ବରେ ମାତ କର୍ମ କରିଥାଇ ।
 ମଣ୍ଡଳ ଯଦ୍ୟପି କର୍ମେ ହୋଇଥାଏ ବଡ଼
 ମଉଛପ୍ରୀର ସେ ଶ୍ରୀପାରେ ମେରୁହାଡ଼ ।
 ପୁଣ ଦୁଃଖ ଅଇଶ୍ୟସ୍ୟ ଦୁଃଖ ଶୋକ ଭୟ
 କର୍ମ ଯୋଗେ ଉପସ୍ଥିତ ହୁଅଇ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ଉତ୍ତମ କର୍ମ ସେ କରେ ଶୁଭଫଳ ପାଏ
 ପାପକର୍ମ କଲ ଲୋକ ଦୁଃଖେ ଘାଣି ହୁଏ ।
 ପୁଣ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଅଟଇ ଏ ଭାରତ ବରଷ
 କର୍ମ ଉପାର୍ଜନ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ଏହି ଦେଶ ।
 ଯେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାରେ କର୍ମ କରେ ଏହିଭାଗେ
 ଇନ୍ଦ୍ର ପର ଲୋକେ ତାହା ଭୁଞ୍ଜଇ ଯତନେ ।
 କର୍ମର ଫଳକୁ ସେହୁ କରନ୍ତି ପ୍ରଦାନ
 ବିଧାତାର ବିଧାତା ସେ ଅଟନ୍ତିଟି ଜାଣ ।
 ଆବର ମୃତ୍ୟୁର ମୃତ୍ୟୁ କାଳରେ ସେ କାଳ
 ସଂହାରୀର ସଂହାରକ ପ୍ରଭୁ ଆଦିମୁନ
 ଗୋଲକ ଭ୍ରବନ ନାଥ ବ୍ୟା ପ୍ରାଣପ୍ରିୟ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପରମରୂପ ନିତ୍ୟ ନିରାମୟ ।
 ଯାହାଙ୍କ କଳାରୁ ଆନନ୍ଦ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଶିବ
 ଜାତ ହୋଇ ସଂସାରରେ ବୋଲୁଛନ୍ତି ଦେବ ।
 ମହା ବିଘଟପୁ ରୁଷ ଯାହାଙ୍କର ଅଂଶ
 ଯାର ଲୋମମୁନେ ଲୁନ ହୁଏ ମହାବିଶ୍ଵ ।
 ଯାହାଙ୍କ କଳାରୁ ଦେବ ଦେବୀମାନେ କେତେ
 ଜାତ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ ଅଟନ୍ତି ଜଗତେ ।
 ସେ ଦେବ ପରମବ୍ରହ୍ମ ନିତ୍ୟ ନିରାକାର
 ଶ୍ରାବ୍ୟବଳେ ହୋଇଛନ୍ତି ତୁମ୍ଭର କୁମର ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପାଳନ କର୍ତ୍ତା ଅଟନ୍ତି ସେ ସେଣୁ
 ବିନାୟକ ବୋଲି ନାମ ହୋଇବଟି ତେଣୁ ।

ଏରୂପେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ବାକ୍ୟ ଶୁଣିଣ ପାବଣୀ
 ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଣ ତାଙ୍କୁ କଲେ ବହୁସ୍ତୁତି ।
 କୁମରକୁ କୋଳେ ଦେନି ପ୍ରାୟ ପିଆଇଲେ
 ତାହା ଦେଖି ଶିବ ବିଷ୍ଣୁ ହରଷିତ ହେଲେ ।
 ମାତା ପୁତ୍ରଙ୍କୁ କଲ୍ୟାଣ କରି ନାରାୟଣ
 ଶିଶୁର ଗଳାରେ ଦେଲେ କୌପୁତ୍ର ଭୂଷଣ ।
 ଆପଣା ମୁକୁଟ କାନ୍ତି ଦେଲେ ପ୍ରଜାପତି
 ଧର୍ମ ଦେଲେ ନାନା ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ଚିତ ।
 ଆଉ ଯେତେ ଦେବ ଦେବୀମାନେ ଯେଥିଲେ
 ସମରେ ବିବିଧ ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ଦେଲେ ।
 ମୃତ ଜୀବତ ଶିଶୁକୁ ଦେଖି ପିତାମାତା
 ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଧନରତ୍ନ ଦେଲେ ଛୁଡ଼ି ଚନ୍ଦ୍ରା ।
 ସହସ୍ର ଘୋଷକ ଶତେ ଗଜ ଅଶାଢ଼ଲେ
 ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ଡକାଇ ଉପହାର ଦେଲେ ।
 ହିମାଳୟ ସହଚରେ ଦେବ ଦେବୀଗଣ
 ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଦେଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ଅସ୍ତମିତ ଧନ ।
 ନାନା ପରକାରେ ମିଷ୍ଟ ସ୍ୱାଦୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଣି
 ଶ୍ରେୟନ ଦେଇଣ ଚୋଷ କରାଇଲେ ପୁଣି ।
 ବେଦ ପୁରାଣ ଚଣ୍ଡେ ପାଠ କରାଇଲେ
 ସମସ୍ତେ ଶିଶୁର ଶୁଭବାଞ୍ଛା ମନେ କଲେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମି ତ ହୋଇଣ ଶନି ସେ ସବୁ ମଧ୍ୟରେ
 ଥିଲେ ତ ପାବଣୀ ତାଙ୍କୁ ଅନାଇ କୋପରେ ।
 ବୋଇଲେ ତୁ ଆଜିଠାରୁ ହୁଅ ଅଙ୍ଗ ହିନ
 ମୋର ଅମଙ୍ଗଳ ଆସି କଲୁ ଅକାରଣ ।
 ଏରୂପେ ଶନିଙ୍କୁ ଶାପ ଦିଅନ୍ତେ ସେ ଦେବୀ
 କଣ୍ଠପ ଯମ ଆଦିତ୍ୟ ଦ୍ୱେଷ ମନେ ଭାବ ।
 ଅତିଶୟ ହୋଧ ହୋଇ ସଗନ୍ଧ ଉଠିଲେ
 ସେହିକ୍ଷଣି ପଳାଇବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ।
 ସାକ୍ଷୀ କଲେ ସେ ସମସ୍ତେ ସେକାଳେ ଧର୍ମଙ୍କୁ
 ଶାପ ଦେବାପାଇଁ ବିଷ୍ଣୁ ପାବଣୀ ଦୁହେଁ ।
 ରକତବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲୁ ନେତ୍ର ତାହାଙ୍କର
 ବାତେ ରମ୍ଭାପଥ ପଥ କର୍ମିଲୁ ଅଧର ।
 ସେ କଥା ଜାଣି ପାବଣୀ ଦେବୀ ମହାମାୟା
 ବିଷ୍ଣୁ ଚେନ ଦେନି ହୋଧେ କମ୍ପାଇଲେକାୟା ।
 ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଭାବ ଆଶ୍ରୟ କଲ ତାଙ୍କୁ ଆସି
 ସତେ କି ବା ଦେବେ ବିଶ୍ୱଭୁବନକୁ ଗ୍ରାସି ।

ଏରୂପେ ଶୁଣିଣ ରୂପ ଦେଖି ଦେବଗଣ
 ଭୟରେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପାଶେ ପଶିଲେ ଶରଣ ।
 ପ୍ରବୋଧନା କରି ତାଙ୍କୁ ଲେନ ପିତାମହ
 ବୋଇଲେ ହେ ଶିବବଚନେ ଛୁଡ଼ି ମନୁକୋହ ।
 ତା ଶୁଣି କଣ୍ଠପ ମୁନି ବୋଇଲେ ହେ ଧାତା
 ଉଚିତ ହେଲ କି କହ ପାବଣୀ କଥା ।
 ଯଦୃଶାପେ ଶନେ ଶୁଭ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ହୋଇ
 ଅଛନ୍ତି ଏକଥା କିଏ ଅବା ନ ଜାଣଇ ।
 ପ୍ରଥମେ ମାତାଙ୍କଠାରୁ ଅବଞ୍ଚା ସେ ପାଇ
 ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ତାଙ୍କୁ କିଛି ଦୋଷ ନାହିଁ ।
 ତଥାପି ପାର୍ବଣୀ ତାଙ୍କୁ ହୋଧେ ଶାପ ଦେଲେ
 ଦୋଷାଦୋଷ ବିଷୟରେ ବିଚାର ନ କଲେ ।
 ଧର୍ମୀ ବୋଇଲେ ଅନୁଜ୍ଞା ଦେନି ମାତାଙ୍କର
 ଧର୍ମ ଦେବତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷୀ ରଖି ନିରନ୍ତର ।
 ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଯେବେ ତାଙ୍କର ଏଥିରେ
 କେଉଁଦୋଷ ହେଲ ତାହା କହ ମୋ ଆଗରେ ।
 ମୋ ପୁତ୍ରର କିଛି ହେଲେ ନାହିଁ ଅପରାଧ
 ପାର୍ବଣୀ ତାହାକୁ ଶାପ ଦେଲେ ବହୁ ହୋଧ ।
 ସେ ଦେନି ତାହାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅଙ୍ଗ ଲକ୍ଷ ହେବ
 ଆମ୍ଭର ବଚନ କେତେ ଦୃଢ଼ା ନ ହୋଇବ ।
 ଯମ ବୋଇଲେ ପ୍ରଥମେ ଅନୁକୃତ ଦେଲେ
 ପଛେ ଶାପ ଦେବାର କି ଉଚିତ ଅଟଇ ।
 ଏଣୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଶାପଦେବା ଯେବେ
 ଅଧର୍ମ ଆମ୍ଭର କେତେ ନ ହୋଇବ ଲବେ ।
 ଶାସ୍ତ୍ର ଲେଖିଅଛି ହିଂସା କରବ ଯେ ଲୋକ
 ତାକୁ ହିଂସା କରବାର ଉତ୍ତମ ବିବେକ ।
 ତାହା ଶୁଣି ପ୍ରଜାପତି ବୋଇଲେ ଯେ ତୁମ୍ଭେ
 କହିଲ ଯଥାର୍ଥ ବୋଲି ଜାଣୁଅଛି ଆମ୍ଭେ ।
 ମାତ୍ର ପ୍ରଣୟ ସ୍ୱଭାବରୁ ପର୍ବତନନ୍ଦନ
 ଶାପ ଦେଲେ ପୁତ୍ରଗୋକେ ହୋଇ ଅଭିମାନୀ ।
 ସେଥିପାଇଁ ତୁମ୍ଭେମାନେ ହୋଧ କରବାର
 ନୁହଇ ଜାଣ କଦାପି ଉଚିତ ବେଶ୍ୱର ।
 ସାଧୁଜନଙ୍କରୁ କ୍ଷମା ଅଟଇ ଭୁଷଣ
 କ୍ଷମା ବିନା ଦୃଢ଼ା ଆଉ ଥିଲେ ଯେତେ ଗୁଣ ।
 ଏମନ୍ତ କହି ତାହାଙ୍କୁ ପାବଣୀଙ୍କି ଗୁଣ
 ବୋଇଲେ ଅନୁଜ୍ଞା ଆଗ ଦେଲ କାହିଁପାଇଁ ।

ପୁଣି ହେଧ ବନ୍ଧ ଶାପ ଦେଲ କ ପକାଣେ
 ଏକଥା ଭବିଷ୍ୟେ ବୋଲି ମନକୁ ନ ଆସେ ।
 ଏହିରୂପେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାଧ୍ୟାୟ କରି
 ଚଳିଲେ ହସ୍ତ ଧରିଣ ସାବଣୀ ବନ୍ଧାଣୀ ।
 ପାବଞ୍ଜ୍ୟ ସମୀପରେ ସମର୍ପଣ କଲେ
 ଶାପରୁ ମୁକତ ହୁଅ ବୋଲିଣ ବୋଇଲେ ।
 ତା ଦେଖି କଣ୍ଠସ ପମ ଦବସ କାଶୁର
 ଶାନ୍ତ ହୋଇଣ ବସିଲେ ସେ ସଭା ମଧ୍ୟରେ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବଚନେ ଦେଖା ଲଭୁ ମହାତୋଷ
 ଶନେଶ୍ଵରକୁ ବସାଇ ଆସଣାର ପାଶ ।
 ବୋଇଲେ ହେ ଶନେଶ୍ଵର ଆଜିଠାରୁ ତୁମ୍ଭେ
 ଶ୍ରବଣ ହୁଅ ବର ଦେଉଅଛୁ ଆମ୍ଭେ ।

ଆବର ଶ୍ରୀହରିଭକ୍ତ ଚରଂଜୀବୀ ହୁଅ
 ସମସ୍ତ ଲୋକରେ ଗ୍ରନ୍ଥରୂପେ ପୂଜା ପାଆ ।
 ସେ ପକାଣୁ ମୋର ଶାପ ଅମୋଦ ଅଟଇ
 କହିଲେ ମୋଇବ ଖଞ୍ଜି ଜାଣ କହୁଥାଇ ।
 କରମ ଲାଗନ କେବେ ନୁହଇ ଶଶିନ
 ହରିହର ବାହ୍ୟା ପବେ କରମ ଅଧୀନ ।
 ଏମନ୍ତ କନ୍ଦଣ ଦେଖା କୁମରକୁ ଦେନ
 ବସିଲେ ସେ ଦେବସଭା ମଧ୍ୟେ ମୋଇ ତୁନି ।
 ଭକ୍ତିଭାବେ ଶନି ତାଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ
 ସମସ୍ତେ ଲୋଇ ଦେବଙ୍କ ସମୀପକୁ ଗଲେ ।
 ସେ ମହାମାୟାଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମେ ନିରନ୍ତର
 ମନଦେଇ କହେ ଶୀତେ ସେବବାଧୀପୁର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବେଦୀ ପୁରାଣେ ଶେଷୋକ୍ତି ଶେଷ
 ମସ୍ତକ ଛେଦନ ଓ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗଜ ମସ୍ତକ ସଂଯୋଗ କରିବା
 ନାମ ଦ୍ଵାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

—*—

ଚତୁର୍ଥୋଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ନାରାୟଣ ଦ୍ଵାରା ଗଣେଶଙ୍କର ସ୍ତବ ଓ କବଚଦ ବର୍ଣ୍ଣନା

ଶୁଣ ହେ ନାରଦମୁନି ମନଦେଇ ଜଣ
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ପ୍ରଭୁ ଶଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରଧାରୀ ।
 ଦେବତା ଗୁଣି ସହସ୍ରେ ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
 ପୂଜାକଲେ ବାଳକକୁ ନାନା ଉପହାରେ ।
 ଆବର ବୋଇଲେ ମୁହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗେ
 ତୁମ୍ଭକୁ ସେ ପୂଜା କରୁଅଛି ଅନୁରାଗେ ।
 ସେ ସକାଶୁ ଆହେ ବସୁ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ହୁଅ
 ତନିଭୁବନରେ ଆଗ ପୂଜା ପାଉଥାଅ ।
 ଏମନ୍ତ ବୋଲିଣ ଦବ୍ୟ ଜନମାଳା ନେଇ
 ତାହାଙ୍କ କଣ୍ଠଦେଶରେ ଦେଲେ ସେ ଲମ୍ବାଇ ।
 ମୁକ୍ତିପ୍ରଦ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ କର୍ମରେ କହିଲେ
 ଗୋଡ଼ଣ ଉପରରେ ପୂଜାବଧି କଲେ ।
 ଦେବତା ଗୁଣିଙ୍କୁ ଦେନ ପୁଣି ତାହାଙ୍କର
 ନାମକରଣ କର୍ମରେ ହୋଇଲେ ଚପୁର ।
 ବିଦ୍ଵେଶ ହେଉମ୍ଭ ଗଣପତି ଗଜାନନ
 ବିନାୟକ ପୁଣି ଲମ୍ବୋଦର ସର୍ପକର୍ଣ୍ଣ ।

ଏକଦନ୍ତ ଏହିପରି ଆଠନାମ ଦେଲେ
 ଶୁଭ ବିଘ୍ନର ସମସ୍ତେ ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ ।
 ସମସ୍ତ ମୁନି ଗୁଣିଙ୍କୁ ଉତ୍ତମ ଆସନ
 ବସିବା ପାଇଁକ ଦେଲେ କମଳାରମଣ ।
 ଧର୍ମ ସେ କାଳରେ ସିଦ୍ଧ ଆସନେକ ନେଇ
 ସମର୍ପଣ କଲେ ଶିଶୁ ହସ୍ତେ ତୋଷ ବଞ୍ଚି ।
 କମଣ୍ଡଳୁ ଦେଲେ ନେଇ କମଳ ଆସନ
 ଶିବ ଦେଲେ ସୁଦୃଢ଼ ଓ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ଜ୍ଞାନ ।
 ରତ୍ନ ସିଂହାସନ ଦାନ କଲେ ପୁରନ୍ଦର
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୁଣ୍ଡଳ ଦେଲେ ଦବସ ଶିଖର ।
 ମାଣିକ୍ୟ ନିର୍ମିତ ଦ୍ଵାର ନିଶାକର ଦେଲେ
 କୁବେର ଦବ୍ୟ କାଶଟ ସମର୍ପଣ କଲେ ।
 ବର୍ଣ୍ଣ ଶୁଭ ବସ୍ତ୍ରନେଇ ଦେଲେ ହୃତାଶନ
 ରତ୍ନହର ଦାନକଲେ ଜଳଧୁରଜନ ।
 ରତନ ମୁଦ୍ରା ବାସୁ ଦେଲେ ସତନରେ
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ଵାର ଗୋଟିଏ ପୁଣି ତା ଧର୍ମରେ ।

ଶୀଘ୍ରଦେହମୁବ ରହୁ ରଚିତ ବଳୟ
 ଆବର କେୟୁର ମଞ୍ଜୁ ମଞ୍ଜୀର ଭଜୟ ।
 ଫୁଲଭଜରେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେଲେ ଯେକାଳରେ
 ସାବିତ୍ରୀ କଣ୍ଠଭୁଷଣ ଦେଲେ ଆନନ୍ଦରେ ।
 ସରସ୍ବତୀ ଦେବୀ ନିଜ ଗଳାରୁ ଉତ୍ତର
 ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହାର ଗୋଟିଏ ଦେଲେ ନେଇ କରି ।
 ସମରେ ସକଳଦେବ ଦେବୀଗଣ ଆସି
 ସେ ପାଦାର ଉପହାର ଦେଲେ ଆନ୍ଦେ ରସି ।
 ବାହନ ସକାଶେ ଦିବ୍ୟ ମୁଦ୍ରିକ ଗୋଟିଏ
 ପୃଥ୍ବୀଦେବତା ଆଣିଦେଲେ ସେ ସମୟେ ।
 ଗରବ କନ୍ଦର ସକ୍ଷ ପଦେ ନିକର
 ପରାମ ମନୁ ମାନବ ସିଦ୍ଧି ବିଦ୍ୟାଧର ।
 ଅନେକ ପ୍ରକାର ସ୍ବାଦୁବ୍ରବ୍ୟ ଅଣାଇଲେ
 ସମସ୍ତେ ମିଳିତ ହୋଇ ପୂଜାବଧି କଲେ ।
 ପାଦଦେବୀ ସେକାଳେ ମହା ଆନନ୍ଦରେ
 ହସି ମସି କୁମରକୁ ଦେନିଶ କୋଳରେ ।
 ତେ ହିଁ ହାସନପରେ ବସାଇଣ ନେଇ
 ସ୍ନାନ କରାଇଲେ ଘାତ ଉଦକ ଅଣାଇ ।
 ମୁନି ରସିମାନେ ବେଦମନ୍ତ୍ର ପାଠକରି
 ତାଳିଲେ ପୁସର ଶିରେ ନାନା ଘାତ ବାରି ।
 ଅଗ୍ନିଶୁଦ୍ଧ ବସ୍ତ୍ରଦୟ ସମର୍ପଣ କଲେ
 ଗୋଦାବରୀ ନଦୀଜଳେ ପାଦ ପୁଣି ଦେଲେ ।
 ଗଙ୍ଗାଜଳେ ଅର୍ଘ୍ୟଦେଇ ଦୁଃଖାକ୍ଷର ପୁଲ
 ସୁବାସ ଚନ୍ଦନ ଭୂଲେ ଦେଲେ ପଦକାଳ ।
 ଆଚମନ ଅଥେ ଦେଇ ପୁଷ୍ପର ଉଦକ
 ରହୁପାଶେ ସମର୍ପଣ କଲେ ମଧୁମୁକ ।
 ସୁବେଦ୍ୟ ନିର୍ମଳ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲେ ଆଣିଦେଲେ
 ପୁଣି ଘାତ ଉଦକରେ ସ୍ନାନ କରାଇଲେ ।
 ଅମୁଲ୍ୟ ରତ୍ନଗଣେ ଗୁରୁ ଅଳଙ୍କାର
 ଖଞ୍ଜିଲେ ଯଥାସ୍ଥାନରେ ଅଣାଇ ଧଜ୍ଜର ।
 ପାଗଳାତ ପୁଷ୍ପମାଳା ଶରତଗୋଟି ନେଇ
 ଦାସୀଙ୍କ ହସ୍ତରେ ଦେଲେ ଲୋରେ ଲମ୍ବାଇ ।
 ମାଳତୀ ଚମକ ଆଦି ବିବିଧ କୁହୁମ
 ଭୂକର୍ମୀ ବଜିତ ପୂଜା ଯୋଗ୍ୟ ସମ୍ବନନ ।
 ଅରୁ ରୁ ଚନ୍ଦନ ଭୂଲେ କୁହୁମ କହୁଣୀ
 ପାଶରେ ସଜାଇ ଧୂପ ଘାପ ଆଦିକରି ।

ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଯବୁ ସମର୍ପଣ କଲେ
 ନୈବେଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ନେଇ ଆଗରେ ଥୋଇଲେ ।
 ଅଷ୍ଟୋତ୍ତର ଗୋଟିକ ଲବୁ ସହରେ
 ସହର ଗୋଧୂମ ଯବ ରୁଣ୍ଡ ପିଣ୍ଡକରେ ।
 ପର୍ଣ୍ଣକରି ପାତ୍ରମାନ ରଖିଲେ ଯଜ୍ଞନେ
 ଅଳ୍ପ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ରଖିଲେ ଭଲ ଭଲ ସ୍ଥାନେ ।
 ନୃସିଂହ ଶକ୍ତି ଶାକର ଶରବ ସହର
 ଗୁଡ଼ମିଶ୍ର ଲଜ୍ଜା ଚର୍ଚ୍ଚି ଥୋଇଲେ ଲବିତ ।
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶାକଓଦନ ଦୁଗ୍ଧକୁ ମିଶାଇ
 ବିଶାଳ ପାତ୍ରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଦେଲେ ଥୋଇ ।
 ଉତ୍ତମ ସୁସ୍ବାଦୁ ଦୁଗ୍ଧ ଦଧି ଅଣାଇଲେ
 କଳସରେ ଭରି ତାହା ପାଶରେ ରଖିଲେ ।
 ଆବର ସେ ଦୂତ ମଧୁ କେତେ କଳଶରେ
 ଭଲ କରି ଆଣି ରଖାଇଲେ ସେହିଠାରେ ।
 କଦଳୀ ପଣସ ଆମ୍ବ ତାଳମ୍ବ ଶ୍ରୀଫଳ
 ଖଜୁର କରଞ୍ଜ ପଲ୍ଲ ଜମ୍ବୁ ନାରିକେଳ ।
 କକଟୀ ଆଦି ଅନେକ ସ୍ବାଦୁ ଫଳମାନ
 ରଖାଇଲେ ଆଣି ଚର୍ଚ୍ଚି କରିଣ ଯଜ୍ଞନ ।
 ଆବର ସେ ଦେଶକାଳ ଜାତ ଫଳମୁକ
 ସକଳ ଆଣି ସେଠାରେ କରାଇଲେ ଠୁଳ ।
 ଆପଣା ହସ୍ତରେ ମହାମାୟା ତାହା ସବୁ
 ଦେଲେ ଆନନ୍ଦରେ ଭୁଞ୍ଜିବୋଲି ଆରେ ବାବୁ ।
 କର୍ପୁର ମିଶ୍ରିତ ସୁଦ୍ଧ ସୁନିର୍ମଳ ଜଳ
 ସାନ ଆଚମନ ପାଇଁ ଦେଲେ ତତକାଳ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ବିବିଧ ବ୍ରବ୍ୟ ସୁବାସ ଚାମୁକ
 ସମର୍ପଣ କଲେ ଦେବୀ ସେହେ ହୋଇ ଶ୍ରେଳ ।
 ବରୁ ମିଶ୍ର ପୁଷ୍ପ ଗୁରୁ ଗୁରୁ ସହରେ
 ପଜା କଲେ ହିମାଳୟ ଚର୍ଚ୍ଚି ବଧୂମତେ ।
 ଓଁକାର ପରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଗଳକୁ ବସାଇ
 ତାହା ପରେ ଦୁଇଗୋଟି ମାୟା ଗଳ ଦେଇ ।
 ରଣେଶ୍ୱର ବୁଦ୍ଧରୂପ ଏ ଦୁଇ ଶବ୍ଦରେ
 ଚତୁର୍ଥୀ ବଦଳି ଯୋଗକରି ସେ ଅନ୍ତରେ ।
 ସର୍ବସିଦ୍ଧି ପ୍ରଦାୟକ ବାହୁବନାଶନ
 ନମସ୍ତେ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ସୁଖ ନମୋ ଗଙ୍ଗାନନ ।
 ଏହିରୂପେ ମନ୍ତ୍ରପଢ଼ି ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥ
 ପୂଜାକରି ହରଷରେ ଦେଲେ କୁବକୁଟା ।

ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ୱର ଆନନ୍ଦ ଯେଲେ
 ଦେବତାମାନେ ସନ୍ତୋଷେ ଜୟଧ୍ୱନି କଲେ ।
 ସବକାମ ଫଳପ୍ରଦ ଏହି ମାଳା ମନ୍ତ୍ର
 ଜପକଲେ ସବସିଦ୍ଧି ହୁଅଇ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ।
 ଶକ୍ତିକ୍ଷୟ ଜପ କଲେ ମନ୍ତ୍ର ସିଦ୍ଧି ହୁଏ
 ସିଦ୍ଧି କଲ ଲୋକ ବିଷ୍ଣୁ ସଦୃଶ ବୋଲୁଏ ।
 ତାର ନାମ ସୁମରଣ କଲେ ବ୍ୟଗ୍ନମାନ
 ଦୂରକୁ କରନ୍ତି ମହାରାପ୍ତେ ପଳାୟନ ।
 ଲୋକ ସମାଜରେ ମହାବଳା ସେ ହୁଅଇ
 ସବୁଠାରୁ ବଳ ପୂଜା ସମ୍ମାନ ଲଭଇ ।
 ତା ଆଗରେ ବୃହସ୍ପତି ଜଡ଼ ପ୍ରାୟ ହୋଇ
 ବାଦ ସମୟରେ କିଛି ନ ପାରନ୍ତି କହି ।
 ମହା କବିଗଣରେ ସେ ବିଖ୍ୟାତ ଅଧିକ
 ହୁଅଇ ପୂଜା କରନ୍ତି ତାକୁ ସବୁ ଲୋକ ।
 ସେକାଳେ ଦେବତାମାନେ ପୂଜାବଧି ସାରି
 ବାଦ୍ୟ ବଜାଇଲେ ବାଦ୍ୟକାରଙ୍କୁ ହରାଇ ।
 କେତେ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ କାର ଡକାଇ ଅଣିଲେ
 ବିବିଧ ଉତ୍ସବ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରାଇଲେ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ମନ ଘୋଷୀ ଦେଲେ ବହୁ ଦାନ
 ପୁଣି କରାଇଲେ ମିଷ୍ଟ ପଦାର୍ଥ ଶ୍ରେୟନ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ବିଷ୍ଣୁ ସେ ସକ୍ତ ମଧ୍ୟରେ
 ଗଣେଶଙ୍କୁ ପୂଜାକରି ନାନା ଉପବିଧରେ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଅଂଶେ ଯେଣୁ ଅଟନ୍ତି ସେ ଜାତ
 ପୁତ୍ରକଲେ ନିଜେ ବିଷ୍ଣୁ ପୋଡ଼ି ବେନିହସ୍ତ ।
 ବୋଇଲେ ଆତ୍ମ ଭିକ୍ଷୁର ବ୍ରହ୍ମ ସନାତନ
 ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ପୁତ୍ର କରିବାପାଇଁ ମୋର ମନ ।
 ହେଉଅଛି ତଥାପି ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ସ୍ୱରୂପକୁ
 ସମ୍ବରଥ ନୁହେଁ ସ୍ଥିରକରୁ ଚିନ୍ତିବାକୁ ।
 ସକଳ ଦେବ ପ୍ରବର ସିଦ୍ଧି ଯୋଗୀନ୍ଦ୍ର ରୁ
 ସବୁରୂପେ ସବକ୍ଷଣ ଜ୍ଞାନ ମହାମେରୁ ।
 ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅକ୍ଷର ନିତ୍ୟ ଆତ୍ମା ରୂପଧର
 ବାସୁଦେବ ଗତିଶୀଳ ନିର୍ଲିପ୍ତ ଅକ୍ଷର ।
 ସଂସାର ସାଗର ମଧ୍ୟେ ନାୟା ପୋତପରେ
 ରହିଅଛି ଦେବ କର୍ଣ୍ଣଧାର ସ୍ୱରୂପରେ ।
 ବରଦ ବରେଣ୍ୟ ପ୍ରଭୁ ଭକ୍ତବତ୍ସଳ
 ସବସିଦ୍ଧି ରୂପ ସିଦ୍ଧିପ୍ରଦ ଆଦିମୁଳ ।

ପାର୍ମିକ ଧର୍ମ ସ୍ୱରୂପ ଧର୍ମଜ୍ଞ ପ୍ରବର
 ଧର୍ମ ଅର୍ଥ ଫଳଦାତା ଜ୍ଞାନ ଅଗୋଚର ।
 ସଂସାର ପାଦସ ଶଳ ଅଙ୍କୁର ଆଶ୍ରୟ
 ସୁରୂପ ସ୍ତ୍ରୀ ନୟନସକ ରୂପ ଅଶାନ୍ତୟ ।
 ସର୍ବାଦ୍ୟ ଅଗ୍ରପକ୍ଷର ଗୁଣ ରହାକର
 ପ୍ରକଟ ରୂପ ପ୍ରାକଟ ବ୍ରହ୍ମା ନିବକାର ।
 ଧ୍ୟାନରେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖି ନ ପାରନ୍ତି କେହି
 ତଥାପି ଭକ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ପଥେ ଥାଅ ରହି ।
 ତୁମ୍ଭ ପୁତ୍ର କରଣରେ ସହସ୍ର ବଦନ
 ସମର୍ଥ ନୁହଇ ଆନ ଦେବ କେ ଭଜନ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଶିବ ଦୁହେଁ ମଧ୍ୟ ଅକ୍ଷୟ ଅଟନ୍ତି
 ଆବର ଚତୁର ବେଦ ପୁଣି ପରସ୍ପର ।
 ସମର୍ଥ ନୋହିବେ ବୋଲି ମନକୁ ଆସଇ
 ଏକ ମୁଖେ କବା ପୁତ୍ର କରିପାରେ ମୁହିଁ ।
 ଏତେ ବୋଲି ସୁର ସକ୍ତ ମଧ୍ୟେ ରମାଯାଇଁ
 ବସିଲେ ମଉନେ ଆଉ ବଚନ ନ କହି ।
 ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଗଣପତି ପ୍ରୋକ୍ତ ସେ ପଡ଼ିବ
 ସକଳ କାମନା ତାର ସଫଳ ହୋଇବ ।
 ପ୍ରାନ୍ତଶକାଳ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ପୁଣି ସାୟଂକାଳେ
 ପଡ଼ିଲେ ସକଳ ବିଦ୍ୱାନାଶୟାଏ ହେଲେ ।
 ଗଣେଶଙ୍କ ପ୍ରସାଦରେ ଅଶେଷ କଲ୍ୟାଣ
 ଆବର ସମ୍ପଦ ଦୁର୍ଦ୍ଧି ହୁଅଇଟି ଜାଣ ।
 ଯାହାକାଳେ ଯେଉଁଲୋକ ଭକ୍ତିରେ ଏ ପ୍ରୋକ୍ତ
 ପଡ଼ିବ ତାର ମଙ୍ଗଳ ହୋଇବ ସର୍ବଦା ।
 ଦୁଷ୍ଟପୁଣ୍ୟ ଦେଖିଥିଲେ ଶୁଭଫଳ ହେବ
 କଦାପି ବିପଦ ଶଙ୍କା ଚିନ୍ତା ନ ହେବ ।
 ଦାରୁଣ ଶତ୍ରୁକାରକ ଗ୍ରହପୀଡ଼ା ଯେତେ
 ସମ୍ମୁଖେ ବନୟ ହୋଇଯିବ ସେ କିଷ୍କିନ୍ତେ ।
 ଶତ୍ରୁନାଶ ପୁଣି ମିତ୍ର ବନ୍ଧୁ ଦୁର୍ଦ୍ଧି ହେବ
 ନିର୍ବିକାରେ ସୁଖ ସଉଦର୍ୟ ସେ ପାଇବ ।
 ସବୁବେଳେ ଶୁଦ୍ଧ ଥାଇ ଦେଖା କମଳନା
 ଧନ ଜନ ଗୋପଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେଉଥିବେ ଜାଣି ।
 ଏରୂପେ ସକଳ ସୁଖ ଭାଗ୍ୟ ଭୋଗ କରି
 ଦେହଅନ୍ତେ ଯିବ ସୁଖେ ବଳକୁଣ୍ଠ ପୁଣି ।
 ଈର୍ଷ୍ୟ ଯାଗ ଉପବାସ ବ୍ରତର ଯେ ଫଳ
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଗଣେଶ ଦେବେ ସେ ସକଳ ।

ନାରଦ ବୋଇଲେ ଆମେ ଦେବ ନାରାୟଣ
 ଗଣେଶଙ୍କ ଘୋଷପୂଜା କଲୁଁ ଶ୍ରବଣ ।
 କବଚ ଶୁଣିବାପାଇଁ ବଳୁଅଛି ଶକ୍ତି
 ଆପଣ କରନ୍ତୁ ତାହା ମୋ ଆଗେ ବ୍ୟକ୍ତ ।
 ନାହାଣୁ ନାରାୟଣ ଗୋପନୀୟ ହୋଇ
 ବୋଇଲେ କବଚ ଏବେ ଶୁଣ କହୁଥାଇ ।
 ସମସ୍ତ ଦୁଃଖେ ପ୍ରଜା ସେ ଦେବ ସତ୍ତ୍ୱରେ
 ଉଦ୍ଧାରେ ଶନେ ଶୁଭ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଆଗରେ ।
 ଭକ୍ତିଭରେ ମସ୍ତକରେ ବେନି କର ଦେଇ
 ବୋଇଲେ ଶୁଣିବା ଦେଉ ଜଗତ ଗୋପାଳ ।
 ବିଦ୍ଧବାଜୀଙ୍କ କବଚ କହ ମହାପ୍ରଭୁ
 ଯାହାବଳେ ଆମେ ପାପୁ ମୁକତି ପାଇବୁଁ ।
 ମୋହର ମନ ସବୁଦିନ ଉଦ୍ଧାର ଦେଉଛୁ
 ତେଣୁ କବଚ ଗାରୁଣୀ କରିବି ବୋଲୁଛି ।
 ଚାହାଣୁଣି ତାମୋଦର ବୋଇଲେ ହେ ଗୁହ
 ଶୁଣ କବଚରେ ଯେବେ ବଳୁଅଛି ସେହି ।
 ଅନ୍ତର ଗୁପ୍ତ ସେହି ହେଁ ଲେଖ୍ୟ ଦୁଃଖ
 ପୁରୁଣା ଶାସ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ନାହିଁ ତାର ଶବ୍ଦ ।
 ସାମସେବେ କହୁଥୁମ ଶାଖାରେ ଝଙ୍କରଳ
 ଭକ୍ତ ହୋଇଅଛି ବୋଲି ମାନସରେ ଶ୍ରୀ ।
 ବିଦ୍ଧବାଜୀଙ୍କ କବଚ ସବୁ ବିଦ୍ଧଦର
 ଏହାପରି ଅନ୍ୟ କିଛି ନାହିଁ ଶୁଭକର ।
 ରଜ୍ୟ ଧନ ପ୍ରାଣଆଦି ଯେତେ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ
 ସମୟରେ ପଛେ ତାହା କରିବ ପ୍ରଦାନ ।
 ଏ ମହାକବଚ କେବେ ନ ଦେବ କାହାକୁ
 ଯହେ ସେବା କରିଥିବ ଦେଇଣ ମନକୁ ।
 ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇପାରେ ଏହି
 ଆବର ନିଜ ମାୟାରେ ଯାଏ ଲୀନ ହୋଇ ।
 ନିତ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ଗଣେଶ ବିଦ୍ଧନାଶକାରୀ
 ତାହାଙ୍କ କବଚ ନିତ୍ୟ ଅଟଇ ସେପରି ।
 ପୂଜା ଘୋଷ ଧ୍ୟାନ ମନ୍ତ୍ର ନାମ ସଙ୍ଗୀତ
 ସମସ୍ତ ନିତ୍ୟ ଅଟଇ ବୋଲି ମନେ ଦେନ ।
 ଯେଉଁସେ ହୁଅଇ ମୁହିଁ ନାନା ଅବତାର
 ସେହି ପ୍ରକାରେ ଅଟନ୍ତି ଦେବ ଗଣେଶ୍ୱର ।
 ଯାହାଙ୍କ କବଚ ଦେନ ମୁନିଗଣେଶ
 ଜୀବତ ମୁକତ ହୋଇଅଛନ୍ତିଟି ଜାଣି ।

ଶମ୍ଭୁଙ୍କ ବିନାଶ କରି ସକଳ ଦେବତା
 ବହିଷ୍କୃତ ହେବାରେ ଗୁହ୍ୟଦଳ ଚିନ୍ତା ।
 ଯାହାଠାରେ ଏହି ଦିବ୍ୟ କବଚ ରହଇ
 ତାହାକୁ ଉଦ୍ଧାରେ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇ ନ ପାରଇ ।
 ଅଶୁଭ କଥାପି ତାର ନୁହେଁ କେଉଁଠାରେ
 କଣି କେ ନ ପାରେ ତାକୁ ବୁଝାଣି ମଧ୍ୟରେ ।
 ଆବର ଆୟୁଷ ବୁଦ୍ଧି ହୁଏ ନିରନ୍ତର
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକେ ଥାଇ ସେହି ବୋଲଇ ଅମର ।
 ଦଶଲକ୍ଷ ଜପ କଲେ ସିଦ୍ଧ ସେ ହୁଅଇ
 ସକଳ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ହେଲେ ଦେବନ କରଇ ।
 ଦଇବେ ଯତ୍ୟପି ସିଦ୍ଧହୋଇ ନ ପାରିବ
 ତଥାପି ସେ ତର ଜୀବ ପ୍ରଦାନ କରିବ ।
 ବିଜୟ ଲଭ କରଇ ଦେବ ସବୁଠାରେ
 କୁଶଳତା ଦେବଲେଖ୍ୟମାନ ମଧ୍ୟରେ ।
 ବିଧିପ୍ରକାରେ ଧାରଣ କଲେ ଭକ୍ତିକରି
 ସର୍ବେ କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ ସେହିପରି ।
 ମାଳା ମନ୍ତ୍ର ଅବା ଦିବ୍ୟ କବଚ ଯୋଗରେ
 ଅଶେଷ ପାତକ ନାଶ ହୁଏ ନିଶ୍ଚୟରେ ।
 ଭୂତ ପ୍ରେତ ନିଶାଚର ପିଶାଚ ବେତାଳ
 କୁଷ୍ମାନ୍ତ୍ର ବ୍ରହ୍ମରାସ ସତ୍ତ୍ୱ ସେଷପାଳ ।
 ଡାକିଣା ଯୋଗିନୀ ଭୁଲେ ବାଳଗ୍ରହଣ
 ଭୟରେ ଦୂରରୁ ଛାଡ଼ି ପଳାଅନ୍ତି ଜାଣି ।
 ଆଧିବ୍ୟାଧି ଶୋକ ମୋହ ନ ଦେଇଣ ପୀଡ଼ା
 ପଳାନ୍ତି ପାଶରୁ ମନେ ପାଇ ମହାବୀର ।
 ଅବିମଳ ଦୁଷ୍ଟଲୋକେ ଏହାକୁ ନ ଦେଖ
 କେବଳ ଉତ୍ତମ ଶିଷ୍ୟ ଦେଖି ସମର୍ପିବ ।
 ଶଳପରି ଶିଷ୍ୟକୁ ସେ ଦେବ ସ୍ନେହ କରି
 ନିଶ୍ଚୟରେ ଅମଙ୍ଗଳ ହୋଇବ ତାହାରି ।
 ଏହି କବଚ ଅଟଇ ସଫାର ମୋହନ
 ରୁଷି ଅଟନ୍ତି ଏଥିରେ ପ୍ରଜାପତି ଜାଣି ।
 ଦୁଃଖରୁ ଦେବତା ପ୍ରଭୁ ଲମ୍ବୋଦର
 ଧର୍ମାର୍ଥକାମମୋକ୍ଷରେ ବିନିଯୋଗ ତାର ।
 ସକଳ କବଚ ମଧ୍ୟେ ସାର ବୋଲିକରି
 ବହିଷ୍କୃତ ହୋଇ ଦେବ ନରମଣି ।
 ତେଁ କାର ପରେ ଔକାର ଅଭ୍ୟୁତ ଦେଇ
 ତେଁ ଅକ୍ଷର ବସାଇବ ପତନରେ ନେଇ ।

ତାହାପରେ ଗ ଅକ୍ଷର ପୁଣି ଅନୁସ୍ଵାର
 ଦେଇକରି ବସାଇବ ପାଶରେ ତାହାର ।
 ଚତୁର୍ଥୀ ବରକୁ ଦେଇ ଗଣେଶ ଶଙ୍କରେ
 ସ୍ଥାପନାଦେଶ ଅକ୍ଷରକୁ ବସାଇ ଶେଷରେ ।
 ମସ୍ତକ ମୋହର ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ବୋଲିବ
 ଭକ୍ତଭରେ ତାଙ୍କଠାରେ ମନ ନିବେଶିବ ।
 ଦ୍ଵାଦଶ ଅକ୍ଷର ମନ୍ତ୍ର ଲଳିତ ଦେଶକୁ
 ପାଳନ କରୁ ସର୍ବଦା ପ୍ରକାଶି ଦୟାକୁ ।
 ଓଁ କାର ଅକ୍ଷରେ ପୁଣି ମାୟା କାମ ଦୁଇ
 ଶଙ୍ଖପରେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶଙ୍କକୁ ବସାଇ ।
 ବୋଲିବ ମୋର ନେତ୍ରକୁ ରକ୍ଷା ସେ କରନ୍ତୁ
 ତାଙ୍କୁକା ରଖନ୍ତୁ ଦେବ-ବିଘ୍ନନାଶ ହେତୁ ।
 ନାସିକା ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ପ୍ରଭୁ ଗଜାନନ
 ଅଧର ଦେଶକୁ ପାର ନାମ ସ୍ତବ୍ଧ କର୍ଣ୍ଣ ।
 ଷୋଡ଼ଶ ଅକ୍ଷର ମନ୍ତ୍ର ଦନ୍ତ ଜିହ୍ଵା ବେନି
 ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ମୋହର ବିନଷ୍ଟକ ଦେନି ।
 ରଖନ୍ତୁ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମ୍ୟୋଦର ମୋର ଗଣ୍ଡଦେଶ
 କର୍ଣ୍ଣ ଯୁଗଳକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ବିଘ୍ନଶ ।
 ହସ୍ତକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଶ୍ରୀଗଜଆନନ
 ବିନାୟକ ରଖୁ ପୃଷ୍ଠଦେଶକୁ ବହନ ।
 କଙ୍କାଳ ବକ୍ଷସ୍ଥଳକୁ ପାବ ଝାଡ଼ନୟ
 ରକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତୁ ସଦା ହୋଇଣ ସଦୟ ।
 ହସ୍ତପାଦାଦି ଅଙ୍ଗକୁ ବିଘ୍ନ ବିନାଶକ
 ପାଳନା କରନ୍ତୁ ପୁଣି ଶ୍ରୀ ଗଣନାୟକ ।
 ପର୍ବ ଦିଗେ ଲକ୍ଷ୍ମ୍ୟୋଦର ଆଗେ ପୁ ଗଣେଶ
 ଦକ୍ଷିଣେ ବିଘ୍ନନାଶକ ନୈରୂତେ ଗଜାସ୍ୟ ।
 ପଶ୍ଚିମେ ପାବ ଝା ପୁଷ୍ଟ ବାୟୁବ୍ୟ କୋଶରେ
 ଶଙ୍କରଆମ୍ବୁଜ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ସଭରେ ।
 ଉତ୍ତର ଦିଗରେ କୃଷ୍ଣଅଂଶ ସମୁଦ୍ରବ
 ଶିଖାନ୍ୟକୋଶରେ ଏକଦନ୍ତ ସେ ହେରମ୍ଭ ।

ଉଦ୍ଧୃତଗକୁ ରଖନ୍ତୁ ଗଣଅଧିପତି
 ଅଧଃ ପ୍ରଦେଶକୁ ସଦା ଶିବଙ୍କ ସନ୍ତତି ।
 ସୁପ୍ତଜୀବରଣ କାଳେ ଯୋଗୀ ଜ୍ଞାନଗୁରୁ
 ଉଦ୍ଧାର କରନ୍ତୁ ନାନା ବିପଦ ମଧରୁ ।
 ଏହିରୂପେ ଗଣେଶକୁ କବଚ ସ୍ଵରୂପ
 କହିଲି ଅଟଇ ଯାହା ଜଗତରେ ଗୋପ୍ୟ ।
 ସ୍ଵସାର ମୋହନ ନାମ ଅଟଇ ଏହାର
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଭିମୁଖ ଏହା ସର୍ବଶାସ୍ତ୍ରସାର ।
 ପର୍ବ କାଳେ ଗୋଲେକରେ ସାଧନୀୟା ସ୍ଥାନେ
 କହିଲେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମୋତେ ଅତି ଚୋଷମନେ ।
 ଏବେ ତୁମ୍ଭେ ପରୁରଲ ବୋଲି ତାହା ମୁହିଁ
 ଶୁଦ୍ଧରେ ତୁମ୍ଭର ଆଗେ ଦେଲି ମାତ୍ର କହି ।
 ସାମାନ୍ୟ ଲୋକକୁ ନ କହିବ କେବେ ତୁମ୍ଭେ
 ଆଜଠାରୁ ସାବଧାନ କରୁଛୁ ଆମ୍ଭେ ।
 ଏହି କବଚ ଅଟଇ ସର୍ବ ଲୋକ ପୂଜ୍ୟ
 ମନଦେଇ ଶୁଣ ଆତ୍ମ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଆମ୍ବୁଜ ।
 ଯେଉଁ ଲୋକ ବଧୁମତେ ଗୁରୁସେବା କରି
 ଧାରଣ କରିବ ଏହା ଭକ୍ତିଭାବ ଧରି ।
 କଣ୍ଠରେ ବା ଦକ୍ଷବାହୁ ମୂଳରେ ବାନ୍ଧିବ
 ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସମାନ ସେହି ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇବ ।
 ଦଶଶତ ଅଶ୍ଵମେଧ ଶତେ ବାଜପେୟ
 ଏହାର କଳା ସମାନ ନୋହିବେ ଉଦୟ ।
 ଏ କବଚ ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ଯାହାର ନ ଥିବ
 ଗଣେଶଙ୍କ ପୂଜାବଧି ଯେବେ ସେ କରିବ ।
 ଦଶଲକ୍ଷ ଜପ କଲେ ହେଲେ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ
 ନ ହୋଇବ ବୋଲିକରି ମାନସରେ ହେଜ ।
 ଏରୂପେ ଗନେଶୁରକୁ କହି ଜନାର୍ଦ୍ଦନ
 ବସିଲେ ସଭା ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଣ ମଉନ ।
 ଶୁଣି ଦେବଗଣ ଅତି ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସୁମର ଗୀତେ ଶେଷବାସୀ ବୋଲେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ନାରାୟଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗଣେଶଙ୍କର ସ୍ତବ
 ଓ କବଚାଦି ବର୍ଣ୍ଣନେ ନାମ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଚରୁଣ ଆଧ୍ୟାୟ

କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ବର କବି ସମାଗର

ଶୁଣ ଶୁଣ ସୁଖଜନେ ଦେଇ ମନକର୍ଣ୍ଣ
ଏ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅତିହିଁ ମହାନ ।
ଶ୍ରୀ ଆଉ ଭକତିରେ ଯେ ଜନ ଶୁଣଇ
ଅନ୍ତକାଳେ ଯାଇ ବିଷ୍ଣୁ ଲେକେ ବିଶ୍ରମ ।
ନାରାୟଣ ବୋଇଲେକ ଶୁଣ ହେ ନାରଦ
ଏହାପରେ ଯାହାହେଲୁ ଶୁଣ ତାର ଭେଦ ।
ଗଣେଶ ଜନ୍ମ ଅନ୍ତରେ ପଦ୍ମ କୁମାର
ମନେମନେ ଅତିଶୟ ଦୁଃଖ ହୋଇଲେ ।
ଶିବଙ୍କ ନିକଟେ ଯାଇ ପୁଣିଲେ ବନ୍ଧନ
ହେ ଦେବ ଏକଇ କଥା ସଦାପଡ଼େ ମନ ।
ଯେତେମତେ ଅନ୍ତରକୁ ବୁଝାଉଛୁ ମୁହିଁ
କୌଣସିଥରେ ଯେ ତିଳେ ମନ ନ ମାନଇ ।
ପାବଣୀ ବଚନ ଶୁଣି ବୋଇଲେ ଶଙ୍କର
କୁହ କାହିଁପାଇଁ ଦୁଃଖ ମନରେ ଭ୍ରମର ।
ଶିବାଣୀ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଜାଣିଛୁ ସମସ୍ତ
ତୋପି ମୋହ ଅଗ୍ରତେ କରୁଅଛୁ ଗୁପ୍ତ ।
ଯେଉଁ ଦିନ ଏକାମ୍ରରେ ଭ୍ରମଣ କାଳରେ
ଦେବତାମାନେ କୌଣସି କରି ଗୁପ୍ତରେ ।
ସରସ୍ବତୀଙ୍କୁ ପଠାଇ ମୋର ମନ ହରି
ବ୍ରହ୍ମବିନ୍ଦୁ ଘେନିଗଲେ ସେ ଗୁପ୍ତକରି ।
ସେହି ଦିନୁ ଆଡ଼େ ନାଥ କଦାପି ମୋ ନ
ସନ୍ତୋଷ ନୋହୁଛି ଏହା ମନମଧ୍ୟେ ଘେନ ।
କୁହ ସେ ବାସ୍ୟରେ ପୁଣି ଜନମିଛୁ କାହିଁ
କି ଅବା ଗୁପ୍ତେ ବିନ୍ଦୁ କେତେ ରଖିଛଇ ।
ଶଙ୍କର ବୋଇଲେ ଦେଖ ଶ୍ରବଣା ନ କର
ଭ୍ରମର ପୁଣି ଆସିବ କୋଳକୁ ଭ୍ରମର ।
ତାହା ଦ୍ଵାର ବନ୍ଦୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଧାୟିତ ହୋଇବ
ଭ୍ରମର ନୟନ ବୋଲି ଜଗତ ରହିବ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ କୁମର କେତୁକା ଗୃହରେ
ଶୁକୁପ୍ତ ରହୁ ପର ବଡ଼େ ଯତନରେ ।
ଯେବେ ଦେଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି ଭ୍ରମର
ଗୁଲ ବିକ୍ରମ ନ କରି ମୋହ ସଙ୍ଗରେ ।

ଶଙ୍କର ବୋଇଲେ କୁହ ୨ ପ୍ରାଣନାଥ
କପରି ଭାବେ କୁମର କାହିଁ ହେଲୁ ଜାତ ।
ତାହା ଶୁଣିବା ପାଇଁକ ବଳଅଛି ମନ
କହି ବାରେ ମାତ୍ର ଗୋପକର ହୃଦୟନ ।
ଶଙ୍କର ବୋଇଲେ ଯେତେବେଳେ ବାସ୍ୟଭର
ସହବାପାଇଁ ଅସମା ହେଲ ସେ ଠାବର ।
ସେହିକାଳରେ ଉପାୟ ନ ଦେଖିଣ ମୁହିଁ
ହସ୍ତରେ ଧାରଣ କରି ସେ ରେକି ତହିଁ ।
ସେବେଳେ ଦେବତାମାନେ ପବନ ସହଚେ
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ତହିଁ ଆସି ପାଥେପାଥେ ।
ବ୍ୟକୁଳ ଅନ୍ତରେ ମୋତେ ବୋଇଲେ ଅନ୍ତରେ
ଅନ୍ତ ଶି କରନ୍ତୁ ବିନ୍ଦୁ ପବନ ହସ୍ତରେ ।
ତାହାଙ୍କ ବଚନେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇ ସେ ବିନ୍ଦୁକୁ
ହରଷରେ ଟେକିଦେଲୁ ପବନ ହସ୍ତକୁ ।
ସମୀର ସେହି ବିନ୍ଦୁକୁ ଦେଖି ଯତନରେ
ଭ୍ରମଣ କରିଲୁ ସାରା ପୃଥିବୀ କ୍ଷଣକରେ ।
କୌଣସି ଠାବରେ ବିନ୍ଦୁ ରଖି ନ ପାରିଲୁ
ଶେଷ ଧାରେ କୁଳରେ ଯାଇଣ ଦେଖିଲୁ ।
ଯୌବନ ମୁଖ ସୁନ୍ଦରୀ ଧଡ଼ିଗୋଟି ବଳା
ଆନନ୍ଦରେ ଜଳମଧ୍ୟେ କରୁଥାନ୍ତି ଖେଳା ।
ଅଙ୍ଗରେ ଡାକର ତିଳେ ନ ଥାଏ ବସନ
ଉଲଗ୍ନ ହୋଇଣ ସବେ କରୁଥାନ୍ତି ଧ୍ଵାନ ।
ତାହାପରେ କେତେକ୍ଷଣେ ସେ ଉଡ଼ି କୁମାରୀ
ବାତେ ରମାପନ ସମ ଶୀତେ ଯାନ୍ତି ଅଛି ।
ଜଳଧରୁ ଏକେକ୍ଷେ ଉଠିଣ ସକଳେ
ଅନଳ ଜାଳ ବସିଲେ ଏକ ଦୃଶ୍ୟମୁକେ ।
ମଧ୍ୟରେ ଅନଳ ଜାଳ ପ୍ରବଳ ବେଗରେ
ବସିଲେ ସେ ଉଡ଼ିବାଳା ଦେଉଁ କୌ ପାଶରେ ।
କିନ୍ତୁ ବସନ ଅଙ୍ଗରେ ନ ଥାଏ କାହାର
କେଣ ବାସ ପିନ୍ଧି ଯଥା ଏ ଭୂମିପର ।
ଅନ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତି କଲୁ ସମା ଯଉବନ
ବିକଳିତ ହୋଇ ବିଶ୍ଵାସୀଏ ହୃଦୟନ ।

ତାହା ଦେଖିଣ ସବନ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲ
 ସେ ବନ୍ଧୁକୁ ଅନଳରେ ଗୁପ୍ତେ ପକାଇଲ ।
 ଅନଳ ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଧୁ ହୋଇଣ ଦହନ
 ଧୂମ୍ର ସମ ତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗେ ଭେଦିଲ ବହନ ।
 କେତେକ୍ଷଣ ପରେ ଉଠି ଦେଖିଲେ କୁମାରୀ
 ସେମାନଙ୍କ ଗର୍ଭ ମାନ ହୋଇଅଛି ଭ୍ରାତ ।
 କାହିଁକି ଏପରି ହେଲ ବୋଲଣ ସମସ୍ତେ
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟଥିତ ହେଲେ ଭ୍ରାତ ଦୁଃଖରେ ।
 ସେତିକିବେଳେ ଶୂନ୍ୟରୁ ହୋଇଲ ଶବଦ
 ମନରେ କିଛି ନ ଭାବ ହେ କୁମାରୀ ବୁଦ୍ଧ ।
 ଶିବଙ୍କ ରେତରେ ତୁମ୍ଭେ ଅଛ ଗର୍ଭ ହୋଇ
 ଉପସୂକ୍ତ ପୁଅ ଜନ୍ମ ହୋଇବ ସୁମୁଖ ।
 ଏମନ୍ତ ଶୁଣି କୁମାରୀ ଲଜିତା ହୋଇଲେ
 ପାଥେ ପାଥେ ପୁଅ ଏକ ଏକ ପ୍ରସବିଲେ ।
 ଷଷ୍ଠଗୋଟି ପୁତ୍ର ଷଷ୍ଠ କୁମାରୀ ଜନ୍ମାନ୍ତେ
 ଲଜ୍ଜାରେ ବଦନ ପୋତି ରହିଲେ ସମସ୍ତେ ।
 ଏତିକିବେଳେ ଏକଇ କୁମାରୀ ବୋଇଲ
 କପରି ଏହାକୁ ନେଇ ଘରେ ଯିବା ଭଲ ।
 ପିତା ମାତା ଗୁରୁଜନ ଦେଖିଲେ ଏହାକୁ
 କି ବୋଲଣ ବୋଲିକରି କହିବେ ଆମ୍ଭକୁ ।
 ଭଲ ବିଳମ୍ବ ନ କରି ଏ ସନ୍ତାନେ ନେଇ
 ସାଗର ବସରେ ଫିଙ୍ଗି ଯିବାକ ପକାଇ ।
 ଏକଥା ଶୁଣି ସକଳେ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ
 ଷଷ୍ଠ କୁମରକୁ ପଦ୍ମ ନାଡ଼େ ଗୁଡ଼ାଇଲେ ।
 ଏକସେ ଗୁଡ଼ାଇ ଜଳମଧ୍ୟକୁ ଫିଙ୍ଗିଣ
 ପଳାଇଲେ ଗୃହକୁ ସକଳେ ତକ୍ଷଣ ।
 ତାପରେ କେତେକ ଦିନ ସାଗର ବସରେ
 ଭାସିଲ ସେହି କୁମରେ ପଡ଼ି ଏକାନ୍ତରେ ।
 ଏ ବାରତା ପାଇ ଚନ୍ଦ୍ର ଘେନିଣ ଅମୃତ
 କୁମର ସନିଧେ ଆସି ହେଲେ ଉପସ୍ଥିତ ।
 ମୁଖରେ ଅମୃତ ଦେଇ ଦିଅନ୍ତୁ ଫିଟାଇ
 ଷଷ୍ଠଗୋଟି ପୁତ୍ର ଏକ ଯାଇଛନ୍ତି ହୋଇ ।
 କେବଳ ମାତ୍ର ମସ୍ତକ ହୁଅନ୍ତି ହୋଇଛି ।
 ଆଉ ସମସ୍ତ ଏକସ ଲାଗି ଯାଇଅଛି ।
 ଦେଖିଣ ଚନ୍ଦ୍ର ମନରେ ଆନନ୍ଦ ହେଲେ
 ଆନନ୍ଦବତୀ ମାନଙ୍କୁ ବାରତା କହିଲେ ।

ନାହା ଶୁଣି ଲଜ୍ଜା ଆସି ସକଳ ଅମରେ
 ସାଗର ଘାଟେ ମିଳିଲେ ନନ୍ଦନ ପାଖରେ ।
 କୁମର ରୂପକୁ ସବେ ନିରେଖି ଶୁଣିଣ
 ମନରେ ଅତି ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ତତକ୍ଷଣ ।
 ସାବଣୀ ଲଜ୍ଜାଣୀ ଆସି ପୁରନାଶମାନେ
 ପୁତ୍ରକୁ କୋଳେ ଧରିଲେ ଆନନ୍ଦ ମନେ ।
 ଏତିକିବେଳେ ବିଧାତା କେତୁକାକୁ ଶାନ୍ତି
 ତାହାଙ୍କ କୋଳେ ପୁତ୍ରକୁ ଅରପିଲେ ତହିଁ ।
 ବୋଇଲେ ଆଜି ତୁହି ଅତି ଯତନରେ
 ପାଳିବୁ ପୁତ୍ରକୁ ନେଇ ରଖିଣ ନବରେ ।
 ତାହାଶୁଣି ସେ କୃତ୍ତିକା ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲ
 ସ୍ତନ୍ୟ ଦାନ କରି ସ୍ନେହେ ପୁତ୍ରକୁ ପାଳିଲ ।
 ତାହାର ପାଖେ ତୁମ୍ଭର ପୁଅ ଅଛି ରହି
 ଆପଣା ସନ୍ତାନ ପରି ପାଳିଅଛି ସେହି ।
 ତାହାଶୁଣି ମହାଦେବୀ ବ୍ୟଥାତା ହୋଇଲେ
 ଆଣ ମୋ ପୁତ୍ରକୁ ବୋଲି ଶିବଙ୍କୁ କହିଲେ ।
 ଶଙ୍କର ବୋଇଲେ ଦେଖା ନ ହୁଅ ଅଥୟ
 ଏହିକ୍ଷଣି ଦୂତ ପେଟି ଆଣିବ ତନୟ ।
 ଏହା କହି ଅନୁର ବରକୁ ଡକାଇ
 ସମସ୍ତ କଥା ତାହାଙ୍କୁ ଦେଲେକ ବତାଇ ।
 ବୋଇଲେ ବିଳମ୍ବ ହେବା ଉଚିତ ନୁହଇ
 କୃତ୍ତିକାଙ୍କୁ ବୁଝାଇଣ ପୁଅ ଆସ ନେଇ ।
 ଏହାଶୁଣି ଦୂତମାନେ ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର ଧରି
 ବାହାର ହୋଇଲେ ରେରେକାର ଧୂନି କରି ।
 ସାରଭଦ୍ର ବିଶାଳୟ ଶଙ୍କୁକର୍ଣ୍ଣିଗର
 କବଚକ ମହାକାଳ ବଜ୍ର ନନ୍ଦୀଶ୍ଵର ।
 ଉକ୍ତନ ଗୋକାମୁଖ ଦଧିମୁଖ ଶଲ୍ୟ
 ବଜ୍ର ଦନ୍ତ ଯୋଗୀଶ୍ଵର ରୁଦ୍ର ମହାବଳ ।
 ଏକଲକ୍ଷ କ୍ଷେତ୍ରପାଳ ଘେନି ସଙ୍ଗତରେ
 ଯି ଲକ୍ଷ ବେଢାଳ ଭୂତ ସହିତ ସଭରେ ।
 ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ ଡାକିଣା ଯୋଗିଣ ସହିତେ
 ନିଶାଚରଣେ ଘେନି ବାହାରିଲେ ପାଥେ ।
 ସେ ବେଳର ଦୃଶ୍ୟ କିବା ବରଣିବ ମୁହିଁ
 ଯେଉଁଠିରେ ଚଳେ ସବୁଗଲ ଗୁଣ୍ଠି ହୋଇ ।
 ଶିକତୁଲ୍ୟ ପରାକ୍ରମ ରୁଦ୍ର ଭାଇରବ
 ଶଙ୍କରଙ୍କ ଦୂତ ହୋଇ ବାହାରିଲେ ସବ ।

ଅସ୍ତର ଝଙ୍କାର କରି ହୁଅନ୍ତେ ବାହାର
ଦଳଦଳ ହୋଇ କର୍ମ ଉଠିଲ ମି ପୁର ।
କୃତ୍ତିକା ଭବନେ ସବେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
ଚାନ୍ଦ୍ରାର ପୁର ଗୋପାଣେ ପାଇ ବେଢିଗଲେ ।
ଦେଖିଣ କୃତ୍ତିକାଗଣେ ମହାଭୟ ପାଇ
ପୁଅକୁ ଡାକ କହିଲେ ସେ କାନ୍ଦର ହୋଇ ।
ବୋଇଲେ ନନ୍ଦନ ଦେଶ ଅସଂଖ୍ୟ ସଜନ
ବଳେ କରିଛନ୍ତି ଆମ୍ଭ ପୁର ଆନ୍ଦମଣ ।
ଚାନ୍ଦ୍ରାକୁ ଦେଖିଣ ଆମ୍ଭେ ଦେଉଳ କାନ୍ଦର
ପାରିବୁ ପଦ୍ୟପି ପୁଅ ପାଇ ରକ୍ଷାକର ।
ଚାନ୍ଦ୍ରା ଶୁଣି କାର୍ତ୍ତିକେୟ କହିଲେ ବୁଝାଇ
ଏଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତା ତୁମ୍ଭେ ନ କର ସେ କେହି ।
ଜନପୁର ଜନ ଯେବେ ହୋଇବ ଏକତ୍ର
ଏକା ମୁହିଁ କରିଦେବ ତାକୁ ଉପ୍ପୀଭୁତ ।
ଏତିକି ବେଳରେ ଆସି ଶର ନନ୍ଦଶୂର
ଦେଖିଲେ ମାତା ପାଶରେ ବସିଛି କୁମର ।
ଅପର ଜ୍ୟୋତି ତାହାର ଅଙ୍ଗୁଳିକଶୁଭ୍ର
କାଳ ଅରୁଣ ପରାୟ ଚେନ ପ୍ରକାଶୁଛି ।
ଚାନ୍ଦ୍ରାକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଆଗେ ଉଦ୍‌ବୋଧ
ପରିଚୟ ମାନ ଆଗ ଦେଲେକି ବତାଇ ।

ବୋଇଲେ ଆମ୍ଭର ଭାଇ ଅଟ ତୁମ୍ଭେ ଜାଣ
ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି ମାତା ପିତା ଏ ସ୍ଥାନେଣ ।
ଏମନ୍ତ କହିଣ ଆତ୍ମ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ ପରିଧନ୍ତ
ମମସ୍ତ କହିଲେ ନନ୍ଦୀ କାର୍ତ୍ତିକ ଅନ୍ତନ ।
ଚାନ୍ଦ୍ରା ଶୁଣିଣ କାର୍ତ୍ତିକ କହିଲେ ବୁଝାଇ
ତୁମ୍ଭେ ଯାହା କହୁଅଛ ମାନ୍ଦୁଅଛି ମୁହିଁ ।
ହେଲେ ମଧ୍ୟ କୃତ୍ତିକାକୁ ମୁହିଁ ଗ୍ରହଣେଇ
କଦାପି ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗରେ ନ ପାରିବି ଯାଇ ।
ଏହିପରିକାରେ ଯହୁଁ କାର୍ତ୍ତିକ କହିଲେ
ଆବର ବହୁ ପ୍ରକାରେ ନନ୍ଦୀ ବୁଝାଇଲେ ।
ବୋଇଲେ ପଦ୍ୟପି ତୁମ୍ଭେ କୃତ୍ତିକା ମାତାକୁ
ଗ୍ରହ ନ ଯାଇ ପାରିବ କୈଳାସ ପୁରକୁ ।
ଚା ହେଲେ ଦିନକ ମାରି ଆମ୍ଭ ସଙ୍ଗରେ
ଗଲ ଦେଖାକରି ଫେରି ଆସିବ ଏଠାରେ ।
ଚାନ୍ଦ୍ରାଶୁଣି କାର୍ତ୍ତିକେୟ ସନମତ କଲେ
ପିତା ବୋଲି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ
ଏହିଠାରୁ କାର୍ତ୍ତିକେୟ ଜନ୍ମ ସମାପ୍ତର
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲ ଗୀତେ କନ୍ଦେ ସେନପୁର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶପଣ୍ଡିତ କାର୍ତ୍ତିକେୟଙ୍କ ଜନ୍ମ ସମାପ୍ତରେ
ନାମ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟଃ ।

ପଞ୍ଚଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

କାର୍ତ୍ତିକେୟଙ୍କ ବୈଳାସ ଆଗମନ

ନାରଦଙ୍କ ଆଗେ ନାରାୟଣ ମୁନବର
କହିନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ ବସି ସବୁ ସମାପ୍ତର ।
ବୋଇଲେ ହେ ଧାତା ପୁତ୍ର ଶୁଣ ଦେଇମନ
କାର୍ତ୍ତିକେୟ ନନ୍ଦୀପାଶୁ ଆସିଣ ବନ୍ଧନ ।
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଣ କୃତ୍ତିକାଙ୍କ ସମୀପରେ
ପ୍ରବୋଧନା ଦେଲେ ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟୁର ବାକ୍ୟରେ ।
ବୋଇଲେ ଜନମାନାନ୍ଦେ ଶୁଣ ମୋ ବଚନ
କୈଳାସ ଭୁବନେ ମୁହିଁ କରୁଛି ଗମନ ।
ପିତାମାତାଙ୍କ ସହିତେ ସବ ଦେବଙ୍କର
ଦର୍ଶନ କରିବ ଆଜ୍ଞା ଦିଅମ ସଭର ।

ପ୍ରୋଷ୍ଠପୁତ୍ର ହୋଇ ପାଶେ ରହିଥିଲି ସିନା
ମୋ ବନ୍ଧବେ ଆଉ କିଛି ନ କର ଶବନା ।
ଦଇବ ଅଧୀନ ଅଟେ ଏ ବିଶ୍ୱ ଜଗତ
କର୍ମ ଅନୁସାରେ ଶୁଭଶୁଭ ହୁଏ ଜାତ ।
ସଂଯୋଗ ବିଯୋଗ ସୁଖ ଦୁଃଖ ଆଦି ଚେତେ
ଦଇବ ଯୋଗରେ ସବୁ ହୁଅଇ ନିଶ୍ଚିତେ ।
ଦଇବ ଅଟଇ ପୁଣି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅଧୀନ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ମାୟାବଳେ ହୁଏ ସବୁ ଜାଣ ।
ସେ ପରମ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ସଦା ସାଧୁଜନେ
ଭଜାୟନା କରୁଥାନ୍ତି ବନି ଯେବାସନେ ।

ଦଳବର ବୁଦ୍ଧି ଅବା ଯଦୁ କରିବାକୁ
 ସମର୍ଥ ଅଟନ୍ତି ସେହି କହିଲେ ତୁମ୍ଭକୁ ।
 ଯେଉଁମାନେ ନାମାଙ୍କର ଭକ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି
 ଦଳବର ଅର୍ଥାନ ସେ କିପାପି ନୁହନ୍ତି ।
 ସେ ସକାଶ୍ଟ୍ର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଭଜ ଏକମନେ
 ସାଧାରଣ ମାୟା ମୋହ ଚେକିଣ ବନ୍ଦନେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ୱର ଆଦି ଦେବବନ୍ଦୁ
 ଭଜନ୍ତି ସଦା ତାଙ୍କ ପାଦ ଅରବିନ୍ଦ ।
 ଏ ଭବସାଗର ମଧ୍ୟେ କେ ନୋହେ କାହାର
 ମାୟାମୋହ ଭ୍ରମେ ସବୁ ବୋଲନ୍ତି ମୋହର ।
 କର୍ମସ୍ରୋତେ ପଡ଼ି ସବେ ପୁଞ୍ଜୀଭୂତ ହୋଇ
 କାଳର ବଳରେ ଗ୍ରସି ଗୁଳିଯାନ୍ତି କାହିଁ ।
 ସଂଯୋଗ ବିଯୋଗେ ସୁଖ କଷ୍ଟ ଆଦି ସେତେ
 ଶିଶୁର ଛକାରେ ସବୁ ହୁଅଇ କଷ୍ଟତେ ।
 ନିଶିଳ ଭୁବନ ଅଟେ ଶିଶୁର ଅର୍ଥାନ
 ଏ କଥା ଜାଣନ୍ତି ଭଲରୂପେ ଜ୍ଞାନଜନ ।
 ଜଳ ଫେନ ପରି ଦେହ ଅଟଇ ଅନିତ୍ୟ
 ମାୟାରେ ଭ୍ରମଣ ମୃତେ ଭ୍ରମୁଥାନ୍ତି ନିତ୍ୟ ।
 ପର ପ୍ରତିହ୍ନି ସା ଦେବ ରାଗ ପ୍ରକାଶନ୍ତି
 କାଳର ଅର୍ଥାନ ନଜେ ବୋଲି ନ ଜାଣନ୍ତି ।
 କିନ୍ତୁ ସାଧୁ ଲୋକଙ୍କର ବିପକ୍ଷେ ବୁଦ୍ଧି
 ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇ ରହେ ମରଣ ଅବଧି ।
 ସେ ସକାଶ୍ଟ୍ର ବୋଲୁଅଛି ଆଗୋ ମାତୃଗଣ
 ମାୟାର ଅର୍ଥାନ ତୁମ୍ଭେ ନୁହ ଅକାରଣ ।
 ବିଦାୟ ଦେଇଣ ମୋତେ ଗୁଡ଼ି ସୁଖେ ରହ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନକରି ଦିନ ନେଉଥାଅ ।
 ଏମନ୍ତ କହି କୁମାର ପାର୍ଶ୍ୱଦ ସହିତେ
 ପ୍ରଣାମ କରିବ ତାହାଙ୍କର ପାଦାଗ୍ରତେ ।
 କୈଳାସକୁ ଯିବାପାଇଁ ବାହାର ହୋଇଲେ
 ନନ୍ଦୀଶ୍ୱର ଆଦି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ରହିଲେ ।
 ଏହି ସମୟରେ ଦିବ୍ୟରଥ ଆସି ତହିଁ
 ପ୍ରବେଶ ବୋଇଲେ ତେଜେ ଧର୍ମ୍ୟଙ୍କୁ ହପାଇ ।
 ଉତ୍ତମ ରହରେ ହୋଇଅଛି ସେ ମନ୍ତ୍ରିର
 ମାଣିକ୍ୟ ସ୍ୱରକ ମୁକ୍ତାଗଣରେ ଶୋଭିତ ।
 ତା ମଧ୍ୟରେ ପାଣ୍ଡବଜାତ ପୁଷ୍ପ ମାଳ ମାଳ
 ବନ୍ଧା ହୋଇ ଦିଶୁଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମଞ୍ଜୁଳ ।

ମଣୀନ୍ଦ୍ର ଦର୍ପଣ ପୁଣି ଶୁକଳ ଗୁମର
 ଥୁଆ ହୋଇଥିଲା କେତେ ସ୍ଥାନରେ ତାହାର ।
 କ୍ଷୀତ୍ରା ପୋଷ୍ୟ ନାନା ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ଯଦନ
 ଥାଇ ତହିଁ ନର ନେଉଥିଲା ନେତ୍ରମନ ।
 ଶରଣୋଟି ଚନ୍ଦ୍ର ଲଗିଗଲା ତା ଦେହରେ
 ଗଲ କରୁଥିଲା ସେହୁ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ।
 ସେ ରଥକୁ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ପୁରବେ ଗଢ଼ିଥିଲେ
 ପୁଣ ସକାଶେ ପାର୍ବଣ ଦେବା ପଠାଇଲେ ।
 ଏମନ୍ତ ରଥକୁ ଆଗେ ଦେଖି କାଞ୍ଚିକେୟ
 ବସିଲେ ତହିଁରେ ଯାଇ ଗୁଡ଼ି ମନୁ ଭୟ ।
 ପୁଣର ପ୍ରସାଣ ଦେଖି କଞ୍ଚିକାଏ ପହିଁ
 ପଡ଼ିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଉପରେ ଚେତନା ହରାଇ ।
 ଆଶ୍ୱାସିତ ହୋଇ ପୁଣି ବିକଳେ କାନ୍ଦିଲେ
 ଉନ୍ନତ ହୋଇଲ ପରି ବଚନ କହିଲେ ।
 ବୋଇଲେତେ ବସ୍ତ୍ର ଆସନ୍ତୁ କେଉଁଠାକୁ ଯିବୁ
 କାହାକୁ ଆଶ୍ରୟ କରି ଜୀବନ ରଖିବୁ ।
 କି ରୂପେ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଗୁଡ଼ି ପଳାଉଛୁ ତୁହି
 ଏ କଥା କି ତୋ ପକ୍ଷରେ ଉଚିତ ଅଟଇ ।
 ପିଲାଦିନୁ ଆଣି ଆମ୍ଭେ କରୁଛୁ ପାଳନ
 ଧର୍ମରେ ଅଟ ସେ ତୁହି ଆମ୍ଭର ନନ୍ଦନ ।
 ମାତାଙ୍କୁ ଗୁଡ଼ିଣ ପୁଣ ପଳାଇ ଯିବାର
 ନୁହଇ ଏ କେତେବେଳେ ଧର୍ମର ବେଷର ।
 ଏମନ୍ତ କହିଣ ସର୍ବେ ପୁଣକୁ କୋଳରେ
 ବସାଇ ସନ୍ଦନ କଲି ଅତି ଉଚ୍ଚସ୍ୱରେ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ପୁଣି ମୁକ୍ତି । ଯାଇଣ ପଡ଼ିଲେ
 ଦତ୍ତ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଆଉ ତେଜା ନ ପାଇଲେ ।
 ତା ଦେଖି କୁମାର ତାଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା କରି
 ତେଜା କରାଇଲେ ମୁଖେ ସିଞ୍ଚି ଶୀତବାର ।
 ନାନାପ୍ରକାରେ ବୁଝାଇ ବହୁତ କହିଲେ
 ସଙ୍ଗତରେ ନେବାପାଇଁ ରଥେ ବସାଇଲେ ।
 ପାଣ୍ଡବଦେଶ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପଛେ ଯିବି
 ବସିଲେ ସେକାଳେ ଯାଇ ରଥପରେ ଯୁକ୍ତି ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ଶୁକ୍ଳ ଧାନ୍ୟ ବେଶ୍ୟା ଦରପଣ
 ଦଧି ମଧୁ ଦୁଗ୍ଧ ଦୁର୍ବାକ୍ଷତ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 ପୁଷ୍ପ ଲଜ୍ଜା କୃଷ ଚକ୍ର ଭୂରଗ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
 ଜୁଳୁନ୍ତ ଅନଳପରି ପଦ୍ମପଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ପତି ପୁଣ୍ୟବତୀ ପ୍ରାଣୀ ଘାତୀ ରହୁଣୀ
 ଚନ୍ଦନ ମୁକ୍ତା କୋମଳ ନାୟ ପୁଷ୍ପଧାରୀ ।
 ଏରୂପେ ମଙ୍ଗଳକର ପ୍ରାଣୀମାନ ଯେତେ
 ଗଲବେଳେ ତାହା ସବୁ ଦେଖିଲେ ଅବତେ ।
 ଶୃଗାଳ ନକୁଳ କୁମ୍ଭ ଶବ୍ଦ ଏମାନଙ୍କୁ
 ଦେଖିଲେ ବାମନଗରେ ଶୁଭ ମୋକ୍ଷବାକୁ ।
 ଶରୀରୀୟ ମୟୂର ସେ ଶଙ୍ଖିବତ ପିକ
 ପାଶୁବତ ଶଙ୍ଖିଲେ ଶୁକଳ କନ୍ଦବାକ ।
 ତମସା ସୁରଭି ରକ୍ତ ଶୁକଳ ଗୁମ୍ଫା
 ବସ୍ତ୍ରା ସହସ୍ରେରେ ଧେନୁ ପନାକା ଆବର ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଭାଗରେ ଏମାନଙ୍କୁ ଦେଖୁଥିଲେ
 ମଙ୍ଗଳ ହୋଇବ ବୋଲି ମନେ ବଢୁଥିଲେ ।
 ନାନା ବାଦ୍ୟ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ମଙ୍ଗଳସମ୍ପଦେ
 ଦକ୍ଷିଣର ଶଙ୍ଖ ଧ୍ବଜ ଶୁଭଲ ଅନେକ ।
 ଏହି ପରକାରେ ନାନା ଉତ୍ସବ ମଧ୍ୟରେ
 ଇଚ୍ଛାଗାମୀ ରଥେ ବସି ସବେ ସେ କାଳରେ ।
 ଶଶକ ମଧ୍ୟରେ ଯାଇ କୈଳାସେ ମିଳିଲେ
 ମାତାଙ୍କ ପାଶକୁ ପିବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛାକଲେ ।
 ବଟବୃକ୍ଷ ମୂଳେ ରଥ ରଖାଇ ସେଠାରେ
 ଓହ୍ଲାଇଲେ କୃତ୍ତିକାକୁ ଦେଇ ସଙ୍ଗତରେ ।
 ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚଣି ବସିଲେ ଘରସେ
 ପାରିଷଦଗଣ ବେଢ଼ିଥିଲେ ଶୁଭପାଶେ ।
 କୁମର ଆସିବ ଜାଣି ପବନନନ୍ଦନ
 ମଙ୍ଗଳ ବିଧାନ କଲେ ଦାର୍ପାଗଣ ଦେଇ ।
 ପକାଇଣ ପଦ୍ମରାଗ ଇନ୍ଦ୍ର ମାଳମଣି
 ରଜମାର୍ଗ ପରିଷ୍କୃତ କରାଇ ସେଷଣି ।
 କଦଳୀ ପାଦପ ଦୁଇପାଶେ ଘୋଡ଼ାଇଲେ
 ଫଳ ପତ୍ର ଦେଇ ପୂର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭକୁ ଆୋଇଲେ ।
 ଚନ୍ଦନ ଉଦକ ଆଣି ସିଂହ ତା ଉପରେ
 ରତ୍ନ ମଣିମୟ ଘାତ ଜଳାଇଲେ ଖରେ ।
 ନର୍ତ୍ତକ ନର୍ତ୍ତକୀ ବେଶ୍ୟାଗଣ ଆସିକର
 ନୃତ୍ୟଗୀତେ ନେତ୍ରମନ ନେଉଥିଲେ ହରି ।
 ଦୁବାଦଳ ପୁଷ୍ପ ଧର ବନ୍ଦୀ ଦ୍ବିଜଗଣ
 ଉପହୋଇ କରୁଥିଲେ ଶୁଭ ଉଦାରଣ ।
 ପତି ପୁଣ୍ୟବତୀ ପ୍ରାଣୀ ଘାତୀ ବହୁତ
 ସେ ସ୍ଥାନରେ ଆସି ହୋଇଥିଲେ ଉପସ୍ଥିତ ।

ଏହିରୂପେ ଶରୀରୀୟ ସୁଧକ୍ତି ତ କର
 ପୁଣ୍ୟ ଶୁଭ ଆଶମନ ମନରେ ବଢ଼ଇ ।
 ଭୁକ୍ତଧୀ ଧାବନୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ବତୀ ଉଚ୍ଚ
 ଗଙ୍ଗା ନାଗ ମନୋରମା ଦକ୍ଷ ଅନୁଗଣ ।
 ଅମ୍ବଲ୍ୟା ଅବତୀ ଚେରୁପା ଅନୟୟା
 ସେହୁଣୀ ବରୁଣକାନ୍ତା ଚୌ ସନ୍ଧ୍ୟା ସ୍ବାଧୀ ।
 ଆକୃତ ପ୍ରସୂତ ସଙ୍ଗା ଦେବଦୃତି ମେନା
 ମେନାକା କାମିନୀ ବସୁଧେବୀ ଏକପତ୍ନୀ ।
 ମନସା ଏକ ପାଟଳୀ ଆଦି ଯେତେ ସଖୀ
 ଆଗରେ ତଳାଇ ତାଙ୍କୁ ତମିଲେ ହେତ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରା ଚନ୍ଦ୍ରାକାନ୍ତା ମେନା ଦୁର୍ଗାତୀ ସୁଶୀଳା
 ମୋହିନୀ ଉଦ୍ୟୋଗୀ ପୁଣି କଳା ରତ୍ନମାଳା ।
 ଲଳିତା କଦମ୍ବମାଳା ସୁରସା ସୁନ୍ଦରୀ
 ବନମାଳା ଆଦି ହଲେ ଯେତେ ଅସଂଖ୍ୟ ।
 ସଜାଇ ଉତ୍ତମ ବେଶ ଭୂଷଣ ଦେହରେ
 ନୃତ୍ୟ କରି ଗୀତ ଗାଇ ଗଲେ ସଙ୍ଗତରେ ।
 ଦେବତା ପବନ ସଂସ ଗନ୍ଧର୍ବ କନ୍ଦର
 ମୁନିଗଣକୁ ଦେଖି ହୋଇଲେ ବାହାର !
 ରୁଦ୍ର ପାରିଷଦଗଣ ବେତାଳ ଭୈରବ
 ଶେଷପାଳକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସଦାଶିବ ।
 କୁମାରଙ୍କ ଧର୍ମାପତ୍ନୀ ପାର୍ବତୀ ସେ ଗଲେ
 ଆନନ୍ଦରେ ବନ୍ଦୀମାନେ ଜୟଧ୍ବନି କଲେ ।
 ଏଥିଅନ୍ତେ କାର୍ତ୍ତିକେୟ ପାଦପାଳ ଆଗେ
 ଦେଖିକର ରଥଚକ୍ର ଓହ୍ଲାଇଣ ବେଗେ ।
 ଚରଣରେ ନମି ତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କଲେ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଆଦି ଦେବଗଣ ସେଠାରେ ତ ହଲେ ।
 ତାହାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଣାମ କରି ଭକ୍ତିରତ୍ନରେ
 ସେ ଅନ୍ତେ ନମିଲେ ଯାଇ ଶିବଙ୍କ ପଦ୍ମରେ ।
 ପୁଣ୍ୟକୁ ଦେଖି ପାର୍ବତୀ ବଧାଇଣ କୋଳେ
 ଚନ୍ଦ୍ରନ ଦେଇ ମସ୍ତକ ଶୁଦ୍ଧି ଧ୍ୟାନରେ କଲେ ।
 କୁଶଳ ବାରମ୍ବା ପୂଜାକଲେ ପୁନଃ ପୁନଃ
 ବୋଇଲେ ପୁଣ୍ୟବତୀ ମୋତେ ଦେଖିଲି ନନ୍ଦନ ।
 ଶଙ୍କର ସଙ୍ଗତେ ସର୍ବା ଦେବ ଦେବୀମାନେ
 ଶୁଭ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦାନ କଲେ ଯୋଗମନେ ।
 ଗଣ ସଙ୍ଗତରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କାର୍ତ୍ତିକେୟ ବାର
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ପିତାଙ୍କର ପୁର ।

ଦେଖିଲେ ଯଦ୍ୱା ମଧ୍ୟରେ ଦେବ ଶିଶୁପତି
ରତ୍ନମୟ ସିଂହାସନେ ବଜେ କରେନ୍ତି ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଧରସ୍ତ୍ରୀ ଦୁଇପାଶେ ବସନ୍ତି
ଏକପାଶେ ଠୁଳ ଦେହେ ଶାନ୍ତି ଯେଣି ପ୍ରୀତି ।
ବିରଜିତ ଅଙ୍ଗ ନାନାରୂପ ଆଭରଣ
ବେଡ଼ି ବସିଛନ୍ତି ବୃନ୍ଦା ସହ ଦେବଗଣ ।
ମୁନିରାଷିମାନେ କେତେ କରୁଛନ୍ତି ସୁଖ
ଧେବକେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗୁମର ଦେଖି ଗୁମର ।
ଏରୂପେ ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ଭକ୍ତିରେ କୁମାର
ପ୍ରଣାମ କଲେ ପ୍ରଥମେ ନୁଆଇଁଣ ଶର ।

ସେ ଅନ୍ତରେ ପ୍ରଜାପତି ଧର୍ମ ପୁରନ୍ଦର
ଅଗ୍ନି ଆଦି ଦେବତାଙ୍କୁ କଲେ ନମସ୍କାର ।
ମୁନିରାଷିମାନେ ତାଙ୍କ ପାଶରେ ତ ଥିଲେ
ସେମାନଙ୍କୁ ସଥାବସି ମାନନା ସେ କଲେ ।
ସମସ୍ତଙ୍କଠାରେ ଶୁଭ ଆଶୀର୍ବାଦ ପାଇ
ବସିଲେ ଜନକମୟ ଆସନରେ ଶୁଣି ।
ଶଙ୍କର ପାର୍ବତୀ ଦୁହେଁ ଅତି ଆନନ୍ଦରେ
ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଧନରହ ଦେଲେ ସେ କାଳରେ ।
ବୋଲେ ଦିନ ସେହିବାସୀ ଆହେ ସାଧୁଜନେ
ବ୍ରହ୍ମବେବର୍ତ୍ତୀ ପୁରାଣ ଶୁଣ ତୋଷମନେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବେବର୍ତ୍ତୀ ପୁରାଣ ଗଣେଶଶ୍ରେଷ୍ଠ କାର୍ତ୍ତିକେୟଙ୍କର କୌଳାସ ପ୍ରବେଶ
କଥନେ ନାମ ପଞ୍ଚଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ଷୋଡ଼ଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ତ୍ତିକେୟଙ୍କର ଅଭିଷେକ

ଶୁଣ ଆହେ ଚପିଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦେଇ ମନକର୍ଣ୍ଣ
କାର୍ତ୍ତିକେୟ ଅଭିଷେକ କରିବା ବର୍ଣ୍ଣନ ।
ଜଗତ୍ କରତା ବିଷ୍ଣୁ ମନେ ତୋଷଣୋଇ
ଅଭିଷେକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଆଣିଲେ ଖୋଜାଇ ।
କୁମାରଙ୍କୁ ରତ୍ନସିଂହାସନେ ବସାଇଲେ
ସମସ୍ତ ଖ୍ୟାତ ଜଳ ଅଶାଇ ରଖିଲେ ।
ବାଦ୍ୟକାରଙ୍କୁ ଡକାଇ ନାନାବଧି ବାଦ୍ୟ
କାନ୍ଦ୍ୟତାଳ ଆଦି ବଜାଇଣ ବହୁ ମୁଦ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣକୁନ୍ଦ ଦେଇ ବେଦମନ୍ତ୍ରକୁ ଉଚ୍ଚାର
ତାଳିଲେ କୁମାର ଶିରେ ପୁଣ୍ୟଘର୍ତ୍ତ ବାରି ।
ସେ ଅନ୍ତରେ ରତ୍ନଧାର ରଚିତ ମୁକୁଟ
କେୟୁର ଅମୂଲ୍ୟହାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ କରୁଟ ।
ଶୀର ସମୁଦ୍ରରୁ ଜାତ ଦିବ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱୟ
ନାନାରହ ବନମିତ ଆଭରଣତୟ ।
କଉପୁର ବନମାଳା ସମର୍ପଣ କଲେ
ଆପଣା ଚନ୍ଦ୍ରରୁ କାନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରଟିଏ ଦେଲେ ।
ଯଜ୍ଞ ଉପସର ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଲେ ପ୍ରଜାପତି
ବେଦ ମାତୁରଣ ବେଦ ଦେଲେ ବହୁ ପ୍ରୀତି ।
ଆବର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମନ୍ତ୍ର ସନ୍ଧ୍ୟା ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରୋକ୍ତ
କବଚ ସେ କମଣ୍ଡଳୁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ର ।

ବଲ୍ଲଭାମର୍ଦ୍ଦିନୀ ବିଦ୍ୟା ସମର୍ପଣ କଲେ
ଧର୍ମଦେବ ଜୀବଦୟା ଧର୍ମେ ମନ୍ତ୍ର ଦେଲେ ।
ସର୍ବତନ୍ତ୍ର ବୋଧକର ମୃତ୍ୟୁ ଙ୍ଗୁଳି ଜ୍ଞାନ
ଯୋଗ ତନ୍ତ୍ର ସିଦ୍ଧି ତନ୍ତ୍ର ଆଦି ଶାସ୍ତ୍ରମାନ ।
ସିଶୁଲ ପିନାକ ଧନୁ ଶକ୍ତି ପାଶୁପତ
ପରଶୁ ସଂହାର ନାମ ଉତ୍ପଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ର ।
ପୁଣି ତହିଁର ପ୍ରୟୋଗ ସଂହାରକ ମନ୍ତ୍ର
ଦେଲେ ମହାଦେବ ହୋଇ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଷତ ।
ଜଳପତି ଶ୍ରେଷ୍ଠେଷ୍ଠ ରତ୍ନମାଳା ଦେଲେ
ମନ୍ଦେନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ତମ ମଉଗବ ଦାନକଲେ ।
ସୁଧପୂର୍ଣ୍ଣ କୁନ୍ଦ ଆଣି ଦେଲେ ସୁଧାକର
ଛନ୍ଦାଗାମୀ ରଥ ଦେଲେ ଦିବ୍ୟ ଶିଖର ।
ପୁଣି ଅଭେଦ୍ୟ କବଚ ଦେଲେ ତୋଷ ବହୁ
ଯମରାଜ ଦେଲେ ମହା କାଳଦଣ୍ଡ ନେଇ ।
ମନ୍ଦତ ଶକ୍ତି ଦେଲେ ଦେବ ହୃତାଶନ
ଯାହା ବଳେ ଶତ୍ରୁକୁଳ ହୋଇବେ ନିଧନ ।
ଅନ୍ୟଦେବଗଣ ସେ ଯାହାର ମୁଖ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ର
ଦେଲେ ତାହା ସଙ୍ଗେ କ୍ଷେପ ସଂହାରକ ମନ୍ତ୍ର ।
କାମଦେବ କାମଶାସ୍ତ୍ର ଦେଲେ ତୋଷ ବହୁ
କ୍ଷୀରୋଦ ଅମୂଲ୍ୟ ରହୁ ନୁହୁଁର ସେ ଦୁଇ ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚକ୍ରଦଳେ ଦେଶାନ୍ତମାନମୁକ୍ତା
ମହାବିଦ୍ୟା ନଦଳେ ଚକ୍ର ଦୋଳ ମରଷିତା ।
କ୍ଷମା ମେଧା ସୁନର୍ମଳା ବୁଦ୍ଧି ଶାନ୍ତି ଧୃତି
ଶ୍ରୀମଦ୍‌ବିଜ୍ଞାନରେ ଦାସଭାବ ଦୃଢ଼ ଭକ୍ତି ।
ଏହା ମଧ୍ୟ ମହାମାୟା ଦେଖିଲେ ସେ କାଳରେ
ଜଗତ ବିଜୟୀ ହୁଅ ବୋଲିଲେ ବାକ୍ୟରେ ।
ବ୍ରହ୍ମା ପୁଣି ଦେବସେନା ନ ମରେ ବନିତା
ପ୍ରଦାନ କଲେ ରତ୍ନରେ କର ଅନଳତା ।
ବୈବାହିକ ବେଦମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ କରି
ଦେଲେ ସେକାଳେ ବିବାହ ବିଧି ଅନୁସର ।
ମୁଣିଳା ଅଟନ୍ତି ସେହି ରମଣୀଙ୍କ ବର
ବନୟ ଗୁଣରେ କେନ୍ଦ୍ର ନାହିଁ ପଟାନ୍ତର ।
ମହାକ୍ଷୟୀ ବୋଲି ତାଙ୍କୁ ବୋଲନ୍ତି ପଣ୍ଡିତେ
ଶିଶୁରକ୍ଷା କାରଣୀ ସେ ଅଟନ୍ତି ଜଗତେ ।
ଏହିପେ କାର୍ତ୍ତିକେୟଙ୍କୁ ଅଭିଷେକ କରି
ଦେବରାଷ୍ଟ୍ରଗଣ ଲେ ସେ ଯାହାର ପୁର ।
ଗଲ୍‌ବେଳେ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଶିବଙ୍କ ଚରଣେ
ପ୍ରଣାମ କରି ବିଦାୟ ନେଲେ ଜଣେ ଜଣେ ।
ସେ ଅନ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଯି ପୁର ଆଇରା
ପୁତ୍ରକଲେ ମାନସରେ ସ୍ନେହଭାବ ଧରି ।
ହିମାଳୟ ମଧ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ
କରନ୍ତେ ଦେଖିଲେ ପାଶେ ବସିଛନ୍ତି ଧର୍ମ ।
ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ତାଙ୍କୁ ଅତି ସ୍ନେହଭରେ
ଶଙ୍କରଙ୍କଠାରୁ ପୂଜା ପାଇ ହରଷରେ ।

ଗଲେ ନିଜ ଚକ୍ରଦଳ ଆହେ ମୁନିବର
ଏ ବାହାରେ ଯେତେ ଆସିଥିଲେ ଧ୍ୟାନଠାର ।
ଧନ୍ୟସ୍ତେ ହୋଇ ଧନ୍ୟସ୍ତେ ସେ ଯା ସ୍ଥାନେ ଗଲେ
ଉତ୍ସବକୁ ମନେ ମନେ ପରଶଂସା କଲେ ।
ଏହିରୂପେ କେତେକାଳ ହୁଅନ୍ତେ ଅଶୀତ
ଶଙ୍କର ପାଦପ ଦୁହେଁ ବିରୁଣି ଶତ ।
ଧନ୍ୟସ୍ତେ ଆଉଥରେ ଡକାଇ ଅଣିଲେ
ପୁଣ୍ୟକୁ ଗଣେଶ ସଙ୍ଗେ ବିବାହ କଲେ ।
ଧୃବପତି କଲେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଉତ୍ସବ
ଧ୍ୟାନୀ ହୁଅନ୍ତେ ସବେ ଗଲେ ସେ ଯା ଠାବ ।
ସେ ଅନ୍ତେ ପୁଣି ଦୁହିତା ଦେନିଶ ପାଦପ
ରହିଲେ ପତିଙ୍କ ପାଦ ସେବାକର ନିତ ।
ଏହିରୂପେ କାର୍ତ୍ତିକେୟ ଅଭିଷେକ ବିଧି
ଧର୍ମ ଶ୍ରୀ ହୋଇଲେ ଜାଣ ଆହେ ତପୋ ନିଧି ।
ପରୁଷଲ ଯାହା ଧବୁ କହିଲ ବତାଇ
ଇଚ୍ଛାଥିଲେ ଆଉ କିଛି ଶୁଣିବାର ପାଇଁ ।
ପୁତ୍ରାକଲେ ତାହା ମଧ୍ୟ କହିବ ନିଶ୍ଚୟ
ଏଥିରେ କଦାପି ମନେ ନ କର ସଂଶୟ ।
ପରସ୍ତ ଆଶ୍ୟାନ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରଣ
ଶୁଣିଲେ ସକଳ ଦୁଃଖ ହୋଇବ ଦହନ ।
ଧର୍ମ ଅର୍ଥ ମୋକ୍ଷପଦ ମିଳିବ ଭୂତତ
ଅନ୍ତମେ ବୈକୁଣ୍ଠପୁର ହୋଇବ ପ୍ରାପତ ।
ଏହିରୂପେ କହି ଭୁନି ଯେଲେ ମୁନିବର
ଗାତରେ ଭଣିଲେ ଗାନହୀନ ସେସବୁର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଶ୍ତ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାର୍ତ୍ତିକେୟଙ୍କର
ଅଭିଷେକ କଥା ନାମ ଷୋଡ଼ଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ସପ୍ତଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ନାଗସୁତ ଦ୍ଵାରା ବିଦ୍ଵାଦ୍‌ ବୃଣନ୍ତି କଥନ

ଶୁଣ ଆହେ ତପିଗଣେ ମନକର୍ତ୍ତୃ ଦେଇ
ପୁତ୍ରଲେ ନାରଦ ନାଗସୁତଙ୍କୁ ଅନାଇଁ ।
ବୋଲିଲେ ଆହେ ତପିଙ୍କ ମୟୁକ ମଣ୍ଡନ
ସକଳ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ତୁମେ ଅଟ ଜ୍ଞାନବାନ ।
ଗୋଟିଏ କଥାରେ ମୋର ହେଉଛି ସନ୍ଦେହ
ଅନୁରୁଦ୍ଧ କରି ତାହା କୁହ ମହାଶୟ ।

ପାଦପଙ୍କ କାନ ପ୍ରଭୁ ଶୈଳେନ୍ଦ୍ରୀ ଶିଶୁର
ଗଣେଶ ଅଟନ୍ତି ପ୍ରିୟ ଧନ୍ୟାନ ତାଙ୍କର ।
ଅଣେଷ ବିଦ୍ଵାକୁ ସେତ ପାରନ୍ତି ବନାଶି
କରୁପେ ତାହାଙ୍କୁ ବିଦ୍ଵା ପକାଇଲ ଗ୍ରାସି ।
ପାଦପଙ୍କ ତପୋବଳେ ଗୋଲ୍‌ଲେକ ଶିଶୁର
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ତ ଆସି ହୋଇଥିଲେ ଅବତାର ।

ସକଳ ସୃଷ୍ଟିର ଯେହ ଅଟନ୍ତି କାରଣୀ
 ତାହାଙ୍କର ଯେଲ କର୍ମ ମଧୁକ ମରଣ ।
 ଶୂନ୍ୟର ଦରଶନ ଏ ଦଟଣା ଯେଲ
 ଶୁଣିବାରୁ ମୋର ମନେ ଧ୍ୟାନେ ଜନ୍ମିଲ ।
 ସେ ସକାଶୁ ବୋଲୁଅଛି ଆମେ ମହାଶ୍ରୀ
 ଏହି କାରଣ ମୋତେ କହ ତୁମ୍ଭେ ଆଗ ।
 ତାହା ଶୁଣି ନାରାୟଣ ବୋଲଲେ ନାରଦ
 ସାବଧାନ ହୋଇ ଏବେ ଶୁଣ ସେ ସମ୍ବାଦ ।
 ବିଦ୍ୟାଶ୍ରମରୁ ବନ୍ଧୁ ଯେଲ ଯେ ହେତୁରେ
 କହିବା ସେ କଥା ସବୁ ତୁମ୍ଭର ଆଗରେ ।
 ଶିବଙ୍କର ଭକ୍ତ ମାଳୀ ସୁମାଳୀ ସୁଷମେ
 ତାଙ୍କୁ ପୀଡ଼ାଦେଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନିଜ କରଣାସେ ।
 ସେ ସକାଶୁ ସଦାଶିବ ମହାକୋପ କଲେ
 ଶକ୍ତ ନେଇ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ବନ୍ଧରେ ମାଲେ ।
 ସେ ଅନୋଦ ଶୁକ୍ରାଦ ପାଇ ଦିନନାଥ
 ଚେତନା ହରାଇ ତଳେ ପଡ଼ିଲେ ଭଗିନ ।
 ପୁଣି ଏ ଦଣ୍ଡ ଦେଖି କର୍ମାସ ମହର୍ଷି
 ଶୋକ କଲେ ତାହାଙ୍କର ସମୀପରେ ବସି ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟବନ୍ଧନେ ଜଗତ ହୋଇଲ ଅନ୍ଧାର
 ହାହାକାର କଲେ ତହିଁ ପୁରାପୁର ନର
 କର୍ମାସ ସେକାଳେ ନିଜ ଶୋଧକୁ ସମ୍ଭାଳ
 ନ ପାରି ସଦାଶିବଙ୍କୁ ଶାପ ଦେଲେ ତଳ ।
 ବୋଲଲେ ମୋ ତନୟର ବନ୍ଧ ବିଦାଲେ
 ସେ ଦେନି ମୋର ଶାପକୁ ଯୋଗ୍ୟତୁମ୍ଭେ ହେଲ
 ଶିରଶ୍ଚେଦ ହେବ ତୁମ୍ଭ ତନୟର କାଳେ
 ଅନ୍ୟଥା ନୋହିବ ମୋର ଶାପ କେତେବେଳେ
 ଏ ସମୟେ ମହାଦେବ ହୋଧ ତ୍ୟାଗ କରି
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ ମେଘଯୁକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରପରି ।
 ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଜବଦାନ ଦେଲେ
 ଚେତନା ପାଇଣ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସେକ୍ଷଣି ଉଠିଲେ ।
 ପିତାଙ୍କୁ ପାଶରେ ଦେଖି କଲେ ନନ୍ଦସ୍ଥାର
 ଭକ୍ତରେ ନମିଲେ ପୁଣି ଶିବଙ୍କ ପୟର ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ କର୍ମାସଙ୍କ ଶାପଦେବା ଜାଣି
 ମହାହୋଧ କରି ତାଙ୍କଠାରେ ଧ୍ୟାନେ ଶିଖିଣି ।

ସକଳ ବସୟ ନ୍ୟାସ କରି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ
 ଉଦ୍ଧାରି ଅକ୍ଷୟ ମୁକ୍ତି ଗତି ପାଇବାକୁ ।
 ଚାନ୍ଦାଦେଖି ଦେବଗଣ ମହାଭୟ କଲେ
 ପ୍ରଜାପତିଙ୍କୁ ତାହାଙ୍କ ପାଶେ ପଠାଇଲେ ।
 ସଭାରେ ପାଇଣ ବ୍ରହ୍ମା ବସି ପ୍ରକାରେ
 ବୁଝାଇ ଶିବଙ୍କୁ ଯୁକ୍ତକଲେ ବିଷୟରେ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ବ୍ରହ୍ମା ଶିବ ଦୁହେଁ ମିଶିକରି
 ଶୁଭ ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ ବଚନେ ଉଚ୍ଚାର ।
 କର୍ମାସ ମୁନିଙ୍କୁ ଭୁଲେ ଦେନି ତହିଁ ଗଲେ
 ଯେ ଯାହାର ଭବନରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 ମାଳୀ ସୁମାଳୀ ତେନହେଁ ବ୍ୟାଧିପ୍ରସ୍ତ ହୋଇ
 ଉଦ୍ଧାରି ଗଳିତକୁସୁ ଅଙ୍ଗଦେଶେ ବନ୍ଧି ।
 ଚାନ୍ଦା ଦେଖି ବ୍ରହ୍ମା ତାଙ୍କୁ ବୋଲଲେ ଉଦ୍ଧାର
 ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କୋପରେ ବ୍ୟାଧି ହେଲ ମନେକର ।
 ସେଥିପାଇଁ ତୁମ୍ଭେ ଏବେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ପୂଜା
 ମନ୍ତ୍ର ଗ୍ରୋମ ଆଦିକରି ଧର୍ମଦେଇ ମଜ୍ଞା ।
 ଏମନ୍ତ ବୋଲି ତାହାଙ୍କ ସମସ୍ତ ବ୍ୟାଧି
 ଶିଖାଇଲେ ବସି ନିଜେ କମଳଆସନ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଆଶ୍ୱାସନା କରି ନିଜ ପୁରେ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇଁ ମୁରୁର୍ତ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ।
 ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ଆଦେଶ ପାଇ ବେନିଭାଜି
 ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ସେବାରେ ମନ ଦେଲେ ଗୋଷ୍ଠବନ୍ଧି ।
 ପୁଣିର ଶର୍ପରେ ରହି ସି କାଳରେ ସ୍ନାନ
 ଆବର ଯେ ଜପ ହୋମ ସୁତ ଗ୍ରୋମମାନ ।
 ବ୍ୟୁ ଅନୁସାରେ ସବୁ କରନ୍ତେ ସେ ମାତ୍ର
 କେତେକାଳ ପରେ ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ ଶ୍ରୀପାପତି ।
 ବରଦେଇ ତାଙ୍କୁ ରୋଗମୁକ୍ତ କରାଇଲେ
 ଶୁଣୁଦେହେ ବେନି ଭାଜି ନିଜସ୍ଥାନେ ଚଲେ ।
 ଆମ୍ଭେ ମୁନିବର ତୁମ୍ଭେ ପରାରିଲ ଯାହା
 ଆମୁକ କଣ୍ଠେ ମୁହିଁ କହିଲି ତ ତାହା ।
 ଆଉ କେଉଁକଥା ଶୁଣିବାକୁ ଥିଲେ ମନ
 ଧରି ସାବଧାନ ଯେଉଁ କହିବା ବହନ ।
 ଏହିଠାରେ ଗୋଷ୍ଠେଇ ବିଦ୍ଧ ଉପାଶ୍ୟାନ
 ଗୋଷ୍ଠହେଲେ କହେ ଗୀତେ କ୍ଷେମବାସୀ ଘନ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ନାରାୟଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଣେଶଙ୍କର
 ବିଦ୍ଧପ୍ରାପ୍ତି ବୃତ୍ତାନ୍ତ କଥନେ ନାମ ସପ୍ତଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ସ୍ତବ ବବନ୍ଧବ ବର୍ଣ୍ଣନ

ପୁଣିଲେ ନାରଦ ଆଦେ ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞ ପ୍ରବର
ବେନି ଦାନବକୁ ପ୍ରବେ ବେଦ ଅଧିଷ୍ଠର ।
ଯେବଣ କବଚ ପ୍ରୋଥ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଦେଲେ
ଆବର ଯେମନ୍ତ ପୂଜା ବିଧାନ କହିଲେ ।
ତାହାସବୁ ମୋ ଅଗ୍ରନ୍ତେ କହନ୍ତୁ ବୁଝାଇ
ଶୁଣିବା ନିମନ୍ତେ ମନ ଉତ୍ସୁକ ହୁଅଇ ।
ନାରଦ ବଚନେ ଚୋଷ ହୋଇ ନାରାୟଣ
ବୋଇଲେ ସେ ଗାତ୍ର ଏବେ ମନଦେଇ ଶୁଣ ।
ମାଳୀ ସୁମାଳୀ ନାମରେ ଥିଲେ ଦୈତ୍ୟ ଦୁଇ
ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କୋପରେ ଗଲେ ବ୍ୟାଧିପ୍ରସ୍ତ ହୋଇ
ତେଣୁ ବିଧାତାଙ୍କୁ ସେହୁ ସୁମରଣ କଲେ
ଜାଣିପାରି ବେଦବର ସେଠାରେ ମିଳିଲେ ।
ଦେଖିଲେ ଦୁଇଟି ଭାଇ ବ୍ୟାଧିପ୍ରସ୍ତ ହୋଇ
ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଉଠିବାକୁ ତଳେ ବଳନାହିଁ ।
ବୋଇଲେ କାହିଁକି ମୋତେ ସୁମରିଲେ ବସୁ
କହ କେଉଁ ଅଭିଳାଷ ମନେ କରିଅଛି ।
ସେ ଦୁହେଁ ବୋଇଲେ ଆମ୍ଭ ଭୋଗ ପ୍ରତିକାର
କରୁଣେ ହୋଇବ ତାହା କହ ବେଦବର ।
ତା ଶୁଣି ବିଧାତା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରବୋଧନା କରି
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ବଇକୁଣ୍ଠ ପୁର ।
ପୁରରୁ ଶଙ୍କର ଯାଇ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ପାଶେ
ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ ମନ ଗୋଷେ ।
ତାହାଙ୍କ ପାରୁଣେ ବ୍ରହ୍ମା ଯାଇଣ ବସିଲେ
ଆସିବା କାରଣ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭିଲେ ।
ବୋଇଲେ ମାଳୀ ସୁମାଳୀ ଦୁଇଗୋଟି ଭାଇ
ସୂର୍ଯ୍ୟକୋପେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ବ୍ୟାଧିପ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ।
କେଉଁ ଉପାୟରେ ତହୁଁ ପାଇବେ ମୁକତି
କହ ଏବେ ତାହା ତୁମ୍ଭେ ଭାବ ନିଜ ମତି ।
ତାହା ଶୁଣି ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ସେ ଯେବେ
ପୁଷ୍କର ଶ୍ୟାମରେ ଯାଇ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ସେବିବେ ।
ତେବେ ସେ ବ୍ୟାଧିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବେଟି ଜାଣ
ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ମନେ ଦେନ ।

ଶଙ୍କର ବୋଇଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରୋଥ ପୂଜା ଧ୍ୟାନ
ଆବର କବଚ କଳ୍ପନିରୁ ସମାନ ।
ସେ ବେନି ଭାଇଙ୍କୁ ତାହା ଦିଅ ବେଦବର
ବ୍ୟାଧିରୁ ମୁକତି ହେଉ ତାହାଙ୍କ ଶରୀର ।
ସକଳ ସମ୍ପଦଦାତା ଅଟନ୍ତି ଶ୍ରୀହର
ବ୍ୟାଧିନାଶନ କରତା ଶୁଭାଙ୍କ ବିହାର ।
ଏ ସକାଶୁଁ ତୁମ୍ଭେ ଯାଇ କହ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ
ଯତନରେ ଆରାଧନା କରନ୍ତୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ।
ତାହା ଶୁଣି ପ୍ରଜାପତି ବେଗ ହୋଇଲେ
ମାଳୀ ସୁମାଳୀଙ୍କ ପାଶେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
ଦେଖିଣ ତାହାଙ୍କୁ ବେନିଦୈତ୍ୟ ଗୋଷମନେ
ପ୍ରଣାମ କରି ବଧାଇ ରହୁ ସିଂହାସନେ ।
ଯଥାବିଧି ଉପରରେ ପୂଜା କଲେ ତହିଁ
ଶିରେ କରଯୋଡ଼ି ଉଦ୍ଧାହେଲେ ଆଗେ ଯାଇ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ପୂଜା କର ତୁମ୍ଭେ
ରୋଗରୁ ମୁକ୍ତି ହୋଇବ କହିଅଛି ଆମ୍ଭେ ।
ମନ୍ତ୍ର ତନ୍ତ୍ର ପୂଜାବିଧି ଶୁଣି ଆମ୍ଭଠାରୁ
ପୁଷ୍କର ଶ୍ୟାମକୁ ଯାଅ ନୋହି କିଛି ଭୀରୁ ।
ସେହିଠାରେ ରହି ଉପାସନା କର ମତି
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇବ ନିଶ୍ଚୟ ଶୁଭାଦେବ ପତି ।
ତାହା ଶୁଣି ବେନିଭାଇ ବୋଇଲେ ହେ ତାତ
ଆପଣଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ଆମ୍ଭେ ପାଳିବୁ ନିୟତ ।
ମାତ୍ର ଧ୍ୟାନ ବିଧାନ ବତାଇଣ କହ
ବୁଝିକରି ଯିବୁ ଆମ୍ଭେ ଆହେ ପିତାମହ ।
ତାହା ଶୁଣି ପ୍ରଜାପତି ବୋଇଲେ ତା ମୁହିଁ
କହିବାକୁ ତୁମ୍ଭ ଆଗେ ଆସିଅଛି ଧାଇଁ ।
କହୁଅଛି ଏବେ ମନ ଦେଇକରି ଶୁଣ
ଅବଳମ୍ଭେ ଏହିଠାରୁ ଯାଅ ଦୁଇଜଣ ।
କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧ ହେବାପାଇଁ ପୁଷ୍କର ଶ୍ୟାମରେ
କଠୋର ଯୋଗ ସାଧନା କର ନିରନ୍ତରେ ।
ବିକାଳରେ ଧ୍ୟାନ ସନ୍ଧ୍ୟା ତପଣ କରିବ
ଭକତିଭରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଜଳାଞ୍ଜଳ ଦେବ ।

ଆବର ଓଁକାର ମାୟାଞ୍ଜ ପ୍ରଥମରେ
 ନମଃ ଶବ୍ଦ ପ୍ରସ୍ତାବନ କରବ ତା ପରେ ।
 ଭଗବତ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପରମାତ୍ମା ଶବ୍ଦ ତନ
 ଚତୁର୍ଥ ବିଭକ୍ତି ତାହା ଶେଷରେ ପୁଣି ।
 ସ୍ବାହା ବେନି ଅକ୍ଷରକୁ ତା ଅନ୍ତରେ ଦେବ
 ଏହିରୂପେ ମନ୍ତ୍ରଗୋଟି ଉଦ୍ଧାର କରବ ।
 ଏ ମନ୍ତ୍ରରେ ନାନାବିଧ ଉପବାର ଦେଇ
 ବରଷେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂଜା କର ବେନିହାର ।
 ମୁକତି ପାଇବ ନିଶ୍ଚୟ ସମେତ ନ କର
 କବଚ ସ୍ବରୂପ ଏବେ ଶୁଣ ହୋଇ ଶୁଭ ।
 ପୂର୍ବକାଳେ ଅମଳ୍ୟାକୁ ବଳେ ପୁରପତି
 ହରଣ କରନ୍ତେ ହୋଧେ ଗଉଡମ ଯତି ।
 ଶାପଦେଇ ତାହାଙ୍କର ଅଙ୍ଗ ସପ୍ତସୋନି
 ଜାତ କରାଇଲେ ସେ ତ ମୁନିଙ୍କ ଅଗ୍ରଣୀ ।
 ସେ ସକାଶୁ ପୁରନ୍ଦର କଷ୍ଟ ଭୋଗ କଲେ
 ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ ପାଶରେ ଶରଣ ପଶିଲେ ।
 ବୃହସ୍ପତି ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର କବଚକୁ ଦେଖି
 ଦେଲେ ଏ କବଚ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁକ ।
 ବୋଇଲେ ହେ ପୁରନ୍ଦର ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କର
 କବଚ କହବା ଶୁଣ ହୋଇ ତତପର ।
 ଯେଉଁ କବଚ ଧାରଣ କରି ମୁନିମାନେ
 ମୁକତି ହୁଅନ୍ତି ଥାଇ ଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଭବନେ ।
 ସାହାଠାରେ ସେ କବଚ ଆଏ ତାହା ପାଶେ
 ବ୍ୟାଧିଗଣ ଯାଇ ନ ପାରନ୍ତି ମହାହାସେ ।
 ଯେଉଁରୂପେ ଗରୁଡ଼କୁ ଭୁଜଙ୍ଗମେ ଦେଖି
 ପଳାନ୍ତି ଜୀବନ ଭୟେ ବୁଦ୍ଧି ବେନି ଆଖି ।
 ସେହିପରି ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର କବଚକୁ ଭୟ
 କରୁଥାନ୍ତି କୁଷ୍ଠଆଦି ନିରବ୍ୟାଧିତୟ ।
 ଶୁଦ୍ଧମତି ଶୁରୁଭକ୍ତ ହେବ ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ
 ତା ଆଗେ କେବଳ ଏହା କରବ ପ୍ରକାଶ ।
 ଖଳ ଦୁଷ୍ଟମତି ଶଠଜନଙ୍କୁ ସେ ଦେବ
 ନିଶ୍ଚୟ ସେ ମୃତ୍ୟୁମୁଖେ ପଡ଼ି ନାଶିବ ।
 ଏହାର ଋଷି ଅଟନ୍ତି ଦେବ ପ୍ରଜାପତି
 ଛନ୍ଦ ସ୍ବରୂପରେ ଭକ୍ତ ଅଟନ୍ତି ଗାୟତ୍ରୀ ।
 ଦେବତା ଅଟନ୍ତି ନିଜେ ପ୍ରଭୁ ବିନକର
 ବ୍ୟାଧିନାଶ ଅଥେ ବିନଯୋଗଟି ଏହାର ।

ପରମକାଳରେ ପୁଣି ପାପ ବିନାଶକ
 ଅଟଇ ଏ କବଚ ହେ ପୁରୁଷ ନାୟକ ।
 ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଆଦିତ୍ୟ ମଣ୍ଡଳକୁ ମୋର
 କପାଳକୁ ମନ୍ତ୍ରରଜା ଅଷ୍ଟାଦଶାକ୍ଷର ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ ମୋ ଚକ୍ଷୁ ନାସିକା ରକ୍ଷଣ
 ଚକ୍ଷୁର କମଳିକାକୁ ଦେବ ବିକର୍ତ୍ତନ ।
 ଅଧର ଦୟାକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମର
 ଦନ୍ତ ରକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ ଦିବ୍ୟ ଶିଖର ।
 ଗଣ୍ଡଦେଶରେ ରକ୍ଷକ ହୁଅନ୍ତୁ ପ୍ରତି
 ପାଳନ୍ତୁ କର୍ଣ୍ଣ ଦୁଇଟି ପ୍ରଭୁ ମାରତଣ୍ଡ ।
 ହୃଦୟକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ମିହିର ଦେବତା
 ପୁଷ୍ପା ହେଉନ୍ତୁ ମୋ ଜୟ ପାଳନ କରତା ।
 ବକ୍ଷସ୍ଥଳକୁ ସେ ରକ୍ଷ ରଖନ୍ତୁ ମୋହର
 ନାଭି ରକ୍ଷଣରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ ତପୁର ।
 କଙ୍କାଳ ରଖନ୍ତୁ ସର୍ବଦେବ ନିମନ୍ତ୍ରଣ
 ବ୍ରହ୍ମ ପାଳନା କରନ୍ତୁ ମୋର ବେନିହସ୍ତ ।
 ପ୍ରଭାକର ଦୁଇପାଦ ରକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ
 ସକଳ ଅଙ୍ଗକୁ ବିଭାକର ରଖିଥାନ୍ତୁ ।
 ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାର ଅଟେ କବଚ ସ୍ବରୂପ
 କହିଲି ଯଥାର୍ଥ ରୂପେ ହେ ଦେବ ଅଧିପ ।
 ଜଗଦ୍‌ବିଲକ୍ଷଣ ନାମ ଅଟଇ ଏହାର
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଅଟଇ ଏହା ଜଗତ ମଧର ।
 ପୁଷ୍କର ଶର୍ପରେ ପୂର୍ବେ ପୁଲସ୍ତ୍ୟ ମହର୍ଷି
 ମନୁଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କଲେ ହୋଇ ମହାତୋଷୀ ।
 ତୁମ୍ଭର ମଙ୍ଗଳ ହେବା ପାଇଁ ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ
 ଦେଲି ମାତ୍ର ତୁମ୍ଭେ ଆଉ ନ ଦେବ କାହାକୁ ।
 ଏହା ପ୍ରସାଦରେ ରେଣୁ ମୁକତି ହୋଇବ
 ଉତ୍ତମ ସୁନ୍ଦର ରୂପ ଲବଣ୍ୟ ପାଇବ ।
 ଲକ୍ଷବରଷ ହବିଷ୍ୟ କଲେ ଫଳ ଯେତେ
 ହୁଅଇ ଏ କବଚର ଧାରଣେ କଞ୍ଚିତେ ।
 ଏହା ନ ଜାଣି ସେ ପୂଜାକରଇ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ
 ମୃତ ବୋଲି କରି ଲୋକେ ଜାଣିବ ତାହାକୁ ।
 ସିଦ୍ଧ ହୁଅଇ ଏ ଦଶଲକ୍ଷ ଜପ କଲେ
 ଆହେ ସୁନାଧୀର ମନଦେଇ ଶୁଣ ଭଲେ ।
 ମାଳୀ ସୁମାଳୀ ଦୈତ୍ୟଙ୍କ ଆଗେ ପିତାମହ
 କବଚକୁ ଦେଇ ପୁଣି କରି ଅତି ସ୍ନେହ ।

ବୋଇଲେ ଏହାକୁ ତୁମ୍ଭେ ଧାରଣ କରବ
ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ପ୍ରତିପାଠ ଯତନେ ପଢ଼ିବା ।
ନିଶ୍ଚୟ ଭୋଗରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବଟି ଜାଣ
ନାହିଁ ସେ ଏଥିରେ କିଛି ସନ୍ଦେହ କାରଣ ।
ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱରୂପ ମଧ୍ୟ କହୁଛି ବରାଇ
ଧାବଧାନ ହୋଇକରି ଶୁଣ ବେନିଶାଇ ।
ହେ ଦେବ ଦବଧନାଥ ବ୍ରହ୍ମ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ
ସନାତନ ଦବଧରୂପ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟ ।
ପ୍ରକୃତ କରିବାପାଇଁକି ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ମୋ ମନ
ବଳୁଅଛି ଆହେ ଦେବ ସନ୍ନୟ କରଣ
ସୈଲେକ୍ୟ ଭିତ୍ତିର ତୁମ୍ଭେ ସବୁ ଲେକନାଥ
ପାପ ପ୍ରାଣାଶକ ସବୁ ଦେବଙ୍କ ପୂଜିତ ।
ତପସ୍ୱୀ ଜନଙ୍କୁ ତପ ଫଳ ଦାନକର
ପାପୀମାନଙ୍କର ସୁଖ ସମ୍ପଦକୁ ହର ।
କର୍ମବଳ କର୍ମରୂପ ଅଟ ଦୟାମୟ
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସେବିଲେ ଦୂର ହୁଏ ପାପ ଭୟ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ୱର ରୂପରେ ଜଗତେ
ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ ରହିଛ ସନ୍ତତେ ।
ବ୍ୟାଧିପ୍ରଦ ବ୍ୟାଧିନାଶ କର୍ତ୍ତା ଅଟ ତୁମ୍ଭେ ।
ତୁମ୍ଭର ମହିମା ଜାଣି ପାରିବୁ କି ଆତ୍ମ
ସୁଖମୋକ୍ଷ ଭକ୍ତିପ୍ରଦ ସବୁ ଶୁଭଦାତା
ସର୍ବେଶ୍ୱର ସର୍ବରୂପ ଭୁବନ ବିଧାତା ।
ପ୍ରଜାପତି ଭାବରେ କେତେବେଳେ ଦେଖାଦିଅ
କେତେବେଳେ ନେତ୍ର ମନ ଅଗୋଚର ହୁଅ ।
ରସ ଦାନ କର ପ୍ରଭୁ ସମୟରେ ପୁଣି
ସକଳ ରସ ହରଣ କର କାଳ ଜାଣି ।
ସିଦ୍ଧରୂପ ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱର ସିଦ୍ଧଜନ ଗୁରୁ
ଅଧିକ ସଂସାରେ କେହି ନାହିଁ ତୁମ୍ଭଠାରୁ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ମୋତେ କର ବର ଦାନ
ତୁମ୍ଭ ଦୟାବଳେ ମୋର ବାଞ୍ଛା ହେଉ ପୂର୍ଣ୍ଣ

ଏହିରୂପେ ଆଦିତ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରବଳ ସେ ନିତି
ପଢ଼ିବ ସିଦ୍ଧଧ୍ୟାନାତ୍ମ ଧର୍ମେ ଦେଇ ମତି ।
ଅଶେଷ ଭୋଗରୁ ମୁକ୍ତି ହେବ ସେ ନିଶ୍ଚୟ
କିଷ୍କିନ୍ତ ମାତ୍ର ଏଥିରେ ନାହିଁଟି ସନ୍ଦେହ ।
ଅନ୍ତ କୃଷ୍ଣ ଦଶଦ୍ରାଘା ଶୋକ ତାପ ଭୋଗ
ଏହାକୁ ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ହୁଅଇ ବିଯୋଗ ।
ଗଣେଶ ଅବା ଯେହୁ ଅଟଇ ବଧୂର
ଶୁଣେ ଅବା ପଢ଼େ ଯଦି ସେହୁ ନିରନ୍ତର ।
ମୁକତି ଲଭ କରଣ ପାଏ ଦବଧ ରୂପ
ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି ଦେବ ବ୍ୟାସର ଅଧିପ
ଅଭିଜନ ଲେକ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୂଜା ଭକ୍ତିଭରେ
ବିଧିବିଧାନରେ ଯେବେ କରେ ରବିବାରେ ।
ଚିତ୍ତସିଂହାସନ ଦୁଃଖ ତାହାର ଦେହରେ;
ରହି ନ ପାରନ୍ତି ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କ ଭୟରେ ।
ମାତ୍ରେ ଯାଏ ପ୍ରତିଦିନ ହବିତ୍ୟ କରିବ
ଏ ମହାପ୍ରୋକ୍ତକୁ ବିଧି ପ୍ରକାରେ ପଢ଼ିବା ।
ତେମନ୍ତ ହେଲେ ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ସିଦ୍ଧ
ସୁଦୟା କରବେ ପୁଣି ସକଳ ବିଧି ।
ଏ ସକାଶୁ ଆହେ ବସୁ ତୁମ୍ଭେ ବେନିଶାଇ
ପୁଷ୍କରଞ୍ଜୟେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ପୂଜାକର ଯାଇ ।
ଏମନ୍ତ କହ ବିଧାତା ନିଜପୁରେ ଗଲେ
ମାଳୀ ସୁମାଳୀ ତାହାଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ଘେନି ଗଲେ
ପୁଷ୍କରଞ୍ଜୟେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଉପାସନା କରି
ବ୍ୟାଧିରୁ ମୁକତ ହେଲେ ଆତ୍ମ ତପଶ୍ଚର ।
ଶୁଣିଲ ତ ସବୁକଥା ବିସ୍ତାର ଭାବରେ
ଆଉ କି ଶୁଣିବା ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ମାନସରେ ।
ପରୁର ଆତ୍ମକ କରି କହିବା ସମସ୍ତ
ଏମନ୍ତ ବୋଲଣ ମୁନି ହୋଇଲେ ବିରତ ।
କହେ କ୍ଷେତ୍ରବାସୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ
ଧାଧୁଜନମାନେ ମନ ଦେଇକରି ଶୁଣ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶପଣ୍ଡିତ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ତ କବିବ୍ରତ ବର୍ଣ୍ଣନେ
ନାମ ଅଷ୍ଟାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଉନବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଗଣେଶଙ୍କର ଗଜମୟକ ଧାରଣ

ନାରଦ ବୋଇଲେ ନାରାୟଣ ଋଷିଗଣ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅଂଶରେ ଜାତ ଅଟନ୍ତି ଆପଣ ।
 ବୃଦ୍ଧିବଳ ଦୟା କ୍ଷମା ପରାଜୟ ଗଣେ
 ଜଗତେ ନ ଥିବ ତୁମ୍ଭ ପରି କେହି ଜଣେ ।
 ବିଦ୍ଧବଜ୍ରଙ୍କର ବିଦ୍ଧ ପ୍ରାପତ ବିଶୟ
 ତୁମ୍ଭଠାରୁ ଶୁଣି ତୋତେ ଦେଲି ଅଭିଶପ୍ତ ।
 ଏବେ କେତେକ ବିଷୟେ ସନ୍ଦେହ ମୋହର
 ହେଉଅଛି ଆମେ ଜ୍ଞାନୀଗଣଙ୍କର ବର ।
 ସେ କଥା ସକଳ ମୋତେ କହିବ ବୁଝାଇ
 ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ଅବଦିତ ନାହିଁ ।
 ଦୈଲେକ୍ୟ ଶତ୍ରୁର ଶିବ ସଂସାର କାରଣ
 ଗଣେଶ ଅଟନ୍ତି ତାହାଙ୍କର ସେ ନନ୍ଦନ ।
 କାହିଁକି ବା ତାହାଙ୍କର ଅଙ୍ଗ ଗଜଶିର
 ଯୁକ୍ତ କରାଇଲେ ପ୍ରଭୁ ଶଙ୍ଖଚକ୍ରଧର ।
 ଜଗତରେ ନାନାବିଧ ପ୍ରାଣୀ ଥିବାଠାରେ
 ଗଜମୁଣ୍ଡ ଆଖିଲେ ସେ କେବଣ ହେତୁରେ ।
 ଦେବତା ଗନ୍ଧର୍ବ ଯକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧର ଆଦି
 ଥିଲେ ତ ତାହାଙ୍କ ଶିର ନ ଦେଲେ ସମ୍ପାଦି ।
 ଏ ବିଷୟ ଭଲରୂପେ କହ ମୋ ଆଗର
 ଶୁଣିଲେ ମୋହର ମନ ହୋଇବ ସୁସ୍ଥିର ।
 ଏହିରୂପେ ନାରଦଙ୍କ ବଚନକୁ ଶୁଣି
 ଆନନ୍ଦରେ ନାରାୟଣ ଋଷି ଶିରୋମଣି ।
 ବୋଇଲେ ସେ କଥା ଏବେ କହିବା ସଂକ୍ଷେପି
 ମନଦେଇ କରି ଶୁଣ ଆହେ ମହାତପି ।
 ଅନ୍ୟାୟ ପୁରାଣ ମଧ୍ୟେ ଏଥିର ସନ୍ଦେଶ
 ବିଷୟ ଶ୍ରବଣେ କାହିଁ ନୋହିଛି ପ୍ରକାଶ ।
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଚରିତ ଥିବାରୁ ଏଥିରେ
 ଶୁଣିବାମାତ୍ରକେ ସର୍ବ ସିଦ୍ଧି ଦାନ କରେ ।
 ତାରଣ ଆବର ସର୍ବ ବିପଦ ହରଣ
 ସକଳ ସମ୍ପଦ ଶୁଭ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ।
 ପୁରାତନ କଥା ଏହି ଇତିହାସ ସାର
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ରହସ୍ୟ ପୁଣି ସର୍ବପାପହର ।

ଭକ୍ତିଭରେ ସେଣୁ ତୁମ୍ଭେ ପଦ୍ମରୂପ ମୋତେ
 ଆମ୍ଭେ କରି କହିବି ତୁମ୍ଭର ଅଗ୍ରତେ ।
 ପୂର୍ବକାଳେ ଏକଦିନେ ମୁର ଅଧିପତି
 ପୁଷ୍ପଦ୍ରା ନଦୀତଟେ ମିଳିଲେ ଝଟତ ।
 ରାଜସିଂହଦରେ ଯେ ତ ହୋଇଥିଲେ ଭୋଜ
 ବିହାର କଲେ ସେଠାରେ ହୋଇ ଉଡ଼ିଥିଲ ।
 ଉତ୍ତମ ସୁନ୍ଦର ବନ ମଧ୍ୟେ ଏକାନ୍ତରେ
 କୁସୁମିତ ବୃକ୍ଷଲତା ନିକୁଞ୍ଜ ଭିତରେ ।
 ପୁଷ୍ପ ତଳପ ଉତନା କରଣ ଯତନେ
 ଶୟନ କରି ତହିଁରେ ହରଷିତ ମନେ ।
 ସୁଗନ୍ଧ ଶୀତଳ ବାୟୁ ପରଶ ସୁଖରେ
 ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ଭୋଗକର ଆନନ୍ଦରେ ।
 ବନଗୋଷ୍ଠ ଦରଶନେ ନିବେଶି ନୟନ
 ଶୁଣୁଥିଲେ କଳକଣ୍ଠ ବିହଙ୍ଗ ନିୟନ ।
 ଏହିସମୟରେ ରମ୍ଭା ନାମେ ଅପସରା
 ଯାଉଥିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକ ତେଜ ନିଜପୁରୀ ।
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ସେହି ରମଣୀକ ବର
 ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ବିମ୍ବ ପରି ବଦନ ତାହାର ।
 ଅତୁଲ ନିତମ୍ବ ବିମ୍ବ ସୁବୃନ୍ଧତ ଶ୍ରେଣୀ
 ଦନ୍ତ କାନ୍ଥ ଦିଶେ କୁନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରପ୍ରସା ଜଣି ।
 ଗଜେନ୍ଦ୍ର ଗାମିନୀ ସେହୁ ଗୁରୁ ବିମ୍ବାଧରା
 ଶରୀର ଦଶଇ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ତମ୍ବାପୁଷ୍ପ ପରି ।
 କିଠିନ ଉନ୍ନତ ସ୍ଥୁଳ ତାର ବେନି ଯୁଗ
 ଦଶଇ ପଦ୍ମଜୁଗୁଳ ଦାତ୍ରୀ ସମାନ ।
 ଶୋଭା ଦିଶେ ଗୁରୁତର ମୁଖେ ମହାହାସ
 କଟାକ୍ଷ ହୋଇଛି କାମ ସାୟକ ସଦୃଶ ।
 ସୁନ୍ଦର କବରୀ ଶର ମୟୁକ୍ତରେ ସାଜେ
 ମାଳତୀ କୁସୁମ ମାଳା ତା ପାଶେ ବିରଜେ ।
 ବହିଃଶୁଭ୍ର ବସ୍ତ୍ର କରିଅଛି ପରିଧାନ
 ମଣି ଅଛି ସର୍ବାଙ୍ଗରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଭୂଷଣ ।
 କସ୍ତୁରୀ ଯୁକ୍ତ ସିନ୍ଦୂରବିନ୍ଦୁ ଲଲିତରେ
 କଳଙ୍କିତ ବାଳ ଇନ୍ଦ୍ର ବିମ୍ବ ନିନ୍ଦା କରେ ।

କର୍ଣ୍ଣମୁଖେ ମଣିରହୁ ନିର୍ମଳ କୁଣ୍ଡଳ
 କରଣରେ ଗଣଦେଶ କରଇ ଉଡୁଳ ।
 ସକଳ ବେଶରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟଇ ସେ ବାଳା
 ଭରିଅଛି ପୁଣ୍ୟ ଅଙ୍ଗେ ଦିବ୍ୟ ପୁଷ୍ପମାଳା ।
 ଶ୍ରିର ସଉବନବତା ରସିକ ମଣ୍ଡନା
 ନ ମିଳିବ ତାର ରୂପ ଗୁଣର ତୁଳନା ।
 ପ୍ରାଣରୁ ଅଧିକ ସେହୁ ଅଟେ ଦେବଙ୍କର
 ସୁକ୍ଷ୍ମଦଗାମିନୀ ଅପସରାଗଣ ବର ।
 କାମ ଗୁହ ଅଭିମୁଖେ କରନ୍ତେ ଗମନ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲୁ ଯହିଁ ଥିଲେ ମଦବାନ ।
 କାମରେ ଜଳ୍ପ ଚିତ ହୋଇ ତ ସେ ଥିଲୁ
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଖି କଟାକ୍ଷ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଶୁଣିଲୁ ।
 ସେ ସକାଶୁ ପୁରନ୍ଦର କାମାତୁର ହୋଇ
 ସମୀପରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ତାର ପାଇ ।
 ବେଶଭୂଷାରେ ମଣ୍ଡିତ ଦେଖିଣ ତାମ୍ରାକୁ
 ଶ୍ରିର କରି ନ ପାରିଣ ଆପଣା ଶତ୍ରୁକୁ
 ବୋଇଲେ ଗୋ ମଉଗଜ ମନ୍ଦୁରଗାମିନୀ
 କେଉଁଠାକୁ ଯାଉଅଛ ହୋଇ ଏକାକିନୀ ।
 କେଉଁଠାରୁ ଅବା ଏବେ ଆସିଲୁ ସୁନ୍ଦରୀ
 କହ ମୋ ଆଗରେ କିଛି ଗୋପନ ନ କର ।
 ଅନ୍ୟ ସଦନକୁ ତୁମ୍ଭେ ଯାଇଅଛ ବୋଲି
 ଦୃଢ଼ଙ୍କ ମୁଖରୁ ମୁହିଁ ଶୁଣି ଆଗୋ ବାଳି ।
 ଏତେବେଳିଯାଏ ଖୋଜୁ ଥିଲୁ ଏହିଠାରେ
 ଦଇବେ ପ୍ରବେଶ ତୁମ୍ଭେ ହେଲୁ ସମୀପରେ ।
 ତୁମ୍ଭଠାରେ ମୋର ମନ ବଳିବାରୁ ଜାଣ
 ଅନ୍ୟପ୍ରତି ଆସକତ ନ ହୁଅଇ ପୁଣି ।
 ସୁବାସିତ ଜଳପାନ କରିବାକୁ ଯାର
 ସନ୍ତତରେ ମନ ହେଉଥିବଟି ଆତୁର ।
 ପକ୍ତିଲଜଳକୁ ଇଚ୍ଛା କହିବ କି ସେହି
 ମୋହର ମନ ସେରୂପେ ହେଉଅଛି ସହି ।
 ଚନ୍ଦନ ଲେପିବା ପାଇଁ ଅଙ୍ଗରେ ଯେ ଲେକ
 ମାନସରେ ସବୁବେଳେ ହୋଇବ ଭୟଙ୍କୁ ।
 ପଳବୋଳହେବାପାଇଁକେତେବେଳେମେଲେ
 ଇଚ୍ଛାକରିବ କି ତାହା କିମ୍ଭ ତୁମ୍ଭେ ଭଲେ ।
 ପୃଥାପାନ କରିବାକୁ ଯାର ଇଚ୍ଛାଥିବ
 ସୁରାପାନ କରି ସେ କି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇବ ।

ଯାର ଅଭିଳାଷ ଥିବ ଶୀଘ୍ର ମିଳିବାକୁ
 ଗଣନା ସେ କରିବ କି/ମର୍ତ୍ତିଲ ଜଳକୁ ।
 ସୁଗନ୍ଧ କୁମ୍ଭ ମନ୍ଦ୍ୟାପରେ ପ୍ରତିଦିନ
 ସେଉଁଲେକ କରୁଥିବ ଆନନ୍ଦେ ଶୟନ ।
 ଶର ଚଳପରେ ସେହି ଶୋଇବା ପାଇଁକି
 କେଉଁ ସମୟରେ ହେଲେ ଇଚ୍ଛା କରିବ କି ।
 ସ୍ବର୍ଗରେ ଯେ ବାସ କରିଥିବ ନରନର
 ନରକେ ରହିବା ଇଚ୍ଛା ହୋଇବ କି ତାର ।
 ସୁଖସ୍ବୋଗ କଲ ଲେକ ଦୁଃଖ ଅଭିଳାଷ
 ମନରେ କି କେବେହେଲେ କରିବ ପ୍ରକାଶ ।
 ପଣ୍ଡିତ ଜନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସଂସର୍ଗ ସେ କରେ
 ଯିବ କି ସେ ରହିବାକୁ ମୁଖ ସମାଜରେ ।
 ସ୍ବର୍ଣ୍ଣ ରହ ଅଳଙ୍କାର ସେହୁ ଲେଉଟୁଥିବ
 ଲୌହ ଆଭରଣେ ସେ କି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇବ ।
 ସେହିପରି ତୁମ୍ଭଠାରେ ଥିବ ଯାର ମନ
 ଗୋଷି ପାରିବ କି ତାକୁ ଅନ୍ୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମନ ।
 ତୁମ୍ଭର ଯେ ଆଲିଙ୍ଗନ ପାଇଥିବ ଅରେ
 ଗୁଡ଼ିଥିବା ପାଇଁ କାହୁଁ ଇଚ୍ଛିବ ମନରେ ।
 ଗଙ୍ଗାଜଳ ତ୍ୟାଗକରି ଅନ୍ୟ ନଦୀ ଜଳ
 ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ କେ ହେବ ଆକୁଳ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସୁପୁଣ ବାସନା ଥାଏ ସବୁଙ୍କର
 ପୁଣ ଅଭିଳାଷୀ ଅଟେ ନିଶିଳ ସଂସାର ।
 ଏ ରୂପେ କହିଣ ଇନ୍ଦ୍ର ଗଜରୁ ଓହ୍ଲାଇ
 ରମ୍ଭା ଆଗେ ଉଭା ହେଲେ ତା ମୁଖକୁ ଚାହିଁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ମନକଥା ଜାଣି ଅପସରା
 ମନମଥ ଶରେ ପୀଡ଼ା ପାଇ ହେଲୁ ଇନ୍ଦ୍ର ।
 ସହଜେ କାମୁକା ସେ ତ ସ୍ବର୍ଗ ବାରପ୍ରିୟ
 ବାସବଙ୍କ ଅଜସଙ୍ଗ ଗୋଗ ଇଚ୍ଛାକରି ।
 ଅଳପ ନୟି ତଳକୁ ନୁଆଁ ବଦନ
 କଟାକ୍ଷରେ ନିଶ୍ଚକ୍ଷଣ କରି ପୁନଃ ପୁନଃ ।
 ସ୍ବନ ଶୁରୁ ଦେଖାଇଣ ଅନ୍ୟ ଛଳନାରେ
 ମରଲ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ମନ ଗଠୁ ବଚନରେ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ କୋନଳ ପ୍ରିୟ ସୁମଧୁର ବାଣୀ
 କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭିଲୁ ନ ହୋଇଣ ତୁନି ।
 ବୋଇଲୁ ହେ ଦେବତା ମୋ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମୁହିଁ
 ପାଉଥିଲି ତୁମ୍ଭେ ଥିବା କଥା ଜଣାନାହିଁ ।

ଏବେ ତୁମ୍ଭ ନିକଟରେ ହେଲ ପରବେଶ
କଲୁ ତୁମ୍ଭଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ମୋର ଲେଖ
ଆନନ୍ଦର ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ ମୋତେ ପାହା ଏବେ
ପରଲୋକ କେଉଁଠି ଅଛି ଅବା ଏଥେ ।
ଧର୍ମମାନଙ୍କର ମୁହିଁ ସନ୍ତୋଷ ଜନନୀ
କହଇ ମାତ୍ରକେ ଦୁର୍ଲ୍ଲି ପୀରତି କାରଣୀ ।
ଯେଉଁରୂପେ ମଧୁକର ସକଳ ପୁଷ୍ପରେ
ବସି ବସି ରସ ଭୁଞ୍ଜିଥାଏ ନିରନ୍ତରେ ।
କଲୁ ଯେଉଁ ପୁଷ୍ପରସ ସବୁଠାରୁ ବଳ
ସୁସ୍ବାଦୁ ଲଗଇ ତହିଁ ରହିଥାଏ ଝୁଲ ।
ଭ୍ରମର ପରସ୍ପେ କାମୀ ଲମ୍ପଟ ପୁରୁଷ
ସୋଗ କରି ନାନା ପ୍ରିୟ ଅଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ ରସ ।
ମନ ଅନୁରୂପ ତାର ହୁଏ ଯେ କାମିନୀ
ଜୀବନ ସାପନ କରି ଥାଏ ତାକୁ ଘେନି ।
ଭ୍ରମର ପୁରୁଷ ଯେହୁ ଏକ ପତ୍ନୀ ତାର
ପ୍ରାଣଠାରୁ ବଳ କରେ ପ୍ରିୟାକୁ ଆଦର ।
ସେହି ପୁରୁଷକୁ ସେବା କରିବା ଉଚିତ
ରସଦାନ କରଇ ସେ ଯେସନେ ମରୁତ ।
ଲମ୍ପଟ ପୁରୁଷ ପକ୍ଷୀ ବୃକ୍ଷେ ଆସିକରି
ଫଳଭୁଞ୍ଜି ଗଲପ୍ରାୟେ ଯାଏ ଅପସର ।
କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧି ହେବାପାଇଁ ବାସ ଆବଶ୍ୟକ
କାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁସେଧେ ସ୍ଥିତି କରଇଟି ଲୋକ ।
ଯେଉଁରୂପେ ତିଆରିରେ ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲେ
ଜଳଜନ୍ତୁମାନେ ତହିଁ ରହିଥାନ୍ତି ଭଲେ ।
ଜଳ ଶୁଖିଗଲେ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ପଳାନ୍ତି
ଲମ୍ପଟ ପୁରୁଷ ଅଟଇଟି ସେହି ମତ ।
ଦେବ ଅଧୀଶ୍ୱର ତୁମ୍ଭେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର
ବିଶେଷେ କାମିନୀଜନ ମନ ମୁଗ୍ଧ ଧର ।
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖି କାହିଁକି ନ ହୋଇବ ଇଚ୍ଛା
ରସିକାର ରସବନ୍ତ ପୁରୁଷରେ ବାଞ୍ଛା ।
ସୁବେଶ ସୁନ୍ଦର କାମକଳାରେ କୁଶଳ
ସୁବକ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟବନ୍ତ ଧର୍ମ ଦୟାଶୀଳ ।
ଏମନ୍ତ ପତିକୁ ଇଚ୍ଛା କରଇ କାମିନୀ
ଆପଣାକୁ ପୁଣ୍ୟବତୀ ମଣଇ ତା ଘେନି ।
ଦୃଶ୍ୟ ଶ୍ରେଣ ପୀଡ଼ିତ ବୃଦ୍ଧ ରସହୀନ
ରତି ଶକତି ରହିତ ନିଷ୍ଠୁର କୃପଣ ।

ଏମନ୍ତ ସ୍ୱରୂପ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରିୟମାନଙ୍କର
କେତେବେଳେ ହୁଏ ନାହିଁ ବୋଲି ମନେକର ।
ଅଶେଷ ମୁଖସମୁଦ୍ର ଅଟେ ତ ଆପଣ
ଆପଣଙ୍କୁ ନ ଭଜିବ କେଉଁ ପ୍ରିୟଜନ ।
ତୁମ୍ଭର ଆଜ୍ଞାକାରଣୀ ଦାସୀ ଅଟେ ମୁହିଁ
ଇଚ୍ଛାରେ ଗ୍ରହଣ କର ଶଙ୍କା ଗ୍ରହଦେଇ ।
ଏହିରୂପେ କହି ଚନ୍ଦ୍ରା ଅଳପ ହସିଲ
ବନ୍ଧ ଗଣ୍ଡରେ ଲଢ଼ୁକୁ ପୁଣି ଅନାଇଲ ।
କାମ ତ ତାହାକୁ ଶର ଅନଳରେ ପୋଡ଼ି
ଦେଉଥିଲା ତେଣୁ ପାଶେ ଗଲ ଲଜ୍ଜା ପ୍ରିୟ ।
ତାହାର ହୃଦୟ କଥା ଜାଣି ପୁରନ୍ଦର
କୁସୁମ ମନ୍ତ୍ରକୁ ନେଲେ କରେ ଘେନି କର ।
ଗାଡ଼େ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ବସାଇଲେ କୋଳେ
ଚନ୍ଦ୍ରଦେଲେ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳେ ।
ଉରଜ ଘେନିଣ କରେ ବିକସିଲେ ସୁଖେ
ଚନ୍ଦ୍ର ବିଆଇଲେ ପୁଣି ଆପଣାର ମୁଖେ ।
କେତେବେଳେ ନିଜେ ରତି ରସରେ ମାନନ୍ତି
କରନ୍ତି ବା କେତେବେଳେ ବିପକ୍ଷିତ ରତି ।
ନାନାପ୍ରକାର ଶୃଙ୍ଗାର କ୍ରିଡ଼ାମାନ କଲେ
କାହାଠାରୁ କେହି ହେଲେ ଉଶା ତ ନ ଥିଲେ
କାମରେ ଆସକ୍ତ ହୋଇ ରଜନୀ ବିବସ
ନ ଜାଣିଲେ କେତେକାଳ ହୋଇଗଲା ଶେଷ
ଏହିରୂପେ ସ୍ଥଳକ୍ରିଡ଼ା ସାର ପୁରୁଷର
ଜଳକ୍ରିଡ଼ା କରିବାକୁ ବଳାଇଲେ ଚିତ୍ତ ।
ପୁଷ୍ପଭଦ୍ରା ନଫଜଲେ ଉପଗତ ହେଲେ
ରମ୍ଭାକୁ ଘେନିଣ ନାନା ରସେ କ୍ରିଡ଼ାକଲେ ।
ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତହିଁ ରହି ସେ ଅନ୍ତରେ
ପୁଣି ଆସି ବିମରନ୍ତି ସ୍ଥଳ ପ୍ରଦେଶରେ ।
ଦଣ୍ଡେ ରହି ପୁଣି ଜଳେ ସ୍ୱଅନ୍ତ ପ୍ରବେଶ
କେତେକ ସମୟ ଏହିପରି ହେଲେ ଶେଷ ।
କେତେବେଳେ ନିଜ ଶିଷ୍ୟବର ସଙ୍ଗେ ଘେନି
ମିଳିଲେ ତହିଁ ଦୁର୍ବସା ନାମେ ମହାମୁନି ।
ବୈକୁଣ୍ଠ ଭୁବନ ତେଜ ଶିବଙ୍କ ପୁରକୁ
ଯାଉଥିଲେ ତାଙ୍କୁ ଦରଶନ କରିବାକୁ ।
ମୁନିଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ଆଶେ ସୁର ଅଧୀଶ୍ୱର
ରମ୍ଭା ତୁଲେ ଆସି ପାଦେ କଲେ ନମସ୍କାର ।

ଶୁଭ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି ସେ ମୁନି ପୂଜାବ
 ବୋଇଲେ ସକଳ ଶୁଭେ ଅଛି ତ ବାଧବ ।
 ଏମନ୍ତ ବୋଲି ତାହାଙ୍କୁ ମହା ସମାଦରେ
 ପାରିଜାତ ପୁଷ୍ପଟିଏ ଦେଲେ ନେଇ କରେ ।
 ବୋଇଲେ ଏ ପୁଷ୍ପ ମୋତେ ଦେବ ନାରାୟଣ
 ଦେଇଥିଲେ ସନ୍ତୋଷରେ ଆନ୍ତେ ପୁରସ୍କାଣ ।
 ଏହାର ମହିମା ଅଟେ ଯେଁଲେକ୍ଷ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
 ଏହା ପ୍ରଭାବରେ ସର୍ବକାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧ ହେବ ।
 ଏ ଦିବ୍ୟ କୁସୁମ ଥିବ ପାହାର ମସ୍ତକେ
 ଆଗ ପୂଜା ପାଇବ ସେ ସବୁଠାରେ ଲୋକେ ।
 ତାହାର ଶ୍ରୀପୁକୁ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ କେତେବେଳେ
 ଗୁଡ଼ିକର ଅନ୍ୟଠାକୁ ନ ପାଆନ୍ତି ହେଲେ ।
 ଜ୍ଞାନ ବୁଦ୍ଧି ପରାମର୍ଶ ତେଜ ପ୍ରଭାବରେ
 ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସେ ହେବ ନିରନ୍ତରେ ।
 ସମସ୍ତ ଦେବଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ପତ୍ନୀ ବୋଲଇବ
 ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟଶାଳୀ ସୁଶୀଳ ହୋଇବ ।
 ଅଭିମାନ କରି ଯେଉଁ ଦୁର୍ବୁଦ୍ଧି ପମର
 ଏ ପୁଷ୍ପକୁ ନ ଦେନିବ ଆପଣାର ଶିର ।
 ଭ୍ରଷ୍ଟଶିରା ହୋଇବ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ
 ଏ କଥା ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣ ମୋର କହିବାରୁ ।
 ଏରୂପେ କହି ଶଙ୍କର ଅଂଶଜାତ ମୁନି
 କଲକାସ ଭବନକୁ ଚଳେ ହୋଇ ତୁନି ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ତ କାମଦେବରେ ମତ୍ତ ହୋଇଥିଲେ
 ଦୁଃସାସୀ ମୁନିଙ୍କ ବାକ୍ୟ ପାସୋର ସେ ଦେଲେ ।

ପାରିଜାତ ପୁଷ୍ପଟିକୁ ଗଳ ମସ୍ତକରେ
 ଥୋଇଲେ ନେଇଣ ରମ୍ଭା ଅପ୍ସରା ପାଶରେ ।
 ସେହିକ୍ଷଣି ମୁନିଙ୍କର ବଚନ ପ୍ରକାରେ
 ଭ୍ରଷ୍ଟଶିରା ହେଲେ ଇନ୍ଦ୍ର ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ।
 ତାହା ଦେଖି ରମ୍ଭା ତାଙ୍କ ପାଶରେ ନ ରହି
 ସ୍ବର୍ଗ ଭ୍ରବନରେ ପରବେଶ ହେଲା ଯାଇ ।
 ପୁଂଶୁଳ କାମିନୀଙ୍କର ଅଟେ ସେ ତ ଶକ୍ତି ।
 ଅଯୋଗ୍ୟ ପୁରୁଷଠାରେ ନ କରନ୍ତି ପ୍ରୀତି ।
 ତେଜ ଗୁଣରେ ଅଧିକ ହୋଇ ଗଜରଜ
 ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ପକାଇ ତଳେ ପ୍ରକାଶିଲା ଓଜ ।
 ମହା ଅରଣ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ହେଲ ପରବେଶ
 କରିଣୀ ଗୋଟିଏ ଦେଖି ବଳେ କଲ ବଶ୍ୟ ।
 ସେ କରିଣୀ ତାର ପ୍ରିୟା ହୋଇଣ ରହିଲ
 ସହଜେ ତ ପୁଣ୍ୟାର୍ଥୀମାନ ଅଟନ୍ତି ଅବଳା ।
 କେତେକାଳ ଅନ୍ତେ ତାଙ୍କଠାରୁ ଦିବ୍ୟ ସୁତ
 ଦୁହିତାଗଣ ସେପରି ହୋଇଲେ ସମୂତ ।
 ସେ ମହାଗଜର ମୁଣ୍ଡ ଆଣି ଶିରପତ
 ଗଣେଶଙ୍କଠାରେ ଯୁକ୍ତ କଲେ ଆହେ ସତ ।
 ଏରୂପେ ଗଣେଶଙ୍କର ଚରିତ ବିସ୍ତାର
 କହିଲ ତ ଯଥାବଧି ଆହେ ତପସ୍ବର ।
 ଆଉ କେଉଁ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ଅଛି ମନ
 ପଶୁର କହିବା ବସି ଏଠାରେ ବନ୍ଦନ ।
 ଗଜାସ୍ୟ ଯୋଜନ କଥା ହୋଇଲ ଧର୍ମଶ୍ରୁତି
 ଗୀତରେ ଭଣଇ ସେହିବାସୀ ଘନ ହନ

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ଗଣେଶଙ୍କ ଜନମସ୍ତକ ଧାରଣ
 କଥନେ ନାମ ଭୁବନବିଶୋଧୟାୟଃ ।

ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ମୀପ୍ରାପ୍ତି ବର୍ଣ୍ଣନ

ନାରାୟଣଙ୍କୁ ସୁନନ୍ଦ ପୁଣ୍ଡଲିକେ ନାରଦ
 ରୂପିଣୀପେ ଶିରସ୍ଥାନ ହେଲେ କମ୍ପା ଇନ୍ଦ୍ର ।
 ଦେବଗଣେ କାହିଁପାଇଁ ତେମନ୍ତ ହୋଇଲେ
 ମୋ ଆଗେ ବିସ୍ତାର କରି କୁହ ଦେବ ହେଲେ ।

ପୁଣି କରୁପେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ ଇନ୍ଦ୍ର
 ଆବର କପଟ ଲଭ କରଲେ ଧର୍ମଦ ।
 ଶୁଣିବା ପାଇଁକି ଏହା ବଳଅଛି ମନ
 ଦୟାକର ପାତ୍ର ବାରେ କୁହ ଯୋଗ୍ୟନ ।

ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ମୁଁ ତହିଁର ବୃଣ୍ତ
 କହୁଅଛି ଶୁଣ ଏବେ ସ୍ଥିରକର ଚିତ୍ତ ।
 ନିଶ୍ଚିତ ହେବାରୁ ଇନ୍ଦ୍ର, ରମ୍ଭା ଅପସରା
 ଅନାଦର କରି ଚାଲିଗଲା ନିଜ ପୁଣି ।
 ଗଜ ମଧ୍ୟ ଆପଣାର ଇଚ୍ଛାମତେ ଗଲ
 ଶରୀର ଝାଡ଼ି ଉପରୁ ପକାଇଣ ଦେଲ ।
 ସେ ସକାଶୁ ମହାଦୁଃଖେ ଶରୀରଦେଶ ପଡ଼ି
 ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଆସିଲେ ନିଜ ଅଦୃଷ୍ଟକୁ ଚିନ୍ତି ।
 ଦେଖିଲେ ସେଠାରେ ନାହିଁ କାହାର ଆନନ୍ଦ
 ସବୁର ଅବସ୍ଥା ହୋଇଅଛି ଅତି ମନ୍ଦ ।
 ବନ୍ଧୁଗଣ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକ ଗଲେଣି ପଲାଇ
 ଶତ୍ରୁମାନେ ପୁଣି ରହି ଅଛନ୍ତି ବେତାଇ ।
 ଏଭୂଷଣ ପୁରକୁ ଦେଖି ଆପଣା ମନ୍ଦିରେ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଖେଦ ପାଇଣ ମନରେ ।
 ସେହିଠାରେ ମଧ୍ୟ କିଛି ଶୁଭ ନ ଦେଖିଲେ
 ଦେବତାଙ୍କୁ ଡାକି ତହିଁ ପାଶେ ଅଣାଇଲେ ।
 ସେମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ଯାଇ
 ମିଳିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଦୁଃଖ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ।
 ଦେଖିଲେ ସକ୍ଷମଧରେ ବସିଛନ୍ତି ଧାତା
 ପ୍ରଣାମ କଲେ ପାଦେ ସକଳ ଦେବତା ।
 ବେଦବାକ୍ୟ ଅନୁସାରେ ବାସବ ସେ କାଳେ
 ମସ୍ତକ ନୁଆଇଁ ପୁଣି ବହୁ ପୁତ କଲେ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ତାହାଙ୍କର ସକଳ ବୃଣ୍ତ
 ଜାଣିଲେ ବୃହସ୍ପତି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଅଗ୍ର ।
 ତାହା ଶୁଣି ପ୍ରଜାପତି ନମ୍ରମୁଖ ହୋଇ
 ବୋଇଲେ ବାସବ ମୋର ବଂଶେ ଜନ୍ମି ଥାଇ ।
 ସକଳ ସମ୍ପଦ ଦିବ୍ୟ ଭୋଗ ପାଇକରି
 ଦେବକ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଅଛି ଅଧିକାରୀ ।
 ରୂପଗୁଣେ ଲକ୍ଷ୍ମୀସମ ଶରୀ ମହାସତୀ
 ହୋଇଅଛନ୍ତି ତୁମ୍ଭର ପ୍ରାଣପ୍ରିୟାବତୀ ।
 ତଥାପି ପରକାମିନୀ ଲମ୍ପଟରେ ତୁମ୍ଭେ
 ଚାଲିବାର ଦେଖି ପ୍ରବ୍ୟତ ହେଉ ଜାଣ ଅନ୍ତେ ।
 ପୂର୍ବକାଳେ ଗଉଡମ ରଖିକ ଶ୍ରୀଯ୍ୟକୁ
 ହରିବାରୁ ବହୁଅଛି ସହସ୍ର ଯୋନକୁ ।
 ନିଶ୍ଚିତ ଭବଭୋଗ ପୁଣି ସେହି ଗୁଡ଼ି ଘେନି
 ଧାର୍ଯ୍ୟଅଛି ହରିବାକୁ ପରର କାମିନୀ ।

ଯେଉଁ ଲୋକ ପରସ୍ତି ଶ ଇନ୍ଦ୍ରା କରୁଥାଏ
 ତାହାଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କେତେ ନ ରହଇ ସ୍ନେହେ ।
 ସେହି ଲୋକ ସବୁଠାରେ ଅପଣକୁ ପାଏ ।
 ଧନମାନ ଅଇଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ତାର ନାଶପାଏ ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ନରକବେଦ୍ୟ ଭୁମ୍ଭ ହସ୍ତେ ନେଇ
 ଆନନ୍ଦେ ଦେଲେ ଦୁଃଖୀୟା ଚାଷିକୁଳ ସାଇଁ ।
 ରମ୍ଭାରେ ଆସକ୍ତ ହୋଇ ଗଜ ମସ୍ତକରେ
 ଥୋଇଲ ତା ତୁମ୍ଭେ କିଛି ନ ଭାବ ମନରେ ।
 ଏବେ ସେ ରମ୍ଭା କାମିନୀ ଅଛି କେଉଁଠାରେ
 ବଣ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ତୁମ୍ଭେ ଯାହାର ରୂପରେ ।
 ଯାହା ଯୋଗେ ତୁମ୍ଭଠାରୁ ଗୁଡ଼ିଗଲେ ଶିଶୁ
 ସେ ପୁଂଶୁଳୀ ପୁଣି ଏବେ ଡଳ ଦୂରକରି ।
 ସହକରେ ବେଶ୍ୟମାନେ ଶାମନ୍ତ ଲୋକକୁ
 ଭଜିଥାନ୍ତି ଧନ ଦେଇ ସୁଖ ଭୁଞ୍ଜିବାକୁ ।
 ଧନ ସମ୍ପଦ ବିହୀନ ହୁଅଇ ସେ ଯେବେ
 ସେହିକ୍ଷଣି ଗୁଡ଼ି ତାକୁ ଯାନ୍ତି ଅନ୍ୟଠାରେ ।
 ନିଜ କାମୁକ ପାଶେ ଚଲିବେଳେ ସେହି
 ନିୟୁଥାନ୍ତି ପୁରାତନ ସ ଚୁକ୍ତକୁ ଚିହ୍ନି ।
 ଯେଉଁଠାରେ ଥିଲେ ହେଲେ ଗତ ହେବା କଥା
 ଖୋଜିଲେ ଲୋଭୁଛି ଆଉ ନ ଆସେ ସବୁଥା ।
 ମୋର ବୋଲ କରି ଏବେ ତୁମ୍ଭେ ଏଥି ଯାଅ
 ନାରାୟଣଙ୍କ ସେବାରେ ମନ ଦେଇ ରହ ।
 ତାଙ୍କ ପ୍ରସାଦରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲୋଭୁଛି ଆସିବେ
 ତାଙ୍କ ବିନା କେହି ତାହା କରି ନ ପାରିବେ ।
 ଏହିରୂପେ କହି ବ୍ରହ୍ମା ନାରାୟଣଙ୍କର
 କବଚ ଘୋଷ ପ୍ରଦାନ କଲେ ସେ କାଳର ।
 ଆବର ଯେ ପୂଜାବଧି ମନ୍ତ୍ର ଆଦିକରି
 ସକଳ ପ୍ରଦାନ କଲେ ମଙ୍ଗଳ ବିଶ୍ୱର ।
 ତାହା ଘେନି ପୁରନ୍ଦର ଗୁ ରୁଜ ସହିତେ
 ପୃଷ୍ଠର ଫେରେ ଯାଇ ମିଳିଲେ ଭାରିତେ ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ଉପାସନା କଲେ ସେହିଠାରେ
 ବରଦେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁଣି ରହି ନିରାହାରେ ।
 ନାନା ଧରକାରେ ସୁତସ୍ତୋତ୍ର ପାଠକଲେ
 କେତେ ଦିନ ଅନ୍ତେ ବସ୍ତୁ ପ୍ରଧାନ ହୋଇଲେ ।
 ଆଗେ ଭକ୍ତହୋଇ ଦେବ କମଳାରମଣ
 ଇଚ୍ଛା ଅନୁରୂପେ ତାଙ୍କୁ କଲେ ବରଦାନ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଘୋମ କବଚ ମନ୍ତ୍ର ସହିତରେ
ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ତାହାଙ୍କ ପ୍ରତିରେ ।
ବଳକୁଣ୍ଠେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ତହିଁ ପାଇଁ
କ୍ଷୀର ସାଗର ତଟକୁ ଗଲେ ଚରୀପାଇଁ ।
କବଚ ଦେନିଶ ପ୍ରତି କଲେ ପୁନଃ ପୁନଃ
ତାହା ଜାଣି ପଦ୍ମାଳୟା ହୋଇ ପରସନ୍ନ ।

ସ୍ନାନଦେନିଶ ବଳେ କଲେ ଅଳ୍ପ ଅନୁରୋଗେ
ପରବେଶ ହେଲେ ଲଘୁ ପାଇଁ ବହୁ ମାର୍ଗେ ।
ଶମ୍ଭୁକୁଳ ଜୟ କରି ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ମନରେ
ଦେବତାଙ୍କୁ ଦେନି ରାଜ୍ୟ କଲେ ଆନନ୍ଦରେ ।
ବୋଲେ ଦିନ ସେନବାସୀ ଅନ୍ତେ ଦେବ ହରି
ସଫାର ସାଗର ଗର୍ଭ ମୋତେ କର ପାରି ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ ଗଣେଶଷ୍ଟି ଲଘୁକର ଲକ୍ଷ୍ମୀପ୍ରାପ୍ତି
ବର୍ଣ୍ଣନେ ନାମ ତ୍ରୟୋତ୍ସାୟଃ ।

ଏକବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀଙ୍କର ପ୍ରବାଦ ବରଣ

ନାରାୟଣଙ୍କୁ ଅନାଳି ନାରଦ ମହର୍ଷି
ପରଲେ ପୁଣି ମନେ ହୋଇ ମହାତୋଷୀ ।
ବୋଇଲେ ଲଘୁକୁ ନେଇ ଦେବ ନାରାୟଣ
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ଯେଉଁ ଘୋମ ମନ୍ତ୍ର କଲେ ଦାନ ।
ତାହାର ସ୍ମରଣ ମୋତେ କହ ଚପରାଣ
ଶୁଣିବା ସକାଶେ ଶୁଦ୍ଧ ହେଉଛି ମୋହର ।
ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ମୁଁ କହୁଅଛି ତାହା
ସ୍ଥିର ହୋଇ ଶୁଣ ଆଜେ ଶୁଣିକୁଳନାଥ ।
ପୃଷ୍ଠର ଫର୍ଥରେ ଗପ କରି ସୁରୋଗ୍ଧର
ବହୁଳ କଷ୍ଟେ ମାପିରେ ରଜନୀ ବାସର ।
ତାହାଙ୍କର କଷ୍ଟ ଦେଖି ପ୍ରଭୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି
ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ଆମି ମୋତାରେ ଝଟକ ।
ବୋଇଲେ ଚପସ୍ୟା ଗ୍ରନ୍ଥ ଆଜେ ପୁରୁଷର
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲି ଏବେ ମାଗ ମୋତେ ବର ।
ଲଘୁ, ତାହା ଶୁଣି ତାଙ୍କ ପାଦରେ ନମିଲେ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ବୋଲିଶ ମାର୍ଗଲେ ।
ହେଉ ବୋଲି କହି ପ୍ରଭୁ ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ରଧର
କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ପୁଣି ହିତ ଚର୍ଚ୍ଚାଶିର ।
ବୋଇଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀଙ୍କ କବଚକୁ ଶୁଣି
କହୁଅଛି ଆଜେ ଲଘୁ ଶୁଣି ମନଦେଇ ।
ଯାହାଯୋଗେ ଦୂର ହେବ ଏବଂ ଶୋକଦୂଷିଣ
ପରଶାନ୍ତେ ପୁଣି ଉପୁଜିବ ମହାୟୁଷ ।
ସକଳ ଯଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟଲ୍ଲଭ ହେବ କାଞ୍ଚରେ
ବିନଷ୍ଟ ହୋଇବେ ଶମ୍ଭୁଗଣ ନରନର ।

ଯେତେବେଳେ ଜଳେ ପୁରୁ ହୋଇଥିଲ ମହା
ସ୍ଥାବର ଜଗତେ ଦୃଶ୍ୟ ନୋହୁଥିଲେ କାହିଁ ।
ସେ ମହତ୍ତ୍ଵ ନାରାୟଣ ପ୍ରଜାମତିଙ୍କର
ହସ୍ତେ ସମର୍ପଣ କଲେ ଏ କବଚବର ।
ଧାରଣ କରନ୍ତୁ ଏହା ପାବନୀକ ପତି
ଅଳ୍ପକ୍ଷରେ ଲାଭକଲେ ସକଳ ବିଭୂତି ।
ମୁନିମାନେ ଅଲଗାଧର୍ମ ସମ୍ପଦ ପାଇଲେ
ବିପତ୍ତିରେ ରତ ହୋଇ ମୁକ୍ତି ଅରଜିଲେ ।
କେ ବଚନରେ ଶୁଣି ଅଟନ୍ତି ବ୍ୟାଧା
ପାଳି ହିତ ଗୁପ୍ତ ମନ୍ତ୍ର ଆଳୟା ଦେବତା ।
ମିଶି ଅଲଗାଧର୍ମଜୟଲ୍ଲଭେ ବିନିଷ୍ଠାଗ
ହୁଅନ୍ତ ଆଜେ ବାସବ ଏଥିରେ ପ୍ରୟୋଗ ।
ଏହା ପ୍ରବାଚରେ ଲୋକ ଜନ୍ମଲଭ କରେ
ଆବର ଧ୍ୟାନ ପାଏ ଜଗତ ଲୋକରେ ।
ମଥୁରା ବୋଲିବ ମଦ୍ୟା ମନ୍ତ୍ରକ ରଖନ୍ତୁ
ରାସ୍ତିୟା କଷ୍ଟଦେଶ ପାଳନ କରନ୍ତୁ ।
ନାମିକାକୁ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ କରନ୍ତୁ ରକ୍ଷଣ
କମଳା ରସା କରନ୍ତୁ ଗୋ ବେନ ନୟନ ।
କେବଳ କେଶବକନ୍ୟା ପାଳନ କରନ୍ତୁ
କମଳାଳୟା କମଳ ଦେଖି ରଖନ୍ତୁ ।
କଳକଳନୀ ଦେଶ ଖଣି ପୁରସର୍ଗୀ
ଦୁଃଖକୁ ସ୍ଵରୂପିକା ସମ୍ପଦଦାୟିନୀ ।
କଳକବାସିନୀ ପୁଷ୍ପଦେବୀଙ୍କୁ ଏବଂ
ସଂସ୍ଥାକୁ ଯେ ପଦ୍ମାଳୟା ସଦାପ୍ରଦା ।

ଶ୍ରୀଦେବୀ ମୋହର ଆଶି ମାଳାକୁ ରଖନ୍ତୁ
ବାହୁଗଳକୁ ମଧ୍ୟ ପାଳନ କରନ୍ତୁ ।
ପାଦବେଶ ରଖନ୍ତୁ ମୋ ନାଗପୁଣ୍ୟ ପ୍ରିୟା
ନିକମ୍ବ ଦେଶକୁ ସ୍ବାହାୟକ ପଦ୍ମାଳୟ ।
ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ରଖନ୍ତୁ ମୋ ସକଳ ଅଙ୍ଗକୁ
ଆବର ସକଳସ୍ଥାନ ନିହତଶଗକୁ ।
ଏହିରୂପେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର କବଚ ପ୍ରକାର
କହିଲି ତୁମ୍ଭ ଆଗରେ ଆଦେ ପୁରେଶ୍ବର ।
ସର୍ବେଶ୍ବରୀୟ ବୋଲି ନାମ ଅଟଇ ଏହାର
ଅଭିମତ ଅଟଇ ଏହି ସଂସାର ମଧ୍ୟର ।
ବଧୁ ପ୍ରକାରେ ବୁଝୁକୁ ଅରତନା କରି
ଧାରଣ କରିବ ଭକ୍ତିଭାବ ମନେ ଧରି ।
ଦକ୍ଷିଣ ବାହୁରେ ଅବା କଣ୍ଠ ପ୍ରଦେଶରେ
ଧାରଣ କରିବା ଯୁକ୍ତ ସୁରୂପ ପକ୍ଷରେ ।
ସ୍ତ୍ରୀପକ୍ଷେ ବାମବାହୁ ମୂଳରେ ଧାରଣ
କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଜାଣ ସୁରକ୍ଷଣ ।
ଏହାପୋତେ ସବୁଠାରେ ଜୟଲଭ ହୁଏ
ବାସ କରନ୍ତି କମଳା ସବୁବେଳେ ବୃନ୍ଦେ ।
କାୟାକୁ ଯେତେପେ ଗୁପ୍ତା ଆଏ ଅନୁସର
ସେ ରୂପେ ପାଶରେ ଆନ୍ତ ମହାମାୟାଶିର ।
ଏହି ବଚନ ନ ବୁଝି ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ଯେ ନର
ପୂଜା କରଇ ସକଳ ବୃଥା ହୁଏ ତାର ।
ଶତଲକ୍ଷ ଜପିଲେହେଁ ସିଦ୍ଧ ନୁହେଁ ଏହା
ଏତେପେ ଇନ୍ଦ୍ରକ ଆଗେ କହି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାହା ।
ସନ୍ତୋଷରେ ପୁଣି ତାଙ୍କୁ ଶୋଭଣ ଅକ୍ଷର
ମନ୍ତ୍ରଧ୍ୟାନ ସହିତରେ ଦେଲେ ସେ କାଳର ।
ସେ ମନ୍ତ୍ର ଧ୍ୟାନ ସ୍ବରୂପ କହୁଅଛି ଶୁଣ
ଓଁ କାର ଯେ ମାୟା ମହାକାଳୀ ଶଜ ପୁଣ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ କାମ ଶଜାକ୍ଷର ଅନ୍ତେ ନମଃ ଶେ
ସେ ଅନ୍ତରେ ଚତୁର୍ଥୀନ୍ତ୍ର ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଦ ।
ଆବର ଚତୁର୍ଥୀ ଯୁକ୍ତ ନରପ୍ରିୟା ତହିଁ
ରଖିବ ସ୍ବାହା ପଦକୁ ଶେଷ ଭାଗେ ନେଇ ।
ଏତେପେ ମନ୍ତ୍ର ନିର୍ମାଣ କରିଣ ଧ୍ୟାନକୁ
ପଢିବ ତା ପରେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାରେ ଚାହାକୁ ।
ଆମ୍ଭୁଳ କରିଣ ମୁହିଁ କହିବ ବତାଇ
ଶୁଣ ମନଦେଇ କରି ଆଦେ ଶ୍ରୀପାଇଁ ।

ସାମବେଦରେ ଉକ୍ତ ସେ ଶ୍ରେଲେକ୍ୟ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
ପିତମୁନି ଜନଙ୍କର ଜୀବନର ପଦ ।
ଶୁକଳ ଚମ୍ପକ ଭୂଲ୍ୟ ଅଟଇ ବରନ
କାନ୍ତି ବିରଜଇ ଶରତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଭା ସମ ।
ବହ୍ନିଶିଳ ବସ ଅଙ୍ଗେ ଦିଶଇ ସୁନ୍ଦର
ଆବର ବିରଜମାନ ରତ୍ନ ଅଳଙ୍କାର ।
ଶିଷତ ହାସ ମଣିତ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ
କସ୍ତୁରୀ ସିନ୍ଦୂର ବିନ୍ଦୁଲଲଟେ ଶୋଭନ ।
ଆମ୍ଭୁଲ୍ୟ ରତ୍ନ ରଚିତ ଉଜ୍ଜ୍ବଳ କୁଣ୍ଡଳ
ପ୍ରକ୍ଷର ଜାକ୍ବଲ୍ୟମାନ ଦିଶେ ଶଣ୍ଢପୁଳ ।
ସୁନ୍ଦର କବଚଭାବ ମାଳତୀ ମାଳରେ
ଶ୍ରେଲେକ୍ୟ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଶୋଭା ପରକାଶ କରେ ।
ମହମ୍ମଦକ କମଳ ମଧ୍ୟେ ବିରଜିତା
ନମସ୍ତେ ସୁନ୍ଦର ମୁଖି ନାଗପୁଣ୍ୟ କାନ୍ତା ।
ଆଦେ ଦେବରଜ ଏହି ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ଧ୍ୟାନ
ପୂଜା ସମୟରେ କରି ଭକ୍ତିରେ ପଠନ ।
ଉପଗୁର ଦେଇ ପୁଣି ଶୋଭଣ ପ୍ରକାର
ପୂଜା କରିବ ମନରେ ହୋଇ ତୋଷଣର
ସେ ଅନ୍ତରେ ଯୋଗ ପଡ଼ି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବ
ତେବେ ସେ ବାଞ୍ଛିତ ଫଳ ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ।
ସ୍ତବର ସ୍ବରୂପ ମଧ୍ୟ ମୋହଠାରୁ ଶୁଣ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁପ୍ତ ଚାହା ଅଟଇଟି ଜାଣ ।
ପ୍ରଥମେ ବୋଲିବ ମହାମାୟା ଭଗବତୀ
ଭକ୍ତା କରଇ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କରିବାକୁ ସୁତ ।
କିନ୍ତୁ ତୁମ୍ଭର ମହିମା ବଞ୍ଚିବାକୁ ମୁହିଁ
କେତେବେଳେ ହେଲେ ସମରଥ ହେବନାହିଁ ।
ସ୍ବପ୍ନାରୂପା ତେଜୋମୟୀ ଦେବୀ ସନାତନା
ବୁଦ୍ଧି ଅଗୋଚର ସର୍ବସମ୍ପଦ ଦାୟିନୀ ।
କାୟା ମନ ବାକ୍ୟ ଅଗୋଚର ଅଟ ଦେବୀ
ତୁମ୍ଭ ରୂପ କେହି ଜାଣି ନ ପାରିବ ଭାବ ।
ଭଗବେଦଙ୍କର ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ମୂଳହେତୁ
ଭବସ୍ବରୂପ ସାଗର ତରଣର ସେତୁ ।
ସକଳ ଶ୍ୟାମ ଦେବତା ସମ୍ପଦ ଦାୟିନୀ
ଯୋଗୀଜନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ବର୍ଦ୍ଧନ କାରଣୀ ।
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ବଞ୍ଚିବାପାଇଁ ମୋହର ଶକ୍ତି
ସମର୍ଥ ନୁହଇ ଦୟାକର ଦୟାବତୀ ।

ଭୃମ୍ଭବନା ଜଗତରେ ସକଳ ପଦାର୍ଥ
 ଫଳ ବିଘ୍ନେନ ଦୃଢ଼ ଅଳ ନିଶ୍ଚୟରେ ବ୍ୟର୍ଥ ।
 ସୁନ୍ୟପାତ୍ରୀ ବାଳକର ମାତାଠାରେ ମନ
 ଯେଉଁରୂପେ ଅତିଶୟ ହୋଇଥାଏ ମଗ୍ନ ।
 ସେହିପେ ଜଗତ ପ୍ରାଣୀ ଭୃମ୍ଭର ଦୟାରେ
 ସର୍ବଦା ରହିଅଛନ୍ତି ବିନଷ୍ଟ ଶ୍ବବରେ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଦେଶ ଜଗତ ଜନମା
 ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଦୟା ମନେ ଘେନି ।
 ଭୃମ୍ଭ ପାଦପଦ୍ମ ତଳେ ପଶୁ ଛୁ ଶରଣ
 ଆମ୍ଭଙ୍କୁ କର ଏ ଘୋର ସଂସାରୁ ମାରଣ ।
 ନମଃ ଶକ୍ତିସ୍ବରୂପିଣୀ ଜ୍ଞାନବୃଦ୍ଧି ଦାତ୍ରୀ
 ସର୍ବପାପ ସଂହାରଣୀ ଦେଶ ଜଗନ୍ନାଥୀ ।
 ହରିଭକ୍ତି ମୁକ୍ତିମାର୍ଗ ଦର୍ଶନକାରଣୀ
 ନମସ୍ତେ ଶ୍ରୀମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦୁଃଖ ସଂହାରଣୀ ।
 ପୁଣି ଯେବେ ଦୋଷ କରୁଥାଏ ମାତାଠାରେ
 ତାହାକୁ ମାତା କି କେବେ ଗ୍ରହଣେଇ ପାରେ ।

ସେହିପରି ମାତା ମୁହିଁ ଭୃମ୍ଭର ସନ୍ତାନ
 ମୋହପ୍ରତି ନୁହ କେବେ ହେଲେ ଦୟାଶୂନ୍ୟ ।
 ଦରଶନ ଦିଅ ମୁହିଁ ଭୃମ୍ଭର ସନ୍ତାନ
 ମୋହପ୍ରତି ନୁହ କେବେ ହେଲେ ଦୟାଶୂନ୍ୟ ।
 ଦରଶନ ଦିଅ ମୁହିଁ ହୋଇଛୁ କାତର
 ଭୃମ୍ଭବନା ଗତି ନାହିଁ ଜଗତ ମଧ୍ୟର ।
 ଆଶ୍ରୟ ବସ୍ତୁ ଶ୍ବପର ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ଘୋଷ
 ପୁଣିତ ମୋକ୍ଷଦ ପୁଣି ଅଟଇ ପବନ ।
 ଏ ମହାସ୍ତୋତ୍ରକୁ ପଞ୍ଜାକାଳରେ ଯେ ପଢ଼େ
 ନିଶ୍ଚୟ ତାହାର ଧନ ଅଲଗ୍ନର୍ଥ୍ୟ ବଢ଼େ ।
 ଏହିପେ କହି ଶ୍ରୀହରି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହେଲେ
 ଶ୍ରୀରାମାଚାର ପଟକୁ ଛାଡ଼ି ଚଳଗଲେ ।
 ମନଦେଇ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣଙ୍କ ପାଦରେ
 ବିରଜିଲେ ଘନ ସେନମୋହନ ଗୀତରେ ।

କିଛି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶସ୍ତୋତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀଙ୍କର ପ୍ରବାଦ
 ବିବରଣ କଥାରେ ନାମ ଏକାଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଦାବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଭୃମ୍ଭର ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଦାସ ସମ୍ପଦ ଲଭ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ କଥା ଶୁଣି ମୁନିବର
 ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ଦେନି ପୁରନ୍ଦର ।
 ବୃହସ୍ପତିଙ୍କୁ ଆଗରେ ଚଲାଇଣ ଗଲେ
 ଶ୍ରୀରାମପୁତ୍ର ପଟରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 ରତ୍ନଗୁଡ଼ିକା ସହିତେ କବଚକୁ ଗଲେ
 ପାରଣ କରଣ ସୁତି ପଠନ ସେ କଲେ ।
 ଭକତିଭରେ ସକଳ ଦେବତା ସେପରି
 ଚନ୍ଦ୍ରଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ମନେ ଭକ୍ତିଶ୍ରବ ଧର ।
 ତାହା ଜାଣି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେହିକ୍ଷଣି ଆସି
 ଦେଖାଇଲେ ଆପଣାର ରୂପ ପରକାଣି ।
 ଶରତଚନ୍ଦ୍ର ପରମେ ପାହାଙ୍କର କାନ୍ତି
 ଶତଦଳ ପଦ୍ମ ପରେ ଦିଜେ କରନ୍ତି ।
 ତେଜରେ ଦିଶଇ ଶୁଭଦିଶ ସମୁଦ୍ବଳ
 ଚାରିଜଳ ଛାଡ଼ି ପରି ଶ୍ରୀମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ।

ଦେବତାଙ୍କୁ ଅନାଇଣ ଭିନିକେଳ ମାତ
 କହିଲେ ବଚନ ଯାହା ଅଟେ ସତ୍ୟନ୍ତର ।
 ବୋଇଲେ ଯେ ଦେବଗଣ ଭୃମ୍ଭ ଗୁଣେ ମୁହିଁ ।
 ହେବଣି ହୋଇବା ପାଇଁ ଛକ୍କା କରୁ ନାହିଁ ।
 ଏ ସକାଶୁ ବ୍ରହ୍ମନାଥ ପାଇ ଭୃମ୍ଭଠାରୁ
 ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇଛନ୍ତି ଦ୍ବିଜବାକ୍ୟ ହୋଇ ଶୁଭ୍ର ।
 ଦ୍ବୀହ୍ମଶନାନେ ମୋହର ପ୍ରାଣର ସମାନ
 ପୁନର୍ ଅଧିକ ସ୍ବେଦପାତ୍ର ବୋଲି ଜାଣି ।
 ଦ୍ବୀହ୍ମଶନଠାରୁ ଯାହା କିଛି ଆନ୍ତେନାନେ
 ନିଜବେଦ୍ୟରୂପେ ପାଇଥାନ୍ତି ପ୍ରଜ୍ବଳନେ ।
 ମନ୍ତ୍ରନାଦରେ ଯେବେ ଦ୍ବିଜ କହିବେଟି ମୋନେ
 ଭୃମ୍ଭନାଥଙ୍କ ଗୁଣକୁ ଯିବି ଗୋବତ୍ସେ ।
 ଦ୍ବୀହ୍ମଶନ ସଦ୍ୟପି ହୋସ କରୁବ ମୋଠାରେ
 ଅଧିକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇବି ମୁହିଁ ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ ।

ବାହୁଣ ଶାପକୁ ପ୍ରଭୁ ସ୍ୱୟଂ ନାଶୟଣ
 ଲବୁ କରଣ ସଙ୍ଗଦା ରହିଥାଉ ଜାଣ ।
 ଏହିରୂପେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀଙ୍କ ଆଗରେ
 କହୁଥିଲେ କଥା ବସି ନାନା ପରକାରେ ।
 ବାହୁଣମାନେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ
 ବହୁ ଲୋକରେ ସମସ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ ।
 ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଶୁଣ କହୁଅଛୁ ମୁହିଁ
 ଅର୍ଚ୍ଚିତ ପ୍ରଚେତା ବ୍ରହ୍ମ ଭବୁ ରଖିପାଇଁ ।
 ପୁଲହ ପୁଲସ୍ତ୍ୟ ଅଗ୍ନି ମଣ୍ଡଳ କପିଳ
 ସନକ ସନନ୍ଦ ସନାତନ ଚପଣୀଳ ।
 ସନତକୁମାର ବୋଧୁ ପଞ୍ଚଶିଖ ମୁନି
 ଆୟୁର ଦୁର୍ବାସା ଗଉଡମ ମହାଜ୍ଞାନୀ ।
 କଶ୍ୟପ ଅନସ୍ତ୍ୟ କର୍ଣ୍ଣ ପାଣିନ ବଶିଷ୍ଠ
 କଣାଦ ଲେମ୍ବଣ କାତ୍ୟାୟନ ଋଷିଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ଆଦିକର ସକଳ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଆସିଲେ ବରଦ ପୂଜା ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଦେନିଶ ।
 ଦେବଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ମିଶି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର
 ଉପାସନା ଆରମ୍ଭିଲେ ହୋଇ ଚତୁର୍ପର ।
 ପ୍ରବ କବଚ ପଢ଼ିଣ ବୋଇଲେ ଈଶ୍ୱରୀ
 ଦେବଙ୍କର ଭବନକୁ ଆସ ଦୟାକର ।
 ତାହା ଶୁଣି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ହରଷିତା ହେଲେ
 ଦେବ ବାହୁଣଙ୍କୁ ଗୁହ୍ୟ ବଚନ କହିଲେ ।
 ବୋଇଲେ ଦ୍ୱିଜଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ପାଳକର ମୁହିଁ
 ନିର୍ଭୟ ହୋଇଲ ଆହେ ଦେବେ କହୁଥାଇ ।
 ଏବେ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର ଗୃହେ ପରବେଶ
 ହୋଇବ ନିଶ୍ଚୟ ମନେ ନ ହୁଅ ବରଦ ।
 ଆହେ ଦ୍ୱିଜଗଣ ତୁମ୍ଭ ଆଜ୍ଞା ପରମାଣେ
 ଦେବଙ୍କ ଗୃହରେ ବାସ କରିବ ସୁମନେ ।
 କେବଳ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଗୃହକୁ ନ ଯିବ
 ସେ କଥା କହୁଛୁ ମାନସରେ ଥାଅ ଭବି ।
 ଯାହାଠାରେ ପିତାମାତା ଗୁରୁ ବନ୍ଧୁଜନ
 ଅସନ୍ନୋଷ ପ୍ରକାଶିଣ ହୋଇଲବ ବମନ ।
 ସେମାନଙ୍କ ଗୃହେ ରହିବାକୁ କେବେ ମୁହିଁ
 ମାନସରେ ଥରେ ହେଲେ ବଘୁରିବ ନାହିଁ ।
 ମିଥ୍ୟାବାଦୀ ନାସ୍ତିକ ସେ କୃତବ୍ଧ ପାମର
 ସନ୍ତ୍ୟାସୀ ଦୟାଶୂନ୍ୟ ଦୁଃଖୀଳ ସେ ନର ।

ତାହା ପାଶେ ରହିବାକୁ ମୋହର ମାନସ
 ନ ବଳବ ଜାଣ ଆହେ ସକଳ ଧିବଣ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରା ଚନ୍ଦ୍ର ଶମୁପ୍ରୀତା ଗୁପ୍ତ ସେ ଅଟଇ
 ଅଥବା ଅଳ୍ପ କପଣ ଋଣୀ ହୋଇଥାଇ ।
 ତାହାଙ୍କ ମନ୍ଦରେ ମୁହିଁ ନରହିବ ଶଶେ
 ଗୁଡ଼ିକର ନିଶ୍ଚୟ ଲେପିବ ଅନ୍ୟସ୍ଥାନେ ।
 ଗାନ୍ଧାରୀ ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧି କାମିନୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 ଅଟଇ ସେ ମନେରଣ ସଙ୍ଗଦା କପଟ ।
 ତାହାଙ୍କ ଭରେ ପୃଷ୍ଠରୁ ଥିଲେ ହେଲେ ମୁହିଁ
 ଶଶକ ମଧ୍ୟରେ ଯିବ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇ ।
 ବେଶ୍ୟାପୁତ୍ରର ଭରକୁ ଯିବାପାଇଁ ମୋର
 ମନ ନ ବଳବ କେବେ ଜାଣ ସଙ୍ଗପୁର ।
 ଯାହା ଭରେ ନିରନ୍ତର ହେଉଥିବ କଳି
 ପ୍ରଭୁ ହୋଇଥିବେ ପ୍ରିୟ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ବଳି ।
 ତାହା ପାଶେ କେବେ ମୁହିଁ ନ ରହିବ ଜାଣ
 ଯେଉଁ ଗୃହେ ନୋହୁଥିବ ଶ୍ରୀହର ପୂଜନ ।
 ଅଥବା ଦେବତାଙ୍କର ଅରଚନା ବଧ
 ନ ହେଉଥିବ ଯେବଣ ଗୃହେ ନିରବଧ ।
 ସେହି ଗୃହମାନଙ୍କରେ ମୋହର ବସନ୍ତ
 ନ ହୋଇବ ଜାଣ ଆହେ ଦେବମୁନି ଯତ୍ନ ।
 ଯେଉଁ ଲୋକ କନ୍ୟା ଅବା ବେଦ ବିକୁଆଇ
 ଅଥବା ସେ ନରଦାଢ଼ୀ ହିଂସ୍ରକ ଅଟଇ ।
 ନରକ ସଦୃଶ ଅଟେ ତାହାଙ୍କର ଭର
 ସେଠାରେ କଦାପି ବାସ ନୋହିବ ମୋହର ।
 ମାତା ପିତା ଭ୍ରାତୃ୍ୟା ଗୁରୁପତ୍ନୀ ଗୁରୁସୁତ
 ଅନାଥା ଭଗିନୀ କନ୍ୟା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଶ୍ରିତ ।
 ଏମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁଲୋକ କ୍ରପଣ ଭାବରେ
 ନ ଯୋଷିବ ମୁହିଁ ନ ରହିବ ତାହା ଭରେ ।
 ବସନ ଦନ୍ତ ଯାହାର ଅଟେ ମଳୟୁକ
 ମୟୁକ ଅଟଇ ରୁକ୍ଷ ବଦନ ବିକୃତ ।
 ଗ୍ରାସ ହାସର ନିୟମ ନ ଥାଏ କଞ୍ଚୁକେ
 ମୁହିଁ ନ ରହିଲ କେବେ ତାହାଙ୍କ ଅଶ୍ରେ ।
 ମଳମୁଗ ଡାକକର ସେ ତାହାକୁ ଗୃହେ
 ଅଥବା ପାଦ ଯୋଇଣ ନ ଯୋଛି ତା ଶୁଣ ।
 ତାହା ମନ୍ଦରକୁ ମୁହିଁ ନ ଯାଏ କଦାପି
 ପାପୀଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ସେ ଲୋକ ଅଟେ ମହାପାପୀ ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ଦିବସରେ ଯେହୁ ଶୟନ କରଇ
ତାହା ମନ୍ଦିରକୁ ମୁହଁ କେବେ ନ ରହଇ ।
ପ୍ରଥମରୁ ଚୈଳ ଦେନି ମସ୍ତକ ଉପରେ
ଅନ୍ୟଅଙ୍ଗରେ ଗଲେପନ କରେ ସେ ଅନ୍ତରେ ।
ପ୍ରଣାମ କରଇ ଅବା କୁସୁମ ଗୋଲଇ
ତାହା ନିକଟରେ ମୁହଁ ଦଣ୍ଡେ ନ ରହଇ ।
ଯେଉଁ ଲୋକ ନଶ ଦେନି ତୁଣି ତୁଳ କରେ
ନୋହିଲେ ବା ଗାରକାଟେ ଧୂଆଁ ଉଠରେ ।
ଦେହରେ ପାଦରେ ଥିବା ଜଳ ନ ଧୋଇଇ
ତାହାଘରେ କେତେବେଳେ ନ ରହଇ ମୁହଁ ।
ଦମ ଦମ ଗୁଲି ପାର ଟାଣୁଆ ବଚନ
ନ ପାରଇ ହୋଇ ତାକୁ ମୁହଁ ଠା ପ୍ରଧନ ।
ଜାଣି ଜାଣି ଯେଉଁ ଲୋକ ଦେବ ବିପ୍ରଧନ
ହରଣ କରି ନିଅଇ ହୋଇ ଗୋଷ୍ଠମନ ।
କର୍ମ କରଇ ଦକ୍ଷିଣା ନ ଦିଅଇ ଲେରେ
ତାହା ଘରେ ମୁହଁ ବାସ ନ କରଇ କେବେ ।
ମନ ବିଦ୍ୟାରେ ଜୀବନ ବୁଝି ସେ କରଇ
ପୁରୋହିତ ଚକ୍ରାକ କାର୍ଯ୍ୟେ ଅବା ଥାଇ ।
ଅଥବା ଦେବଳ ସୁଧକାର ହୋଇଥାଏ
ତା ଘରେ ନ ରହେ ମୁହଁ ଆହେ ଦେବତାଏ ।
ବିବାହ କର୍ମକୁ ଗମ୍ଭ କରେ ଯେଉଁ ମୁଖ
ଅଥବା ସେ ଦିବସରେ ଭୋଗେ ରତିସୁଖ ।

ତାହା ଘରେ ନ ରହଇ ଷଷ୍ଠନାଥ ମୁହଁ
ଦେନ ଆଶ୍ୱନା କଲେ ପାଏ ଆହୁତହୋଇ ।
ସନ୍ଧ୍ୟାକରି ରଖି ନାହିଁ ପରେ ଯେଉଁ ଜନ
ପର ଶିଶୁ ଦେଖି ଘାଣି ହୁଏ ପାର ମନ ।
ପରକୁ ଆଦାତ କରେ ଯେହୁ ବାକ୍ୟରେ
ରକ୍ଷନାହିଁ କେବେମେଲେ ମୁହଁ ତା ପାଖରେ ।
ଏମନ୍ତ କହିଣ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ମେଲେ
ଦେବତାଙ୍କ ଗୁମ୍ଫା କଳାମାସେ ପ୍ରବେଶିଲେ ।
ଆବର ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଲୋକରେ ହେଲେ ଉପହିତ
ସେ ସକାଶୁ ସ୍ୱର୍ଗ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଦିଶିଲ ଖୋଜିତ ।
ଆନନ୍ଦ ମନରେ ଦେବ ରତ୍ନସ୍ୟ ସମସ୍ତେ
ନିଜ ନିଜ ମନ୍ଦିରକୁ ଚଳିଲେ ଭରତେ ।
ଦେବଗଣ ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ ମେଲେ ପରବେଶ
ଦେଖିଲେ ଧନ ପାନ୍ଥରେ ପୁରୁଅଛୁ ଦେଶ ।
ସେ ସକାଶୁ ନାନାବିଧ ଭୟବ କରଇ
ପୁଷ୍ପ ବରଷିଲେ ଧାର ସିନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟେ ନେଇ ।
ଏରୂପେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଚରଣ ଆଖ୍ୟାନ
ଶୁଣିଲ ତ ଭଲରୂପେ ଆଦେ ଚପୋଧନ ।
ଆଉ କେଉଁ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ରୋବେ ଲଜ୍ଜା
ଅଛୁ ତା କହିବା ଏବେ କର ବସି ପୁଜା ।
ଏମନ୍ତ କହି ସେ ନାରାୟଣ ମୁନିବର
ମଉନେ ରହିଲେ ଗୀତେ କହେ କ୍ଷେପ ହୁର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶସ୍ତୋତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପାଦ
ଲଭ କଥନେ ନାମ ଦ୍ୱାବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

—*—

ବ୍ରହ୍ମୋବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ଗଣେଶଙ୍କର ଏକଦନ୍ତ ବୃଣ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନ

ନାରଦ ବୋଇଲେ ନାରାୟଣ ମହାମତ
ହରିଙ୍କ ବଂଶେ ଆପଣ ଜନମି ଅଛନ୍ତି ।
ଗଣେଶ ଚରଣ କଥା ଆପଣଙ୍କଠାରୁ
ଶୁଣିଣ ସନ୍ଧ୍ୟା ଦୁର ବୋଇଲି ମନରୁ ।
ଏବେ ଆଉ କଥାଟିଏ କହିନ୍ତୁ ବଚାଇ
ଶ୍ରଦ୍ଧା ହେଉଅଛି ମୋର ଶୁଣିବାର ପାଇଁ ।
ଗଣେଶଙ୍କ ପିଣ୍ଡେ ଗଜମୁଣ୍ଡ ଅଣିକର
ସୂକ୍ତ କରଇଲେ ଯେତେବେଳେ ନରହର ।

ଦୁଇତୋଟି ଦନ୍ତ ତହିଁ ଥିଲା ତ ନିଶ୍ଚଳେ
କାହିଁକି ସେ ଅବା ଏକଦନ୍ତ ବୋଲିଲେ ।
ଆଉ ଏକଦନ୍ତ କାହିଁ ଗଲ ତାହାଙ୍କର
ବନାଲଣ ଏହା ମୋତେ କହ ମୁନିବର ।
ତାହା ଶୁଣି ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ସେ କଥା
କହୁଅଛି ମନଦେଇ ଶୁଣି ଧାରକଥା ।
ଇତିନାଥ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଏହା ପୁରାଣ ଚରଣ
ଶୁଣିଲେ ଗଣ୍ଡି ତ ହେବ ଅଶେଷ ଦୁରତ ।

ଏକଦନେ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ନାମେ ନରପତି
 ମୁଗଧା କରବାପାଇଁ ବଳାଇଣ ମତ ।
 ବନମଧ୍ୟେ ପରବେଶ ହେଲେ ବେଗେ ଯାଇ
 ବହୁତ ମୃତକୁ ଶରେ ବଧ କଲେ ମତ ।
 ଦବଧ ଶେଷରେ ନିଶା ହେଲେ ପରବେଶ
 ରହିଲେ ସେହି ବନରେ ନରଙ୍କର ଝିଣ ।
 ସେହିଠାରେ ପରଦଶି, ମୁନିଙ୍କ ଆଶ୍ରମ
 ଅଳପ ଦୂରରେ ହୋଇଥିଲା ମନୋରମ ।
 ସୈନ୍ୟ ସହଚରେ ରାଜା ସେ ଆଶ୍ରମ ପାଶେ
 ପାଦନ କଲେ ସେ ନିଶା ରହି ମହାସୁଖେ ।
 ପ୍ରସାଦ ହେବାକୁ ଯେବା ଚ୍ୟାଗ କରୁଥିଲେ
 ନଦୀକଳେ ସ୍ନାନ ସନ୍ଧ୍ୟା ଚରପଣ କଲେ ।
 ଦକ୍ଷସେୟ ଦେଇଥିବା ମନୁ ମହାମନ୍ତ୍ର
 ଜପକଲେ ବସି ପୁଣି ହୋଇଣ ସୁଖନ୍ତ ।
 ପରଦଶି, ମୁନିବର ସେହି ସମୟରେ
 ସ୍ନାନ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ସରତ ମରେ ।
 ନୃପତିଙ୍କୁ ଦେଖିକରି ହୋଇ ଆନନ୍ଦିତ
 ପରଶିଲେ ନାନାମତେ କୁଶଳ ବୃନ୍ଦନ୍ତ ।
 ପ୍ରଶାମ କରଣ ରାଜା ମୁନିଙ୍କ ପୟରେ
 ଭସ୍ମହୋଇ କରଯୋଡ଼ି ବନୟ ଶ୍ରବରେ ।
 ଆପଣା କୁଶଳ କଥା ନିବେଦନ କଲେ
 ଆଜି ମୋର ପୂର୍ବତପ ଫଳକୁ ବୋଇଲେ ।
 ଆବର ବୋଇଲେ ମୁଣ୍ଡି ମୁଗଧା ଇଚ୍ଛାରେ
 ସୈନ୍ୟ ଦେନି ଉପସ୍ଥିତ ହେଲି ଏ ବନରେ
 ନିଶାମୁଖ ହେବାପୋଗୁଁ ବୃକ୍ଷମୂଳେ ରହି
 ରଜନୀ ଯାପନ କଲି ହେ ମୁନି ଗୋପାଇଁ ।
 ସ୍ନାନ କରବାକୁ ଏହିଠାକୁ ଆସିଥିଲି
 ଶ୍ରାବ୍ୟବଳେ ଆପଣଙ୍କ ଦଶ ନ ପାଇଲି ।
 ତାହା ଶୁଣି ମୁନିବର ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ
 ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରି ତାଙ୍କ ଆଶ୍ରମକୁ ଗଲେ ।
 ଶ୍ରବିଲେ ରାଜାଙ୍କୁ ମୁଁ ତ କଲି ଆମନ୍ତ୍ରଣ
 ସହାର ନ କଲେ ଲଜ୍ଜା ପାଇବି ସେ ପୁଣି ।
 ଏମନ୍ତ ବରଣ କାମଧେନୁକୁ ମନ୍ତ୍ରଣୀ
 କହିଲେ ସେକାଳେ ମରୁ ଦୃଢ଼ାନ୍ତ ବିଶେଷି ।
 ଧେନୁ ବୋଇଲେ ଗୋ ମୁନି ନ ହୁଅ କାତର
 ମୁଣ୍ଡି ଥିବାଠାରେ କବା ଅସ୍ତବ ତୁମ୍ଭର ।

ଚନ୍ଦ୍ରମା ସକାର ଆଜି ରାଜାଙ୍କୁ କଟିବ
 ତେ ପାହା ମାଗିବ ତାହା ଆଣି ତାଙ୍କୁ ଦେବ
 ତୁମ୍ଭ ପ୍ରଧାନରେ ଯେତେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ପଦାର୍ଥ
 ଆଣି ଦେବାପାଇଁ ମୁଣ୍ଡି ଅଟଇ ସମର୍ଥ ।
 ଏମନ୍ତ କହି ସୁରଣ ନିଜ ପ୍ରଭବରେ
 ନାନାବିଧ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଶାଈଲେ ସେ ସଭରେ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରଜତମୟ ଶ୍ରେଜନ ରଜନ
 ଗଦାକର ଦେଲେ ଆଣି ପବିତ୍ର ସମାନ ।
 ସେହି ଅନୁରୂପେ ପାକପାତ୍ର ଅପ୍ରମିତ
 ରଖାଇଲେ ପାକଶାଳେ ହୋଇଣ ଜାଗ୍ରତ ।
 ପକ୍ୱ ପରସ୍ପର ଶାନ୍ତ୍ୟପେୟ ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ
 ଯୋଗାଇ ରଖିଲେ ପୁଣି ହରଷିତ ମନେ ।
 ନାରିକେଳ ପକ୍ୱରସ୍ତା ଶ୍ରୀଫଳ ପନସ
 ରୁଚିଆ ଫଳମାନ ଆଣିଲେ ବିଶେଷ ।
 ଲଢ଼ୁ ଶୁଣ୍ଠି ପିଣ୍ଡୁକ ଅନ୍ନ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଆମିଷ
 ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ରଖାଇଲେ ଆହେ ମୁନିଞ୍ଚଣ ।
 ଯବ ଗୋଧୂମ ପିଣ୍ଡୁକ ଦଧି ଦୁଗ୍ଧ ଘୃତ
 ଅଶାଈ ରଖିଲେ ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ବହୁତ ।
 ଶରବ ମୋଦକ ପ୍ରପାନକ କେତେ ସ୍ଥାନେ
 ଥୋଇଲେ ଅଶାଈ ଗୌପ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରେଜନେ
 କର୍ପୁର ଚନ୍ଦନ ମିଶା ତାମ୍ବୁଳ ସଜାଡ଼ି
 ଥୋଇଲେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପାତ୍ରମାନଙ୍କରେ ବାଡ଼ି ।
 ରଜଯୋଗ୍ୟ ଅଳଙ୍କାର ବସ୍ତ୍ର କୋଟି କୋଟି
 ବାସ ବୃକ୍ଷମାନଙ୍କରେ କରାଇଲେ ଗୋଟି ।
 ଏମନ୍ତ ସମ୍ଭାର ଦେଖି ପରଦଶି, ମୁନି
 ସୈନ୍ୟ ସହଚେ ରାଜାଙ୍କୁ ଡକାଇ ସେ କ୍ଷଣି ।
 ରହିବା ପାଇଁକି ସେହି ଦ୍ରବ୍ୟପୁରେ ନେଇ
 ବସା ଦେଇଣ କହିଲେ ପ୍ରୀତିମତ ହୋଇ ।
 ବୋଇଲେ ରଜନ ତୁମ୍ଭେ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ
 ଏ ସମସ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଶ୍ରେଣ କର ଆନନ୍ଦରେ ।
 ଯାହାଶୁଣି ରାଜା ନିଜ ଅନୁରତ ତୁଲେ
 ମହାସୁଖେ ସେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଉବନେ ରହିଲେ ।
 ଶୌଣବ କାଳରୁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ
 କର ନ ଟଲେ ସେ ନିଜ ଚକ୍ଷୁରେ ଦର୍ଶନ ।
 ସେ ସକଳ ଦ୍ରବ୍ୟ ସେହିଠାରେ ଦେଖି କର
 ବିସ୍ମୟ ରସରେ ମଗ୍ନ ହେଲ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।

ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ବୋଇଲେ ଧରିବ
 ଏହିଠାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛି ଯେତେ ଦ୍ରବ୍ୟ ।
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଅଶ୍ରୁପୁଷ୍ପ ଅଟେ ଧରୁ ଏହି
 ଏମନ୍ତ ପଦାର୍ଥ କାହିଁ ନ ଦେଖିଛି ମୁହିଁ ।
 କେଉଁଠାରୁ ଏହାଧରୁ ଆଣାଇଲେ ମୁନି
 ଆଲୋଚନା କର ତୁମ୍ଭେ ନ ହୋଇଣ ତୁନି ।
 ନୃପଙ୍କ ଆଦେଶ ଶିରେ ଦେନ ମନ୍ତ୍ରୀବର
 ଅନୁଷ୍ଠାନ କଲେ ବୁଲି ବୁଲି ଯେ ସ୍ଥାନର ।
 ଋଷିଙ୍କ ଆଶ୍ରମ ଧରୁଆଡ଼ରେ ବୁଲିଲେ
 ପୁଣି ଆସି ରାଜାଙ୍କର ଆଶେ ଜଣାଇଲେ ।
 ବୋଇଲେ ଆହେ ରାଜନ ଆଶ୍ରମରେ ବୁଲି
 ମୁନିଙ୍କର ଗୃହ ସବୁ ଦେଖି ଦେଖି ଗଲି ।
 ଯଜ୍ଞକୁଣ୍ଡ ହୋମକାଷ୍ଠ କୁଣ୍ଡ ପୁଷ୍ପଫଳ
 ମୃଗଚର୍ମ ଧ୍ରୁବ ଶୁଭେ ହୋଇଛି ସଜ୍ଜିତ ।
 ଯାଗ ଯୋଗ୍ୟ ନାନା ଶ୍ୟାମ ପୁର ରହିଅଛି
 ଏଥୁ ଅନ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ କାହିଁ ଦେଖାନାହିଁ କିଛି ।
 ବସିଛନ୍ତି ମୁନିଙ୍କର ପାଶେ ଶିଷ୍ୟଗଣ
 ସମସ୍ତେ ବଳକଳଧାରୀ ହିଂସା ରାଗ ଶୂନ୍ୟ ।
 ଯୁଗ୍ମମାନେ ମଧ୍ୟ ପିନ୍ଧି ବଳକଳ ବସନ
 କାହା ଦେହେ ଅଳଙ୍କାର ନାହିଁ କିଛି ଜାଣି ।
 ବାଳକମାନେ ମସ୍ତକେ ବନ୍ଧି ଜଟାଶ୍ରର
 ଚପସ୍ତ୍ରୀ ବେଶରେ ଦିଶୁଛନ୍ତି ମନୋହର ।
 କେବଳ ଦେଖିଲ ଏକସ୍ଥାନେ ଗାନ୍ଧାର୍ବିଏ
 ବନ୍ଧା ହୋଇଅଛି ଆହେ ନରଙ୍କର ରସେ ।
 କପିଳ ବରନ ତାର ଚନ୍ଦ୍ରଭୂଷ କାନ୍ତି
 ରକ୍ତ ପଙ୍କଜ ପରସ୍ତେ ନୟନ ଦିଶନ୍ତି ।
 ସକଳ ଗୁଣ ଆଧାର ଅଟଇ ଯେ ଗାନ୍ଧୀ
 ଦେବତା ସମାନ ତେଜ ବନ୍ଧିଅଛି ଯେହି ।
 ଯେହି ଧ୍ୟାନୁ ପ୍ରଭାବରେ ଏ ଦ୍ରବ୍ୟ ସକଳ
 ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଲେଟି ସମଦର୍ଶି ଚପଶୀଳ ।
 ଯେବେ ଯେହି ଗାନ୍ଧାର୍ବିକୁ ଆମ୍ଭେ ନେଇପାରେ
 ବହୁତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆମ୍ଭର ହେବ ନିଶ୍ଚୟରେ ।
 ଏହିରୂପେ ମନ୍ତ୍ରୀମୁଖ ଶୁଣି ନରପତି
 ସୁବର ଗୁଡ଼ି କେତେ ବଳାଇଲେ ମତି ।
 କାଳ ତ ତାହାଙ୍କ ବାଳ ଧରିଥିଲ ଆସି
 ସେ ସକାଶୁ ଧେନୁ ପାଇଁ ହୋଇଲେ ଲକ୍ଷ୍ୟ

ବଳବନ୍ତ ନେକଠାରେ ଧର୍ମଧର୍ମ ଶ୍ରବ
 ଚନ୍ଦ୍ର ନ ଯାଉଇ ଧରୁ ବେଳେ କର ଠାବ ।
 ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ ବୁଦ୍ଧିମନ୍ତ ହେଲେହେଁ ରାଜନ
 ନ ହେଲ ତାହାଙ୍କର ହିରାହତ ଜ୍ଞାନ ।
 ପୁଣ୍ୟ କଲେ ପୁଣ୍ୟକର୍ମ କରଇ ମନୁଷ୍ୟ
 ପାପକର୍ମ ଆତରଇ ହେଲେ ପାପବଶ ।
 ପୁଣ୍ୟକର୍ମ ବଳେ ଆନ ହୁଏ ସୁଗତି
 ପାପକଲ୍ଲ ଲେକେ ନରକରେ ପଡ଼ିଆନ୍ତି ।
 ଆହେ ନାରଦ ମହର୍ଷି କର୍ମଲକ୍ଷ୍ମ ହେଲେ
 ସଂସାରରୁ ମୁକତି ନ ମିଳେ କେତେବେଳେ ।
 ଯେହି କାରଣରୁ ସନ୍ତତରେ ସାଧୁଜନ
 କର୍ମକ୍ଷୟ କରିବାକୁ ହୁଏ ଯତ୍ନବାନ ।
 ଯେଉଁଲେକ କର୍ମକ୍ଷୟ କରଏ କୌଣସି
 ତା ସମାନ ବନ୍ଧୁ କେହି ନାହିଁ ମହାଜନେ ।
 ଜୀବନାନଙ୍କର କର୍ମସ୍ତୋଗ ଶୁଭାଶୁଭ
 ଦାରୁଣ ରୋଗ ବୋଲଣ ମାନସରେ ଶ୍ରବ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକତ ବୈଦ୍ୟ ଭକ୍ତି ରସାୟନେ
 ଯେହି ରୋଗ ଶାନ୍ତ କରି କରଇ ଯତନେ ।
 ଯନ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ର ହୋଇଲେ ବିଷ୍ଣୁ ମାୟା ମହାମାୟା
 ଯେହି ଭକ୍ତି ଦାନକରେ ପରକାଶି ଦୟା ।
 ରୁଷ୍ଟ ହେଲେ ସଂସାରକ କର୍ମଜାଲେ ନେଇ
 ଆବରଣ କରେଦଇ ଆଏ ସେ ପକାଇ ।
 ସେ ମାୟାରେ ବିମୋହିତ ହୋଇ ନରସିଂ
 କରଯୋଡ଼ି ଚପସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲେ ବଚନ ।
 ବୋଇଲେ ଆହେ ଚପସ୍ତ୍ରୀବର ଆମ୍ଭେମାନେ
 ଉତ୍ତମ ସୁଖରେ ଆଜି ରହିଲୁ ଏ ସ୍ଥାନେ ।
 ହେଲେକ୍ୟ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଯେଉଁ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ତାହା
 ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କଲ ଋଷିକୁଳ ନାଥ ।
 ଏବେ ଆପଣଙ୍କଠାରୁ ଆଉ କିଛି ମୁହିଁ
 ମାଗିବା ପାଇଁକି ମନେ ବଢ଼ଇ ଅଛଇ ।
 ଆପଣ ତ ଦାତାପଣେ ଅଟନ୍ତି ଉତ୍ତମ
 ଏ ସକାଶୁ ଜାଣୁଅଛି ହେବ ପୂର୍ଣ୍ଣକାମ ।
 ଯେଉଁ କାମଧେନୁ ଗୋଟି ଆଶ୍ରମେ ତୁମ୍ଭର
 ଅଛି ତାକୁ ଦେଲେ ତୁମ୍ଭେ ହେବ ମନ ମୋର ।
 ଶୁଣିଅଛି ପ୍ରବକାଳେ ମହର୍ଷି ଦୟା
 ଦେବଙ୍କୁ ଆପାଣ ଅସ୍ତି ଦେଇଥିଲେ ଯାତ ।

ତାହାଙ୍କଠାରୁ ଆପଣ ଅଟନ୍ତି ତ ଅଧିକ
 ଆପଣଙ୍କ ପକ୍ଷେ ଏହା ଅଟଇ କେତେକ ।
 ମନ କଲେ ଗପବନେ ଷଣ୍ଢକ ମଧ୍ୟରେ
 ସରଳ ପାଉଁର କେତେ ତାହା ଏ ପ୍ରକାରେ ।
 ଏ ଗୋଟିକ ଦେଲେ କଷ୍ଟ ନୋହିବ ତୁମ୍ଭର
 ଆନନ୍ଦରେ ପୁଣି ଆମେ ବାହୁଡ଼ିବୁ ଘର ।
 ଏ ରୂପେ ଶଙ୍ଖାଙ୍କ ବାକ୍ୟ ଯାହାକୁ ଶୁଣି
 ଅଳପ ଖୋସେ ତାହାକୁ କହିଲେ ଏ ବାଣୀ ।
 ବୋଇଲେ ହେ ନନ୍ଦ ତୁମ୍ଭେ ଶଠ୍ୟେକ ପର
 କହୁଅଛ କଥାଗୁଡ଼ିକ କିଛି ନ ବିଚାରି ।
 ପଦ କରଅଛ ପାଦା ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟତିକ୍ରମ
 ଜାଣିଲ ତୁମ୍ଭଦେହରୁ ପ୍ରାଣଟି ଧର୍ମ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇଣ ମୁହିଁ ଷଡ଼ି ଧୂକୁ ଦାନ
 ଦେବ କି ରୂପେ ବୋଲୁଛ ହେ ମୁଁ ଶଙ୍ଖାଙ୍କ ।
 ସବୁଠାରୁ ସିନା ଦାନ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ସେନନ୍ଦ୍ର
 ଦ୍ଵିଜଠାରୁ ଦାନ ନ ସେନଇ ଅନ୍ୟଜାତି ।
 ଏହି କାମଧେନୁଟିକୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଗୋଲକେ
 ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କଲେ ଅନ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସୁକେ ।
 ଆପଣାର ପୁତ୍ର ଭଗ୍ନ ମୁନିଙ୍କୁ ସେ ନେଇ
 ଦେଲେ ପ୍ରଜାପତି ମନେ ହରଷ ବଢ଼ାଇ ।
 ମୁହିଁ ତ ଅଟଇ ଭଗ୍ନଙ୍କର ପ୍ରିୟପୁତ୍ର
 ତେଣୁ ସେ ମୋତେ ଏହାକୁ କଲେ ସମର୍ପିତ
 ଏହିପରି ପିତାଜିତି ସମ୍ପଦ ମୋହର
 ଅଟନ୍ତି ଏହି ସୁରକ୍ଷା ଆହେ ନରବର ।
 ଗୋଲକ ଅଟଇ ଏହାଙ୍କର ଜନ୍ମସ୍ଥାନ
 ଶିଶୁବନେ ନାହିଁ ଗାଈ ଏହାଙ୍କ ସମାନ ।
 କଥା ମାନ୍ୟକରେ ମୁହିଁ କି ରୂପେ ଏହାକୁ
 ତ୍ୟାଗ କରିବି ଏ କଥା ନ ଆସେ ମନକୁ ।
 ଆହେ ମୁଁ ନରପତି ମୁଁ ବୁଝେ ବାଳକ
 ତୁମ୍ଭ ଚର୍ଚ୍ଚନାରେ ମନେ ପାଇବାକୁ ଦକ ।
 ଅତିଥି ବନା ସଂସାର ସମସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ
 ସମର୍ଥ ଅଟଇ ମୁହିଁ ଭୟ କରିବାକୁ ।
 ଏବେ ମୋରବୋଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣେ ଫେରିଯାଅ
 ବୃଥା କଥା କହି ମୋଧ ବଢ଼ାଇ ନ ଦିଅ ।
 ପୁତ୍ର ସାଧୋକୁ ଦେନ ରହ ଯଥା ସୁଖେ
 ବୁଝା କପା ପଡ଼ୁଅଛ କାଳ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖେ ।

ଏରୂପେ ମୁନିଙ୍କ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ନରପତି
 ଆପଣା ମନରେ ମୋଧ ଜାତକରି ଅତି ।
 ମୁନିଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ସୈନ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଗଲେ
 କଙ୍କରଗଣଙ୍କୁ ପାଶେ ଡକାଇ ଆଣିଲେ ।
 ବଳାକାରେ ଆଣିବାକୁ ଋଷିଙ୍କର ଗାଈ
 କହି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଲେ ସେକ୍ଷଣି ପଠାଇ ।
 ରାଜନର ମନକଥା ଜାଣି ତପଶୀନ
 କପିଳା ପାଶକୁ ଯାଇ କହିଲେ ସକଳ ।
 ଭୟ ସେନ ପୁଣି ନେହୁ ଲୋଚକ ବୁଢ଼ାଇ
 ବହୁତ ନିନ୍ଦନ କଲେ ତୁମ୍ଭାଇ ତୁମ୍ଭାଇ ।
 ମୁନିଙ୍କର ଶୋକ ଦେଖି ଧେନୁ ଶିରୋମଣି
 ଆଶ୍ଵାସନା କରି ତାଙ୍କୁ କହିଲେ ଏ ବାଣୀ ।
 ବୋଇଲେ ହେ ତପୀଶ୍ରେଷ୍ଠ ନ ହୁଅ ଆତୁର
 ମୁହିଁ ପାଶେ ଥିଲେ ଭଲ ଦେବ କି ତୁମ୍ଭର ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ହେଉ ନୋହିଲେ ବା ଦେଉ ଧେନାଳିକ
 ଆପଣା ବ୍ରବ୍ୟରେ ହୋଇଥାଏ ସେ ନାୟକ ।
 ତାହାକୁ ସେ ସ୍ଵଇଚ୍ଛାରେ ଦାନ କରିପାରେ
 ଅନ୍ୟଲୋକର ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ ସେ ବ୍ରବ୍ୟରେ ।
 ନୃପତିକୁ ସେବେ ତୁମ୍ଭେ ଦେବ ଦାନକରି
 ଯିବି ମୁଁ ତାହାର ପଛେ ପଛେ ଅନୁସର ।
 ନ ଦେଲେ ତୁମ୍ଭ ପାଶରେ ସବୁବେଳେ ଥିବି
 ସେତେବେଳେ ଯାହା ବଢ଼ାଇବ ତା କରିବି ।
 ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ରାଜା ଆସୁଅଛ ସେବେ
 ସୈନ୍ୟ ଦେଇଅଛୁ ସେନାପତି ତୁମ୍ଭେ ତେବେ ।
 ସେହି ସୈନ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟରେ ରାଜାକୁ ଏଠାରୁ
 ଘଉଡ଼ାଇ ଦିଅ ମନେ ନୋହି କିଛି ଶରୁ ।
 ସର୍ବଜ୍ଞ ହୋଇ ଯା ତୁମ୍ଭେ ମାୟାରେ ମୋହିତ
 ହେଉଛ ଦେଶଣ ମୋତେ ଲଗେ ଆତମ୍ଭିତ ।
 ସଂଯୋଗ ବିଯୋଗ ଅଟେ କାଳର ଅଧୀନ
 ସେଥିରେ କାହାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ କିଛି ଜାଣ ।
 ସମ୍ବନ୍ଧ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ଧଙ୍କାର ଥାଏ
 ଛିନ୍ନ ହେବାମାତ୍ରେ ତାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯାଏ ।
 ସେହି ବ୍ରବ୍ୟରେ ଆସନ୍ତୁ ହୋଇଥାଏ ମନ
 ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରତି ତାହା ନୁହେଁ କଦାଚନ ।
 ତହିଁରେ ମରମଦାଣ୍ଡ କଷ୍ଟ ଉତ୍ତୁଳକ
 ମାନ୍ୟ ଜ୍ଞାନୀ ଲୋକଙ୍କୁ ତା ଜାଣି ନ ପାରଇ ।

ଏମନ୍ତ କହି ପୁରଣ ବହୁତ ସଜନୀ
ଜାତକଲେ ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର ପଦ୍ମପଦେ ଜାଣି ।
ଗର୍ଭଧାତା ତନିକୋଟି ବଳ ଯାହାକର
ମୁହୂର୍ତ୍ତକେ ଦେଲେ ମୁଖ ମଧୁର ବାହାର ।
ନାସିକାରୁ ଶୁକ୍ରପୁଷ୍ପ ପାଞ୍ଚକୋଟି ଦେଲେ
ଶରକୋଟି ଧନୁର ନେତ୍ର ବାହାରିଲେ ।
କପାଳରୁ ଦନ୍ତମୟ ବର ତନିକୋଟି
ବାହାରହୋଇ ଯେଠାରେ ଦେଲେ ଆସି ଗୋଟି
ବସନ୍ତକୁ କ୍ଳେ ଦେନ ତନିକୋଟି ବଳ
ବାହାର ହୋଇଲେ ଜାଣି ଆଦେ ଚର୍ଚ୍ଚାକ ।
ପୃଷ୍ଠଦେଶ ବଦାପାଣି ଶରକୋଟି ଜାତ
ଦେଲେ ପୁଣି ପାଦପଦ୍ମ ବାଦ୍ୟକାର ଜାତ ।

ତନିକୋଟି ରାଜପୁତ ଜନ୍ମ ବାହାରିଲେ
ବୃନ୍ଦାବେଶୁ ତନିକୋଟି ମୁକ୍ତ ଜନମିଲେ ।
ଏହାପେ ମୁନଙ୍କ ସୈନ୍ୟ ଦେଇଣ ପୁରଣ
ନାନାଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ପୁଣି ଦେଲେ ତାଙ୍କୁ ଶର ।
ଏହାଙ୍କୁ ଦେନଣ ପୁର କର ଦେ ବୋଇଲେ
ତା ଦେଖି ମନରେ ମୁନି ସନ୍ତୋଷ ପାଇଲେ ।
ରାଜାଙ୍କର ଗୁପ୍ତରେ ଆସି ସେହଠାକୁ
ଦେଖିକର ପାଇ ସବୁ କହିଲ ନୃପକୁ ।
ଏ ଅଭିଳାଷ କଥା ଶୁଣି ରାଜା ରାଗ କଲେ
ଦୁଇ ପେଶି ରଜ୍ୟ ଆଉ ସୈନ୍ୟ ଅଣାଇଲେ ।
ବୋଲେ ଘନ ସେନବାସୀ ଆଦେ ନରବର
ମୁନଙ୍କ ସଙ୍ଗତେ ବୁଝା କଳହ ନ କର ।

କି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ ଗଣେଶପୁରାଣ ଗଣେଶଙ୍କର ଏକଦନ୍ତ ବୃହତ୍
ବର୍ଣ୍ଣନେ ନାମ ଗୃହ୍ୟାଙ୍ଗୋପାଙ୍ଗ ।

—*—

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ

ରାଜା ଓ ମୁନଙ୍କର ସେ ନ୍ୟ ସମାଗମ ଓ ଯୁଦ୍ଧର ଆରମ୍ଭ

ଏଥୁଅନ୍ତେ ଶୁଣ ହେ ନାରଦ ଚେରୁଣ
ହଠାତ୍ ସୁମର କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ଦତ୍ତଧାତା ।
ମନରେ ସନ୍ତପ୍ତ ହୋଇ କୋପ ପ୍ରକାଶିଲେ
ମୁନଙ୍କ ପାଶକୁ ଏକ ଦୁଇ ପତାଇଲେ ।
ସେକ୍ଷଣି ପାଇ ମୁନଙ୍କୁ କହିଲ ସେ ଦୁଇ
ବୋଇଲେ ଶୁଣିମା ହେଉ ଆଦେ ଚପୋବନ୍ତ ।
କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ରାଜା କହି ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି
ଗାନ୍ଧର୍ବିକ ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ଶ୍ରବଣକର ଶାନ୍ତି ।
ନୋହିଲେ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଆସ ହୋଇ ପାବ୍ୟାନ
ଏ ଦୁଇ କଥାରୁ କଥେ ହେବାର ନିଦାନ ।
ଦୁଇର ବଚନ ଶୁଣି ମୁନ ହର୍ଷଦେବ
କହିଲେ ପାହାକୁ ହିନ ବଚନ ବଦାଇ ।
ବୋଇଲେ ରେ ଦୁନ ପାଇ ରାଜା ଆଗେ କର
ଅନ୍ୟାୟ କରୁଛ କଥା ଗୋଇ ରାଜପୁଅ ।
ସୁଧାରେ ଆଳୁର ବୋଇ ବସନ ବୁଲୁଲୁଲ
ଆମ୍ଭ ଯୋଗେ ଯଥାବସ୍ତୁ ପଞ୍ଚାର ପାଇଲ ।
କର୍ପିଳା ଗାନ୍ଧର୍ବି ମୋର ପ୍ରାଣର ସମାନ
ତାଙ୍କୁ ଦେବାପାଇଁ କେତେ ହେବ ମୋର ମନ

ସେବେ ଶୁଣ କହିନନ୍ତୁ ଯୁଦ୍ଧ କରବାକୁ
ଦେବ ଆମ୍ଭେ ସୈନ୍ୟ ଦେନ ଆସନ୍ତୁ ପାଶକୁ ।
ମୁନଙ୍କଠାରୁ ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ଦୁଇ ଗଲ
ରାଜାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ମିଳି ଏମନ୍ତ କହିଲ ।
ସେ ଅନ୍ତରେ କର୍ପିଳାକୁ ଶୁଣି ମୁନବର
ବୋଲଲେ କର ଗୋ ମୋତେ ଯୁଦ୍ଧର ବିବର ।
ସେନାପତି ବିନା ସୈନ୍ୟ ପାଶବେ କି ଚରି
ବାସ୍ତବ ଯେବେ କର୍ପିଳାର ଶୂନ୍ୟ ନାବ ପରି ।
ତା ଶୁଣି କର୍ପିଳ ତାଙ୍କୁ ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର ଦେଇ
ବୋଲଲେ ପାଶ ହେ ମୁନଙ୍କ ସେନାପତି ହୋଇ ।
ଆହାନ୍ତ ଯୋଦ୍ଧା ମନ୍ତ୍ର ଦେଇ ସେ ଅନ୍ତରେ
ସୁଧାବସ୍ୟା ପାଆଇଲ ଅତି ପଦନରେ
ସୁଧାବୋଇଲ ଶୁଣିଲେ ଜୟ ଯେବେ ରଣେ
ମୁହୂର୍ତ୍ତ ନ ହୋଇବ କେବେ ଶତ୍ରୁହର ବାଣେ ।
ସନ୍ଧି ପୁରୁଲେ ସ୍ତ୍ରୀହୀନ ଯୁଦ୍ଧ କରବାର
ମୁହୂର୍ତ୍ତ କେଉଁ ନାକରେ ଉଠଇ ବେଶ୍ବର ।
ତଥାପି ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରବାକୁ ରାଜା
ସୁଧିବା ଉଚିତ ବୋଲି ରାବୁଛ ମୋ ମଜ୍ଜା ।

ଏମନ୍ତ ବୋଲି କପିଳା ଦୋଳପାତଳ ଭୂମି
 ସୈନ୍ୟ ସଜ୍ଜକର ପୁରୁଷ ବାହାରେ ମୁନି ।
 ସମର ସ୍ଥଳରେ ପାଳ ପ୍ରାବଣ ଦୋଳରେ
 ବଳା ମଧ୍ୟ ନିଜ ସେନା ବେନିଆ ଆସିଲେ ।
 ଦୁର୍ଦ୍ଦେବାକ ଆସି ଦୁର୍ଦ୍ଦେବେଟି ହେଲେ
 ଧର୍ମ ରାଜା ମହର୍ଷିଙ୍କୁ ବଳା ପ୍ରଣମିଲେ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଦୁଇ ସୈନ୍ୟ ମିଶ୍ରାମିଶ୍ର ହୋଇ ।
 ଯୁଦ୍ଧକଲେ ଦେବାପୁର ଉପଯାକ ପାଇ ।
 କପିଳା ସୈନ୍ୟବଳରେ ରଜାଙ୍କର ସେନା
 ଛାଡ଼ି ପଳାଇଲେ ସବେ ଦୋଳଣ ବମନା ।
 ବୈଷ ନାମକ ରଥ ଶୁକ ନୃପଙ୍କର
 ଖଣି ଖଣି ହେଲେ ପଡ଼ି ଅବନୀ ନନ୍ଦର ।
 କପିଳା ପ୍ରେରଣ ସେନା ଖଣି ଶରଦାରେ
 ଧନୁ ଛାଡ଼ି ଆଦିକର ଛାଡ଼ିଲେ ସମସ୍ତେ ।
 ନାନା ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ରମାନ ଅଙ୍ଗଦେବେ ବାଳି
 ରକ୍ତଜାତ କଲେ କେତେ ରହିଗଲେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ।
 ସେ ସକାଶୁ ନରପତି ବରସ ଦୋଳରେ
 ନୟନ ବେନି ବୁଜିଣ ମୋହରେ ଶୋଇଲେ ।
 ଚାନ୍ଦାଙ୍କ ସୈନ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ମଲେ କେତେ ଜଣ
 ପଳାଇଲେ ଆଉ କେତେ ହୋଇ ରଣଭଣା ।
 ଚାନ୍ଦା ଦେଖି ମୁନିବର ଦୟା ପ୍ରକାଶିଲେ
 ଆପଣା ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଚନ୍ଦ୍ର ବାହୁଡ଼ାଇ ଦେଲେ ।
 ସେମାନେ କପିଳାଠାରେ ହେଲେ ଯାଇ ଲୁନ
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ କଥା ଶୁଣ ତପୋଧନ ।

ଚକ୍ରାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରହି ମାଦରାୟ ଦେଇ
 ଆମାବାସ୍ୟ କଲେ ଅଳ୍ପ ପ୍ରାଣେଇ ହୋଇ ।
 କମନ୍ତକୁ ଜଳ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କରାଇଲେ
 ସୁଧୁହୋଇ ବଳା ଆଗେ ମୁନିଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ।
 ଭକ୍ତିଭରେ କରପାତ୍ର ଉଦ୍ଧାରେଲେ ଆଗେ
 ଆଲିଙ୍ଗନ କଲେ ତାଙ୍କୁ ମହର୍ଷି ସରରେ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ସାନକରଇ ଶୁଭିବା ପାଲିକ
 ଦବ୍ୟ ଅଳ୍ପ ବ୍ୟଞ୍ଜନାଦ ଦେଲେ ପୁଣି ଡାକ ।
 ଚପସ୍ତ୍ରୀ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କର ହୃଦୟ ନିର୍ମଳ
 ଆବର ସେ ନବମାତ୍ର ସମାନ କୋମଳ ।
 ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କର ହୃଦ ଶୁଦ୍ଧଧାର ପରି
 ସମୟରେ ଦିଏ ପର ମର୍ମକୁ ବିଦାର ।
 ନୃପକୁ ଅନାଇ ମୁନି ବୋଲିଲେ ରଜନ
 ଆପଣା ଗୁଣକୁ ଏବେ କର ହେ ଗମନ ।
 ତାହା ଶୁଣି ନରପତି ସୁଧୁମତ ହୋଇ
 ବୋଲିଲେ ହେ ରାଜା ତୁମ୍ଭେ ହୋଇଲୁକି ବାଲି ।
 ଗାନ୍ଧର୍ବିକ ଦଥ ମୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ କରି
 ନୋହିଲେ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଆସ କରେ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି ।
 ଏ ଦୁଇ କଥାରୁ କଥାଟିଏ ନ କରିଲେ
 ସାମାନ୍ୟରେ ଫେର ମୁହଁ ପିବନାହିଁ ଭଲେ ।
 ଏ ଗାନ୍ଧର୍ବ ରଜନ ରଜାଙ୍କର ପ୍ରାପ୍ୟଧନ
 କି କରିବ ତୁମ୍ଭେ ବନବାସୀ ତପୋଧନ ।
 ଏହିରୂପେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ରଜା ମୁନିଙ୍କର
 କହଇ ଶ୍ରୀ ପ୍ରବଚେ ଧାନ କ୍ଷେତ୍ରପୁର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ରଜା ଓ ମୁନିଙ୍କର ସୈନ୍ୟ ସମାଗମ
 ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରାରମ୍ଭ କଥାମାନେ ନାମ ଚତୁର୍ବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ପଞ୍ଚବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ରାଜା ଓ ନୃପତିଙ୍କର ଗୋଳମୁହାଁ

କନ୍ଦୁଛନ୍ତି ନାପାପୁଣ ନାରଦଙ୍କୁ ଚନ୍ଦ୍ର
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ କଥା ଶୁଣି ରାଜିପାଇଁ ।
 ରଜାଙ୍କ ବଚନ ଶୁଣି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁନି
 ହରିଙ୍କୁ ପୁରଣ କଲେ କ୍ଷଣେ ହୋଇ ଭୁନି ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ମାତ୍ରମୟ ହୃଦ ତଥ୍ୟ ଗୀର
 କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭିଲେ ମନ କରି ସ୍ଥିର ।

ବୋଲିଲେ ଆଗେ ପ୍ରଜନ ଥରେ ଯୁଦ୍ଧକର
 ମୋହର ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଆଗେ ଗଲେ ତୁମ୍ଭେ ହାରି ।
 ଆଉ ଥରେ ଯୁଦ୍ଧବାକୁ କାନ୍ଦିପାଇଁ ଚାହି
 ବଳାଭିଅଛ ଏ କଥା ନୁହଇ ଉଚିତ ।
 ମୋର ବୋଲକର ଏବେ ନିଜପୁରେ ଯାଅ
 ନିଜ ଧର୍ମ ରକ୍ଷାକରି ଆନନ୍ଦରେ ରହ ।

ଧର୍ମରକ୍ଷାକରଥିଲେ ସକଳ ଧର୍ମୀ
 ଶ୍ରୀ ରାଜାଙ୍କ ରକ୍ଷେ ପାଶେ ନ ଆସେ ବଧୂ ।
 ନିରାହାର ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ ବୁଲୁଥିଲ ବନେ
 ଦେଖିକରି ଦୟା ଜାତ ହେଲ ମୋର ମନେ ।
 ଗୁହକୁ ଆଣି ତୁମ୍ଭକୁ ଉଚିତ ସଜ୍ଜାର
 କରାଇ ମୁହଁ କିଛି ନ ହୋଇ କାତର ।
 ଯୁଦ୍ଧରେ ମୁର୍ଦ୍ଧି ତ ଏବେ ହେଲ ବୋଲି ଜାଣି
 ସତେଜ କଲି ଆପଣା ସମୀପକୁ ଆଣି ।
 ସୁସ୍ଥ ହୋଇବାରୁ ଯାହା ଏରୂପେ ବଚନ
 କହୁଛ ଏ କଥା ଯୁଦ୍ଧ ନୁହଇ ରଜନ ।
 ଏରୂପେ ମୁନିଙ୍କ ବାଣୀ ଶୁଣି ନରବର
 ପ୍ରଣାମ କଲେ ତାହାକୁ ଯୋଡ଼ି ବେନିକର ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଦିବ୍ୟରଥ ଆଗେହଣ କରି
 ଯୁଦ୍ଧ ଦିଅ ବୋଲିକରି କହିଲେ ଉଚ୍ଚାରି ।
 ତାହା ଦେଖି ଯମଦଗ୍ଧି ହୋଧରେ ଜଳିଲେ
 ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ଦେନ ଯୁଦ୍ଧବାକୁ ବାହାରିଲେ ।
 ସେ ଦୁହିଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ରଣ ହେଲ ଘୋରତର
 ମରାମରି ହେଲେ ଦୁହେଁ ଆଧୁପ ଅପାର ।
 କପିଳା ଦେବା ଅସ୍ତ୍ରକୁ ପ୍ରହାରନ୍ତେ ରୁଷି
 ରଜାଙ୍କର ସବୁଅସ୍ତ୍ର ଦେଲ ସେ ବିନାଶି ।
 ନିରାସ୍ତ୍ର ହୋଇ ରଜା ଥିବା ସମୟରେ
 ଶକତି ପି ଛିଲେ ମୁନି ତାହାଙ୍କ ଉପରେ ।
 ସେ ଘାତରେ ନରପତି ପୁଣି ଜ୍ଞାନଦେବ
 ପଡ଼ିଲେ ମୁହଁ ଖୁଣି ବେନି ନୟନକୁ ବୁଜି ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଚେତାପାଇ ଧରି ଧନୁଶର
 ଅଗ୍ନି ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରହାରଲେ ହୋଇ କୋପଭର ।
 ବାରୁଣୀ ଅସ୍ତ୍ରରେ ମୁନି କର ନିବାରଣ
 ରଜାଙ୍କ ଉପରେ କଲେ ଜଳ ବରଣ ।
 ବାୟୁବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରହାର ରଜା ସେ ଅସ୍ତ୍ରକୁ
 ସଫାରିଲେ ଦେଖାଇଣ ଆପଣା ବଳକୁ ।
 ସେ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରଭବ ଦେଖି ମୁନି ସେହକାଳେ
 ଗନ୍ଧବଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରହାର ନିବାରଣ କଲେ ।
 ନାଗାସ୍ତ୍ର ବିରନ୍ତେ ରଜା ହୋଇ କୋପମୁଖି
 ଛେଦିଲେ ଗରୁଡ଼ ଅସ୍ତ୍ର ଯମଦଗ୍ଧି ସଜ୍ଜି ।
 ମାହେଶ୍ୱର ମହାଅସ୍ତ୍ର ବିହରଣ ନୃପତି
 ପ୍ରକାଶିଲ ଶତସୂର୍ଯ୍ୟ ସରସ୍ୱେ ସେ ଜ୍ୟୋତି ।

ତାହା ଦେଖି ମୁନିବର ବିସ୍ମିତ ହୋଇଲେ
 ଦିବ୍ୟ ବଜ୍ରସ୍ତ୍ରବ ଅସ୍ତ୍ର ଧନୁରେ ଯୋଗିଲେ ।
 ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଛୁଡ଼ିଦେବା କାଳରେ ସେ ଯାଇ
 ଦେଲ ମାହେଶ୍ୱର ଅସ୍ତ୍ରବରକୁ ଲିଭାଇ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ନାରାୟଣ ଅସ୍ତ୍ରକୁ ମହର୍ଷି
 ସରଜନା କଲେ ରଣେ ହୋଇ ମହାବେଶୀ ।
 ସେ ଅସ୍ତ୍ର ବିଜୁଳିପରି ଆକାଶେ ଚନ୍ଦ୍ରଟି
 ଆସିଲ ଦଗ ବିଦଗ ପୃଥିବୀକ ଘୋଟି ।
 ବରଷାଧାର ସରସ୍ୱେ ଶସ୍ତ୍ର ମାଳ ମାଳ
 ରଜାଙ୍କ ମସ୍ତକ ପରେ କଲ ନେଇ ଠୁଳ ।
 ଶକତି ମଧ୍ୟରେ ସବୁଆଡ଼େ ଅନ୍ଧକାର
 ଆଜ୍ଞାଦନ କଲ ଯେହ୍ନେ ନବ ଜଳଧର ।
 ସେ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରତାପ ସହ ନ ପାର ରଜନ
 ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ଚ୍ୟାଗକରି ପଶିଲେ ଶରଣ ।
 ତାହା ଜାଣି ଅସ୍ତ୍ରବର ଆପଣା ଛତାରେ
 ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇ ଛୁଡ଼ିଗଲ ଶକତିରେ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଯମଦଗ୍ଧି ଜମ୍ବୁଗ ଶରକୁ
 ପ୍ରହାରଲେ ଉଦ୍ଧୃଷ୍ଟ ନିଧୁ ଉପରକୁ ।
 ସେ ଅସ୍ତ୍ର ବଳରେ ରଜା ନିଦ୍ରାରେ ଅଚେତ
 ହେବାରୁ ପଡ଼ିଲେ ତଳେ ହୋଇଣ ଆସକ ।
 ଅନ୍ଧ ଚନ୍ଦ୍ର ଶର ଚନ୍ଦ୍ର ପେଶି ମୁନିବର
 ଶସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର କଲେ ରଥ ଅଗ୍ନି ଧନୁଶର ।
 ଧାରଥିର ଗଣ୍ଡିଟିରୁ ମୁଣ୍ଡଟିକି କାଟି
 ଗଡ଼ାଇ ଦେଲେ ଗଲ ସେ ମହାତଳେ ଲେଟି ।
 ଶରକାଣ୍ଡେ ଛପିଥିଲେ କବଚ କୁଣ୍ଡଳ
 କାଟିଣା ପକାଇ ତଳେ ଦେଲେ ପପଣିଳ ।
 ଦେନାପତି ସାଧ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯେତେ ଚନ୍ଦ୍ର ଥିଲେ
 ନାଗଅସ୍ତ୍ର ସମସ୍ତକୁ ବାନ୍ଧି ପକାଇଲେ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ମନ୍ତ୍ରପ୍ରସବେ ରଜାକୁ ଉଠାଇ
 ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ସେ ଦେଖାଇ ।
 ମୁକ୍ତ କରଣ ତାହାକୁ ବୋଇଲେ ସେ ତୁମ୍ଭେ
 ଦରକୁ ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ବୋଲୁଅଛୁ ଆମ୍ଭେ ।
 ସହ ନ ପାରଣ ତାହା ରଜା ବେଗେ ଉଠି
 ପର୍ବତର ମୁନିଙ୍କ ପରେ ଶସ୍ତ୍ର ଶଲଗୋଟି ।
 ଶକତି ଗୋଟିଏ ପାର ସେ ଶଲକୁ ରୁଷି
 ପାଶକୁ ନ ଆସୁ ବେଗେ ପକାଇଲେ ନାଶ ।

ଯେତେମତେ ରଜା ହେଉଥାନ୍ତୁ ସୁନବଳ
ସେତେ ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ର ନୋଏ ଦୁଆର ପ୍ରବଳ ।
ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ଯୋଗବଳେ ବଳୀୟାନ
ତାକୁ ଶଶିବାକୁ ତନୟରେ କେବା ସମ ।
ଏହି ସମୟରେ ବ୍ରହ୍ମା ଯେଠାକୁ ଆସିଲେ
ଦୁଇଜ ମଧ୍ୟରେ ରାଜା ରଜାକଣି ରହିଲେ ।
ବିବିଧ ପ୍ରକାରେ ତାକୁ କହୁ ପରସ୍ପର
ପ୍ରୀତିକାର କରାଇଲେ ଜାଣି ସେ କାଳରେ ।

ଭକ୍ତିଭରେ ପାଦଗି, ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଚରଣେ
ପ୍ରଣମିଲେ ଆଜ୍ଞା ମୁନବର ସେହିଠି ।
ରଜା ମଧ୍ୟ ସେହିଠି ବସାଯାଇ ଦେଖି
ରାଜାଙ୍କ ପାଦେ ପଡ଼ିଲେ ଘୋର ମହାଧୁଶୀ ।
ସେ ଅନ୍ତେ ତେ ଲକ୍ଷ ମାଣି ନିଜ ନିଜ ଗୁହେ
ଗାନ୍ଧ କଲେ ସେ ମୁନ ନରପତି ଦୁହେଁ ।
ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ପରବେଶ ଦେଲେ ବେଦବର
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସୁଧର ଗୀତେ କହେ କ୍ଷେପଣର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶକଣ୍ଠେ ରାଧା ଓ ନୃପତିଙ୍କର ଗୋଳ ମୁଖ
କଥନେ ନାମ ପଞ୍ଚବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ସତ୍‌ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

କାର୍ତ୍ତବୀର୍ୟଙ୍କଦ୍ୱାରା ମୁନଙ୍କର ପ୍ରାଣନାଶ ଓ ଭୃଗୁଙ୍କ
ରେଣୁକାଙ୍କର ଆଳାପଆଲୋଚନା ।

ଏଥୁଅନ୍ତେ ସସ୍ତ୍ରାର୍ଜୁନ ବସିଛନ୍ତି ମନରେ
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇଁ ଆପଣାନ୍ତ ପୁର ।
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ମାନସରେ ସୁନରଣା କର
ଆପଣାର ଚତୁରଙ୍ଗ ସେ ନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ଧର ।
ଯମଦଗ୍ଧି ମୁନଙ୍କର ଆଶ୍ରମ ମିଳିଲେ
ପୁର କରିବା ସକାଶେ ପୁଣି ବାହାରିଲେ ।
ଗୁରୁଲକ୍ଷ ରଥ ଦଶସଥୁ ମହାଗଜ ।
ଅସଂଖ୍ୟ ପଦାତି ବାହାରିଲେ ହୋଇ ସଜ ।
ମହାବଳ ପରାକର୍ମୀ ସହସ୍ର ସାମନ୍ତ
ଦଶ ଅସୁର ଘୋଟକ ମହାବଳବନ୍ତ ।
ଏ ରୂପେ ସଜନ୍ୟ ଘେନି ମୁନଙ୍କ ଆଶ୍ରମ
ଆବରଣ କଲେ ଯାଇଁ ହୃଦେ ବହୁ ତମ ।
କବଚ ଲଗାଇ କରେ ଧନୁର ପର
ଦବ୍ୟରଥେ ବସି ସସ୍ତ୍ରାର୍ଜୁନ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ପରସ୍ତେ ପୁରକୁ ବାହାର ହୋଇଲେ
ବାକ୍ୟବୋଧେ ଦଶଦିଗ ମହା କମ୍ପାଇଲେ ।
ସେ ଶବଦେ ମୁନଙ୍କର ଅନୁରୋଧାନେ ।
ମୁକ୍ତି ତ ହୋଇଲେ ଭୟ ଜାତକର ମନେ ।
ସେ ସମୟେ ରଜାଙ୍କର ସୈନ୍ୟମାନେ ଯାଇ
ମୁନଙ୍କ ଆଶ୍ରମେ ଚେତେ ପଶିଲେ ହେପାଇ ।
ବଳାଙ୍ଗାରେ କପିଳାକୁ ବାନ୍ଧି ଘେନିଗଲେ
ପୁରକୁ ଯିବା ପାଇଁକି ମନ ବଳାଇଲେ ।

ରାଜାଦେଖି ମୁନବର ଧନୁର ପର
ଦଣ୍ଡକୁ ଉକ୍ତବରେ ନିଶ୍ଚାର କର ।
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ସୁନରଣା କର ମନେ ମନେ
ଏକ ମାତ୍ର ପରବେଶ ଦେଲେ ରଣସ୍ଥାନେ ।
ଆଶ୍ରମବାସୀ ଜନଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା କର
ନିଶ୍ଚଳରେ ଛୁଡ଼ାହେଲେ କରେ ଶସ୍ତ୍ର ଧର ।
ମନ୍ତ୍ରପଦ୍ମ ନାନାବିଧ ଅସ୍ତ୍ରମାନ ବନ୍ଧ
ଗୁରୁଦିଗ ତୁଲେ ବ୍ୟାମନାଗ ଦେଲେ ରୁଦ୍ଧ ।
ଆପଣା ଆଶ୍ରମ ଶେରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ କଲେ
ପୁଣି ଆଉ ଏକ ଶରଜାଳ ସରଜିଲେ ।
ଘଣ୍ଟିରେ ଶତ୍ରୁବଳଙ୍କୁ କଲେ ଆକ୍ରମଣ
ସେରୂପେ ପଞ୍ଜିର ମଧ୍ୟେ ଶୁଦ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟାଗଣ ।
ସେହିରୂପେ ରଜାଙ୍କର ସୈନ୍ୟମାନେ ଯେତେ
ପ୍ରୀତାପାଇଣ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇଲେ ସମସ୍ତେ ।
ରାଜାଦେଖି ସସ୍ତ୍ରାର୍ଜୁନ ରଥ ଓହ୍ଲାଇଲେ
ମୁନଙ୍କର ପାଦପର ପ୍ରାଣମ ସେ କଲେ ।
ନିଶ୍ଚାର କର ତହୁଁ ଆସିଣ ଲେଉଟି
ଆହୁରିକଣ କଲେ ଆପଣାର ରଥଗୋଟି ।
ତୋମର ମୁନ ଗନ୍ଧି ପରଶ୍ୱୟ ଆଦି
ମୁନବର ଉପରକୁ ଫିଙ୍ଗିଲେ ସମ୍ପାଦି ।
ଦବ୍ୟଅସ୍ତେ ମୁନ ତାହା କର ଶସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର
କାହିଁକି ମାତ୍ର ପକାଇ ଦେଲେ ରଣଦାଣ୍ଡ ।

ପୁଣି ଦବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରଟାଏ ବନ୍ଧିଲେ ଆକର୍ଷି
 ନ ବାଜୁ ଦେହରେ ଗଜା ଦେଲେ ତାକୁ ନାଶି
 ଶେଷ ଶୂଳ ଗୋଟିଏ ଘେନି ଚଢ଼ି କରେ
 ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଣ ଫିଙ୍ଗିଲେ ମୁନିଙ୍କ ଉପରେ ।
 କ୍ଷୁରକାଣ୍ଡେ ସମଦଗ୍ଧି କାଟି ସେ ଶୂଳକୁ
 ବସା ଧାରା ପରି ବାଣ ବନ୍ଧିଲେ ନୃପଙ୍କୁ ।
 ସେ ଘାତେ ନରପତିଏ ପ୍ରିୟପ୍ରାଣ ଗୁଡ଼ି
 ଗଲେ ମହାମହାକାର ପୃଷ୍ଠଦେଶେ ଚଡ଼ି ।
 ଶରଜାଳେ ଆବେଷ୍ଟିତ ହୋଇ ତ ସେ ଥିଲେ
 ପଳାଇବାପାଇଁ ଆଉ ବାଟ ନ ପାଇଲେ ।
 ଏହା କରିଯାଇ ପୁଣି ରୁଦ୍ଧିଗଣ ଶିଖା
 ଜମୁଣ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ବନ୍ଧି ରେଷ ।
 ସେ ଅସ୍ତ୍ରରେ ସୈନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ହେଉଥିବୁ ନୃପତି
 ମୋହଯାଇ ସେହିକ୍ଷଣି ଆଶ୍ରେ କଲେ ଶିଳ ।
 ରଜାର ଏମନ୍ତ ଦଶା ଦେଖି ମୁନିବର
 ଘେନିଲେ ନାହିଁ ସେକାଳେ ଖାବ ତାହାଙ୍କର ।
 କପିଳାକୁ ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତ କରାଇ
 ଆଶ୍ରମ ଅଭିମୁଖରେ ଗଲେ ସଙ୍ଗେ ନେଇ ।
 ଏହି ସମୟରେ ରଜା ତେଜନା ପାଇଲେ
 ଶସ୍ତ୍ର ଧରଣ ମୁନିଙ୍କୁ ବାଟ ଓଗାଳିଲେ ।
 ତା ଦେଖି କପିଳା ସେହି ସ୍ଥାନରୁ ପଳାଇ
 ଆଶ୍ରମେ ପ୍ରବେଶ ହେଲ ଅତିଭୟ ହୋଇ ।
 ଧନୁର ଧରି ମୁନି ରଜାଙ୍କ ଆଗରେ ।
 ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଧତ ହୋଇଲେ ରାଗରେ ।
 ବୃହାସ୍ପ ବସାଇ ଗୁଣେ ସହସ୍ର ଅର୍ଜୁନ
 ବନ୍ଧିଲେ ଘେନିବା ପାଇଁ ରୁଦ୍ଧିକ ଖାବନ ।
 ସମଦଗ୍ଧି ମହର୍ଷି ତ ବାହୁଣ ଅଟନ୍ତି
 ବୃହାସ୍ପେ ଛେଦିଲେ ତାହା ଗୁଡ଼ିଦେଇ ଶୁଣି ।
 ପୁଣି ଦବ୍ୟଅସ୍ତ୍ର ବନ୍ଧି ଧନୁର ରଥ
 କବଚ ସହିତେ କାଟି କଲେ ଭୂମିସାଥ ।
 ତାହା ଦେଖି କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ମହାମୋହ କରି
 ଧଇଲେ ଏକଦ୍ୱୀ ଶକ୍ତି ହସ୍ତରେ ଉଦ୍ଧାର ।
 ଦଉ ସେ ଶକତି ପୃଷ୍ଠ ଦେଇଥିଲେ ତାଙ୍କୁ
 ନିଶ୍ଚୟରେ ମାରିବ ସେ ଗୋଟିଏ ବୀରକୁ ।
 ଆଗ ତାକୁ ନିଶ୍ଚାର କରି ସଧ୍ୟାର୍ଜୁନ
 ବୁଲାଇଲେ ଦୁଇହାତେ ଚନ୍ଦ୍ର ଧନାନ ।

ଶତସଂସ୍ୟ ପରି ତେଜ ଦିଶିଲ ତାହାର ।
 କୋଟି ଅଗ୍ନିଶିଖା ଚଢ଼ି ହୋଇଲ ବାହାର ।
 ସେ ଅନଳେ ମନ୍ତ୍ରପତି ହଇନ୍ଦ୍ର ପତି
 ନାହା ବସ୍ତ୍ର ଶିବଆଦି ଦେବଙ୍କୁ ବନତି ।
 କରିଣ ତାହାଙ୍କ ତେଜ ଅଶାଭ ସଭର
 ପୂର୍ଣ୍ଣକରି ରଖାଇଲେ ସେ ଶକ୍ତି ମଧର ।
 ସେ ସକାଶୁ କାଳଅଗ୍ନି ଦେବତା ପରସ୍ପେ
 ଜଳିଲ ସେ ଅସୁବର ତେଜେ ଅତିଶୟେ ।
 ଫିଙ୍ଗିଲେ ରଜନ କରି ଆକାଶକୁ ଗଲ
 ପୁର ପାତାଳ ସହିତେ ମହା କମ୍ପାଇଲ ।
 ଯୁଦ୍ଧଦେଖିବାକୁ ଦେବେ ବ୍ୟୋମେ ରହିଥିଲେ
 ସେ ଶକ୍ତି ଫିଙ୍ଗିବା ଦେଖି ହାହାକାର କଲେ
 ଭଲ କା ପରି ଶସ୍ତ୍ର ସମଦଗ୍ଧି ମୁନିବର
 ପୃଷ୍ଠଦେଶେ ପୁଟାଇଣ ହୋଇଲ ବାହାର ।
 ସେ ଅନଳେ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ସମ୍ପାପରେ ପାଇଁ
 କହିଲ ସମସ୍ତ କଥା ପରବେଶ ହୋଇ ।
 ଶକତି ଆଦ୍ୟାତ ପାଇ ମୁନି ମହାମନା
 ପଡ଼ିଲେ ପୃଥ୍ବୀ ପରେ ହସାଇ ତେଜନା ।
 ଉପବାସ ବ୍ରତକରି ତାହାଙ୍କ ଶରୀର
 ପଦ୍ମରୁ ତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲ ଶୀତଳର ।
 ସେ ସକାଶୁ ଶକ୍ତିଦାତ ସହି ନ ପାରିଲେ
 ସେହିକ୍ଷଣି ପ୍ରିୟ ପରଶୁକୁ ଗୁଡ଼ିଦେଲେ ।
 ଦେହରୁ ବାହାର ହୋଇ ଦବ୍ୟଂଗନ ରଖି
 ଦେଖୁଥିଲେ ସବେ ଗଲ ଗଗନରେ ମିଶି ।
 ଶେଷେ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ବୁଲି ବୁଢ଼ଲେକେ ଯାଇ
 ରହିଲେ ସେ ମୁନିବର ମହାପୁଣ ପାଇ ।
 ଯୁଦ୍ଧରେ ମୁନିଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଦେଖିଣ କପିଳା
 ଆନ୍ଦେ ଚାତ ଚାତ ବୋଲି ବହୁତ କାନ୍ଦିଲ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ଗୋଟିଲେକେ ଯାଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଶେ
 ଉପସ୍ଥିତ ହେଲ ଅତି ମାନସ ବିରସେ ।
 ସେ କପିଳା ଗାନ୍ଧର୍ବକୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପୃଷ୍ଠରେ
 ମାମୁଣୀ କରିଥିଲେ ବୃହାଙ୍କ ହସ୍ତରେ ।
 ଭୁବୁ ମହର୍ଷିଙ୍କୁ ବୃହା ଦେଇଥିଲେ ତୋଷେ
 ଧନୁର ଶସ୍ତ୍ରରେ ସମଦଗ୍ଧିଙ୍କୁ ହରସେ ।
 ମହାନ କରିଣ ଭୁବୁ ମୁନିଗଣଶିଖା
 ଯାଇଲେ ଅତି ଏ କାଳ ଧେନୁଙ୍କ ସଦୃଶ ।

ଯେତେବେଳେ ତୁମ୍ଭେ ଯାହା ଇଚ୍ଛା କରୁଥା
 ଏହାକ ପ୍ରସାଦ ଯୋଗେ ନିଶ୍ଚୟ ପାଇବ ।
 ସେହି ଦିନଠାରୁ ଯମଦଳି, ମୁନିବର
 ରଖିଥିଲେ ସେ ଧେନୁକୁ ଆପଣା ପାଶର ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ନମି କାମଧେନୁଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠରେ
 ରଖିଲ ସେ ଗାଈ ଯାଇ ଅନ୍ୟନ୍ତ ଗୋଷ୍ଠରେ ।
 ତା ନେତ୍ରରୁ ଯେତେ ଅଶ୍ରୁ ବନ୍ଦ ପଡ଼ିଥିଲା
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକରେ ରହୁଛନ୍ତି ସେ ହୋଇଲ ।
 ଏଥୁଅନ୍ତେ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ମୁନିଙ୍କୁ ସହାର
 ଆପଣାର ସଇନ୍ୟଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା କରି ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବଧର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଶେଷ କଲେ
 ବାହୁଡ଼ି ନିଜଗୃହରେ ପରବେଶ ହେଲେ ।
 ଯମଦଳି ମୁନିଙ୍କର ଭାରିଆ ଯୁଦ୍ଧର
 ସଙ୍ଗପଣେ ଜଗତେ କେ ନୁହେଁ ତାଙ୍କ ସରି ।
 ଯୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରାଣପତିଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁକଥା ଶୁଣି
 ଶୋକରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଆସିଲେ ସେକ୍ଷଣି ।
 ମୁନିଙ୍କ ଶରୀର ନିଜ ବନ୍ଧୁସ୍ଥଳେ ରଖି
 କାନ୍ଦିଲେ କେତେ ବିକଳେ ହୋଇ ମହାଦୁଃଖୀ ।
 କ୍ଷଣେ ମୁକ୍ତାପାଇ ପୁଣି ଚେତନା ପାଇଲେ
 ଶୋକ ନ କରିଣ ନିଜ ପୁତ୍ରକୁ ଡାକିଲେ ।
 ବୋଇଲେ ରେ ରାମ ତୋର ତାତଙ୍କ ମରଣ
 ହୋଇଅଛି ଆସି ବାବୁ ଦେଖରେ ବହନ ।
 ମାତାଙ୍କର ଡାକ ଶୁଣି ରାମ ତପସ୍ୱରା
 ଆସିଲେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମାତ୍ର ବିଳମ୍ବ ନ କରି ।
 ତାଙ୍କ ବେନିପାଦ ଧରି ନମସ୍କାର କଲେ
 ମରି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ନିଜ ପିତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ।
 ସକଳ ବୃତ୍ତନ୍ତ ପୁଚ୍ଛା କରିଣ ମାତାଙ୍କୁ
 ଶୁଣିଲେ ଆମ୍ଭେ କର ଯୁଦ୍ଧର କଥାକୁ ।
 ଶୋକରେ କପିଳ ଧେନୁ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବାର
 ଶୁଣିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ରାମ ତପିଗଣକର ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ପିତାଙ୍କ ନାମ ସୁମରଣା କରି
 ବହୁତ କାନ୍ଦିଲେ ଘନ ଦୁଃଖୀଲୋକ ପରି ।
 ପୁଣି ଧୈର୍ଯ୍ୟବନ୍ତ ହୋଇ ଚନ୍ଦନ କାଷ୍ଠରେ
 ଚିତା ଗୋଟିଏ ନିର୍ମାଣ କଲେ ସେହିଠାରେ ।
 ତା ଦେଖି ରେଣୁକା ପଶ୍ଚ ପୁତ୍ରକୁ କୋଳରେ
 ବସାଇ କହିଲେ ଅତି ଆନନ୍ଦ ଭୋଳରେ ।

କୋଳରେ ରେ ବାବୁ ତୋତେ ଶୁଣିକରି ମୁହିଁ
 କେଉଁଆଡ଼େ ଯିବ କିଛି ବୁଦ୍ଧି ଦିଶୁ ନାହିଁ ।
 ମୋହର ବଚନ ଶୁଣ ଆମର ପ୍ରିୟପୁତ୍ର
 ପିତାଙ୍କର ଶୁଦ୍ଧକାର୍ଯ୍ୟ କର ସମାପନ ।
 ସଫଳ ଭାବରେ ରହି ଦିନ ନେଉଥାଅ
 ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଆଉ ମନ ନ ବଳାଅ ।
 ଆପଣା ଧର୍ମରେ ରହି କାଳ କଟାଇଲେ
 ପ୍ରମାଦ ପରଶ କରି ନ ପାରିଲ ଭଲେ ।
 ଦୁଷ୍ଟ ଶତ୍ରୁମୁଖ ସଙ୍ଗେ କେବେ ହେଲେ ଯୁଦ୍ଧ
 ନ କରୁବୁ ଆରେ ବାବୁ ମନେ ବନ୍ଧ ହୋଇ ।
 କ୍ଷତ୍ରିୟଙ୍କଠାରେ ଦୟା ଧର୍ମ କିଛି ହେଲେ
 ସ୍ଥାନ ପାଇ ନାହିଁ ବୋଲିକରି ଜାଣି ଲୁଲେ ।
 ଏରୂପେ ମାତାଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣିକରି ରାମ
 କହିଲେ ସେ ହୋଧାନ୍ତରେ ହୋଇ ତେଜସ୍ୱୀ ।
 ବୋଇଲେ ଗୋ ମାତ୍ର ମୋର ପ୍ରତିଜ୍ଞାଟି ଏହି
 ଏକବଂଶ ଥର ବୁଲି ବୁଲି ସବୁ ମହା ।
 ବାଳବୃଦ୍ଧ ସହିତରେ କ୍ଷତ୍ରିୟଙ୍କ କୁଳ ।
 ବିନାଶ କରିଣ ସବୁ କରିବି ନିର୍ମଳ ।
 ପ୍ରଥମେ କ୍ଷତ୍ରିୟ ମୁତ ସହସ୍ରାକ୍ତି ନକୁ
 ମାରବ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶି ବଳକୁ ।
 ତା ରକ୍ତ ଚର୍ପଣ କରି ପିତାଙ୍କୁ ତୋଷିବ
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ୟ କ୍ଷତ୍ରିୟଙ୍କ ପ୍ରାଣ ନେବ ।
 ଏମନ୍ତ କହିଣ ପୁଣି ବହୁତ କାନ୍ଦିଲେ
 ଶତମୟ ବାକ୍ୟେ ହେଁ ମାତାଙ୍କୁ ବୋଧିଲେ ।
 ବୋଇଲେ ଯେ ପିତାଙ୍କର ଜୀବନ ଘେନଇ
 ନୋହିଲେ ବା ତାହାଙ୍କର ବୃତ୍ତି ହରିନେଇ ।
 ତାର ପ୍ରତିଶୋଧ ନ କରଇ ଯେଉଁ ମୁର
 ମୁଖ ବୋଲିଣ ତାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ଜଗତ ।
 ଅନ୍ୟକାଳେ ରତ୍ନରବ ନରକ ମଧ୍ୟରେ
 ପଡ଼ି ଯେହି ଲୋକ ନାନାକଷ୍ଟ ଭୋଗ କରେ ।
 ଅଗ୍ନି ଦ ବିଷଦ ଶେଷ ଦାସପହାରକ
 ହେପାଶ୍ୱ ଧନ ପିତୃ ବନ୍ଧୁ ବନ୍ଧୁଧନ ।
 ସର୍ବଦା ମୋ ବଚନ କହିବାରେ ରତ
 ନିନ୍ଦାବାକ୍ୟ କଟୁକଥା ଶୁଣଣେ ଆସନ୍ତୁ ।
 ଏମନ୍ତ ଲୋକ ପାପୀଷ୍ଠ ବୋଲନ୍ତି ସଫାରେ
 ଏହାଙ୍କୁ ବଧିଲେ ପାପ ପରଶ ନ କରେ ।

ବାହୁଶଯାନଙ୍କଠାରୁ ମନ ନିରନ୍ତର
ଅଥବା ବାହୁଶଯାନରୁ ଉଦ୍ଧାରିବ ବୋଲି ।
ବଧ କରବା ସମାନ ଅଟଇ ସେ ଜାଣି
ସେପରି କରିବା ଲୋକ ବ୍ୟବହାରୀ ପୁଣି ।
ଏହିପରି ମାତା ଆଗେ ରମ କହୁଥିଲେ
ଭଗୁମୁନ ଆସି ସେହି ସ୍ଥାନରେ ମିଳିଲେ ।
ମାତାପୁତ୍ର ଦୁହେଁ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ସେହିକ୍ଷଣି
ବିନୟ ଶବ୍ଦ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଧର୍ମ ଜାଣି ।
ଦୁଃଖିତ ହୋଇଣ ମୁନି ତାହାଙ୍କର ଆଗେ
କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ଶାସ୍ତ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚକଥା ବାଣୀ ।
ବୋଇଲେ ମୋହର ବଂଶେ ଜନ୍ମ ହୋଇ ରମ
କାହିଁପାଇଁ ଶୋକ କରୁଅଛୁ ବନ୍ଧୁ ମମ ।
ଜଳ ବୁଦ୍ଧବୁଦର ଭୂଲ୍ୟ ଅଟଇ ସଂସାର
କେଉଁ କଥା ଜଗତରେ ନୁହେଁ ଜାଣ ସ୍ଥିର ।
କେବଳ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାମ ଅଟେ ସତ୍ୟମୟ
ଶରୀର କର ବାବୁ ତାହା ମନ କର ଥିବୁ ।
ଅଶ୍ରୁତ ଯେବା କଥାକୁ ନ କର ଗ୍ରହଣ
ଆସିବ କି ତାହା ଆଉ କୁଆ କଣ୍ଠ ମିଳି ।
ଯାହା ହୋଇବାକୁ ଅଛି ନେତ ତା ଅବଶ୍ୟ
ସନ୍ତୋଷ ବୋଲି ଏଥିରେ ନାହିଁ ଜାଣ ଲେଖା ।
ଭୁବ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭବିଷ୍ୟତ ସେ ବସନ୍ତ
କୃଷ୍ଣ ନିରୁପିତ ସବୁ ଅଟଇ ନିଶ୍ଚୟ ।
ନିବାରିବା ପାଇଁ ତାହା କାହାର ଶକ୍ତି
ନାହିଁ ବୋଲିକରି ଭ୍ରମେ ଶବ୍ଦ ନିଜ ମନ୍ତ୍ର ।
ମାୟାରେ ଜଡ଼ ଅଟେ ନିଶିତ ସଂସାର
ମାୟାବାଜି ପଞ୍ଚଭୂତ ନିର୍ମିତ ଶରୀର ।
ପ୍ରାଚୀନକାଳ ସ୍ୱପ୍ନଭୂଲ୍ୟ ସୁଖଶାନ୍ତ ଗୋର
ପବନ ସୋନ ପରସ୍ତେ ଘଟଇ ବସୋର ।
ସକଳ ଦେହରେ ଶାବିଆତ୍ମା ବିଦ୍ୟମାନ
ସ୍ତ୍ରୀ ନନ୍ଦା ଦୟାଆଦି ତାହାର ଅଧୀନ ।

ସଦୃଶ ଆତ୍ମା ଯେତେବେଳେ ଯାଏ ଦେହ ତେଜ
ମମତେ ମାଆକୁ ତାହା ପରେ ପରେ ହେବ ।
ପରମାତ୍ମାଠାରେ ପାଇ ମିଳିବ ହୁଅନ୍ତୁ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସେ ପରମାତ୍ମା ସ୍ୱରୂପ ଅଟନ୍ତୁ ।
ଯେଉଁ ଲୋକ ତାଙ୍କୁ ଏକ ମନରେ ଭଜଇ
ଦୁଃସ୍ୱର ସଂସାରୁ ସେହି ମୁକତ ହୁଅଇ ।
କାହାର କେ ପିତାମାତା କେ କାହାର ସୁତ
ଗୋର କରେ ଲୋକ ନିଜ କର୍ମ ଉପାର୍ଜିତ ।
ଜ୍ଞାନଜନେ ସେ କଥାକୁ ଶବ୍ଦ ନିରନ୍ତର
ପାନ୍ଥୁନା ବୁଝନ୍ତୁ ନିଜ ମନକୁ ସତ୍ତ୍ୱର ।
ଏ ସକାଶୁ ବୋଲୁଅଛି ଆମେ ବସ୍ତୁ ଭ୍ରମେ
ଶୋକ ପରିହର କାର୍ଯ୍ୟ କର ବନି ଦୟା ।
ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ଲେଖାଅଛି ମନେ ଯେଉଁ ଲୋକ
କାନ୍ଦିଲେ ତା ପାଇଁ ସେହି ଲଭଇ ନରକ ।
ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବକୁ ଦେଇ ଶତବର୍ଷ ଯାଏ
ଶୋକ କଲେ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ନ ଦେଖନ୍ତି କିଏ ।
ମରିବା ଲୋକର ଦେହେ ପୁଅପୁଅ ଅଂଶ
ଯେତେ ଥାଏ ତାହା ମଞ୍ଚ କରିଦିଏ ଗ୍ରାସ ।
ଜଳଅଂଶ ଜଳର ଶବ୍ଦ ମିଶଇ ଗଗନ
ନାୟୁଅଂଶ ବାୟୁଠାରେ ହୋଇଯାଏ ଲୀନ ।
ଚକ୍ରରେ ଲେଖି ଦୁଃଖ ଚକ୍ରର ସେ ଅଂଶ
ଏତେପେ ସେ ଯାହା ସ୍ଥାନେ ହୁଅନ୍ତି ପ୍ରବେଶ ।
କେବଳ ସେ ନାମ ପଣ ଧର୍ମ ଶୁଦ୍ଧକାର୍ଯ୍ୟ
ଭୁବର ସେ ସଂସାରରେ ହୋଇ ଅନ୍ଧକାର୍ଯ୍ୟ ।
ଦେହରେ ଯେତେପେ ପରଲୋକ କର୍ମମାନ
ନିରୁପିତ ହୋଇଅଛି କର ତା ପାଳନ ।
ଦନ୍ତ ଭୁବଙ୍କ ବାକ୍ୟ ଶୁଣିବାରୁ ବନ୍ଧ
ଶାନ୍ତ ହେଲେ ମାନସରୁ ଶୁଦ୍ଧ ଶୋକନମ ।
ଚରଣାଳୟ ମଧ୍ୟ ସେତେପେ ପାନ୍ଥୁନା ପାଇଲେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମୁଖର ଗୀତେ କ୍ଷେପବାସୀ ବୋଲେ ।

କଳି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବେବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ ଗଣେଶଚନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୁଦ୍ରିକର ପ୍ରାଣନାଶ ୫

ଭୁବ ଚେଣୁକାଙ୍କର ଆକାଶ ଆଶ୍ରୟନା କଥାରେ ନାମ ଉଦ୍ଧାରଣାୟାୟ ।

ସପ୍ତବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଭୃଗୁ ସହିତ ରେଣୁକାଙ୍କର ଲତୋପଗତ୍ୟନ

ଏଷୁ ଅନନ୍ତରେ ପୁଣି ଭୃଗୁକୁ ଅନାଇ
ପଶ୍ଚରଲେ ସେ ରେଣୁକା ଶରୀରମୁଖା ।
ବୋଇଲେ ଆତ୍ମ ଧାର୍ମିକ ପ୍ରବର ମନ୍ତ୍ରଣୀ
ମୋ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର କୁମ୍ଭେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ଆସି ।
ପ୍ରାଣନାଥଙ୍କ ସହିତେ ପିବାପାଇଁ ମୁଁ
କଟା କରୁଅଛି ଚିତ୍ତାନଳେ ହାସଦେଇ ।
ଗୋଟିଏ କଥାରେ ମୋତେ ହେଉଛି ସନ୍ତୋଷ
ବନ୍ଧବମୁଖେ ବୁଝାଇ ତାହା ମୋତେ କହ ।
ଭକ୍ତମଣି ହେବା ଦିନଠାରୁ ଆଜିପରି
ଶ୍ରୋତା ହୋଇଅଛି ମୋର ଦିବସ ଯେ ଗୁର ।
ଏଥିରେ ପଡ଼ିବ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗ ପିବାପାଇଁ
ଶାସ୍ତ୍ରର ସମ୍ମତ ଏହା ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ।
ଭୃଗୁଠାରୁ ଶୁଣିଲେ ମୋ ମନ ହେଉ ଘ୍ରିର
ଏ ଦେଇ ପଶୁରୁ ଅଛି ଆତ୍ମ ମୁନବର ।
ତାହାଶୁଣି ଭୃଗୁମୁନି ବୋଇଲେ ଗୋ ସଙ୍ଗ
ପୁଣ୍ୟ ଚରଣ ଅଟନ୍ତି ଭୃଗୁର ସେ ପତି ।
ତାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ କୁମ୍ଭେ ପିବାପାଇଁ ଯେବେ
ମନ କରୁଅଛ ଭଲ ହେବ ଜାଣ ତେବେ ।
ଭକ୍ତମଣି ହେବାଠାରୁ ଚକ୍ରର୍ଥ ଦିନରେ
ପୋଷ୍ୟ ଅଟେ ପ୍ରିୟଜନ ପତିର କାର୍ଯ୍ୟରେ ।
ଦେବତା ପିତୃକାର୍ଯ୍ୟରେ ପଞ୍ଚମ ଦିବସେ
ଶୁଦ୍ଧିଲଭ କରଇଟି ଜାଣ ସ୍ଥାନ ଶେଷେ ।
ଯେତେବେ ସାପୁଆ ଗର୍ଭ ମଧ୍ୟରୁ ସର୍ପକୁ
ବାହାର କରେ ଦେଖାଇ ନିଜ ପ୍ରସବରୁ ।
ସେହିପରି ସଙ୍ଗପ୍ରିୟ ପତିକୁ ପାପରୁ
ଉଦ୍ଧର ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯାଏ ଧର୍ମ ପ୍ରସବରୁ ।
ଭୃଗୁ ଏବେ ସେହିପରି ସ୍ୱର୍ଗ ପୁରରେ ଯାଇ
ଶ୍ରୋତ କର କର୍ମଫଳ ପତି ସଙ୍ଗେ ରହି ।
ପିତାକୁ ସେ ଭକ୍ତି କରେ ସେ ଏକା କୁମର
ସେ ପ୍ରିୟ ଯେ ଦେହ ଅନ୍ତେ ଯାଏ ସଙ୍ଗତର
ସେହି ରଖିଥିଲେ ବନ୍ଧୁ ବୋଲିଏ ଅଧିକ
ଶିଷ୍ୟ ଅଟଇ ସେ ଯେହୁ ଗୁରୁ ଉପାସକ ।

ଆପଦ ରଖିଲେ କଷ୍ଟ ଦେବତା ଉଚ୍ଛ୍ୱସ୍ତ
କର୍ତ୍ତମ ରଜା ଯେ ଜାଣେ ପ୍ରଜାଙ୍କର କଷ୍ଟ ।
ଭାରିଯାକୁ ସନ୍ତାନରେ ଯାଇଲ ସେ ନେକ
ସ୍ୱାର୍ମୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେହି ଅଟଇ ଅଧିକ ।
ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରଙ୍କଠାରେ ଭକ୍ତି ଗ୍ରାସ ସେ ଦିଅଇ ।
ସେହିଟି ଉତ୍ତମ ଗୁରୁ ଜଗତେ ବୋଲଇ ।
ବେଦ ପୁରାଣ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଏହି ଲେଖମାନେ
ପ୍ରଶଂସା ପୋଷ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି ଜାଣ ସବୁସ୍ଥାନେ ।
ରେଣୁକା ବୋଇଲେ ଏହି କ୍ଷରଣବର୍ଷରେ
କେଉଁ ପ୍ରିୟ ପତି ସଙ୍ଗେ ଗତି କରିପାରେ ।
କେବଣ କାମିନୀ ଅବା ଅପୋଷ୍ୟ ଅଟଇ
ଏ କଥା ଆପଣ ମୋନେ କହନ୍ତୁ ବତାଇ ।
ଭୃଗୁ ବୋଲିଲେ ସେ କଥା କହୁଅଛି ଶୁଣ
ବାକ ଶିଶୁଗୁଣ ସେହୁ ଲଭଇ ମରଣ ।
ଗର୍ଭିଣୀ ଅଦୃଷ୍ଟ ରୁଚୁ ହୋଇଥାଏ ଯେବା
ରଜସ୍ୱଳା ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଲେ ଅଥବା ।
କୁଳଟା ବ୍ୟାଧି ସଙ୍କଳ ଶରୀର ଯେ ପ୍ରିୟ
ପତିକୁ ସେ କଟୁକଥା କହେ ନ ବରୁଣ ।
ଏମନ୍ତ କାମିନୀମାନେ ଦଇବ ପୋଷରେ
ମଲେ ନ ଯାଆନ୍ତି କେବେ ପତି ସଙ୍ଗତରେ ।
ସଂସାର ଅଗ୍ନିକୁ ଆଗ ଚିତ୍ତାପରେ ରଖି
ପତି ମଙ୍ଗେ ଯେବେ ସଙ୍ଗ ପିବ ହୋଇ ପୁଣି ।
ଆପଣାର ପୁଣ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ପତିଙ୍କର ପୁଣ୍ୟ
ମିଶ୍ରିତ କରି ସେ ଶ୍ରୋତ କରେ ହୋଇ ଧନ୍ୟ ।
ଗୃହମାନଙ୍କର ଏହା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟଇ
ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କ କଥା ଶୁଣ କହୁଥାଇ ।
ବୈଷ୍ଣବକାନ୍ତକୁ ଘାସ ସ୍ଥାନେ ଅନୁନନ୍ଦ
ହୁଅନ୍ତ ସେ ତାର ଧର୍ମ ଅଟଇ ନିୟତ ।
ବୈଶ୍ଣବପୁରକୁ ସ୍ୱାର୍ମୀ ସଙ୍ଗତରେ ଯାଇ
ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରଙ୍କ ସମୀପରେ ଆନନ୍ଦେ ରହଇ ।
ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଘୃତ୍ୟେ ଅବା ଅନ୍ୟସ୍ଥାନେ
ମରଣେ ପ୍ରସବଦ ନାହିଁ ବୋଲି ଦେନ ମନେ ।

ହରିଭକ୍ତି ଥାଏ ଯେଉଁ ପଥ ପହଞ୍ଚିଠାରେ
 ତାହାଙ୍କର ପାଦ ଦୃଢ଼ କେବଣ ପ୍ରକାରେ ।
 ନାଗସୂତାଙ୍କୁ ଭଜଇ ପୁରୁଷ ନିଶ୍ଚୟ
 କାମିନୀ ହୁଅଇ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗରେ ଲୟ ।
 ଜ୍ଞାନ ଲୋକ ଶର୍ପଣାମେ ମଲେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖି
 ବୈକୁଣ୍ଠେ ବାସ କରଇ ଚରକାନ ଜାଣି
 ଏହିରୂପେ ଭଗ୍ନରୂପି ରେଣୁକାଙ୍କୁ କହି
 ରାମଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ମନ ଦେଇ ।
 ଅମଙ୍ଗଳକର ଅଟେ ଶୋକ କରିବାର
 ମୋର ବୋଲେ ତାକୁ ଛାଡ଼ ଜ୍ଞାନୀଙ୍କର ବର ।
 ତାତଙ୍କ ମୃତ ଶରୀର ଉତ୍ତନ କରଅ
 ଦକ୍ଷିଣକୁ ମୁଣ୍ଡକରି ଯତନରେ ଥୁଆ ।
 ନିଆବାସ ଯଜ୍ଞସ୍ଥଳ ଦେଇଣ ତାହାକୁ
 ଦକ୍ଷିଣ ମୁଣ୍ଡରେ ରହ ଛାଡ଼ ବିଳାପକୁ ।
 ଅରଣ୍ୟରେ ଅଗ୍ନି ଦେଖି ନାନା ଖର୍ଯ୍ୟଗଣ
 ଭକ୍ତିଭରେ ଥରେ ଥରେ କର ସୁମରଣ ।
 ଆବର ଯେ ରଇବତ ବସନ୍ତ ଶ୍ରୀ ଶୈଳ
 ଗରମାଦନ କୈଳାସ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅଟଳ ।
 ହିମାଳୟ ଆଦିକର ମୁଖ୍ୟଗିରି ଯେତେ
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସୁମରଣା କର ଗୋବିନ୍ଦେ ।
 ବାହାଣୀ ବୃନ୍ଦାବନ ପ୍ରସାଗ ବଦର
 ସୁମରଣା କର ହରହାର ଆଦିକର ।
 ଚନ୍ଦନ କସ୍ତୁରୀ ଆଦି ସୁଗନ୍ଧ ଯେ ଦ୍ରବ୍ୟ
 ପିତାଙ୍କ ଶବ୍ଦରେ ତାହା ଦିଅ ଆଣି ସବ ।
 ବସ୍ତ୍ର ଆଚ୍ଛାଦନ କରି ଚନ୍ଦନ ଚିତାରେ
 ଥୋଇଣ ଅଗ୍ନି ଲଗାଅ ବଧୁ ଅନୁସାରେ ।
 କର୍ଣ୍ଣ ଆଖି ନାସିକାରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ମିତ
 ଶଳାକା ଗୁଡ଼ିଏ ବେଗେ କରି ନିର୍ମାଣିତ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଡକାଇଣ ଦାନ କରି ଦିଅ
 ଦକ୍ଷିଣା ସହିତେ ଦେଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରଅ ।
 କରଯୋଡ଼ି ବୋଲ ଆହେ ଧର୍ମ ଆଦିଦେବେ
 ସକଳ କର୍ମରେ ପାଣି ଅଟ ତୁମ୍ଭେ ସବେ ।
 ଲୋଭ ମୋହରେ ମନୁଷ୍ୟ ହେଉଥାଏ ଭାବ
 ମୃତ୍ୟୁପରେ ପାଏ ନିଜ କର୍ମ ଅନୁସର ।
 ଶୁଦ୍ଧ ଅନଳରେ ଦଗ୍ଧ ହେଉଛନ୍ତି ଏହି
 ପାଆନ୍ତି ଦିବ୍ୟଲୋକକୁ ପାପ ଛାଡ଼ିଦେଇ ।

ଏ ମନ୍ତ୍ରକୁ ପଢ଼ି ତୋ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କର
 ଆବର ଅନଳ ପୁଣି ନିଜ ହସ୍ତେ ଧର ।
 ବୋଲ ଆହେ ହୃତାଶନ ତୁମ୍ଭେ ସବବ୍ୟାପୀ
 ତୁମ୍ଭ ଯୋଗେ ମୋର ପିତା ଚରନ୍ତି ଅନ୍ୟାପି ।
 ଏମନ୍ତ ବୋଲି ପିତାଙ୍କ ଶବ୍ଦ ଶିର ସ୍ଥାନେ ।
 ଅଗ୍ନି ଦେଇ ସ୍ନାନ କରି ଆସ ଗୋବିନ୍ଦେ ।
 ଏରୂପେ ଭଗ୍ନଙ୍କ ବାକ୍ୟ ଶୁଣିକରି ରାମ
 ଯଥାବଧି କାଳେ ସବୁ ଛାଡ଼ି ଶୋକତମ ।
 ସେକାଳେ ରେଣୁକା ଶୁଦ୍ଧସୁଦ ହୋଇକରି
 କହିଲେ ପୁତ୍ରକୁ ନିଜେ ବସିଦେଖେ ଧର ।
 ବୋଇଲେ ରେ ସୁତ ଦୁଷ୍ଟ ସନ୍ଦିପ୍ତଙ୍କ ତୁଲେ
 ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ଉଚିତ ନୁହଇଟି ଭଲେ ।
 ପ୍ରଜଞ୍ଜା ପାଳବାପାଇଁ ଯେବେ ତା କରିବୁ
 ଭଗ୍ନଙ୍କ ସହିତେ ଆଗ ବସିଣା ଶୁଦ୍ଧିବୁ ।
 ଉତ୍ତମ ଲୋକଙ୍କୁ ଯାହା ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରିବ
 ଚଣ୍ଡିରେ ପ୍ରମାଦ କେତେବେଳେ ନ ପଡ଼ିବ ।
 ଏବେ ବୋଲି କୁମରକୁ ଗୁଡ଼ି ମହାସଖା
 ପ୍ରଜଞ୍ଜ ଦେହରେ ଦେହ ମିଶାଇ ଝଟିତ ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ସୁମରଣା କରି ଚିତାପରେ
 ଶୋଇଲେ ବୈରାଗ୍ୟ ପୋଷି ଆପଣା ମନରେ
 ରାମ ରାମ ବୋଲି ଡାକିଦେଲେ ବାରମ୍ବାର
 ଏହିକାଳେ ଘୋଟିଗଲ ଚଣ୍ଡ ବୈଶ୍ଣାବର ।
 ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ପୋଡ଼ି ତାହାଙ୍କର ଅଙ୍ଗ
 ହେଲ ମହାମହିଳାର ଧୂଳିତୁଲେ ସଙ୍ଗ ।
 ତାହାଦେଖି ରାମ ଭାଇମାନଙ୍କ ସହିତେ
 ବହୁତ ବିଳାପ କଲେ ଅଶ୍ରୁ ରଖି ନେତ୍ରେ ।
 ଭଉଁଙ୍କ ଅନୁଜ୍ଞା ପାଇ ବିଷ୍ଣୁ ଦୁର୍ଗଗଣ
 ଆସିଲେ ସମଦଗ୍ଧିଙ୍କ ଚିତା ଧଳିଧାନ ।
 ସମସ୍ତେ ହୋଇଅଛନ୍ତି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଭୂଷିତ
 ଅଭେଦେଶ କରିଛନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୟ ରଥ ।
 ଗୁଣଭୁଜେ ଶକ୍ତିରହ ଗଦାପଦ୍ମ ଧାର
 ଦଶଭୁଜ ପାଶାଚରେ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଗର ।
 କରାତ କୁଣ୍ଡଳ ପୀଠ କୌଶେୟ ବସନ
 ରୂପ ଦଶୁଅଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଭାବନ ।
 ରେଣୁକାକୁ ରଥପରେ ବସାଇଣ ନେଲେ
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ମଧ୍ୟେ ପାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।

ସେହିଠାରେ ଥିଲେ ଯମଦଗ୍ଧି, ମୁନିବର
 ନାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବସାଇଲେ ସେ ରଥ ମଧ୍ୟର ।
 ବଳକୃଷ୍ଣ ଭୁବନରେ ପରବେଶ ହୋଇ
 ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସହିତେ ଦେଖା କରାଇଲେ ନେଇ ।
 ସେ ପତିତହୀ ବେନିହେଁ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ସେବ
 ରହିଲେ ଅନ୍ୟ କଥାକୁ ମନରେ ନ ଭାବ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ରାମ ଶୋକ ତ୍ୟାଗକରି
 ଭୁବୁଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ବିପ୍ରମାନଙ୍କୁ ହକାର ।
 ପିତାମାତାଙ୍କର ଶେଷକି ପୁା ବିଧିମତେ
 ଭଲକୁ ଦେଖି ଯମାସ୍ତ୍ର କଲେ ଦୁଃଖଶତେ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଧନରହୁ ଭୂମି ବସ୍ତ୍ର ଆଦି
 ଖଟଣଯ୍ୟା ସହିତରେ ଦେଲେ ସେ ସମ୍ପାଦି ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରତନପଥ କୁକୁମର ତରନ
 ହସ ଉପାନୟ ଆଦି କରାଇଲେ ଦାନ ।
 ତାମ୍ବୁଳ କୁସୁମମାଳା ମୂଳପୁଷ୍ପ କେତେ
 ଦେଲେ ନାନାବିଧ ଉଷଧିଦ୍ରାବ୍ୟ ସହିତେ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ଭୁବୁଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ଦେନିକର ଗଲେ
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକରେ ଯାଣେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ।
 ଦେଖିଲେ ସେ ପୁର ଅଟେ ଜନକ ନିର୍ମିତ
 ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାକାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭ ବିରଚିତ ।
 ରହୁ ସିଂହାସନପରେ ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରଜାପତି
 ଜ୍ଞାନନ୍ତ ଅନଳଶିଖା ସମାନ ଦିଶନ୍ତି ।
 ବିବିଧ ରତ୍ନଭୂଷଣ ଦେହେ ତାହାଙ୍କର
 ଉତ୍ତମ ଚେତରେ ହୋଇଛନ୍ତି ମନୋହର ।
 ସିଦ୍ଧମୁନି ରକ୍ଷିଗଣ ବେଢ଼ି ରୁଚିପାଶେ
 ବସିଛନ୍ତି ଯେହାମତେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହରଷେ ।
 ସଙ୍ଗୀତ ଗାୟନ କରି ବିଦ୍ୟାଧର ବାଳା ।
 ନୃତ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ଲେ ଦେଖି ରହୁମାଳା ।
 ଚନ୍ଦନ କସ୍ତୁରୀ ନାଙ୍କ ଅଙ୍ଗେ ଲୁଗିବାରୁ
 ସୁଗନ୍ଧ ରହୁଛି ଆୟୁଅଛି ଶଶିବୁରୁ ।
 ସେହି ନୃତ୍ୟ ଗାୟନକୁ ଏକଲବ୍ଧ କରି
 ଶୁଣୁ ଅଛନ୍ତି ବିଧାତା ମନକର୍ଣ୍ଣ ଡେରି ।
 କେତେବେଳେ ଶିଷ୍ୟଙ୍କର ମୁଖକୁ ଅନାଇ
 କହୁଛନ୍ତି ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ତତ୍ତ୍ୱକୁ ବୁଝାଇ ।
 ଏହା ଦେଖି ପଶୁ ରାମ ତାଙ୍କ ପାଦେ ପଡ଼ି
 ଉଦ୍ଧା ହେଲେ ଆଗେ ବେନିକର ଶିରେ ଗୋଡ଼

ନିଜରେ ରୋଦନ କରି ଆପଣା ବୃତ୍ତାନ
 କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ତତ୍ତ୍ୱ ହୋଇଣ ଦୁଃଖିତ ।
 ବୋଇଲେ ଆହେ ବିଧାତା ତୁମ୍ଭ ବଂଶେ ମୁହିଁ
 ଯମଦଗ୍ଧିଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଜାତ ଅଛି ହୋଇ ।
 ଏଣୁ ମୋର ପିତାମହ ଅଟନ୍ତି ଆପଣ
 ଦୁଃଖ କହିବି ମୁଁ ଆଉ କାହା ଆଗେ ପୁଣି ।
 ମୃଗୟା କରିବା ପାଇଁ ରଜା ସସ୍ତ୍ରାଶ୍ଟ୍ରନ
 ଉପସ୍ଥିତ ହେଲ ଦିନେ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ।
 ଉପବାସେ ଏଣେତେଣେ ବୁଲୁଥିଲୁ ସେହି
 ତାକୁ ଦେଖି ମୋର ପିତା ଦୟା ମନେ ବଢ଼ି ।
 କପିଳାକୁ କହି ନାନାଦ୍ରବ୍ୟ ଅଣାଇଲେ
 ସୈନ୍ୟ ସହିତେ ରଜାକୁ ସତକାର କଲେ ।
 କପିଳା ପ୍ରସାଦ ଦେଖି ରଜା ମନେ ମନେ
 ଭାବିଲୁ ଗାଣ୍ଡୀତି ଦେନିଯିବି ମୁଁ ଯତନେ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ମୋର ପିତାକୁ ମାଗିଲୁ ସେ ଯାଇ
 ବୋଇଲୁ ହେ ମୁନି ମୋତେ ଦିଅ ଏହି ଗାଈ ।
 ମୋ ପିତା ବୋଇଲେ ଏହି ଧେନୁକୁ ଆଦରେ
 ରଖିଛି ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ଦେଇ ମୁଁ ନ ପାରେ ।
 ଗାହା ପୁଣି କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭିଲୁ
 ବାହୁଶକ୍ତି ମାରି ତାଙ୍କ ଶବନ ଦେଲିଲୁ ।
 ଏମନ୍ତ କହି ବହୁତ ରୋଦନ ସେ କଲେ
 ପୁଣି ଆଶ୍ୱାସିତହୋଇ ବଚନ କହିଲେ ।
 ବୋଇଲେ ରେଣୁକା ମୋର ଅଟନ୍ତି ଜନନୀ
 ସଙ୍ଗ ଗଲେ ପତିସେନ ମନେ ମନେ ଗୁଣି ।
 ମାତାପିତାଗଣ ହୋଇଅଛି ଏବେ ମୁହିଁ
 ରକ୍ଷାକର ପ୍ରଭୁ ମୋତେ ମନେ ଦୟାବଦ୍ଧ ।
 ମାତାଙ୍କ ଅନୁଜ୍ଞା ସୁର ତୁମ୍ଭର ସବକୁ
 ଆସିଛି ଉପାୟ ବୁଝି ଶସ୍ତ୍ର ମାରିବାକୁ ।
 ଗନଲୋକକୁ ପାଳନ କରେ ଯେଉଁ ଲୋକ
 ସେହି ଏକା ସଂସାରରେ ଅଟଇ ଅଧିକ ।
 ଆବର ପୂଜ୍ୟ ଅଟଇ ଧକଳ ଲୋକରେ
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ବୋଲୁଥାନ୍ତି ତାକୁ ସର୍ବବିଧରେ ।
 ଯେଉଁ ରଜା ଉଚ୍ଚମନ୍ତ୍ର ଭାବକୁ ବିଶ୍ୱର
 ପାଳନ ନ କରେ ପ୍ରଜା ପୁତ୍ର ନାତିପରି ।
 ଗାହାଠାରେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ମହାଦୋଷ ବହୁ
 ଯଦ୍ୱରେ ସେହିଲେ ହେଲେ ଯାଆନ୍ତି ପଳାଇ ।

ଏହୁପେ ଗମକ ବାକ୍ୟ ଶୁଣିବାରୁ ବଧୂ
ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ ସେ ତ କରୁଣା ବାରିଧି ।
ସେ ଅନ୍ତରେ ଆପଣାର ବସେ ବସାଇଲେ
ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଶୁଣିଣ ଅତି ବସ୍ତ୍ର ହୋଇଲେ ।
ବୋଇଲେ ସେ ପ୍ରତିଜ୍ଞାଟି କରୁଅଛ ତାତ
ତହିଁରେ ବହୁତ ପ୍ରାଣୀ ହୋଇବେ ନନ୍ଦତ ।
କାଳବଶେ ନମେ ସବୁକଥା ଘଟିଥାଏ
କାଳର ମହିମା ଜାଣି ନ ପାରଇ କିଏ ।
ଦୁଇ ଭ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଯାହା କଲ ଏବେ ତୁମ୍ଭେ
ଏଥିରେ ବହୁତ କ୍ଷତି ହେବ ଜାଣୁ ଆମ୍ଭେ ।
କିଶର ଇଚ୍ଛାରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଲ ଉତପଳ
ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ମୁହିଁ କଲ ସରଜନ ।
ତୁମ୍ଭ ପ୍ରତିଜ୍ଞାରେ ଲେପନେବା ପରି ମୋର
ବିଶ୍ୱାସ ହେଉଛି ଆଜ୍ଞା ଗମ ମନେ କର ।
ଏକବିଂଶ ଥର ବୁଲି ସମଗ୍ର ମେଘମା
କ୍ଷମିତ୍ୱ ଶୂନ୍ୟ କରିବ ବୋଲୁଛ ସେ ଘେନି ।
ଗୋଟିଏ କ୍ଷମିତ୍ୱ ଦୋଷେ ଜାତିଟିର ନାଶ
ହୋଇବ ଏ କଥା ଆମି ହେଲ ପରବେଶ ।
ଗ୍ରାହଣ କ୍ଷମିତ୍ୱ ଶୁଣି ବୈଶ୍ୟ ଗୁଣଜାତି
ଏହାକୁ ଘେନିଣ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ଉତ୍ପତ୍ତି
ଏଥିରୁ ଗୋଟିଏ ଏବେ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରତିଜ୍ଞାରେ ।
ମୂଳ ସହିତେ ବିନଷ୍ଟ ହେବ ନିଶ୍ଚୟରେ ।
ବହୁତ ଆତ୍ମାସ ପାଇ ଏହି ପ୍ରତିଜ୍ଞାକୁ
ସମର୍ଥ ହୋଇବ ତୁମ୍ଭେ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ।
ପ୍ରଥମରେ ଶିବଙ୍କର ସମୀପକୁ ଯାଅ
ଶରଣାଗତ ହୋଇଣ ସମସ୍ତ ଜଣାଅ ।

ପୃଥ୍ବୀରେ ଶିବପ୍ରିୟ ଶିବ ଉପାସକ
ଅଛନ୍ତି ବହୁତ ସ୍ଥାନେ କ୍ଷମିତ୍ୱ ଅନେକ ।
ସମସ୍ତଙ୍କଠାରେ ଶିବ କବଚ ଅଛଇ
ସେ ଯଥାଗେ ଚାହାଙ୍କୁ ଜଣି ନ ପାରନ୍ତି କେହି ।
ଶିବଙ୍କ ଅନୁଜ୍ଞା ବିନା ତୁମ୍ଭେ ଯେମାନଙ୍କୁ
ମାରି ନ ପାରିବ ଏହା ଆୟୁଛ ମନକୁ ।
ଏ ସକାଶୁ ଜଣିବାର ଉପାୟକୁ ଆଗ
କରି ରଖ ପଥନରେ ଆଜ୍ଞା ମନାଶ୍ରମ ।
ଉପାୟ କରିଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ଯେ କରେ
ତାର ପରିଶ୍ରମ ପାର୍ଥ ହୁଏ ନିଶ୍ଚୟରେ ।
ଶଙ୍କରଙ୍କଠାରୁ ତୁମ୍ଭେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କବଚ
ମନ୍ତ୍ର ସହିତେ ଗ୍ରହଣ କର ଯାଇ ବସ୍ତ୍ର ।
ଶାକ୍ତ ଶୈବ ବଲ୍ଲଭୁବ ତେଜ ପ୍ରଭବରେ
ଅଯାଧ୍ୟ ଯାପନ ହୋଇପାରେ ନିରନ୍ତରେ ।
ଜଗତକରତା ଶିବ ସେବେ ତୁମ୍ଭ ମୁରୁ
ଯୁକ୍ତ ହୁଅ ମନ୍ତ୍ର ଶିଖିବାର ଆନ୍ତଃରୁ ।
ଉତ୍ତମ ପୁରୁଷଠାରୁ ମନ୍ତ୍ରକୁ ଶିଖିବ
ତେବେ ସମୟରେ ଚାହା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆମିବ ।
ନୈଲେକ ବିଜୟ ନାମ କବଚ ଆବର
ଶିବଙ୍କଠାରୁ ଗ୍ରହଣ କରିବ ସଜ୍ଜର ।
ତେମନ୍ତ ହେଲେ ତୁମ୍ଭର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପାଳନ
କରିବାକୁ ସମରଥ ହେବ ତୁମ୍ଭେ ଜାଣ ।
ଅମୋଦ ଯେ ପାଶୁପତ ଅସ୍ତ୍ରଲଭ କରି
ଦୁର୍ଜନ କ୍ଷମିତ୍ୱକୁଳ ପାରିବ ହାହାରି ।
ଏହୁପେ ପଶୁ ଗମକ କହି ବେଦବର
ନରକ ହୋଇଲେ ଗୀତେ ଭଣେ କ୍ଷେଷତ୍ତର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶପ୍ରତିମା ଭୁବ୍ବ ଓ ରେଣୁକାଙ୍କର କଥୋପକଥନ
ନାମ ସପ୍ତବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

—*—

ଅଷ୍ଟାବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଗର୍ଭ ଗମକର ଶିବଲୋକକୁ ଗମନଓ ତାତ ପହଞ୍ଚି କଥୋପକଥନ

ନାରାୟଣ କହୁଛନ୍ତି ଶୁଣ ମୁନିବର
ପରଶୁରାମ ଶୁଣିଣ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଉତ୍ତର ।
ପ୍ରଣାମ କରି ଚାହାଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ
ଶିବଲୋକରେ ଯାଇଣ ସେକ୍ଷଣି ମିଳିଲେ ।

ବ୍ରହ୍ମଲୋକଠାରୁ ଲକ୍ଷେ ଯୋଜନ ଉପରେ
ଅଛନ୍ତି ସେ ବଲ୍ଲଭୁଷ ବାମ ପାର୍ଶ୍ବରେ ।
ତା ତଳରେ ଧ୍ରୁବଲୋକ ଉପରେ ଗୋଲେକ
ତେଜରେ ସବୁଦିନ ବିଶୁଦ୍ଧିଏ ଜଳଜଳ ।

ଶ୍ରୀମାତା କୋଟିପୁଣ୍ୟ ବିପ୍ଳବ ଅଟଇ
 ତା ଉପରେ ଆଉ କେହି ଲୋକ ରହି ନାହିଁ ।
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇ ସେଠାରେ ପଶୁ ସମ ପଡ଼ି
 ଦେଖିଲେ ପଶୁ ଚାହିଁ ସକଳ ବିଦୁତ ।
 କୋଟିକଳ୍ପ ତପକର ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ ଲେକେ
 ସେହି ସ୍ଥାନେ ବାସ କରିଛନ୍ତି ମହାପୁଣ୍ୟ ।
 କାମନା ପୂରଣକାରୀ କଳ୍ପ ଚରୁଗଣ
 ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ରହି ଦଶଛନ୍ତି ଶୋଭାବନ ।
 ଉପବନମାନଙ୍କରେ ପୁଲେ ପୁଲେ ବସି
 ମଧୁ ପାନ କରୁଛନ୍ତି ମଧୁଲୁହସି ।
 କୋକିଳ ଦମ୍ଭି କୁହୁ କୁହୁ ଶବ୍ଦରେ
 ମନ ହରି ନେଉଛନ୍ତି ବସି ବୃକ୍ଷୋପରେ ।
 ଶିଶୁରଜ ଇଚ୍ଛାରେ ସେ ଅଟଇ ନିର୍ମଳ
 ସୁପନରେ ବଶିଷ୍ଠ ଦେଖି ନ ଥିବ ତ ।
 ପୋଗସୁଷ୍ମ ଜନ୍ତୁଗଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଚାହିଁ
 ନିରାମୟ ଶବ୍ଦ ମହାପୁଣ୍ୟ ଛନ୍ତି ରହି ।
 ସର୍ବେବରମାନଙ୍କରେ ପଦ୍ମ ପୁଷ୍ପରଜ
 ଫୁଟି ରହିଛନ୍ତି ଦିବ୍ୟଶୋଭାରେ ବରଜ ।
 ପାରିଜାତ ଚରୁବନ ତାର ଶୁଭପାଶେ
 ମରକତଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରାୟେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶେ ।
 ଉଦ୍ୟାନ ମଧ୍ୟରେ ବୃକ୍ଷଗଣ ଉଷା ହୋଇ
 ବରଷିଲ ପରି ପୁଲ ଦିଅନ୍ତି ପକାଇ ।
 ମଣ୍ଡପ ବେଢ଼ା ଉପରେ ଇନ୍ଦ୍ର ମାଳମଣି
 ଖଣିତ ହେବାରୁ ଦିଶେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଶୋଭା ଜଣି ।
 ରତନ ନିର୍ମଳ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଗୁହ ଥାଇ
 ପ୍ରଶସ୍ତ ରଜପଥରେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶଇ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରଚିତ ପୂର୍ଣ୍ଣକଳସ ଅନେକ
 ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ତେଜରେ ଦିଶୁଛନ୍ତି ଜଳ ଜଳ ।
 ତାହାର ମଧ୍ୟଦେଶରେ ଶିବଙ୍କ ମନ୍ଦିର
 ବେଢ଼ାଇ ରହିଛି ଚାନ୍ଦ୍ର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଚୀର ।
 ଆକାଶକୁ ବୋଲି ଛୁଇଁଅଛି ତା ମସ୍ତକ
 ରହିଛି ମଧ୍ୟର ନୀତାମନ୍ଦର ଅନେକ ।
 ସେ ମନ୍ଦିରମାନଙ୍କରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କବାଟ !
 ଲଗିଥିବାରୁ ଦୂରକୁ ଦିଶେ ଝଟଝଟ ।
 ଅମୂଲ୍ୟରତ୍ନଗଣିତ ସେପାନପକ୍ଷୀ
 ନିମ୍ନଦେଶେ ରହି ଶୋଭା ପ୍ରକାଶଇ ଅତି ।

ପାଣିକମାଳିକା ରତ୍ନ କଳଶ ଅପାର
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ସେ ପୁର ମଧ୍ୟର ।
 ଆଗେ ଥାଇ ସିଂହଦ୍ୱାର ଦିଶେ ଶୋଭାବନ
 ରତ୍ନଧାର ବନିର୍ମିତ କବାଟ ଗୋରଣ ।
 ବାନ୍ୟଦେଶେ ଚନ୍ଦ୍ର କାନ୍ତମଣି ବେଢ଼ାଶ୍ରେଣୀ
 ଅଟଇ ବସ୍ୟ ରତ୍ନ ଅଭ୍ୟନ୍ତରେ ଘେନି ।
 ନାନାପ୍ରକାର ଶନ୍ଦରେ ଦିଶଇ ମଞ୍ଜୁଳ
 ଶୋଭାରେ ଜଗତେ କିଛି ନାହିଁ ତାହା ତୁଲ୍ୟ ।
 ଭୟଙ୍କର ମହାକାୟ ଦ୍ୱାରପାଳ ବେନି
 ଉଦ୍ଭାସିତଛନ୍ତି ଦ୍ୱାରେ ଅସ୍ତବ୍ୟ ଘେନି ।
 ବକଟାଳ ଦନ୍ତମୁଖ ଆରକ୍ତ ଲେଟନ
 ଦରପଣିକ ପରି ଦଶୁଅଛୁ ଅପଘନ ।
 ମହାବଳ ପରାକ୍ରମ ବହୁଛନ୍ତି ଦେହେ
 କଟୀଚକ୍ରେ ଶସବର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟାଘ୍ରଚର୍ମ ଶୋଭେ ।
 ବିଭୂତିଭୂଷିତ ଅଙ୍ଗ ଶିରେ ଜଟାଘର
 ରଖିଛନ୍ତି ପାରୁଗରେ ଶୂଳ ଧନୁଗର ।
 ପରଘ ପକ୍ଷୀଗ ଗଦା ମୁଦନ ଶକତି
 ଆବର ବସ୍ୟ ଶସ୍ତ୍ର ରଖିଛନ୍ତି କତି ।
 ସେ ଦୁହିଁକୁ ଦେଖି ସମ ଭୟ କରି ମନ
 କହିଲେ ନିଜ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ବିନୟ ବଚନେ ।
 ପୁଣି ବୋଇଲେ ଶିବଙ୍କୁ ଦେଖିବା ପାଇଁକି
 ଆସିଅଛି ନିଅ ମୋତେ ତାହାଙ୍କ କଟିକି ।
 ବସ୍ତ୍ର ବଚନ ଶୁଣି ସେ ବେନି ଦୁଆରା
 ଜଣାଇଲେ ଶିବଙ୍କର ଆଗେ ଦୟାକରି ।
 ଅନୁଜ୍ଞା ପାଇଣ ପୁଣି ବାହୁଡ଼ି ଆସିଲେ
 ପାଅ ହେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଲି ସମ୍ପର୍କ କହିଲେ ।
 ତାହା ଶୁଣି ସମ ତହୁଁ ଚରଚର ହୋଇ
 ଗଲେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ନିଜ ମନମଧ୍ୟେ ଧାୟି ।
 ଦେଖିଲେ ସେ ମଧ୍ୟେ ଅଛି ଅନେକ ମନ୍ଦିର
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୁରରେ ଲଗିଅଛି ଶୋଭାଦ୍ୱାର ।
 ସବୁଠାରେ ରହିଛନ୍ତି ଦ୍ୱାରପାଳମାନେ
 ସମସ୍ତେ ଅଟନ୍ତି ସଦାଶିବଙ୍କ ସମାନେ ।
 ଏରୂପେ ଗୋଟିଏ ଦେଖି ବହୁ ଯୁଗେ ଦ୍ୱିଜ
 ଦେଖିଲେ ଆଗରେ ସଦାଶିବଙ୍କ ସମାନ ।
 ନାନା ସିଦ୍ଧଗଣ ହେଁ ହୋଇଛନ୍ତି ମେଳ
 ଆବର ଅଛନ୍ତି ମୁନି ରସିଧ ସକଳ ।

ପାରିଜାତ ପୁଷ୍ପଗନ୍ଧ ବନ୍ଧନ ମରୁତ
କରୁଅଛି ସେ ସ୍ଥାନକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁବାସିତ ।
ଦେବ ଦେବ ମନ୍ତ୍ରଣର ସେ ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟରେ
ବିଜେ କରୁଛନ୍ତି ରତ୍ନସିଂହାସନ ପରେ ।
ସିଂହ ପର୍ବତ ଶତ୍ରୁ ଗରଜ ଆଦିକର
ବନ୍ଧନ ଆୟୁଧ ନିଜ କରେ ଛନ୍ଦି ଧରି ।
କଟିପଟେ ବ୍ୟାଘ୍ରର ମୁଁ ବନ୍ଧନ ଶୋଭିତ
ବିଭୂତିଭୂଷିତ ନାଗ ପଞ୍ଚ ଉପସାର ।
ଅଙ୍ଗଦେଶେ ଶୋଭାପାଏ ନାନା ଆଭରଣ
ତେଜ ବିରାଜଇ କୋଟି ଆଦିତ୍ୟ ସମାନ ।
ଯଦାଶିବ ଶିବଙ୍କର ସର୍ବ ଶିବମୟ
ଅଭୟ ଦାୟକ ପ୍ରଭୁ ଜଗତ ଆଶ୍ରୟ ।
ମଦଦାୟ ସୁଶୋଭିତ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ
ଭକ୍ତ ଅନୁଗ୍ରହକାରୀ ପ୍ରଭୁ ହିଲେଚନ ।
ମୟୁକ୍ତରେ ଶୋଭାପାଏ ପିଞ୍ଜ ଜଟାଣର
ସ୍ୱାଦ ପଡୁଅଛି ଶୁଦ୍ଧ ମହାକିମ୍ବା ଧାର ।
ତପ ପଳଦାତା ସର୍ବ ସମ୍ପଦ ଦାୟକ
ସ୍ତବିକ ଶୃଙ୍ଗପରାୟେ ଶୋଭେ ପଞ୍ଚମୁଖ ।
ଶିଖାଙ୍କ ମୁଖକୁ ଗୁଣି ବେଦତତ୍ତ୍ୱମାନ
ସର୍ପରେ ବତାଇ କହୁଛନ୍ତି ସୁନଃ ସୁନଃ ।
ମୁନି ଋଷିଗଣ ବସି କରୁଥାନ୍ତି ସୁଖ
ପାରିଷଦମାନେ ଗୁଣପାଶେ ବସିଛନ୍ତି ।
ଏକନ୍ତ ରୂପରେ ଶିବ ସେ ସତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରୁଛନ୍ତି ମାନସରେ ।
ପୁଲକ ପୂର୍ବେ ହୋଇଅଛି ତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗେ
ନୟନରୁ ଅଶ୍ରୁ ବହୁଅଛି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ।
ସେଷପାଳ ରୁଦ୍ରଗଣ ଗୁଣପାଶେ ବେଢ଼ି
ବସିଛନ୍ତି ନାନା ଗନ୍ଧ କଥାମାନ ବାଡ଼ି ।
ଚାନ୍ଦାଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ସମ ଦଣ୍ଡବତ ହୋଇ
ପ୍ରଣାମ କଲେ ଆଗରେ ପାଦେ ପଡ଼ି ଶୋଭ ।
ବାମଭାଗେ ବସିଥିଲେ ଦେବ କାର୍ତ୍ତିକେୟ
ପ୍ରଣମିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରକାଶି ବିନୟ ।
ସେ ଅନ୍ତେ ଦକ୍ଷିଣଭାଗେ ଦେଖି ଗଣେଶଙ୍କୁ
ଭକ୍ତଭାବରେ ପ୍ରଣାମ କଲେ ପୁଣି ତାଙ୍କୁ ।
ନନ୍ଦୀଶ୍ୱର ମହାକାଳ ସାରଭଦ୍ର ସାର ।
ସମସ୍ତେ ଥିଲେ ମହାଦେବଙ୍କ ପାଶର ।

ଯଥାବିଧି ଶୋଭିତ କରି ସେମାନଙ୍କୁ
ଦେଖିଲେ ସମ ସେଠାରେ କାଳକା ଦେବଙ୍କୁ ।
ଚାନ୍ଦାଙ୍କ ପାଦରେ ପଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ବେନିକର
ଭଣ୍ଡ ହେଲେ ଆମି ସଦାଶିବଙ୍କ ଆଗର ।
କାଳର କଣ୍ଠରେ ନେତ୍ର ଲୋଚକ ବୁଢ଼ାଇ
କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭିଲେ ଧ୍ୟାନଭାବ ବନ୍ଧି ।
ବୋଲିଲେ ଆଜି ଶିଶୁର ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡି
ସୁଖ କରିବା ଯକାଶେ ଆସିଅଛି ଧାଇଁ ।
କିନ୍ତୁ ସେ ଆପଣ ଅଟ ନନ୍ଦ୍ୟ ନନ୍ଦୟ
କି ବୋଲି ସୁଖ କରିବ ନ ହୁଏ ନିଶ୍ଚୟ ।
ତୁମ୍ଭ ଗୁଣ ଗାଇବାକୁ ବାକ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ ପଂକ୍ତି
ଯୋଜନା କରିବା ପାଇଁ ନାହିଁ ମୋ ଶକ୍ତି ।
ଯାହାଙ୍କର ସୁଖ କରିବାକୁ ଦେବଗଣ
ସମର୍ଥ ନୁହନ୍ତି କେତେବେଳେ ହେଲେ ଜାଣ ।
ସେ ଦେବଙ୍କୁ ଅବା ମୁଣ୍ଡି ଗୁର କି ରୂପରେ
ସୁଖ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରେ ।
ଗୁଣି ମନ ଅଗୋଚର ଅଟ କୃପାମୟ
ସେବନ୍ତି ତୁମ୍ଭ ଚରଣ ସିଦ୍ଧ ମୁନି ଚୟ ।
ଆଜେ କରୁଣାପାଗର ପାଦଶିଖର
ରକ୍ଷାକର ଧ୍ୟାନବନ୍ଧୁ ଦେବଙ୍କର ଦେବ ।
ମୋହର ଜନମ ଆଜି ସଫଳ ହୋଇଲୁ
ଜୀବନ ମଧ୍ୟ ଜଗତେ ଧନ୍ୟ ବୋଲିଲୁ ।
ଭକ୍ତମାନେ ସେ ଦେବଙ୍କୁ ସ୍ତବନରେ ଥରେ
ଦେଖି ନ ପାରନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲି ନେତ୍ରେ ।
ଲୋ ଆଦି ଦେବଗଣ ଯାହାଙ୍କ କଳାରୁ
ଜାତ ହୋଇଛନ୍ତି ସେ ଅଟନ୍ତି ସର୍ବଗୁରୁ ।
ଆବର ଅଟଇ ଚରଣର ସାର ଅଂଶ
ପ୍ରଣାମ କରୁଛି ମୁଣ୍ଡି ତାଙ୍କ ପାଦଦେଶ ।
ଧୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ହୃତାଶନ ଜଳବାୟୁ ରୂପେ
ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ରହିଅଛନ୍ତି ସେ ଆପେ ।
ସୁରୁଷ ପ୍ରିୟ ଆବର କ୍ଳୀବରୂପ ଧରି
ସେ ହୋଇଛନ୍ତି ସଫାର ଗୁର ରକ୍ଷାକାର ।
ତାଙ୍କ ଚରଣ କମଳ ନନ୍ଦାର ମୁଣ୍ଡି
କରୁଅଛି ପରିପାଶ କରନ୍ତୁ ସେ ସେହି ।
ଅନନ୍ତ ଆକାଶ ପୁଣି ଅନନ୍ତ ସାଗର
ନିଶ କୋଣେ କାହିଁ ଲୁଚି ପିବେ ଯାହାଙ୍କର ।

ଅନନ୍ତ ଲୋକେ ଚାଲିବା ପାଇଁ ଶୁଣି ଶାଲ
କୋଟି ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶକ୍ୟ ହେବେ ନାହିଁ ।
ଯାହାକୁ ପାଇବାପାଇଁ ହିମାଳୟ ସୁଦ୍ଧା
କଠୋର ଚପଟା କରାଥିଲେ ଛାଡ଼ି ଚିନ୍ତା ।
ଚାନ୍ଦ୍ରାକୁ ମୁଁ ନମସ୍କାର କରୁଛି ଲକ୍ଷ୍ମରେ
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ସେ ଦୟା କରନ୍ତୁ ମୋଠାରେ ।
ସକଳ ଲୋକର ଯେହୁ ବାଞ୍ଛା କରୁଛନ୍ତୁ
କାମନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୁଅଇ ଯାହାକ ଦୟାଳୁ ।
ସେହି ଲକ୍ଷ୍ମବତ୍ସଳଙ୍କୁ ମୋର ନମସ୍କାର
ଶେଷନ କରନ୍ତୁ ଧର୍ମ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ସତ୍ତ୍ୱର ।
ତାହାଙ୍କ ଯୋଗେ ଅନନ୍ତ ସଫାରର ଶ୍ଯୟ
ହୁଅଇ ଯଥାକାଳରେ ଆବର ଉଦୟ ।

ଯେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ମୁଣ୍ଡି
ପ୍ରଣାମ କରୁଛି ରଖନ୍ତୁ ସେ ଦୟାବନ୍ଧୁ ।
ଏହିରୂପେ ସୁଚିନ୍ତା ଯମଦଣ୍ଡ ସୁଦ୍ଧା
ପଡ଼ିଲେ ଶିବଙ୍କ ପାଦେ ହୋଇ ଦଣ୍ଡବତ୍ ।
ତାହା ଦେଖି ମହାଦେବ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ
ମଙ୍ଗଳ ବାକ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ ।
ରାମକୃଷ୍ଣ ଯୋଗକୁ ସେ ପଡ଼େ ଭକ୍ତିଭାବେ
ଅନ୍ତଃକାଳେ ବଧଇ ସେ କଲ୍ଲିକାସ ପୁରେ ।
ମହାଦେବ ଯୋଗ କର୍ତ୍ତୃ କରଲେ ଶ୍ରବଣ
ପାପ ତାପ ଦୁଃଖ ଶୋକ ହୁଏ ବିନାଶନ ।
ଏଠାରେ ଶିବଙ୍କୁ ରାମ ସୁତ କରିବାର
ସମାପ୍ତ ହୋଇଲ ଗୀତେ ଭଣେ ସେସ ଛୁର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣ ଗଣେଶଶ୍ରେୟ ଧରଣ୍ଡୁରାମଙ୍କର ଶିବଲେଖକୁ ଗମନ
ଓ ତାଙ୍କସହିତ କଥାପଦ୍ୟମାନେ ନାମ ହାବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

—*—

ଉନବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ମହାଦେବଙ୍କଠାରୁ ପଶୁ ଶ୍ଯୟମଙ୍କର ଅସ୍ତଲଭ

ବ୍ରାହ୍ମଣର ସୁତ ଶୁଣି ଦେବ ନିଲେଚନ
ପରୁଷେଇ କହୁଛନ୍ତି ଅତି ହୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
କାହାର ଚିନ୍ତା ଅବା ବାସ କେଉଁଠାରେ
ସୁତ କରୁଛ ଆମକୁ କେବଣ ହେତୁରେ ।
କି କାର୍ଯ୍ୟ ତୁମର ଆମ୍ଭେ କରୁଛୁ ଏଣି
ବଣଦ ରୂପରେ କହ ଦିଜକୁଳମଣି ।
ପାବଣ ବୋଇଲେ ଆହେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଚିନ୍ତା
ଦଶୁର ପାଇଲପରି ବସନ ବସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ର ।
ବୟସରେ ଶିଶୁ ତୁମ୍ଭେ ଗୁଣରେ ଅଧିକ
ଦେଖି ନାହିଁ ମୁଁ ତୁମ୍ଭପରି ଜଣେ ଲୋକ ।
ଏମନ୍ତ ବଚନ ଶୁଣି ରାମ ମହାମତ
କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରକାଶି ବନତ ।
ବୋଇଲେ ମୁଁ ଅଟେ ଯମଦଣ୍ଡଙ୍କର ସୁତ
ଭଗୁମୁନିକ ବଂଶରେ ହୋଇଅଛି ଜାତ ।
ମୋର ଜନମାଙ୍କ ନାମ ଅଟଇ ରେଣୁକା
ପତିବ୍ରତା ପଣେ ତାଙ୍କପରି ସେହି ଏକା ।
ରାମ ବୋଲିକରି ନାମ ବନ୍ଧୁଅଛି ମୁଁ
ଆସିଅଛି ଅସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟା ଶିଖିବାର ପାଇଁ ।

ଆହେ ପ୍ରଭୁ ବିଦ୍ୟାଧନ ଦେଇ ମୋର ପ୍ରାଣ
କିଣିନିଅ ମୁଁ ତୁମ୍ଭର ଦାସ ଅଟେ ଜାଣ ।
ଯେଉଁରୂପେ ପରଭବ ପାଇଅଛି ତାହା
କହୁଛି ଆମୁଳ କରି ଶୁଣି ଗୌରାଣାଦା ।
ମୃଗୟା କରିବା ପାଇଁ ସହସ୍ର ଅର୍ଜୁନ
ଦଳବଳ ଘେନି ଆସି ବୁଲୁଥିଲ ବନ ।
ବୁଝାନ୍ତିନ ଉପବାସେ ରହିବାରୁ ସେହି
ମହାକଷ୍ଟେ ଦୃଷ୍ଟମୁଳେ ପଡ଼ିଥିଲ ଶୋଇ ।
ତାକୁ ଦେଖି ମୋର ପିତା ଯମଦଣ୍ଡ ମୁନି
ଆପଣାର ଆଶ୍ରମକୁ ବେଗେ ଗଲେ ଘେନି ।
କପିଳା ଗାନ୍ଧକ କହି ନାନା ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଣି
ସରକାର କଲେ ଯଥା ବିଧିରେ ସେ ପୁଣି ।
ସେ ଗାନ୍ଧକ ଦେଖି ରଜା ଲେଭେ ହୋଇ ମଉ
ଶକ୍ତି ଘେନି ମୋ ପିତାଙ୍କୁ କଲ ରଣେ ହତ ।
ତାହା ଦେଖିଣ କପିଳା ଗୋଲେକକୁ ଗଲ
ଆପଣାର ପୁତ୍ରବାସେ ସୁଖରେ ରହିଲ ।
ପିତାଙ୍କର ଚିନ୍ତାନଳେ ଜନମା ମୋହର
ପରବେଶ ହୋଇ ଶାବ ତେଜଲେ ସଭର ।

ସେ ସକାଶୁ ଏବେ ମୁହିଁ ଅରକ୍ଷ ହୋଇଲି
 ତୁମ୍ଭ ପାଦତଳେ ଆସି ଶରଣ ଧରିଲି ।
 ଶୋକରେ ଅଧୀର ହୋଇ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ସେମନ୍ତ
 କଣ୍ଠାଅଛି ତାହା ଏବେ ଶୁଣ ଦେଇ ଚିତ୍ତ ।
 ମନ୍ତ୍ରମଣ୍ଡଳରେ ବୁଲି ଏକବଂଶ ଅର
 ନିକ୍ଷପ କରବି ହସ୍ତେ ଧରି ଧନୁରେ ।
 ପିତାଙ୍କୁ ମାରିଛୁ ଯେଉଁ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ମୂଢ଼
 ହେବିବ ପରଶୁ ଘେନି ତାର ମେରୁ ହାତ ।
 ଏରୂପେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଯାହା କରବି ଗୋସାଇଁ
 ପୂର୍ଣ୍ଣକର ତାହା ଏବେ ଦୟାମନେ ବନ୍ଧ ।
 ଏରୂପେ ବ୍ରାହ୍ମଣଠାରୁ ଶୁଣି ସିନୟନ
 ଦୁର୍ଗାଦେବଙ୍କ ମୁଖକୁ ଗୁହଁଲେ ବନ୍ଦନ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ଲୋକୁ ମୁଖ କରିଣ ବସିଲେ
 କି କରବେ ଆଉ ସ୍ଥିର କରି ନ ପାରିଲେ ।
 ପାଦପାଦ ବୋଇଲେ ଆହେ ଯମଦବୀସୁତ
 ଭବିଷ୍ୟ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟକୁ କରିବାକୁ ହତ ।
 ଏକବଂଶଅର ବୁଲି ସକଳ ମେଦିନୀ
 ଶସିସୁଶୂନ୍ୟ କରିବ ବୋଲୁଛୁ ପା ଦୁଃଖି ।
 ଦୁଃସ୍ତର ସାହସ ଏହା ଅଟଇ ତୁମ୍ଭର
 ସହଜରେ ଦ୍ଵିଜ ତୁମ୍ଭେ ଶସ୍ତ୍ରଶୂନ୍ୟ କର ।
 ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ରଜାଙ୍କୁ ମାରିବ କି ରୂପେ
 ସୁଧାଧ୍ୟ ଅଟେ କି ବସି ବିଚାର ତ ଆସେ ।
 ନିର୍ମିତ ମାତ୍ରକେ ଯେଉଁ ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ଗର
 ଜଣିଲ ହେନା ପୁରରେ ରଜା ଦଶଶିର ।
 ଦବ୍ୟ କବଚ ଯାହାକୁ ଦେଇଛନ୍ତି ଦତ୍ତ
 ଆବର ଶକ୍ତିଏ ଯହିଁ ମଲେ ତୁମ୍ଭ ତାତ ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଭକ୍ତ ସେହି ଅଟଇ ରଞ୍ଜନ
 ଦବାନିଶି ବସି ତାଙ୍କୁ କରୁଅଛି ଧ୍ୟାନ ।
 ଆବର ଯେ ମନ୍ତ୍ର ଶ୍ରୋତ ଜପ ଆଦିକରି
 ଉପସନା କରୁଅଛି ସବଦା ବିଚାର ।
 ତାହାକୁ ମାରିବାପାଇଁ କାହାର ଶକ୍ତି
 ତୁଚ୍ଛା କପାଁ ବୁଲୁଅଛୁ ଭ୍ରମେ ଦେଇ ମତ ।
 ଏଥିପାଇଁ ଅବା କିଏ କରିବେ ଶଙ୍କର
 ଦରକୁ ବାହୁଡ଼ିଯାଅ ମନ କରି ସ୍ଥିର ।
 ଆଉ ଯେତେ ନରପତି ଅଛନ୍ତି ମସ୍ତକେ
 ସମସ୍ତେ ଅଟନ୍ତି ମୋର ଭକ୍ତ୍ୟ ସେ ପ୍ରକାରେ ।

ତାଙ୍କର ଅନିଷ୍ଟ ତୁମ୍ଭେ ନ ପାରିବ କରି
 ମୁଁ ଆଉଁ ଆଉଁ ତାହାଙ୍କୁ କେବା ଜଣିପାରି ।
 ଏଥିଅନ୍ତେ ଉଦ୍‌ବଳାକୀ ବୋଇଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଶସିସୁ ମାରିବାକୁ କଣ୍ଠାଅଛୁ ମନ ।
 ବାମନ ହୋଇ ଆକାଶୁ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ହସ୍ତରେ
 ଆଣିବା ଇଚ୍ଛାଟି ଦିଶୁଅଛି ତୁମ୍ଭଠାରେ ।
 ଶସିସୁ ତ ନାନା ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ରରେ ଉତ୍ତମ
 କରୁଛ ପାରିବ ତାଙ୍କୁ ଏକା ହୋଇ ରାମ ।
 ବିଶେଷରେ ମୋର ଭକ୍ତ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ସମ୍ପାଦନେ
 ଶିବଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟେ ତୁମ୍ଭେ ଜଣିବ କେସନେ ।
 ଏରୂପେ ସେ ଦୁହିଙ୍କର ବଚନକୁ ଶୁଣି
 କାନ୍ଦିଲେ ଉଦରେ ରାମ ଦ୍ଵିଜକୁଳମଣି ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ସେମାନଙ୍କ ଆଗେ ଉଦ୍‌ବୋଧ
 ଆରମ୍ଭ କଲେ ଜୀବନ ତେଜବାର ପାଇଁ ।
 ଏରୂପେ ଦ୍ଵିଜ ଶିଶୁର ଅବସ୍ଥାକୁ ଦେଖି
 ମନେ ମନେ ସଦାଶିବ ହୋଇ ମହାଦୁଃଖୀ ।
 ଦୁର୍ଗା କାଳୀ ଦୁହିଙ୍କର ମୁଖକୁ ଗୁହଁଲେ
 ବିନୟ ବଚନେ ତାଙ୍କୁ କହି ପ୍ରବୋଧଲେ ।
 ସେ ମଧ୍ୟରେ ଦୁହିଙ୍କର ଅନୁମତି ଦେନି
 ବୋଇଲେ ମୋଠାରୁ ଶୁଣ ଦ୍ଵିଜକୁଳମଣି ।
 ତୁମ୍ଭ ଭକ୍ତରେ ମୁହିଁ ହୋଇଲି ସନ୍ତୋଷ
 ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବ ତୁମ୍ଭର କାମନା ଅବଶ୍ୟ ।
 ଆଜିଠାରୁ ତୁମ୍ଭେ ମୋର ପୁତ୍ରର ସମାନ
 ହୋଇଲି ବୋଲି ମନରେ ଦେନୁଅଛି ଜାଣ ।
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଅଟଇ ଯେଉଁ ମନ୍ତ୍ର ଜଗତରେ
 ଦେବ ମୁଁ ତାହାଙ୍କୁ ତାହା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଶିଖରେ ।
 ଆବର ଅଭିମୁଖ ଯେଉଁ କବଚ ଅଟଇ
 ତାହା ମଧ୍ୟ ଦେବ ଏଥେ ସନ୍ଦେହ ସେ ନାହିଁ ।
 ମୋର ବର ପ୍ରସାଦରେ ସହସ୍ରାର୍ଜୁନକୁ
 ଜଣିବ ଯୁଦ୍ଧରେ ନିଶ୍ଚୟ ଆସୁଛି ମନକୁ ।
 ପୁଣି ଏକବଂଶଅର ବୁଲି ଭ୍ରମଣ
 କରିପାରିବ ଶସିସୁ କୁଳକୁ ନିର୍ମଳ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇବ ଜଗତେ ତୁମ୍ଭ ଶୁଭପଣ
 ଆବର ହୋଇବ ଦବ୍ୟ ଶୁଣି ପରଜାଣ ।
 ଏହିରୂପେ କହି ଶିବ ପରଶୁରାମଙ୍କୁ
 ପ୍ରଦାନ କଲେ ହିଁଲେକ୍ୟ ଜୟ କବଚକୁ ।

ସୁଦୃଢ଼ ମନ୍ତ୍ର ପୁଣି ଦେଲେ ସନ୍ତୋଷରେ
ପ୍ରବ ସଜାବଧି ପୁରସ୍କରଣ ସଙ୍ଗରେ ।
ମନ୍ତ୍ର ସିଦ୍ଧି ଅନୁଷ୍ଠାନ ନିୟମ ସେ କ୍ରମ
ସିଦ୍ଧି ପ୍ରାପ୍ତ କାଳସଂଖ୍ୟା ବ୍ୟାପନ ନିୟମ ।
ବେଦ ବେଦାଙ୍ଗ ପଢ଼ିବେ ସମସ୍ତେ ଶିଖାଇ
ପୁଣି ଦେଲେ ନାନା ଅସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟା ଗୋଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁ
ପାଣ୍ଡୁପତ୍ର ବନ୍ଧୁର ଦୃଢ଼ ନାବପାଣି
ଅଗ୍ନି, ଅସ୍ତ୍ର ନାଗପୁଣ୍ୟ ସାହକ ବିଶେଷ ।
ବାୟୁବ୍ୟ ବାୟୁଣ ଅସ୍ତ୍ର ବାୟୁଜ ଗାନ୍ଧବ
ଜମ୍ବୁଣ ମୋହନ ଆଦି ଶିଖାଇଲେ ସବ ।
ପରଶୁ ପରାଦ ଶକ୍ତି ଶୂଳ ଭଦ୍ରପାଳ
ତୋମର ଆଦି ସେ ଶ୍ରେୟ ଦେଲେ ସେ ସକଳ ।
ସବୁ ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ରର ପ୍ରୟୋଗ ସଂହାର
ଦେଲେ ସେ କାଳରେ ପ୍ରଭୁ କୈଳାସ ଶିଖର ।

ଆବର ଅକ୍ଷୟ ବିଦ୍ୟା ଧନୁଟାଏ ଦେଲେ
ସଜାଜ ପ୍ରୟୋଗ କର୍ମ ବଧୁ ବଳାଇଲେ ।
ନାନାବିଧ ମାୟା ରଣ ଦୁଃକାର ଶକ୍ତିର
ବଳ କହିଲେ ସବୁ ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରକାର ।
ଆପଣା ସଜ୍ଜା ରକ୍ଷା ପରାଧୀନ ଶତ୍ରୁ
ରଣ ସଙ୍ଗରେ ଆତ୍ମରକ୍ଷଣ ଉପାୟ ।
ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ ବିନାଶିନୀ ଗୁଣମୟୀ ବିଦ୍ୟା
ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ବଳବାରୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ।
ଏତୁପେ ପରଶୁରାମ ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ଶିଖି
ରହିଲେ ଶିବଙ୍କ ପାଶେ ହୋଇ ମହାପୁଣୀ ।
ସେ ଅନେ ଖ୍ୟାତ୍ୟାପନରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ
ସିଦ୍ଧିକଲେ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ମନ୍ତ୍ର ମନଦେଇ ।
କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ନିଜପୁରେ ଚଳିଗଲେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚରଣ ଶକ୍ତି ସାନନ୍ଦସମ୍ପଦ ବୋଲେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବେଦୀ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ମହାଦେବଙ୍କଠାରୁ ପଶୁରାମଙ୍କର

ଅସ୍ତ୍ରଲଭ କଥାମେ ନାମ ଉନ୍ନତି ଶୋଭାୟାୟ ।

—*—

ତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶିବଙ୍କଠାରୁ ପଶୁରାମଙ୍କର କବଚ ମନ୍ତ୍ର ଓ ସ୍ତୋତ୍ରଆଦି ଗ୍ରହଣ

ନାରଦ ବୋଇଲେ ଆହୁ ମୁନିଗଣବର
କେଉଁ ମନ୍ତ୍ର ଦେଲେ ପଶୁରାମଙ୍କୁ ଶଙ୍କର ।
ତାହାର ଆରାଧ୍ୟ ଦେବ ଅଟନ୍ତି କିଏ ସେ
ଚର୍ଚ୍ଚିତ୍ର କି ଫଳଲଭ ଦେଲେ ଅବଶେଷେ ।
ଆବର ପ୍ରବ କବଚ ପୁରୁଷ କପର
ଏ ସମସ୍ତ କଥା ମୋତେ କହ ଭଲକରି ।
ଏହିରୂପେ ନାରଦଙ୍କ ବଚନକୁ ଶୁଣି
କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ନାଗପୁଣ୍ୟ ରାଣିମଣି ।
ବୋଇଲେ ଯେବଣ ମନ୍ତ୍ର ଦେଲେ ସିଲେଚନ
ତାହାର ଆରାଧ୍ୟ ଦେବ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ ।
ଗୋଲେକର ଅଧିପତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅଟନ୍ତି
କଳ୍ପତରୁ ମନ୍ତ୍ର ନାମେ ତାହାର ସେ ଖ୍ୟାତ ।
ସିଲେକ୍ୟ ବିଜୟ ନାମ କବଚ ଅଟଇ
ବିଭୂତି ଯୋଗରୁ ଜାତ ପ୍ରବ ଅଛି ତୋଇ ।
ରଚନ ପଦ୍ମ ପାଶେ ସ୍ୱୟଂପ୍ରସାଦ ନଦୀ
ବହୁପାଣିପ୍ରସ୍ଥ ରସାତଳ ଦେଶ ଭେଦି ।

ହାର ତଟେ ପାଶଜାତ କୁସୁମ କାନନେ
ଲେକେଶ୍ୱର ମାଧବଙ୍କ ରମ୍ୟ ଉପବନେ ।
ପରଶୁରାମଙ୍କୁ ଶିବ ଯେବଣ ପ୍ରକାରେ
ଦେଲେ ତା କହୁଛି ଏବେ ଶୁଣ ବସି ଧୀରେ ।
ବୋଇଲେ ହେ ସମଦର୍ଶି, ସୁନ ମହାମତ
ମହାମୁନି ଭଗୁଙ୍କ ବଂଶେ ତୁମ୍ଭର ଉତ୍ପତ୍ତି ।
ସକଳ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ଧୂରନ୍ଦର
ପୁତ୍ର ସମାନ ଆଦର ତୁମ୍ଭଠାରେ ଖୋର ।
ଦେଉଅଛି ଏବେ ବିଦ୍ୟା କବଚକୁ ଘେନ
ଜଗତ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ସେହୁ ଅଟଇଟି ଜାଣ ।
ସେ ଘେନି ତାହାର ନାମ ସିଲେକ୍ୟ ବିଜୟ
ତାହା ଯୋଗେ ହୁଏ ସର୍ବ ସମ୍ପଦ ଉଦୟ ।
ପୁରାକାଳେ ଗୋଲେକରେ ଶ୍ରୀରାଧାମଣିଲେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମୋତେ ପ୍ରଦାନ କଲେ କୁହୁଲେ ।
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁପ୍ତ ସେହୁ ସର୍ବ ମନ୍ତ୍ର ସାଜ
ସ୍ମୃତରେ ତୁମ୍ଭକୁ ଦେଉଅଛି ମନେ ଦେକ ।

ଯେଉଁ କବଚ ଧାରଣ କରିବା ପ୍ରକୃତି
 ଶୂନ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟକୁ ପଠାଇଲେ ସମକଳ ।
 ପଠନ କରିବା ମାତ୍ରେ କାହିଁ ଯୁଦ୍ଧରେ
 ମହାସ ରକ୍ତମାୟୀଙ୍କ ଜୀବ ନେଲେ ଖରେ ।
 ଯାହାକୁ ଧାରଣ କରି ଜଗତରେ ମୁହିଁ
 ସମ୍ଭାର କରୁଛି ଲୋକ ଅନ୍ତଃକାଳେ ରହି ।
 ଅବଧା ସି ପୁରୁଷର ଜୀବନକୁ ହେଲେ
 ଘେନିଲେ ଯେଉଁ କବଚ ଉପାସନା ବଳେ ।
 ଯାହା ଘେନି ପ୍ରଜାପତି ଧର୍ମିଲେ ଜଗତ
 ଯାଦାବଳେ ବହୁଛନ୍ତି ମହାକି ଅନନ୍ତ ।
 ଯାହାକୁ ଧାରଣ କରି ପବନ ଦେବତା
 ସମ୍ଭାର ଆଧାର ହୋଇଛନ୍ତି ଶୁଦ୍ଧ ଚନ୍ଦ୍ରା ।
 ଯାହାଯୋଗେ ଧନପତି ହୋଇଲେ କୁବେର
 ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦେବତା ବେଲଲେ ଜଳକଣ୍ଠର ।
 ଯାହାକୁ ଧାରଣ କରି ସୁଗେ ଚୌପତି
 ଦେବଗଣେ ଅଧିକାର କଲେ ଚେଳି ଶୁଦ୍ଧ ।
 ଯାହା ଘେନି ଦିବାକର ସହସ୍ର କରଣ
 ଆକାଶରେ ଗମି କରିଅଛନ୍ତି ଧାରଣ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବତା ସେପରି ବଳବନ୍ତ ପଣେ
 ସବୁର ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଛନ୍ତି ଏକଜଣେ ।
 ଅଗସ୍ତ୍ୟ ମୁନି ଯାହାକୁ କରନ୍ତି ଧାରଣ
 କ୍ଷଣକେ ସମୁଦ୍ର ମର କରିଲେ ଶୋଷଣ ।
 ଆବର ବାତାସି ନାମ ଅସୁରକୁ ଶାଢ଼
 ଭୃଶକୁ ଅନଳ ପରି ହେଲେ ଦେଲେ ଦହ ।
 ପଠନ ଧାରଣ କରି ଯେଉଁ କବଚକୁ
 ବହୁଛନ୍ତି ମହାଦେବ ନିଶିଳ ବିଶ୍ଵକୁ ।
 ଯାହା ଘେନି ଗଙ୍ଗାନଦୀ ଭୁବନପାବନୀ
 ଜଗତ ସାକ୍ଷୀ ଅଟନ୍ତି ଧର୍ମ ଯାହା ଘେନି ।
 ସବବଦ୍ୟା ଅଧିଷ୍ଠାଣୀ ଦେବୀ ସରସ୍ଵତୀ
 ଯେଉଁ କବଚ ପ୍ରସବେ ବୋଲୁଅଛନ୍ତି ।
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେଉଁ କବଚକୁ ଅଙ୍ଗେ ବନ୍ଧି
 ଜଗତକୁ ଅନ୍ନଦାନ କରୁଛନ୍ତି ଯାଇ ।
 ସାବିତ୍ରୀ ଦେବୀ ସେପରି ଯାହାର ପ୍ରସବେ
 ଶୁଭଗୋଟି ବେଦ ଜାତ କରିଛନ୍ତି ଭବେ ।
 ଯାହା ଯୋଗେ ଦେବଗଣ ଧର୍ମପଞ୍ଚମାନ
 ଯଥାର୍ଥ ରୂପରେ ବସି କରୁଛନ୍ତି ଗାନ ।

ଲୋକସ୍ତ୍ରୀ ସବଦନ୍ତନ ହୋଇଛନ୍ତି ଅଗ୍ନି
 ଯେଉଁ ଦିବ୍ୟ କବଚକୁ ଅଙ୍ଗଦେଶେ ଘେନି ।
 ଯାହାକୁ ଧାରଣ କରି ସନତକୁମାର
 ଜ୍ଞାନଜନକ ମଧ୍ୟରେ ବୋଲୁଅଛନ୍ତି ଧାର ।
 ଏ କବଚ କୃଷ୍ଣ ରକତକୁ ଚାହିଁ ଦେବ
 ଶଠ ନଷ୍ଟକୁ ଅର୍ପିଲେ ମରଣ ପାଇବ ।
 ସୈଲେନ୍ୟ ବିଜୟ ନାମ ଏହି କବଚର
 ରକ୍ଷି ଅଟନ୍ତି ସାକ୍ଷୀତେ ଦେବ ବେଦବର ।
 ଗାୟତ୍ରୀଛନ୍ଦ ଶ୍ରୀସପ୍ତଶ୍ଵର ଦେବତା
 ସୈଲେନ୍ୟ ବିଜୟ ଅର୍ପେ ବିନିଯୋଗ କଥା ।
 ପ୍ରଥମେ ବୋଲିବ ଦେବ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମୋହର
 ଶିରଦେଶକୁ ରଖନ୍ତୁ ହୋଇ ଦୟାପର ।
 କପାଳକୁ ସ୍ବାହା ଅନ୍ତ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସେପରି
 ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ହୃଦରେ ସେନାହାର ପରି ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ନମସ୍କାର ଏହି ବାକ୍ୟଗୋଟି
 ରକ୍ଷା କରିଥାଉ ମୋର ଭୁଲ୍ଲେ ଦୁଇଟି ।
 ଗୋବିନ୍ଦ ମୋହର ନାଥାଦେଶକୁ ରଖନ୍ତୁ
 କଲ୍ପରୁ ଭୁଲ୍ଲ ହରି କର୍ମକୁ ପାଳନ୍ତୁ ।
 ଅଧର ଯୁଗକୁ ରକ୍ଷାକରୁ ରାଧେଶ୍ଵର
 ଗୋବିନ୍ଦ ରଖନ୍ତୁ ଦନ୍ତପଂକ୍ତିକୁ ମୋହର ।
 ପରମ ପୁରୁଷ ଦନ୍ତରକ୍ତକୁ ସେପରି
 ଜହାକୁ ରକ୍ଷାକରନ୍ତୁ ଗୋପିକା-ବିହାରୀ ।
 ରାଧାଅଧିପତି ତାକୁ ଦେଶର ରକ୍ଷକ
 ହୁଅନ୍ତୁ ରାଧାକାଶିଣ କଣ୍ଠର ପାଳକ ।
 ଚାପନାଥ ଅଧୀଶ୍ଵର ବନ୍ଧକୁ ରଖନ୍ତୁ
 ରାଧାକାଶି ରକ୍ଷକ ସେ ସ୍ଵର ପାଳୁଥାନ୍ତୁ ।
 କିଶୋରବେଶ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପୃଷ୍ଠକୁ ସବଦା
 ରଖନ୍ତୁ ଉଦର ମୋର ମୁକୁନ୍ଦ ସେ ସଦା ।
 ଓଁ କାର ପଦ୍ମକ ସ୍ବାହା ଅନ୍ତ କୃଷ୍ଣ ପାଦ
 ରକ୍ଷା କରିଥାଉ ମୋର ବେନି ହସ୍ତ ପାଦ ।
 ନଖର ଦେଶକୁ ରକ୍ଷାକର ଭଗବାନ
 ନାରାୟଣ ରକ୍ଷାକର ନଖରକ୍ତ ମାନ ।
 ପଦ୍ମନାଭ ରଖ ସଦା ନାଭିକୁ ମୋହର
 କଳାଳ ଶ୍ରେଣୀକୁ ରକ୍ଷାକର ସବେଶ୍ଵର ।
 ଗୋପିକାରମଣ ପ୍ରଭୁ ନିତମ୍ବ ବିମ୍ବକୁ
 ରଖନ୍ତୁ ରସିକଶିଖ ସକଳ ଅଙ୍ଗକୁ ।

ଦେଖ କରନ୍ତୁ ରକ୍ଷା ମୋର କେଶପାଣ
 ବ୍ରହ୍ମରତ୍ନକୁ ପାଳନ କରି ଜଗନ୍ନାଥ ।
 ଲେମ୍ବୁଶ୍ରୀ ରଖ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଗ୍ୟାମାଧବ
 ରକ୍ଷାକର ହୃଦଦେଶ ଯଦି ଦେବ ଦେବ ।
 ପରପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଭୁ ପୂର୍ବେ ରକ୍ଷାକର
 ଆଶ୍ୱିନୀ କୋଣରେ ରଖ ଗୋଲେଇ ଈଶ୍ୱର ।
 ଦକ୍ଷିଣରେ ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱରୂପ ରଖନ୍ତୁ
 ନୈଷ୍ଠିକ କୋଣେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପାଳନ କରନ୍ତୁ ।
 ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ପ୍ରଭୁ ଦେବେଶ୍ୱର ହରି
 ବାୟୁବ୍ୟକୋଣେ ଗୋବିନ୍ଦ ଆନ୍ତୁ ରକ୍ଷାକର ।
 ଉତ୍ତରେ ରଖନ୍ତୁ ସଦା ରମିକ ଶେଖର
 ଐଶାନ୍ୟ କୋଣରେ ପ୍ରଭୁ ବୃନ୍ଦାବନେଶ୍ୱର ।
 ବୃନ୍ଦାବଣ ପ୍ରାଣନାଥ ମୋର ଉଦ୍ଧୃଦେଶ
 ପାଳନ କରନ୍ତୁ ମନେ ବନ୍ଧୁ ଅତି ଚୋର ।
 ବଳୀହାରୀ ବଳବନ୍ତ ଦୈତ୍ୟାଣ ମାଧବ
 ରଖନ୍ତୁ ସର୍ବ ସମୟେ ବନ୍ଧୁ ଦୟାକ୍ରୀବ ।
 ଜଳେ ପୁଲେ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ନୃସିଂହ ରଖନ୍ତୁ
 ସ୍ୱପ୍ନେ ଜାଗରଣେ ଦେବ ମାଧବ ପାଳନ୍ତୁ ।
 ସକଳ ଅନ୍ତରେ ଆତ୍ମା ନିର୍ଲିପ୍ତ ଈଶ୍ୱର
 ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରେ ମୋର ଆଶ ରକ୍ଷାକର
 ଏରୂପେ କବଚରୂପ ସର୍ବମନ୍ତ୍ରମୟ
 ଅଟଇ ସାହାର ନାମ ହୈଲେକ୍ୟ ବିଜୟ ।
 ଶୁଣିଥିଲି ପୂର୍ବେ ମୁହିଁ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ମୁଖରୁ
 କହିଲି ତୁମ୍ଭର ଗାତ୍ର ଭକ୍ତି ଦେଖିବାରୁ ।
 ଗୁରୁଙ୍କ ଅର୍ଚ୍ଚନାକରି ବିଧି ଅନୁସାରେ
 ଧାରଣ କରିବ ଏହା ପରମ ଭକ୍ତିରେ ।
 କଣ୍ଠେ ବା ଦକ୍ଷିଣଭୁଜେ କରେ ଯେ ଧାରଣ
 ସାକ୍ଷାତରେ ଅଟେ ସେହୁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସମାନ ।
 ସେ ଲୋକ ସେଉଁସ୍ଥାନରେ କରଇ ବସତି
 ସେଠାରେ ବାସ କରନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ୱତୀ ।

ସିଦ୍ଧ କବଚ ହୋଇଲେ ଜୀବନ ମୁକତ
 ଆବର ହୁଅଇ ପୁଣି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଭକ୍ତ ।
 କୋଟିଏ ବର୍ଷ ପୂଜାର ଫଳଲଭ କରେ
 କହିଲ ମାତ୍ର ସଖୟ ନାହିଁ ସେ ଏଥିରେ ।
 ଦଶଶତ ଶତସ୍ଥୟ ଶତେ ବାଜପେୟ
 ଶତ ଅଶ୍ୱମେଧ ନରମେଧ ଶତହସ୍ତ ।
 ଅସଂଖ୍ୟ ମହାଦାନ ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ
 ଏ ମହା କବଚ ତୁଲ୍ୟ ନୁହନ୍ତି ଜାଣ ।
 ବ୍ରତ ଉପବାସ ବେଦ ଅଧ୍ୟୟନ ତପ
 ସକଳ ଈର୍ଷ୍ୟରେ ସ୍ଥାନ ଦେବମନ୍ତ୍ର ଜପ ।
 ସବୁ ଆଣି ଠୁଳକଲେ ଏହି କବଚର
 ଅଂଶକୁ ନୋହିବ ଯଦି ଏହା ମନେ କର ।
 ଏ କବଚ ଯେହୁ ହୃଦେ କରଇ ଧାରଣ
 ଆଜ୍ଞାତର ନୋହୁଅନ୍ତି ତାର ଦେବଗଣ ।
 ସର୍ବ ସିଦ୍ଧିଫଳ ମିଳେ ଏ କବଚ ବଳେ
 ଅଜେୟ ହୋଇବ ଗର ଏ ମନ୍ତ୍ରମଣ୍ଡଳ ।
 ଚେଷ୍ଟା ଏହା ତୁମ୍ଭ ହସ୍ତେ କରୁଛୁ ପ୍ରଦାନ
 ଯୋଗ୍ୟଲୋକ ହସ୍ତେସିନା ଦେବ ଯୋଗ୍ୟଧନ ।
 ଦଶଲକ୍ଷ ଜପକଲେ ହୁଏ ଏହା ସିଦ୍ଧ
 ସିଦ୍ଧକବଚକୁ ସର୍ବଶାସ୍ତ୍ର ହୁଏ ବୋଧ ।
 ଏ କବଚ ନ ଜାଣି ସେ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଭଜଇ
 କୋଟି କଲ୍ପେ ହେଲେ ମନ୍ତ୍ର ସିଦ୍ଧ ନ ହୁଅଇ ।
 ଆହେ ବସ୍ତୁ ତୁମ୍ଭେ ଏହି କବଚକୁ ଦେନ
 ନିୟମିତ କର ବୁଲି ସକଳ ମେଦିନୀ ।
 ରାଜ୍ୟଧନ ସହିତରେ ସକଳ ସମ୍ପଦ
 ଦେବ ପତ୍ନୀ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଲେ ଆପଦ ।
 ଏ ମହା କବଚ କେବେ ନ ଦେବ କାହାକୁ
 ଯେବେ ଯତନେ ମନେ ତନ୍ତ୍ର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ।
 ବୋଲେ ଘନ ସେବବାସୀ ଆହେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି
 ଦୟାକରି ଫେଡ଼ ବାରେ ମୋହର ଦୁର୍ଗତି ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ଶିବଙ୍କଠାରୁ ପଶୁରାମଙ୍କର କବଚମନ୍ତ୍ର
 ଓ ଫୋଟ ଆଦି ଗ୍ରନ୍ଥଣ କଥନେ ନାମ ସିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଶିବଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପଶୁରାମଙ୍କ ମନ୍ତ୍ର ଓ ସ୍ତବ ପ୍ରଦାନ

ପରଶୁରାମ ବୋଇଲେ ଆହେ ବିଶ୍ଵନାଥ
ସର୍ବାଙ୍ଗରକ୍ଷକ ଶତ୍ରୁ ମନ ସଂହାରକ ।
ଆବର ପୂଜାବିଧାନ ଗ୍ରୋସ ଆଦିକର
ଦିଅ ମୋତେ ମାନସରେ ସ୍ଵେଦଭାବ ଧର ।
ଚାହା ଶୁଣି ମହାଦେବ ବୋଇଲେ ତା' ସବୁ
କହୁଅଛି ସାବଧାନେ ଶୁଣ ଆରେ ବାବୁ ।
ପ୍ରଥମେ ଓଁ କାର ତାହା ପରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଗଜ
ନମଃସ୍ତୁତ ପରେ ପୁଣି କୃଷ୍ଣନାମ ହେଜ ।
ଚତୁର୍ଥ୍ୟନ୍ତ କର ତାକୁ ବଧାଇ ଯନ୍ତ୍ରନେ
ପରପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଶବ୍ଦ ତାର ସନ୍ଧି ଧାନେ ।
ଚତୁର୍ଥୀ ବିଭକ୍ତି ଦେଇ ବଧାଇବ ପୁଣି
ସ୍ଵାହା ବେନି ଅଧରକୁ ଶେଷେ ଦେବ ଜାଣି ।
ଏହିରୂପେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୋଦ୍ଧାର କରି
ଯନ୍ତ୍ରରେ ଭଜ ତାହାକୁ ଆହେ ଚପରୁଣ ।
ସକଳ ମନ୍ତ୍ରରେ ଏହା ଉତ୍ତମ ଅଟଇ
ପାଞ୍ଚଲକ୍ଷ ଜପକଲେ ସିଦ୍ଧ ହୋଇଯାଇ ।
ତାର ଦଶହାସ୍ର ଏକ ଭାଗକରେ ହୋମ
କରିବ ବଧୁପ୍ରକାରେ ଜାଣ ଆହେ ରାମ ।
ଚାହାର ଦଶଅଂଶରେ ଅଭିଷେକ କରି
ଚର୍ପଣ କରିବ ତାକୁ ଦଶଅଙ୍କେ ହର ।
ଚାହାର ଦଶଅଂଶରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହେଜନ
କରିବ ମନ୍ତ୍ର ପଠନ କାଳେ ଦେଇ ମନ ।
ପୁନଶ୍ଚରଣ ସାମୟେ ଚାଳକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ଉତ୍ତମ ଦିନକୁ ତାଜି କରାଇବ ଦାନ ।
ମନ୍ତ୍ରମିତ୍ର ହେବ ଯାଇ ତାର କରତଳେ
ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥ ସ୍ଥିର ହୋଇପାରେ ହେଲେ ।
ସମୁଦ୍ରକୁ ପିଇବାକୁ ହେବ ସେ ସମର୍ଥ
ସଂସାର ଜଣିବାପାଇଁ ହେବ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତ ।
ସ୍ଵଦେହରେ ବଇକୁଣ୍ଠ ରବିନରେ ଯାଇ
ସେହି ପୁଣ୍ୟବଳେ ମହାପୁଣେ ବସିଥାଇ ।
ଚାହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍ଗ ପରଶମାସରେ
ପବନ ହୁଅନ୍ତୁ ଶୀର୍ଷ ଗଣ ନିଶ୍ଚୟରେ ।

ଆବର ଚରଣରଜ ପଡ଼ିଗଲେ ମନ୍ତ୍ର
ସଦ୍ୟ ପବନ ହୁଅଇ ସନ୍ଦେହ ଏସ ନାହିଁ ।
ସାମବେଦ ଉକ୍ତ ଧ୍ୟାନ ଶୁଣ ମନଦେଇ
ଯାହାର ଶ୍ରବଣେ ପାପ ହୁଇଁ ନ ପାରଇ ।
ନବୀନ ଜଳଦ ଶ୍ୟାମ ମଳୋପ୍ତ ନେସ
ଶରଣ ପାବଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଭୂଷି ତେଜୋବନ୍ତ ।
ଶାଫେ ହାସ୍ୟବଦନ ଅତି ମନୋହର
କୋଟି କରପ ଲବଣ୍ୟ ସ୍ଵରୂପ ସୁନ୍ଦର ।
ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖାସନ ପରେ ବିଜେ ଶିଶୁପତି
ବିଦ୍ୟାଭୂଷଣେ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରକାଶଇ ଜ୍ୟୋତି ।
ଚନ୍ଦନ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଅଙ୍ଗ ପିତାମ୍ବରଧାରୀ
ବେଢ଼ି ରହିଛନ୍ତି ଚାନ୍ଦିପାଣେ ଗୋପନାରୀ ।
ପ୍ରହେଳ ମାଳତୀମାଳା ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗରେ ସାଜେ
ଦିବ୍ୟ ବନମାଳା ତାହା ପାଶରେ ବସିଲେ ।
ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ସୁଶୋଭିତ ଗୁରୁକେଶପାଶ
ପଶ୍ଚି ଶୋଭାପାଏ କୁନ୍ଦ କୁସୁମ ବିଶେଷ ।
ସ୍ଵାକାର ବନ୍ଧୁସ୍ଥଳେ ବିଜେ ସ୍ଵାକାନ୍ତ
ସିଦ୍ଧମୁନି ରୁଷି ଦେବଗଣରେ ସେହିତ ।
ବ୍ରାହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ଵର ପୁଣି ଦେବହର
ପ୍ରଣାମ କରୁଛି ତୁମ୍ଭ ପାଦପଦ୍ମ ସୁର ।
ଏହିରୂପେ ଧ୍ୟାନ ପଡ଼ି ଗୋଡ଼ଣ ସଂଖ୍ୟାରେ
ଉପରୁ ଦେଇ ପୂଜା କରିବ ଯନ୍ତ୍ରରେ ।
ପାଦ୍ୟଜଳ ଆସନ ଯେ ବସନ ଭୂଷଣ
ଅର୍ଘ୍ୟ ମଧୁପୁର୍କ ଯଜ୍ଞସ୍ତ୍ରବ ଦେବ ପୁଣି ।
ଚାହାପରେ ଧୂପ ଘାସ ନଇବେଦ୍ୟ ଦେବ
ପୁନଶ୍ଚରଣେ ଜଳ ଅର୍ପଣ କରିବ ।
ବିବିଧ କୁସୁମ ସୁବାସିତ ମନୋହର
ତାମ୍ବୁଳ ଦାନ କରିବ ହୋଇ ଚତପର ।
ଚନ୍ଦନ କମ୍ପୁରା ଦିବ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଇ ପୁଣି
ମାଲ୍ୟ କୁସୁମ ଅଞ୍ଜଳି ଦେବ ଚନ୍ଦ୍ର ଆଶି ।
ସେ ଅନ୍ତେ ଉତ୍ତାଙ୍ଗ ପୂଜା ସାର ଚାହାପରେ
ଗଣକୁ ପୂଜା କରିବ ବଧୁ ଅନୁଧାରେ ।

ଶ୍ରୀଦାମା ସୁଦାମା ବସୁଦାମା ନାମଧ୍ୟେୟ
 ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରଶନ୍ଦ୍ର ଧର୍ମ୍ୟଶନ୍ଦ୍ର ନୟ ।
 ସୁଶନ୍ଦ୍ର ଏପରି ପାରିଶାଦ ସପତଙ୍କୁ
 ପୂଜା କରିବ ଭକ୍ତିରେ ନିବେଶି ମନକୁ ।
 ଗୋପୀଶ୍ଵରୀ ମହାମାୟା ରାଧାଙ୍କୁ ପୂଜିବ
 ଭକ୍ତିଭରେ କରଯୋଡ଼ି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବ ।
 ଗୋପା ଗୋପୀଗଣ ମୁହିଁ ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରଜାପତି
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ଵତୀ ନବଗ୍ରହ ବସୁମଣି ।
 ଷଡ଼ଗ୍ରହଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ପଞ୍ଚ ଉପରାରେ
 ପୂଜା କରିବ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଚିତ୍ତରେ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଅର୍ଚ୍ଚନା କରିବ
 ଆପଣା ଲକ୍ଷ୍ମଦେବଙ୍କୁ ପୂଜା ଚହୁଁ ଦେବ ।
 ଗଣେଶଙ୍କୁ ବିଦ୍ଵନାଶ ଦେବା ସକାଶରେ
 ପୂଜା କରିବ ଧର୍ମ୍ୟଙ୍କୁ ଆଶ୍ଵେଷ୍ୟ ହେତୁରେ ।
 ଗାନ୍ଧର୍ବରାଜ ଦେବାପାଇଁ ଅଗ୍ନିଙ୍କ ପୂଜନ
 ପୂଜିବ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି ଦେବାପାଇଁ ଜାଣ ।
 ଜ୍ଞାନଲଭ ଅଭିପ୍ରାୟେ ଶିବଙ୍କୁ ପୂଜିବ
 ଅଭୟର୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରକୃତିଙ୍କୁ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ।
 ପୂଜାକଲେ ଏହିପରି ଫଳମାନ ହୁଏ
 ନ ହେଲେ କହିରେ ବିପଶ୍ଚର ଦେଖାଯାଏ ।
 ପୂଜା ଅବସାନେ ପରିହାର କଲପରେ
 ଷ୍ରୋତ୍ର ପଡ଼ିବ ସେ ବେଦବଧୁ ଅନୁସାରେ ।
 ସେ ଷ୍ରୋତ୍ର ସ୍ଵରୂପ ଏବେ କହୁଅଛି ଶୁଣ
 ବୋଲିବ ନମସ୍ତେ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ନାରାୟଣ ।
 ନିର୍ଲିପ୍ତ ପରମ ଆତ୍ମା ସର୍ବସତ୍ତ୍ଵ ଶାଳ
 ପରମାତ୍ମା ସ୍ଵକ୍ଷୁଦ୍ର ଦେବ ଅଧିକାର ।
 ସ୍ଵେଚ୍ଛାମୟ ସର୍ବଦୃଶ୍ୟ ଦେବଙ୍କର ପାଦେ
 ମୋହର ମନ ସର୍ବଦା ରହୁ ଅପ୍ରମାଦେ ।
 ସାକାର ଆକାର ଶୂନ୍ୟ ନିରୁଣ ସଗୁଣ
 ଅଟନ୍ତି ସେ ପ୍ରଭୁ ତାଙ୍କୁ ମୋହର ପ୍ରଣାମ ।
 ଯେଉଁ ଦେବ ଘୌରୀର୍ଥରେ କନ୍ଦର୍ପ ସମାନ
 ଆବର କରାଳ ରୂପ କରନ୍ତି ଧାରଣ ।
 ତାହାଙ୍କ ପାଦରେ ମୋର କୋଟି ନମସ୍କାର
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ସେ ଦୁଃଖ ଫେଡ଼ନ୍ତି ମୋହର ।
 କର୍ମରୂପୀ ସର୍ବକର୍ମ ସାକ୍ଷୀ ଭଗବାନ
 ଧ୍ୟାନ କରୁଛି ମୁଁ ସଦା ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣ ।

ଫଳରୂପ ଫଳଦାତା ସର୍ବରୂପମୟ
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ସେ ମୋହରେ ଦିଅନ୍ତି ଅଭୟ ।
 ଧାରାରୂପେ ସରଜନା କରନ୍ତି ସେ ମନ୍ତ୍ରୀ
 ପାଳନା କରନ୍ତି ପୁଣି ବିଷ୍ଣୁ ରୂପ ବନ୍ଧୁ ।
 ରୁଦ୍ରରୂପେ ଅନ୍ୟକାଳେ କରନ୍ତି ସଂହାର
 ତାହାଙ୍କ ପାଦେ ସର୍ବଦା ରହୁ ମନ ମୋର ।
 ମାୟା ପ୍ରକୃତି ଦୁହିଙ୍କ ସ୍ଵରୂପ ସେ ଦେବ
 ତାହାଙ୍କଠାରେ ସର୍ବଦା ରହୁ ଭକ୍ତିଭାବ ।
 ସକଳ ଦୁଃଖ ତାରଣ କର୍ମଫଳ ହେତୁ
 ସେ ଅଟନ୍ତି ସର୍ବ ମାୟା ସାଗରର ସେତୁ ।
 ଭକ୍ତିଭରେ ନମସ୍କାର କରୁଛି ତାହାଙ୍କୁ
 ଶଶ୍ଵନ କରନ୍ତୁ ମୋର ସକଳ ପାପକୁ ।
 ଚେଜୋବନ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟରେ ସେ ଅଟନ୍ତି ଭାସ୍କର
 ସକଳଜାତି ମଧ୍ୟରେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ବର ।
 ନକ୍ଷତ୍ରଗଣରେ ଚନ୍ଦ୍ରରୂପେ ବିରଜନ୍ତି
 ତାହାଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ମୋହର ବିନତି ।
 ରୁଦ୍ର ବଇଷ୍ଣବ ଜ୍ଞାନଜନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
 ପ୍ରକାଶିତ ଅଟନ୍ତି ସେ ଶିବ ସ୍ଵରୂପରେ ।
 ନାରାଜ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷଦେବ ସେ ଶିଶୁର
 ପ୍ରଣାମ କରୁଛି ତାଙ୍କ ପାଦେ ନିରନ୍ତର ।
 ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାହ୍ମା ସେ ବୋଲନ୍ତି
 ସିଦ୍ଧଗଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେ କପିଳ ଯତି ।
 ସନତ୍କୁମାର ମୁନି ଋଷିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
 ପ୍ରଣାମ କରୁଛି ମୁହିଁ ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀପଦ୍ମରେ ।
 ଦେବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେହୁ ସ୍ଵୟଂ ନାରାୟଣ
 ଦେବଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ପ୍ରକୃତି ରୂପେ ବିଦ୍ୟମାନ ।
 ମନୁ ମଧ୍ୟେ ସ୍ଵାୟଂଭୁବ ମନୁ ରୂପ ଯାର
 ଧ୍ୟାନ କରୁଅଛି ମୁହିଁ ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀପଦ୍ମର ।
 ମନୁଷ୍ୟ ଗଣରେ ସେହୁ ଅଟନ୍ତି ବୈଷ୍ଣବ
 ନାରାୟଣେ ଶତରୂପା ରୂପରେ ସମ୍ଭବ ।
 ଋତୁଗଣେ ବସନ୍ତ ସେ ମାସେ ମାର୍ଗଶୀର୍ଷ
 ପ୍ରଣାମ କରୁଛି ମୁହିଁ ତାଙ୍କ ପାଦଦେଶ ।
 ତଥ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଏକାଦଶୀ ତଥ୍ୟ ସେହୁ
 ସରତ ମଧ୍ୟେ ସାଗର ବୋଲି ଯୁକ୍ତ କହି ।
 ପର୍ବତରେ ହିମାଳୟ କ୍ଷମାଗୁଣେ ଧାର
 ଅଟନ୍ତି ବୃକ୍ଷଗଣରେ କଳ୍ପବୃକ୍ଷ ତୋର ।

କୁମ୍ଭମରେ ପାରିଜାତ ଶଯ୍ୟଗଣେ ଧାନ୍ୟ
 ଅମୃତଂ ସକଳ ଭ୍ରମ୍ୟ ପଦାର୍ଥରେ ପୁଣ ।
 ଗଜଗଣେ ଐଶ୍ବର୍ୟ ଶବ୍ଦେ ବୈଦିନରେୟ
 ଧେନୁଙ୍କରେ କାମଧେନୁ ପାର ନାମଧେୟ ।
 ତେଜରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଶୁ ମଧ୍ୟରେ କେଶବ
 ଅଟନ୍ତି ସେ ଦେବ ତାଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମ ପୁର ।
 ପ୍ରଣାମ କରୁଛି ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଘେନି ଚିତ୍ତେ
 ପ୍ରସନ୍ନହୋଇ ସେ ଦୟା କରନ୍ତୁ କିଞ୍ଚିତେ ।
 ଯଶଗଣରେ କୁବେର ପ୍ରହ୍ଲାଦ ବୃହସ୍ପତି
 ଦିଗପାଳ ଗଣେ ଯେହୁ ଶରୀଦେଶା ପତି ।
 ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଚତୁର ବେଦଜ୍ଞାନୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
 ପ୍ରକାଶିତ ଯେହୁ ସରସ୍ବତୀ ସ୍ବରୂପରେ ।
 ଅକ୍ଷର ଶ୍ରେଣୀରେ ଯେହୁ ମକାର ଅଟନ୍ତି
 ମନ୍ତ୍ରଗଣେ ବିଷ୍ଣୁ ମନ୍ତ୍ର ରୂପ ବହିଷ୍କରି ।
 ସକଳଜ୍ୟୋତିରେ ସାକ୍ଷାତରେ ମହାକାମ
 ଇନ୍ଦ୍ରପୁରୁଷେ ସେ ଖ୍ୟାତ ମନ ନାମ ଘେନି ।
 ଶୟନଗଣେ ସୁଦର୍ଶନ ରେଖେ ବିଷ୍ଣୁଜ୍ଵର ।
 ତେଜରେ ସେ ବ୍ରହ୍ମତେଜ ଅଟନ୍ତି ଆବର ।
 ତାହାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଣାମ କରୁଅଛୁ ମୁଁ
 ନାଶନ୍ତୁ ସେ ମୋର ଦୁଃଖ ଦୟା ମନେ ବନ୍ଧି ।
 ଶୀଘ୍ରଗତିରେ ଅଟନ୍ତି ସେ ମନଃ ସ୍ବରୂପ
 କରନ୍ତି ପ୍ରଳୟ କାଳେ ଯି ଭୁବନ ଲେପ ।
 ସେ ଦେବଙ୍କ ପଦ୍ମପାଦେ ପ୍ରଣାମ ମୋହର
 ଉଦ୍ଧାର କରନ୍ତୁ ମୋତେ ସେ ପ୍ରଭୁ ଶୁଣି ।
 ଗୁରୁଙ୍କର ଜ୍ଞାନଦାତା ବନ୍ଧୁଙ୍କର ବନ୍ଧୁ
 ମିତ୍ରଙ୍କ ପରମମିତ୍ର ସେ କରୁଣାପିଞ୍ଜର ।
 ସେ ଜଗତ କରତାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ ମୋହର
 କରନ୍ତୁ ସେ କଷ୍ଟମୟ ସଂସାର ନିସ୍ତାର ।
 ଶିଳ୍ପୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଶ୍ବକର୍ମା ସେ ବୋଲନ୍ତି
 କାମଦେବତାରୁ ଗୁରୁ ଯାହାଙ୍କର ମୁଖି ।
 ପ୍ରିୟଗଣେ ପତିବ୍ରତା ପ୍ରିୟେ ପୁତ୍ରପତ୍ନୀ
 ତାହାଙ୍କ ଚରଣେ ଆତ୍ମା ଦେଲି ମୁଁ ସମର୍ପି ।
 ଶକ୍ତି ସ୍ବରଣେ ଯେହୁ ଅଟନ୍ତି ବଜ୍ରନ
 ଯନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ମୁଖିମନ୍ତ ଶାଳହାମ ।
 ମଙ୍ଗଳକର ବ୍ରହ୍ମରେ ଧରମ ସ୍ବରୂପ
 ବେଦମାନଙ୍କରେ ଯେହୁ ସାମବେଦରୂପ ।

ଧରମରେ ପତ୍ୟ ପୁଣି ଜଳେ ଶୀତଳତା
 ପୃଥ୍ବୀରେ ଚନ୍ଦ୍ରପେ ଯାହାଙ୍କର ପତ୍ନୀ ।
 ସେ ଦେବଙ୍କ ଚରଣରେ ମୋର ନମସ୍କାର
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ମୋତେ ଦିଅନ୍ତୁ ସେ ବର ।
 ଗଗନରେ ଶବ୍ଦରୂପେ ଯଜ୍ଞ ବଜ୍ରସ୍ବରୂପ
 ସକଳ ଛନ୍ଦରେ ସେ ଗାୟତ୍ରୀ ନାମଧେୟ ।
 ଗରବ ଗଣରେ ଶକ୍ତିରଥ ସେ ଅଟନ୍ତି
 କରୁଛି ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ବିନତି ।
 ଗୋରସ ବ୍ରହ୍ମରେ ଯେହୁ ଶୀରରୂପାଶ
 ପବନରେ ନୁହେଁ ଅଗ୍ନି ଯାହାଙ୍କର ସର
 ପୁଣ୍ୟଦାନ ବିଷୟରେ ସେ ଅଟନ୍ତି ଜଳ
 ପ୍ରଣାମ କରୁଛି ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଦତଳ ।
 ତୁଣରେ ସେ କୁଣ ପୁଣି ଶମ୍ଭୁଗଣେ ବ୍ୟାଧି
 ଗୁଣମାନଙ୍କରେ ଶାନ୍ତରୂପ ସବିଧି ।
 ତେଜରୂପ ଜ୍ଞାନରୂପ ସବିଧି ରୂପସୟ
 ଅଟନ୍ତି ସେ ସେ କେବଳ ମୋହର ଆଶ୍ରୟ ।
 ବାୟୁରୂପ ବହନ୍ତି ସେ ଜଗତ ରକ୍ଷଣେ
 ଆକାଶ ସ୍ବରୂପ ପୁଣି ବ୍ୟାପକରୁ ଗୁଣେ ।
 ଯାହାଙ୍କର ପୁତ୍ର କରିବାକୁ ଦେବଗଣ
 ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞ ପଣ୍ଡିତେ ମଧ୍ୟ ନ ହୋଇବେ କ୍ଷମ ।
 ବାକ୍ୟମନ ଅଟୋଚର ଅଟନ୍ତି ସେ ଦେବ
 ତାଙ୍କୁ ବର୍ଣ୍ଣିବାକୁ କେବା ସମର୍ଥ ହୋଇବ ।
 ବାକ୍ୟଦେଶା ସରସ୍ବତୀ ଯାହାଙ୍କର ପୁତ୍ର
 ପତିବା କାଳରେ ଜନ୍ମଭୁକ ହୋଇଯାନ୍ତି ।
 ସେ ପରମ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ସାମାନ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ
 ପୁତ୍ର କରିବ କୁ କେହି ପାଇବ ସାହସ ।
 ଅଟନ୍ତି ସୁଦରରୂପ ଧ୍ୟାନଳ ବରନ
 ଦିଭ୍ୟ ମୁରଲୀହସ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଦନ ।
 କଣୋର ଦୟାସ ଗୋପନାଶ ପାରିବୁକ
 ଶାସ୍ତ୍ରଧାରା ପ୍ରାଣେଶ୍ବର ଲୋକେକର ନାଥ ।
 ରବି ସିଂହାସନ ପରେ ବିଜେ ଦେବରାଜ
 ବେଦି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଶୁଦ୍ଧପାଶେ ଦାସୀପୁତ୍ର ।
 ସେ ଶୁକ୍ଳ ବସନ କେହୁ ନୁହଇ ଆଲିଙ୍ଗ
 ଧ୍ୟାନ ଆଶି କେ ଦେଉଅଛୁ କରପୁଟ ।
 ଦମନ ରୂପରେ ଯେହୁ ଦେବ ଆତ୍ମନୀ
 ପ୍ରଦାୟେ ମୋର ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ତଃସ ବନତି ।

ବୃନ୍ଦାବନେ ରାସନୀତାମଣ୍ଡଳ ପ୍ଳାନରେ
 ଶତଶୃଙ୍ଗ ରହୁଣିଲେ ଗୋଲେକ ମଧ୍ୟରେ ।
 ବିରଜା ଚଟିମା ରମ୍ୟ ପୁଲିନ ପ୍ରଦେଶେ
 ବିରଜିତ ଅଟନ୍ତି ସେ ଶ୍ରୀମୋହନବେଶେ ।
 ତାହାଙ୍କ ଚରଣେ ମୋର କୋଟି ନମସ୍କାର
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅନ୍ତୁ ମୋହଠାରେ ବେଦବର ।
 ସତ୍ୟ ଶାନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମରୂପ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମୁରତି
 ଆସନ୍ତି ହେଉ ମୋ ମନ ତାଙ୍କଠାରେ ନିତି ।
 ଏହିରୂପେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପ୍ରୋତ୍ସାହୁ ସେ ନର
 ପତିବି ସି ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳେ ହୋଇ ଚତପର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଲେକରେ ଜଗତ ପୂଜ୍ୟ ସେ ହୋଇବ
 ବସୁଙ୍କ ସମାନ ସବୁଠାରେ ଦେଖାଯିବ ।
 ଅନ୍ତଃକାଳେ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଦୂତଗଣେ ଆସି
 କରାଇବେ ନେଇ ତାକୁ ବଇକୁଣ୍ଠବାସୀ ।
 ତେଜରେ ଆଦିତ୍ୟ ପୁଣି ଯଶରେ ଚନ୍ଦ୍ରମା
 ସମାନ ନୋହିବେ ଅନ୍ୟେ ଦେବା କି ଉପମା ।

ଜାଣିବ ମୁଁ ତାହାକୁ ଜାଣିବ ନିଶ୍ଚୟ
 ନରକ ଚଣ୍ଡାରେ ତାର ନୁହେଁ ପାପଭୟ ।
 ଅଭେଗୀ ପୁରୁଣପୁତ୍ର ଧନବନ୍ତ ଜ୍ଞାନୀ
 ସତ୍ତ୍ୱଭୁଜ ଦଶବଳ ସର୍ବପଣ୍ଡାମା
 ସକଳ ସମ୍ପଦଦାତା ହୁଅଇ ସେ ଲେକେ
 ନୁହେଁ କେ ତାର ସମାନ ସିଦ୍ଧବନ ଯାକେ ।
 ଏମନ୍ତ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କର ପ୍ରୋତ୍ସାହ ପ୍ରକାର
 କହିଲି ତା ଆଦେଶ ବସୁ ଭୃମୁର ଆଗର ।
 ପୁଷ୍କର ଝର୍ଥକୁ ଏବେ ଯାଆ ବେଗ ହୋଇ
 ମନ୍ତ୍ରସିଦ୍ଧି କର ବୟ ଅନୁସାରେ ଚହ୍ନି ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ବାଞ୍ଛୁ ଗୁପ୍ତ ଅବଶ୍ୟ ପାଇବ
 ଏକବଂଶ ଥର ବୁଲି କ୍ଷତ୍ରିୟ ନାଶିବ ।
 ମୋହର ଆଶୀର୍ବାଦରେ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପ୍ରସାଦେ
 ଜୟଯୁକ୍ତ ହେବ ମହାପୁଣେ ଅପ୍ରମାଦେ ।
 ଏହିରୂପେ କହି ଶିବ ମୁନିଙ୍କ ଆଗର
 ମାରବ ହୋଇଲେ ଗୀତେ ଭଣେ ସେବସ୍ତ୍ରର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ଶିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପର୍ଣ୍ଣରାମଙ୍କର ମନ୍ତ୍ର ଓ
 ପ୍ରବ ପ୍ରଦାନ କଥାରେ ନାମ ଏକସିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

—*—

ଦାକ୍ଷିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ପର୍ଣ୍ଣରାମଙ୍କର ଚପସ୍ୟା ଆବନ୍ତ ସମୟରେ ଶୁଭଶକ୍ତନ ଦର୍ଶନ

ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ହେ ଶୁଣ ମୁନିବର
 ଶିବଙ୍କୁ ପ୍ରଣମି ସମଦଗ୍ଧିଙ୍କ କୁମର ।
 ପୁଷ୍କର ଝର୍ଥେ ପୁଷ୍କର ଚପସ୍ୟାକୁ କଲେ
 ଯଥା ସମୟରେ ମନ୍ତ୍ରସିଦ୍ଧି ସେ ହୋଇଲେ ।
 ମାସେ ଯାଏ ନିରାହାର ହୋଇକରି ପୁଣି
 ଧ୍ୟାନ କଲେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମ ବେନି ।
 ଯେତେବେଳେ ବାୟୁସିଦ୍ଧି ହେଲା ତାହାଙ୍କର
 ଚକ୍ଷୁଜ୍ଞାନୀଳନ କରି ଅନାନ୍ତେ ସଭର ।
 ଦେଖିଲେ ଗଗନ ମଧ୍ୟେ ଦିବ୍ୟ ତେଜସ୍ୱଳ
 ଦିଶୁଛି ଆଦିତ୍ୟ ବିମ୍ବ ସମାନ ବିରଜି ।
 ତାର ପ୍ରଭାବରେ ଦଶଦିଗ ଭୂଲେ ମହା
 ରହିଛି ସକଳ ସ୍ଥାନେ ଆଜ୍ଞାଦିତ ହୋଇ ।
 ସେ ତେଜ ମଧ୍ୟରେ ରହୁ ସମାନରେ ବସି
 ଅଛନ୍ତି ଭୁବନକର୍ତ୍ତା ପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମଗଣି ।

କ୍ଷତ୍ରାସ୍ୟ ଶ୍ରୀମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ସୁନ୍ଦର
 ଦନମାଳ ମେଘ ପ୍ରାୟେ ଦିଶେ କଳେବର ।
 ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ପର୍ଣ୍ଣରାମ ଦଣ୍ଡବତ ହୋଇ
 ବର ମାଗିଲେ ମସ୍ତକେ କର ବେନି ଦେଇ ।
 ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀ ଦେବ ଦେବଗଣ ଅଧିପତି
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଘେନ ମୋହର ବିନତି ।
 ଏକବଂଶ ଥର ବୁଲି ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀ
 ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଛି କ୍ଷତ୍ରିୟଗନ୍ଧ୍ୟ ମୁଁ କରିବ ।
 ଭୃମୁପାଦ ପଙ୍କଜରେ ଦେଇଅଛି ମନ
 ମୋର ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ପ୍ରଭୁ ରଗବାନ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଦାସସାବ ଦେଇକରି ମୋତେ
 ଭୃମୁ ସେବାରେ ନିୟୁକ୍ତ କରଅ ସନତେ ।
 ତା ଶୁଣି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ତାଙ୍କୁ ଦେଇ ସେହି ବର
 ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହେଲେ ଏକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟର ।

ବର ପାଇ ପଶୁଁରାମ ହରଷ ହୋଇଲେ
 ପ୍ରଭୁକୁ ସୁମରି ନିଜପୁରେ ବାହୁଡ଼ିଲେ ।
 ସେକାଳେ ଦକ୍ଷିଣ ଅଙ୍ଗ ଖୁଣ୍ଟିଲେ ଗାଳର
 ସବଦା ପ୍ରସନ୍ନ ରାବ ଭଜିଲ ଅନ୍ତର ।
 ରଜମରେ ଶୁଭମୟ ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖାଗଲେ
 ମନୋରଥ ସିଦ୍ଧ ହେବା କଥା ଜଣାଗଲେ ।
 ସେ ସକାଶୁ ମହାମନା ନିଜ ବାନ୍ଧବକୁ
 ଆଶ୍ୱସନା କରି ଯେଉଁଠି ଦେଲେ ସେ ଚାହାକୁ ।
 ଆପଣାର ଶିଷ୍ୟଗଣ ଡକାଇ ଅଣିଲେ
 ପିତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ ।
 ଗର୍ଭମାନଙ୍କ ସହିତେ ତାହାକୁ ବସାଇ
 ବର କଲେ ସମସ୍ତେ ଏକମତ ହୋଇ ।
 ଆମ୍ଭେ କରଣ ରାମ ସକଳ ବସୟ
 କହିଲେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମନକରି ଥୟ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଶୁଭବନ ଶୁଦ୍ଧ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
 ବାହାରିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଘେନି ସଙ୍ଗରେ ।
 କାର୍ତ୍ତିକାୟୀ ରାଜା ତୁଲେ କରିବାକୁ ରଣ
 ଗଲେ ନିଜ କରପୁଟେ ଘେନି ଧନୁବାଣ ।
 ଯିବାବେଳେ ନାନାବିଧ ଜୟ ହୃଦକର
 ସୁଚନାମାନ ଦଣ୍ଡନ କଲେ ମୁନିବର ।
 ହରିନାମ ସଙ୍ଗର୍ଭନ ଶଙ୍ଖ ଘଣ୍ଟା ସ୍ବନ
 ଶୁଭଲ ତାହା ସହିତେ ଦୁଇଭୁ ବାଦନ ।
 ଆଡ଼େ ରାମ ଜୟ ହେବ ତୁମ୍ଭର ଅବଶ୍ୟ
 ଏରୂପେ ଆକାଶେ ଶୁଣାଗଲେ ମୁଖଯୋଗ ।
 ଗନ୍ଧାର ମେଘ ଗଜନ ବାଦ୍ୟନ ନିକର
 ବିଜୟ ସୂଚକ ହୋଇଥିଲେ ସେ କାଳର ।
 ବନ୍ଦୀ ଦୈବଜ୍ଞ ଭୀଷ୍ମକୁ ତାହାଙ୍କ ଆଗରେ
 ଦେଖାଗଲେ ଯାଉଛନ୍ତି ଅନ୍ୟନ୍ତ ବେଗରେ ।
 ଜୁଲୁଳ ପ୍ରସାପ ଘେନି ପତି ପୁନବଣୀ
 ସକ୍ଷି ପ୍ରିୟାଗଲେ ଆଗେ ବଶିଳ ଝଟିତ ।
 ନାନା ଅଳଙ୍କାର ତାର ଅଙ୍ଗଦେଶେ ଥାଇ
 ସାମାନ୍ତରେ ଦେବପ୍ରିୟ ପ୍ରାୟେ ସେ ବଶଇଁ ।
 ଜମ୍ବୁକ ଯୁଗଳ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ସହିତରେ
 ଦେଖିଣ ଆପଣା ବାମଭାଗ ପ୍ରଦେଶରେ ।
 ଅଗ୍ରରେ ନକୁଳ ଦକ୍ଷିଣରେ ଗାନ୍ଧୀ ମୁନ
 ଦ୍ବିଜଙ୍କ ସହିତେ ଦେଖାଗଲେ ତାଙ୍କୁ ଆଗ ।

କୃଷ୍ଣସାର ଜେ ସିଂହ ଭୂରାଣ ଶ୍ରେକ
 ରମଣ ମୋ ରଜନୀୟ ଶୁନ ରମବାକ ।
 ପିତା ହସ୍ତୀ ଶ୍ରେଣୀ ଶଙ୍ଖ ଚକୋରକ
 ଶାସ୍ତ୍ରବତ ବାଳକାଶ୍ୟ ଜାତକ ଶୁନକ ।
 ଯୌଦାମିନୀ ଚନ୍ଦ୍ରସେ ବାଳମ ଯ୍ୟ ପ୍ରଜା
 ସୁନାମିନୀ ଅନ୍ତରାଳ ମଳବର୍ଣ୍ଣ ଆଶା ।
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷମାୟ ସଙ୍ଗବମସ୍ତ୍ର ଶଙ୍ଖ ସୂର୍ଯ୍ୟ
 ରଜନ ମାଣିକ୍ୟ ମୁକ୍ତା ପ୍ରବାଳ ରତନ ।
 ମଣିର ଦଧି ଶୁକଳଧାନ୍ୟ ଲୁଗାଝଣ୍ଡ
 ଶୁଭପକ୍ଷ କୁକୁମ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦଣ୍ଡ ।
 ଶୁକଳ ପରାକା ଶ୍ରେତ ଶୁମର ଦର୍ପଣ
 ବସ୍ତ୍ରାୟୁକ କାମଧେନୁ କୃଷ୍ଣସାରଗଣ ।
 ସଦ୍ୟୋଜାତ ଦଧିବୃତ୍ତ ଅମୃତ ପାୟସ
 ପୁର ଶାଳଗ୍ରାମ ଶିଳାରଥସ୍ଥ ନରେଶ ।
 ସୁପକ୍ଷ୍ମକ ଶର୍ବର ସ୍ବପ୍ନିକ ମାଣିକ
 କୃଷ୍ଣେ ମେଘ ଶୁକଳ ପବନ ମୁଷିକ ।
 ମେଘମାଳା ବିଭେଦକ ଆଦିତ୍ୟ ମଣ୍ଡଳ
 ଶୁଭ୍ରବର୍ଣ୍ଣ ସୁଶୀତଳ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାରବଳ ।
 କପୁର ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଜଳ ପଥକ ମୃତ୍ତିକା
 ଦରିଦ୍ରା ସର୍ପ ପ ବସ୍ତ୍ର ବାଳକ ବାଳକା ।
 ମିତ୍ତାର୍ଥ ଭ୍ରମର ମୃଗ ବେଶ୍ୟ ଦୁର୍ବାଦଳ
 କପୁର ଗୋମୁସ ପୀତିବସନ ମଞ୍ଜୁଳ ।
 ଗୋମୟ ଗୋଗୋଷ୍ଠଧିକ ଗାଈ ପାଦଶିଳ
 ଗୋଶାଳା ଗୋରୁକ ଦେବପ୍ରତିମା ଭୂଷଣ ।
 ଜୁଲୁଳ ଅନଳ ପାମ୍, ଖଟିକ ସିନ୍ଦୂର
 ମାଲ୍ୟବର ଶୁଭ ମାଳା ଦୈବ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରସାର ।
 ଚୂପେ ଶୁଭସୂଚକ ଗଜମାନ ସେତେ
 ଦେଶା ଯାଉଥିଲେ ସବୁ ଚାହାଙ୍କ ଅଗ୍ରରେ ।
 ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ଶୀତଳ ବାୟୁ କରଣ ଆଦ୍ରାଣ
 ଜଳେ ଦ୍ବିଜଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ ଗ୍ରହଣ ।
 ହରିପଦ ହରପରେ ନାନା ଶୁଭକଥା
 ଶଙ୍ଖ ଦେଖି ଗଲେ ପଶୁଁରାମ ମନ୍ଦୀରଥା ।
 ଅଗ୍ର ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ଆଦିତ୍ୟ ନମିତା ଚେତେ
 ବସା କରଣ ରଘୁଲେ ଯେଉଁଠି ସହିତରେ ।
 ଅମଳ ନାୟକ ବଟଦୁରୀ ଏକ ମହି
 ଦିଗବର ଶୁଭାପକ୍ଷ ଶୋଭା ପ୍ରକାଶଇ ।

ଶୌଲସ୍ତ୍ର ମହର୍ଷିଙ୍କର ସେ ଚପ ଆଶ୍ରମ
 ନାନାବୃକ୍ଷ ଲତାରଣେ ଦିଶେ ମନୋରମ ।
 ସେହିଠାକୁ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ରାଜାର ନଗର
 ଅଳ୍ପଦୂରେ ଅବସ୍ଥିତ ଆହେ ମୁନିବର ।
 ସେଠାରେ ରହିଣ ସମଦଗ୍ଧି ମୁନିସୁତ
 ପୁଷ୍ପଶୟ୍ୟାରେ ଶୟନ କଲେ ହୋଇ ତୃପ୍ତ ।
 ପଥଶ୍ରମରେ ତ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଅତି
 ନିଦ୍ରା ଗଲେ ଆନନ୍ଦରେ ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ର ଶୁଭ ।
 ନିଶା ଶେଷ ସମୟରେ ଦେଖିଲେ ସ୍ବପନେ
 କେତେବେଳେହେଲେ ଭାବି ନଥିଲେ ଯା ମନେ
 ବାତ ପିତ୍ତ କଫଆଦି ଦୋଷ ତାହାଙ୍କର
 ନଥିଲା ସେ ସମୟରେ ବୋଲି ମନେ କର ।
 ଗଜ ଅଶ୍ବ ଶୈଳ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାସାଦ ପୃଷ୍ଠରେ
 ଆବର ଗୋବୃକ୍ଷ ଫଳଭର ବୃକ୍ଷପରେ ।
 ଆରୋହଣ କରି ନିଜେ କରନ୍ତି ରୋଦନ
 କୃମିଯୋକ ହସ୍ତେ ଘେନି ଖାନ୍ତି ପୁନଃ ପୁନଃ ।
 ଚନ୍ଦନ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ହୋଇ ନଉକାରେ ବସି
 ହସ୍ତେ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି ଦିବ୍ୟ ପୁଷ୍ପମାଳା କପି ।
 କଟୀତଟେ ପୀତବାସ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଭିତ
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ପୁରାଣ ମୁଖ ରକ୍ତ ବସା ଯୁକ୍ତ ।
 ହସ୍ତେ ଗାଣା ଧରି ନିଜେ କରନ୍ତି ବାଦନ
 ପଦ୍ମପତ୍ତରେ ବେଷ୍ଟିତ ନିଜ ଅପଘନ ।
 ଦଧିପୁତ୍ର ମଧୁମୟ ପାୟସକୁ ଖାଇ
 ବସିଛନ୍ତି ଆସନରେ ଚାନ୍ଦୁଳ ଗ୍ରେବାଇ ।
 ଅଶୀର୍ବାଦ କରୁଛନ୍ତି ଆସି ଦ୍ବିଜଗଣ
 ଶୋଭାପାଏ ଆଗେ ଫଳପୁଷ୍ପ ଘଣ୍ଟମାନ ।
 ଆଉଥରେ ପୁଣି ପଦ୍ମଫଳ କ୍ଷୀର ଭୁଲେ
 ଶାଙ୍କର ମିଶାଇ ଆନନ୍ଦରେ ସେ ଖାଇଲେ ।
 ସର୍ପ ମୀନ ଜୋକଗଣ ବେଢ଼ି ଗୁରୁପଟେ
 ଗ୍ରେବାଉ ଅଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ଶରୀରକୁ ଆଶ୍ରୟ ।
 ଭୟରେ ସେ ପଳାୟନ କରୁଛନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର
 ଗୋଡ଼ାଇ ସେ ବେଢ଼ୁଛନ୍ତି ପୁଣି ଯାଉ ଯାଉ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳକୁ ବେନିକରେ ଧରି
 ବସିଅଛନ୍ତି ପୁବର୍ଣ୍ଣ ଆସନ ଉପରେ ।
 ପତି ପୁଷ୍ପବତୀ ନାଶ୍ବ ସସିନ୍ଧୁ ବଦନେ
 ଉଭା ହୋଇଛନ୍ତି ଆସି ତାଙ୍କ ଧନିଧାନେ ।

ସୁବେଶ ହୋଇ ଗୋଟିଏ କନ୍ୟା ଆସିକରି
 ଶାଣି ନେଉଅଛି ଦକ୍ଷକର କରେ ଧର ।
 ଧାର୍ମିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଜଣେ ବେଦ ପଢ଼ି ମୁଖେ
 ଯାଆନ୍ତେ ତାହାଙ୍କ ପରେ ଗୁଲୁଅଛି ସୁଖେ ।
 ବୃକ୍ଷଗଣେ ଫଳପୁଷ୍ପ ଜନ୍ମିଛି ଅପାର
 ଦେବତା ପ୍ରତିମା କେନ୍ଦ୍ର ଅଛନ୍ତି ପାଶର ।
 ଆପଣେ ଗଜ ଉପରେ ବସି କେନ୍ଦ୍ରବଳେ
 ପାଉଛନ୍ତି ପୁଣି ଅଶ୍ବ ପଦାତ୍ମକ ମେଲେ ।
 ପୀତବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧି ଏକ ବ୍ରାହ୍ମଣ କାମିନୀ
 ଦେଖାଗଲା ଅଙ୍ଗେ ନାନା ଅଳଙ୍କାର ଘେନି ।
 ଶଙ୍ଖ ଖୁଟିକ ମାଳକା ଚନ୍ଦନରେ ବୋଲି
 ହୋଇକରି ଲମ୍ବି ଅଛି ଆପଣାର ଗଳା ।
 ପୁବର୍ଣ୍ଣ ରଜତ ଆଦି ନାନା ରତ୍ନଗଣ
 ପଥେ ଘାଟେ କେନ୍ଦ୍ରମନ୍ଦେ କଲେ ଦରଶନ ।
 ଗଜ ବୃକ୍ଷ ଶ୍ବେତଧର୍ମ ଶୁକଳ ଗୁମର
 ଦେଖୁଛନ୍ତି ଆନନ୍ଦରେ ହୋଇ ଜରଜର ।
 ଆଗେ ପ୍ରବପାଠ କରୁଛନ୍ତି ଭାଟଗଣ
 ଧନ୍ୟ ମହାବୀର ଭୂମେ ଭୁଲୁକ ନନ୍ଦନ ।
 ଆବର ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟ ରଥପରେ ନିଜେ
 ନାନା ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ଧରି କରୁଛନ୍ତି ବିଜେ ।
 ମାଳତୀ କୁମୁମାଳା ଆଇ ବସିଥିଲେ
 ବିପୁଳ ଶୋଭା ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛି ତାଳେ ।
 ପୁଣି ରତ୍ନ ସିଂହାସନ ଉପରେ ସେ ଯାଇ
 ବସୁଅଛନ୍ତି ଧର୍ମରେ ବନ୍ଧୁଗଣ ଆଇ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣକୁନ୍ଦ ପଦ୍ମମାଳା ଦଧି ରଜା ଘୃତ
 ଦେଖନ୍ତି ସ୍ବପ୍ନ କାଳରେ ସମଦଗ୍ଧି ସୁନ୍ଦ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣଛନ୍ଦ ଋଷାଧୀଶ ପୁରୁଷଙ୍କ ଭୁଲେ
 ସେ ଅନ୍ତରେ ପୁଣି ନିଜ ପାଶରେ ଦେଖିଲେ ।
 ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ ଶୁକ୍ଳବକ ହଂସମାଳା
 ତାହାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆଗରେ କରୁଛନ୍ତି ଖେଳା ।
 ବୃନ୍ଦାବତୀ କନ୍ୟାମାନେ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁନ୍ଦ ଆଇ
 ପୂଜା କରୁଛନ୍ତି ଗଜ ପୁଷ୍ପ ଧୂପନେଇ ।
 ମଣ୍ଡପ ଉପରେ ବସି ବୃକ୍ଷଦ୍ବିଜ କେନ୍ଦ୍ର
 ଶିବଲିଙ୍ଗ ଉପାସନ କରନ୍ତି ସମସ୍ତେ ।
 ଜୟଭାର୍ତ୍ତ କର ବୋଲି ଅକ୍ଷୟ କୁସୁମ
 ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଉତ୍ତମ ।

ଆକାଶରୁ ଫଳ ନବପଲ୍ଲବ ସହସ୍ର
ଅମୃତ ଚନ୍ଦନ ଚୂର୍ଣ୍ଣ ଦୁଆର ନିରନ୍ତର ।
ଗୋସ୍ବେତନା ଶୁକ୍ଳଧାନ୍ୟ ହରିଦ୍ରାବର ଚୂର୍ଣ୍ଣ
ସକଳସ୍ଥାନରେ ମାର୍ଗେ ହୋଇଅଛି ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ଦେବାଳୟ ମାନଙ୍କରେ ସେବକ ନିକର
ପୂଜୁଛନ୍ତି ଶିବଲିଙ୍ଗ ହୋଇ ଗୋସ୍ବର ।
ସବଧାନ୍ୟ ଚୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂଲେ ଗୋଧୂମ ମିଶ୍ରିତ
ଘୃତ ଯୋଗେ ହୋଇଅଛି ଲତ୍ତ ଗୁଳ୍ମ ବହୁତ ।
ତାହା ଦେଖି ମୁନିବର କେତେକ ଚର୍ଚ୍ଚିତ
ସ୍ବେଜନ କରୁଅଛନ୍ତି ନୋହି ମନେ ଶ୍ବର ।
ଦିବ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାରେ ଆପଣା ଶରୀର
ବିଭୂଷିତ କରୁଛନ୍ତି ବସି ବାରମ୍ବାର ।
ନର୍ତ୍ତନ ବେଶ୍ୟାମାନଙ୍କ ସୁମଙ୍ଗଳ ଗୀତ
ଶୁଣିଲେ ଦଶନ କରି ତାହାଙ୍କର ନୃତ୍ୟ ।

ରୁଧିର ସୁସ୍ବପାନରେ ହୋଇଛନ୍ତି ଶ୍ବେତ
ବୋହୁନନ୍ଦି ପୁଣି ଅନ୍ଧା ନେଇ ଚଢ଼କାଳ ।
ପୀତବର୍ଣ୍ଣ ପକ୍ଷୀଗଣ ମନୁଷ୍ୟ ନିକର
ଦେଖିଲେ ସ୍ବପନେ ପଶୁ ଶ୍ବମ ଦି ଜବର ।
ଅରୁଣ ଉଦୟକାଳେ ଭୁଞ୍ଜୁଛନ୍ତି ମାଂସ
ଶସ୍ତ୍ର ଘାତେ ଦେହ ଶତ ହୋଇଛି ବିଶେଷ ।
ବନ୍ଧା ହୋଇଅଛି ଗୋଡ଼େ ସୁଦୃଢ଼ ଶିକୁଳ
ସେ ସକାଶୁ ପାଦେ ଢେଲେ ନ ପାରନ୍ତି ଚଳ ।
ଏହାରୁପେ ଶୁଭ ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖି ପଶୁ ଶ୍ବମ
ଭାବିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ସମ୍ପଳ ଢେବ ମନସ୍କାମ ।
ସେ ଅନ୍ତରେ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ସୁମରଣା କଲେ
ଶଯ୍ୟା ଚେକ ପ୍ରାଚୀନକାଳ କର୍ମକୁ ପାରିଲେ ।
ସୁଜନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ଦେନି ସଙ୍ଗ କଲେ ବସି
କହେ ଗୀତଛନ୍ଦେ ଘନ ଘନ ଶେଷବାସୀ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶପ୍ରାଣେ ପଶୁ ଶ୍ବମଙ୍କର ଚପସ୍ୟା ଆରମ୍ଭ ସମୟରେ
ଶୁଭାଂଶୁନ ଦର୍ଶନ କଥନେ ନାମ ଦ୍ଵାବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

—*—

ଏୟଦ୍ବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ସହସ୍ରାକ୍ତ ନ ପ୍ରତି ପଶୁ ଶ୍ବମଙ୍କର ଦୂତପ୍ରେରଣ ଓ ନିଜ
ପ୍ରାୟାସ ସହଚ ସହସ୍ରାକ୍ତ ନର ବାଚ୍ୟ ବିନିମୟ

ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ହେ ଶୁଣ ମୁନିବର,
ସହସ୍ରାକ୍ତ ଜଣାଇ ପଶୁ ଶ୍ବମଙ୍କର ।
ସହସ୍ରାକ୍ତ ନ ପାଶକୁ ଦୂର ପଠାଇଲେ
ଯୁଦ୍ଧକୁ ଆସ ବୋଲଣ ସମ୍ବାଦ ସେ ଦେଲେ ।
ଆଜ୍ଞା ପାଇ ସେହିକ୍ଷଣି ଦୂତ ଚଳଗଲା
କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ସହରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
ଦେଖିଲା ଗୁରୁପାଶରେ ବେଢ଼ି ନୃପସ୍ଵଣ
ବସିଛନ୍ତି ସହସ୍ରାକ୍ତ ନ ମୁଖକୁ ଚାହିଁ ।
ସେ ସମୟେ ତାଙ୍କ ଆଗେ ଉଭା ହୋଇକରି
ବୋଇଲା ମୋଠାରୁ ଶୁଣ ଆମ୍ଭ ଦଣ୍ଡିଆଣ ।
ନର୍ମଦା ନଦୀତଟରେ ଅକ୍ଷବଟ ମୂଳେ
ବସିଛନ୍ତି ପଶୁ ଶ୍ବମ ଗୁରୁଙ୍କର ଭୂଲେ ।
ପିଠାଭିକ୍ଷୁ ମୋତେ ଭୁକ୍ତ ନିକଟକୁ
ବନ୍ଧୁବର୍ଗ ଦେନି ବେଗେ ଆସ ହେ ଯୁଦ୍ଧକୁ ।

ଅକାରଣେ ନେଲ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କର ପ୍ରାଣ
ଦେଖାଅ ଏବେ ତାହାଙ୍କ ଆଗେ ବାହୁଟାଣ ।
ଗୃହ୍ୟ ମଣ୍ଡଳ ବୁଲି ଏକବିଂଶ ଥର
ନିକଟ କରିବେ ସେହି ଗାରୁଡ଼ ଶେଖର ।
ନ ମିବ ସେବେ ସେ କାଳ ଆସି ଏହିଠାକୁ
ପେଶିବେ ଭୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ସମ ଭୁବନକୁ ।
ଏହାରୁପେ କହ ଦୂର ସମପାଶେ ଗଲ
ସମୟ କଥା କହିଲି ବୋଲି ଜଣାଇଲା ।
ଦୂରର ଦତନ ଶୁଣି ସହସ୍ରାକ୍ତ ନ ଗାର
ଆସନ୍ତୁ ଉଠିଲା ବେଗେ ହୋଇ ଚପସର ।
କବଚ ଲଗାଇ ଧନୁ ଶରକୁ ଧରିଲେ
ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ସଜ କରାଇ ରଥ ଅଣାଇଲେ ।
ତାହାଦେଖି ମନୋରମା ପାଇ ପତିପାଶ
ନିବାରଣ କଲା ମନେ ବହୁ ନିହାସ ସ ।

ଗଜନ ବୋଇଲେ ଆଗେ ମନୋରମା ଶୁଣ
 ପମଦଗ୍ନି ମୁଖ ପଟେ କରି ଘୋର ରଣ ।
 ଦେନଥଳ ଚାନ୍ଦାଙ୍କର ଲବନକୁ ମୁହଁ
 ତାଙ୍କ ସୁର ପଶୁରାମ ସେ କଥା ନ ସହ ।
 କଠୋର ତପସ୍ୟା କରି ସବୁ ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର
 ପାଇଲେ ଶିବଙ୍କଠାରୁ ପୁଣି ବସ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ର ।
 ଏକୋଇଶ ଥର ଯାଏ ବୁଲି ଭୂମଣ୍ଡଳ
 କରବେ ଶସ୍ତ୍ରୀୟଙ୍କର ବଂଶକୁ ନିର୍ମୂଳ ।
 ଏମନ୍ତ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରି ନର୍ମଦା ଚଟରେ
 ରହିଛନ୍ତି ମୋର ପଟେ ସୁଦ୍ଧିବା ଇଚ୍ଛାରେ ।
 ପଠାଇଥିଲେ ମୋଠାକୁ ଆଜି ଏକ ଦୁତ
 ସେତେବେଳୁ ଆନ୍ଦୋଳିତ ହେଉଛି ମୋ ଚିତ୍ତ ।
 ସ୍ମରୁଅଛି ବାମଦାହୁ ପୁଣି ବାମନେନ୍ଦ୍ର
 ବରଦାପତ୍ର ପରସ୍ତେ କମ୍ପିଅଛି ଗାନ୍ଧୀ ।
 ପାଦ ପାଦା କାଳି ମୁହଁ ଦେଖିଲ ସ୍ବପ୍ନରେ
 କହୁଛି ସେସବୁ ଏବେ ଶୁଣିଥାଅ ଥରେ ।
 ତିଳ ଅଙ୍ଗରେ ବୋଲି ଗପସ୍ବେ ବସି
 ଓଡ଼ିଆଲମାଳା କଣେ ବାନ୍ଧିଅଛି କଣି ।
 ପିନ୍ଧିଅଛି ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ବସନ ଗୋଟିଏ
 ରକତ ଚନ୍ଦନ ବୋଳା ହୋଇଅଛି ଦେହେ ।
 ଲୁହାର କଙ୍କଣ ଖଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡଳ କଣ୍ଠେ
 ଦେନଅଛି ମୁଣ୍ଡେ ରଙ୍ଗ ବରନ ମୁକୁଟ ।
 ଅଙ୍ଗାର ଗଦା ଉପରେ ଡେଇଁ ପୁନଃପୁନଃ
 ଆରମ୍ଭ କରିଛି ଖେଳ କଉତୁକମାନ ।
 ଦେଖିଲ ସବୁଆଡ଼ରେ ଉଡୁଅଛି ପାଉଁଶ
 ଜବାପୁଷ୍ପେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛି ଦଶଦିଶ ।
 ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ ଦଶଛନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦୁଇ
 ରକତବର୍ଣ୍ଣ କରଣ ଅଙ୍ଗଦେଶେ ବନ୍ଧ ।
 ବଧବା କାମିନୀଟାଏ ଫିଟାଇଣ ବାଳ
 ନାଚୁଅଛି ମୋର ଆଗେ ମାରି କରତାଳ ।
 ଶୟରେ କଟା ହୋଇଛି ନାସିକା ତାହାର
 ବନ୍ଧିଯାଉଅଛି ଚର୍ଚ୍ଚି ରକ୍ତ ଧାରଧାର ।
 ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ବସ୍ତ୍ରଶ୍ରେ ପିନ୍ଧିଅଛି ସେହି
 ହସ୍ତଅଛି ପୁଣି ମୋର ମୁଖକୁ ଅନାଇଁ ।
 ଚିତାପରେ ଶବଟାଏ ଲଦା ହୋଇଅଛି
 ଅଗ୍ନିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଚର୍ଚ୍ଚି ହୋଇନାହିଁ କିଛି ।

କେବଳ ତାହାପରେ ପାଉଁଶଗୁଡ଼ିଏ
 କେତେବେଳେ ଆଖି ବଞ୍ଚି ଦେଇଅଛି କିଏ ।
 ପାଉଁଶ ଅଙ୍ଗାର ଭୂଲେ ରକତ ଅଙ୍ଗାଡ଼ି
 ଦେଉଛନ୍ତି ମେଘମାଳ ମାରି ଘଡ଼ଘଡ଼ି ।
 ପଡ଼ିଅଛି ସବୁସ୍ଥାନେ ପାଗଥୁବା ନାଳ
 ଆବର ପଡ଼ୁଛି ପୁଣି ଅସ୍ଥି ମାଳ ମାଳ ।
 ନଖବାଳ ମିଶା ହୋଇ ଖପର ବହୁତ ।
 ପଡ଼ିଅଛି କେତେସ୍ଥାନେ ଭୂସାର ସହିତ ।
 ପବନ ପରସ୍ତେ ଲୁଣ କପଡ଼ା କମାନ
 ପଡ଼ିବାରେ ଗୁଲିବାକୁ ନ ଦଶଇ ସ୍ଥାନ ।
 ପବନ କନ୍ଦର ମଧ୍ୟେ ତିଳ ଗେରୁ ଚୂର୍ଣ୍ଣ
 ରହିଛି ନିଷ୍ଠୁଳଭାବେ ହୋଇକରି ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
 ହୋଇଛନ୍ତି କରଗର ଅଶୋକ ପୁଣି ତ
 ପଡ଼ୁଅଛି ଚାଳବୃକ୍ଷ ଚାଳ ଅବିରତ ।
 ମୋ ହସ୍ତରୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଖସି ମନ୍ତ୍ର ପରେ
 ପଡ଼ି ଚୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ମିଶି ଯାଉଛି ଧୂଳରେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ବିମ୍ବ ଶୁଦ୍ଧ ଆକାଶ ମଧ୍ୟରୁ
 ପଡ଼ୁଅଛି ମୋର ଆଗେ ଆଗେ ଗୁରୁତରୁ ।
 ଅକସ୍ମାତେ ଉଦେ ହୋଇ ଧୂମକେତୁ ଗ୍ରହ
 ଦେଖିବା ମାତ୍ରେକ ଜାତ କରୁଛନ୍ତି ଉପ ।
 ଗୁରୁଦିଗେ ଉଲ୍ଲ୍ଲାସପୂର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼ୁଛନ୍ତି ଦେବି
 ଖାଉଛନ୍ତି ଶିବା ଶିବ ମାଉଁସ ରେକଟି ।
 ବିକଟ ପୁରୁଷଟାଏ ବରମ୍ଭର ହୋଇ
 ଧାଇଁ ଆସୁଅଛି ଝିଣ୍ଟା ଦନ୍ତକୁ ଦେଖାଇ ।
 ଦ୍ରାବଣବର୍ଣ୍ଣ ବୟସ୍କା ବାଳିକା ଗୋଟିଏ
 ବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ମଣି ଆପଣାର କାନ୍ଦେ ।
 ମୋତେ ଗୁହଁ ବୋଲୁଅଛି ଆହେ ନରପତି
 ବନକୁ ଯାଉଛି ଏବେ ଦିଅ ଅନୁମତି ।
 ଗୁରୁଙ୍କ ସହିତେ ଦ୍ବିଜ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଏ ଆସି
 ଶାପ ଦେଉଛନ୍ତି ମୋତେ ନୋଇ ମହାବୋଧୀ ।
 କାନ୍ଥରେ ଚିମିଟ ହେବା ପ୍ରତିମା ସକଳ
 ନୃତ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ସଦା ନୋଇ ଏକମେଳ ।
 ମନ୍ତ୍ରସ ଚୋର ଗୁପ୍ତ କାକ ପକ୍ଷୀଗଣ
 ପୀଡ଼ା ଦେଉଛନ୍ତି ମୋତେ ମାରି ପୁନଃପୁନଃ ।
 ତିଳ ଫେଡ଼ିବା ଯନ୍ତ୍ର ଦେନ ତିଳକାର
 ବୁଲୁଅଛି ମୋହର ଆଗେ ବାରମ୍ବାର ।

ଦିବସର ପାଶ ଅସ୍ତ୍ର ପୁରୁଷେକ ଆମି
 ନୃତ୍ୟ କରୁଅଛି ଆମ ପୁର ମଧ୍ୟେ ପଶି ।
 ରଜମାଗ ରେ ପୁରୁଷ ପ୍ରିୟ ଯୋଡ଼ି ଯୋଡ଼ି
 କାମନୀୟା କରୁଛନ୍ତି ଲଜ୍ଜା ଭୟ ଗୁଡ଼ି ।
 କେଉଁଠାରେ ମିଶାମିଶି ହୋଇ ଦୁଇଜଣ
 କରୁଛନ୍ତି ପରସ୍ପର କେଶ ଆକର୍ଷଣ ।
 ନିଶାକାଳେ ଶଙ୍ଖଚଳ କୁକୁର ବାୟୁସଂ
 ମରାମର ହେଉଛନ୍ତି ଜନମାଇଁ ଗ୍ରାସ ।
 ଶୁଣାନ ଭୂମିରେ ଶବ ପଡ଼ୁଛି ବହୁତ
 ତା ପାଖରେ ଭଲ କୁଶ ପିଣ୍ଡର ସହିତ ।
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୃହ ଆଗରେ ରଙ୍ଗ ବସ୍ତ୍ର ଯେତେ
 ଲମ୍ବିଥିଲେ ତାହା ଗଣି ନ ପାରିଲି କେତେ ।
 ବିଧବା ପ୍ରିୟାଏ ପିଣ୍ଡ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଶାଢ଼ୀ
 ମୁକୁଳା କରିଣ କେଶ ଓଷ୍ଠେ ଦନ୍ତ ଭିତ୍ତି ।
 ଜଣ ପରେ ଜଣେ ଆସି ମୋତେ ଆଲିଙ୍ଗନ
 କରିଦେଉଛନ୍ତି ମୋର ମୁଖରେ ଚୁମ୍ବନ ।
 ସ୍ତନଜ୍ଞାରେ କ୍ଷୁର ଧରି ଆସିଣ ଭଣ୍ଡାର
 କାଟୁଛି ମୋହର କେଶ ନଖ ଆଦି କରି ।
 ଚର୍ମର ପାଦୁକା ରଜ୍ଜୁ ଗଦା ଗଦା ହୋଇ
 ପଡ଼ୁଅଛି ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଆଗୋ ଚନ୍ଦ୍ର ମୁହଁ ।
 କୁମ୍ଭାର ଚନ୍ଦ୍ର ଗୋଟାଏ ବୁଲୁଅଛି ଦ୍ଵାରେ
 କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ କେହି ନାହିଁ ତା ପାଖରେ ।
 ବତାସରେ ଶୁଷ୍କ ବୃକ୍ଷ ଭଳି କୋଟି କୋଟି
 ହୋଇଛନ୍ତି ଆମ୍ଭପୁର ରଜଦାଣ୍ଡେ ଗୋଟି ।
 ଆବର ଛୁନି ମସ୍ତକ ମାଳା ଗୁନ୍ଥାହୋଇ
 ଘୁରୁଅଛି ଆକାଶରେ ବାତାଘାତ ପାଇ ।
 ଭୂତ ପ୍ରେତମାନେ କେଶ କରିଣ ମୁକୁଳା
 ବାହାର କରନ୍ତି ମୁଖ ଅନଳର ଫୁଲ ।
 ତାହାକୁ ଦେଖିଣ ଭୟେ ମୋ ଅନ୍ତଃକରଣ
 କର୍ମି ଯାଉଥାଏ ଆଗୋ ମନୋରମ ଜାଣ ।
 ଦଶଧର୍ମାବ ଦଶଧର୍ମସ ବ୍ୟାଧିପ୍ରସ୍ତ ନର
 ଦେଖିଲି ମୁଁ ଅଙ୍ଗାନ ବୃକ୍ଷର ଆବର ।
 ପୁଣି ଦେଖିଲି ପବନ ନ ଥାଇ କାହିଁତେ
 ଉଠୁଛି ପଡ଼ୁଅଛନ୍ତି ବୃକ୍ଷଲତା କେତେ ।
 ମେଘଶୂନ୍ୟ ଆକାଶରୁ ମହାଶବ୍ଦ କରି
 ରଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି କୁଳିଶେ ପୃଥିବୀ ବିଦାର ।

ଦିବସରେ ଘରେ ଘରେ ପଶିଣ ବଲୁଆ
 ରଡ଼ି କରୁଛନ୍ତି ଆଶଙ୍କ ବୋଲି ହୁଆ ହୁଆ ।
 କାଳିଆ ମନୁଷ୍ୟଟାଏ ଅନ୍ଧାମୁଖ ହୋଇ
 ଉପରକୁ ଟେକି ରଖିଅଛି ପାଦ ଦୁଇ ।
 ଭଲଗ୍ନ ମୁକୁଳ କେଶ ହୋଇଅଛି ପୁଣି
 ଭ୍ରମଣ କରୁଛି ମୋର ଯିବା ମାର୍ଗ ଜାଣି ।
 ଗ୍ରାମଦେବତାଏ କରୁଅଛନ୍ତି ରୋଦନ
 ଶୁଣିବାମାନେ ବଧୂର ହୋଇଯାଏ କର୍ଣ୍ଣ ।
 ହେରୁପେ ନିଶି ଶେଷେ ବହୁତ ସ୍ଵପନ
 ଦେଖିକରି ଆଗୋ ସଖି ବିକଳ ମୋ ମନ ;
 ହେବାରୁ ସକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ ଦୁଃଖେ ଥିଲି ବସି ।
 ଏ ସମୟେ ରାମ ଦୁଇ ପ୍ରବେଶିଲି ଆସି ।
 ଯୁଦ୍ଧକୁ ଆହ୍ଵାନ କରି ଗଲ ସେ ପଳାଇ
 ସେ ସକାଶୁ ଯାଉଅଛି ଏବେ ସଜ ହୋଇ ।
 ଏଥକୁ ଜାଣିଯା ଆଉ ଅଛି ଅବା କସ
 ଜାଣିଥିଲେ କହ ଆଗୋ ନାଶରଣ ଶିଶ ।
 ପଡ଼ ମୁଖ ମନୋରମା ଏ ବଚନ ଶୁଣି
 ହୃଦୟ ଫିଟାଇ ଶୋକ କରେ ସେ ତରୁଣୀ ।
 ବୋଇଲି ମୋଠାରୁ ଶୁଣ ଅନ୍ଧେ ପ୍ରାଣନାଥ
 ଆଜିଠାରୁ ନିଶ୍ଚୟ ମୁହଁ ହୋଇଲି ଅନାଥ ।
 ନାରାୟଣଙ୍କ ଅଂଶରେ ସମଦଗ୍ଧି ସୁର
 ଜାତହୋଇ ବନ୍ଧୁଛନ୍ତି ବଳ ଅପ୍ରମିତ ।
 ଆବର ସହାର କରା ସଦାଶିବଙ୍କର
 ଶିଷ୍ୟଅଟନ୍ତି ସେ ପୁଣି ଦ୍ଵିଜଶଙ୍କର ।
 ପ୍ରଭଞ୍ଜ କରିଅଛନ୍ତି ବୁଲି ବସୁମତୀ
 ବିନାଶ କରିବେ ସବୁ କ୍ଷତ୍ରିୟ ସନ୍ତତ ।
 ଏମନ୍ତ ଯେ ରାମ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଭ୍ରମର
 ଉଡ଼ିବ ନୁହଇ କେବେ ମୁଁ କରିବାର ।
 ପାପିଷ୍ଠ ଦୁଃସପଥ ସ୍ଵପଣକୁ ରଣେ
 ଜଣିଅଛି ବୋଲି କେବେ ନ ବିଚାର ମନେ ।
 ଭ୍ରମ ବଳେ ପ୍ରବଳିତ ନ ହୋଇଛି ସେହି
 ଆପଣାର ପାପ ତାକୁ ଦେଲୁଟି ହରାଇ ।
 ଧର୍ମ ରକ୍ଷା ନ କରଇ ଯେଉଁ ମୁଦ୍ଦଜନ
 ରଖି ନ ପାରିଇ ତାକୁ କାଳେ ବିଭୁବନ ।
 ଜାଇଥିଲେ ହେଲେ ମଲ୍ଲପରି ଅଟେ ଯେହି
 ଅନ୍ତଃକୋଳେ କୁମ୍ଭୀପାକ ନରକେ ପଡ଼ଇ ।

ଶୁଭାଶୁଭ ଆଦିକର ସକଳ କର୍ମର
 ପାଣୀ ଅଟଇ ମରମ ଆହେ ନୃପବର ।
 ସମସ୍ତ ଆତ୍ମାରେ ଗୁ ପ୍ର ଦବନ୍ତର ସେ ଅଛି
 ବସପରେ ପଡ଼ି ମୁତ ଚନ୍ଦ୍ର ନ ପାରୁଛି ।
 ପୁନଃପୁନଃ ଆଦି ଯେତେ ସମ୍ପଦ ଜଗତେ
 ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟ ଅଟଇ ତାହା ଜାଣ ମହାମତେ ।
 ସୁପନ ସଦୃଶ ଏହି ସଂସାରକୁ ଜାଣି
 ଧର୍ମ କରନ୍ତି ପାଧୁ ଏ ଦବ୍ୟଶବ ଦେଇ ।
 ଧରମକୁ ମୁକକର ଆଚରନ୍ତି ଚପ
 ନ ପାଇବେ ବୋଲି କାଳେ ପାମର ସନ୍ଧାପ ।
 ଦତ୍ତ ଯେଉଁ ଦବ୍ୟଜ୍ଞାନ ଦେଇ ପାଳୁଥିଲେ
 ପାସୋର ଦେଲେଣି ତାହା ଜାଣୁ ଛୁ ମୁଁ ଭଲେ
 ନୋହିଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବଧ କରିବାକୁ କପା
 ବଳୁଛି ତୁମ୍ଭର ମନ ଗୁଡ଼ି ଅନୁକମ୍ପା ।
 ମୃଗୟା କରିବା ପାଇଁ ବନେ ଯାଇଥିଲୁ
 ଉପବାସେ ବୁଲି ବୁଲି ହାଲିଆ ହୋଇଲୁ ।
 ଦୟାବନ୍ତ ମୁନିବର ବଳେ ଡାକିନେଇ
 ସୁସ୍ଥ କରାଇଲେ ନାନା ଗ୍ରନ୍ଥମାନ ଦେଇ ।
 ଛୁରଗାଦି ସକାଶରେ ସୁଶାନ୍ତ ନିଶାହ
 ହି ଜଳ ଜୀବନ କପା ଦେଲୁ ତା କହ ।
 ଯେଉଁ ଲୋକ ଗୁ ରୁ ବସ୍ର ଦେବତାଙ୍କୁ ବଳେ
 ପରାଧର ଦିଏ ଦୋଷ ନ ଥିଲେହେଁ ତିଳେ ।
 ତାହାଠାରେ ଇଷ୍ଟଦେବ ଅସନ୍ନୁଷ୍ଟ ହୋଇ
 ଯତନେ ପଳିଲେ ମଧ୍ୟ ଯାଆନ୍ତି ନ ରହି ।
 ଆହେ ମହାବଳ ତୁମ୍ଭେ ସ୍ଥିରମତି ହୋଇ
 ଚିନ୍ତା କର ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ ଯାଦପଦ୍ମ ଦୁଇ ।
 ଗୁରୁକ୍ରମରେ ଭକତି କରିବଟି ଯେବେ
 ସବିବଦ୍ଧ ବିନାଶନ ହେବ ଜାଣ ତେବେ ।
 ଗୁରୁକ୍ରମ ଅନୁଜ୍ଞା ମାଗି ବେଗ ହୋଇ ଯାଆ
 ରାମଙ୍କ ଚରଣ ଧରି ବିନୟରେ କହ ।
 ଦେବତା ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଯେବେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି
 କ୍ଷତି ସୃଜକର ନୁହଇ ଜାଣ କିଛି କ୍ଷତି ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଯେବାକର ପାରନ୍ତି କ୍ଷତି ସୃଷ୍ଟି
 କ୍ଷତି ସୃଷ୍ଟି ସେବିଲେ ବୈଷ୍ୟ ଅପଣ ନ ପାଏ ।
 ସବୁର ଯେବକ ଶୁଦ୍ର ଅଟଇ ଅବଶ୍ୟ
 ଏହିପେ ହୋଇଛି ବେଦଶାସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶ ।

କ୍ଷତି ସୃଷ୍ଟିରେ କ୍ଷତି ସୃଷ୍ଟି ଶରଣ ପଶିଲେ
 ଅଜଣି ଚହ୍ନିରୁ ଜାତ ହୁଅଇଟି ବଳେ ।
 ଗୁରୁଦେବ ହି ଜାତରେ ହୁଅନ୍ତେ ଶରଣ
 ଉତ୍ତମ ଯଶ ଚହ୍ନିରୁ ଜାତ ହୁଏ ଜାଣ ।
 ଦେବତାଙ୍କ ସମରୂପ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଟନ୍ତି
 ତାହାଙ୍କୁ ସନ୍ନୁଷ୍ଟ କର ଆହେ ନରପତି ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ସନ୍ନୁଷ୍ଟ ହେଲେ ସକଳ ଦେବତା
 ସନ୍ନୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଏଥି ନାହିଁ କିଛି ଚିନ୍ତା ।
 ଏମନ୍ତ ବୋଲଣ ସତ୍ତା ପଡ଼ି ପାଶେ ଯାଇ
 ଆଲିଙ୍ଗନ କଲୁ ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗକୁ ମିଶାଇ ।
 ବିକାପ ବହୁତ କରି ବୋଇଲୁକ ପୁଣି
 ମୁହଁ ଶ୍ରେମାସ ବିଳମ୍ବ କର ନରମଣି ।
 ସୁନାସାର ମୋ ପୁରକୁ ବିଜେକର ଥରେ
 ଭୁଞ୍ଜାଇବି ନାନାରୂପ ଗ୍ରନ୍ଥ ଆନନ୍ଦରେ ।
 ଚନ୍ଦନ କୁଙ୍କୁମ ଅଙ୍ଗେ ଲେପିବି ଯତନେ
 ବସାଇବି କ୍ଷଣେ ରତ୍ନମୟ ସିଂହାସନେ ।
 ସତ୍ତା ପ୍ରିୟାକର ପତି ଶତ ସୁନ୍ଦରୀ
 ଅଧିକ ଅଟଇ ଜାଣ ଆହେ ଜ୍ଞାନୀ ରୁ ।
 ମନୋରମାଠାରୁ ଏହା ଶୁଣି ସସ୍ତ୍ରୀର୍ଜୁନ
 ବୋଧକଲେ କହ ତାଙ୍କୁ ମଧୁର ବଚନ ।
 ବୋଇଲେ ଗୋ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟେ କହୁଅଛି ଶୁଣ
 କହିଲୁ ଯା ତାହା ଶୁଣି ଶ୍ରବୁଛି ମୋ ମନ ।
 ଶୋକରେ ଆତୁର ହୋଇଥାନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ
 ତାହାଙ୍କ ବଚନ ଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ସହସ୍ତାନେ ।
 କର୍ମଶ୍ରେଣ ସମୟରେ ସୁଖ ଦୁଃଖ ଭୟ
 ପ୍ରାପତ ହୁଅଇ ଜାଣିଥାଅ ଏ ନିଷ୍ପତ୍ତି ।
 କାଳ କିନ୍ତୁ ସମୟରେ ରଜଇ ଦିଅଇ
 ପୁଣି ସମୟରେ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟାଏ ଯେ ନେଇ ।
 ସଂସାର ସର୍ଜନା କରେ କାଳ ମହାବଳୀ
 ଆବର ସମୟ ଜାଣିଦିଏ ସବୁ ଦଳ ।
 ଜଗତ ପାଳନାକର୍ତ୍ତା କାଳ ଅଟେ ଜାଣ
 କାଳସ୍ବରୂପୀ ସାକ୍ଷୀରେ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଯେହି କାଳର କାଳବୋଲି କରି
 ମୋର କହିବାରୁ ତୁମ୍ଭେ ଜାଣ ତୋ ଦୁଇଟି ।
 ସଂହାରକର୍ତ୍ତାର ପୁଣି ସଂହାରକ ଯେହି
 ପାଳକର ପାଳକ ସେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରବଣାନ୍ତ ।

ଚପସ୍ୟା ଫଳ ସେ ଦେଇ ପାରନ୍ତି ସନ୍ତାନେ
ତାହାଙ୍କଠାରେ ସକଳ ଶୁଣାଶୁଣି ରଜେ ।
ତାଙ୍କ ବିନା କାହାକୁ କେ ନ ପାରଇ ମାର
ଆବର ପାଳନ ଅବା ସରଜନା କରି ।
ଯାହାକୁ ଯେଉଁ କର୍ମରେ ନିୟୁକ୍ତ କରଇ
ଅଛନ୍ତି ସେ ଦୟାମୟ ଶିଳା ପାଇଁ ।
ସେହି କର୍ମରେ ସେହିଟି ହୋଇଣ ଆସକ୍ତ
ସବଦା ରହିଛି ଆନେ ନ ବଳାଇ ଚିତ୍ତ ।
କେବଳ ସୃଷ୍ଟି କରଣେ ରହିଛନ୍ତି ଧାରା
ପାଳନା କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ପାଳନକର୍ତ୍ତା ।
ସହାରକରତା ପୁଣି କରନ୍ତି ସହାର
ମାନ ରହିଥାନ୍ତି ସଦା ଆଜ୍ଞା ତାହାଙ୍କର ।
ତାହାଙ୍କ ଆଦେଶ ମାନ ବନ୍ଧଇ ପବନ
କରଣ ପକାଇଛନ୍ତି ଦେବ ବିବସ୍ଥାନ ।
ଦରେ ଦରେ ବୁଲି ନିତି ସେ ମୃତ୍ୟୁଦେବତା
ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଖବ ଦୂରୁଛୁ ଗୁଡ଼ିଦେଇ ଚିନ୍ତା ।
ବରଷା କରନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ର କାଳବେଳ ଜାଣି
ଅଗ୍ନି ଦେବତା ଦହନ କରୁଛନ୍ତି ପୁଣି ।
ସ୍ଥିରହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ପ୍ରାବର ସକଳ
ଜଙ୍ଗମ ପ୍ରାଣୀଏ ହେଉଛନ୍ତି ଚଳାଚଳ ।
ଯଥାକାଳେ ବୃକ୍ଷଦେହେ ଫୁଟୁଅଛି ଫୁଲ
ଆବର ଜାତ ହେଉଛି ସ୍ବାଦୁ ଫଳମୂଳ ।
ଶୁଷ୍କ ହେଉଅଛି ଖବ ତାହାଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ
ପୁଷ୍ପହୋଇ ବଢୁଅଛି ପୁଣି ସମୟରେ ।
ତାଙ୍କ ଅନୁଜ୍ଞାରେ ସୃଷ୍ଟି ଉତ୍ପତ୍ତି ବିନାଶ
ଘଟୁଛି ସମୟେ ଆଗୋ ନାଶଗଣ ଶିଶ ।
ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ଜଗତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
କେହିହେଲେ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦି ନ ପାରେ

ନାରାୟଣ ଅଂଶେ ଜାତ ପଶୁରାମ ବୀର
ତାଙ୍କଠାରୁଁ କେହି ଆଉ ନାହିଁ ବଳିଆର ।
ଏକବଂଶ ଅର ବୁଲି ସଂଗ୍ର ପୃଥିବୀ
ନିକ୍ଷେପ କରିବା ପାଇଁ ମାନସରେ ଭାବ ।
ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣବର
ବିଫଳ କଦାପି ତାହା ନୋହିବ ତାଙ୍କର ।
ମରବି ନିଶ୍ଚୟ ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ ବାଣେ ମୁହଁ
ଏ କଥା ଆଦ୍ୟରୁ ଜାଣିଅଛୁ ପ୍ରାଣସହ ।
ଜାଣୁ ଜାଣୁ କି ହୃଦରେ ଶରଣ ପଶିବି
ସକଳ ଲୋକ ମୁଖରେ ଅଙ୍କୁର ପାଇବ ।
ଜନମ ଲଭିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇବ ମରଣ
ତେବେ କପାଳ ଶବ୍ଦ ପ୍ରଦେ ପଶିବି ଶରଣ ।
ଏମନ୍ତ କଷ୍ଟଣ ଗଜା ଯୁଦ୍ଧେ ଯିବାପାଇଁ
ଧନ ହୋଇ ବାହାରିଲେ କରୁ ଧନ ବଢ଼ି ।
ନାନାବିଧ ରଣବାଦ୍ୟ ବାଜିଲେ ସେକ୍ଷଣି
ମଙ୍ଗଳ ବିଧାନ ଆରମ୍ଭିଲେ ଦ୍ବିଜଗଣିଣୀ ।
ଶତକୋଟି ନରପତି ଅସଂଖ୍ୟ ସକଳ
ଦେନ ବାହାରିଲେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଜାଣି ।
ସେହିପରି ଗଜ ଅଶ୍ବ ପଦାତି ଅପାର
ସେମାନଙ୍କ ସହିତରେ ହୋଇଲେ ବାହାର ।
ଭଦ୍ରା ଦେଖି ମନୋରମା ପ୍ରମୁଦୁତ ହୋଇ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ସ୍ଥିରକର ନ ପାରିଲେ ତହିଁ ।
ପତିଙ୍କୁ ଦେନଶ ଶୀତା ଭବନରେ କ୍ଷଣେ
ବସିଲେ ଦୁଃଖିତ ଭାବ ପୋଷି ନିଜ ମନେ ।
ସ୍ବାମୀଙ୍କ ମୁଖକୁ ଅନାଇଲ ବାରମ୍ବାର
ବୁଝାଇଣ ବେନି ନୟନରୁ ଅଶ୍ରୁଧାର ।
ଦାନ କ୍ଷେପିତାର ବୋଲେ ବ୍ରହ୍ମବଜ୍ରବର୍ତ୍ତ
ପୁରାଣକୁ ଶୁଣ ସାଧୁଜନେ ଦେଇ ଚିତ୍ତ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ସହସ୍ରାବ୍ଦୀନ ପ୍ରତି ପଶୁରାମଙ୍କର ଦୁରପ୍ରେରଣ
ଓ ନିଜ ପ୍ରିୟା ସହିତ ସହସ୍ରାବ୍ଦୀନର ବାନ୍ଧବନିମୟେ ନାମ ସମ୍ବନ୍ଧିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ଚତୁର୍ଥଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ମନୋରମାଃ ଦେହତ୍ୟାଗ ଓ ସହସ୍ରାକ୍ରନ୍ତର ପଶୁରାମ
ସହିତ ବଥୋପକଥନ

ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ହେ ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ
ଶୁଣ ମୁନିବର ପାତ୍ରା ତେଲ ସେ କାଳରେ ।
ପ୍ରାଣନାଥକୁ ମୁନୁର୍ତ୍ତେ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି
ସଂସାର ବାଧନା ତେଜ ମନୋରମା ନାଥ ।
ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ମୁଖରୁ ପାତ୍ରା ପାତ୍ରା ଶୁଣିଥିଲୁ
ତାହାକୁ ଉତ୍ତମରୂପେ ଭାବନା ସେ କଲ ।
ପୁଣି ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବକୁ ଡକାଇ ପାଶକୁ
ସେମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁ କୋଳେ ଧରିଣ ପଡ଼ିଲୁ ।
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମ ସୁଫରଣା କରି
ସଂସାର ଅଧର୍ମ ବୋଲି ଭାବି ସେ ସୁନ୍ଦର ।
ପୋଗବଲେ ଶେଷେ ଶେଷକରି ନେଇ
ମୟୁକ୍ତରେ ପ୍ରାଣରୂପ ବାୟୁକୁ ରଖାଇ ।
ସପ୍ତଦଳ ବ୍ରହ୍ମରତ୍ନ କମଳ ମଧ୍ୟରେ
ଆମ୍ର ନିପୋତ୍ତ ପୁଣି କରିଣ ସଭରେ ।
ବିଷୟରୁ ମାନସକୁ ନିବୃତ୍ତ ସେ କଲ
କର୍ମ ବନ୍ଧନରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଲି ଗ୍ରାସଲ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାମ ଉଚ୍ଚାର ବାରମ୍ବାର ମୁଖେ
ସେହିକ୍ଷଣି ପ୍ରାଣ ବିସର୍ଜନ କଲ ସୁଖେ ।
ପ୍ରାଣରୁ ଅଧିକ ତାର ଅଟନ୍ତି ତ ପତି
ନ ଛାଡ଼ିଲ ତାଙ୍କୁ ଖାବ ଗଲେ ନେଲେ ସଖା ।
ଏହିରୂପେ ଅବଳାର ଶକ୍ତିକ ଅନାହିଁ
ଯୁଦ୍ଧ ବେଶ ତେଜ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ନରପାଇଁ ।
ପ୍ରିୟାର ଶବକୁ କୋଳେ ଘେନିଣ ସଭର
ବାଳକ ପରସ୍ତେ ଶୋକ କଲେ ବାରମ୍ବାର ।
ବୋଇଲେ ଗୋ ମନୋରମା ଯୁଦ୍ଧେ ଆଜି ମୁହିଁ
ଯାଉ ନାହିଁ ତୁମ୍ଭେ ଏବେ ଉଠ ଖାବ ପାଇ ।
ଦେଖ ତୁମ୍ଭ ପାଶେ ବସି କରୁଛି ମୁଁ ଶୋକ
ଆସ ଗୃହେ ଯିବା ପ୍ରିୟେ ଶୁଦ୍ଧଦେଇ ଦଳ ।
ପରଶୁରାମଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ ନ କରିବ
ନିଶ୍ଚୟ କହୁଛି ତୁମ୍ଭ ବଚନ ପାଳିବ ।
ଆସ ଆଗୋ ପ୍ରାଣ ପ୍ରିୟେ ଶ୍ରୀ ଶୈଳକୁ ଯିବା
ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ତହିଁ ବିହାର କରିବା ।

ଆଗୋ ମନୋରମା ଗୋଦାବରୀ ନଦୀକଳେ
ଗଲ ମୁଁ କ୍ଷୀଣା କରିବି ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ଭଲେ ।
ଆବର ଚନ୍ଦନ ବନେ ପୁଷ୍ପଲତା ଖେରେ
ବିହାର କରିବି ନିଶ୍ଚୟ ତୁମ୍ଭସଙ୍ଗତରେ ।
ମଧୁର କୋକିଳ ରବ ଡ୍ରମର ଗୁଞ୍ଜନ
ଶୁଣି ଆନନ୍ଦିତା କରାଇବା କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵ ମନ ।
ଯୋଗର ବାମ ଅଙ୍ଗରେ ଚନ୍ଦନ କସ୍ତୁରୀ
ଲେପନ କରା ଆନନ୍ଦରେ ପ୍ରାଣେଶ୍ଵରୀ ।
ସୁଧାମୟ ବଚନକୁ କହି ପଦେ ପଦେ
ଅପୁଷ୍ପ ପ୍ରେମ ବଡ଼ାଇ ଦିଅ ମୋର ହୃଦେ ।
କୁଟିଳ ଭୁଲିତା ଗୁଳି କାହିଁପାଇଁ ମୋତେ
ଅନାହିଁ ନ ଦିଅ ଥରେ ଗଳ୍ପଗଳ ରତେ ।
ଏହିରୂପେ ବିକଳରେ ରଜା କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ
କାନ୍ଦୁଥିଲେ ବସି ତହିଁ ଘରଇଣ ଯେ ଯିଏ ।
ଶୁଭଲ ଆକାଶ ବାଣୀ ଆଶ୍ରୟ ମହାମନା
କାହିଁପାଇଁ ଅକାରଣେ କରୁଛ ଶୋଚନା ।
ଜ୍ଞାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ତ ଗରିଷ୍ଠ
ଉଚିତ ନୁହଇ ଶୋକେ ପାଇବାର କଷ୍ଟ ।
ଗୁରୁ ଅଟନ୍ତି ତୁମ୍ଭର ଦୟାସେୟ ମୁନି
ସମସ୍ତ ବିଷୟ ଜାଣିଅଛ ତାଙ୍କ ଘେନି ।
ଜଳବନ୍ଧୁ ପ୍ରାୟେ ଅଟେ ଅନନ୍ତ ସଂସାର
ସ୍ଥିର ନୁହେଁ କେତେବେଳେ ଖାବନ କାହାର ।
ତୁମ୍ଭର ସେ ପ୍ରିୟତମା ମନୋରମା ସଖା
କମଳା ଦେବୀଙ୍କ ଅଂଶେ ତାହାଙ୍କ ଉତ୍ପତ୍ତି ।
ଏବେ ସେ ଶରୀର ତେଜ ଗଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରେ
ନ ଭାବ କିଛିହିଁ ତୁମ୍ଭେ ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ।
ପରାକ୍ରମ ଆଶ୍ରେକରି ସଂଗ୍ରାମକୁ ଯାଅ
ଦେହ ତ୍ୟାଗ କରି ସୁଖେ ବଲ୍ଲକୁଣ୍ଡେ ରହ ।
ଏମନ୍ତ ଆକାଶ ବାଣୀ ଶୁଣିଲେ ରାଜନ
ଶୋକ ଛାଡ଼ି ସେହିକ୍ଷଣି ହେଲେ ସୁସ୍ଥମନ ।
ଚନ୍ଦନ ଭୁଲିଣୀ କାଷ୍ଠ ଅଶାୟ ସଭରେ
ଗିତା ଗୋଟିଏ କରାଇ ଭୃତ୍ୟଙ୍କ ହାତରେ ।

ସମ୍ଭାର ଅନଳ ଭରି ଡକାଇ ପୁଅକୁ
 ଦାହ କରାଇଲେ ତାଙ୍କ ହସ୍ତେ ଯେ ଶବକୁ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ନାନାବିଧ ଧନରହ
 ବସ୍ତ୍ର ଆଦି ଦେଲେ ଯେ କାଳରେ କରି ଯତ୍ନ ।
 ପୁରୋହିତଙ୍କ ସହିତେ ଶୁଭର ବିଧାନ
 ଆରମ୍ଭ କଲେ ପୁଅକୁ ବତାଇ ରାଜନ ।
 ଦିଅଁଙ୍କୁ ନାନାପ୍ରକାର ମିଷ୍ଟାନ୍ନବ୍ୟ ଆଣି
 ଶୋଜନ କରାଇ ତୋଷ କଲେ ତହିଁ ପୁଣି ।
 ସବୁଆଡ଼େ ନିଅ ନିଅ ଖାଅ ଖାଅ ବୋଲି
 ଶବ୍ଦ କରି ବ୍ରାହ୍ମଣେ ହେଲେ ଯେଲେପେଲି ।
 ରାଜକୋଷରେ ସଞ୍ଚିତ ଧନ ଥିଲା ଯେତେ
 ଦାନ କଲେ ନରପତି ମନୋରମା ଅର୍ଥେ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ଦୁଃଖିତ ମନେ ଧନୁଷର ଧରି
 ଯୁଦ୍ଧକୁ ବାହାର ହେଲେ ସୈନ୍ୟ ସଜକରି ।
 ସମର ବାଦ୍ୟ ବହୁତ ବଜାଇଲେ ବେଗେ
 କେ ଚାଲିଲେ ପଛେ କେନ୍ଦ୍ର ଗଲ ଆଗେ ଆଗେ ।
 ସମୁଦ୍ର ମନ୍ଥିଲ ପରି ମୁଖ ଗୋଲ ଶର
 ଜାତ ହୋଇ କରାଇଲ ଶ୍ରବଣକୁ ଯୁବ୍ୟ ।
 ଯିବାବେଳେ ଅମଙ୍ଗଳ ସୂଚକ ଦର୍ଶନ
 କରିବାରୁ ନରପତି ଶୁଣାଇ ବଦନ ।
 ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହ ଦେଇ ଧଙ୍ଗେ ଦେନଗଲେ
 ଘରକୁ ଫେରି ଆସିବା କଥା ଶୁଣିଦେଲେ ।
 ବିଧବା କାମିନୀଟିଏ ଫିଟାଇଣ କେଶ
 ନୃତ୍ୟ କରୁଅଛି ଆଗେ ହୋଇ ହସ ହସ ।
 ସେହିପରି କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଶାଢ଼ୀ ଦେନ ଅଙ୍ଗେ
 ଆଉ ଗୋଟିଏ ବିଧବା ଚାଲୁଅଛି ସଙ୍ଗେ ।
 ମୁଖ ଦୁଷ୍ଟା ଯୋନି ଦୁଷ୍ଟା ବ୍ୟାଧି ପ୍ରପୀଡ଼ିତା
 ଦେଖା ଯାଉଥିଲେ ତହିଁ ଅସ୍ତ୍ରାଣ୍ୟ ବନିତା ।
 ଅପୁରୁଷା ପତିସ୍ତନା ଡାକିଲା କୁଳଟା
 ଏହିପରି ଶ୍ରିଷ୍ଠ ଦେଖାଗଲେ କେତେଗୋଟା ।
 କୁନ୍ଦକାର ଚୈଳକାର ବ୍ୟାଧି ସର୍ପପ୍ରାଣୀ
 କର୍କଶ ସୁରୁଷ ଅଙ୍ଗ ନଗ୍ନ ଶରଦେଶୀ ।
 ଏରୂପେ କେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ନୃପତି
 ତଥାପି ମନରେ ଜାତ ନ ହୋଇଲା ଶ୍ଵେତ ।
 ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଯାଇ ପୁଣି ଦେଖିଲେ ସେଠାରେ
 ଶବ୍ଦଟାଏ ଲଦା ହୋଇଅଛି ଶତାପରେ ।

ଆବର ଭୟ ଅଙ୍ଗାର ସର୍ପକ୍ଷତ ନର
 ହୋଇ ଯେହିସ୍ଥାନେ ତାଙ୍କ ନୟନ ଗୋଚର ।
 ବିଷବନ୍ତ ସର୍ପ ଗୋଧି ଶଶକ ଶୃଗାଳ
 ଦେବଳ କୃଷଭବାହ ଶୁଭ୍ରାୟାଳ କୁଳ ।
 ଶ୍ରାବ୍ୟାକ ପିଣ୍ଡ ତଳ ମୋଟକ ଅକ୍ଷତ
 କୁଣ ପୁଷ୍ପ ସହିତରେ ପଡ଼ିଛି ବହୁତ ।
 କୁଣ ପୁତ୍ରିକା ଶବ ଦାହକାରୀ ଜନ
 ଶୂନ୍ୟ କୁନ୍ଦ ଭର କୁନ୍ଦ ତଇଳ ଲବଣ ।
 କାର୍ଯ୍ୟ କଳ୍ପେ ଚୂର୍ଣ୍ଣ ସଙ୍ଗେ କୁକୁର
 ଦେଖିଲେ ମାର୍ଗରେ କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟ ନରବର ।
 ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ଵେ ରହି ଅସ୍ତ୍ରାଣ୍ୟ ବିଲୁଆ
 ରଞ୍ଜିଥିଲେ ମୁଖ ଟେକି ବୋଲି ହୁଆ ହୁଆ ।
 କର୍ମକ ଶୌର ଛୁଲ କେଶ ନଖ ମଳ
 କଳହ ବିଳାପ ନାଦ ଜନ କୋଳାହଳ ।
 ମିଥ୍ୟା ସାକ୍ଷୀ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁରୁ ନରହତ୍ୟାକାରୀ
 ପତି ପୁରୁଷ ସହିତ କୁଳଭ୍ରଷ୍ଟା ନାରୀ ।
 ଦେବତା ଗୁରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଧନାପହାରକ
 ଶଙ୍ଖ ନଷ୍ଟ ହିଂସା ପରି ମିତ୍ରସ୍ତ୍ର ସୂଚକ ।
 ବିଶ୍ଵାସ ଘାତକ ବିସ୍ତ ଦେବ ଘୋଷା ହରୁ
 ଶାବଦାଣୀ ଅଙ୍ଗ ଧାନ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ନିଷ୍ଠୁର ।
 ବ୍ରତ ଉପବାସ ଘାଣୀ ଗ୍ରହଣ ରହିତ
 କଣ! କୁଳା ନୟନ ଚର ବ୍ୟାଧିପ୍ରସ୍ତ ।
 ପୂର୍ବକ ଛୁଲମସ୍ତକ ସୁର ମଦମତ୍ତ
 ରୂପର ଭକ୍ଷକ କ୍ଷୀଣ ତେଜ ଶସ୍ତ୍ରାହତ ।
 ଏମନ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ତହିଁ ଦେଖିଲେ ନୃପତି
 ଆବର ମହିଷ ଶର ଶୁଣୁଥିଲେ ହାତୀ ।
 ମନୁଷ୍ୟ କପାଳ ମଧ୍ୟ ପୁଣ୍ୟ ରକତ
 ଶ୍ଳେଷ ସହିତରେ ପୁର ରହିଛି ବହୁତ ।
 ଆଗରୁ ପ୍ରଚଣ୍ଡବାତ ବନ୍ଧେ ଖରତର
 ରକତ ବର୍ଷନ୍ତ ମେଘେ ଗରଜଣ ଘୋର ।
 ଶୁକର ଭଲ୍ଲିକ ଗୁପ୍ତ ଶୁକ କଙ୍କ ଖେନ
 ବାୟୁସ ଆଦି ଜଳୁଏ କରନ୍ତି ହନନ ।
 ଔଷଧ ରଚନ ପୁଷ୍ପ ବୈଦ୍ୟ ଡାହାଣ
 କୁସ୍ତିତ ମରଣ ବାର୍ତ୍ତା ଦାରୁଣ-ଅମିତ ।
 ଦୁଃଖର ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ବାତ ଆଦିକରି କେତେ
 ଦେଖି ଶୁଣି ଗଲେ ରାଜା ଖେଦ ବହୁ ଶିଖି ।

ସ୍ଥିତି ହୋଇଲ ବାମ ଅଙ୍ଗ ଘନ ଘନ
 ଜନ୍ମଦା ଆସି ଦେହେ କଲ ବେଶେ ସ୍ଥାନ ।
 ତଥାପି ବଜାଙ୍କ ମନେ ନ ପଶିଲ ଶଙ୍କା
 ବାରଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଅଟନ୍ତି ସେତ ରଣରଙ୍ଗା ।
 ଚକ୍ରରଙ୍ଗ ବଳ ଦେଶ ବେଳେ ଆଗରେ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ସେହିକ୍ଷଣି ମରରେ ।
 ମୁନିଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ରଥୋପରୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ
 ରାଜନ୍ୟବର୍ଗ ପହଞ୍ଚେ ପାଶକୁ ଆସିଲେ ।
 ଦଣ୍ଡବତ ହୋଇ ପୁଣି କଲ ନମସ୍କାର
 ପୁରୀକୁ ଯାଅ ବୋଇଲେ ପଶୁରାମ ବୀର ।
 ତପସ୍ବୀ ଗଣରେ ସେ ନ ଉତ୍ତମ ଅଟନ୍ତି
 ତାଙ୍କ ବାକ୍ୟେ ମଲେ ଯୁଦ୍ଧେ ସକଳ ନୃପତି ।
 ଏଥୁଅନ୍ତେ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ଧର ଧନୁରର
 ସଜ ହୋଇ ରଥୋପରେ ବସିଲେ ସଜ୍ଜର ।
 ଦୁଃଖ ପଣବ ଆଦି ନାନାବିଧ ବାଦ୍ୟ
 ବାଜିଲ ବାରଙ୍କ ମନେ ଜନମାଇ ମୋଦ ।
 ଏହିକାଳେ ପଶୁରାମ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ଗୃହି
 ବୋଇଲେ ମୋଠାରୁ ବଜା ଶୁଣ ମନଦେଇ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରବେଶେ ରଜାହୋଇ ବୋଲୁଥା ଧାର୍ମିକ
 ତୁମ ଗୁରୁ ଦଣ୍ଡବେଦୁ ଉଦ୍ଧିକ ନାୟକ ।
 ତୁମ୍ଭଠାରୁ ବେଦଶିକ୍ଷା କରିଅଛ ଭଲେ
 ଧର୍ମରେ ମାନସ ଦେଇଅଛ ସବୁବେଳେ ।
 ତଥାପି ତୁମର ବୁଦ୍ଧି ଅଟେ କେତେ ସ୍ଥନ
 ବିରୁଦ୍ଧେ ବାଳକଠାରୁ ଉଣା ତୁମ୍ଭେ ଜାଣ ।
 ଗାନ୍ଧର୍ବକୁ ଲେଉକର ନିଶ୍ଚୟ ବିପ୍ରର
 ଜୀବନ ନେଇ ବସାଇ ଦେଲ ପ୍ରେତପୁର ।
 ପତିସ୍ଥନ ହୋଇ ଘୋର ଶୋକରେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ
 ଚିତାଅନଳରେ ଝାସଦେଲେ ସେହିକ୍ଷଣି ।
 ଏ ଦୁହିଙ୍କୁ ମାର କିବା ଅରଜିଲ କସ
 ପରଲୋକେ କେଉଁହ୍ମାନେ ହେବ ତୁମ୍ଭ ବାସ ।
 ସେଉଁରୂପେ ପଦ୍ମ ପଦେ ଜଳବନ୍ଧୁ ଥାଇ
 ତଳତଳ ହେଉଥାଏ ସୁସ୍ଥିତ ନ ରହି ।
 ତେମନ୍ତ ଅଟଇ ସିନା ସଂସାରର ଛିତି
 କ୍ଷଣକେ ହୁଅଇ ଲୀନ କ୍ଷଣକେ ଉତ୍ପତ୍ତି ।
 କାହିଁ ଅକାହିଁ ଉଭୟ କଥା ମାତ୍ର ରହି
 ଦିଅନ୍ତି ଲୋକର ଗୁଣ ଦୁର୍ଗୁଣ ଚିହ୍ନାଇ ।

ସାଧୁ ଲୋକର ଅନାଦିଠାରୁ ବଳ ଆଉ
 ବଳମୁନା ଜନନରେ ଥିବ ଅବା କାହୁଁ ।
 କେଉଁଠାରେ ଅଛି ଅବା ସେ କରିଲା ଗାନ୍ଧି
 ମୁନିଙ୍କ ଜୀବନ ନାଶକଲ ପାହାପାଇଁ ।
 କାହିଁ ଗଲେ ମୁନି କାହିଁଗଲ ସେ ବିବାଦ
 କେବଳ ରହିଲ ତୁମ୍ଭ ଅପକାଶି ବାଦ ।
 ଉପବାସେ ବୁଲୁଥିଲ ବନମଧ୍ୟେ ଯାଇଁ
 ଦେଖି ମୋର ପିତା ହୃଦେ ଦୟାଭାବ ବହ ।
 ଆଶ୍ରମକୁ ଡାକିନେଇ କଲ ସତକାର
 ସେଥିପାଇଁ ଦେଲ ତୁମ୍ଭେ ଦକ୍ଷିଣା ଚାହାର ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କଠାରୁ ବେଦ ପଢ଼ିଅଛ ତୁମ୍ଭେ
 ଜ୍ଞାନୀ ବୋଲିଣ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଜାଣୁ ମଧ୍ୟ ଆମ୍ଭେ ।
 ତୁମ୍ଭ ଯଶରେ ଜଗତ ହୋଇଛି ପୂରିତ
 କାହିଁପାଇଁ ଦୁଃଖକାଳେ କଲ ଏ ଅକୃଷ୍ୟ ।
 ବନ୍ଦୀମାନେ ସବୁଆଡ଼େ କହୁଛନ୍ତି ବୁଲି
 ଧାର୍ମିକ ପଣସ୍ବୀ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ରଜା ବୋଲ ।
 ଯାହାଙ୍କର କଥା ଅଟେ ଜଗତ ବିଖ୍ୟାତ
 ସେ ପୁଣି ହୋଇଲେ ଦୁଃଖକାଳରେ ଲଞ୍ଚିତ ।
 ଆହେ ନୃପ ନିନ୍ଦାବାକ୍ୟ ଶୁଣୁ ଅଧିକ
 ହୁଅଇ ସଂହତ ହୃଦ ବାଧା ବିଧାୟକ ।
 ଉତ୍ତମ ଲୋକଙ୍କ ମୁଖ ବିପଦରେ ହେଲେ
 ଅନ୍ୟାୟ କଥା ବାହାର ନୁହେଁ ଜାଣ ଭଲେ ।
 ଦୁରୁକ୍ତି ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ମୁହିଁ କହୁନାହିଁ ଏବେ
 ଯଥାର୍ଥ କହୁଛି ସାଧୁ ସହୃଦୟ ଭାବେ ।
 ଆହେ ନରପତି ମୋର ବାକ୍ୟର ଉତ୍ତର
 ଦିଅ ରାଜସଭା ମଧ୍ୟେ ନ ହୋଇ କାନ୍ତର ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ମନୁଙ୍କର ବଂଶେ ଉତ୍ତପତ୍ତି
 ଅଟନ୍ତି ସେ ନୃପଗଣ ଏଠାରେ ଅଛନ୍ତି ।
 ଯଥାର୍ଥ ରୂପ ସମସ୍ତ କଥା କହ ତୁମ୍ଭେ
 ନ୍ୟାୟ ଧର୍ମରୁ ବାହାର ନୁହଁ ବୋଲ ଆମ୍ଭେ ।
 ଦେବ ପିତୃଗଣ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ଶୂନ୍ୟରେ
 ଶୁଣନ୍ତୁ ତୁମ୍ଭ ଉତ୍ତର ଏ ସଭା ମଧ୍ୟରେ ।
 ଏହିରୂପେ କହି ରାମ ହୁଅନ୍ତେ ବିରତ
 କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ଅରଜୁନ ନରନାଥ ।
 ବୋଇଲେ ଆହେ ଭାଗ ବ ଶୁଣ ମନଦେଇ
 ହରକ ବଂଶେ ଆପଣ ଅଛ ଜାତହୋଇ ।

ଜନେନ୍ଦ୍ର ପୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣରେ ଆପଣଙ୍କୁ ବଳ
ନ ଥିବ କେ ଜଗତରେ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣିଲି ।
ଧର୍ମକଥା ଶୁଣାଯାଏ ଯାହାଙ୍କ ମୁଖରୁ
ଆପଣ ଅଟନ୍ତି ତାଙ୍କ ଗୁରୁକର ଗୁରୁ ।
କର୍ମଯୋଗେ ବ୍ରହ୍ମବିଶେ ଜନ୍ମଲଭ ହୁଏ
ବ୍ରାହ୍ମଣର କାଳ ବେଦ ପଠନରେ ଯାଏ ।
ସ୍ୱଧର୍ମରେ ଚଳନ୍ତୋଇ ହୁଏ ଶୁଦ୍ଧଚିତ୍ତ
ନେଷୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ନାମରେ ଅଟେ ସେ ବିଦିତ ।
କାୟ ମନ ବଚନରେ କର୍ମ ଶେଷ କରି
ଜନେନ୍ଦ୍ର ପୁ ହୁଏ ଯେହୁ ମୌନଗ୍ରନ୍ଥ ଧରି ।
ମୁନି ବୋଲିବା ତାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ସମସ୍ତେ
ରାଗ ହିଂସା ରହି ନ ପାରିଲ ଚାର ଶତେ ।
ସ୍ୱର୍ଗ ଲେଷୁ ବ୍ରହ୍ମ ବନ ତାଙ୍କ ସୁନ୍ଦର
ଏମାନଙ୍କଠାରେ ବୁଦ୍ଧି ଯାହାର ସମାନ ।
ଯୋଗୀ ନାମେ ବିଶ୍ୟତ ସେ ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ
ଆହେ ମୁନିବର ଜାଣ ମୋର କହିବାରେ ।
ଯେଉଁ ଲୋକ ଜାଣିପାରେ ସକଳ ଜୀବରେ
ରହିଅଛନ୍ତି ଶ୍ରୀମନ୍ତ ସମାନ ଭାବରେ ।
ଆବର ହରିଙ୍କଠାରେ ଭକ୍ତିକି ରଖଇ
ହରିଭକ୍ତ ବୋଲୁଅଟି ଜଗତରେ ସେହି ।
ତପସ୍ୟା ଅଟଇ ଧନ ଦ୍ୱିଜମାନଙ୍କର
ତପରେ ବୋଲନ୍ତି ଦ୍ୱିଜେ ସର୍ବଜନ ବର ।
କଳପ ପାଦପ ଭୂଲ୍ୟ ଅଟଇଟି ସେହି
କାମଧେନୁ ସମାନ ସେ ଜଗତେ ବୋଲଇ ।
ସେ ଯେନ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ତପ କରିବାରେ
ଯତନ କରନ୍ତି-ଧବୁବେଳେ-ଧବୁଠାରେ ।
ସାଣ୍ଠ୍ୟୀ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ସର୍ବିୟ ସନ୍ତାନେ
ବାଣିଜ୍ୟେ ଦିଅନ୍ତି ମନ ବୈଷ୍ୟଜାତି ଜନେ ।
ଗୁପ୍ତମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଯେବାକରି ନିତି
ଆପଣା କର୍ମରେ ଆଇ ଦିନକୁ ନିଅନ୍ତି ।
ସର୍ବିୟ ଯେବେ ତପସ୍ୟା ଅଟଇ ପାରଇ
ଅନ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଣୟା ତାକୁ ଜଗତେ ମିଳଇ ।
ଯୁଦ୍ଧରେ ଆସକ୍ତ ହେଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ସର୍ବେ
ନିନ୍ଦା କରନ୍ତି ଧକଳ ସ୍ଥାନେ ଦେଖିବେ ।
ରାଜସିକ ଗୁଣଯେନ ରାଣୀ ହୋଇଥାଏ
ସେହିପରି ରାଜାଙ୍କୁ କର୍ମେ ଯୋଗଦାଏ ।

ଆବର ରାଗରେ ଅଛନ୍ତୋଇ ରହିବାରୁ
ରଜା ବୋଲୁଏ ନୃପତି ଆହେ ଜ୍ଞାନଗୁରୁ ।
ସେହି ରାଗ ବଶ ହୋଇ ଭ୍ରମର ପିତାଙ୍କୁ
ମାଗିଲି ମୁଁ ସ୍ନେହକରି କପିଳା ଧନୁକୁ ।
ତହିଁରେ କି ଅବା ଦୋଷ ହୋଇଲ ମୋହର
ଉଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ ତ ଏହା ସର୍ବିୟ ଜାତିର ।
ଭ୍ରମବିନା କେଉଁଠାରେ କେବଣ ଦ୍ୱିଜର
କାମଧେନୁ ଅଛଇ କି କହ ମୋ ଆଗର ।
ଯୁଦ୍ଧରେ ଶ୍ରେଗରେ ଇଚ୍ଛା ଭ୍ରମ ବିନା କେହି
କେଉଁ ଦ୍ୱିଜ କରିବାର ଦେଖାଶୁଣା ନାହିଁ ।
ଭିକ୍ଷୁ ଶରଣୀ ସେନା ଆବର ସିକୋଟି
ନୃପକର ପ୍ରାଣ ଭ୍ରମ ପିତା କଲେ ଲୁଟି ।
ଶେଷରେ ମୋତେ ମାରବାପାଇଁ ଆସିଥିଲେ
ମୋ ଯେନ ତାହାଙ୍କ ଜବ ନେଲି ମୁହିଁ ଭଲେ
ନିଜକୁ ମାରବାପାଇଁ ଧାଇଁ ସେ ଆସିବ
ଜଣିବା ଲୋକ ତାହାକୁ ଅବଶ୍ୟ ମାରବ ।
ତପସ୍ୟା ହେଉ ବା ସେହି ହେଉ ଦ୍ୱିଜଶ୍ରେଷ୍ଠ
ବ୍ରାହ୍ମଣତା ନ ଲାଗିବ କଲେ ତାକୁ ନଷ୍ଟ ।
ହିଂସ୍ରକ ଲୋକକୁ ହିଂସା କଲେ ସେଥିପାଇଁ
ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରିବାର ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ନାହିଁ ।
ଉଚିତ ଅଟଇ ସ୍ୱାକୁ ବଧ କରିବାର
ଏମନ୍ତ କହିଅଛନ୍ତି ସାବିତ୍ରୀଙ୍କ ବର ।
ମହାବଳ ପରାକ୍ରମ ବହୁତ ସର୍ବିୟ
ଯୁଦ୍ଧରେ ଭ୍ରମର ପିତା କରିଛନ୍ତି ସ୍ତବ୍ଧ ।
ଏବେ ଭ୍ରମେ ପୃଥ୍ୱୀ ବୁଲି ଏକବିଂଶ ବାର
ନିକ୍ଷପ କରିବା ପାଇଁ ହୋଇଛ ତତ୍ପର ।
ରକ୍ଷାକର ଏବେ ନିଜ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ବଚନ
ଶୁଭଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପାଳନ ।
ସର୍ବିୟର ଯୁଦ୍ଧବାଣ୍ଡେ ମରଣ ଗର୍ହିତ
ବୁଦ୍ଧଇ କଦାପି ଆହେ ଯମଦଗ୍ଧ ପୁତ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ସେ କାର୍ଯ୍ୟକଲେ ନିନ୍ଦା ଯୋଗ୍ୟହୁଏ
ପ୍ରଣୟା ତାହାକୁ କାହିଁ ନ କରନ୍ତି କଥ ।
ଶାନ୍ତ ସ୍ୱପ୍ନାୟୁ ଆଦି ବେଦଭକ୍ତ କର୍ମ
ବ୍ରାହ୍ମଣ ପକ୍ଷରେ ଅଟେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଧର୍ମ ।
ସର୍ବିୟର ବଳ ଯୁଦ୍ଧ ବୈଷୟ ବ୍ୟାପାର
ଭୀଷ୍ମକର ଭକ୍ଷା ବିପ୍ର ଶୁଣୁଥା ଶୁଦ୍ଧର ।

ନିଶ୍ଚୟ ଭକତରେ ନିରାପାୟ ଅଟେ ବଳ
 ବୈଷ୍ଣବର ବଳ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଦଳେ ।
 ହିଂସାବଳ ଅଟେ ଶନ ଲୋକରଟି ଜାଣ
 ଚପଟାବଳ ଅଟନ୍ତି ସର୍ବ ଚୋରାଧର ।
 ବେଶ୍ୟାମାନଙ୍କର ବେଶ ରଚନା ଅଧିକ
 ବଳବୋଲି ଜାଣ ମୁନି ଗଣର ନାୟକ ।
 କାମିନୀର ବଳ ଅଟେ ଯୌବନ ବୟସ
 ପ୍ରକାଶ ବଳ ଅଟଇ ରାଜାର ଅବଶ୍ୟ ।
 ଶିଶୁଙ୍କର ବଳ ଉଚ୍ଚେ ଶ୍ରେୟନ କରିବା
 ସାଧୁଙ୍କର ବଳ ସତ୍ୟକଥା କହୁଥିବା ।
 ଅସାଧୁ ହିଂସ୍ରକ ଦୁଷ୍ଟ ଜନମାନଙ୍କର
 ଅସତ୍ୟ ପ୍ରଧାନ ବଳ ବୋଲି ମନେକର ।
 ଅନୁଚରଗଣଙ୍କର ସ୍ୱାମୀ ସଙ୍ଗ ସେବା
 ଅଳ୍ପସ୍ତ ଲୋକର ନିତ୍ୟ ସଞ୍ଚୟ କରିବା ।
 ପଣ୍ଡିତର ବିଦ୍ୟା ପଣ୍ୟଜୀବୀର ବଣିଜ
 କର୍ମଠ ଲୋକର ମୁଖ୍ୟ ବଳ ଅଟେ ଯୌର୍ଯ୍ୟ ।
 ଧନିକ ଲୋକର ଧନ ସାଧୁର ଚରଣ
 ବିବେକ ଶାନ୍ତର ବଳ ଅଟେ ଏକମାତ୍ର ।
 ଗୁଣୀ ଲୋକଙ୍କର ଗୁଣ ଶ୍ରେୟର ଚଉପାଶ
 ଅଧର୍ମ ବେଶ୍ୟା ନାଶର ବଳ ବୋଲି ହେଜ ।
 ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁଙ୍କର ହିଂସା ସଙ୍ଗର ପଶିଲ
 ଶିଖର ଗୁରୁସେବନ ଅଟଇ ମହତ୍ତ୍ୱ ।
 ଧାର୍ମିକ ଗୁହ୍ୟଜ୍ଞଙ୍କର ନିତ୍ୟକର୍ମ ବଳ
 ଭୃତ୍ୟଙ୍କର ରାଜସେବା ପ୍ରଧାନ ସମ୍ବଳ ।
 ବ୍ରହ୍ମଗୁଣଙ୍କର ପରଂବ୍ରହ୍ମ ସାକ୍ଷାତ୍ତାର
 ଯଜ୍ଞଙ୍କର ସଦାଶୁର ବଳ ମନେକର ।
 ପାତକୀ ଲୋକର ପାପ ଅଶକ୍ତର ହରି
 ଧାର୍ମିକର ପୁଣ୍ୟବଳ ଆହେ ଚପଟାଶ ।
 ରାଜାମାନଙ୍କର ରାଜା ବୃକ୍ଷଙ୍କର ଫଳ
 ସମୁଦ୍ରର ଜଳଗଣି ଅଟଇଟି ବଳ ।
 ମତ୍ସ୍ୟମାନଙ୍କର ବଳ ସମୁଦ୍ର ଅଟଇ
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତର ଶାନ୍ତି ଶ୍ରେୟୋଲଭ ।
 ଅଶାନ୍ତି ଭାବରେ ବିପ୍ଳୟ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାର
 ଦେଶୀ ଆଉ ଶୁଣା ହୋଇ ନାହିଁ କେଉଁଠାର
 ଥିବାଠାରେ ନାରାୟଣ ଦେବଗଣ ଶୁଣ
 ଏହିରୂପେ ବିପ୍ଳବ କଥା ହେଲ ଦୁଃଖ ।

ଏହି କହଣ ରାଜା ସେ ସର୍ବ ମଧ୍ୟରେ
 ମରବ ହୋଇ ରହିଲେ ସବୁରି ଆଗରେ ।
 ନାହା ଶୁଣି ସନ୍ତମୟେ ବସିଥିଲେ ଯେତେ
 ନ କହଣ କିନ୍ତୁ ତୁନି ହୋଇଲେ ସମସ୍ତେ ।
 ଏ ସମୟେ ପଶୁରାମ ରାଜକୁ ଅନାଇଁ
 ଯୁଦ୍ଧକର ବୋଲି ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ହୋଧବନ୍ଧୁ ।
 ଶୁଣି ସେମାନେ ନାନା ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ଘେନି
 ଆରମ୍ଭିଲେ ଯୁଦ୍ଧ ନ ରହିଣ ହୋଇ ତୁନି ।
 ଆଗରେ ତାହାକୁ ଦେଖି ମତ୍ସ୍ୟ ଅଧିପତି
 ରଣକ୍ଷେତ୍ରେ ପରକାଶି ଆପଣା ଶକ୍ତି ।
 ମଙ୍ଗଳ ତାହାଙ୍କ ନାମ ଅଟଇଟି ଜାଣ
 ବିଦ୍ଧଲେ ଧନୁ ଚକ୍ରାର ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବାଣ ।
 ତାଙ୍କ ଗରଭାତ ପାଇ ସମଦଗ୍ଧି ସୁତେ
 ରହି ନ ପାରିଲେ କେହି ତାହାଙ୍କ ଅଗ୍ରରେ
 ସେ ଅନ୍ତରେ ବରପଣ ଦେଖାଇ ସେ ପୁଣି
 କାଟିଲେ ସମସ୍ତେ ଶିର ଧନୁରୁଣ ଟାଣି ।
 ତାହା ଦେଖି ନରପତି ଦବ୍ୟଅସ୍ତ୍ର ଧରି
 ବିଦ୍ଧଲେ ମନେ ଶିବକୁ ସୁମରଣା କର ।
 ମାହେଶ୍ୱର ଶର ଯେସି ମୁନିମାନେ ତାକୁ
 କାଟିଲେ ସେ ନ ଆୟୁର୍ଯ୍ୟ ଆପଣା ପାଶକୁ ।
 ଆବର ଦବ୍ୟ ସାୟୁକ ଶର ସହିତରେ
 ଧନୁ ଛେଦି ପକାଇଣ ଦେଲେ ଭୂମିପରେ ।
 ପୁଣି ଶର ଶର ବିଦ୍ଧ ସାରଥୀର ପ୍ରାଣ
 ନେଲେ ପୁଣି ତାଙ୍କ ଦେହ କବଚ କାଟିଣ ।
 ହତଶସ୍ତ୍ର ହେବା ଦେଖି ତାକୁ ଦ୍ୱିଜମୁତେ
 ଆନନ୍ଦରେ ସିଂହନାଦ କଲେକ ସମସ୍ତେ ।
 ପୁଣି ଅମୋଦ ଅଟଇ ଯେଉଁ ମହାଶୂଳ
 ଧରିଲେ ତାହାକୁ କରେ ହୋଇ କୋପାନଳ
 ପୁରୁଷାଳେ ମହାଦେବ ଧନ୍ତୋଷ ମନରେ
 ଦେଇଥିଲେ ସେ ଶୂଳକୁ ସେମାନଙ୍କ କରେ
 ତାହାକୁ ପିଙ୍ଗିବାପାଇଁ ସହ କଲବେଲେ
 ଶୁଭଲ ଆକାଶ ବାଣୀ ସମସ୍ତେ ଶୁଣିଲେ ।
 ଆହେ ବିପ୍ରଗଣ ତୁମ୍ଭେ ଏ ମହାଶୂଳକୁ
 ନ ମାର ତୁମ୍ଭ ବଚନେ ରାଜାଙ୍କ ଦେହକୁ ।
 ବ୍ୟର୍ଥ ନ ହୋଇବ କେବେ ଏହି ଶସ୍ତ୍ରବର
 ସେରୂପେ ହୋଇଛି ଆଜ୍ଞା ସଦାଶିବଙ୍କର ।

ଏ ନୃପକୁ ପ୍ରବ୍ରଜାଳେ ଦୁବାସା ମହର୍ଷି
 ଶିବଙ୍କ କବଚ ଦେଇଛନ୍ତି ହୋଇ ଗୋପି ।
 ସେ କବଚ ଗଲେ ଅଛି ମଧ୍ୟାସନାଳର
 ସେ ସକାଶୁ ତାଙ୍କ ଜୀବ ନୋହିବ ସଂହାର ।
 ତୁମ୍ଭେମାନେ ଏବେ ଆଗ କପଟରେ ଯାଇ
 କବଚ ଗୋଟି ଗ୍ରହଣ କର ମାଗିନେଇ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଯୁଦ୍ଧକର ମାରବ ଚାହାଙ୍କୁ
 ନୋହିଲେ ସମର୍ଥ କେବେ ନୁହଁ ଜଣିବାକୁ ।
 ଏହା ଶୁଣି ଶୁଙ୍ଗୀନାମେ ଏକ ଦ୍ଵିଜବର
 ଧନ୍ୟାର୍ଥୀ ବେଶରେ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କ ପାଖର ।
 ସତ୍ୟ କରାଇ କବଚ ମାଗି ଦେଖଗଲେ
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଶୂଳ ପିଙ୍ଗି ଚାହାକୁ ମାଇଲେ
 ମଧ୍ୟ ଆକାଶରୁ ପୃଷ୍ଠିତରୁ ବିମ୍ବପର
 ପଡ଼ିଲେ ରଥରୁ ଖସି ମଧ୍ୟ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ନାରଦ ବୋଇଲେ ନାରାୟଣ ମୁନିବର
 ଶିବଙ୍କ କବଚ ଏବେ କହ ମୋ ଆଗର ।
 ତାହା ଶୁଣି ନାରାୟଣ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ
 ଶୁଣ ମନଦେଇ କହୁଅଛି ମୁଁ ବୋଇଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବିଜୟ ନାମ ଅଟଇ ଚାହାର
 ରକ୍ଷା କରଇ ସେ ହେଲେ ସମସ୍ତ ଶତ୍ରୁର ।
 ଦୁବାସା ମହର୍ଷି ପ୍ରବ୍ରଜେ ମଧ୍ୟ ନୃପତିଙ୍କୁ
 ଦେଇଥିଲେ ଆନନ୍ଦରେ ପ୍ରକାଶି ସେନୁହକୁ ।
 ଏ କବଚ ଥିଲେ ଦେହେ ମୃତ୍ୟୁ ନ ଆସଇ
 ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ରଆଦି କିଛି ବାଧା ନ ଦିଅଇ ।
 ଯାହାକୁ ଧାରଣ କରି ଦୈତ୍ୟରାଜ ବାଣ
 ଶିବର ପ୍ରାପତ ହୋଇଥିଲେ ପ୍ରବ୍ରଜେ ଜାଣ ।
 ନନ୍ଦକେଶ ଯାହା ଯେତେ ଶିଶୁରୁ ପାଇଲେ
 ବାଉଁଶଦ୍ଵାରା ବାଉଁଶରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୋଲାଇଲେ ।
 ହିରଣ୍ୟକଶିପୁ ରାଜା ତିନି ଲୋକଙ୍କରେ
 ବିଜୟୀ ହୋଇଲେ ଯେଉଁ କବଚ ଯୋଗରେ ।
 ଯାହାକୁ ଧାରଣ କରି ଦୁବାସା ମହର୍ଷି
 ପାଉଛନ୍ତି ସିଦ୍ଧବନେ ପୂଜା ଅର୍ଘ୍ୟିଣୀ ।
 ବାସୁଦେବ ଦେବଲ ଯେ ଚ୍ୟବନ ଅଗ୍ନି
 ଯାହାକୁ ଦେନ ଲୋକରେ ପାଇଲେ ପ୍ରଶସ୍ତି ।
 ସେ କବଚର ସ୍ଵରୂପ ଶୁଣ ମନଦେଇ
 ଯେମନ୍ତେ ପୂଜିବ ତାହା କହିବା ବତାଇ ।

ପ୍ରଥମେ ବୋଲିବ ଶିବ ରଖନ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ରକ
 ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଶୁଭକୁ ସିଦ୍ଧର ଅନ୍ତକ ।
 ନେତ୍ରକୁ ରଖନ୍ତୁ ସ୍ଵାହା ଅନ୍ତ ସଦାଶିବ
 ନାସିକା ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଦେବ ମହାଦେବ ।
 ବ୍ରହ୍ମାନ୍ତ ମୁରତି ଶିବ କଣ୍ଠକୁ ରକ୍ଷଣ
 କରନ୍ତୁ ଶ୍ରୋତ୍ରକୁ ଲୋକ ସଂହାର କାରଣ ।
 ପଞ୍ଚବକ୍ର ସଦାଶିବ ମୋର ଦନ୍ତପତ୍ର
 ରଖନ୍ତୁ ଅଧର ଦେଶ ଶ୍ରୀଗିରିଜାପତି ।
 ରକ୍ଷାକରନ୍ତୁ ସିନେହ କେଶପାଶ ମୋର
 ବସିଥିଲକୁ ପାଳନ୍ତୁ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରକେଶର ।
 ରୁଦ୍ର ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ମୋ ନାଭି ପ୍ରଦେଶକୁ
 ଈଶ୍ଵର ରଖନ୍ତୁ ସଦା ମୋହର ପୃଷ୍ଠକୁ ।
 ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ବେନ ଚକ୍ର ଶୁଭ୍ରାଚାର ରକ୍ଷଣ
 କରନ୍ତୁ ପାଶ୍ଵକୁ ଦେବ ସଂହାର କାରଣ ।
 ଉଦରକୁ ମହେଶ୍ଵର ପାଳନ କରନ୍ତୁ
 ମହାମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ବେନ ବାହୁକୁ ରଖନ୍ତୁ ।
 ଦୁରୁହସ୍ତକୁ ରଖନ୍ତୁ ପରମ ଈଶ୍ଵର
 ନିମ୍ନମୁଖକୁ ଦେବ ଦେବ ଶୂଳଧର ।
 ଭୂପ ଅଧିପତି ପାଦ ରକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ
 ସକଳ ଅଙ୍ଗକୁ ସିଦ୍ଧବନ ଦେବ ହେତୁ ।
 ପ୍ରବ୍ରଜଗେ ଭୂତନାଥ ଅଗ୍ନିମୂଳେ ଶଙ୍କର
 ଦକ୍ଷିଣେ ରୁଦ୍ର ମୁରତି ନୈରବିତେ ଈଶ୍ଵର ।
 ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଖଣି ପରଶୁରାଜ
 ବାସୁଦେବ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରେ କରନ୍ତୁ ରକ୍ଷଣ ।
 ଉତ୍ତର ଦିଗେ ଗିରିଶ ଐଶାନ୍ୟ ଈଶ୍ଵର
 ଉଷ୍ଣେ ମୃତ ଅଧୋରାଗେ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟେଶ୍ଵର ।
 ଜଳେ ସ୍ଥଳେ ଅନ୍ତରାକ୍ଷେ ସ୍ଵପ୍ନେ ଜାଗରଣେ
 ପିନାକ କରନ୍ତୁ ରକ୍ଷା ଦୟାଳୁତା ଗୁଣେ ।
 ଗଗନେ ପବନେ ପୁଣି ପାତାଳ ପୁରରେ
 ପାଦପାତ୍ର ପତି ରଖନ୍ତୁ ମୋତେ ଅବହେଳେ ।
 ଏରୂପେ ଶିବ କବଚ ସ୍ଵରୂପ ଅଟଇ
 ଦଶଲକ୍ଷ ଜପକଲେ ସିଦ୍ଧ ସେ ହୁଅଇ ।
 ଯେଉଁଲୋକ ସିଦ୍ଧକର ପାଶବ ଏହାକୁ
 ଶଙ୍କର ସମାନ ବୋଲି ଜାଣିବ ତାହାକୁ ।
 ତୁମ୍ଭଠାରେ ସେନୁହର ସ୍ଵାଭାବିକ ମୁହିଁ
 କହିଲି ଅନ୍ୟକୁ ଏହା କହିନ ଯୋଗାଇ ।

ବାଣୀ ଶାଖାରେ କଥୁତ ହୋଇଅଛି ଜାଣି
ଅନ୍ୟରୁ ଗୁପ୍ତ ଅଟଇ ଆତ୍ମ ରତ୍ନସିଂହାଣୀ ।
ସହସ୍ରେକ ଅଶ୍ୱମେଧ ରାଜସ୍ୱୟ ଗତ
ହୁଏନ୍ତି ଏହାର ତୁଲ୍ୟ କହୁଅଛି ସତ୍ୟ ।

ଏ କବଚ ନ ଜାଣି ଯେ ଶିବକୁ ପୂଜଇ
ସମସ୍ତ କର୍ମ ତାହାର ନଷ୍ଟଲ ହୁଅଇ ।
ଶତଲକ୍ଷ ଜପକଲ ହେଲେ ମନ୍ତ୍ର ତାର
ସିଦ୍ଧି ନ ହୁଅଇ ଗୀତେ ଭାଣେ କ୍ଷେପ ଛାର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ମନୋରମାର ଦେହତ୍ୟାଗ ଓ
ସହସ୍ରାର୍ଜୁନଙ୍କର ପଶୁରାମ ସହିତ କଥୋପକଥନେ ନାମ
ଚତୁର୍ଥଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ପଞ୍ଚଦ୍ୱିତୀ ଅଧ୍ୟାୟ

ପଶୁରାମଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୁଦ୍ଧ ବିଷୟ ବର୍ଣ୍ଣନା

ଏସୁଅନ୍ତେ ଶୁଣ ଆତ୍ମ ନାରଦ ମହର୍ଷି
କହୁଅଛି ଯୁଦ୍ଧକଥା ସମସ୍ତ ବିଶେଷି ।
ଯୁଦ୍ଧ ବିଶାରଦ ମଧ୍ୟ ରାଜାଙ୍କ ପତନ
ଶୁଣିବାରୁ ସେହିକ୍ଷଣି ରାଜା ସସାର୍ଜୁନ ।
ଅନ୍ୟ ନୃପତିଙ୍କୁ ରଣଦାଣ୍ଡେ ପଠାଇଲେ
ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ସଜ କରଇ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଦେଲେ ।
ବୃହତ୍ତଳ ସୋମଦାହ ବିଦର ମୈଥୁଳ
ନିଷ୍ପନ୍ନ ନୃପତି ମରାଧେଶ ନରପାଳ ।
ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଆସି ଏକତ୍ରିତ ହେଲେ
ଯୁଦ୍ଧରେ ପରଶୁରାମ ଆଗରେ ମିଳିଲେ ।
ତନି ଅକ୍ଷୌହିଣୀ ସେନା ତାହାଙ୍କର ପଛେ
ନାନା ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ଦେନି ପ୍ରବେଶିଲେ ସୁଛେ ।
ରାମଙ୍କର ଭାଇମାନେ ସେ ସ୍ଥାନରେ ଥିଲେ
ସୈନ୍ୟ ତୁଲେ ନୃପତିଙ୍କୁ ନିବାରଣ କଲେ ।
ତାହା ଦେଖି ମହାବୀର କ୍ଷତ୍ରିୟ ମଣ୍ଡଳ ।
ବିନ୍ଧିଲେ ଦ୍ୱିଜକପରେ ଖଣ୍ଡଣ ଶରଜାଳ ।
ଜଣକୁ ଜଣେ ଆଗୁଳି ମହାଯୁଦ୍ଧ କଲେ
ନାନାଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ମାରି ପଥ ନିରୋଧଲେ ।
ଭାଇଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ପଶୁରାମ ବୀର
ଆସିଲେ ପିନାକ ଧନୁ ଧରି ନିଜକର ।
ନାଗପାଶ ଅସ୍ତ୍ର ଯୋଗ ପ୍ରହାରନ୍ତେ ଗୁଣ୍ଡେ
କାଟିଲେ ତା ସୋମଦାହ ଗରୁଡ଼ାସ୍ତ୍ର କାଣ୍ଡେ ।
ଶଙ୍କର ଶୂଳ ପ୍ରହାରି ସମଦଗ୍ଧି ଯୁଦ୍ଧ
ଯୁଦ୍ଧରେ ଦେନିଲେ ସୋମଦାହଙ୍କ ନାଶ ।

ପଦାରେ ବୃହଦ୍ବଳଙ୍କୁ ପକାଇଲେ ମାରି
ବୈଦର୍ଭ ପ୍ରାଣ ନାଶିଲେ ମୁଷ୍ଟିକୁ ପ୍ରହାରି ।
ମୁଦ୍ଗର ଦାନ୍ତେ ମୈଥୁଳ ରାଜାଙ୍କୁ ସେକ୍ଷଣି
ସମସ୍ତରେ ବଧାଇଲେ ହୋଇ ଟାଣିଟୁଣି ।
ନଇବ୍ୟ ରାଜାଙ୍କର ହୃଦୟ ଦେଶକୁ
ମାରନ୍ତେ ଶକତି ଗଲେ ସେ ଯମ ପାଶକୁ ।
ଗୋଇଁତା ପ୍ରହାରି ନେଲେ ମାଗଧାଙ୍କ ପ୍ରାଣ
ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ନାଶିଲେ ବିନ୍ଧି ମୁନୟସା ବାଣ ।
ଏହିରୂପେ ଚତୁରଙ୍ଗ ବଳ ସହିତରେ
ନୃପତିଙ୍କୁ ବିନାଶିଲେ କ୍ଷଣକ ଭିତରେ ।
ସେ ଅନ୍ତେ ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ପାଶେ ଧାଇଁ ଯାଇଁ
ପ୍ରହାରିଲେ ନାନାବିଧ ଶସ୍ତ୍ରକୁ ନିଠାଇ ।
ତାହାକୁ ଦେଖି ଅନେକ ନରପତି ଆସି
ଭାଗ ହେଲେ ଆଗେ ବେନିହାତେ ନିଶସ୍ୟି ।
କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟ ନୃପତିଙ୍କୁ ନିବାରଣ କଲେ
ନିଜେ ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ଦେନି ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭିଲେ ।
କାନ୍ୟକୁବ୍ଜ ସତ୍ତ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ର ଶତ ଶତ ବୀର
ରଢ଼ିୟ ମଧ୍ୟରୁ ଶତେ ଯୋଦ୍ଧା ସେ ପ୍ରକାର ।
ସୌହୃଦ୍ବନ୍ଧ ମହାବୀର ସହସ୍ର ପ୍ରମାଣ
କଳିଙ୍ଗ ସେ ଗୁଜରାଟ ଦଶଶତ ଜାଣ ।
ସମସ୍ତେ ଆପଣା କର ଶରସନ ଟାଣି
ବିନ୍ଧିଲେ ସର୍ପ ସଦୃଶ ଖଣ୍ଡଣବାଣ ଶ୍ରେଣୀ ।
ତନିଦନ ତନିରାସି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗତରେ
ଯୁଦ୍ଧିଲେ ପରଶୁରାମ ମହାଦୋଧଭରେ ।

ସେ ଅନ୍ତରେ ଦିବ୍ୟଶର କରିଣ ପ୍ରହାର
 ହେବିଲେ ତାହାକୁ ଯେହ୍ନେ ହମକୁ ହସ୍ତରେ ।
 ଦ୍ଵାଦଶ ଶତଶୀ ସୈନ୍ୟ ପରଶୁ ପ୍ରହାର
 ଦେଖାଇଲେ ଶଶକରେ ସମସ୍ତେ ପୁଣି
 ଆବର ଯେତେ ସାମାନ୍ୟ ବୀର ତହିଁ ଥିଲେ
 ଶତ୍ରୁଗରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହାଣି ପକାଇଲେ ।
 ଏରୂପେ କ୍ଷତ୍ରିୟଗଣ କ୍ଷୟ ହେବା ଦେଖି
 ସୁରଭ ନାମେ ନୃପତି ହୋଇ ମହା ଦୁଃଖୀ ।
 ଲକ୍ଷେ ରାଜାଙ୍କୁ ସଙ୍ଗତେ ଦେଖିଣ ଆସିଲେ
 ସିଂହପରି ରାମଙ୍କର ଆଗେ ପ୍ରବେଶିଲେ ।
 ପରସ୍ପରେ ଦିବ୍ୟଶର ବନ୍ଧ ବେନିଗରେ
 ଯୁଦ୍ଧିଲେ ହୁଂକାର ନାଦ କର ପରସ୍ପରେ ।
 ଶଙ୍କର ଶୂଳରେ ରାମ-ରାଜାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ
 କାଟି କର ଗଡ଼ାଇଣ ଦେଲେ ରଣଦାଣ୍ଡ ।
 ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ପରଶୁଦ୍ଵାରା କଲେ ଟିକି ଟିକି
 ଧାଇଁଲେ ଓଟାଇ ନିଜ ଧନୁ ଗୁଣ୍ଡଟିକି ।
 ଏରୂପେ ରାଜନ୍ୟବର୍ଗ ନାଶକରି ବଳୀ
 ସୁରଭ ରାଜା ପାଶକୁ ଗଲେ ବେଗେ ଚଳି ।
 ନାଗ ଅସ୍ତ୍ର ବସାଇଣ ବନ୍ଧିଲେ ବେଗରେ .
 ନୃପତି ଗରୁଡ଼ ଅସ୍ତ୍ର କାଟିଲେ ରାଗରେ ।
 ରାମଙ୍କୁ ଅନାଇ କେତେ ଉପହାସ କଲେ
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇ କି ଯୁଦ୍ଧ କରିବ-ବୋଲିଲେ ।
 ତାହା ଶୁଣି ପରଶୁରାମ ସହି ନ ପାରିଲେ
 ନାରାୟଣ ଅସ୍ତ୍ର ଧରି ସେକ୍ଷଣ ବନ୍ଧିଲେ ।
 ତାହା ଜାଣି ନରପତି ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ
 ପ୍ରଣାମ କଲେ ଅସ୍ତ୍ରକୁ ଧନୁ ତଳେ ଥୋଇ ।
 ସେ ଅସ୍ତ୍ର ତା ଜାଣିପାରି ଶୁଦ୍ଧିଣ ରାଜାଙ୍କୁ
 ଗଲ ନାରାୟଣଙ୍କର ପାଶେ ରହିବାକୁ ।
 ତା ଦେଖି ପରଶୁରାମ ବସିବୁ ହୋଇଲେ
 ଶକ୍ତିଶାଳ ପରଶୁଧ ପକ୍ଷୀମାଲେ ।
 ଆବର ଚନ୍ଦ୍ରା ମୁଦ୍ରାର ଆଦି ଶୟନଶ
 ଫିଙ୍ଗିଲେ ନେବାକୁ ନରପତିଙ୍କର ପ୍ରାଣ ।
 ରାଜା ତ ଅଟନ୍ତି କାଳୀରାଜ ମହାମତି
 ତେଣୁ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଦେବୀ ଦୟାକରି ଅତି ।
 ରଥ ଆଗେ ଉଠି ହୋଇ ସବୁ ଶସ୍ତ୍ର ଧରି
 ନେବାରୁ ରାଜାଙ୍କ ଦେହ ଦେଲେ ସେ ନିବାର ।

ଦୁର୍ଗା ପରଶୁରାମ ଧରି ଶିବଦଣ୍ଡ ଶୂଳ
 ଫିଙ୍ଗିଲେ ସମର ଦାଣ୍ଡେ ହୋଇ କୋପାଳନ ।
 ତାହାକୁ ମଧ୍ୟ ଯଦ୍ଵରେ ଧରି ମହାମାୟା
 ରଥ ଆଗେ ଦେଖାଇଲେ ଆପଣାର କାୟା ।
 ପରଶୁରାମ ତାହାକୁ ନିଶ୍ଚକ୍ଷଣ କଲେ
 ବସିବୁ ହୋଇଣ ଧନୁର ଥୋଇଦେଲେ ।
 ଭକ୍ତିରରେ ମସ୍ତକରେ ଯୋଡ଼ି ବେନିକର
 ପୁତିକଲେ ନୁଆଇଣ ଆପଣାର ଶିର ।
 ବୋଇଲେ ନମସ୍ତେ ଦେବୀ ଦୁର୍ଗତିନାଶିନୀ
 ଭକ୍ତବତ୍ସଳା ଦେବୀ ପାପ ବଧୂଂସିନୀ ।
 ମାୟାରୂପେ ଜଗନ୍ନାଥୀ ଜଗତ କାଶୀ
 ନମସ୍ତେ ଜଗତମାତା ସି ପୁର ମୋହନୀ ।
 ସୃଷ୍ଟିସହାର କାରଣେ ସମରଥ ତୁମ୍ଭେ
 ତୁମ୍ଭ ଏ ମହାମା ଅବା କି ଜାଣିବୁ ଆମ୍ଭେ ।
 ତୁମ୍ଭ ପାଦରେ ଶରଣ ପଶୁଅଛୁ ମୁହିଁ
 ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପୂରଣ ମୋର କର ମହାମାୟୀ ।
 ବିମୁଖ ହୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଏ ଭିନ୍ନ ଲୋକରେ
 ସ୍ଥାନ ନ ମିଳିବ ମୋତେ ଆଉ କେଉଁଠାରେ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଏବେ ଘେନ ମୋ ବିନତି .
 ସୁଫଳକର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଦେବୀ ଜଗନ୍ନାଥୀ ।
 ପୂର୍ବକାଳେ ଶିବଲୋକେ ତୁମ୍ଭେମାନେ ମୋତେ
 ବର ଦେଇଅଛି ଦୟାବନ୍ଧୁ ନିଜଶିରେ ।
 ସେ ବର ଏବେ ସଫଳ ନ କରିବ ଯେବେ ।
 ତୁମ୍ଭର ଅପଣ ଖ୍ୟାତ ହୋଇବଟି ତେବେ ।
 ଏରୂପେ ପରଶୁରାମ ସ୍ତବ ଶୁଣିକର
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଲେ ଦେବୀ ଦୟାସୁବ ଧରି ।
 ବୋଇଲେ ହେ ବସୁନ୍ଧରୀନେ ନ କର ଆଶଙ୍କା
 ଜଣିବୁ ଯୁଦ୍ଧରେ ସବୁ କ୍ଷତ୍ରିୟଙ୍କୁ ଏକା ।
 ଏମନ୍ତ ବୋଲଣ ଦେବୀ ଅନ୍ତରାତନ ହେଲେ
 ତା ଦେଖି ପରଶୁରାମ ହରଣ ହୋଇଲେ ।
 ପରଶୁରାମଙ୍କ କୃତ ଗ୍ରୋହକୁ ସେ ଜନ
 ସବଦା ସଫଳଭାବେ କରିବ ପଠନ
 ତନିଲେକରେ ତାହାର ସଶଖ୍ୟାତି ହେବ
 ସବୁଠାରେ ଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରାପତ ହୋଇବ ।
 ଏଥିଅନ୍ତେ ପ୍ରଜାପତି ପରଶୁରାମ ପାଶେ
 ପ୍ରବେଶ ହେଇଲେ ଆସି ଅନ୍ୟ ହରଷେ ।

ତାହାକୁ ଅନାଇ ପୁଣି କହିଲେ ବଚନ
 ବୋଇଲେ ହେ ଯମଦରି ମୁନିପୁତ୍ର ଶୁଣ ।
 ରହସ୍ୟ ବିଷୟ ଯାହା ଅଟେ ହିତକର
 ମନ ଦେଇକରି ଶୁଣ ମୁନିଗଣ ବର ।
 ସୁତରୁ ଗଜାକୁ ଜୟ କରିବା ସକାଶେ
 ସେ ଉତ୍ତାପୁ ଅଛି ତାହା କହୁଅଛି ତୋଷେ ।
 ପ୍ରବକାଳେ ମୁନିବର ଦୁର୍ବାସାଙ୍କ ଠାରେ
 ଭକ୍ତି କରିଣ ସୁତରୁ ଗଜା ଦାନକରେ ।
 ଦଶାକ୍ଷର ମହାବିଦ୍ୟା ଉଦ୍‌ଘାଟନୀକର
 ଗ୍ରହଣ କରିଅଛନ୍ତି କବଚ ଆବର ।
 ତାହାଙ୍କ ଗଳାରେ ଅଛି ସେ କବଚଶ୍ରେଷ୍ଠ
 ତେଣୁ କେ କର ନ ପାରେ ତାଙ୍କର ଅନିଷ୍ଟ ।
 ଏବେ ତୁମ୍ଭେ ମୋର ବୋଲେ ଭୟ ରୂପେଯାଅ
 ଗଜାଙ୍କଠାରୁ କବଚ ମାଗି ଘେନ ନିଅ ।

ସର୍ଯ୍ୟଦ୍ୟୁଗ ଜାତ ସେହୁ ଧାର୍ମିକ ପ୍ରବର
 ମାଗିଲେ ସର୍ବସ୍ୱ ଦେବ ସନ୍ଦେହ ନ କର ।
 ତାହା ଶୁଣି ପଶୁ ରାମ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ବେଶରେ
 ମିଳିଲେ ସେକ୍ଷଣି ଯାଇ ଗଜାଙ୍କ ପାଖରେ ।
 କବଚ ମନ୍ତ୍ର ସହିତ ଭକ୍ଷା କରିବାରୁ
 ସନ୍ତୋଷରେ ଦେଲେ ଗଜା ଧାର୍ମିକଙ୍କ ଗୁରୁ ।
 ଦେନିଣ ପରଶୁରାମ ବାହୁଡ଼ି ଆସିଲେ
 ପୁଣି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧ-ଭୂମିରେ ମିଶିଲେ ।
 ଗଜା ମୁନିଙ୍କର ହେଲେ ଯୁଦ୍ଧ ଘୋରତର
 ଭୟରେ କମିଲେ ରହି ଦେବେ ସ୍ୱର୍ଗପୁର ।
 ଶଙ୍କର ଶୁଳ ପ୍ରହାରି ସେ ନୃପବରକୁ
 ପଠାଇଲେ କ୍ଷଣକରେ ଶମନପୁରକୁ ।
 ବୋଲେ ଘନ କ୍ଷେତ୍ରବାସୀ ବ୍ରହ୍ମବିଭବର୍ତ୍ତୀ
 ପୁରାଣକୁ ଶୁଣି ଜନେ ତୋଷକର ଗଢ଼ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ପଶୁରାମଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୁଦ୍ଧ ବିଷୟ ବର୍ଣ୍ଣନା
 କଥନେ ନାମ ଦାସିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

—*—

ଷଟ୍‌ତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ନ ଶ୍ରୀପୁଣ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାଳୀ ସ୍ତୋତ୍ର ବିବରଣ

ନାରଦ ବୋଇଲେ ନାରାୟଣ ମୁନିବର
 କହ ଦଶାକ୍ଷର ବିଦ୍ୟା ମହା କାଳୀଙ୍କର ।
 ଆବର କବଚ ରୂପ ଜାଣିବାକୁ ମୋତେ
 ଶୁଦ୍ଧା ଲଗୁଅଛି ତାହା କହ ମହାମତେ ।
 ଏହିରୂପେ ନାରଦଙ୍କ ବଚନକୁ ଶୁଣି
 କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ନାରାୟଣ ରତ୍ନମଣି ।
 ବୋଇଲେ ହେ ମହାଭାଗ ଶୁଣ ମନଦେଇ
 ପୁଚ୍ଛିଲି ଯା କହୁଅଛି ସେ କଥା ବଚାଇ ।
 ପ୍ରଥମେ ଓଁ କାର ପୁଣି ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗଜ
 ତାହାପରେ ବସାଇବ କାମାକ୍ଷର ଗଜ ।
 ଚତୁର୍ଥୀ ବିଭକ୍ତି ଦେଇ କାଳିକା ଶଙ୍କରେ
 ସ୍ୱାହା ବେନି ଅକ୍ଷରକୁ ଦେବ ତାହା ପରେ ।
 ଏହିରୂପେ ଦଶାକ୍ଷର ବିଦ୍ୟାର ସ୍ୱରୂପ
 ଦୁର୍ବାସା ମୁନିଙ୍କଠାରୁ ପାଇଥିଲେ ନୃପ ।

ପୁଷ୍କର ଝର୍ତ୍ତରେ ସର୍ଯ୍ୟ ପୁତ୍ର ଦିବସରେ
 ଦେଲେ ନୃପତକୁ ମୁନି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଗଢ଼ରେ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ଗଜା ଦଶଲକ୍ଷ ଜପକରି
 ମନ୍ତ୍ର ସିଦ୍ଧ କଲେ ଜାଣ ଆହେ ଚପରୁଣ ।
 ପାଞ୍ଚଲକ୍ଷ ଜପ କରି ପୁଣି କବଚକୁ
 ସିଦ୍ଧକଲେ ସେହିପରି ଲଗାଇ ମନକୁ ।
 ପୃଥ୍ୱୀ ମଙ୍ଗଳେ ସେହୁ ହେଲେ ଏକ ଶର
 ମନ୍ତ୍ର କବଚ ପ୍ରସାଦେ ସେ ନୃପଶେଖର ।
 ନାରଦ ବୋଇଲେ ବିଦ୍ୟା ଦଶାକ୍ଷର ନାମ
 ଶୁଣିଲି ତୁମ୍ଭ ମୁଣ୍ଡରୁ ଦ୍ୱିଜଙ୍କ ଭଣ୍ଡମ ।
 କବଚ ସ୍ୱରୂପ ଏବେ କହ ଭଲକରି
 ଶୁଣିଲେ ସଂଶୟ ଦୂର ହୋଇବ ମୋହର ।
 ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ସେ ଅଟଇ ଅଭୟ
 ପୂର୍ବରେ ଶିବଙ୍କୁ ଦେଲେ ପ୍ରଭୁ ରମାକାନ୍ତ ।

ସେ ସକାଶୁ ମହାଦେବ ମି ପୁର ସହାର
କଲେ ଯେହ କବଚକୁ ଜପି ନିରନ୍ତର ।
ଦୁର୍ଗାପାମୁନିଙ୍କୁ ଚାନ୍ଦା ଦେଲେ ସେ ସନ୍ତୋଷେ
ନୃପତି ପାଇଲେ ତାଙ୍କଠାରୁ କାଳବଣେ ।
ଗୁପ୍ତ ଅଟଇ ତନି ଭୁବନରେ ସେହି
ସୁରୂପ ଚାନ୍ଦାର ଏବେ ଶୁଣ ଶୁଣ ହୋଇ ।
ଓଁ କାର ସେ ମାୟାଶଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶାଳାକ୍ଷର
କାମଶାଳ ସୁକ୍ତ କରୁଛନ୍ତି ତା ପାଶର ।
ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାକ୍ୟରେ ଦେଇ ଏହି ପରକାରେ
ମନ ପଠନ କରିବ ପଞ୍ଜର ଶ୍ରବରେ ।
ପ୍ରଥମେ ବୋଲିବ କାଳୀ ରଖ ମୟକୁ
କପାଳିନୀ ରକ୍ଷାକର ନାସିକା ନେତ୍ରକୁ ।
ଭଦ୍ରକାଳୀ ବେନ ଦନ୍ତଶ୍ରେଣୀକୁ ରଖନ୍ତୁ
ଅଧର ସୁଗଳ ଦେବୀ ପାଳନ କରନ୍ତୁ ।
କଣ୍ଠକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ନୈଲେକ୍ୟ ପାଦମା
ରଖନ୍ତୁ ଦକ୍ଷିଣ କାଳୀ ମୋର ସ୍ତନ ବେନି ।
ମହାମାୟା ବକ୍ଷସ୍ଥଳ କରନ୍ତୁ ପାଳନ
ଶିବପ୍ରିୟେ କର ନାହିଁ ଦେଶକୁ ରକ୍ଷଣ ।
ପୃଷ୍ଠ ରକ୍ଷାକର ଦେବୀ ଶ୍ରୀସିନ୍ଧବାହନୀ
ହସ୍ତ ରକ୍ଷାକର ରକ୍ତବାସ୍ୟ ବନାଶିନୀ ।
ରଖନ୍ତୁ ମୁଣ୍ଡମାଳିନୀ ମୋର ବେନିପାଦ
ରମଣୀ ରଖନ୍ତୁ ସର୍ବ ଶରୀର ସମ୍ପଦ ।

ପୁଣେ କାଳୀ ଅଗ୍ନି କୋଣେ ରକ୍ତବନ୍ଧିକା
ଦକ୍ଷିଣେ ଶୁକ୍ଳା ଲଳିତା ଗୋରୁ କାଳିକା ।
ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଶ୍ୟାମା ବାୟୁବ୍ୟ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରିକା
ଉତ୍ତରେ ବକଟମୁଖୀ ଶୃଙ୍ଗାନେ ଶ୍ୟାମିକା ।
ଉତ୍ତର ଦେଶେ ଲେଳକିନ୍ଦା ଅଧରେ ଭବାନୀ
ଜଳେ ସ୍ଥଳେ ଅନ୍ତର୍ଗତେ ଶ୍ରୀ ଶୈଳନମା ।
ଏ ରୂପେ କବଚରୂପ ଅଟଇଟି ଜାଣ
କହିଲି ସର୍ବାରୂପେ ଆହେ ଋଷିଗଣ ।
ଏ କବଚ ପ୍ରସାଦରେ ସୁନ୍ଦର ନୃପତି
ଅକ୍ଳେଶରେ ଦେଲେ ସମୁଦ୍ରୀପ ଅଧିପତି ।
ମାହାତା ପୃଥ୍ବୀ ଲକ୍ଷି ବୋଲିଲେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ପ୍ରଚେତା ଲେମ୍ବେ ଘେଲେ ଯତିଙ୍କ ଗଣସ୍ତ୍ର ।
ଆବର ପିପ୍ପଳାୟନ ସୌରର ଏ ଦୁହେଁ
ଏହା ପ୍ରସାଦରେ ଶ୍ୟାମ ଘେଲେ ସବୁଠାଏ ।
ସର୍ବସିଦ୍ଧିଦାତା ସିଦ୍ଧ କବଚ ସମାନ
ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବ ନୁହେଁ କେହି ଆନ ।
ଦେବତା ରକ୍ଷଣ ନର ପଶୁପକ୍ଷୀ ତୁଲେ
ସକଳେ ହୁଅନ୍ତୁ ବଶ ଏ କବଚ ଥିଲେ ।
ବାର ପୁଣ୍ୟକ୍ରମ ଉପବାସ ଆଦି ଯେତେ
ଏହାର ସମାନ କେହି ନୋହିବେ କିଛିତେ ।
ବୋଲେ ଗାନ ଶେଷବାସୀ ଆହେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି
ଦୟାକରି ଦେନ ବାରେ ମୋହର ବନତି ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶପୁରାଣ ନାଗପୁରାଣ ଦ୍ଵାରା କାଳୀପ୍ରୋତ୍ତ ବବରଣ
କଥନେ ନାମ ସଂହିତାଶାୟୀୟଃ ।

—*

ସପ୍ତଶତ ଅଧ୍ୟାୟ

ସପ୍ତଶତ ଅଧ୍ୟାୟ ସପ୍ତଶତ ପଶୁରାମଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ଓ ପଶୁରାମଙ୍କର

ଲକ୍ଷ୍ମୀପ୍ରୋତ୍ତ ପଠନ

ନାରଦଙ୍କ ଆଗେ ନାରାୟଣ ମହାରାଷି
କହନ୍ତି ରାମ ଅର୍ଜୁନ ଯୁଦ୍ଧକୁ ବଶେ ।
ଆହେ ମୁନି ଶୁଣ ବସି ବସ୍ତ୍ରର ବଧାନ
ସୁନ୍ଦର ନୃପତି ସୁଦେହ ହୁଅନ୍ତେ ନିଧନ ।
ସୁସ୍ଥରାମ ନାମେ ଥିଲୁ ତାହାଙ୍କର ସୁଦ
ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେବକ ସେ ଅତି ବଳବନ୍ତ ।

ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ କବଚ ଗଳେ ତାହାଙ୍କର
ଅଜେୟ ଅଟନ୍ତି ତାହା ଯୋଗେ ନୃପବର ।
ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ପଶୁରାମଙ୍କର ଭ୍ରାତାମାନେ
ଶତ୍ରୁ ଧର ପରବେଶ ଘେଲେ ରଣସ୍ଥାନେ ।
ପୁଷ୍ପବାସ ନରପତି ବନ୍ଧି ଶରଜାଳ
ହୁଏଲେ ତାହାଙ୍କ ମାର୍ଗ ହୋଇ କୋପାନଳ ।

ଗଣନା ନ କରି ତାହା ପମଦଗି, ସୁଦେ
 କାଟିଲେ ରଜାଙ୍କ ରଥ ଖଣ୍ଡ ଶରଦାତେ ।
 ପଞ୍ଚବାଣେ ସାରଥୀର ମୁଣ୍ଡକୁ କାଟିଲେ
 ଦଶଶରେ ଅଶ୍ବଙ୍କର ଜୀବନ ଲୁଟିଲେ ।
 ସାତଶରେ ଧନୁ ହେବ ବନ୍ଧ ପଞ୍ଚବାଣୀ
 ନିମିଷ ମାତ୍ରକେ କାଟି ପକାଇଲ ଚୁଣ ।
 ରଜାଙ୍କର ଭ୍ରାତାମାନେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଥିଲେ
 ଶିବ ଶୂଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ମାର ପକାଇଲେ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ରଜାଙ୍କ ପ୍ରାଣ ଦେନିବା ସକାଶେ
 ଫିଙ୍ଗିଲେ ଅମୋଦଶୁଳ ଟେକି କରଦେଶେ
 ସେ ଶୂଳ ଆକାଶମାର୍ଗେ ଚଢ଼ିଟିଶ ଗଲ
 ନୃପଙ୍କ ଗଳେ ପୁଷ୍କର ମାଳିକା ହୋଇଲ ।
 ତାହା ଦେଖି ବସୁରାଣେ ମହାନୋଧ କରି
 ପ୍ରହାରିଲେ ଗଦାଶକ୍ତ ମୁଦ୍ ଗରକୁ ଧରି ।
 ଆବର ବନ୍ଧ୍ୟ ଶ୍ଯ ପ୍ରହାରନ୍ତେ ଗୁଣ୍ଡେ
 ଆସିଲେ ସେ ସର୍ପପରି ଦୋଷି ରଣଦାଣ୍ଡେ ।
 ରଜାଙ୍କ ଦେହରେ ପଡ଼ି ହେଲେ ଧୂଳିସାତ
 ଦେଶିକର ଦ୍ବିଜଗଣ ହୋଇଲେ ବିସ୍ମିତ ।
 ସେ ସମୟେ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ନାନାଶ୍ଯ ଭୂଲେ
 ଚତୁରଙ୍ଗବଳ ସେହଠାକୁ ପଠାଇଲେ ।
 ସୈନ୍ଯ ଦେଖି ପୁଷ୍କରାକ୍ଷ ରଥୋପରେ ବସି
 ବନ୍ଧଲେ ଅସଂଖ୍ୟ ଶର ଦ୍ବିଜଙ୍କୁ ଉଦେଶି ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣେ ତ ଶୂରପଣେ ଉତ୍ତମ ଅଟନ୍ତି
 କାଟିଲେ ପ୍ରତି ସାୟୁକେ ଗୁଡ଼ି ମନୁ ଶତ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ପୁଷ୍କରାକ୍ଷ ପ୍ରସାଦନ ଅସ୍ତ୍ର
 ବନ୍ଧଲେ ସମର ଦାଣ୍ଡେ ପାଠକର ମନ୍ତ୍ର ।
 ସେ ଘାତେ ପରଶୁରାମଙ୍କର ସବୁଭାଇ
 ଶସ୍ତ୍ର ଟେକି ନିପ୍ରାବଣେ ପଡ଼ିଲେକ ଶୋଇ ।
 ଭାଇଙ୍କୁ ନିପ୍ତିତ ଦେଖି ଶର ପଶୁରାମ
 ଧାଇଁଲେ ସେଠାକୁ ହୋଧେ ହୋଇ ତମତମ ।
 ପ୍ରବୋଧନା କରି ତାଙ୍କୁ ରଜାପାଶେ ଯାଇ
 ପରଶୁ ଫିଙ୍ଗିଲେ ତାଙ୍କ ପ୍ରାଣ ନେବା ପାଇଁ ।
 ସେ ପରଶୁ ବାତପରି ବେଶେ ଚଳିଗଲ
 ରଜାଙ୍କ ମୁକୁଟ କାଟି ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲ ।
 ପରଶୁରାମ ତାହାକୁ ଗୋଟାଇ ଧାଇଁଲେ
 ମହାଦେବ ଦେବା ଶୂଳ ସୁଖି ପ୍ରହାରିଲେ ।

ପୁଷ୍କରାକ୍ଷ ନୃପଙ୍କର କୃଷିଳ ଛଣ୍ଡାଳ
 ଗଲ ସେ ଶୂଳ ଶିବଙ୍କ ପାଶକୁ ପକାଇ ।
 ନୃପତି ଆପଣା କରି ଶରାମନ ଟାଣି
 ରାମଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରହାରିଲେ ଶରଶ୍ରେଣୀ ।
 କଞ୍ଚୁର ମାତ୍ରକେ ତାହା ହେବ ଦ୍ବିଜବର
 ନାନା ଶସ୍ତ୍ର ପ୍ରହାରିଲେ ହୋଇ କୋପଭର ।
 ନିବାରଣ କରି ସୁଖି ଶର ନାଗମୁଣ୍ଡ
 ବନ୍ଧିଲେ ବହୁତ ଶର ଟାଣି ଶରାମନ ।
 କାଶ୍ୟକରେ କାଟି ତାହା ପମଦଗି, ସୁଦେ
 ମନ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ରଣ ବନ୍ଧିଲେ ବ୍ରହ୍ମର ଅସ୍ତ୍ର ।
 ବ୍ରହ୍ମାସ୍ତ୍ର ନୃପତି ନାକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି
 ଉଦ୍‌ହେଲେ ରଣଦାଣ୍ଡେ ମାରଦଣ୍ଡ ପରି ।
 ତାହା ଦେଖି ମଶୁରାମ ପାଶୁପତ ଗୁଡ଼ି
 ବନ୍ଧିଲେ ସମସ୍ତ ଅସ୍ତ୍ର ଔଷ୍ଠେ ଦନୁଭିଡ଼ ।
 ପୁଷ୍କରାକ୍ଷ ପ୍ରଳୟ ଅସ୍ତ୍ର କରି ସବୁ ସୁଖି
 ନ ବାଜୁ ଆପଣା ଦେହେ କଲେ ଛୁଲୁଲୁଲ ।
 ପଶୁରାମ ଏହା ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଲେ
 ସ୍ଥାନକର ଶକ୍ତିରକୁ ସୁମରଣା କଲେ ।
 ନୃପତିଙ୍କ ନାଶପାଇଁ ପାଶୁପତ ଶର
 ବସାଇଲେ ଧନୁମଧ୍ୟେ ହୋଇ କୋପଭର ।
 ତାହା ଜାଣି ନାଗମୁଣ୍ଡ ବସୁରାମ ଧରି
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ତାଙ୍କ ଆଗେ ଆସିକରି ।
 ବୋଇଲେ ଆମେ ଦ୍ବାର ବ ଜ୍ଞାନ ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ
 ଅବିଚାର କରୁଅଛ ଜାଣୁଅଛ ଆମ୍ଭେ ।
 ମନୁଷ୍ୟକୁ ମାରବାକୁ ପାଶୁପତ ବାଣ
 ଭ୍ରମବଶେ ଧନୁ ମଧ୍ୟେ କରୁଛ ସଞ୍ଚାନ ।
 ମୋତେ ଗୁଡ଼ିକର ଏହି ପାଶୁପତ ଶର
 କରପାରେ ମି ଭ୍ରବନ କ୍ଷତ୍ରକେ ସହାର
 ଶିବଙ୍କର ପାଶୁପତ ବିଷ୍ଣୁ ସୁଦର୍ଶନ
 ସକଳ ଅସ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଅଟନ୍ତି ପ୍ରଧାନ ।
 ସେ ସକାଶୁ ମୋର ବୋଲେ ଏ ମହାଅସ୍ତ୍ରକୁ
 ନ ମାର କେବେ ରଜାଙ୍କ ପ୍ରାଣ ନାଶିଦାକୁ ।
 ସେହିଭାବେ ପୁଷ୍କରାକ୍ଷ ସହସ୍ର ଅର୍ଜୁନ
 ଦୁହିଙ୍କୁ ଜଣିବ ତାହା ସାବ୍ୟସାନେ ଶୁଣ ।
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ କବଚ କଣ୍ଠଦେଶେ ଧରି
 ଗୋଲେକ୍ୟ ଦୁର୍ଜିତ ପୁଷ୍କରାକ୍ଷ ଦଣ୍ଡାୟ ।

ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଦକ୍ଷକୁଳେ ଦୁର୍ଗାଦେବୀଙ୍କର
 କବଚ ବନ୍ଧା ହୋଇଛି ଆହେ ହିଁ କବଚ ।
 ସେ ସକାଶୁ ସେ ଦୁର୍ଗାଙ୍କୁ ସଫାର ଭିତରେ
 ଜଣିବା ଭଲ କେ ଦିଶୁନାହିଁ ମୋ ନେତ୍ରେ ।
 କବଚ ଦେହରେ ଥିଲେ ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ଯେତେ
 ବାଧା ଦେଇ ନ ପାରନ୍ତି କଦାପି କଷ୍ଟରେ ।
 ସେ ସକାଶୁ ତୁମ୍ଭ ହିତ ହେବାପାଇଁ ମୁଁହିଁ
 ଉପାୟ କରିବି ଯାହା ଶୁଣ କହୁଥାଇ ।
 ଭୟକୁରୂପେ ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ସମୀପକୁ ଯିବି
 କବଚ ଦୁଇଟି ମାଗି ଦେନିଶ ଆସିବି ।
 ତେମନ୍ତ ହେଲେ ତୁମ୍ଭର ପ୍ରଜ୍ଞା ସଫଳ
 ହୋଇବ ନିଶ୍ଚୟ ଆହେ ସମଦଗ୍ଧି ବାଳ ।
 ଏହା ଶୁଣି ପଶୁରାମ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଚାହିଁ
 ବୋଇଲେ କିଏ ଆପଣ ଅଟ ଦିଜପାଇଁ ।
 ଚକ୍ରି ନ ପାରିବା ଯୋଗୁ ପରାଜିତ ଜାଣି
 ଦୟାକରି ପରିତପ୍ତ ହୁଅ ବିପ୍ରବାଣ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୋଇଲେ ମୁଁହିଁ ଅଟଇଟି ଦର
 ଆସିଅଛି ତୁମ୍ଭ ହିତ ମନରେ ବଢ଼ିବ ।
 ଏମନ୍ତ କହି ନୃପଙ୍କ ସମୀପକୁ ଗଲେ
 କବଚ ଦୁଇଟି ମାଗି ଦେନି ଚଳିଗଲେ ।
 ଶସ୍ତ୍ର ମାୟାରେ ମୋହିତ ହେବାରୁ ସେ ନୃପେ
 ନିଜ ନିଜ କବଚକୁ କାଢ଼ି ଦେଲେ ଆପେ ।
 ବଳକୁଣ୍ଡ ପୁରେ ହରି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ତା ଜାଣି ପରଶୁରାମ ସିଂହନାଦ କଲେ ।
 ନାରଦ ବୋଇଲେ ଦେବ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର
 କବଚ ପାଇଲେ କାହୁଁ ପୁଷ୍କରାଣୀ ଗର ।
 ସେ କଥା ବିସ୍ତାରି କହ ମୁନିଗଣେଶ
 ଶୁଣିବାକୁ ଲଳାୟିତ ମୋହର ମାନସ ।
 ଆବର ଦୁର୍ଗାଦେବୀଙ୍କ କବଚକୁ ପୁଣି
 ଦେନିଲେ ତାହାଙ୍କ ପୁତ୍ର କେଉଁଠାରୁ ଆଣି ।
 ସେ ବେନି କବଚଙ୍କର ସ୍ଵରୂପ ଯେ ଫଳ
 ଆମ୍ଭେ କରଣ ମୋତେ କହ ପଣିନୀ ।
 ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ହେ ଶୁଣ ମୁନିବର
 ଜାଣିବାକୁ ଯେବେ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି ତୁମ୍ଭର ।
 ପୁଷ୍କରାଣୀ ନରପତି ଭକ୍ତି ଶ୍ରବ ବନ୍ଧି
 ସନତ-କୁମାର ରାଧିକୁ ସେବାକଲେ ଯାଇଁ ।

ସେ ସକାଶୁ ମୁନି ତାଙ୍କୁ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର
 କବଚ ଧ୍ୟାନ ମନ୍ତ୍ରକୁ ଦେଲେ ସେ କାଳର ।
 ପୁଷ୍କରାଣୀ ପୁତ୍ର ଯାଇ ଦୁର୍ଗାପାଙ୍କ ପାଶେ
 ରହିଲେ ତାହାଙ୍କୁ ସେବା କରିଣ ବରଷେ ।
 ସନ୍ତୋଷ ହୋଇ ତାହାଙ୍କୁ ଭକ୍ତିରେ ସେ ମୁନି
 ଦୁର୍ଗାଙ୍କ କବଚ ଦେଲେ ସେତ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ।
 ପ୍ରବ ସହିତରେ ପୁଣି ମନ୍ତ୍ର ଦଶାମ୍ବର
 ଦେଲେ ଆନନ୍ଦଶାନ୍ତରେ ରଞ୍ଜିତଶବର ।
 ଏବେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ମନ୍ତ୍ର ସ୍ଵରୂପକୁ
 କହୁଅଛି ଶୁଣ ଆଗ ଦେଇଣ ମନକୁ ।
 ଓଁ କାର ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀବାଜ କମଳବାସିନୀ
 ଶବଦକୁ ଚତୁର୍ଥ୍ୟନ୍ତ କରିଦେବ ପୁଣି ।
 ସ୍ଵାହା ବେନି ଅକ୍ଷରକୁ ଦେବ ତାହାପରେ
 ମନ୍ତ୍ରଟି ସଫୁର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛି ଏ ପ୍ରକାରେ ।
 ଧ୍ୟାନ ପଞ୍ଚାବସ୍ୟ ମଧ୍ୟ କହୁଅଛି ଶୁଣ
 ଲଭୁଥିଲେ ଯାହା ପୁଷ୍କରାଣୀ ନରରାଣ ।
 ସହସ୍ର ବଳ କମଳ ମଧ୍ୟ ନିବାସିନୀ
 ପଦ୍ମନାଭ ପ୍ରିୟା ସଖୀ ପଙ୍କଜଲେଚନା ।
 ପଦ୍ମାଳୟା ପଦ୍ମମୁଖୀ ପଦ୍ମପୁଷ୍ପ ପ୍ରିୟା
 ପଦ୍ମଚଳପ ଶାୟିନୀ ଶୀତବସ୍ତ୍ରଚନ୍ଦ୍ରା ।
 ପଦ୍ମନା ପଙ୍କଜହସ୍ତା ସରୋଜମାଳିନୀ
 ପଦ୍ମପୁଷ୍ପ ବିଭୂଷିତା ପଦ୍ମ ସୁଶୋଭନା ।
 ଏମନ୍ତ ସେ ମହାମାୟା ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣେ ।
 ଭକ୍ତିସହ ମୋର ମନ ରହୁ ଅମୁକ୍ଷଣେ ।
 ଏହିରୂପେ ଧ୍ୟାନ ପଢ଼ି ଗୋଳ ଉପରୁରେ
 ପଞ୍ଜବ ବିଧାନମନେ ପଦ୍ମ ସୁକୁମାରେ ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ପୁଷ୍ପପାଠ କରି ପ୍ରଣାମିବ
 ଏମନ୍ତ ହେଲେ ନିଶ୍ଚୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧ ହେବ ।
 କବଚ ସ୍ଵରୂପ ଏବେ ଶୁଣ ମୁନିବର
 ଦେଲେ ଯା ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ପୂର୍ବେ ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ରଧର ।
 ଯାହା ପ୍ରାସବରେ ବ୍ରହ୍ମା ସରଜିଲେ ମନ୍ତ୍ର
 ପ୍ରଳୟ ଜଳ ଉପରେ ପଦ୍ମ ପମେ ରହି ।
 ସେହି କବଚକୁ ବ୍ରହ୍ମା ସନତ-କୁମାରଙ୍କୁ
 ଦେଲେ ପୂର୍ବକାଳେ ମନେ ବନ୍ଧଣ ପ୍ରୀତିକୁ ।
 ତାହା ପ୍ରସବିବ କୁଦେବ ହେଲେ ଧନପତି
 ବୋଲିଲେ ଦକ୍ଷ ତାହାପୋରେ ପ୍ରଜାପତି ।

ସକଳ ଲୋକର ସାକ୍ଷୀ ହେଲେ ଧର୍ମଦେବ
 ବସୁଙ୍କୁ ଶରଣାଗତୀ କଲେ ଯା ପ୍ରଭାବ ।
 ଆବର ଅନେକ ଲୋକ ଏହା ପ୍ରସାଦରେ
 ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ସହଜରେ ।
 ଧର୍ମ ଅର୍ଥ କାମ ମୋକ୍ଷ ଦେଇପାରେ ଏହି
 ଅନ୍ୟ କବଚ ଏହାର ସମାନ ନୁହେଁ ।
 ପ୍ରଥମେ ବୋଲିବ ଦେବୀ କମଳବାସିନୀ
 ରଖନ୍ତୁ ମୋର ମସ୍ତକ ଦୟା ମନେ ଘେନି ।
 କପାଳ ଆବର ନେତ୍ର ସୁନ୍ଦରକୁ ମୋର
 ରଖନ୍ତୁ ଶ୍ରୀଦେବୀ ସଦା ହୋଇ ତପ ପର ।
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାସିକାକୁ କରନ୍ତୁ ରକ୍ଷଣ
 ଦନ୍ତକୁ ରଖନ୍ତୁ ପଦ୍ମାଳୟା ପୁଣି ପୁଣି ।
 କଷ୍ଟପ୍ରୟା ଦନ୍ତମୂଳ ରକ୍ତକୁ ରଖନ୍ତୁ
 କଣ୍ଠକୁ ଶ୍ରୀନାରାୟଣୀ ପାଳନ କରନ୍ତୁ ।
 କେଶବକାନ୍ତା ରଖନ୍ତୁ ମୋର ସ୍ଵରଦେଶ
 ପଦ୍ମନିବାସିନୀ ରକ୍ଷା କର ନାଭିପାଶ ।
 ବକ୍ଷସ୍ଥଳକୁ ରଖନ୍ତୁ ଶିଳାଗତ ମାତା
 ପୃଷ୍ଠକୁ ପାଳନ୍ତୁ ଦେବୀ ଶ୍ରୀକେଶବ କାନ୍ତା ।
 ହସ୍ତକୁ ଶ୍ରୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ କରନ୍ତୁ ରକ୍ଷଣ
 ଶ୍ରୀନିବାସକାନ୍ତା ପାଦ ଦୁଇଗୋଟି ପୁଣି ।
 ସକଳ ଅଙ୍ଗକୁ ଦେବୀ କମଳସମ୍ପଦା
 ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ନିବାସ ମୋର ଦୁଃଖଶାନ୍ତା ।
 ପଦ୍ମଦେବେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ରକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ
 ଅଗ୍ନିକୋଣରେ କମଳସମ୍ପଦା ରଖନ୍ତୁ ।

ଦକ୍ଷିଣରେ ପଦ୍ମ । ନକ୍ଷତ୍ରରେ ହରିପ୍ରିୟା
 ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଦେବୀ ସରୋଜନଳୟା ।
 ବାୟୁବ୍ୟ କୋଣରେ ଶିଶୁ ଉତ୍ତରେ କମଳା
 ଅକ୍ଷରାନ୍ୟ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବସୁ ଗଳାମାଳା ।
 ନାରାୟଣ କାନ୍ତା ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵରେ
 ଅଧୋଗତେ ମହାମାୟା ରଖନ୍ତୁ ସରୋରେ ।
 ଏହିରୂପେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର କବଚ ପ୍ରକାର
 ସକଳ କବଚ ମଧ୍ୟେ ଅଟଇ ସେ ସାର ।
 ଧନ ଜନ ଅଭିଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ଏହା ପ୍ରସାଦରେ
 ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅଇ ସବୁକାଳେ ସବୁଠାରେ ।
 ମେରୁ ସମାନ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦେଲେ ଫଳ ଯେତେ
 ହୁଅଇ ଏହି କବଚ ଧାରଣେ କଞ୍ଚିତେ ।
 ଗୁରୁଙ୍କୁ ଅର୍ଚ୍ଚନା କରି ବଧୁ ଅନୁସାରେ
 ଘେନିବ ଏହାକୁ କଣ୍ଠେ ଅଥବା ବାହୁରେ ।
 ଆବର ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରିବ
 କେବେ ସେ ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧିଲାଭ ହେବ ।
 ଲୋଭ ମୋହ ଭୟରେ ଏ ଦିବ୍ୟ କବଚକୁ
 ଦାନ ନ କରିବ କେବେ ସାମାନ୍ୟ ଲୋକକୁ ।
 କେବଳ ଶରଣାଗତ ହେବ ଯେଉଁ ନର
 ଦେବ ତାକୁ ଥିବ ଯେବେ ସାଧୁପୁଣ୍ୟ ତାର ।
 ନ ଜାଣି ସେ କବଚକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କୁ ପୂଜିଲେ
 ସଫଳ ନୋହୁବ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କେବେ ହେଲେ
 ବୋଲେ ଅଧମ ଫେରନ୍ତ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଦେ
 ମୋହର ମାନସ ସଦା ରହୁ ଅପ୍ରମାଦେ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଶ୍ରେୟସଃ ସହସ୍ରାକ୍ଷ୍ମିନ ସହସ୍ର ପର୍ବ ରାମଙ୍କର ପୁର
 ଓ ପର୍ବ ରାମଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ମୀସ୍ତୋତ୍ର ପଠନେ ନାମ ସପ୍ତଶିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

—*—

ଅଷ୍ଟଶିଂଶୋ ଅଧ୍ୟାୟ

ନାରାୟଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦୁର୍ଗାଦେବୀଙ୍କର କବଚ ସ୍ଵରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନା

ଏଥୁଅନ୍ତେ ନାରାୟଣ ମୁଖକୁ ଅନାଳ
 ପୂଜିଲେ ପୁଣି ନାରଦ ରାକ୍ଷସକୁଳ ଧାର୍ଯ୍ୟ ।
 ବୋଇଲେ ଗୋ ମୁନି ତୁମ୍ଭଠାରୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର
 କବଚକୁ ଶୁଣି ମୁହିଁ ହେଲି ଗୋପକର ।
 ଏବେ ଦୁର୍ଗାଙ୍କ କବଚ ସ୍ଵରୂପ କପଡ଼
 ଆମ୍ଭଙ୍କ କର୍ଣ୍ଣେ ମୋତେ କହ ତପସ୍ଵରା ।

ଚାନ୍ଦ୍ରାଶୁଣି ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ସେ କଥା
 କହୁଅଛି ମନଦେଇ ଶୁଣି ଧରବଥା ।
 ଯେଉଁ କବଚକୁ ପୂର୍ବେ ଗୋଲୋକରେ ହରି
 ବାହୁଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କଲେ ସମାଦର କରି ।
 ନି ପୁର ସଂହାରକାଳେ ପୁଣି ପ୍ରଜାପତି
 ଶିବଙ୍କୁ ତା ସମର୍ପଣ କଲେ ବହି ପ୍ରୀତି ।

ସେ କବଚ ପ୍ରକାଶର ପ୍ରଭୁ ଶୁକପାଣି
 ନିପୁର ସଂହାର କଲ କରେ ଯମ ଘେନି ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ଗଉଡମକୁ ଦେଲେ ସନ୍ତୋଷରେ
 ଗଉଡମ ଦେଲେ ନେଇ ପଦ୍ମାକ୍ଷଙ୍କଠାରେ ।
 ସେ ପକାଶୁ ନରପତି ସପ୍ତଦ୍ଵୀପା ମନ୍ତ୍ର
 ଜଣିଲେ ଆପଣା ବଳ ପ୍ରସାଦ ଦେଖାଇ ।
 ସେ କବଚ ଘେନି ଶିବ ସର୍ବଜ୍ଞ ହୋଇଲେ
 ଗଉଡମ ରଖି ଶିବ ଭୁଲି ବୋଲାଇଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବିଜୟ ନାମ ଅଟଇ ତାହାର
 ରଖି ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତି ପାଦମାଳ ବର ।
 ଗାୟତ୍ରୀ ହିନ୍ଦ ଦୁର୍ଗତନାଶିନୀ ଦେବତା
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବିଜୟେ ବିନିଯୋଗ ହୁଏ କଥା ।
 ଯେତୁପେ କବଚ ପାଠ ହେବ ପ୍ରଥମେ
 କହୁଅଛି ଶୁଣ ଆମେ ଜ୍ଞାନକର ଗୁରୁ ।
 ଓଁ କାର ଯେ ମାୟାବାଜ ଅକ୍ଷର ଦୁଇଟି
 ସମସ୍ତ ବାକ୍ୟ ଆଗରେ ବ୍ୟାଞ୍ଜକ ଯୋଗି ।
 ଦୁର୍ଗତନାଶିନୀ ଶବ୍ଦ ରକ୍ତାର୍ଥକ କର
 ଗେଣେର ଯେ ସ୍ବାହା ବେନି ଅକ୍ଷରକୁ ଭର ।
 ବୋଲିବ ମସ୍ତକ ମୋର କରନ୍ତୁ ରକ୍ଷଣ
 କପାଳ ପାଳନ୍ତୁ ମାୟା ବାଜାକ୍ଷର ପୁଣ ।
 ଆବର ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀବାଜ ସହିତରେ ମୋର
 ନେମ ଦୁହିଙ୍କୁ ପାଳନ କରନ୍ତୁ ଧର ।
 କର୍ଣ୍ଣ ଯୁଗଳକୁ ଦୁର୍ଗା ରକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ
 ନାସିକାକୁ ମହାମାୟା ସର୍ବଦା ପାଳନ୍ତୁ ।
 ଓଷ୍ଠକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ରକ୍ତଦିଗୁଳା
 କଣ୍ଠକୁ ପାଳନ୍ତୁ ଚଣ୍ଡିପିଣୀ ଚଣ୍ଡିକା ।
 ହୃଦୟକୁ ରଖନ୍ତୁ ମୋର ଦୁର୍ଗତ ନାଶିନୀ
 ବକ୍ଷସ୍ଥଳକୁ ରଖନ୍ତୁ ବିପଦନାଶିନୀ ।

ମହାଦୁର୍ଗା ନାଦଦେଶ ରକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ
 ନିଷ୍ଠୁର ମାଳନ୍ତୁ ଦେଶ ମର୍ମକର୍ମ ନେତ୍ର ।
 ହସ୍ତ ପଦ ରକ୍ଷା କର ପ୍ରଭୁ ମହାମାୟା
 ଦୈତ୍ୟବନାଶିନୀ ରକ୍ଷା କର ସର୍ବକାୟା ।
 ହିବସ ରଜନୀ ରକ୍ଷା କର ଜଗନ୍ନାଥା
 ଦୂର ଦୋଷଯାତ୍ର ଉଷା ପ୍ରଦୋଷର ଚନ୍ଦ୍ରା ।
 ପଦ୍ମାକ୍ଷେ ମହାମାୟା ଆଶୁପ୍ରେ କାଳିକା
 ଦକ୍ଷିଣର ଦକ୍ଷକନ୍ୟା ନରକ ନେ ଏକା ।
 ଶ୍ରୀ ଶିବପୁରୁଷ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ଆବର
 ମନ୍ତ୍ରିନେ ପଦ୍ମାକ୍ଷ ଦେଶ ରଖନ୍ତୁ ଧର ।
 ବାମଦେବ କୋଣେ ବାସନ୍ତ ଉଷ୍ଣରେ କୌମାରୀ
 ଦକ୍ଷିଣେ କୋଣେ ଶ୍ରୀମଦପିୟୁ ସହରଣ ।
 ଉତ୍ତର ଶେଷ ନାରାୟଣୀ ଅମରେ ଅମ୍ବିକା
 ଜ୍ଞାନେ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାୟିନୀ ସ୍ବୟେ ଶ୍ରୀଚଣ୍ଡିକା ।
 ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ସର୍ବଦା ଦୟାବନ୍ଧ ମନେ
 ଏତୁପେ କବଚ ପାଠ କରବ ଯତନେ ।
 ସକଳ ଜ୍ୟେଷ୍ଠେ ସ୍ଥାନ କଲେ ଯେଉଁ ଫଳ
 ହୁଅନ୍ତେ ଏହି କବଚ ପଠନେ କେବଳ ।
 ଗୁରୁଙ୍କୁ ଭଜିବ କର କଣ୍ଠେ ବାହୁମୁଳେ
 ବନ୍ଧନ କରିବ ଏହା ଶୁଚିମନ୍ତ ବେଳେ ।
 ଚେମନ୍ତ ହେଲେ ନୈଲେକ୍ୟ ବିଜୟୀ ହୋଇବ
 ସକଳ ଶତ୍ରୁ ନିବାର ଯଶ ଅରଜିବ ।
 ଏ କବଚ ନ ଜାଣି ଯେ ଦୁର୍ଗାଙ୍କୁ ପୂଜଇ
 ସମସ୍ତ କର୍ମ ତାହାର ନିଷ୍ଫଳ ହୁଅଇ ।
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁପ୍ତ ଏହା ଅଟେ ଆମେ ମୁନି
 ନ ଦେବକେବେ ସାମାନ୍ୟ ଲୋକେ ସେ ଦୁଃଖଦେନି
 ଏହିତୁପେ ନାରଦଙ୍କ ଆଗେ ମୁନିବର
 କହିଲେ ଗୀତରେ ଭାବ ଶେଷବାର୍ଯ୍ୟାଶ୍ରର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଶ୍ତ୍ରୀ ନାରାୟଣ ଦ୍ଵାରା ଦୁର୍ଗାଦେବୀଙ୍କର
 କବଚ ସ୍ତୁତି କଥନେ ନାମ ଅଷ୍ଟମି ଶୋହାୟଃ ।

ଭନବଦ୍ଧାରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଯୁଦ୍ଧରେ ପଶୁରାମଙ୍କ ମୋହ ଓ ଦେବତାମାନଙ୍କର

ପଶୁରାମଙ୍କ ନିକଟକୁ ଆଗମନ

ନାରଦଙ୍କ ଆଗେ ନାରାୟଣ ମୁନିବର
କନ୍ଦନ୍ତ ପମର ପଶୁରାମ ବଜାଙ୍କର ।
ସେ ସମରେ କଥା ଦେବ ନରେ ଅଗୋଚର
ତାକୁ ବର୍ଣ୍ଣିବାକୁ ଲବେ ଶକ୍ତି ଅଛି କାର ।
ନାରାୟଣ ମହାମୁନି ସବସିଦ୍ଧିପ୍ରଦ
ନରାୟଣ ସମ ଯେହୁ ଜଗତେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।
ପରଶୁରାମଙ୍କ ଯୁଦ୍ଧ କହନ୍ତି ବୁଝାଇ
ବୈକୁଣ୍ଠ ଯାଆନ୍ତେ ମର ଜବରକୁ ନେଇ ।
ସୁମରୁଲେ ପୁଷ୍କରସାଗରକୁ ଶରଣ
ବଧଲେ ପମର ଦାଣ୍ଡେ ପ୍ରକାଶି ଆହବ ।
ତାହା ଜାଣି ସସ୍ତ୍ରାକ୍ଷୁନ ରଥୋପରେ ବସି
ଧନୁଶର ଧରି ଯୁଦ୍ଧେ ପ୍ରବେଶିଲେ ଆସି ।
ଦୁଇଲକ୍ଷ ଅଷ୍ଟୋଦ୍ଧଶୀ ସୈନ୍ୟ ତାଙ୍କ ତୁଲେ
ସେ ସାହାର ଶସ୍ତ୍ରଅସ୍ତ୍ର ଘେନଣ ଆସିଲେ ।
ପରଶୁରାମ ତ ସେହଠାରେ ରହୁଥିଲେ
ସୈନ୍ୟଘେନି କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟ ଆସିବା ଦେଖିଲେ ।
ତାହାଙ୍କ ପଛରେ ଲକ୍ଷକୋଟି ନରପତି
ଧନୁରେ ଘେନି ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ଆସିଛନ୍ତି ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରଥ ଉପରେ ଶର ସସ୍ତ୍ରାକ୍ଷୁନ
ବସିଛନ୍ତି ଅଙ୍ଗ ଭରି ନାନା ଆଭରଣ ।
ପରଶୁରାମଙ୍କ ଆଗେ ଦେଖିଣ ନୃପତି
ରଥୁ ଓହ୍ଲାଇ ପ୍ରଣାମ କଲେ ସେ ହେତ ।
ଶୁଭ ଆଶୀର୍ବାଦ କର ତାଙ୍କୁ ମୁନିବର
ଉତ୍ତରଲେ କରେ ଧରି ଧନୁ ଘେନି ଶର ।
ସସ୍ତ୍ରାକ୍ଷୁନ ମଧ୍ୟ ଉଠି ବେଢ଼ୋଇଲେ
ରଥୋପରେ ବସି ଯୁଦ୍ଧ ଇଚ୍ଛାରେ ରହିଲେ ।
ଏହିକାଳେ ଦୁଇ ସୈନ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ଘୋରରଣ
ପ୍ରବର୍ତ୍ତିଲ ପରସ୍ପରେ ଘୋର ମହାତୀଣ ।
ରାମଙ୍କର ଶ୍ରାବଣେନେ ନିଜ ସୈନ୍ୟତୁଲେ
କ୍ଷୁଦ୍ର ବିଶଦ ସବାଜ ଘୋର ପଳାଇଲେ ।

କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟ ଶରଦାତ ନ ପାରନ୍ତେ ସହି
ଅସ୍ତ୍ର ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ରଣସ୍ଥାନରେ ନ ରହି ।
ତାହା ଦେଖି ପଶୁରାମ ଅଗ୍ନି ଅସ୍ତ୍ର ଧରି
ବନ୍ଧିଲେ ରଜାଙ୍କୁ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଓଟାରି ।
ସେ ଅସ୍ତ୍ର ଆକାଶମାର୍ଗେ ଯାଆନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ରଟି
ଜାଳିଲ ମହାଅଗ୍ନି ଜ୍ୱାଳା କୋଟି କୋଟି ।
ବାରୁଣ ଅସ୍ତ୍ରରେ ତାହା ସହସ୍ର ଅର୍କ୍ଷୁନ
ନ ବାଜୁ ଆପଣା ଦେହେ କଲେ ନିବାରଣ ।
ଗାନ୍ଧବ ଅସ୍ତ୍ର ବସାଇ ପୁଣି ପଶୁରାମ
ବନ୍ଧିଲେ ଘେନିବା ପାଇଁ ଅର୍କ୍ଷୁନଙ୍କ ପ୍ରାଣ ।
ସେ ଅସ୍ତ୍ରରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସର୍ପ ପରବତ
ମୃଦୁର୍ତ୍ତି ମଧ୍ୟରେ କାନ୍ଦୁଁ ହେଲେ ଚିହ୍ନି ଜାତ ।
ବାୟବ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରରେ ତାହା କାଟନ୍ତେ ଗଜନ
ନାଗଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରହାରରେ ହିଁ ଜଳୁଲ ଗଣ ।
ଚରୁଡ଼ ଅସ୍ତ୍ର ପ୍ରହାର କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟ ଶର
ଛେଦି ପକାଇଲେ ନାଗ ଅସ୍ତ୍ର ରାମଙ୍କର ।
ମାନ୍ଦ୍ରାଶୁର ଅସ୍ତ୍ର ଚହୁଁ କଲେ ପଶୁରାମ
କାଟିଲେ ବୈଷ୍ଣବ ଅସ୍ତ୍ରେ ନୃପଙ୍କ ଉତ୍ତମ ।
ସେ ଅନ୍ତେ ପରଶୁରାମ ବ୍ରହ୍ମଅସ୍ତ୍ର ଧରି
ପ୍ରହାରଲେ ସସ୍ତ୍ରାକ୍ଷୁନ ବଧ ଇଚ୍ଛାକରି ।
ବ୍ରହ୍ମାସ୍ତ୍ର ତାହାକୁ ରଜା ଛେଦି ପକାଇଲେ
ଦର୍ଶନେୟ ଦେବା ଶୁଳ ହସ୍ତରେ ଧଇଲେ ।
ମନ୍ତ ପଡ଼ି ବହୁବୀର ବୁଲୁଲ ତାହାକୁ
ଫିଙ୍ଗିଲେ ଯେଉଁଠି ପଶୁରାମ ଉପରକୁ ।
ପ୍ରଳୟାଗ୍ନି ଶିଖାପରି ତାର ଗୋଜଗଳି
ଦେଖିକରି ଦୁଇସୈନ୍ୟ ନେମ ଦେଲେ ବୁଦ୍ଧି ।
ଢଳିକାପରି ଆକାଶକୁ ଶସି ଅସ୍ତ୍ରବର
ପଡ଼ିଲ ଅଙ୍ଗରେ ସମସ୍ତେ, ପୁଚ୍ଛକର ।
ସେ ଦାଣ୍ଡରେ ଜାନ ଫେଳି ଶର ବୁଢ଼ାମଣି
ଧନୁରେ ଗୁଡ଼ି ବେଗେ ଲେଟିଲେ ଧରଣୀ ।

ତାହାଦେଖି ଦେବଗଣ ଦୁଃଖିତ ହୋଇଲେ
 ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଶଙ୍କରଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ଦେଖିଗଲେ ।
 ସମର ଭୂମିରେ ସଙ୍ଗେ ହେଲେ ପରବେଶ
 ସମକୁ ଦେଖିଣ ଶିବ ମି ଭୁବନ ଈଶ ।
 ମହାଜ୍ଞାନ ବଳେ ତାଙ୍କୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟରେ
 ଜାଆଇଲେ ମନ୍ଦଳଳ ସିଂହଣ ମୁଖରେ ।
 ଚେତନା ପାଇଲେ ପଶୁ ଗମ ମହାବଳୀ
 ଦେଖିଲେ ଅଛନ୍ତି ଆଗେ ଅମର ମଣ୍ଡଳୀ ।
 ଭକ୍ତିଭାରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି
 ପୁତ୍ରକଲେ ଆନନ୍ଦରେ ବେନିକର ଘୋଡ଼ି ।
 ସହସ୍ର ଅର୍ଜୁନ ମଧ୍ୟ ଦେବଙ୍କ ଚରଣେ
 ଦଣ୍ଡବତ ହୋଇ ପୁତ୍ରକଲେ ସେହୁକ୍ଷଣେ ।
 ସେ ସମୟେ ଦଣ୍ଡାସେୟ ଆସି ସେହୁଠାରେ
 ମିଳିଲେ ନିଜ ଶିଷ୍ୟକୁ ଦେଖିବା ଇଚ୍ଛାରେ ।
 ପାଶୁପତ ଅସ୍ତ୍ର ଧରି ଶାର ପଶୁ ଗମ
 ଧନୁରେ ଘୋଡ଼ିଲେ ମନେ ବନ୍ଧୁ ଘୋରତମ ।
 ସଜାଙ୍କ ରଥକୁ ଗୁହଁ ଦେଖିଲେ ସେ ପୁଣି
 ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ଆଗେ ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି ।
 ପାରିବଦଗଣ ବେଢ଼ି ରହୁଛନ୍ତି ପାଶେ
 ବୁଲୁଅଛି ସୁଦଶ ନ ଏଣେ ତେଣେ ସେସେ ।
 ତା ଦେଖି ସ୍ତମ୍ଭିତ ହୋଇ ସହାରି ଅସ୍ତ୍ରକୁ
 ରହିଲେ କେବଳ ଗୁହଁ ସଜାଙ୍କ ରଥକୁ ।
 ଏହିକାଳେ ଶୁଣାଗଲା ଆକାଶରୁ ବାଣୀ
 ବସିତ ନ ହୁଅ ଭଗୁବତ୍ ଶିଷ୍ୟମଣି ।
 କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ନୃପତିଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡାସେୟ ରୁଷି
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କବଚ ଦେଇଛନ୍ତି ହୋଇ ଚୋପି ।
 ଦକ୍ଷିଣ ବାହୁରେ ସଜା ଭରିଛନ୍ତି ତାକୁ
 ମିଶାଇ ତା ସହିତରେ ରହୁ ଗୁଟିକାକୁ ।
 ସେ ସକାଶୁ ଆହେ ସମ ତାହାଙ୍କୁ ଶ୍ରୀହରି
 ନ ଯାଇ ପାରନ୍ତି କେବେ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ।
 ଯେବେ ମହାଦେବ ଭୀଷ୍ମ ସ୍ୱରୂପରେ ଯାଇ
 ସେ କବଚ ମାଗିନେବେ କାହାକୁ ନ କହ ।
 ତେବେ ତୁମ୍ଭେ ଅର୍ଜୁନକୁ ଜଣିବଟି ରଣେ
 ନୋହିଲେସେନ ହାରିବେକେବେ ତୁମ୍ଭବାଣେ
 ଏମନ୍ତ ଆକାଶ ବାଣୀ ଶୁଣି ମହେଶ୍ୱର
 ଭୀଷ୍ମକୁ ରୂପ ଧାରଣ କରି ସେ କାଳର ।

ନୃପକଠାରୁ କବଚ ମାଗି ଦେଖିଗଲେ
 ସମକୁ ନେଇ ଆଧଣା ଭୁବନେ ମିଳିଲେ ।
 ଆଉ ଯେତେ ଦେବଗଣ ଥିଲେ ସେହୁଠାରେ
 ସମସ୍ତେ ଚଳିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ଯାହାର ପୁରେ ।
 ପରଶୁରାମ ସେ କାଳେ ସହସ୍ରାର୍ଜୁନକୁ
 କହିଲେ କାଳ ଭଗିନି ସଥାଥ ବାକ୍ୟକୁ ।
 ବୋଇଲେ ଆହେ ସଜନ ବଳ ଆଶ୍ରେକରି
 ସୁରକର ଏବେ ଆମ୍ଭ ଆଗେ ଧନୁଧରି ।
 କାଳ ଭେଦେ ମନୁଷ୍ୟର ଜୟ ପରଜୟ
 ହୁଅଇ ପଞ୍ଚରେ କିଛି ନ ଆସ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ବିଧି ଅନୁସାରେ ତୁମ୍ଭେ ପଡ଼ିଅଛ ବେଦ
 ଦାନ କରିଅଛ ପୁଣି ବହୁତ ସମ୍ପଦ ।
 ସକଳ ସଜାଙ୍କୁ ସୁଦେ ଶକ୍ତିଅଛ ହେଲେ
 ହାରିଅଛ ଦଶମୁଖ ତୁମ୍ଭ ବାହୁବଳେ ।
 ଏବେ ଦଣ୍ଡଶୂଳ ଘୋରଣେ ମୋତେ ପରଜିତ
 କରିଅଛ ବୋଲି ମୁଁ ବିଶ୍ୱରୁଦ୍ଧ ଚିତ୍ତ ।
 ଅଜ୍ଞାନ ହୋଇଣ ମସ୍ତକରେ ପଡ଼ିଥିଲି
 ଶିବଙ୍କ ପ୍ରସାଦେ ସିନା ଚେତନା ପାଇଲି ।
 ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ବହୁତ ମୁହଁ କରୁଛି ପ୍ରଣାମ
 ବିଷମ ଦେଖାଅ ଏବେ ନୃପ ମହାଯଶା ।
 ଏରୂପେ ସମଙ୍କ ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ସସ୍ରାର୍ଜୁନ
 କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ତାଙ୍କୁ କରିଣ ପ୍ରଣାମ ।
 ବୋଇଲେ ଶୁଣିବା ହେଉ ଦିନକୁଳ ଈଶ
 ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନ ଜଳଧେନର ସଦୃଶ ।
 ଅଧ୍ୟୟନ ଦାନ ମନ୍ତ୍ର ଶାସନ ବିଜୟ
 କରିଛି ବୋଲି ଯା କହୁଅଛ ମହାଶୟ ।
 ମୋର ଆୟୁଷରେ ତାହା ନୋହିପାରେ କିଛି
 କେବଳ ବିଧି ବିଧାନ ଯୋଗରେ ହୋଇଛି ।
 ମୋହର ସମାନ କେତେ କେତେ ନରପତି
 ଯାଇଛନ୍ତି ନିଜପଥେ ଗୁଡ଼ି ବୟୁମଣି ।
 ବୁଦ୍ଧିତେଜ ବଳ ବିଦ୍ୟା ଅଭିଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଜ୍ଞାନ
 ଲୌକିକ ଅଟଇ ଏହି ସବୁ କଥା ଜାଣ ।
 ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ବନୟ ବିଦ୍ୟା ପ୍ରବ୍ରଜା ଚପସ୍ୟା
 ଶୁଣମନ୍ତ ଲୋକଠାରେ ଏ କରନ୍ତି ବଧା ।
 ଲୌକିକ ବିଭବ ଯେତେ ଥିଲା ମୋହଠାରେ
 ସମସ୍ତ ଯାଇଛି ମନୋରମା ସଜତରେ ।

ଖୋର ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା ସେହି ସଙ୍ଗ ପଡ଼ିବୁଣା ।
 କମଳା ଅଂଶରେ ପୁଣି ଅଟଇ ସମୁଦ୍ର ।
 ବାଳକାଳ ସମ୍ପରକା ହୋଇଥିଲା ମୋର
 ଏବେ ସେହି ଛାତି ଆଗ ହୋଇଲ ଅନ୍ତର ।
 ଚାନ୍ଦା ବିନା ପ୍ରାଣେ ନ୍ୟ ହୋଇପର ମୁହିଁ
 ରହିଅଛି ଜାଣି ଆହେ ଦିଜକୁଳ ସାଇଁ ।
 ପୁଣେ ଖୋର ପରାମ୍ପର ଆପଣଙ୍କୁ ଅରେ
 ଦେଖାଇ ନ ପାରୁ ଦୁଃଖ ହୋଇଛି ମନରେ ।
 ଆବର ଦିଶୁଥିବୁ ଦୁଃଖ ଅଛି ମୋର ପୁଣି
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ହାତରେ ପାତ୍ରା ପାଇବି ମରଣ ।
 କାଳବଳେ ସିଂହ ହୁଏ ଶୂଚାଳ ସଦୃଶ
 ଶୂଚାଳ କରଇ କାଳେ ସିଂହ ବଣ ନାଶ ।
 ବ୍ୟାଘ୍ରକୁ ମାରଇ ମୃତ କାଳ ଅନୁସାରେ
 କାଳରେ ମରଇ ଗଜ ହରିଣ ଯୋଗରେ ।
 ମହିଷକୁ ମଣା କାଳେ ବିନାଶ କରଇ
 କାଳ ଅନୁସାରେ ସର୍ପ ଗରୁଡ଼କୁ ଖାଇ ।
 କିଙ୍କର ରଜାକୁ କାଳେ କରୁଥାଏ ପୁଣି
 କାଳେ କିଙ୍କରକୁ ପୂଜା କରଇ ନିୟତି ।
 ମନୁଷ୍ୟ ହୁଅଇ ଇନ୍ଦ୍ର କାଳ ପ୍ରଭାବରେ
 ମରଣ ଲଭନ୍ତି ଧାତା ପୁଣି କାଳାନ୍ତରେ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗରେ ସମଗ୍ର ପ୍ରକୃତି
 ଲୀନ ହୁଅଇ ତା ରୂପେ କେହି ନ ଦେଖନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅଟନ୍ତି କାଳ କାଳରଟି ଜାଣି
 ତାଙ୍କ ଯୋଗେ ସୃଷ୍ଟି ସ୍ଥିତି ଲୟ ହୁଏ ପୁଣି ।
 ସୁକଠାରୁ ସୁକ ପୁଣି ସୁଷ୍ଠଠାରୁ ସାନ
 ଦିଶଇ ସେ ପରମାତ୍ମ ଅଟେ ତାହା ନାମ ।
 ସାହାସକ ଲେମ ମୂଳରେ ନିଶିଳ ଜଗତ
 ମହା ବିରଟ ନାମରେ ଅଟନ୍ତି ସେ ଖ୍ୟାତ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଗୋଳସରୁ ଏକସ୍ରଗ ସେହି
 ତାହାଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ଜଗତେ କେ ନାହିଁ ।
 ସେ ମହାବିରଟଙ୍କର ଅଙ୍ଗରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ
 ହେଲେ ସେ ସୁଦ୍ଧ ବିରଟ ବୋଲେ ତାଙ୍କୁଜାଣି
 କାରଣ ଅଟନ୍ତି ସେହି ସର୍ବଲୋକଙ୍କର
 ତାହାଙ୍କ ନାଭି ପଦ୍ମରୁ ହେଲେ ବେଦବର ।
 ଲକ୍ଷେ ବର୍ଷ ବୁଲି ସେହି ପୁଣି ନିଜସ୍ଥାନେ
 ରହି ତପକଲେ ଲକ୍ଷବର୍ଷ ପରିମାଣେ ।

ସେ ଅନ୍ତରେ ଗୋଲେକକୁ ଦରଶନ କଲେ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଦେଖିଲେ ।
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ରୂପ ପ୍ରସନ୍ନ ମୁରତି
 ଉତ୍ତରୀୟାସନ ପରେ ବଜେ କରିନନ୍ତି ।
 ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ଅନୁଜ୍ଞା ଦେଇ ସେ ପୁରୁଷ
 ସୃଷ୍ଟି ସରଜିବା ପାଇଁ ଶୁଦ୍ଧଲେ ମାନସ ।
 ତାଙ୍କ ଯୋଗେ ନିଭୁବନ ହୁଅଇ ସର୍ବନା
 ବିଷ୍ଣୁ ତାହାଙ୍କୁ ଯଦ୍ଦରେ କରନ୍ତି ପାଳନା ।
 ସହାର କରନ୍ତି ରୁଦ୍ର ପ୍ରାୟ କାଳରେ
 ଏହିରୂପେ ବାଚସ୍ପାୟ ହୁଏ କାଳାନ୍ତରେ ।
 ଏମାନେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର କଳାରୁ ସମ୍ପନ୍ନ
 ପ୍ରକୃତି ଦେବଙ୍କ ଯୋଗେ ହୋଇଛନ୍ତି ଜାତ ।
 ସକଳ ଲୋକ ଜନନୀ ଅଟନ୍ତି ପ୍ରକୃତି
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କେବଳ ଭିନ୍ନ ଦେହରୁ ଅଟନ୍ତି ।
 ପ୍ରକୃତି ବିନା ଶିଶୁର ସୃଷ୍ଟି ପରଜନେ
 ସମର୍ଥ ନୁହନ୍ତି ବୋଲି ଦେଖିଥାଅ ମନେ ।
 ଆହୁତ ଦରୁଛି ମାୟା ସକଳ ଲୋକକୁ
 ମାୟାଯୋଗେ କେହି ନ ଜାଣଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ।
 ଦକ୍ଷସ୍ତ୍ରଗ ଶକ୍ତି ଅଟେ ପ୍ରକୃତିଟି ଜାଣି
 ସୃଷ୍ଟି କାଳେ ପାଞ୍ଚ ଶ୍ରଗ ହୋଇଲ ସେ ପୁଣି ।
 ଯଥା ପଦ୍ମ ସାବଣୀ ସେ ଦୁର୍ଗା ସରସ୍ୱତୀ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା ସ୍ୱୟା ଅଟନ୍ତି ।
 ଅଭୟାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ମଙ୍ଗଳ କାରଣୀ
 ଅଟନ୍ତି ଶ୍ରୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଦରଶୀ ।
 ବିଦ୍ୟା ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ ଦେବୀ ସରସ୍ୱତୀ
 ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ର ଯୋଗ ମାତା ସାବଣୀ ଅଟନ୍ତି ।
 ବୁଦ୍ଧି ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ସର୍ବ ଶକ୍ତି ସୁରୁପିଣୀ
 ସର୍ବଜ୍ଞାନମୟୀ ଦୁର୍ଗା ଦୁର୍ଗା ନାଶିନୀ ।
 ଏରୂପେ ମୂଳ ପ୍ରକୃତି ପାଞ୍ଚସ୍ରଗ ହୋଇ
 ପାଳନା କଲେ ପୃଥିବୀ ପ୍ରଥମରେ ଯାଇ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ସମରେ ତାଙ୍କ କଳାରୁ ବହୁତ
 ପ୍ରିୟ ଜାତ ହେଲେ ଜାଣି ଆହେ ଚୋପବନ୍ତ ।
 ସକଳ କାମିନୀ ହେଲେ ପ୍ରକୃତି ଅଂଶରୁ
 ପୁରୁଷ ହୋଇଲେ ମହାପୁରୁଷଙ୍କଠାରୁ ।
 ସେହି ମହାପୁରୁଷଙ୍କୁ ବିଷ୍ଣୁ ବୋଲି ଜାଣି
 ତାଙ୍କ ମାୟାରେ ଜଗତ ହୋଇଛି ଆଜ୍ଞାନ ।

ଏ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନକୁ ମୁହିଁ ମନ୍ତ୍ରପଣା କାଳେ
ପାଇଲି ଦକ୍ଷିଣଠାରୁ ପୁଣ୍ୟପୀଠ ସ୍ଥଳେ ।
ଏରୂପେ ରାମଙ୍କ ଆଶ୍ରୟ କହି ସପ୍ରାକ୍ତିନ
ପ୍ରଣାମ କରି ତାହାଙ୍କୁ ଚଳିଲେ ବନ୍ଧନ ।
ଆନନ୍ଦମନରେ ରଥ ଉପରେ ବସିଲେ
ଧନୁ ଧରି ସୁରାକୁ ବାହାର ହୋଇଲେ ।
ତାହାଙ୍କ ଧ୍ୟାନେ ବହୁତ ନରପତି ଥାଇ
ଧନୁଦ୍ୟୋତେ ଦେଲେ ଯୁଦ୍ଧ ଭୂମିକୁ କମ୍ପାଇ ।
ତାହା ଦେଖି ପଶୁରାମ ଭାଇଙ୍କର ତୁଲେ
ରାଜାଙ୍କ ଧ୍ୟାନରେ ମିଶି ରଣ ଆରମ୍ଭିଲେ ।
କ୍ଷମେ କ୍ଷମେ ପରସ୍ପରେ ହେଲେ ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ
ବହୁତ ସଙ୍ଗେ ସେ କାଳରେ ହେଲେ ବଧ ।
ତାହା ଦେଖି ପଶୁରାମ ବ୍ରହ୍ମାସ୍ତ୍ର ମାର
ସକଳ ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଲେ କ୍ଷତକେ ସଂହାର ।
ଏକା ହୋଇ ସପ୍ରାକ୍ତିନ କଲେ ମହାରଣ
ବନ୍ଧିଲେ ଅନଳ ପ୍ରାୟ କୋଟି କୋଟି ବାଣ ।
ତ୍ରିଦିନ ସାଏ ସପ୍ରାକ୍ତିନ ପଶୁରାମ
ସୁରାରେ ବୁଡ଼ି ପରି ବନ୍ଧୁ ଘୋର ତମ ।
ସେ ଅନ୍ତରେ ସମଦଗ୍ଧି ସତ ମହାବଳୀ
ଧନୁରେ ପାଶୁ ପ୍ରତାପ ବସାଇଲେ ତଳ ।
ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି କର୍ତ୍ତବ୍ୟାଏ ଟିକି ଦ୍ୟୁତି ଛୁଡ଼ି
ଚଳିଲ ସେ ଆକାଶରେ କରି ଘୋର ରଡ଼ି ।
ଦଗ୍ଧ କଲ ପରି ତିନି ଭୁବନ ଲୋକଙ୍କୁ
ଆସିଲ ନିନ୍ଦ ପ୍ରଳୟକାଳର ବଜ୍ରକୁ ।
କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଲ
ମୁହୂର୍ତ୍ତକେ ପୋଡ଼ି ତାଙ୍କୁ ଭୟ କରିଦେଲ ।
ସେ ରାଜାଙ୍କ ଦେହ ଜାତହୋଇ ଦିବ୍ୟଜ୍ୟୋତି
ଗୋଲେକଭୁବନେ ଯାଇ ପଶିଲ ଝଟକ ।
ଏଥୁଅନ୍ତେ ପଶୁରାମ ଏକବିଂଶ ବାର
ବୁଲିଲେ ପୃଥିବୀ କରେ ଧରି ଧନୁଗର ।
ବାଳବୃଦ୍ଧ ସୁବା ଆଦି କ୍ଷତ୍ରୀୟ ଯେତେକ
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାର ଦେଖାଇଲେ ପ୍ରେତଲୋକ ।
ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପୂରଣକରି ଗୀରଗଣବର
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ପଦଧ୍ୟାୟ ଗଲେ ନିଜପୁର ।
ପରଶୁରେ ନୃପତିଙ୍କୁ କଲେ ତ ବଞ୍ଚାଣ
ସେ ସକାଶୁ ମହାଦେବ ବହି ମନେ ତୋଷ ।

ପରଶୁରାମ ବୋଲଣ ତାଙ୍କ ନାମ ଦେଲେ
ଦେବନାମାନେ ଆକାଶ ପୁଣି ବରଷିଲେ ।
ରାମଙ୍କ ଯଶରେ ମହା ବ୍ରହ୍ମାନ୍ତେ ପଶିଲ
ମହାବୀର ନାମରେ ସେ ହେଲେ ପଶିଲ ।
ସେ ସମୟେ ବ୍ରହ୍ମା ଭୁବୁ ଶୁଦ୍ଧ ବାଲମୀକ
ଚ୍ୟବନ ଆଦି ରୂପେ ତେଜ ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ।
ସମଦଗ୍ଧିଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନରେ ଦେଖଣ ଆସିଲେ
ପରଶୁରାମଙ୍କ ପାଖେ ପରବେଶି ହେଲେ ।
ଦଣ୍ଡବତ ହୋଇ ଆଶ୍ରୟ ରାମ ମହାମତି
ପ୍ରଣାମ କଲେ ତାହାଙ୍କୁ ପ୍ରକାଶି ବିନତି ।
ଶୁଭ ଆଶୀର୍ବାଦ କର ବ୍ରହ୍ମାଦି ସମସ୍ତେ
ବହୁତ ପ୍ରଣାମ ତାଙ୍କୁ କଲେ ତୋଷଣତେ ।
ସେ ଅନ୍ତରେ ପ୍ରଜାପତି କୋଳରେ ବସାଇ
କହିଲେକ ମନମୟ ହୃଦବାକ୍ୟ ତହିଁ ।
ବୋଇଲେ ହେ ବସୁ ଶୁଣ ମୋହର ବଚନ
ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ପିତା ପୂଜ୍ୟତମ ଜାଣ ।
ଜନ୍ମ ଦେବାରୁ ଜନକ ବୋଲନ୍ତିଟି ଯେହି
ପାଳନ କରିବା ଯୋଗୁ ପିତା ନାମ ବହି ।
ତାଙ୍କଠାରୁ ବଳ ଅଟେ ଅନୁଦାତା ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ବିନା ଅନ୍ତରେ ଗର୍ବର ହୁଏ ଯେଣୁ ନଷ୍ଟ ।
ଅନୁଦାତାଠାରୁ ପୁଣି ଅଧିକ ଜନନୀ
ଗରୁରୋଧର ପାଳନ କରିଥିବା ଦେଖ ।
ଏ ସମସ୍ତଠାରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଶ୍ୱତ୍ଥ ଦେବତା
ଶୁଭ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ବିଦିତ ଅଟେ ଏହି କଥା ।
ଇଷ୍ଟଦେବ ସମାନଟି ଜ୍ଞାନଦାତା ଗୁରୁ
ଗୁରୁପତ୍ନୀ ପୂଜ୍ୟତମା ପୁଣି ତାଙ୍କଠାରୁ ।
ଦେବତା ଗୁରୁ ହୋଇଲେ ଗୁରୁ ରକାକରେ
ଗୁରୁ ଗୁରୁ ହେବ ଯେବେ କେ ରଖି ନ ପାରେ
ଗୁରୁ ଅଟେ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ୱର ରୂପ ।
ଆବର ଯେ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ଧର୍ମର ସୁରୂପ ।
ଗୁରୁ ସର୍ବ ମିତ୍ରଦାତା ଗୁରୁ ନାରାୟଣ
ସର୍ବ ଅମଙ୍ଗଳ ଗୁରୁ ହେଲେ ଅସ୍ତ୍ରଧର ।
ହରିଭକ୍ତ ଜ୍ଞାନଦାତା ଗୁରୁ ଯେ ଅଟନ୍ତି
ଗୁରୁ ସମାନ ଜଗତେ ବନ୍ଧୁ କେ ନାହାନ୍ତି ।
ଗୁରୁଦତ୍ତ ଦିବ୍ୟାବଳେ ଜଗତରେ ଲୋକ
ସମଲୋକଠାରୁ ପୂଜା ଲଭଇ ଅଧିକ ।

ବନ୍ଧ୍ୟାରେ ଧନରେ ଅବା ମନ୍ତ୍ର ହୋଇକରି
 ଗୁରୁକୁ ପୂଜା ନକରେ ଯେଉଁ ପାପାଗୁଣ ।
 ବ୍ରହ୍ମଜନ୍ମାଠାରୁ ବଳ ଅଟଇ ଯେ ପାପ
 ଆଦମଣ କରି ତାର ଧର୍ମ କରେ ଲେପ ।
 ଗୁରୁକୁ ଯେ ଦେଖୁଥାଏ ନିକୁଷ୍ଠ ଦୁଷ୍ଟିରେ
 ଅଧିକାର ନୁହନ୍ତି ସେ କେବଣ କର୍ମରେ ।
 ତୁମ୍ଭର ଅସାଧୁ ଦେବ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅଟନ୍ତି
 ଆବର ଯେ ଗୁରୁ ଶିବ ପାଦପାଦ ପତି ।
 ସେ ଧନୀକୁ ତୁମ୍ଭେ ଏବେ ପ୍ରଣାମୀ ତାହାକୁ
 ପୁଣି ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦି ସବୁ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ।
 ଯେଉଁ ଶିବଙ୍କ ପ୍ରସାଦେ ପୃଥ୍ବୀମଣ୍ଡଳକୁ
 ନିକ୍ଷିପ କଲ ଦେଖାଇ ନିଜ ବିଦମକୁ ।
 ସେ ଶିବଙ୍କ ପାଦତଳେ ଶରଣ ପଶିବ
 କେମନ୍ତ ହେଲେ ତୁମ୍ଭର ସର୍ବ ଶୁଭ ହେବ ।

ଆତ୍ମା ସ୍ୱରୂପ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜ୍ଞାନମୟ ଶିବ
 ତାହାଙ୍କ ଯୋଗରେ ଜାତ ଚରଚର ଜୀବ ।
 ମନୁଷ୍ୟ ରୂପରେ ମୁଣ୍ଡି ରହିଥାଏ ଜାଣ
 ଏରୂପେ ହୁଅଇ ସୃଷ୍ଟି ଆତ୍ମ ଯୋଗେ ପୁଣି ।
 ବ୍ରହ୍ମଜ୍ୟୋତି ସ୍ୱରୂପ ସେ ଯଦି ଜ୍ଞାନମୟ
 ଯାହାଙ୍କ ପ୍ରସାଦେ ନାଶ ଯାଏ ଧନ ଭୟ ।
 ସେ ଯଦାଦେବ ତ ତୁମ୍ଭେ ଗୁରୁଦେବ
 ତାହାଙ୍କୁ ଭଜ ମନରେ ବନ୍ଧୁ ଭକ୍ତିଭାବ ।
 ଏହିପରି କହି ବ୍ରହ୍ମା ନିଜପୁତ୍ର ଗଲେ
 ପରଶୁରାମ ଆପଣା ମନ୍ଦିରେ ରହିଲେ ।
 ପରଦିନ ପ୍ରକାଶରେ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାର
 କୈଳାସ ଯିବାକୁ ମନ କଲେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମେ ଦେଇଣ ମାନସ
 ଅଧମ ସେନର ବୋଲେ ରଣ ପୀତବାସ ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ଯୁଦ୍ଧରେ ପର୍ଶୁରାମଙ୍କର ମୋହ
 ଓ ଦେବତାମାନଙ୍କର ପର୍ଶୁରାମଙ୍କ ନିକଟକୁ ଆଗମନ କଥନେ
 ନାମ ଉନବିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

— * —

ଚତୁର୍ଥଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ପର୍ଶୁରାମଙ୍କର କୈଳାସପୁରେ ପ୍ରବେଶ

କହୁଛନ୍ତି ନାଗପୁଣ ନାରଦ ଆଗରେ
 ଶୁଣ ଆହେ ମୁନିବର ଏଥି ଅନନ୍ତରେ ।
 ହରିଙ୍କ କବଚ ଘେନି ପର୍ଶୁରାମ ବଳୀ
 ଏକବିଂଶ ଥର ମହା ମଣ୍ଡଳକୁ ଗୁଲି ।
 ନିକ୍ଷିପି ପୁ କର ନିଜ ଗୁରୁକୁ ଦଣ୍ଡନ
 କରିବା ପାଇଁକି ଗଲେ କୈଳାସ ଭୁବନ ।
 ଯୋଗବଳେ ଯଶକରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
 ଅଜ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ଶିବ ଭୁବନ ଦେଖିଲେ ।
 ଶୁଭ ଫଳିକ ସଦୃଶ ବରନ ତାହାର
 ନାନା ମଣିଗଣରେ ସେ ଦିଶେ ମନୋହର ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଭୂମି ସମାନ ରାଜମାର୍ଗ ରାଜ
 ପ୍ରକାଶଇ ଦିବ୍ୟଦେଜ ଗୋସ୍ତରେ ବିରାଜ ।

ସିନ୍ଦୂର ପରପ୍ତେ ବର୍ଣ୍ଣେ ପ୍ରକାଶି ସନ୍ତତ
 ହୋଇଅଛି ମଣିମୟ ବେଢ଼ାରେ ବେଷ୍ଟିତ ।
 ଯକ୍ଷଙ୍କ ମନ୍ଦିର ତାର ନିକଟରେ ଥାଇ
 ହାଟକ ପର୍ବତ ପରି ନେତ୍ରକୁ ଦିଶଇ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କବାଟ ପ୍ରସ୍ତ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଳସ
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଦେଖାଯାଏ ସୁନ୍ଦର ବିଶେଷ ।
 ଶୁକଳ ହସ ବସନ କେତେକ ଗୁହରେ
 ଥୁଆ ହୋଇଅଛି ଅତିସୁନ୍ଦର ସହକାରେ ।
 ନାନାରହ ଅଳଙ୍କାରେ ମଣ୍ଡି ଅପଘନ
 ରହିଛନ୍ତି ଘରେ ଘରେ ରମଣୀ ରଚନ ।
 ମହାଆନନ୍ଦରେ କେତେ ବାଳକ ବାଳିକା
 ଖେଳୁଛନ୍ତି ହସ୍ତେ ଘେନି ଶିଳା ପୁଷ୍ପଲକ୍ଷ୍ମୀ ।

ଉପବନମାନଙ୍କରେ ପାରିଜାତ ଫୁଲ
ଫୁଟିବାରୁ ଦିଶୁଅଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ ମଞ୍ଜୁଳ ।
ସିଲକ୍ଷ ଯୋଜନ ଉଚ୍ଚ ବଟଚେରୁଗଣ
ଶରଦ୍ଧର ଯୁଗ ଯୁଗ ଯୋଜନ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ।
ହୋଇଣ ଗୁଣପାତରେ ବେଢ଼ି ରହିଛନ୍ତି
ପବିତ୍ର ପରମେ ଓଶ୍ଵେଦୁରକୁ ଦିଶନ୍ତି ।
ଆବର ଅଫଶ୍ୟ ଫଳବୃକ୍ଷ ଚାନ୍ଦ୍ରା ପାଶେ
ଫଳ କୁସୁମରେ ଅତି ମନୋରମ ଦିଶେ ।
ନାନାଜାତି ପର୍ଯ୍ୟାମାନେ ଆନନ୍ଦ ମନରେ
ଭ୍ରମଣ କରନ୍ତି ଭାବି ସୁମଧୁର ସ୍ଵରେ ।
ଶୀତଳ ସୁରଭି ମନ୍ଦ ଶେବହ ବହୁ
ଆନନ୍ଦର କରୁଅଛି ଦେହଙ୍କର ଦେହ ।
ଏରୁପେ ପୁରର ଶୋଭା ଦେଖି ପଶୁବେମ
ଦେଖିଲେ ପୁଣି ଶଙ୍କର ଦେବଙ୍କ ଆଶ୍ରମ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରଜନମୟ ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟ ଖଟିତ
ବିଶ୍ଵକର୍ମାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରରେ ହୋଇଛି ରଚିତ ।
ଗୁଣଯୋଜନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଟଇ ବିସ୍ତାର
ପରର ଯୋଜନ ପୁଣି ଉଚ୍ଚତା ଚାନ୍ଦ୍ରାର ।
ଚତୁରସ୍ତ୍ର ଚତୁଷ୍ଠୋଶ ପ୍ରାକାର ବେଷ୍ଟିତ
ମଣି ମୁକ୍ତାଗଣରେ ସେ ହୋଇଛି ଶୋଭିତ ।
ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ବୃକ୍ଷ ବାମଦିଗେ ସିଂହ
ରହିଛନ୍ତି ଗିରିଶଙ୍କ ପରି ବହୁ ଦେହ ।
ନନ୍ଦୀଶ୍ଵର ମହାକାଳ ପିଙ୍ଗଳ ଲେଚନ
ବିଶାଳାକ୍ଷ ବିଚ୍ଛୁପାକ୍ଷ ମହାବଳବାନ ।
ବାଣ ବିକଟ ଉଦର ଭାସ୍କର ରକ୍ତାକ୍ଷ
ବିକଟାକ୍ଷ ସ୍ଵହାର ଭୈରବ ଶରମୁଖ୍ୟ ।
କୃଷ୍ଣାଙ୍ଗ ଭୈରବ ହୋଧ ଭୈରବ ଆବର ।
କପାଳ ଭୈରବ ରୁରୁ ଭୈରବାକ୍ଷ ଶର ।
ଏମାନେ ସେ ଯାହାସ୍ଥାନେ ରହିଛନ୍ତି ପୁର
ହସ୍ତେ ନାନାବିଧ ଶସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ମାନ ଧରି ।
ସିଂହ ରୁଦ୍ରାଣୀ ବିଦ୍ୟାଧର ସେ ଅନେକ
ଆବର ଭୂତ ପିତାଚ କୁସ୍ମାଣ୍ଡ ଗୁହ୍ୟକ ।

ବ୍ରହ୍ମଶେଷ ବେତାଳ ଦାନବ କିନ୍ନର
ଜଟାଧାରୀ ପୋତାଗଣ ଯକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧର ।
ଏମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ପାଶରେ ଅଛନ୍ତି
ସମସ୍ତେ ଶିବଙ୍କୁ ଆଜ୍ଞା ବଦନ କରନ୍ତି ।
ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ଭୁଗୁପୁତ୍ର ହାରେ ପ୍ରବେଶିଲେ
ନନ୍ଦିକେଶ୍ଵରଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ସମ୍ଭାଷଣ କଲେ ।
ଅନୁଜ୍ଞା ମାଗି ତାହାଙ୍କୁ ଭିତରକୁ ଯାଇ
ଦେଖିଲେ ସେ ବିଦ୍ୟାଧର ଶୋଭା ପ୍ରକାଶଇ ।
ଅମୂଲ୍ୟ ରତନ ମଣି ମୁକ୍ତା ଦରପଣ
ସ୍ଵରକ ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟ ଆଦି ହୋଇଛନ୍ତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରତନସ୍ତମ୍ଭ କବାଟ ତୋରଣ
ଖଟିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ରତନରେ ପୁଣି ।
ଏହିରୂପେ ଦେଖି ରାମ ଅନ୍ତଃପୁର ହାରେ
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ଆନନ୍ଦ ମନରେ ।
ମେଢ଼ି ହାର ବାମଦିଗେ କାର୍ତ୍ତିକେୟ ଶର
ରହିଅଛନ୍ତି ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗେ ଚଣ୍ଡେଶ୍ଵର ।
ଏ ବାହାରେ ଶରଭଦ୍ର ମହାବଳବନ୍ତ
ଶିବଙ୍କ ସମାନେ ସେହୁ ଅଟନ୍ତି ସାମର୍ଥ୍ୟ ।
ତାଙ୍କ ଭୂଲେ ପାରିଷଦ ସେନପାଳଗଣ
ରହିଛନ୍ତି ଅଙ୍ଗେ ଘେନି ବିବିଧ ଭୂଷଣ ।
ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ଭାଷଣ କରି ପୁଣି ମୁନି
ଭିତରେ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ ହୋଇ ଭୁନି ।
ଗଣେଶ ବୋଇଲେ ଭାଇ ରାମ ଏକକ୍ଷଣ
ଭୁମ୍ଭେ ଯଜ୍ଞତରେ ମୁହଁ କରିବି ଗମନ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାଦେବ ନିଦ୍ରାରେ ଆସନ୍ତି
ହୋଇଥିବେ ବୋଲି ମୁହଁ ଶୁଣୁଅଛି ଗଣ ।
ଏହିକ୍ଷଣ ଭିତରକୁ ଯିବି ବେଗେ ଧାଇଁ
ଆସିବି ପୁଣି ଭୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ନେବାପାଇଁ ।
ଏହିରୂପେ ଗଣେଶଙ୍କ ବଚନକୁ ଶୁଣି
କହଲେ ପରଶୁରାମ ଦିନ କୁଳମଣି ।
ଘନ ସେନବାସୀ ବୋଲେ ଆହେ ଦେବହରି
ହୋଇ ଭବାବଧୁର ମୋତେ ରଖ ଦୟାକରି

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ଣ୍ଣ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ପଶୁରାମଙ୍କର କୈଳାସ ପୁରେ ପ୍ରବେଶ

କଥନେ ନାମ ଚକ୍ରାବତୀଶୟାୟଃ ।

ଏକଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଗଣେଶ ଓ ପର୍ବତାଙ୍କର ଆଳାପ ଆଲୋଚନା

ନାରାୟଣ ବୋଲିଲେ ହେ ଶୁଣ ମୁନବର
ଗଣେଶ ମୁଖକୁ ଚାହିଁ ପର୍ବତାଙ୍କର ।
ବୋଲିଲେ ହେ ଭ୍ରାତା ଶୁଣ ମୋହର ବଚନ
ଯାଉଛି କଟକ ବେଗେ ଗୁରୁକୁ ଦର୍ଶନ ।
ଆବର ଗୁରୁପତ୍ନୀଙ୍କ ନରଣ ବନ୍ଦୀ
ସେ ଅନ୍ତରେ ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ଆସି ଦେଖା ହେବ ।
ଯେଉଁ ଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରସାଦେ ଏକବଂଶ ବାର
ବୁଲି ବୁଲି ନିଷିଦ୍ଧି ସ୍ଥି କଲି ଏ ସଂସାର ।
କାର୍ତ୍ତିକାର୍ଯ୍ୟ ସୁଚେତ୍ସ ଜୀବନ ଦେଖିଲି
ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ ଏକବାର ବୋଲିଲି ।
ନାନାଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କଲି ପା ପ୍ରସାଦେ
ପ୍ରଣାମ କରିବ ଯାଇ ଯେ ଗୁରୁଙ୍କୁ ପାଦେ ।
ସେ ପ୍ରଭୁ ଜଗତକର୍ତ୍ତା ଶିଶୁର ଅଟନ୍ତି
ନିର୍ଗୁଣ ସରଣ ରୂପ ତାହାଙ୍କର ମୁଖି ।
ସ୍ବେଚ୍ଛାମୟ ଦୟାମୟ ଘନଜନ ବନ୍ଧୁ
ଆତ୍ମାସମ ବ୍ୟକ୍ତିରୂପ ଦେବ କ୍ରପାସିନ୍ଧୁ ।
ପୁରଣ ପୁରୁଷ ସବୁ ମଙ୍ଗଳର ହେତୁ
ଶୁଭସଦ୍ଧି ଶାନ୍ତିମୟ ଭବଅବ୍ୟୟ ସେତୁ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ଦିବ୍ୟରୂପ ସୁଦର୍ଶନ
ରକତବନ୍ଧନ ସବୁ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ।
ଏମନ୍ତ କହଣ ପର୍ବତାଙ୍କ ମହାସାର
ଭକ୍ତ ହେଲେ ଗଣେଶଙ୍କ ଆଗେ ହୋଇ ଶ୍ରିର ।
ଚାନ୍ଦା ଶୁଣି ଗଣପତି ବୋଲିଲେ ହେ ଭ୍ରାତା
ଏହିଠାରେ ତୁମ୍ଭେ ଏବେ ରହ ଯିବା ମାତ୍ର ।
ଏକାନ୍ତରେ ବିଜେ କରୁଛନ୍ତି ଶୁକପାଣି
ଅଛନ୍ତି ତାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପବନ ଦୁଲ୍ଲଖୀ ।
ଦରଶନ ସମୟ ଏ ନୁହେଁ ତାହାଙ୍କର
ଏ କଥା କି ଅବିଚିତ ଅଟଇ ତୁମ୍ଭର ।
ପ୍ରିୟସୂକ୍ତ ପୁରୁଷକୁ ଦେଖିବା ଉଚିତ
ନୁହଇ କଦାପି ଆହେ ସମଦକ୍ଷିଣୀ ସୁର ।
ପ୍ରିୟ ସୁରୁଷଙ୍କର ଯେ ରସ ଭଙ୍ଗ କରେ
ତା ସମାନ ମୂର୍ଖଲୋକ ନାହିଁ ଏ ସଂସାରେ ।

ସେହି ମନୁଷ୍ୟ ଅଧମ ଅନ୍ତଃକାଳେ ଯାଇ
କାଳସ୍ତ୍ର ନରକରେ ପଡ଼ି କଷ୍ଟପାଇ ।
ବିଶେଷରେ ପିତା ମାତା ଗୁରୁ ନୃପତିଙ୍କ
ରଚିତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ନ କରୁବ ଜ୍ଞାନ ଲୋକ ।
କାମରେ ବା ଅମର୍ଷରେ ସୁରତ ଉନ୍ମୁଖ
ଲୋକର ସୁରତ ନେତକରେ ଯେଉଁ ମୁଖ ।
ସପ୍ତନନ୍ଦାପୀ ଚାର ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠେ ହୁଏ
ଅନ୍ୟଥା କରିଣ ଏହା ନ ପାରନ୍ତି କିଏ ।
କାମଶରେ ଅନ୍ଧ ହୋଇ ଯେଉଁ ପାପଭଂଗ
ଅନାଏ ପରପ୍ରିୟଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଲଜା କରି ।
ପ୍ରକୃତରେ ଚକ୍ରାନ୍ତ ହୁଅଇ ସେ କାଳେ
ଦେହ ଅନ୍ତେ ପଡ଼େ ଯାଇ ବୈଦରଣୀ ଜଳେ ।
ଏହିରୂପେ ଗଣେଶଙ୍କ ବଚନକୁ ଶୁଣି
କହିଲେ ନୋଥରେ ପର୍ବତାଙ୍କ ଚାକ୍ଷୁ ପୁଣି ।
ବୋଲିଲେ ହେ ଗଜାନନ ତୁମ୍ଭଠାରୁ ମୁଁ
ଶୁଣିଲି ଯା ଆଜିଯାଏ ଶୁଣା ନାହିଁ କାହିଁ ।
ଶିଶୁରଙ୍କଠାରୁ ସବୁ ଶାସ୍ତ୍ର ମୁଁ ପଢ଼ିଲି
ଏହିପରି ନ୍ୟାୟ କେବେ ଶୁଣି ନି ନ ଥିଲି ।
ଲମ୍ପଟ କାମୁକ ଲୋକେ ସିନା ଏହି କଥା
ମନରେ ଧାରଣ କରି ରହନ୍ତି ସବୁଥ ।
ନିବିକାର ଶିଶୁପତି ମୁହୁର ଏ ଦୋଷ
ଏଥିରେ ଭାବିବ ତୁମ୍ଭେ ନ କର ମାନସ ।
ନିଶଙ୍କ ମନରେ ଏବେ ଯାଉଅଛି ମୁଁ
ଶିବ ପାଦପାଶ ପାଦ ବଦଳାଇ ପାଇଁ ।
ଅଳପ ବୟସ ତୁମ୍ଭେ ବାଳକ ପ୍ରକୃତ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଷୟ ବୁଝି ନାହିଁ ତୁମ୍ଭ ମତି ।
ଏ ସକାଶୁ ନିବାରଣ କରୁଛନ୍ତି ମୋତେ
ଉଚିତ ଏ ବୋଲି ଭାବୁନାହିଁ ମୁଁ ଚିତ୍ତେ ।
ଜଗତର ପିତାମାତା ପାଦପାଶ ଶିଶୁର
ତୁମ୍ଭେ ସେ ବୋଲି କେବଳ ଅଛନ୍ତି ମୋହର ।
ପାଦପାଶ କାମିନୀ ଶିବ ପୁରୁଷ ଅଟନ୍ତି
ଏହା ନିରୂପିତ କଲି କେଉଁ ମୁହମତି ।

ଏ କଥାକୁ ସନମନ କରୁନାହିଁ ମୁହିଁ
 ସବୁଜ ସୁରୁପ ଶିବ ଜାଣି କହୁଥାଉ ।
 ସବୁ ସୁରୁପା ଅଟନ୍ତି ଦେବୀ ଗିରିସୁତା
 ନ ଜାଣିବା ଲୋକ ସିନା ଭାବିବ ଅନ୍ୟଥା ।
 ନିର୍ଗୁଣ ପୁରୁଷଙ୍କର କ୍ରିୟା କାହୁଁ ହେବ
 କି ପ୍ରକାରେ ଅବା ତାହା ଭଗ୍ନ ହୋଇଯିବ ।
 ସାଧାରଣ ଲୋକଠାରେ ସମ୍ଭବ ସେ କଥା
 ବିଶ୍ୱରଙ୍କ ପକ୍ଷେ ତାହା କରିବାର ବୃଥା ।
 ସୁନ୍ଦରପାଣ୍ଡୀ ବାଳକକୁ ଦେଖି କେଉଁଠାରେ
 ପିତା ମାତାଙ୍କର ଲଜ୍ଜା ଜନମି କି ପାରେ ।
 ଜନ୍ମରୁ କି କରପାରେ ଜନ୍ମର ଆଶ୍ରମଣ
 ଶୀଘ୍ରଠାରୁ ଶୀଘ୍ରର କି ଭୟ ହୁଏ ପୁଣି ।
 କାଳକୁ କାଳ କି ନାଶ କରିବାର ଭୟ
 କେତେବେଳେ ହେଲେ ହୋଇ ପାରଇ ଉଦୟ
 ଚନ୍ଦ୍ରା ଗ୍ରାସ କରି ଅବା ପାରେ କି ଚନ୍ଦ୍ରାକୁ
 ନ ଶି ପାରିବ କି ଇଚ୍ଛା କେବେହେଁ ଇଚ୍ଛାକୁ
 ଜଗରେ, ପୀଡ଼ିତ କିବା ହୋଇପାରେ ଜଗ
 ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଖି ପାରଇ ନୟନର ଚାରି ।
 ଆପଣା ଗୋଟରେ ରବି ପାଆନ୍ତି କି ତାପ
 ପାଳକକୁ ଗ୍ରାସ କରି ପାରିଲ କି ପାପ ।
 ଯେହୁରୂପେ ଲଜ୍ଜାରୂପ ଅଟନ୍ତି ସେ ଶିବ
 ତାହାଙ୍କଠାରେ କିପରି ଲଜ୍ଜାର ସମ୍ଭବ ।
 ଶାସ୍ତ୍ରରେ ତ ଲେଖା ହୋଇନାହିଁ ଏ ପ୍ରକାର
 ଭୂମିଠାରୁ ଶୁଣି ଏବେ ହେଉଛି ଅଧୀର ।
 ଏହା କହି ପଶୁଁରାମ ନିଧି ପୁନଃ ପୁନଃ
 ଯିବାପାଇଁ ବାହାରିଲେ ଗୁରୁ ସନ୍ନିଧାନ ।
 ତାହାଦେଖି ଗଣେଶ୍ୱର ଅଳପ ନିମିତ୍ତେ
 ମହାପ୍ରଭୁ ମହେଶ୍ୱର ବଚନ ଭାଷିଲେ ।
 ବୋଲିଲେ ଯେ ଭ୍ରାତା ଭୂମ୍ଭେ କହିଲ ସେ କଥା
 ଉଚିତ ବୋଲିଣ ତାହା ଶ୍ରବୁଛି ସବୁଥା ।
 କିନ୍ତୁ ଯାହା କହୁଅଛି ମନଦେଇ ଶୁଣ
 ଅଜ୍ଞାନରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଥାଏ ତାର ମନ ।
 ଜ୍ଞାନ ଲୋକଠାରୁ ସେହୁ ଜ୍ଞାନ ଲଭ କରେ
 ଏହିପରି ଦୃଷ୍ଟିଆଏ ସବୁର ଭାବରେ ।
 କିନ୍ତୁ ପିତା ଭ୍ରାତାଠାରୁ ସୁଦୃଷ୍ଟିର ଜ୍ଞାନ
 ଲଭଇ ସେ ଜଗତରେ ଅତି ସ୍ୱର୍ଗବାନ ।

ଭୂମ୍ଭେ ତ ବହୁତ ଜ୍ଞାନ ଜ୍ଞାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡେ
 ଶୁଣିଅଛ ଏବେ କିଛି ଶୁଣ ମୋହଠାରୁ ।
 ନିର୍ଗୁଣ ଅଟଇ ସେହୁ ସେ ଅଟେ ନିର୍ଲିପ୍ତ
 କଦାପି ନୁହଇ ଶକ୍ତି ଗୁଣରେ ଆସକ୍ତ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ସେତେ ପ୍ରାଣୀ ଜଗତରେ
 ଧର୍ମସ୍ତ ଆସକ୍ତ କାମ ଭୋଗ ବିକାସରେ ।
 କେବଳ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନିତ୍ୟ ଶୁଭ ନିରାମୟ
 ନିର୍ଗୁଣ ନିର୍ଲିପ୍ତ ଅଟେ ତାହାଙ୍କର କାୟ ।
 ଶୁଭ ଜ୍ୟୋତି ସୁରୁପ ସେ ନିତ୍ୟ ସନାତନ
 ଯଥାଶିଳନେ ବସି ତାଙ୍କୁ କରୁଛନ୍ତି ଧନ ।
 ହସ୍ତ ପାଦାଦି ରହିତ ପ୍ରକୃତିରୁ ପର
 ଲକ୍ଷଣବସ୍ତୁକ ପ୍ରଭୁ ପରମ ବିଶ୍ୱର ।
 ବୈଷ୍ଣବମାନେ ସବଦା ସେ ଦବ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିକୁ
 ନିଃସାର କରୁଛନ୍ତି ପ୍ରକାଶି ଭକ୍ତିକୁ ।
 ଲୋକଧୀ ପୁରୁଷ ବିନା ସେ ପରମଜ୍ୟୋତି
 କେଉଁଠାରୁ ଅବା ପାଇ ପାରନ୍ତା ଉତ୍ପତ୍ତି ।
 ସେ ଜ୍ୟୋତି ମଧ୍ୟରେ ଦବ୍ୟ ଶ୍ୟାମଳ ସୁନ୍ଦର
 ପୁରୁଷ ମୁରଲୀ ହସ୍ତ ପୀତବାସ ଧର ।
 ଅମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନ ଭୂଷିତ ସର୍ବିତ୍ର ବଦନ
 ସଜଳ ଜଳଦଗୁଞ୍ଜି ବୁଲ୍ୟ ଅପଘନ ।
 ଏମନ୍ତ ମୁରତି ଦେଖି ସେ ବୈଷ୍ଣବମାନେ
 ପୁଣି କରନ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭକ୍ତି ବନ୍ଧ ମନେ ।
 ତେତେକାଳ ପରେ ପୁଣି ପ୍ରଭୁଙ୍କ କୃପାରେ
 ଦାସଇ ପାଇ ନନ୍ଦାନ୍ତ ଚାକ ଶ୍ରୀରାମରେ ।
 ସେହି ଦାସଭର କଳା ଗୋଟିକୁ ସମାନ
 ନୁହେଁ ଉପବାସ ବ୍ରତ ଫାର୍ଥ ସାମାଦାନ ।
 ସର୍ବ୍ବ ଧରଜବା ପାଇଁ ସେହି ସମୟରେ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ କଳା ଚେଲ ତେତେକାଳ ପରେ ।
 ସେତେବେଳେ ପ୍ରକୃତିକୁ ସରଜନା କଲେ
 ଆବର ତାହାଙ୍କଠାରେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ନିବେଶିଲେ ।
 ଦବ୍ୟ ଲକ୍ଷେବର୍ଷ ଅନ୍ତେ ତମ୍ଭ ସେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ୍ର
 ଜାନହେଲ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବୀର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ଭବରୁ ।
 ସେକାଳେ ଜଳରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲ ସବୁସ୍ଥାନ
 ନହିଁରେ ସେ ତମ୍ଭଗୋଟି ହେଲ ଭ୍ରମମାନ ।
 ଦଶଲକ୍ଷ ବରଷ ସେ ଚର୍ଚ୍ଚିରେ ରହିଲ
 ସେ ଅନ୍ତେ ସେଥିରୁ ପୁରୁଷେକ ଜାତି ହେଲ ।

ବିଶ୍ୱାଧାର ମହା ବିରାଟ ସେ ବୋଲାଇଲେ
 ସକଳ ଜୀବ ତାହାଙ୍କଠାରୁ ଜାତ ହେଲେ ।
 ଯେତେ ଭୋମ ଥିଲା ତାଙ୍କ ଶରୀର ମଧ୍ୟରେ
 ସେତେକ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଲୀନ ହୋଇଲେ ତହିଁରେ ।
 ହତ୍ୟେକ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମହେଶ୍ୱର
 ଦେବରାସି ଯକ୍ଷ ରକ୍ଷ ସିଦ୍ଧ ବିଦ୍ୟାଧର ।
 ସମସ୍ତେ ଉତ୍ସବ ହୋଇ ସେ ପୁରୁଷଠାରେ
 ଲୀନ ହେଉଛନ୍ତି ପୁଣି ପ୍ରଳୟ କାଳରେ ।
 ତାହାଙ୍କ ନିଶ୍ୱାସ ବାୟୁ ହୋଇଲେ ପବନ
 ଶୁଣି ଆହୁ ଯମଦଗ୍ଧି ମୁନିଙ୍କ ନନ୍ଦନ ।
 କ୍ଷୁଦ୍ର ବିରାଟ ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କଠାରୁ
 ଜାତ ହେଲେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ହୋଇବାରୁ ।
 ସେ କ୍ଷୁଦ୍ର ବିରାଟଙ୍କର ନାଭିପଦ୍ମ ଜାତ
 ହେଲେ ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରଜାପତି ଜଗତର ଗାତ ।
 କଳାରୁ ହୋଇଲେ ମହାବିଷ୍ଣୁ ସେହିପରି
 ଲଲିତ ଜନ୍ମିଲେ ଶିବ ବିଶ୍ୱରୂପଧାରୀ ।
 ଏମାନେ ପ୍ରତି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ
 ଶେଷରେ ଯାଆନ୍ତି ନିଜ ସ୍ଥାନରେ ଉଭୟ ।
 ନିଜକଳା ଅଂଶେ ଦୂର ନାନାରୂପ କହ
 ଦେଖା ଦେଉଛନ୍ତି ସର୍ବଜୀବ ମନମୋହ ।
 ଏ ସକାଶୁ ମହାଦେବ ଅଟନ୍ତି ସଗୁଣ
 ନିରୁଣ ବୋଲି କରୁପେ କହୁଛନ୍ତି ଆପଣ ।
 ଆବର ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶ୍ୟମ୍ୟ ସ୍ୱେଚ୍ଛାମୟ ବୋଲି
 କହିବାରୁ ତୁମ୍ଭେ ମୁହଁ ପରତେ ନ ଗଲ ।
 ସକଳ ଶକ୍ତି ସହିତ ଅଟନ୍ତି ଶରୀର
 ଭୋଗ ଅଭିଳାଷ କର୍ମୀ ନୋହିବ ତାଙ୍କର ।
 ରାଧା ପଦ୍ମ । ସାବିତ୍ରୀ ସେ ଦୁର୍ଗା । ସରସ୍ୱତୀ
 ଏହିରୂପେ ପାଞ୍ଚଭଗ ହୋଇଲେ ପ୍ରକୃତ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବକ୍ଷସ୍ଥଳେ ରହିଲେ ରାଧିକା
 ଅଟନ୍ତି ସେ ତାହାଙ୍କର ପ୍ରାଣରୁ ଅଧିକା ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ପ୍ରିୟା ହେଲେ ସାବିତ୍ରୀ ସୁନ୍ଦରୀ
 ନାରାୟଣଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହେଲେ ସନ୍ତତୀ ।

ଆବର ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତୀ ବଚନ ଦେବତା
 ସେହି ନାରାୟଣଙ୍କର ହେଲେ ମଧ୍ୟ କାନ୍ତା ।
 ବୁଦ୍ଧି ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ ଦୁର୍ଗା ଶିବଙ୍କର
 ପ୍ରିୟା ହେଲେ ଜାଣି ଆହୁ ଦ୍ୱିଜକୁଳ ବର ।
 ଏମାନେ ପ୍ରକୃତଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଅଂଶରେ
 ଜାତ ହୋଇଛନ୍ତି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ୱରୂପରେ ।
 ଆବର ଅନେକ ପ୍ରିୟ କଳାରୁ ସମୃଦ୍ଧ
 ହୋଇଛନ୍ତି ଜଗତରେ ଆହୁ ଚପୋବନ୍ତ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରୁ ବଳକୃଷ୍ଣ ଅଟେ ଭିନ୍ନତମ
 ଅବିନାଶି ପୁଣି ସବୁ ଲୋକରୁ ଉତ୍ତମ ।
 ତହିଁରେ ଶ୍ରୀନାରାୟଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅର୍ଦ୍ଧାଂଶ
 ଚତୁର୍ଥ ଜ ରୂପେ ହୋଇଛନ୍ତି ପରକାଶ ।
 ପାଦତଳେ ବସି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାଦ ମଞ୍ଚାନନ୍ତ
 ତନୁପୁର ଆଲୋକିତ ପାଇ ସେହି ଜ୍ୟୋତି ।
 ସରସ୍ୱତୀ ବାଣୀକରେ କରନ୍ତି ବାଦନ
 ଯାହା ଶୁଣି ମୋହିତ ସେ ଚଉଦ ଭୁବନ ।
 ଦୁଇଭୁଜ ନବଦନ ଶ୍ୟାମଳ ସୁନ୍ଦର
 ଗୋଲକେ ଅଛନ୍ତି ଘେନି ରାଧାଙ୍କୁ ସଙ୍ଗର ।
 ଗୋପାଳ ଗୋପିକାଗଣ ତାହାଙ୍କ ପାଶରେ
 ରହିଛନ୍ତି ସର୍ବଦା ସେ ତାଙ୍କର ସେବାରେ ।
 ସ୍ୱେଚ୍ଛାମୟ ସ୍ୱଚନ୍ଦ୍ରନ୍ତ ଭାବରେ ଶ୍ରୀହର
 ପରମ ଆନନ୍ଦ ରୂପେ ଛନ୍ତି ବିଜେକର ।
 ସେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅଂଶେ ଜାତ ସକଳ ଦେବତା
 ଅଟନ୍ତି ଏଥିରେ ଜାଣି ନାହିଁ କିଛି ଚନ୍ଦ୍ରା ।
 ସକଳ ବିଷ୍ଣୁ ତାହାଙ୍କ ଅଙ୍ଗୁଳି ଜାତ ହୋଇ ।
 କାଳେ ତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗେ ପୁଣି ଯାଆନ୍ତି ଉଭୟ ।
 ବୈକୁଣ୍ଠର ଉଦ୍ଧୃତ୍ୱ ଶ୍ରୀଗୋବିନ୍ଦଙ୍କର ସ୍ଥାନ
 ତାହାର ଉଦ୍ଧୃତ୍ୱରେ କେଉଁଲେକ ନାହିଁ ଜାଣ ।
 ଏକଥା ଶିବଙ୍କ ମୁଖୁ ଶୁଣିଅଛି ମୁହିଁ
 ଏବେ ତୁମ୍ଭ ଆଗେ ସବୁ କହିଲି ବତାଇ ।
 ପଶୁ ରାମଙ୍କୁ ଏରୂପେ କହ ଗଣେଶ୍ୱର
 ମଉନ ହୋଇଲେ ଗୀତେ ଭାଣେ କ୍ଷେମସ୍ତର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ଗଣେଶ ଓ ପଶୁରାମଙ୍କର
 ଆଳାପଆଲୋଚନା ନାମ ଏକଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

ଦ୍ଵାରଦ୍ଵାରୀଣ ଆଧ୍ୟାୟ

ଗଣେଶଙ୍କ ସହିତ ପଶୁରାମଙ୍କର ବିବାହ ଓ ଗଣେଶଙ୍କର ଦନ୍ତଭଙ୍ଗ

ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ହେ ଶୁଣ ତପସ୍ଵୀ
ଏଥୁଅନ୍ତେ ଯାହା ହେଲ କହିବା ବିସ୍ତାର ।
ଗଣେଶ ବଚନ ଶୁଣି ପଶୁରାମ ଶର
ସିବାପାଇଁ ନିର୍ଭୟରେ ହୋଇଲେ ବାହାର ।
ଗଣେଶ ଦେଖିଣ ଚାନ୍ଦା ବେନ ହୋଇଯାଇ
ନିବାଚଣ କଲେ ତାଙ୍କୁ ବିନୟରେ କହି ।
ନ ସହିଣ ପଶୁରାମ ଗଣେଶଙ୍କ ଶୁଭ
ସୁନଃ ସୁନଃ ହସ୍ତ ଛୁଆଡ଼ିଲେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ।
ନିମେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କଳମ ଉଠିଲ
ଦେଖୁ ଦେଖୁ ରାମଙ୍କର ନୋଥ ଜାତ ହେଲ ।
ପରଶୁ ଉଠାଇ ଶର ପ୍ରହାରବା ପାଇଁ
ଗଣେଶଙ୍କ ସମୀପକୁ ଗଲେ ବେଗେ ଧାଇଁ ।
ଚାନ୍ଦା ଦେଖି କାଞ୍ଚିକେୟ ହାହାକାର କଲେ
ରାମଙ୍କର ହସ୍ତ ଧରି ବିନୟେ କହିଲେ ।
ବୋଇଲେ ହେ ଭ୍ରାତା ଶଶେ ନୋଥ ଶାନ୍ତିକର
ଏ ଅମୋଘ ଶସ୍ତ୍ର ଗଣପତିଙ୍କୁ ନ ମାର ।
ଗଣେଶରେ ଭୁକ୍ତ ରୁ ରୁପୁଷ୍ପ ସେ ଅଟନ୍ତି
ତାଙ୍କୁ ନାଶିବାକୁ କପି । କରୁଅଛ ମତି ।
ଗଣେଶ ବୋଇଲେ ରାମ ବୃଥାରେ କପାଇଁ
କୁପିତ ହେଉଛ ଏହା ଉଚିତ ନୁହଇ ।
ପରଶୁରାମ ସେ କଥା ନ ଶୁଣି କର୍ମରେ
ଫିଙ୍ଗି ଦେଲେ ଧରି ତାଙ୍କୁ ଅଙ୍ଗନ ବଗରେ ।
ଖଣ୍ଡେଦୁରେ ଗଣପତି ଶୁଷ୍କ ପଶପତ
ପଡ଼ିଲେ ସେକାଳେ ଜାଣ ଆହେ ତପସ୍ଵୀ ।
ତଥାପି ସେ ତଳେ ହେଲେ ରାଗ ନ ହୋଇଲେ
ଉଠି ଧର୍ମ ଦେବତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷୀ କରାଇଲେ ।
ସେ ଅନ୍ତେ ପୁଣି ରାମଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ
ପ୍ରବୋଧନା କଲେ ନାନା ମତେ କଥା କହି ।
ବୋଇଲେ ନିବର୍ତ୍ତ ଆହେ ସମଦର୍ଶୀ ସୁତ
ଜାଣି ଜାଣି କରବ କି ଯାହା ଅନୁଚିତ ।
ଉତ୍ତର ଆଦେଶ ବିନା ଭ୍ରତରକୁ ଭୁଲେ
ଯାଇ ନ ପାରିବ କେବେ ଜାଣୁଅଛି ଆମ୍ଭେ ।

ଶିବଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ନେତ୍ର ଅଟ ଆମ୍ଭ ଗଲ
ବାହୁଣ ଆସିବ ପୁଣି ଅଧ୍ୟାଗତ ହୋଇ ।
ସେ ସକାଶୁ ସେତେ କଲେ ହେଲେ ଅପରାଧ
ମୋହର ମନରେ ଜାତ ହେଉନାହିଁ ନୋଥ ।
ନୁହଇ ମୁଁ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ଅବା ଶୂଦ୍ର ନୁପ
ପରଶୁ ଶଣ୍ଡଙ୍କେ ମୋତେ ଦେବାକୁ ମନ୍ତ୍ରାପ ।
ବାହୁଳ ହେଲକ ଭୁଲେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବାହୁଣ
ଚଣ୍ଡେଶ୍ଵର ପୁତ୍ର ବୋଲି ମୋତେ କି ନ ଜାଣ ।
ନୋଥ ହେଲେ ମୁଁହିଁ ଭୁଲେ ଶନି ଭୁବନରେ
ରହି ନ ପାରିବ ଶଶେ ମାତ୍ର କେଉଁଠାରେ ।
ଏ ସକାଶୁ ବୋଲୁଅଛି ଦଣ୍ଡେ ମାତ୍ର ରତ
ଜଣାଇଲ ପରେ ଯିବ ନାହିଁଟି ସନ୍ଦେହ ।
ତା ଶୁଣି ପରଶୁରାମ ହସି ପୁଣ ପୁଣ
ଶିବ ବଶୁଙ୍କୁ ମନରେ କରି ସୁମରଣ ।
ପରଶୁ ଫିଙ୍ଗି ବାପାଇଁ କରଲେ ନିନ୍ଦ୍ୟମ
ଦେଖି ନୋଥେ ଗଣପତି ହୋଇ ତମ ତମ ।
ଧର୍ମକୁ ସାକ୍ଷୀ କରଇ ଯୋଗ ପ୍ରକାଶରେ
ବିସ୍ତାରିଲ ଆପଣାର ହସ୍ତକୁ ବେନରେ ।
କୋଟିଏ ଯୋଜନ ହେଲ ତାର ମଣିମାଣ
ପରଶୁରାମଙ୍କ କରି ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ଗ୍ରହଣ ।
ସୁଦୃଢ଼ପଦ୍ମକୁ ଗହ୍ଵର ନେଲ ମରକାରେ
ବୁଲଇଲେ ନେଇ ତାଙ୍କୁ ଆକାଶ ମଧ୍ୟରେ ।
ସପ୍ତଦ୍ଵୀପ ସପ୍ତବର୍ତ୍ତ ସପ୍ତ ସାନର
ଦେଖାଇଲେ ଶଶିକରେ ଦେବ ଗଣେଶ୍ଵର ।
ତାଙ୍କ ଯୋଗ ପ୍ରକାଶରେ ରାମଙ୍କର ହସ୍ତ
ପାଦ ସହିତରେ ହୋଇଗଲ ଜଡ଼ବନ ।
ପୁଣି ଚାନ୍ଦାଙ୍କର ଗର୍ବ ନାଶିବାର ପାଇଁ
ବୁଲଇଲେ ଗଣପତି ନାନା ଲୋକେ ନେଇ ।
ଭୁଲେକ ଅନ୍ତରେ ଭୁବଲୋକ ସୁନା ଲୋକ
ଜନ ତପ ଧର୍ମ ଗୌରୀ ଶିବାଦି ଯେତେକ ।
ମନସ୍ତ ଦେଖାଇ ସିନ୍ଧୁ ମତେ ପକାଇଲେ
ଜଳ ସହିତରେ ତାଙ୍କୁ ଶୋଷଣ ସେ କଲେ ।

ପୁଣି ଜଳ ଜନ୍ତୁଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ମିଶାଇ
 ଉଦ୍‌ବୀରଣ କରିଦେଲେ ଭୂମିରେ ପକାଇ ।
 ଅକାର ଜଳରେ ଚନ୍ଦ୍ର ବୃନ୍ଦାବନ ଶରୀର
 ମଳପରି ହେଲେ ପଶୁରାଜ ଦ୍ଵିଜବର ।
 ପୁଣି ତାଙ୍କୁ ଗଣେଶ୍ଵର ଧରଣ ସଭାରେ
 ବୁଲାଇଲେ କେତେଥର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଉପରେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାଗପୁଣ୍ୟ ରୁଲେ ବଇକୁଣ୍ଠ ପୁର
 ଦେଖାଇଣ ବଢ଼ାଇଲେ ପୁଣି ନିଜକର ।
 ଗୋଲେକ ଭବନ ପାଦ ଯେଲେ ସେ ଲମ୍ବିତ
 ରହିଲେ ପର୍ବତେ ପଦଦଳି ମୁନି ସୁତ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରାଧିକା ଗୋପ ଗୋପୀତଣ ଭୁଲେ
 ବୁଝାବନ ଆଦି ସମ ଦେଖିଲେକ ଡୋଳେ ।
 ହିଁଭୁଜ ମୂରଲୀମୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦେଖି
 ପୁଡ଼ିକଲେ ମାନସରେ ହୋଇ ମହାପୁଣ୍ୟ ।
 ସମଙ୍କର ଭଣିବନ୍ଧ୍ୟା ଆଦି ଯେତେ ପାପ
 ଥିଲେ ତାହା କୃଷ୍ଣ ଦରଶନେ ହେଲେ ଲୋପ ।
 ମାତ୍ର ତାହାର କେତେକ ଅଂଶ ଶ୍ରେଣିବାକୁ
 ରହିଲେ ସେକାଳେ ଆଉ ନ ଛାଡ଼ି ସମଙ୍କୁ ।
 ପାପ ପୁଣ୍ୟ ଆଦି ଯେଉଁ କର୍ମ କରେ ନର
 ସ୍ତୋଗ ନ କଲେ କଦାପି ନୁହେଁ ସେ ଅନ୍ତର ।
 ଏହିରୂପେ ବୁଲାଇଣ ଦେବ ଗଜାନନ
 ପକାଇଦେଲେ ସମଙ୍କୁ ଭୂମିରେ ବନ୍ଦନ ।
 ଷଷ୍ଠକରେ ଚେତାପାଇ ପଦଦଳି ସୁତ
 ଦେଖିଲେ ଅଛନ୍ତି ଶଶ୍ଵତରେ ଶଶନାଥ ।
 ନୋଥରରେ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତ କବଚ ଯେ ଗୋପ
 ଧନଆଦି ସୁମରଣା କଲେ ପୁଣି ମନ୍ତ୍ର ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶିବଙ୍କୁ ମନେ ଚିନ୍ତାକର ପୁଣି
 ଫିଙ୍ଗିଲେ ଗଣେଶ ପରେ ପରଶୁକୁ ଘେନି ।

ଶ୍ରୀପୁରାଣ ସୂର୍ଯ୍ୟପତ୍ତ ଚେନ ପରକାଶି
 ଆସିଲା ସେ ଦିନ ପୁଣି ଆକାଶକୁ ଗ୍ରାସି ।
 ପିତାଙ୍କର ଦରଦତ୍ତ ହେଲେ ସେ ଅବ୍ୟଥ
 ଏହିରୂପେ ଚିନ୍ତାକର ସ୍ଵର ଶଶନାଥ ।
 ବାମ ଦନ୍ତରେ ତାହାକୁ କରନ୍ତେ ଗ୍ରହଣ ।
 ଦନ୍ତ ଛୁଣ୍ଟାଇ ପରଶୁ ଚଳାଇ ବନ୍ଦନ ।
 ସମଙ୍କ ମୟରେ ପାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା
 ଶିବଙ୍କର ବରକୁ ସେ ମାନି ତାହା କଲା ।
 ଗଣେଶଙ୍କ ମୁଖ ଦନ୍ତ ଛୁଡ଼ି ମନ୍ତ୍ରପଠରେ
 ପଡ଼ିଲା ଗର୍ଜନ କରି ବଜ୍ର ପରକାରେ ।
 ସେ ଗର୍ଜନ ଶୁଣି ମନ୍ତ୍ର ହେଲେ ଅରନ୍ତର
 କର୍ମିଲେ କୈଳାସବାସୀ ହୋଇଣ କାନ୍ତର ।
 ତାହା ଦେଖି ସଦାଶିବ ପାଦାଙ୍ଗୁଳ ଭୁଲି
 ଅନ୍ତଃପୁରରୁ ବାହାର ହୋଇଣ ଆସିଲେ !
 ଦେଖିଲେ ଗଣେଶଙ୍କର ବାମଦନ୍ତ ଛୁଡ଼ି
 ଗୌରବ ଶୁଙ୍ଘ ପରାୟେ ଲେ ଅଛୁ ପଡ଼ି ।
 ତଥାପି ତାହାଙ୍କ ମନେ ନୋଥ ନାହିଁ କିଛି
 ଲଜିତ ହେଲା ପରାୟେ ବଦନ ଦିଶୁଛି ।
 କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ଵରଙ୍କୁ ଶୁଣି ପୁଞ୍ଜିଲେ ପାଦାଙ୍ଗୁଳ
 କେଉଁ କାରଣରୁ ଏହା ହେଲେ ଉପପତ୍ତି ।
 ତାହା ଶୁଣି ମାତାଙ୍କର ଆଗେ କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ଵ
 କହିଲେ ଆମ୍ଭେ କରି ସମସ୍ତ ବିଷୟ ।
 ଶୁଣିଣ ପାଦାଙ୍ଗୁଳ ଦେଖ ଶୋକ ନୋଥ ଦେଖି
 ଜଣାଇଲେ ଶଙ୍କରଙ୍କୁ ହୋଇ ଅଭିମାନ ।
 ଜଗତର ଆଦି ପିତା ମାତା ଉମା ଶିବ
 ଶେଷେ ଯାକ ପାଦମୂଳେ ବିଶ୍ଵ ଲୀନ ଦେବ ।
 ସେହି ଶିବ ପାଦାଙ୍ଗୁଳ ଚରଣ ସତ୍ତ୍ଵେନେ
 ଅଧମ ଶେଷମୋହନ ସଦା ଭାବ ଭଜେ ।

ଲଳିତା ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଚଣ୍ଡେ ଗଣେଶଙ୍କ ସହିତ ପଶୁରାଜଙ୍କର
 ବିବାହ ଓ ଗଣେଶଙ୍କର ଦନ୍ତଭଙ୍ଗ, କଥନେ ନାମ ଦ୍ଵାରଦ୍ଵାରା ଶୋହାୟୀୟଃ ।

ବିବତାରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

ଗଣେଶ ସ୍ତୋତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନ

ନାରଦଙ୍କ ଆଗେ ନାରାୟଣ ମୁନିବର
 କହନ୍ତି ଗଣେଶଙ୍କୁ ଚଣ୍ଡର ପ୍ରକାର ।
 ଆହେ ମୁନିବର ଶୁଣ ମନ ପ୍ରିୟକର
 ଶଙ୍କରଙ୍କୁ ଅନାଇଣ ପଦ୍ମ କୁମାର ।
 ବୋଲିଲେ ଆହେ ଶିଶୁର ଏ ଚନ୍ଦ୍ର ଜଗତ
 ଆପଣଙ୍କ ଦାସୀ ମୁହିଁ ଜାଣନ୍ତି ସମସ୍ତେ ।
 ଅପେକ୍ଷା ରହିବି ହୁଏ ଯେବେ ଦାସୀଜନ
 ଦୃଥା ଅଟଇ କେବଳ ଚାହାର ଜୀବନ ।
 ଶିଶୁରଙ୍କ ପକ୍ଷେ ଭୃଣ ପଦ୍ମର ସମସ୍ତେ
 ସମାନ ଅଟନ୍ତି ଏହା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜଗତେ ।
 ଦାସୀ ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ଅବା ଶିଷ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଣର
 ଦୋଷ ହୋଇଅଛି ତାର ସୁବିଚାର କର ।
 ଗରଦାକୁ କାହିଁକିପୁ ପାରିବଦଗଣ
 ସାଣୀ ସୁରୂପେ ସମସ୍ତେ ରହିଛନ୍ତି ଜାଣ ।
 ସାକ୍ଷ୍ୟଦେବା ସମୟରେ ଶତ୍ରୁ ମିତ୍ର ଦୁଇ
 ସମାନ ଅଟନ୍ତି ବୋଲି ଶାସ୍ତ୍ର ଅଛି କହି ।
 କାମରେ ବା ନ୍ୟାସରେ ଯେ ବିଚାର ସଙ୍ଗରେ
 ମିତ୍ରାସାକ୍ଷ୍ୟ ଦିଏ ସେହୁ ପଡ଼େ ନରକରେ ।
 ଦୁହିଙ୍କ ବିବାଦ କଥା ବୁଝିକର ମୁହିଁ
 ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ଅଟଇ ।
 ତଥାପି ଭ୍ରମ ଆଗରେ ମୁଁ ବିଚାର କଲେ
 ନିନ୍ଦିତେ ଜଗତଲୋକେ ଜାଣ ମୋହର ଲଲେ ।
 ରଜା ଆଉଁ ଆଉଁ ତାର ପାରିବଦଗଣ
 ନ୍ୟାୟ ବୁଝିବା ସକାଶେ ନୁହନ୍ତି ଶ୍ରୀଜନ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦୟ ସମୟେ ଖଦ୍ୟୋତଙ୍କ ଜ୍ୟୋତି
 ପ୍ରକାଶ ହୋଇପାରେ କି ଆହେ ପଶୁପତି ।
 ହୋଧ ଶୋକ ଦେଇ ଯାହା କହୁଅଛି ଏବେ
 ଦୋଷ ଥିଲେ ଆପଣ ତା ମାର୍ଜନା କରିବେ ।
 ସମ୍ପ୍ରାପ୍ତିର ପତି ଶତପୁଷ୍ପଠାରୁ
 ଅଧିକ ଅଟନ୍ତି ଜାଣ ଆହେ ଜ୍ଞାନରୁ ରୁ ।
 ଦୁଃଖୀନା ମାତବଂଶନା ହୋଇଥାଏ ଏ ଯେହୁ
 ପତିଙ୍କୁ ଅବମାନନା କରଇଟି ସେହୁ ।

କିନ୍ତୁ ଯେ ଉଦ୍ଭିଦକୁଳେ ଜାତ ହୋଇଥାଏ
 ପତଳ ଆଙ୍କୁ ମାନି ସବଦା ଯେ ରହେ ।
 ଦୁର୍ଗାଶନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଢ଼େ ଦେଲେ ଦେଇଗାଳୀ
 ପତିବ୍ରତାର ଦେଜକୁ ନ ମାରନ୍ତି ବଳି ।
 ଭଗବାନ ବଳ ଦାନ ସୁଖୀ ଆଦି ସେତେ
 ପାରିବ୍ରତ୍ୟ ଧର୍ମଠାରୁ ନିନ୍ଦନ ସମସ୍ତେ ।
 ଏହୁପେ ପାଦପାଦ ଦେଖ ଶିବଙ୍କ ଆଗରେ
 କହିବାକାଳେ ରାମଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ସେଠାରେ ।
 ଶିବଙ୍କ ପାଦବନ୍ଦନା କରୁଥିଲେ ବସି
 କହିଲେ ନାହାଙ୍କୁ ପୁଣି ହୋଇ ମହାବେଥୀ ।
 ବୋଲିଲେ ହେ ରାମ ଭ୍ରମେ ବ୍ରହ୍ମବଂଶେ ଜାତ
 ହୋଇଅଛି ପୁଣି ସବଂଶାସ୍ତ୍ର ପୁରଣିକ ।
 ସମଦର୍ଶିଙ୍କର ପୁତ୍ର ରୁଦ୍ରଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ
 ରେଣୁକା ଭ୍ରମର ମାତା ଅଟନ୍ତି ଅବଶ୍ୟ ।
 ମାତାମହ ମାତୁଳ ଯେ ପରମ ବୈଷ୍ଣବ
 ବିଷ୍ଣୁ ସମାନ ଅଟଇ ଚାହାଙ୍କ ପ୍ରଭାବ ।
 ତାଙ୍କ ଭୁଳନାରେ ଭ୍ରମେ ଅଟ ଅତି ଉଶା
 କାହା ଦୋଷେ ହେଲ ଏହା ନ ପାଉଛି ଜଣା ।
 ଯାହାଙ୍କ ଦୋଷରେ ଲୋକ ଦୃଷ୍ଟିବୁଦ୍ଧି ଧରେ
 ସେମାନେ ତ ସାଧୁ ଭ୍ରମ ଉଦୟ ବଂଶରେ ।
 ଭ୍ରମର ଏ ଦୃଷ୍ଟିବୁଦ୍ଧି ଦେଲ କାହିଁପାଇଁ
 ଏ କଥା ତ ମୋହେ ବଡ଼ ସନ୍ଦେହ ଲଗଇ ।
 ଗୁରୁଙ୍କଠାରୁ ଅମୋଦ ପରଶୁ ପାଇଲ
 ହେଁରେ ଷଡ଼ିପୁଙ୍କର ବଂଶ ନିପାତିଲ ।
 ଏବେ ଗୁରୁ ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ପ୍ରହାରିଲ ଚାହା
 ଗୁରୁ ଦର୍ଶିଣା ସୁରୂପ ହେଲ ସିନା ଏହା ।
 ଗଣେଶକୁ ଯୁଦ୍ଧେ କଣ ଆମ୍ଭ ଦୁହିଙ୍କର
 ଆଗେ ରହିଅଛି କେତେ ସାମ୍ୟ ଭ୍ରମର ।
 ପରଶୁ ବଳରେ ଭ୍ରମେ କଲ ଏହିପରି
 ବଳ ପାଇଲେ ଶୂରାଳ ଦୁଏ ସିଂହପରି ।
 ଭ୍ରମପରି ଲକ୍ଷେକୋଟି ଗରଜର ପ୍ରାଣ
 ଶଶକରେ ଗଣପତି ଦେନିପାରେ ଜାଣ ।

କହୁ ସେ ଅଟଇ ଧୀର ଶାନ୍ତ ସୌମ୍ୟମୁଖି
 ସେ ସକାଶୁ ଦେଇନାହିଁ ଭ୍ରମକୁ ବନ୍ଧି ।
 ତେଜରେ ବସ୍ତୁ ସମାନ ବୋଲି ତାକୁ ଜାଣ
 ଜଗତରେ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଅଟଇ ସେ ପୁଣି ।
 ଏହା ତ ଶଙ୍କର ନିଜେ ଅରଜ ଅଛନ୍ତି
 ଭ୍ରମକୁ ବର ଦେବାରେ ହେଲେ ପରିଣିତ ।
 ଏହୁପେ ପାଦଶା ଦେଖା କହି କୋପଭରେ
 ପଶୁ ରମଙ୍କୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଗଲେ ଶର ।
 ସେ କାଳେ ପରଶୁରାମ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମନେ
 ସୁମରଣା କଲେ ବେଗେ ବସି ସୋଗାସନେ ।
 ଭକତବସ୍ତ୍ର ପ୍ରଭୁ ଜାଣି ତାଙ୍କ ଚିତ୍ତ
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ରୂପେ ସେଠାକୁ ହୋଇଲେ ଆଗତ ।
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ଦିବ୍ୟ ବାସନ ମୁରତି
 ବସନଇ କୋଟିସୂର୍ଯ୍ୟ ଭୂଲ୍ୟ ଦେହ କାନ୍ତି ।
 ଭଲକ ଦଶଇ ଶୋଭା ମସ୍ତକ ଦେଶରେ
 ଦଣ୍ଡବ୍ରଜ କମଣ୍ଡଳୁ ଧରିଛନ୍ତି କରେ ।
 ଶୁକୁ ପଞ୍ଜ ଉପଶା ଶୁକୁ ଦନ୍ତଶ୍ରେଣୀ
 ଦଶନ୍ତି ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଇନ୍ଦ୍ର କୁନ୍ଦପ୍ରସା ଜଣି ।
 ମସ୍ତକ ଉପରେ ଅସ୍ତ୍ରରହୁ ମୁକୁଟ
 ବଚସ ରଙ୍ଗରେ ଦଶଅଛି ଝଟଝଟ ।
 ବନ୍ଧୁଳେ ଲମ୍ବି ଅଛି ଭୁଲସୀର ମାଳ
 ସୂର୍ଯ୍ୟକୁଣ୍ଡଳରେ ଶୋଭାପାଏ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ ।
 ବାଳକ ବାଳକାଗଣ ବେଡ଼ିଛନ୍ତି ପାଶେ
 ପ୍ରୀତ ହେଉଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ସୁମଧୁର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 ଏହିରୂପେ ପରବେଶ ଦୁଃଖେ ଶ୍ରୀହରି
 ରହିଲେ କୈଳାସବାସୀ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ପରି ।
 ପୁଅ ଗୁଣଯାକୁ ସଙ୍ଗେ ଦେଇ ଶୁଭପାଣି
 ପ୍ରଣାମ କଲେ ଦ୍ଵିଜକୁ ଧରି ପାଦ ବେନି ।
 ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ ତାଙ୍କୁ ବାଳକ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ତାହା ଦେଖିଣ ବସି ତ ହେଲେ ଶିଶୁଗଣ ।
 ଏଥୁଅନ୍ତେ ମହାଦେବ ଗୋଳ ଉପରୁରେ
 ପୂଜାକଲେ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କୁ ବିଧି ଅନୁସାରେ ।
 ପୁଣି ରହୁ ସିଂହାସନ ଉପରେ ବସାଇ
 ପରାଗଲେ ଆନନ୍ଦରେ ପୁଲକିତ ହୋଇ ।
 ବୋଇଲେ ଆଦେ ଶ୍ରୀହରି ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡି
 କୁଲେ ପୁଜିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ନ ହୁଅଇ ।

ଆମ୍ଭଗମ ଅଟନ୍ତି ସେ କୁଶଳ ଆଧାର
 ବନ୍ଧୁମୁନା ତାଙ୍କ ପକ୍ଷେ ଶୁଭ ପୂଜିବାର ।
 ମୋହର ଜନମ ଆଜି ସଙ୍ଗେ ହୋଇଲ
 ସେ ଦେଖି ଆପଣଙ୍କର ଦର୍ଶନ ମିଳିଲ ।
 ଅତିଥିଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଲୋକ ସତକାର କରେ
 ସକଳ ଦେବତା ପୂଜା ପାନ୍ତି ତାହାଘରେ ।
 ଆବର ଭୁଷ୍ଟ ଦୁଃଖ ସ୍ଵପ୍ନ ନାଶପୁଣ
 ଅତିଥି ପୂଜକ ଅଟେ ଦେବତା ସମାନ ।
 ପାଦାଦରୁ ଆଶାଭଙ୍ଗ ହୁଏ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
 ତା ପାଶରେ ଦେଇପାଏ ମକଳ ଦୁଷ୍ଟନ ।
 ନାନାବ୍ରତ ଉପବାସ ଶ୍ରୀ ଧ୍ୟାନ ଦାନ
 ଚପ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଦି ଯେନେକର୍ମମାନ ।
 ଅତିଥି ସେବାରେ ଏକ କଳାକୁ ସମସ୍ତେ
 ସମାନ ନୁହନ୍ତି ଜାଣ ଆଦେ ମହାମତେ ।
 ଗୋ ଘରକ ବ୍ରହ୍ମଦାଣ୍ଡ କୃତଃ ସେ ନର
 ପ୍ରିୟହଟ୍ଠାକାଶ ନରଦାତକ ପାମର ।
 ମାତା ପିତାମାନଙ୍କର ନିନ୍ଦା ଯେ କରଇ
 ଆବର ସେ ମିଥ୍ୟାବାଦ ବନ୍ଧୁ ମିତ୍ରଦୋଷ ।
 ବ୍ରହ୍ମସ୍ତ ଦେବସୁନ୍ଦରୀ ପର ଅପକାର
 ଦେବତା ଦ୍ଵିଜ ବିଦ୍ଵେଷୀ ନ୍ୟାୟ ପାମାଗୁଣ ।
 ବ୍ରହ୍ମଣ ହୋଇ ସେ ଶୁଦ୍ଧ ଅନଳ ଭୂଞ୍ଜି
 କି ଅବା କନ୍ୟା ବିହସ୍ତ କରି ଧନ ନେଇ ।
 ଲବଣ ଲେହ ତଇଲ ଲକ୍ଷା ତଳ ମାଂସ
 ଏହା ବିହସ୍ତ କରି ସେ କଟାଏ ଦିବସ ।
 ଏମାନଙ୍କୁ ମହ ପାପୀ ବୋଲକର ଜାଣ
 ଅନ୍ତଃକାଳେ ଲଭନ୍ତି ଏ ନରକରେ ସ୍ଥାନ ।
 ଅତିଥି ଯାହା ଦୁଆରୁ ଯାଏ ପୃଷ୍ଠ ଦେଇ
 ଏମାନଙ୍କଠାରୁ ବଳ ପାପୀ ଅଟେ ଧ୍ୟେୟ ।
 ଏମନ୍ତ ବସ୍ତୁଙ୍କ ଆଗେ କହୁ ଯିଲେତନ
 ବସିଲେ ତାଙ୍କ ପାଶରେ ପକାଇ ଆସନ ।
 ତାହା ଶୁଣି ନାୟକ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ
 ଚନ୍ଦ୍ରୀର ବଚନେ କହବାକୁ ଆରମ୍ଭିଲେ ।
 ବୋଇଲେ ହେ ସଦାଶିବ ଶ୍ରେୟସୀୟ ମୁଣ୍ଡି
 ଭ୍ରମର କଳହ ଶୁଣି ଆସିଅଛୁ ଧାଇଁ ।
 ମରଶୁରାମ ଅଟନ୍ତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକତ
 ତାଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବାର ଅଟଇ ଉଚିତ ।

ଆପଦ ପଡ଼ିବ ଯେବେ କଷ୍ଟ ଭରଣକୁ
 ଚମତସେ ମୁହିଁ ରକ୍ଷା କରିବ ଚାହାକୁ ।
 ମାନ ଗୁରୁ ମୋର ଯେବେ ପାଦାଙ୍କ ଉପରେ
 କରାଯି ଯାହାକୁ ରକ୍ଷା କରି ମୁଁ ନ ପାରେ ।
 ଗୁରୁଦୟବା ଶ୍ରୀମ ଅଟେ ଯେଉଁ ମୁଖନର
 ନା ସମାନପାତ୍ରୀ ନାହିଁ ସମାର ମଧ୍ୟର ।
 ଯେଉଁ ଗୁରୁ ପ୍ରସାଦରେ ସକଳ ପଦାଅ
 ଦେଖିବା ପାଇଁକ ଲୋକ ହୁଅଇ ସମର୍ଥ ।
 ଜନ୍ମ ଦେଇ ପାଳିବାରୁ ଜନକ ସେ ପିତା
 ତାଙ୍କଠାରୁ ଶତଗୁଣେ ପୂଜ୍ୟ ଅଟେ ମାତା ।
 ଗର୍ଭରେ ଧାରଣ କରି ଥିବାରୁଟି ସେହି
 ତାଙ୍କୁ ପଜା କରିବାର ଉଚିତ ଅଟଇ ।
 ଅନ୍ନଦାତା ମାତାଠାରୁ ଅଟଇ ଅଧିକ
 ଅନ୍ନ ବନା ବଞ୍ଚିପାରଇ କି କେଉଁ ଲୋକ ।
 ଅଶ୍ୱସ୍ତ୍ର ଦେବତା ଅନ୍ନଦାତାଠାରୁ ପୁଣି
 ଶତଗୁଣେ ପୂଜ୍ୟତମ ବୋଲି ଆମ ଜାଣି ।
 ଅଜ୍ଞାନୁ ଭିମିରେ ଅନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ଲୋକ
 ଦିଅନ୍ତି ଯାହାକୁ ଗୁରୁ ଦିବ୍ୟ ଜ୍ଞାନଲୋକ ।
 ସେ ସକାଶୁ ତାଙ୍କଠାରୁ ବଳି ଆଉ କେହି
 ବନ୍ଧୁ ଥିବ ବୋଲି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ନୁହଇ ।
 ଗୁରୁଦତ୍ତ ବିଦ୍ୟାମୟ ବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
 କରି ପାରଇ ସକଳ ଜଗତକୁ ବଶ୍ୟ ।
 ସେ ସକାଶୁ ଗୁରୁଙ୍କର ଶୁଣୁଣାରେ ନିତି
 ମନ ଦେଇଣ କଟାଉଥିବ ଦିନ ରାତି ।
 ବିଦ୍ୟାଧନ ଗର୍ବରେ ସେ ଗୁରୁ ନିନ୍ଦା କରେ
 ପଡ଼ଇ ସେ ଦେହ ଅନ୍ତେ ନରକ କୁଣ୍ଡରେ ।
 ବେଦଠାରୁ ବଳି ଶାସ୍ତ୍ର ନାହିଁ ଜଗତରେ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣହୃଦ୍ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦେବ ନାହିଁ କେଉଁଠାରେ ।
 ଗଙ୍ଗାନଦୀଠାରୁ ବଳି ନାହିଁ ଖର୍ଯ୍ୟସ୍ଥାନ
 ନୁହଇ କେବଣ ପୁଷ୍ପ ଭୂଜ୍ୟା ସମାନ ।
 ମୟଠାରୁ ବଳି କ୍ଷମାଗୁଣେ କେହି ନାହିଁ
 ପୁଣି ତହୁଁ ବଳି ପ୍ରିୟ ନ ଥିବେଟି କେହି ।
 ଦଇବ ଶକ୍ତିଠାରୁ କେବଣ ଶକ୍ତି
 ଅଧିକ ହୋଇବ ବୋଲି ନୋହୁଛି ମୋ ମତି ।
 ଏକାଦଶୀ ଠାରୁ ବଳି ଗୁରୁ ନାହିଁ ଆଉ
 ଶାଳଗ୍ରାମୁ ବଳି ଯନ୍ତ୍ର ନାହିଁ ମହାବାହୁ ।

କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭଲଷ୍ଟ ଯେହ୍ନେ ଶୁଭବରଷ
 ଦୃଶ୍ୟସ୍ଥଳେ ବୃନ୍ଦାବନ ଅଟେ ଏକ ଶେଷ ।
 ମୋକ୍ଷଦ ସ୍ଥାନରେ କାଶୀକ୍ଷେତ୍ର ଅଟେ ସାର
 ବୈଷ୍ଣବଗଣେ ଅଧିକ ଅଟନ୍ତି ଶଙ୍କର ।
 ପାଦପାଙ୍କ ପରି ସଖା ନାହିଁ ଏ ସଂସାରେ
 ଅଧିକ ସେ ଗଣେଶର ବଳଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ।
 ବିଦ୍ୟାଧନ ବନ୍ଧୁ କେହି ନୁହଇଟି 'ଜାଣ
 ନୁହନ୍ତି ଜଗତେ କେହି ଗୁରୁଙ୍କ ସମାନ ।
 ବିଦ୍ୟାଦାତାଙ୍କ ସମାନ ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଯ୍ୟାସୁତ
 ପୂଜ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ଏକଥା ଶାସ୍ତ୍ର ସନମତ ।
 ଗୁରୁପତ୍ନୀ ପୁରୀଠାରେ ଅମାନନା କରି
 ଦୋଷ କରିଛନ୍ତି ପଶୁରାମ ଚପରାସ ।
 ମାର୍ଜନା କରିବା ପାଇଁ ସେ ଦୋଷକୁ ମୁହିଁ
 ଆମେ ଶଙ୍କର ଏଠାକୁ ଆସିଅଛୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଏରୂପେ ଶିବଙ୍କୁ କହି ଦେବ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ
 ପାଦପାଙ୍କ ଦେଖିବୁ ଗୁଣ କହିଲେ ବଚନ ।
 ବୋଇଲେ ଗୋ ଦେବୀ ସାବଧାନହୋଇବୁମ୍ଭେ
 ମନଦେଇ ଶୁଣ ପାଢ଼ା କହୁଅଛୁ ଆମ୍ଭେ ।
 ଯେରୂପେ ଭୃମ୍ଭର ପୁତ୍ର କାର୍ତ୍ତିକ ଗଣେଶ
 ସେହିରୂପେ ପଶୁରାମ ଶିବଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ।
 ଏମାନଙ୍କଠାରେ ଉଣା ଅଧିକ ବିଶ୍ୱର
 କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ବୋଲି ମନେକର
 ଭୃମ୍ଭର ବା ଶିବଙ୍କର ଏ ଚିନିଦଠାରୁ
 ସ୍ନେହଭେଦ କରିବାକୁ ନ କର ମନରେ ।
 ପୁତ୍ର ସହିତ ପୁତ୍ରର କଳହ ଦୂଷିଲେ
 ଦଇବ ଦୋଷରେ ତାହା ହୁଏ ଜାଣ ଭଲେ ।
 ଦଇବକୁ ଲାଘିବାକୁ କାହାର ଶକ୍ତି
 ନାହିଁ ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ ଜାଣ ଗୋ ପାଦପାଙ୍କ ।
 ଆବର ବେଦରେ ଯାହା ଅଛି ଏବେ ଶୁଣ
 ଭୃମ୍ଭ ପୁତ୍ର ନାମ ଏକଦନ୍ତ ଅଟେ ଜାଣ ।
 ନାମାଶ୍ଳକ ପ୍ରୋକ୍ତରେ ସେ ହୋଇଛି ଲିଖିତ
 ସେ ପ୍ରୋକ୍ତକୁ କହୁଅଛୁ ଶୁଣ ଦେଇ ଶତ୍ରୁ ।
 ଗଣେଶ ହେଉମ୍ଭ ଏକଦନ୍ତ ସ୍ୱର୍ଗକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ୱ
 ଗୁହାଗ୍ରଜ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବ ବ୍ୟାଧି ବନାଶନ ।
 ଗଜବଳ୍ଯ ଏହିପରି ନାମାଶ୍ଳକ ପ୍ରୋକ୍ତ
 ପଠନ କଲେ ଶଙ୍କର ହୁଅଇ ପବସ ।

ଧକଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମିଶି ମିଳେ ଅବହେଳେ
 ମିଶିଦାରା ଚଣନାଥ ଯେଣୁ ଚରଚରେ ।
 ଧକଳ ବଦ୍ଧ ବନାଶ ହୁଏ ଲେହପତ୍ତି
 ଘୋଷକୁ ଶୁଣିବ ଯେବେ ଭକ୍ତିଲାବଧି ।
 ସେହି ଅଷ୍ଟନାମ ଅର୍ଥ କହିବା ବଚାଇ
 ଶୁଣ ମାର ଦରପିୟେ ପାବ୍ୟାନ ହୋଇ ।
 ଗ ଅକ୍ଷର ଅଟେ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଥ ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ
 ଶ ଅକ୍ଷର ଅଟେ ଶୁଭ ନିବିଡ଼ ବାଚକ ।
 ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିକ ଶୁଣିବ ସେ ଅଟନ୍ତି ଗଣେଶ
 ପ୍ରଣାମ କରୁଛି ମୁହିଁ ତାଙ୍କ ପାଦଦେଶ ।
 ଏକ ଶବ୍ଦ ପ୍ରଧାନାର୍ଥ ବାଚକ ଅଟଇ
 ଦନ୍ତ ଶବ୍ଦ ପୁଣି ବକ ଅର୍ଥକୁ ବୁଝାଇ ।
 ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ଅଟନ୍ତି ସେ ବଳବାନ
 ସେ ଏକଦନ୍ତଙ୍କୁ ମୁହିଁ କରୁଅଛି ଧ୍ୟାନ ।
 ଘନ ଅର୍ଥ ବାଚକ ସେ ଅଟଇ ହେ ବେ
 ପାଳକ ଅର୍ଥ ବୁଝାଏ ଇନ୍ଦ୍ର ଏହି ପଦ ।
 ପାଳକ ଅଟନ୍ତି ସେହୁ ଘନଜନକର
 ସେ ହେଉନ୍ତି ପାଦେ ମୋର କୋଟି ନମସ୍କାର
 ବିପଦ ଅଟଇ ବଦ୍ଧ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ
 ନାୟକ ଶବ୍ଦ ଶକ୍ତିନ କରଣ ସଥାର୍ଥ ।
 ବିପଦ ଶକ୍ତିନକାରୀ ଅଟନ୍ତି ତ ସେହି
 ସେ ବନ୍ଦୁ ନାୟକ ପାଦେ ଶରଣ ପଶଇ ।
 ବିଷ୍ଣୁଦତ୍ତ ନୈବେଦ୍ୟରେ ପୂର୍ବେ ଯାହାଙ୍କର
 ଅତିଶୟ ଲମ୍ବମାନ ହୋଇଲୁ ଉଦର ।

ଯେହି ଲମ୍ବୋଦରଙ୍କର ପାଦ ପକ୍ଷଜକୁ
 ବଦନା କରୁଛି ମୁହିଁ ପ୍ରକାଶି ଲକ୍ଷକୁ ।
 ଧର୍ମକାର ଅଟେ ଯାହାଙ୍କର ବେନିକର୍ମ
 କରନ୍ତି ସେ ଯାହା ଯୋଗେ ବଦ୍ଧ ବନାଶନ ।
 ସେ ପୂର୍ବକର୍ମକୁ ମୁହିଁ ସର୍ବଦା ମନରେ
 ଧ୍ୟାନ କରୁଅଛି ଶୁଭ ପାଇବା ଇଚ୍ଛାରେ ।
 ଯାହାଙ୍କ ମସ୍ତକେ ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରସାଦ କୃଷ୍ଣମ
 ଥିବାରୁ ସେ ହୋଇଅଛି ଅତି ମନୋରମ ।
 ମେ ଗଜସ୍ତକ ପାଦେ ରହୁ ମୋ ମାନସ
 ନମସ୍ତେ ଶ୍ରୀ ଗଣପତି ଯୋଗୀଶ ଶୁଣ ।
 ଗୁହ୍ୟ ଅଟେ କାର୍ତ୍ତିକେୟ ଦେବଙ୍କର ନାମ
 ଯାହାଙ୍କ ଜନ୍ମ ପୂର୍ବରୁ ହୋଇଲେ ସେ ଜନ୍ମ
 ସେ ଗୁହ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥକୁ ମୁହିଁ କରୁଛି ବଦନା
 ପୂର୍ଣ୍ଣକରନ୍ତୁ ସେ ମୋର ଧକଳ କାମନା ।
 ଏହିରୂପେ ନାମାଷ୍ଟକ ଅର୍ଥ ସହିତରେ
 ଦେଖ ପଥାର୍ଥରେ ଲେଖା ହୋଇଛି ବେଦରେ
 ସେ ଅନ୍ତେ ପଶୁ ରାମଙ୍କଠାରେ କୋପ କର
 ମିଟାଇ କହିଲୁ ତ୍ରୁମ ହୋଇବାକୁ ଦୂର ।
 ଏ ନାମଅଷ୍ଟକ ସେହୁ ଯି ସନ୍ଧ୍ୟା କାଳରେ
 ପଢ଼ିବେ ସେ ପୁଣି ହୋଇ ରହିବ ସଫାରେ
 ଗଣେଶଙ୍କ ପ୍ରସାଦରେ ଜ୍ଞାନବନ୍ତ ହେବ
 ଯାହା ଇଚ୍ଛାକଲେ ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ପାଇବ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପାଦେ ମନଦେଇ ଶେଷସ୍ଥର
 ବୋଲଇ ଶେ ଦେବ ମୋତେ ସଫାରୁ ଉଦର

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବୈବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଶ୍ଳୋ ଗଣେଶ ଘୋଷ ବର୍ଣ୍ଣନେ ନାମ

ନି ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ପଶୁରାମଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାବ୍ୟାନ ଓ ଗଣେଶଙ୍କ ଘୋଷ ପଠନ

ନାବପୁଣ ବୋଇଲେ ହେ ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ
 ଶୁଣ ନାରଦ ମହର୍ଷି ସୁପ୍ତିର ମନରେ ।
 ପାବ୍ୟାନଙ୍କୁ ଏହିରୂପେ କହିଣ ଶ୍ରୀମତ
 ପଶୁରାମଙ୍କୁ ବୋଲିଲେ ଆଦେ ତପସ୍ଵରା ।

ଗଣେଶଙ୍କ ଦନ୍ତଭଗ୍ନ କରିବାରୁ ତୁମ୍ଭେ
 ଅପର୍ଯ୍ୟା ହୋଇଅଛ ବୋଲୁଅଛୁ ଆମ୍ଭେ ।
 ମୁଁ ଯେଉଁ ଘୋଷକୁ ଏବେ ଦେଉଅଛି ନିଆ
 ପୂଜକର ଗଣେଶଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରାଅ ।

ଆବର କାଶୁ ଶାଖାରେ ଅଟେ ଯେ ଉକ୍ତ
 ସେ ପ୍ରୋମତେ ନୋକର ପାବନୀକ ଚିତ୍ତ ।
 ସେ ଦେବା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ପରମା ବଳତ
 ସହକର ଯେଉଁସେ ସେ ହେବେ ପ୍ରୀତିମତ ।
 ଅସନ୍ନସ୍ତୁ ହେବେ ଯେବେ ଭୁମ୍ଭଠାରେ ସେହି
 ଜ୍ଞାନ ବୁଦ୍ଧି ତୁମ୍ଭର ଯେ ଯିବ ନଷ୍ଟହୋଇ ।
 ଏହାଙ୍କ ବିନା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କିବା ବେଦବର
 ସୃଷ୍ଟି ସର୍ଜନ ପାରନ୍ତି ବୋଲି ମନେ କର
 ଆମ୍ଭେମାନେ ଅଛୁ ଯେହି ଦେବାଙ୍କ ସନ୍ତାନ
 ସକଳ ଦେବତା ତାଙ୍କଠାରୁ ଜାତ ଜାଣ ।
 ଦେବଙ୍କ ତେଜସ୍ବି ପୂର୍ବେ ଜାତ ହୋଇକରି
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଆଜ୍ଞାରେ ସବୁ ରକ୍ଷସକୁ ମାର ।
 ପୁଣି ଦେବତାଙ୍କୁ ନିଜ ରକ୍ଷାଦାନ କଲେ
 ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କର ଘରେ ଜାତହେଲେ ।
 ସଙ୍ଗେବାଲି ନାମ ହୋଇଥିଲେ ତାହାଙ୍କର
 ରୂପରେ ସେ ହୋଇଥିଲେ ଅତି ମନୋହର ।
 କାଳେ ମହାଦେବଙ୍କର ଗୁରୁପା ହୋଇଲେ
 ଦକ୍ଷ ଯାଗକାଳେ ପୁଣି ଦେହଦ୍ୟାଗ କଲେ ।
 ସେ ଅନ୍ତେ ଶଇଳ ପତ୍ନୀ ଗର୍ଭ ଜାତହେଲେ
 ତପ ବଳେ ଶିବଙ୍କର ପୁଣି ପତ୍ନୀ ହେଲେ ।
 ଗଣପତି ତାଙ୍କଠାରୁ ହୋଇଛନ୍ତି ଜାତ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଅଂଶ ଦେନି ଆହେ ତପୋବନ୍ତ ।
 ଯାହାଙ୍କୁ ସବଦା ତୁମ୍ଭେ ଧ୍ୟାନ କରୁଅଛ
 ତାଙ୍କ ଅଂଶଜକୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରିଲ ବସ୍ତୁ ।
 ଏବେ ମୋର ବୋଲକର ଦୁର୍ଗାଙ୍କର ସୋପ
 ପଠନ କଲେ ଦୋଷରୁ ହୋଇବ ମୁକ୍ତି ।
 ଏରୂପେ ରାମଙ୍କୁ କହି ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ପତି
 ବେକୁଣ୍ଡ ଭୁବନେ ଯାଇଁ ମିଳିଲେ ଝଟତି ।
 ଶ୍ରୀହରି ଯାଆନ୍ତେ ପଣ୍ଡୁ ରାମ ଚପରାଣ
 ଶୁଭ୍ରଗଙ୍ଗା ଉଦକରେ ସ୍ନାନ ସନ୍ଧ୍ୟା ସାରି ।
 ଧଉଳ ବସନ ପିନ୍ଧି ଗୁରୁଙ୍କ ଚରଣେ
 ନମସ୍କାର କରି ଯାଇଁ ବସିଲେ ଆସନେ ।
 ବସ୍ତୁ ଦତ୍ତ ପ୍ରୋକ୍ଷପାଠ କରି ସେ କାଳରେ
 ପୁତ୍ରକଲେ ପାବ ଶଙ୍କୁ ସନ୍ନିଷ୍ଠ ମନରେ ।
 ବୋଇଲେ ନମସ୍ତେ ଦେବା ପ୍ରକୃତ ରୂପିଣୀ
 ସକଳ ଲୋକ ବିଧାତ୍ରୀ ଶଙ୍କର ଘରଣୀ ।

ଗୋଲକନର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବିଗ୍ରହରୁ ଜାତ
 ସୃଷ୍ଟି ମରଜନକାଳେ ହୋଇଅଛୁ ମାର ।
 କୋଟି ସୂର୍ଯ୍ୟଠାରୁ ତେଜ ଅଟଇ ଅଧିକ
 ସମ୍ପଦ ସୁମନୋହର ଦିଶେ ତୁମ୍ଭ ମୁଖ ।
 କପାଳ ଦେଶରେ ଥାଇ ମିତ୍ରରୁର ବିଦୁ
 ଶୋଭାପାଏ ସେହି ନବୋଦିତ ପଶ୍ଚିମୁଖ ।
 ଲଳିତ କବଚା ଗୁର ମାଳତୀ ମାଳାରେ
 ମଣିତ ହେବାରୁ ଦିବ୍ୟଶୋଭା ବ୍ୟକ୍ତ କରେ ।
 ମହାବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ସେ ବିଧାତ୍ରୀ
 ମୁଖି ରୂପମାନଙ୍କର ଶୁଭ ମୋକ୍ଷଦାତ୍ରୀ ।
 ପୂର୍ବରେ ମୋହିନୀ ରୂପ ଦେଖିଣ ସୁନ୍ଦର
 ମୋହିତ ହୋଇଲେ ଗୁପ୍ତା ବିଷ୍ଣୁ ଆଦି ସୁର
 ରାଧାକୀର୍ତ୍ତା ସ୍ଥାନେ ପଡ଼ି ହୋଇଲ ଧାବନ
 ରାଧାବୋଲି ଚେଣୁ ତୁମ୍ଭ ନାମ ହେଲ ଖ୍ୟାତ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେନି ନୀତି କଲ ପରେ
 ସାମ୍ୟ ନିବେଶିତ କଲେ ତୁମ୍ଭର ଗର୍ଭରେ ।
 ଏ ସକାଶୁ ତମ୍ଭ ଏକ ହୋଇଲ ଉତ୍ପତ୍ତି
 ଚର୍ଚ୍ଚିତ୍ର ମହାବରତ ଜାତହେଲେ ପୁଣି ।
 ସେ ମହାପୁରୁଷଙ୍କର ପ୍ରତିଲେପ ମୂଳେ
 ଅତିକ ଗୁପ୍ତାଶୁ ପୂରି ରହିଛନ୍ତି ହେଲେ ।
 ସେ ସମସ୍ତେ ତୁମ୍ଭର ସେ ବିଶ୍ବାସ ବଢ଼ିଲ
 ମହାବାୟୁ ରୂପରେ ସେ ଜଗତେ ରହିଲ ।
 ତୁମ୍ଭ ଦମ୍ଭଜଲେ ବିଶ୍ବ ଦୁଃଖେ ପ୍ରାବିତ
 ଶୟନ କଲେ ବିରାଟ ଥୋଇ ବଟପତ୍ର ।
 ସେ ଅନ୍ତରେ ତୁମ୍ଭେ ନିଜେ ପାଞ୍ଚଗୁଣ ହେଲ
 ପ୍ରଥମ ଗଗ ରାଧିକା ନାମକୁ ପାଇଲ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପ୍ରିୟବତୀ ହେବାରୁ ସମସ୍ତେ
 କୃଷ୍ଣପ୍ରିୟା ବୋଲି ନାମ ଦେଲେ ଏ ଜଗତେ
 ଦ୍ବିତୀୟ ଗଗ ସାବଣୀ ନାମକୁ ବଢ଼ିଲେ
 ବେଦ ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ ସେହିଟି ହୋଇଲେ ।
 ତୃତୀୟାଗ ହୋଇଲେ ସମ୍ପଦ ଦେବତା
 ଲକ୍ଷ୍ମୀନାମ ପାଇ ହେଲେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର କାନ୍ତା ।
 ଗଗ ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବୀ ନାମ ସରସ୍ବତୀ
 ଚତୁର୍ଥଗଗ ଧାରଣ କଲେ ସେହିମୁଖି ।
 ବୁଦ୍ଧି ବିଦ୍ୟା ଶକ୍ତିରୂପା ମଙ୍ଗଳ ଦାୟିନୀ
 ଅଟନ୍ତି ତୁମ୍ଭ ପଞ୍ଚମ ମୂରତି ସେ ଦେବ ।

ସର୍ବମଙ୍ଗଳା ନାମରେ ସଂସାରେ ବିଖ୍ୟାତ
 ହୋଇଅଛି ତୁମ୍ଭେ ସର୍ବଲୋକ ଆଦିମାର ।
 ଶିବଙ୍କ ମନ୍ଦିରେ ଶିବରୂପେ ପରକାଶ
 ହୋଇଅଛି ଲକ୍ଷ୍ମୀରୂପେ ବସ୍ତ୍ରଙ୍କର ପାଶ ।
 ଆବର ସେ ସରସ୍ବତୀ ସୁରୂପରେ ପୁଣି
 ବସ୍ତ୍ରଙ୍କ ମନ୍ଦିରେ ତୁମ୍ଭେ ରହିଅଛ ଜାଣି ।
 ସାବିତ୍ରୀରୂପେ ହୋଇଛ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ପ୍ରିୟା
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଶେ ବାଧୁକା ଅଟ ଯୋଗମାୟା ।
 ସକଳ ଦେବତାଙ୍କର ଯେତେ ପ୍ରିୟଜନ
 ତୁମ୍ଭ କଳା ଅଂଶରୁ ସେ ଅଟନ୍ତି ଉତ୍ପନ୍ନ ।
 ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ଶି ଜଗନ୍ନ ଶକ୍ତି ସୁରୂପିଣୀ
 ସୂର୍ଯ୍ୟପାଶେ ଗୁପ୍ତା ଯେ ପାଶରେ ବେଶିଣୀ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଶରେ ଶରୀ କାମପାଶେ ରତି
 ବରୁଣାମା ବରୁଣଙ୍କ ପ୍ରାଣ ପ୍ରିୟବତୀ ।
 ବାୟୁପତ୍ନୀ ବହିରଙ୍କର ପାଶେ ଅଟ ସ୍ବାହା
 କୁବେର ପାଶରେ ଯଶପତ୍ନୀ ଶୁଭଦେବୀ ।
 ଯମଙ୍କ ପାଶେ ସୁଶୀଳ ନୈରଂଜ ପାଶରେ
 ଖ୍ୟାତ ହୋଇଅଛି ଦେବୀ କୈଟଭୀ ନ ମରେ ।
 ଶିଶାନ ପାଶରେ ବୋଲଇଛ ଶଶିକଳା
 ହୋଇଅଛି ଶରୀରପା ମନୁଙ୍କର ବଳା ।
 କର୍ବମଙ୍କ ପାଶେ ହୋଇଅଛି ଦେବହୂତ
 ବଶିଷ୍ଠ ମନ୍ଦିରଙ୍କର ପାଶେ ଅରୁନ୍ଧତୀ ।
 ଅଗସ୍ତି ରୁଦ୍ରିଙ୍କ ପ୍ରିୟା ଲୋପାମୁଦ୍ରା ରୂପେ
 ବିଖ୍ୟାତ ହୋଇଛି ଦେବୀ ଜାନହୋଇ ଆପେ ।
 ଅହଲ୍ୟା ଅଟ ଗୌତମ ମୁନିଙ୍କ ପାଶରେ
 ଆବର ରହିଛି ଲୋକେ ପୃଥ୍ବୀ ରୂପରେ ।
 ଗଙ୍ଗା ତୁଳସୀ ଧୃତ୍ୟା ଆଦିକର ଯେତେ
 ତୁମ୍ଭ କଳାରୁ ଜନମି ଅଛନ୍ତି ସସସ୍ତ୍ରେ ।
 ଲୋକଙ୍କ ଗୁମ୍ଫାରେ ଥାଅ ଗୁମ୍ଫାଲକ୍ଷ୍ମୀ ରୂପେ
 ବୋଲଇଛ ବଜ୍ରଲକ୍ଷ୍ମୀ ନୃପଙ୍କ ସମୀପେ ।
 ଚପସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଚପସ୍ୟା ଦ୍ବିଜର ଗାୟତ୍ରୀ
 ସାଧ ଜନଙ୍କର ସଞ୍ଜୁକ୍ତା ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ।
 ନର ଶରରେ ଜ୍ୟୋତିରୂପା ଯଶୋର ଶକ୍ତି
 ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳର ପ୍ରଭା ଅନଳର ତୃପ୍ତି ।
 ଜଳେ ଶତା ସୁରୂପିଣୀ ନିଶକରେ ଶୋଭା
 ଆକାଶେ ଶଙ୍ଖସୁରୂପା ତେଜସ୍ବରେ ପ୍ରଭା ।

ଜ୍ଞାନ ଲୋକଙ୍କର ସ୍ବର୍ଗ ବୃଦ୍ଧି ସୁରୂପରେ
 ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶିବଙ୍କ ଯେଉଁ ମୁଖ୍ୟଭାବ ଜ୍ଞାନ
 ଦେଇଛନ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ଶକ୍ତିର କାରଣ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବସ୍ତ୍ର ଶିବଙ୍କର ସୃଷ୍ଟି ସ୍ଥିତି ଲୟ
 ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହୋଇଅଛି ସେ ଶକ୍ତି ଉଦୟ ।
 ତାହାସବୁ ତୁମ୍ଭଠାରୁ ହୋଇଅଛି ଜାତ
 ନମସ୍ତେ ମନ୍ଦଗପ୍ରିୟେ ନମୋ ଆଦିମାର ।
 ମଧୁକୈଟଭଙ୍କୁ ଦେଖି ଭୟରେ ବିଧାତା
 ପାହାକୁ ସ୍ବରାଶ କଲେ ଭୁକ୍ତ ସବୁ ଚିନ୍ତା ।
 ସେହି ଦେବୀ ଅଟ ତୁମ୍ଭେ ଆଗୋ ମହାମାୟେ
 ଶରଣ ପଶୁଛି ମୁହିଁ ଏବେ ତୁମ୍ଭ ପାୟେ ।
 ବସ୍ତ୍ର ପୁଣି ସେହି ମଧୁକୈଟଭ ଦୈତ୍ୟଙ୍କୁ
 ମାରବା ପାଇଁ ସ୍ବରାଶ କଲେ ଯେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ।
 ନିପୁର ଜୟ ସମୟେ ଶିବ ସ୍ବୃତ କଲେ
 ତାହାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି କରିଅଛି ଭଲେ ।
 ସେ ସକାଶୁ ତୁମ୍ଭପାଦେ ମୋର ନମସ୍କାର
 କୃପାକରି ଦୟାମୟୀ ଦୋଷ କ୍ଷମାକର ।
 ପାହାଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରୁ ବହୁଅଛି ପ୍ରଭଞ୍ଜନ
 କରଣ ଦେଉଅଛନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରମା ଉପନ ।
 ଜଳ ବରଷନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ର ପାହାଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ
 ଦନ୍ତନ କରନ୍ତି ଅଗ୍ନିଦେବ ସବୁଠାରେ ।
 ଆବର କାଳଦେବତା ବୁଲି ନିତି ନିତି
 ଖାବଙ୍କ ଖାବ ହରଣ କରେ ଗୁଡ଼ି ଖାତ ।
 ସେ ଦେବୀଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମେ ମୋହର ମାନସ
 ଆସକ୍ତ ହୋଇଣ ରହୁ ରଜନୀ ଦବସ ।
 ପାହାଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ ସୃଷ୍ଟି ସରଜନ୍ତି ଧାତା
 ପାଳନା କରନ୍ତି ବସ୍ତ୍ର ସର୍ବଲୋକ ଯାତା ।
 ଅନ୍ୟକାଳେ ମହାରୁଦ୍ର କରନ୍ତି ସଂହାର
 ସେ ଦେବୀଙ୍କ ପାଦେ ମୋର କୋଟି ନମସ୍କାର ।
 ଜଗତ ଜନମା ମୋତେ ରକ୍ଷାକର ବାରେ
 ଶିଶୁ ଦୋଷ କଲେ ମାତା ତାକୁ କି ସଂହାରେ ।
 ଏହିରୂପେ ସୁଭକ୍ତର ସମଦର୍ଶି ପୁତ୍ର
 ଆପଣା କରମ ନିନ୍ଦା କାହିଁଲେ ବହୁତ ।
 ତା ଦେଖି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ମନେ ଦୁର୍ଗା । ମହାମାୟା
 ଅଭୟ ବର ତାହାଙ୍କୁ ଦେଲେ କର ଦୟା ।

ଆବର ବୋଇଲେ ପୁଅ ନ ହୁଅ ଅର୍ପୁର
ସବଦା ସକଳସ୍ଥାନେ ଜୟ ହେଉ ତୋର ।
ଅମର ହୋଇଣ ସବୁକାଳେ ରହ ତୁମ୍ଭେ
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ବର ଦେଉଅଛୁ ଆମ୍ଭେ ।
ସବ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ପ୍ରଭୁ ଦେବ ନାରାୟଣ
ହୁଅନ୍ତୁ ସବଦା ତୁମ୍ଭଠାରେ ପରସନ୍ନ ।
ଆବର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦେ ନିଶ୍ଚଳା ଭକତି
ହୋଇବ ତୁମ୍ଭର ଜାଣ ଆହେ ମହାମତି ।
ଯାହାଠାରେ ଇଷ୍ଟଦେବ ଗୁରୁଙ୍କ ସନ୍ତୋଷ
ହୁଅଇ ତାକୁ କେ କରି ନ ପାରନ୍ତି ନାଣ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଭକ୍ତ ତୁମ୍ଭେ ଶିଷ୍ୟ ଶିବଙ୍କର
ନାଶିବାପାଇଁ ତୁମ୍ଭକୁ ଶକତି କାହାର ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ ଅନ୍ୟ ଦେବଗଣ
ରୁଷ୍ଟହେଲେ କିଛି କରି ନ ପାରନ୍ତି ଜାଣ ।
ବଳବାନ ଚନ୍ଦ୍ରଗ୍ରହ ଶୁଭ ହୋଇଥିଲେ
କି କରିବେ ତାରାଗଣ ଅଶୁଭ ହୋଇଲେ ।
ଯନ୍ତ୍ରାଠାରେ ଅନୁଗ୍ରହ କଲେ ନରପତି
ଭୂମ୍ୟାନେ ଅବା ତାକୁ କି କରି ପାରନ୍ତି ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ କରଣରେ ଯେହୁ ଅଟେ ଆଲୋକିତ
ଘାପର ଆଲୋକ ଲେଡ଼ା ନାହିଁ କଦାଚିତ ।
ଏରୂପେ ରାମଙ୍କୁ ବର ଦେଇ ମହାମାୟୀ
ସେହିକ୍ଷଣି ଅନ୍ତଃପୁରେ ପ୍ରବେଶିଲେ ଯାଇ ।

ଯେଉଁକାଳେ ପୂଜାକାଳେ ପଶୁ ଶୁଦ୍ଧକର
ଦେବଙ୍କ ଘୋଷ ପଡ଼ଇ ହୋଇ ଚୋଷଣେ ।
ତାହାର ସକଳ ବାଞ୍ଛା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଅଇ
ଆବର ଧନ ସମ୍ପଦ ବହୁତ ମିଳାଇ ।
ପୁଅ ଅଭିଳାଷ କରିଥାଏ ଯେଉଁ ନର
ଏ ଘୋଷ ପଡ଼ିଲେ ହୁଏ ଉତ୍ତମ କୁମର ।
ବନ୍ୟାର୍ଥୀ ଯେବେ ପଡ଼ଇ ଭକ୍ତିଭାବୁଦେନି
ଅଳପକାଳରେ ହୋଇପାରେ ବନ୍ୟାଞ୍ଜନ ।
ଚୌରଗ୍ରସ୍ତ ଶତ୍ରୁ ଗ୍ରସ୍ତ ବ୍ୟାଧିଗ୍ରସ୍ତ ଜନ
ଏହାକୁ ପଡ଼ିଲେ ହୁଏ ବିପଦ ଖଣ୍ଡନ ।
ରାଜଦ୍ୱାରେ ଶୁଦ୍ଧାନରେ କିବା ବନ୍ଦ୍ୟରେ
ଏହି ଘୋଷ ପଡ଼ିଲେ ସେ ଏକାନ୍ତ ଚିତ୍ତରେ ।
ଅବଳମ୍ଭେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରିଥାଏ ଧେନ୍ଦ୍ର
ତାହାର ଅନିଷ୍ଟ କରି ନ ପାରନ୍ତି କେହି ।
ଆଜନ୍ମରୁ ବନ୍ୟା ହୋଇଥାଏ ଯେଉଁ ପ୍ରିୟ
ସେ ଯେବେ ଦେବଙ୍କ ଘୋଷ ଶୁଣେ ଭକ୍ତିକରି
ସୁସୁଖ ଲଭଇ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ
ସୌଭାଗ୍ୟ ସମ୍ପଦ ଦେଖାଯାଏ ତାହାଠାରେ ।
ବରଦେ ଯାଏ ହବିଷ୍ୟ କରି ନିତି ନିତି
ଏ ମହା ଘୋଷକୁ ପଡ଼ଇ ସେ ଦେଇ ମତି ।
ଧନ ଜନ ଗୋପଲକ୍ଷ୍ମୀ ବଡ଼ଇ ତାହାର
ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଏଥିରେ ବୋଲେ କ୍ଷେତ୍ରସ୍ଥିର ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମବିବର୍ତ୍ତ ପୁରାଣେ ଗଣେଶଖଣ୍ଡେ ପଶୁରାମଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଦ୍ୟ ଓ ଗଣେଶଙ୍କ
ଘୋଷ ପଠନେ ନାମ ଚତୁର୍ଥୋର୍ଦ୍ଧ୍ୱୋଽଧ୍ୟାୟ ।

ପଞ୍ଚତରଙ୍ଗ ଅଧ୍ୟାୟ

ନାରାୟଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତୁଳସୀ ବନ୍ଧୁ ବର୍ଣ୍ଣନ

ନାରଦଙ୍କୁ ଶୁଣି ନାରାୟଣ ମୁନିବର
ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣିମା ହେଉ ବ୍ରାହ୍ମଣ କୁମର ।
ବରପାଇ ପଶୁରାମ ହରଷିତ ହେଲେ
କରଯୋଡ଼ି ଗଣେଶଙ୍କ ଆଗେ ପୁତିକଲେ ।
ପୁଣି ନାନା ଉପବର ଅଶାଈ ଧରିବେ
ପୂଜାକଲେ ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ବଧୁ ଅନୁସାରେ ।
ଗନ୍ଧପୁଷ୍ପ ଧୂପଘାପ ନଇବେଦ୍ୟମାନ
ସମର୍ପଣ କଲେ ସବୁ ହୋଇ ସାବଧାନ ।

କେବଳ ତୁଳସୀଦଳ ଗୁଡ଼ି ଆଉ ଯେତେ
ପୁଷ୍ପ ମିଳଇ ସମସ୍ତ ଦେଲେ ଚୋଷଣେ ।
ଭକ୍ତିଭାବେ ପାଦଧରି ପ୍ରଣାମ କରିଲେ
ଯିବାପାଇଁ ଶଙ୍କରଙ୍କୁ ଅନୁଜ୍ଞା ମାଗିଲେ ।
ନାରଦ ବୋଇଲେ ଆହେ ମୁନିଙ୍କ ଉତ୍ତମ
ଗଣେଶଙ୍କୁ ପୂଜା କଲବେଳେ ପଶୁରାମ ।
ତୁଳସୀଦଳ ଅର୍ପଣ ନ କଲେ କିପାଇଁ
ଏଥିର କାରଣ ମୋତେ କହ ତପସ୍ୱୀ ।

ଭୁଲସୀ ଅଟଇ ସବ କୁସୁମରେ ସାର
 କାହିଁକି ତା ନ ଦେଖିଲେ ପାଦପା କୁମର ।
 ତାହା ଶୁଣି ନାରାୟଣ ବୋଇଲେ ନାରଦ
 କହୁଅଛି ଶୁଣ ଏବେ ପୁରାଣ ସମ୍ଭାବ ।
 ବୃହତ୍ୟାଗ କରି ଦିନେ ଭୁଲସୀ ସୁନ୍ଦରୀ
 ପାଇଥିଲ ଗଙ୍ଗାତୀରେ ଶର୍ପାସାଧା କରି ।
 ସ୍ନାନକରି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନକରି ମନେ
 ଭକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ସେହି ପରସ୍ତ ପୁଲନେ ।
 ଶଶେ ଦୁରଠାରେ ଚହଁ ଦେଖିଲେ ଗଣେଶ
 ପରଂବ୍ରହ୍ମ ସ୍ବରୂପରେ ନିବେଶି ମନସ ।
 ପୋଗ ଆସନରେ ବସି ଧ୍ୟାନ କରୁଛନ୍ତି
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦରରୂପ ସୁ ରୁଚିର କାନ୍ତି ।
 ନବପତ୍ରବନ ଅଙ୍ଗ ଗୋଷା ଦିଶେ ଝଲି
 ମୁଖଗୋଷା ପଡ଼ିଅଛି ତାହାଠାରୁ ବଳି ।
 କଟିଚଟେ ବନ୍ଧିଛନ୍ତି ଦିବ୍ୟ ପୀତବାସ
 ବିରାଜଇ ବଦନରେ ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ହସ ।
 ସୁବାସ ଚନ୍ଦନବୋଳା ହୋଇଅଛି ଅଙ୍ଗେ
 ବିବସ ରତ୍ନଭୂଷଣ ଅଛି ତାହାସଙ୍ଗେ ।
 ଜିହ୍ଵାୟୁ ପ୍ରବର ସେ ଯୋଗୀଜନ ଗୁରୁ
 ତପସ୍ବୀ ନ ଥିବ କେହି ବଳି ତାଙ୍କଠାରୁ ।
 ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ଭୁଲସୀ କାମରେ ପୀଡ଼ା
 ପାଇବାରୁ କହିଲେ ସେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ବ୍ରୀଡ଼ା ।
 ବୋଇଲେ ହେ ଶାନ୍ତରୂପ ଦେବ ଗଜାନନ
 ଏଠାରେ ବସି କାହାକୁ କରୁଅଛ ଧ୍ୟାନ ।
 ଲମ୍ବୋଦର ଗଜମୁଖ କାହିଁକି ଭ୍ରମର
 ଏଥିର କାରଣ ଏବେ କହ ମୋ ଆଗର ।
 ସାୟଂକାଳ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲଣି ତ ଆସି
 ଧ୍ୟାନ ତେଜ ଆଉ କପା ରହିଥିବ ବସି ।
 ଏମନ୍ତ କହିଣ ବାଳା ହସି ପୁନଃପୁନ
 ଦୁର୍ଜୟ କରଣବାଣେ ନିରାଜ ତେଜନ ।
 ଗଣେଶଙ୍କ ଅଙ୍ଗେ ଅଳ୍ପ ଜଳକୁ ସିଞ୍ଚିଲେ
 ତଳମା ଅଳ୍ପ ଘୋରୋ ପଡ଼ିଆଇ ଦେଲେ ।
 ସେ ସକାଶୁ ଧ୍ୟାନଭକ୍ତ ହେଲ ତାହାଙ୍କର
 ଦୁଃଖିତ ହୋଇଲେ ତାହା ଜାଣି ଗଣେଶ୍ଵର ।
 ସହଜରେ ସାଧୁମୁଖ ଭଗ୍ନ ହୋଇଗଲେ
 ମନରେ ବେଦନା ଜାତ ହୋଇଥାଏ ଭଲେ ।

ନୟନ ପିଟାଇ ମନେ ହରିଙ୍କୁ ସୁମରି
 ଦେଖିଲେ ଆଗରେ ଭକ୍ତ ଭୁଲସୀ ସୁନ୍ଦରୀ ।
 ଶାନ୍ତରୂପରେ ତାହାଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ଗୋ ମାତ
 କାହିଁକି ଆସିଛ କହ ମୋ ଆଗରେ ସତ ।
 କାହାର କନ୍ୟା ବା କାହା ପତ୍ନୀ ଅଟ ତୁମ୍ଭେ
 ଧ୍ୟାନଭକ୍ତ କଲ କପା କହ ପୁଚ୍ଛୁ ଆମ୍ଭେ ।
 ଧ୍ୟାନଭକ୍ତ କରିବାର ଅଟେ ମହାପାପ
 କିନ୍ତୁ ତୁମ୍ଭଠାରେ ମୁହିଁ କରୁନାହିଁ କୋପ ।
 ଏଥିରେ ଯେ ଅପରାଧ ହୋଇଛି ତୁମ୍ଭର
 ମାର୍ଜନା କରନ୍ତୁ ପ୍ରଭୁ ଗୋଲ୍ଲେକ ବିଶ୍ଵର ।
 ଗଣେଶଙ୍କଠାରୁ ଏହା ଶୁଣିଣ ଭୁଲସୀ
 କହିଲେ ମଧୁର ବାକ୍ୟେ ପୁଣି ମନ୍ଦେ ହସି ।
 ବୋଇଲେ ମୁଁ ଧର୍ମଧ୍ଵଜ ଦୁହ୍ଵଜା ଅଟଇ
 ବାଲ୍ଲକାଳ ତପସ୍ୟାରେ ଅଛି ମନଦେଇ ।
 ସ୍ଵାମୀ ଲଭ ଅଭିଳାଷ ହୋଇଅଛି ମୋର
 ପତିତହୀନ ତୁମ୍ଭେ ମୋତେ ନିଜପତ୍ନୀ କର ।
 ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ଗଣେଶ ଭୁଲସୀଙ୍କଠାରୁ
 କହିଲେ ଯଥାର୍ଥ ବାକ୍ୟ ସେ ତ ଜାନରୁ ଛା
 ବୋଇଲେ ଗୋ ମାତ ମେର ପତ୍ନୀ ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଦାସ ହୋଇ ରହିଥିବ ମୁହିଁ ।
 ଦ୍ଵାରପରିଗ୍ରହ ଅଟେ ଦୁଃଖର କାରଣ
 ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ କିଛି ନାହିଁ ବୋଲି ଜାଣ ।
 ନିର୍ମଳ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତରସ ବିନାଶକ
 ଆବର ଦୁସ୍ତର ଭବବନ୍ଧନ ପାଶକ ।
 ସଂସାର ବିଷୟ ମୋହମାୟା କରଣକ
 ସାହସର ହେତୁ ଦୋଷ ସମୁଦ୍ର କାରକ
 ଏ ସକାଶୁ ଚହଁରେ ମୁଁ ଦୁହ୍ଵଜ ଆସକ୍ତ
 ଆଗୋ ମାତ ନିବର୍ତ୍ତାଅ ମୋରଠାରୁ ଚିତ୍ତ ।
 ଅନ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ପତି ଅନ୍ୟେଷା କର
 ଯାଅ ଗୃହେ ହୋଇଥାଉ ମଙ୍ଗଳ ଭ୍ରମର ।
 ଏହିରୂପେ ଗଣେଶଙ୍କ ନିରାଶ ବଚନ
 ଶୁଣିଣ ଭୁଲସୀ ଦେଖା ହୋଇ କୋପମନ ।
 ବୋଇଲେ ଅବଜା କରି କହିଲ ସେ ମୋତେ
 ଶାପ ଦେଉଅଛି ଏବେ ଦେନ ମହାମତେ ।
 ଅବଶ୍ୟ କରବ ତୁମ୍ଭେ ଦ୍ଵାରପରିଗ୍ରହ
 ଅନ୍ୟଥା ନୋହିବ ମୋର ବାକ୍ୟ ଜାଣିଥାଅ ।